Traktatsamling i immaterialrätt

Konventioner, direktiv, förordningar och branschkodex

Traktatsamling i immaterialrätt

Konventioner, direktiv, förordningar och branschkodex

Per Jonas Nordell (red.)

Auktor Förlag

Distribution:
Jure AB, Artellerigatan 67, 114 45 Stockholm
Telefon: +46 8 662 00 80, Telefax: +46 8 662 00 86
E-post: order@jure.se, Hemsida: www.jure.se

Traktatsamling i immaterialrätt. Konventioner, direktiv, förordningar och branschkodex
© Jonas Nordell, 2003
Auktor Förlag
ISBN: 91-974754-0-8

Produktion: Adam Weijmers, eddy.se ab, Visby 2003
Omslag: Per Jonas Nordell och Adam Weijmers
Typsnitt: Adobe Caslon Regular
Tryck: Elanders Gotab AB, Stockholm 2003

Förord

Immaterialrättigheter ägnar sig särskilt väl för handel över landsgränser. Därför är det av handelspolitiska skäl viktigt att de länder som omfattas av handeln kan tillförsäkra ett effektivt skydd för sådana rättigheter. För att kunna upprätthålla en fungerande handelsbalans, är det också viktigt att skyddet är lika effektivt i alla länder. Traditionellt har detta åstadkommits genom internationella konventioner och – för den europeiska marknaden – genom direktiv och förordningar.

Här har samlats de viktigaste konventionerna och europeiska rättsakterna m.m. inom det immaterialrättsliga området. Fokus ligger på den *materiella rätten*, dvs. skyddsförutsättningar och förutsättningar för rättigheternas utövande. Därför har i många fall de delar av konventioner och andra rättsakter som huvudsakligen rör administration, organisation och procedere utelämnats. I inledande kommentarer till de skilda huvudmomenten förklaras på vilka premisser urvalet är gjort.

Jag har valt att systematisera materialet ämnesvis. Avdelning I ägnas således området som helhet, avdelning II ägnas upphovsrätt och närstående rättigheter och avdelning III ägnas det industriella rättsskyddet.

Immaterialrättens ökande internationalisering har medfört att det kommit att bli allt vanligare, även här i Sverige, att utgå ifrån de engelskspråkigaa versionerna av de internationella konventionerna. Jag har trots det ändå valt att huvudsakligen publicera de svenska texterna. Ett skäl till det är inte minst att dessa ofta kan vara svåra att få tillgång till. Det bör också påpekas att det mesta idag finns lättillgängligt digitalt på engelska språket. TRIPS-avtalet finns under http://www.wto.org/, WIPO-konventionerna finns tillgängliga in extenso under http://www.wipo.org/. EGs gällande rättsakter finns på svenska dels hos Sema InfoData/InfoTorg: http://www.infotorg.sema.se/ dels direkt hos EU: http://europa.eu.int/eur-lex/sv/index.html. Här kan också hänvisas till Marshall A. Leaffer (ed.), International Treaties on Intellectual Property, 2nd. ed. BNA, Washington DC 1997, i vilken de flesta internationella konventioner och traktater m.m. på området finns tryckta.

Slutligen bör den reservation göras, att det i denna första utgåva, tyvärr kan finnas en del fel och andra brister, något som kanske främst beror på att mycket har varit nödvändigt att skanna eller skrivas in manuellt. Påpekanden om errata och naturligtvis även framställningen i övrigt emotses med stor tacksamhet: PerJonas.Nordell@jur.lu.se.

Lund i juni 2003
Per Jonas Nordell

Innehållsförteckning

FÖRORD 5

AVDELNING I. ÖVERGRIPANDE TRAKTATER 11

Avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPS) 12

AVDELNING II. UPPHOVSRÄTT OCH NÄRSTÅENDE RÄTTIGHETER 45

Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk [artiklarna 1–21] 47

Världskonvention om upphovsrätt [Artiklarna I–VII, XVII–XX samt XVII. 59

Internationell konvention om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag (Romkonventionen) [Artiklarna 1–22] 66

Konvention rörande skydd för framställare av fonogram mot olovlig kopiering av deras fonogram (Fonogramkonventionen) [Artiklarna 1–7] 73

WIPO:s Fördrag om upphovsrätt (WCT) 76

WIPO:s Fördrag om framföranden och fonogram (WPPT) 84

Rådets direktiv 91/250/EEG av den 14 maj 1991 om rättsligt skydd för datorprogram 95

Rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende upphovsrättsligt skyddade verk och om upphovsrätten närstående rättigheter 102

Rådets direktiv 93/83/EEG av den 27 september 1993 om samordning av vissa bestämmelser om upphovsrätt och närstående rättigheter avseende satellitsändningar och vidaresändning via kabel 111

Rådets direktiv 93/98/EEG av den 29 oktober 1993 om harmonisering av skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter 122

Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser 130

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (InfoSoc-direktivet) 143

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/84/EG av den 27 september 2001 om upphovsmannens rätt till ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk (följerätt) 163

GNU General Public License 173

AVDELNING III. INDUSTRIELLT RÄTTSSKYDD 181

Pariskonventionen den 20 mars 1883 för industriellt rättsskydd (Pariskonventionen) [Artiklarna 1–12] 184

Konvention om meddelande av europeiska patent (EPC) [Artiklarna 1–4 samt 52–89] 198

Guidelines for Examination in the EPO (Part C) 211

Europaparlamentets och rådets direktiv 98/44/EG av den 6 juli 1998 om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar 242

Europaparlamentets och Rådets direktiv (98/71/EG) av den 13 oktober 1998 om mönsterskydd 255

Rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning [Avdelning I–III] 265

Rådets första direktiv av den 21 december 1988 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar (89/104/EEG) 282

Rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken [Avdelning I–II] 293

Patent- och registreringsverkets föreskrifter om klassregistrering av varumärken enligt 2002 års åttonde editionen av Niceklassificeringen 306

Madridöverenskommelsen angående undertryckande av oriktiga eller vilseledande ursprungsbeteckningar på handelsvaror [Artiklarna 1–4] 311

Rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel 313

Allmänna villkor vid registrering av domännamn under toppdomänen .se 325

Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se" 334

Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy. Adopted August 26, 1999 Implementation Documents Approved October 24, 1999 338

Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (As Approved by ICANN on October 24, 1999) 344

SAKREGISTER 357

Avdelning I.
Övergripande traktater

Under den s.k. *Uruguay-rundan* av det dåvarande *GATT*-avtalet (*General Agreement on Tarrifs and Trade*) kom immaterialrättigheter upp på agendan. Regleringen av den internationella handeln med immaterialrättigheter materialiserades i *Avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter* (*Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights – TRIPS eller TRIPs*). I och med *Uruguay-rundan* ombildades *GATT* till den världsomspännande handelsorganisationen *World Trade Organization* (*WTO*), under vilken *TRIPS*-avtalet kommit att bli, förenklat uttryckt, en internationell konvention som medlemsparter bör anta.

USA har varit en drivande kraft i det arbete som ledde fram till såväl WTO som dess TRIPS-avtal. Vad det hela skulle komma att leda till och dess materiella effekter var initialt och under de första åren efter TRIPS-avtalets tillkomst något oklart. Avtalet intog emellertid ganska snart en väsentlig ställning i den internationella immaterialrätten och utgör idag ett betydande verktyg för gränsöverskridande handel med immaterialrättigheter. Inte minst är det dess *tvistelösningsförfarande* som givit materiell tyngd bakom avtalet.

Avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPS)

Medlemmarna,

som önskar minska störningar och hinder för den internationella handeln, med beaktande av behovet att främja ett effektivt och adekvat skydd för immaterialrätter, och tillse att åtgärder och förfaranden för säkerställande av skydd för immaterialrätter inte hindrar handel,

som är medvetna om att det för detta ändamål finns behov av nya regler och förfaranden beträffande

(a) tillämpligheten av de grundläggande principerna i GATT 1994 och avtal eller konventioner om immaterialrätt av betydelse i sammanhanget,
(b) lämpliga standarder och principer för tillgången till, omfattningen och användningen av handelsrelaterade immaterialrätter,
(c) effektiva och lämpliga medel för säkerställande av skydd för handelsrelaterade immaterialrätter, med beaktande av skillnader mellan olika nationella rättssystem,
(d) snabba multilaterala förfaranden för förebyggande och lösning av tvister mellan medlemmarnas regeringar, och
(e) övergångsbestämmelser med sikte på största möjliga delaktighet i förhandlingsresultaten,

som är medvetna om att det finns ett behov av en multilateral ram av principer, regler och förfaranden för internationell handel med förfalskade varor,

som är medvetna om att immaterialrätter är privaträttsliga rättigheter,

som är medvetna om att det finns underliggande offentliga politiska mål i de olika nationella systemen för skydd för immaterialrätter, inbegripet utvecklingsmässiga och tekniska mål,

som är medvetna om att de minst utvecklade medlemsländerna har särskilda behov av största möjliga flexibilitet vid det nationella genomförandet av lagar och andra författningar så att de kan skapa en sund och livskraftig teknisk grundval,

som understryker vikten av att minska spänningarna genom stärkta åtaganden att genom multilaterala förfaranden lösta tvister i frågor om handelsrelaterad immaterialrätt,

som önskar skapa ett förhållande präglat av ömsesidigt stöd mellan WTO och Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (nedan benämnd ”WIPO”) liksom andra internationella organisationer av betydelse i sammanhanget,

kommer härmed överens om *följande*

Del I. Allmänna bestämmelser och grundläggande principer

Artikel 1. *Skyldigheternas art och omfattning*

1. Medlemmarna skall genomföra bestämmelserna i detta avtal. Medlemmarna kan, men är inte skyldiga att i sina rättsordningar införa ett mer vidsträckt skydd än vad som föreskrivs i detta avtal, förutsatt att detta skydd inte motverkar bestämmelserna i avtalet. Medlemmarna äger frihet att själva besluta om lämplig metod att genomföra avtalsbestämmelserna i sin egen rättsordning och praxis.

2. I detta avtal avser uttrycket immaterialrätt alla kategorier av immaterialrätt som omfattas av avsnitt 1–7 i del II.

3. Medlemmarna skall behandla andra medlemmars rättssubjekt enligt bestämmelserna i detta avtal.[1] Beträffande en viss immaterialrätt skall med andra medlemmars rättssubjekt förstås sådana fysiska eller juridiska personer som skulle uppfylla kraven på rätt till skydd enligt Pariskonventionen (1967), Bernkonventionen (1971), Romkonventionen och Överenskommelsen om rättsligt skydd för kretsmönster i halvledarprodukter, om alla medlemmar i WTO vore anslutna till dessa konventioner.[2] En medlem som gör bruk av de i artikel 5.3 eller artikel 6.2 i Romkonventionen angivna möjligheterna, skall i enlighet med dessa bestämmelser anmäla detta till Rådet för handelsrelaterade aspekter på immaterialrätter ("TRIPS-rådet").

Artikel 2. *Immaterialrättskonventioner*

1. Beträffande delarna II, III och IV i detta avtal skall medlemmarna uppfylla artiklarna 1–12 och 19 i Pariskonventionen (1967).

2. Ingenting i del I–IV i detta avtal skall undanta medlemmarna från skyldigheten att fullgöra sådana skyldigheter som de har gentemot varan-

[1] Med ordet rättssubjekt i detta avtal avses, när det gäller ett särskilt tullområde som är medlem i WTO, fysiska eller juridiska personer som har sin hemvist i, eller som har en verklig och fungerande industriell eller kommersiell inrättning i tullområdet i fråga.

[2] I detta avtal syftar Pariskonventionen på Pariskonventionen om industriellt rättsskydd. Pariskonventionen (1967) syftar på Pariskonventionen om industriellt rättsskydd (Stockholmstexten, 14 juli 1967), Bernkonventionen syftar på Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk, Bernkonventionen (1971) syftar på Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk (Paristexten, 24 juli 1971). Romkonventionen syftar på Den internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer. framställare av ljudupptagningar samt radioföretag, antagen i Rom den 26 oktober 1961. Överenskommelsen om rättsligt skydd för kretsmönster i halvledarprodukter (IPIC-överenskommelsen) syftar på Överenskommelsen om rättsligt skydd för kretsmönster i halvledarprodukter, antagen i Washington den 26 maj 1989. WTO-avtalet syftar på Avtalet om upprättande av WTO.

dra enligt Pariskonventionen, Bernkonventionen, Romkonventionen och Överenskommelsen om rättsligt skydd för kretsmönster i halvledarprodukter.

Artikel 3. *Nationell behandling*

1. Varje medlem skall medge andra medlemmars rättssubjekt en behandling som inte är mindre förmånlig än den som dess egna rättsubjekt medges med avseende på skydd[3] för immaterialrätter, med beaktande av de undantag som redan angivits i Pariskonventionen (1967), Bernkonventionen (1971), Romkonventionen eller Överenskommelsen om rättsligt skydd för kretsmönster i halvledarprodukter. Beträffande utövande konstnärer, framställare av ljudupptagningar samt radio- och televisions företag, är denna skyldighet endast tillämplig med avseende på rättigheterna i detta avtal. En medlem som gör bruk av de i artikel 6 i Bernkonventionen (1971) eller i artikel 16.1.b i Romkonventionen angivna möjligheterna skall i enlighet med dessa bestämmelser anmäla detta till TRIPS-rådet.

2. En medlem kan själv göra bruk av de i punkt 1 tillåtna undantagen med avseende på rättsliga och administrativa förfaranden, däribland angivande av en postadress eller utnämnande av ett ombud inom en medlems rättsskipningsområde, endast när sådana undantag är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av lagar och andra författningar som inte är oförenliga med bestämmelserna i detta avtal och endast när de inte tillämpas på ett sätt som skulle utgöra en förtäckt inskränkning av internationell handel.

Artikel 4. *Mest gynnad nationsbehandling*

Beträffande skydd för immaterialrätter skall varje fördel, förmån, frihet eller rättighet som av någon medlem medges något annat medlemslands rättssubjekt, omedelbart och ovillkorligt medges alla andra medlemmars rättssubjekt. Undantaget från denna skyldighet är av en medlem beviljad fördel, förmån, frihet eller rättighet

(a) som härrör från internationella avtal om rättshjälp eller rättsverkställighet av allmän natur och som inte är särskilt begränsad till att gälla skydd för immaterialrätter,
(b) som beviljas i enlighet med Bernkonventionens (1971) eller Romkonventionens bestämmelser enligt vilka det godkänns att den medgivna behandlingen inte behöver vara en följd av nationell behandling utan av en i annat land medgiven behandling,
(c) som berör i detta avtal ej angivna rättigheter för utövande konstnärer, framställare av ljudupptagningar och radio- och televisionsföretag,

[3] I artikel 3 och 4 skall termen skydd inbegripa frågor om tillgång till, erhållande, omfattning, upprätthållande och säkerställande av skydd för immaterialrätter samt även sådana frågor som gäller bruk av i detta avtal särskilt angivna immaterialrätter.

(d) som härrör från internationella avtal om skydd för immaterialrätter som trätt i kraft före WTO-avtalets ikraftträdande, förutsatt att sådana avtal anmäls till TRIPS-rådet och inte utgör en godtycklig eller otillbörlig diskriminering av andra medlemsstaters rättssubjekt.

Artikel 5. *Multilaterala avtal om erhållande eller upprätthållande av skydd*

Skyldigheterna enligt artikel 3 och 4 är inte tillämpliga på förfaranden i multilaterala avtal om erhållandet eller upprätthållandet av immaterialrätter som slutits inom WIPO.

Artikel 6. *Konsumtion*

Vid tvistlösning enligt detta avtal skall, med beaktande av bestämmelserna i artikel 3 och 4, ingenting i detta avtal användas beträffande frågan om immaterialrätters konsumtion.

Artikel 7. *Mål*

Skyddet för immaterialrätter och säkerställandet av detta skydd bör bidraga till att främja teknisk innovation och till överföring och spridning av teknik till ömsesidig fördel för producenter och användare av teknisk kunskap, och på ett sådant sätt som befrämjar social och ekonomisk välfärd och skapar balans mellan rättigheter och skyldigheter.

Artikel 8. *Principer*

1. I samband med utformandet av lagar och andra författningar och ändringar i dessa kan en medlem besluta om åtgärder som bedöms nödvändiga för att skydda allmänhetens hälsa och näringstillförsel och för att främja det allmännas intressen inom områden av väsentlig betydelse för den sociala, ekonomiska och tekniska utvecklingen under förutsättning att åtgärderna i fråga är förenliga med detta avtals bestämmelser.

2. Under förutsättning att de är förenliga med bestämmelserna i detta avtal kan lämpliga åtgärder bli nödvändiga för att förhindra missbruk från rättighetshavares sida av immaterialrätter, eller förfaranden som otillbörligt begränsar handel eller negativt påverkar internationell överföring av teknik.

Del II. Normer för tillgång till, omfattning och användning av immaterialrätter

Avsnitt 1: Upphovsrätt och därmed närstående rättigheter

Artikel 9. *Avtalet i förhållande till Bernkonventionen*

1. Medlemmarna skall följa bestämmelserna i artiklarna 1–21 i Bernkonventionen (1971) och dess bilaga. Av avtalet följer emellertid inga rättigheter eller skyldigheter för medlemmarna beträffande de i artikel 6 *bis* i denna konvention medgivna rättigheterna eller därur härledda rättigheterna.

2. Upphovsrättsligt skydd skall utsträckas till uttryck, men inte till idéer, förfaranden, metoder för handhavande eller matematiska begrepp som sådana.

Artikel 10. *Datorprogram och datasammanställningar*

1. Datorprogram i form av källkod eller objektkod skall åtnjuta skydd som litterärt verk enligt Bernkonventionen (1971).

2. Sammanställningar av uppgifter eller annat material i maskinläsbar eller annan form som genom det sätt innehållet valts ut eller arrangerats utgör verk, skall åtnjuta skydd som sådana. Sådant skydd, som inte omfattar själva uppgifterna eller materialet, skall ej inskränka upphovsrätten till själva uppgifterna eller materialet.

Artikel 11. *Hyresrättigheter*

Medlemmarna skall, åtminstone beträffande datorprogram och filmverk, bevilja upphovsmän och deras rättighetshavare rätt att ge tillstånd till eller förbjuda förvärvsmässig uthyrning av original eller kopior av deras upphovsrättsskyddade verk till allmänheten. En medlem skall undantas från denna skyldighet beträffande filmverk, om uthyrningen i fråga inte lett till omfattande efterbildning av sådana verk, vilken i avsevärd grad gjort intrång i den ensamrätt till återgivning som medlemmen i fråga medger upphovsmän och dessas rättighetshavare.

Beträffande datorprogram äger denna skyldighet ej tillämpning på uthyrning, om programmet som sådant inte utgör det huvudsakliga föremålet för uthyrningen.

Artikel 12. *Skyddets giltighetstid*

När tiden för skydd av annat verk än fotografisk bild eller brukskonst beräknas med annan utgångspunkt än en fysisk persons livslängd, skall skyddet gälla intill utgången av det femtionde året efter det år då verket offentliggjordes eller, om sådant offentliggörande inte skett, intill utgången av det femtionde året efter det år då verket skapades.

Artikel 13. *Begränsningar och undantag*

Medlemmarna skall inskränka begränsningar av eller undantag från ensamrätter till att gälla vissa särskilda fall som inte står i konflikt med ett normalt utnyttjande av verket och inte otillbörligt skadar rättighetshavarens rättmätiga intressen.

Artikel 14. *Skydd för utövande konstnärer, framställare av ljudupptagningar (ljudinspelningar) och radio- och televisionsföretag*

1. Beträffande fixering av utövande konstnärers framförande på ljudupptagning skall dessa ha möjlighet att förhindra följande handlingar, om dessa vidtas utan deras samtycke: upp-

tagning av deras ej upptagna framförande och återgivning av sådan upptagning. Utövande konstnärer skall även ha möjlighet att förhindra följande handlingar när dessa vidtas utan deras samtycke: trådlös utsändning och direktsänd återgivning till allmänheten av deras framförande.

2. Framställare av ljudupptagningar skall ha rätt att tillåta eller förbjuda direkt eller indirekt återgivning av deras ljudupptagningar.

3. Radio- och televisionsföretag skall ha rätt att förbjuda följande handlingar när dessa vidtas utan deras samtycke: upptagning, återgivning av upptagning och trådlös återutsändning av utsändningar liksom även återgivning till allmänheten av televisionsutsändningar av dessa. Om en medlem inte medger radio- och televisionsföretag sådana rättigheter, skall den bereda innehavare av upphovsrätt till innehållet i utsändningar möjlighet att förhindra de ovan nämnda handlingarna med beaktande av bestämmelserna i Bernkonventionen (1971).

4. Bestämmelserna i artikel 11 beträffande datorprogram skall äga motsvarande tillämpning för framställare av ljudupptagningar och alla andra innehavare av rättigheter i ljudupptagningar enligt bestämmelserna i en medlems lagstiftning. Om en medlem den 15 april 1994 tillämpar ett gällande system för ersättning till uthyrning av ljudupptagningar, kan den upprätthålla detta under förutsättning att den förvärvsmässiga uthyrningen av ljudupptagningar inte avsevärt inskränker rättighetshavarnas ensamrätt till återgivning.

5. Det upphovsrättsliga skyddet för utövande konstnärer och framställare av ljudupptagningar enligt detta avtal gäller åtminstone intill utgången av det femtionde året efter det år, då ljudupptagningen gjordes eller framförandet ägde rum. Giltighetstiden för skydd enligt punkt 3 skall sträcka sig åtminstone intill utgången av det tjugonde året efter det år då utsändningen ägde rum.

6. Beträffande de i punkterna 1, 2 och 3 medgivna rättigheterna, kan en medlem fastställa villkor, inskränkningar, undantag och reservationer i den utsträckning Romkonventionen medger detta. Bestämmelserna i artikel 18 i Bernkonventionen (1971) skall emellertid också på motsvarande sätt gälla rättigheter i ljudupptagningar som innehas av utövande konstnärer och framställare av ljudupptagningar.

Avsnitt 2: Varumärken

Artikel 15. *Skyddets föremål*

1. Varje tecken eller kombination av tecken som kan särskilja varor eller tjänster som tillhandahålls i en näringsverksamhet från sådana som tillhandahålls i en annan, skall kunna utgöra varumärke. Sådana tecken, särskilt ord som utgörs av personnamn, bokstäver, siffror, figurer och färgkombinationer liksom kombination

av sådana tecken, skall kunna registreras som varumärke. Om tecken inte i sig särskiljer varorna eller tjänsterna i fråga kan medlemmarna för registrering kräva inarbetning. En medlem kan som registreringsvillkor kräva att kännetecken skall vara synliga för ögat.

2. Punkt 1 skall inte tolkas som ett hinder för en medlem från att på andra grunder vägra registrering av varumärke förutsatt att dessa inte avviker från bestämmelserna i Pariskonventionen (1967).

3. En medlem får ställa användning som villkor för registrering. Faktisk användning av ett varumärke skall emellertid inte krävas för ingivande av registreringsansökan. En ansökan skall inte avslås enbart på den grunden att den avsedda användningen inte ägt rum inom tre år från dagen för ansökan.

4. Varuslaget eller arten av tjänster för vilka ett varumärke skall användas får aldrig utgöra hinder för registrering av varumärket i fråga.

5. Medlemmarna skall offentliggöra varje varumärke antingen före registrering eller utan dröjsmål efter registrering och skall bereda skälig möjlighet för den som vill framställa yrkande om att häva registreringen. En medlem kan dessutom erbjuda möjlighet att invända mot registrering av ett varumärke.

Artikel 16. *Rättigheter som är knutna till ett varumärke*

1. Innehavaren av ett registrerat varumärke skall ha ensamrätt att förhindra tredje man att utan innehavarens samtycke i näringsverksamhet använda identiskt lika eller liknande tecken för varor eller tjänster som är identiska med eller liknar dem för vilka varumärket har registrerats, om användningen kan leda till förväxling. När ett identiskt lika tecken används för identiskt lika varor eller tjänster skall förväxlingsrisk anses föreligga. De ovan angivna rättigheterna skall inte skada äldre rättigheter och skall inte heller påverka medlemmarnas möjligheter att bevilja rättigheter på grundval av användning.

2. Artikel *6 bis* i Pariskonventionen (1967), skall äga motsvarande tillämpning på tjänster. Vid bedömning av om ett varumärke är allmänt känt, skall medlemmarna beakta den kännedom om varumärket som finns hos den berörda delen av allmänheten, däribland den kännedom som uppstått som följd av reklam för varumärket i det berörda medlemslandet.

3. Artikel *6 bis* i Pariskonventionen (1967), skall äga motsvarande tillämpning på varor eller tjänster som inte liknar dem för vilka ett varumärke har registrerats, förutsatt att varumärkets användning för dessa varor eller tjänster tyder på samband mellan varorna och tjänsterna och det registrerade varumärkets innehavare, och förutsatt att det registrerade varumärkets

innehavares intressen kan befaras lida skada av sådan användning.

Artikel 17. *Undantag*

En medlem kan medge begränsade undantag i ett varumärkes rättigheter, till exempel skälig användning av beskrivande ord, förutsatt att sådana undantag beaktar varumärkeshavarens och tredje parters legitima intressen.

Artikel 18. *Skyddets giltighetstid*

Registrering och förnyelse av registrering av varumärke skall gälla i minst sju år. Antalet förnyelser av registrering av varumärke är obegränsat.

Artikel 19. *Bruk av varumärken*

1. Om bruk av varumärke krävs för att dess registrering skall gälla, kan registreringen endast hävas, om det inte brukas under minst tre år i följd, med mindre innehavaren giltiga skäl, grundade på förekomsten av hinder för sådant bruk. Omständigheter utanför varumärkeshavarens kontroll, som utgör hinder för bruk av varumärket, såsom importrestriktioner eller andra statliga krav beträffande de varor eller tjänster som skyddas av varumärket, skall anses vara giltiga skäl till att varumärket inte brukas.

2. När ett varumärke under innehavarens överinseende brukas av annan person, skall detta med avseende på registreringens upprätthållande anses vara bruk av varumärket.

Artikel 20. *Övriga krav*

Användning av ett varumärke i näringsverksamhet skall inte oskäligt försvåras av särskilda krav, såsom användning tillsammans med annat varumärke, användning i särskild form eller användning som minskar dess förmåga att särskilja varor och tjänster som tillhandahålls i en näringsverksamhet från den som tillhandahålls i en annan. Detta utesluter inte krav på att varumärket skall användas med angivande av tillverkaren av varorna eller tjänsterna i fråga, tillsammans med, men utan att sammankoppla det med det varumärke som särskiljer tillverkarens egna varor eller tjänster.

Artikel 21. *Överlåtelse och licens*

En medlem kan fastställa villkor för överlåtelse och licensiering av varumärken, förutsatt att tvångslicensiering av varumärken inte tillåts och att innehavaren av ett registrerat varumärke skall äga rätt att överlåta varumärket med eller utan samtidig överlåtelse av den rörelse vilken varumärket tillhör.

Avsnitt 3: Geografiska ursprungsbeteckningar

Artikel 22. *Skydd av geografiska ursprungsbeteckningar*

1. Med uttrycket ”geografiska ursprungsbeteckningar” avses i detta avtal beteckningar som anger att en vara har sitt ursprung i en medlems territorium, eller i en region eller ort inom detta territorium, om varans egenskaper, rykte eller andra karaktäristiska egenskaper i huvudsak kan hänföras till dess geografiska ursprung.

2. Beträffande geografiska ursprungsbeteckningar skall medlemmarna tillhandahålla berörda parter rättsliga förfaranden för att förhindra
(a) användning av något i en varas beteckning eller presentation som anger eller ger intryck av att varan i fråga har sitt ursprung i ett annat geografiskt område än det riktiga, på ett sätt som vilseleder allmänheten om varans geografiska ursprung,
(b) sådan användning som utgör otillbörlig konkurrens som avses i artikel 10 *bis* i Pariskonventionen (1967).

3. En medlem skall på eget initiativ, om dess lagstiftning medger detta, eller efter framställning av berörd part, vägra eller ogiltigförklara registrering av ett varumärke som innehåller eller består aven geografisk ursprungsbeteckning avseende varor som inte har sitt ursprung i det angivna territoriet, om användningen av beteckningen i varumärket för sådana varor i medlemslandet är av sådan karaktär att den vilseleder allmänheten med avseende på det riktiga ursprunget.

4. Det skydd som avses i punkterna 1–3 skall tillämpas mot en geografisk ursprungsbeteckning som, trots att den är formellt korrekt med avseende på territoriet, regionen eller orten där varorna har sitt ursprung, felaktigt ger allmänheten intryck av att varorna har sitt ursprung i ett annat territorium.

Artikel 23. *Tilläggsskydd för geografiska ursprungsbeteckningar för vin och sprit*

1. Medlemmarna skall tillhandahålla berörda parter rättsliga förfaranden för att förhindra att en geografisk ursprungsbeteckning för vin eller sprit används för vin som inte har sitt ursprung i det av den geografiska ursprungsbeteckningen angivna området eller för sprit som inte har sitt ursprung i det av den geografiska ursprungsbeteckningen angivna området, även om varornas riktiga ursprung anges eller om den geografiska ursprungsbeteckningen används i översättning eller tillsammans med uttryck såsom ”slag”, ”typ”, ”stil”. ”efterbildning” eller liknande.[4]

2. Registrering av varumärke för vin som innehåller eller består av en geografisk ursprungsbeteckning för vin eller registrering för sprit som inne-

[4] Beträffande fullgörandet av dessa skyldigheter kan en medlem utan hinder av första meningen i artikel 42 i stället tillhandahålla administrativa förfaranden.

håller eller består av en geografisk ursprungsbeteckning för sprit, skall vägras eller ogiltigförklaras, antingen på eget initiativ, om medlemmens lagstiftning medger detta, eller efter framställning av berörd part, med avseende på vin eller spritdrycker som inte har detta ursprung.

3. Beträffande likalydande geografiska ursprungsbeteckningar för vin, skall varje beteckning skyddas med förbehåll för bestämmelserna i artikel 22.4. Varje medlem skall fastställa de praktiska villkor under vilka likalydande beteckningar skall särskiljas från varandra, under beaktande av behovet av att se till att berörda producenter behandlas lika och att konsumenterna inte vilseleds.

4. För att underlätta skydd för geografiska ursprungsbeteckningar för vin skall förhandlingar inledas i TRIPS-rådet om upprättandet av ett multilateralt system för anmälan och registrering av geografiska ursprungsbeteckningar för sådana viner som är berättigade till skydd i de medlemsländer som är anslutna till systemet.

Artikel 24. *Internationella förhandlingar, undantag*

1. Medlemmarna förbinder sig att deltaga i förhandlingar i syfte att öka skyddet för vissa geografiska ursprungsbeteckningar enligt artikel 23. Bestämmelserna i punkt 4–8 nedan får inte åberopas av en medlem för att vägra att föra förhandlingar eller att ingå bilaterala eller multilaterala avtal. Medlemmarna skall i samband med sådana förhandlingar vara beredda att överväga dessa bestämmelsers fortsatta tillämplighet på vissa geografiska ursprungsbeteckningar vilkas användning har varit föremål för sådana förhandlingar.

2. TRIPS-rådet skall övervaka tilllämpningen av denna avdelnings bestämmelser. Den första översynen av detta slag skall äga rum inom två år efter WTO-avtalets ikraftträdande. Frågor som gäller fullgörandet av skyldigheter enligt dessa bestämmelser kan anmälas till rådet, som efter framställning av en medlem skall samråda med en eller flera medlemmar beträffande en sådan fråga i vilken det genom bilateralt eller plurilateralt samråd mellan de berörda medlemmarna inte varit möjligt att nå en tillfredsställande lösning. Rådet skall vidta sådana åtgärder som kan komma att beslutas för att underlätta tilllämpningen av detta avsnitt och för att främja dess syften.

3. Vid genomförandet av bestämmelserna i detta avsnitt skall en medlem inte reducera skyddet för sådana geografiska ursprungsbeteckningar som fanns i medlemslandet i fråga omedelbart före WTO-avtalets ikraftträdande.

4. Inget i detta avsnitt skall innebära krav på en medlem att förhindra att en till ett annat medlemsland hänförlig geografisk ursprungsbeteckning för vin eller sprit blir föremål för fortsatt eller liknande användning tillsammans med varor eller tjänster av dess

rättssubjekt eller personer med hemvist där, vilka kontinuerligt har använt denna geografiska ursprungsbeteckning i samband med samma eller därmed förbundna varor eller tjänster inom det medlemslandets territorium antingen

(a) i minst 10 års tid före den 15 april 1994 eller
(b) i god tro före denna dag.

5. Om ansökan om varumärke har ingetts eller ett sådant har registrerats i god tro eller om rättigheter i ett varumärke erhållits genom användning i god tro antingen

(a) före dagen för dessa bestämmelsers tillämpning i medlemsstaten i fråga enligt del VI, eller
(b) innan den geografiska ursprungsbeteckningen erhållit skydd i dess ursprungsland, skall åtgärder som beslutats för att genomföra bestämmelserna i denna avdelning inte, under åberopande av att ett varumärke är identiskt lika med eller liknar en geografisk ursprungsbeteckning, hindra ett varumärkes rätt till registrering eller dess giltighet eller rätten att använda ett varumärke.

6. Inget i detta avsnitt skall innebära krav på en medlem att tillämpa dess bestämmelser på en till ett annat medlemsland hänförlig geografisk ursprungsbeteckning för varor eller tjänster, om beteckningen i fråga är identisk med ett ord som enligt gängse språkbruk i det medlemslandets territorium används som vedertagen benämning för sådana varor eller tjänster. Inget i detta avsnitt skall innebära krav på en medlem att tillämpa dess bestämmelser på en till en annan medlem hänförlig beteckning för vinprodukter för vilka ifrågavarande beteckning är identisk med det vanliga namnet för en druvsort inom det medlemslandets territorium vid dagen för WTO-avtalets ikraftträdande.

7. En medlem får föreskriva att en framställning enligt bestämmelserna i detta avsnitt i samband med användning eller registrering av varumärke måste göras inom fem år sedan den otillbörliga användningen av den skyddade beteckningen har blivit allmänt känd i medlemslandet i fråga, eller efter dagen för registrering av varumärket i medlemslandet i fråga, förutsatt att varumärket har offentliggjorts senast den dagen, om denna dag infaller tidigare än dagen då den otillbörliga användningen blev allmänt känd i medlemslandet i fråga, förutsatt att den geografiska ursprungsbeteckningen inte har använts eller registrerats i ond tro.

8. Bestämmelserna i detta avsnitt skall inte hindra en person att i näringsverksamhet använda sitt namn eller namnet på sin företrädare i rörelsen, utom om användningen av ett sådant namn är ägnad att vilseleda allmänheten.

9. Någon skyldighet att skydda geografiska ursprungsbeteckningar vilka inte är eller har upphört att vara skyddade i ursprungslandet, eller som fallit ur bruk i det landet, föreligger inte enligt avtalet.

Avsnitt 4: Mönster

Artikel 25. *Krav för skydd*

1. Medlemmarna skall tillhandahålla skydd för självständigt skapade mönster som är nya eller särpräglade. Medlemmarna får besluta att mönster inte är nya eller särpräglade, om de inte i betydande grad avviker från kända mönster eller kombinationer av kända särdrag av mönster. Medlemmarna kan besluta att skydd inte skall utsträckas till mönster som huvudsakligen är betingade av tekniska eller funktionella ändamål.

2. Varje medlem skall tillse att krav för säkerställande av skydd för textilmönster, särskilt med avseende på kostnader, granskning eller offentliggörande, inte otillbörligt minskar möjligheterna att ansöka om och erhålla sådant skydd. Medlemmarna äger frihet att fullgöra denna skyldighet genom mönsterskyddslagstiftning eller upphovsrättslig lagstiftning.

Artikel 26. *Skyddet*

1. Innehavare av skyddat mönster skall ha rätt att hindra tredje man från att utan innehavarens samtycke framställa, försälja eller importera varor som bär eller omfattar ett mönster vilket är en avbildning, eller i huvudsak en avbildning, av det skyddade mönstret, om sådana handlingar utförs i kommersiellt syfte.

2. Medlemmarna kan besluta om begränsade undantag för mönsterskydd, förutsatt att sådana undantag inte otillbörligt strider mot ett normalt utnyttjande av skyddade mönster och inte otillbörligt skadar mönsterhavarens legitima intressen, med beaktande av tredje mans legitima intressen.

3. Det tillgängliga skyddets giltighetstid skall vara minst 10 år.

Avsnitt 5: Patent

Artikel 27. *Det patenterbara området*

1. Med beaktande av bestämmelserna i punkt 2 och 3 skall patent kunna meddelas för alla uppfinningar, både produkter och processer, inom alla tekniska områden, förutsatt att de är nya, har uppfinningshöjd och kan tillgodogöras industriellt.[5] Med beaktande av artikel 65.4, artikel 70.8 och punkt 3 i denna artikel, skall patent kunna meddelas och patenträtter kunna åtnjutas oberoende av platsen för uppfinningen, det tekniska området och huruvida produkterna importeras eller framställs lokalt.

2. En medlem får från patenterbarhet undantaga sådana uppfinningar som inom dess territorium måste förhindras från att utnyttjas kommersiellt för att kunna skydda *ordre public* eller den allmänna moralen, och för att skydda människors, djurs och växters liv eller hälsa eller för att undvika all-

[5] Vid tillämpningen av detta avtal kan en medlem bestämma att orden ”uppfinningshöjd” och ”kan tillgodogöras industriellt” skall vara synonyma med orden ”ej känt” respektive ”användbar”.

varliga miljöskador, förutsatt att sådant undantag inte görs enbart på grund av att det kommersiella utnyttjandet är förbjudet i medlemmens lagstiftning.

3. En medlem kan även undantaga från patenterbarhet:
(a) diagnostiska, terapeutiska eller kirurgiska förfaranden för behandling av människor eller djur, och
(b) växter och djur förutom mikroorganismer och väsentligen biologiska förfaranden för framställning av växter eller djur förutom icke-biologiska och mikrobiologiska förfaranden. Medlemmarna skall emellertid tillhandahålla skydd för underarter av växtsorter, antingen genom patent eller genom ett effektivt fristående system av eget slag eller en kombination av dessa båda. Bestämmelserna i denna punkt skall granskas fyra år efter dagen för WTO-avtalets ikraftträdande.

Artikel 28. *Rättigheter som är knutna till ett patent*

1. Ett patent skall ge patenthavaren följande ensamrätter:
(a) när föremålet för patentet är en produkt, har patenthavaren rätt att hindra tredje man att utan patenthavarens samtycke framställa, använda, utbjuda till försäljning, försälja eller för dessa ändamål importera[6] produkten i fråga.
(b) när föremålet för patentet är en process, har patenthavaren rätt att hindra tredje man att utan patenthavarens samtycke använda processen och använda, utbjuda till försäljning, försälja eller för dessa ändamål importera[6] åtminstone den produkt som är ett direkt resultat av processen i fråga.

2. Patenthavare skall även ha rätt att överlåta eller till annan person överföra rätt till patent samt ingå licensavtal.

Artikel 29. *Krav på patentsökande*

1. Medlemmarna skall kräva att en patentsökande skall beskriva uppfinningen på ett så tydligt och fullständigt sätt att en fackman med ledning därav kan utöva uppfinningen och kan kräva av sökanden att ange det bästa sättet att utöva uppfinningen enligt vad uppfinnaren känner till vid tidpunkten för ansökan eller, när bättre rätt yrkas, vid tidpunkten för ansökans prioritet.

2. Medlemmarna får kräva att en patentsökande lämnar uppgifter om sina motsvarande patentansökningar och patentmeddelanden i utlandet.

[6] Denna rättighet, liksom övriga rättigheter enligt detta avtal i samband med användning. försäljning, import eller annan distribution av varor, är underordnad bestämmelserna i artikel 6.

Artikel 30. *Undantag från rättigheter knutna till patent*

Medlemmarna får besluta om begränsade undantag från de ensamrätter som är knutna till ett patent förutsatt att sådana undantag inte otillbörligt hindrar ett normalt utnyttjande av patentet och inte otillbörligt skadar patenthavarens legitima intressen, med beaktande av tredje mans legitima intressen.

Artikel 31. *Annan användning utan rättighetshavarens samtycke*

När en medlems lagstiftning medger annan användning[7] av föremålet för ett patent utan rättighetshavarens samtycke, inbegripet användning av staten eller av tredje man med statens tillstånd, skall följande bestämmelser iakttas:

(a) tillstånd till sådan användning skall medges efter bedömning som grundats på omständigheterna i det enskilda fallet,

(b) sådan användning kan tillåtas endast om den tilltänkte användaren, innan användningen i fråga, har gjort ansträngningar att på skäliga affärsmässiga villkor erhålla rättighetshavarens samtycke, utan att ansträngningarna krönts med framgång inom en skälig tidsperiod. Detta krav kan frångås av en medlem i händelse av en nationell nödsituation eller andra extrema nödsituationer eller vid offentlig, icke kommersiell användning. Vid en nationell nödsituation eller andra extrema nödsituationer skall rättighetshavaren likväl underrättas inom kortast möjliga och skäliga tidrymd. Vid offentlig icke kommersiell användning där medlemmens regering eller entreprenören utan att ha gjort nyhetsgranskning har vetskap om eller har skälig grund för vetskap om att ett gällande patent används eller kommer att användas av medlemmens regering eller för medlemmens regering eller för dess räkning, skall rättighetshavaren snarast underrättas,

(c) omfattningen och varaktigheten av sådan användning skall begränsas till det ändamål för vilket den tilllåtits och skall beträffande halvledarteknik endast avse offentlig, icke kommersiell användning eller avse åtgärd riktad mot förfarande, som efter rättslig eller administrativ prövning, bedömts vara konkurrensbegränsande,

(d) sådan användning skall vara icke-exklusiv,

(e) sådan användning skall ej vara överlåtbar, utom tillsammans med den rörelse eller goodwill som åtnjuter sådan användning,

(f) all sådan användning skall tillåtas huvudsakligen för att tillgodose behoven på den inhemska marknaden i det medlemsland som tillåter sådan användning,

(g) tillstånd till sådan användning skall, förutsatt att legitima intressen hos de personer som erhållit tillståndet nöjaktigt skyddas, kun-

[7] ”Annan användning” syftar på annan än enligt artikel 30 tilllåten användning.

na upphävas om och när de bakomliggande omständigheterna upphör att vara vid handen och sannolikt inte kommer att uppstå igen. Den behöriga myndigheten skall ha befogenhet att efter motiverad framställning granska huruvida sådana omständigheter fortsatt föreligger,

(h) rättighetshavaren skall erhålla tillräcklig ersättning efter omständigheterna i det enskilda fallet och med beaktande av tillståndets ekonomiska värde,

(i) den juridiska giltigheten av beslut om tillstånd till sådan användning skall vara föremål för rättslig eller annan oberoende prövning av annan högre myndighet i medlemslandet i fråga,

(j) beslut om ersättning för sådan användning skall vara föremål för rättslig eller annan oberoende prövning av annan högre myndighet i medlemslandet i fråga,

(k) medlemmarna är inte skyldiga att tillämpa bestämmelserna i b) och f) om användningen i fråga tillåts för att beivra förfarande som efter rättslig eller administrativ prövning bedömts vara konkurrensbegränsande. Behovet av att beivra konkurrensbegränsande förfaranden kan beaktas vid fastställandet av ersättningens storlek i sådana fall. Behöriga myndigheter skall ha befogenhet att vägra återkalla ett tillstånd om och när det är troligt att de omständigheter som föranledde tillståndet kan komma att inträffa igen.

(l) om sådan användning har tillåtits för att möjliggöra utnyttjandet av ett patent (”det andra patentet”), vilket inte kan utnyttjas utan att intrång görs i annat patent (”det första patentet”), skall följande tilläggsbestämmelser tillämpas:

(i) den av det andra patentet omfattade uppfinningen skall ha betydande uppfinningshöjd av stor ekonomisk betydelse i jämförelse med den av det första patentet omfattande uppfinningen,

(ii) innehavaren av det första patentet skall vara berättigad till en på skäliga villkor medgiven licens att utnyttja den av det andra patentet omfattade uppfinningen, och

(iii) den med avseende på det första patentet tilllåtna användningen skall endast kunna överlåtas tillsammans med överlåtelse av det andra patentet.

Artikel 32. *Upphävande/Förverkande*

Det skall finnas möjlighet att rättsligt pröva beslut om upphävande eller förverkande av patent.

Artikel 33. *Skyddets giltighetstid*

Giltighetstiden för skydd skall inte upphöra före utgången av det tjugonde året räknat från den dag då ansökan om patent gjordes.[8]

[8] De medlemmar som inte har egna system för patentmeddelande kan besluta att skyddets giltighetstid skall räknas från dagen då ansökan gjordes i det regionala systemet för patentmeddelande.

Artikel 34. *Processpatent: Bevisbörda*

1. Vid civilrättslig handläggning av mål om intrång i den i artikel 28.1.b nämnda rättighetshavarens rättigheter och om föremålet för patentet är en process för framställning av en produkt, skall de rättsliga myndigheterna vara behöriga att ålägga svaranden att visa att processen för framställning av en identiskt lika produkt skiljer sig från den patenterade processen. Medlemmarna skall därför i åtminstone ett av följande fall fastställa att när en identiskt lika produkt framställts utan patenthavarens samtycke skall denna, om det inte finns bevis för det motsatta, anses ha framställts med den patenterade processen

(a) om den med den patenterade produkten är ny,
(b) om den identiskt lika produkten med stor sannolikhet framställts medelst processen och patenthavaren, efter att ha vidtagit rimliga åtgärder, inte kunnat fastställa vilken process som faktiskt har använts.

2. Medlemmarna skall ha frihet att föreskriva att den i punkt 1 angivna bevisbördan skall vila på den som påstås ha begått intrång endast om den i a) angivna förutsättningen föreligger eller endast om den i b) angivna förutsättningen föreligger.

3. Vid företeende av bevis om motsatsen skall svarandes legitima intresse att skydda svarandens tillverknings- och affärshemligheter beaktas.

Avsnitt 6: Kretsmönster för halvledarprodukter (topografier)

Artikel 35. *Avtalet i förhållande till Fördraget om rättsligt skydd för kretsmönster för halvledarprodukter*

Medlemmarna är överens om att bereda skydd för kretsmönster (topografier) i halvledarprodukter (i detta avtal benämnda ”kretsmönster”) i enlighet med artikel 2–7 (utom artikel 6.3), artikel 12 och artikel 16.3 i Fördraget om rättsligt skydd för krets mönster för halvledarprodukter och skall dessutom uppfylla följande bestämmelser.

Artikel 36. *Skyddets omfattning*

Med beaktande av bestämmelserna i artikel 37.1, skall medlemmarna betrakta följande handlingar som olagliga, om de utförs utan rättighetshavarens samtycke:[9] import, försäljning eller annan i kommersiellt syfte utförd distribution av ett skyddat kretsmönster, en halvledarprodukt som omfattar ett skyddat kretsmönster, eller en produkt som omfattar en sådan halvledarprodukt, i den mån den fortfarande omfattar ett olagligt återgivet kretsmönster.

[9] Termen ”rättighetshavare” i denna del skall ha samma innebörd som termen ”innehavaren av rättigheten” i Fördraget om rättsligt skydd för kretsmönster för halvledarprodukter.

Artikel 37. *Handlingar för vilka rättighetshavarens samtycke inte krävs*

1. Oaktat vad som föreskrivs i artikel 36 skall ingen medlem såsom olagliga bedöma någon av de i den artikeln angivna handlingarna med avseende på en halvledarprodukt som omfattar ett olagligt återgivet kretsmönster eller en artikel som omfattar en sådan halvledarprodukt, om den person som utfört eller låtit utföra sådana handlingar vid förvärvandet av halvledarprodukten eller artikeln som omfattar en sådan halvledarprodukt inte hade vetskap om och inte hade skälig anledning att ha vetskap om att den omfattade ett olagligt återgivet kretsmönster. Medlemmarna skall tillse att personen i fråga, efter att ha blivit nöjaktigt underrättad om att kretsmönstret återgivits olagligt, kan utföra dessa handlingar med avseende på inneliggande lager eller produkter som beställts före dagen för underrättelsen, men att han skall vara skyldig att till rättighetshavaren erlägga en skälig avgift, motsvarande den som skulle ha erlagts under ett frivilligt licensavtal rörande ett sådant kretsmönster.

2. Bestämmelserna i artikel 31, a–k skall äga motsvarande tillämpning i händelse av icke frivillig licensiering av ett kretsmönster eller dess användning av medlemmens regering eller för dess räkning utan rättighetshavarens samtycke.

Artikel 38. *Skyddets giltighetstid*

1. I medlemsländer som har registrering som krav för skydd, skall skyddets giltighetstid beträffande kretsmönster inte löpa ut före utgången av det tionde året efter dagen då ansökan om registrering gjordes eller efter tidpunkten för det första kommersiella utnyttjandet, oberoende av var i världen detta ägt rum.

2. I medlemsländer som inte har registrering som krav för skydd, skall kretsmönster skyddas under minst 10 års tid efter tidpunkten för det första kommersiella utnyttjandet, oberoende av var i världen detta ägt rum.

3. En medlem kan utan hinder av punkt 1 och 2 förordna att skyddet skall upphöra 15 år efter den tidpunkt då kretsmönstret skapades.

Avsnitt 7: Skydd för företagshemligheter

Artikel 39

1. Vid säkerställandet av ett verksamt skydd mot otillbörlig konkurrens i enlighet med artikel 10 *bis* i Pariskonventionen (1967) skall medlemmarna skydda företagshemligheter i enlighet med punkt 2 samt uppgifter som lämnats till medlemmarnas regeringar eller dessas organ i enlighet med punkt 3.

2. Fysiska och juridiska personer skall ha möjlighet att förhindra att information över vilken de lagligen förfo-

gar, inte utan deras samtycke röjs för, anskaffas av eller används av andra på sätt som strider mot god affärssed,[10] om informationen i fråga

(a) är hemlig i den meningen att den inte, som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman, är allmänt känd hos eller lätt tillgänglig för den personkrets som normalt sett handskas med denna typ av information,
(b) har kommersiellt värde genom att den är hemlig, och
(c) personen som lagligen förfogar över den har vidtagit med hänsyn till omständigheterna rimliga åtgärder för att hålla den hemlig.

3. Om en medlem som villkor för att godkänna marknadsföring av läkemedel eller lantbrukskemiska produkter, i vilka det ingår nya kemiska enheter, kräver företeende av öppna testresultat eller andra uppgifter, vilkas framtagande innebär betydande arbete, skall den skydda sådana uppgifter mot otillbörlig kommersiell användning. Medlemmarna skall dessutom skydda sådana uppgifter mot att röjas, utom när detta är nödvändigt för att skydda allmänheten eller om åtgärder vidtagits för att säkerställa att uppgifterna är skyddade mot otillbörlig kommersiell användning.

[10] Termen ”på sätt som strider mot god affärssed” skall i detta avtal åtminstone innebära kontraktsbrott, röjande av förtroende eller anstiftan till sådana handlingar, och inbegriper anskaffning av företagshemligheter av tredje man som hade vetskap eller av grov oaktsamhet inte hade vetskap om att sådana handlingar var förbundna med anskaffandet.

Avsnitt 8: Åtgärder mot konkurrensbegränsande förfaranden vid kontraktsenliga avtal

Artikel 40

1. Medlemmarna medger att vissa konkurrensbegränsande licensierings förfaranden eller villkor i samband med immaterialrätter kan ha negativa återverkningar på handeln och kan hindra överföring och spridning av teknik.

2. Inget i detta avtal skall hindra medlemmarna från att i sina rättsordningar särskilt ange sådana licensieringsförfaranden eller villkor som i vissa fall kan utgöra missbruk av immaterialrättsligt skyddad egendom med negativa återverkningar på marknaden i fråga. Enligt bestämmelserna ovan kan en medlem i överensstämmelse med övriga bestämmelser i detta avtal besluta om lämpliga åtgärder för att förhindra eller beivra sådana förfaranden, t.ex. exklusiva återlicensieringsvillkor, villkor som förbjuder bestridande av patents giltighet och tvingande koppling av ytterligare licenser till den ursprungliga licensen med beaktande av den berörda medlemmens tillämpliga lagar och andra författningar.

3. En medlem skall på begäran samråda med en annan medlem, som har anledning att tro att en immaterialrät-

tighetshavare som är rättssubjekt eller har sin hemvist i det medlemsland som mottagit begäran om samråd, förfar på ett sätt som bryter mot den sökande medlemmens lagar och förordningar beträffande föremålet för detta avsnitt, och vilken medlem önskar säkerställa att dessa rättsregler följs utan inskränkning i andra rättsliga åtgärder eller endera medlemmens rätt att fatta ett slutligt beslut. Den medlem som mottagit begäran om samråd skall ge tillfredsställande möjligheter för samråd med den sökande medlemmen och skall i en anda av intresse och god vilja deltaga i detta och skall samarbeta genom att tillhandahålla den sökande medlemmen offentlig, icke konfidentiell information av betydelse i frågan och även annan tillgänglig information, förutsatt att dennas rättsordning följs och att för båda parter tillfredsställande avtal slutits om den sökande statens åtgärder för att skydda informationen.

4. En medlem vars rättssubjekt eller personer som har sin hemvist i denna och vilka är föremål för rättsligt förfarande i ett annat medlemsland om misstänkt överträdelse av dennas lagar och andra författningar beträffande föremålet för detta avsnitt, skall av den andra medlemmen, under samma förutsättningar som anges i punkt 3, beredas möjlighet till samråd.

Del III. Säkerställande av skydd för immaterialrätter

Avsnitt 1: Allmänna skyldigheter

Artikel 41

1. Medlemmarna skall i sina respektive rättsordningar införa i denna del angivna förfaranden för att göra det möjligt att vidtaga effektiva åtgärder mot alla former av intrång i av detta avtal omfattade immaterialrätter, inbegripet ändamålsenliga förfaranden för att förebygga intrång samt sanktionsmöjligheter som avskräcker från vidare intrång. Dessa förfaranden skall tillämpas på sätt som är ägnat att dels undvika uppkomsten av handelshinder och dels säkerställa att de inte missbrukas.

2. Förfarandena för säkerställandet av skydd för immaterialrätter skall vara rättvisa och skäliga. De skall inte vara onödigt komplicerade eller kostsamma eller medföra oskäliga tidsfrister eller omotiverade dröjsmål.

3. Slutliga avgöranden skall företrädesvis vara skriftliga och motiverade. De skall tillhandahållas åtminstone parterna i målet utan oskäligt dröjsmål. Slutliga avgöranden skall endast grundas på sådana bevis beträffande vilka parterna givits möjlighet att höras.

4. Parterna i ett mål skall beredas möjlighet till överprövning genom rättslig myndighets försorg av slutliga administrativa beslut och, med beaktande av bestämmelser i den berörda

medlemmens rättsordning beträffande målets betydelse för rättsskipningen, avseende åtminstone de juridiska aspekterna av de i första instans meddelade slutliga rättsliga avgörandena. Någon skyldighet att bereda möjlighet för överprövning av frikännanden i brottmål skall emellertid inte finnas.

5. Detta avsnitt medför inte någon skyldighet för medlemmarna att inrätta en från den övriga rättsordningen skild ordning för säkerställandet av skydd för immaterialrätter, och den påverkar inte heller medlemmarnas möjligheter att säkerställa efterlevnaden av deras rättsordningar i allmänhet. Inget i detta avsnitt medför någon skyldighet beträffande fördelningen av resurser mellan säkerställandet av skydd för immaterialrätter och rättssystemet i allmänhet.

Avsnitt 2: Civilrättsliga och administrativa förfaranden och rättsmedel

Artikel 42. *Rättvisa och skäliga förfaranden*

Medlemmarna skall tillhandahålla rättsinnehavare[11] civilrättsliga förfaranden för säkerställandet av skydd för de av detta avtal omfattade immaterialrätterna. Svarande skall vara berättigade att i god tid mottaga skriftlig och tillräckligt utförlig underrättelse, inbegripet grunden för talan. Parterna äger rätt att företrädas av privat juridiskt ombud och förfarandena skall inte medföra alltför tyngande krav avseende obligatorisk personlig inställelse. Alla parter i sådana förfaranden skall ha rätt att utveckla talan och framlägga all bevisning av betydelse för saken. Förfarandet i fråga skall, ge möjlighet att identifiera och skydda konfidentiell information, förutsatt att detta inte strider mot föreskrifter i gällande grundlag.

Artikel 43. *Bevisning*

1. Om en part har framlagt skälig bevisning som är tillräcklig för att visa grund för talan och har angett bevisning av betydelse för talan som motparten förfogar över, skall de rättsliga myndigheterna vara behöriga att besluta att denna bevisning skall inges av motparten, i förekommande fall under förutsättning att detta sker på ett sätt som säkerställer skydd för konfidentiell information.

2. Om en part i ett ärende av egen vilja och utan giltiga skäl vägrar att lämna ut eller inte annorledes tillhandahåller nödvändig information inom en skälig tidsfrist eller i avsevärd grad hindrar ett sanktionsförfarande, kan en medlem ge de rättsliga myndigheterna behörighet att meddela preliminära och slutliga avgöranden om bifall eller avslag, på grundval av den information som framlagts för dem, däribland det klagomål eller det påstående som framlagts av den part som påverkats negativt av vägran att lämna ut information, med beaktande av att parterna skall beredas möjlighet att

[11] I detta avtal inbegriper termen ”rättighets innehavare” föreningar och sammanslutningar med rättslig kapacitet att inneha sådana rättigheter.

höras om påståendena eller bevisningen.

Artikel 44. *Förbud*

1. De rättsliga myndigheterna skall vara behöriga att omedelbart efter tullklarering av varor förbjuda en part att göra intrång, bland annat för att förhindra att importerade varor som medför intrång i en immaterialrätt släpps ut på marknaden inom dess rättskipningsområde. Medlemmarna är inte skyldiga att meddela sådan behörighet beträffande skyddade objekt vilka förvärvats eller beställs av en person innan han hade vetskap om eller skälig anledning att ha vetskap om att handel med sådant objekt skulle medföra intrång i en immaterialrätt.

2. Oaktat övriga bestämmelser i denna del och förutsatt att bestämmelserna i del II om användning av medlemmarnas regeringar eller av tredje man med ett medlemslands regerings samtycke uppfylls, får medlemmarna begränsa rättsmedlen mot sådan användning till att avse utbetalande av ersättning i enlighet med artikel 31.h. I övriga fall skall rättsmedlen i denna del tillämpas, eller, när dessa rättsmedel inte är förenliga med en medlems rättsordning, skall fastställelsedom och skälig ersättning finnas att tillgå som rättsmedel.

Artikel 45. *Skadestånd*

1. De rättsliga myndigheterna skall vara behöriga att ålägga den som gör intrång att till rättighetshavaren betala fullgott skadestånd för att ersätta den skada rättighetshavaren lidit genom intrånget i hans immaterialrättighet, vilket gjorts av en person som hade vetskap om eller skälig anledning att ha vetskap om att han var inbegripen i intrångsverksamhet.

2. De rättsliga myndigheterna skall även vara behöriga att ålägga den som gör intrång att ersätta rättighetshavaren för dennes kostnader, vilka kan inbegripa skäliga kostnader för juridiskt biträde. I förekommande fall kan medlemmarna ge de rättsliga myndigheterna behörighet att besluta om återbetalning av vinst eller betalning av på förhand bestämt skadestånd, även när den som gjort intrång inte hade vetskap om eller skälig anledning att ha vetskap om att han var inbegripen i intrångsverksamhet.

Artikel 46. *Andra rättsmedel*

I syfte att effektivt avskräcka från intrång skall de rättsliga myndigheterna vara behöriga att besluta att varor, som enligt deras bedömning gör intrång utan någon som helst ersättning, skall avlägsnas från marknaden på ett sätt som inte skadar rättighetshavaren, eller, om detta inte strider mot gällande grundlags krav, skall förstöras. De rättsliga myndigheterna skall även vara behöriga att besluta om att material och redskap, som huvudsakligen använts i samband med framställningen av de intrångsgörande varorna utan någon som helst ersättning, skall avlägsnas från marknа-

den på ett sätt som minimerar risken för vidare intrång. Vid handläggning av sådana framställningar skall beaktas dels att de beslutade rättsmedlen skall stå i rimlig proportion till intrånget, dels tredje mans intressen. Beträffande varumärkesförfalskade varor skall utom i undantagsfall avlägsnande av det olovligen anbringade varumärket inte vara tillräckligt för att varorna skall få släppas ut på marknaden.

Artikel 47. *Rätt till information*

Medlemmarna får föreskriva att de rättsliga myndigheterna skall vara behöriga att ålägga den som gör intrång, utom när detta inte står i proportion till intrånget, att underrätta rättighetshavaren om identiteten hos tredje man som tagit del i framställningen och distributionen av de intrångsgörande varorna eller tjänsterna och om dessas distributionskanaler.

Artikel 48. *Svarandens rätt till gottgörelse*

l. De rättsliga myndigheterna skall vara behöriga att ålägga part efter vilkens framställning åtgärder vidtagits och som missbrukat sanktionsförfaranden, att till part som på felaktiga grunder blivit föremål för beslut om särskild rättsverkan utge skälig ersättning för den skada denne lidit genom missbruket. De rättsliga myndigheterna skall även vara behöriga att ålägga den sökande parten att ersätta svarandens kostnader, i vilka kan ingå skäliga kostnader för juridiskt biträde.

2. Beträffande tillämpningen av lagregler om skydd eller säkerställande av skydd för immaterialrätter, skall medlemmarna undantaga myndigheter och tjänstemän från ansvar endast om åtgärder har vidtagits eller beslutats om i god tro i samband med tilllämpningen av sådana lagregler.

Artikel 49. *Administrativa förfaranden*

I den utsträckning civilrättsliga beslut om särskild rättsverkan kan fattas i anledning av administrativa förfaranden grundade på vad som framkommit i saken, skall dessa förfaranden i allt väsentligt vara förenliga med de i detta avsnitt fastställda principerna.

Avsnitt 3: Interimistiska åtgärder

Artikel 50

1. De rättsliga myndigheterna skall vara behöriga att besluta om snabba och effektiva interimistiska åtgärder
(a) för att förebygga att intrång görs i immaterialrätter, särskilt att förhindra att varor, inbegripet importerade varor, omedelbart efter tullklarering släpps ut på marknaden inom deras behörighetsområde, och
(b) för att bevara bevisning av betydelse för det påstådda intrånget.

2. De rättsliga myndigheterna skall vara behöriga att utan hörande av

motparten (”inaudita altera parte”) besluta om interimistiska åtgärder i förekommande fall, särskilt om ett dröjsmål kan antas vålla rättighetshavaren oersättlig skada eller när bevisning löper uppenbar risk att förstöras.

3. De rättsliga myndigheterna skall vara behöriga att från den sökande parten infordra skälig bevisning för att med tillräcklig säkerhet kunna bedöma om den sökande parten är rättighetshavare och om den sökande partens rätt är föremål för intrång eller om sådant intrång är nära förestående, och att ålägga den sökande parten att ställa säkerhet dels för den skada som kan tillfogas svaranden, och dels för att förhindra missbruk.

4. När interimistiska åtgärder har beslutats utan att part har hörts (”inaudita altera parte”), skall berörda parter underrättas utan dröjsmål och senast efter att åtgärderna verkställts. En prövning, inbegripet rätt för part att höras, skall efter begäran av svaranden äga rum i syfte att inom en skälig tidrymd efter delgivningen av underrättelse om åtgärder besluta om dessa skall ändras, upphävas eller fastställas.

5. Den sökande parten kan av den myndighet som skall verkställa de interimistiska åtgärderna komma att avkrävas annan för identifiering av de berörda varorna nödvändig information.

6. Utan inskränkning av punkt 4 skall, efter begäran av svaranden, interimistiska åtgärder, vilka beslutats på grundval av punkterna 1 och 2, upphävas eller upphöra att gälla, om ett förfarande i syfte att fatta slutligt beslut i ärendet inte har inletts inom skälig tid, vars längd, om en medlems lagstiftning möjliggör detta, skall fastställas av den rättsliga myndighet som beslutat om åtgärderna eller, om sådan tid inte fastställts, skall vara den längsta tid som motsvaras av antingen 20 arbetsdagar eller 31 kalenderdagar.

7. När interimistiska åtgärder upphävs eller upphör att gälla på grund av handling eller underlåtelse från den sökande partens sida eller när det sedermera framkommer att en immaterialrätt inte blivit utsatt för intrång eller hot om intrång, skall de rättsliga myndigheterna vara behöriga att efter svarandens begäran ålägga den sökande parten att på lämpligt sätt gottgöra svaranden för de av åtgärderna orsakade skadorna.

8. I den utsträckning beslut om interimistiska åtgärder kan fattas som en följd av administrativa förfaranden, skall dessa förfaranden i allt väsentligt vara förenliga med de i detta avsnitt fastställda principerna.

Avsnitt 4: Särskilda krav i samband med gränsåtgärder[12]

Artikel 51. *Tullmyndighets uppskjutande av frigörande av varor*

Medlemmarna skall i överensstämmelse med nedan angivna bestämmelser införa förfaranden[13] för att göra det möjligt för en rättighetshavare, som har skäl att misstänka att införsel av varumärkesförfalskade varor[14] eller upphovsrättsligt piratkopierade varor kan komma att ske, att till berörd administrativ eller rättslig myndighet inge ansökan om tullmyndighets uppskjutande av frigörande av sådana varor. Medlemmarna kan besluta att sådan ansökan kan inges beträffande varor som utsätts för andra immaterialrättsliga intrång, förutsatt att kraven i detta avsnitt uppfylls. Medlemmarna får även tillhandahålla motsvarande förfaranden beträffande tullmyndighets uppskjutande av frigörande av intrångsgörande varor, avsedda för utförsel från sina territorier.

Artikel 52. *Tillämpning*

Rättighetshavare som inleder förfarande enligt artikel 51 skall hos berörda myndigheter förete tillräcklig bevisning för styrkande av att det enligt införsellandets lagstiftning föreligger uppenbara skäl (”prima facie”) att misstänka intrång i rättighetshavarens immaterialrätt och skall inge en utförlig beskrivning av varorna, med utgångspunkt från vilken tullmyndigheterna med lätthet kan känna igen dem. De berörda myndigheterna skall inom skälig tid underrätta sökanden om de godkänt ansökan och om den tid, i de fall de berörda myndigheterna fastställer sådan, inom vilken tullmyndigmyndigheterna avser vidta åtgärder.

Artikel 53. *Säkerhet*

1. De berörda myndigheterna skall vara behöriga att ålägga sökanden att

---

[12] När en medlem i huvudsak avskaffat all tillsyn över varurörelser över gräns med annat medlemsland, tillsammans med vilken den ingår i en tullunion, skall den inte vara skyldig att tillämpa bestämmelserna i denna avdelning med avseende på denna gräns.

[13] Medlemmarna är överens om att det inte skall finnas någon skyldighet att tillämpa sådana förfaranden på införsel av varor vilka marknadsförs i ett annat land av rättsinnehavaren eller med dennes samtycke, eller på transitovaror.

[14] I detta avtal skall termerna nedan avse följande:
(a) ”Varumärkesförfalskade varor” skall betyda alla sådana varor, även dessas emballage, på vilka utan tillstånd anbringats varumärke som är identiskt med för sådana varor vederbörligen registrerat varumärke, eller vilkets karaktäristiska egenskaper inte kan särskiljas från sådant varumärke, och som därmed enligt införsellandets lagstiftning gör intrång på varumärkeshavarens rätt med avseende på det varumärket.
(b) ”Upphovsrättsligt piratkopierade varor” skall betyda alla sådana varor som är kopior gjorda utan samtycke från rättighetsinnehavaren eller den person i produktionslandet som av rättighetsinnehavaren givits vederbörlig behörighet och vilka framställts direkt eller indirekt med utgångspunkt från en artikel, när framställning av kopian gör intrång i upphovsmannarätt eller därmed förbunden rättighet enligt lagstiftningen i införsellandet.

ställa säkerhet dels för den skada som svaranden och de berörda myndigheterna kan tillfogas, dels för att förhindra missbruk. Säkerheten skall inte på oskäligt sätt försvåra användningen av dessa förfaranden.

2. Om tullmyndigheter på grundval av beslut som inte fattats av rättslig myndighet eller annan självständig myndighet och efter ansökan i enlighet med bestämmelserna i detta avsnitt har uppskjutit frigörandet av varor som omfattar mönster, patent, kretsmönster eller företagshemligheter, och den i artikel 55 föreskrivna tidsperioden löpt ut utan att den vederbörligen befullmäktigade myndigheten beslutat om intermistiskt frigörande, och under förutsättning av att alla övriga importkrav uppfyllts, skall ägaren, importören eller mottagaren av varorna i fråga ha rätt att få dem frigjorda mot ställande av säkerhet som är tillräcklig för att skydda rättighetshavaren mot intrång. Ställandet av sådan säkerhet skall inte påverka rättighetshavarens möjligheter att göra bruk av andra tillgängliga sanktionsmöjligheter och säkerheten skall återställas om rättighetshavaren inom skälig tid inte har gjort bruk av rätten till åtgärder.

Artikel 54. *Underrättelse om uppskjutande*

Importören och sökanden skall skyndsamt underrättas om sådant uppskjutande av frigörande av varor som avses i artikel 51.

Artikel 55. *Giltighetstid för uppskjutande*

Om inte tullmyndigheterna senast tio arbetsdagar efter dagen då sökanden delgivits underrättelse om uppskjutande, underrättats om att förfarande som skall utmynna i ett slutligt avgörande inletts av annan part än svaranden, eller om att den vederbörligen befullmäktigade myndigheten vidtagit interimistiska åtgärder genom att förlänga uppskjutandet av frigörandet av varor, skall varorna frigöras, förutsatt att alla övriga införsel- eller utförselvillkor uppfyllts. I förekommande fall får tidsfristen utsträckas med ytterligare tio arbetsdagar. Om förfarande som skall utmynna i ett slutligt avgörande har inletts, skall efter begäran av svaranden prövning, däribland rätten att höras, äga rum i avsikt att inom skälig tid besluta huruvida dessa åtgärder skall ändras, upphävas eller fastställas. Oaktat vad som ovan föreskrivits, skall, när uppskjutande av frigörande av varor verkställs eller förklaras gälla i enlighet med en rättslig interimistisk åtgärd, bestämmelserna i artikel 50.6 tilllämpas.

Artikel 56. *Ersättning till importör och ägare av varor*

Berörda myndigheter skall vara behöriga att ålägga sökanden att betala importören, mottagaren och ägaren av varorna skälig ersättning för den skada de kan ha åsamkats genom felaktigt kvarhållande av varor eller genom kvarhållande av i enlighet med artikel 55 frigjorda varor.

Artikel 57. *Rätt till undersökning och information*

Utan inskränkning av rätten till skydd för konfidentiell information skall medlemmarna ge berörda myndigheter behörighet att bereda rättighetshavare skälig möjlighet att få de av tullmyndigheter kvarhållna varorna undersökta, i syfte att styrka skälen för rättighetshavarens talan. De berörda myndigheterna skall även vara behöriga att bereda importören motsvarande möjlighet att få sådana varor undersökta. När en talan bifallits på grundval av vad som framkommit i sak, kan medlemmarna ge berörda myndigheter befogenhet att underrätta rättighetshavaren om namn och adress till avsändare, importör och mottagare och om mängden varor i fråga.

Artikel 58. *Åtgärder ex officio*

Om en medlem ålägger berörda myndigheter att agera på eget initiativ och uppskjuta frigörandet av varor beträffande vilka de erhållit bevisning som ger uppenbar anledning att misstänka att en immaterialrätt är utsatt för intrång

(a) får de berörda myndigheterna när som helst från rättighetshavaren begära sådan information som kan hjälpa dem i utövandet av deras befogenheter.
(b) skall importören och rättighetshavarens skyndsamt underrättas om uppskjutandet. Om importören hos de berörda myndigheterna besvärat sig över uppskjutandet, skall uppskjutandet vara underställt villkor som i tillämpliga delar avser artikel 55.
(c) får medlemmarna undantaga både myndigheter och tjänstemän från ansvar innefattande lämpliga rättsliga sanktioner, endast om åtgärderna vidtagits eller beslutats i god tro.

Artikel 59. *Särskild rättsverkan*

Utan att inverka på andra åtgärder som står till rätttighetshavarens förfogande och med beaktande av svarandens rätt att begära prövning hos rättslig myndighet, skall berörda myndigheter vara behöriga att förordna om förstöring eller avlägsnande från marknaden av intrångsgörande varor i enlighet med de i artikel 46 angivna principerna. Beträffande varumärkesförfalskade varor skall myndigheterna inte tilllåta återutförsel av de intrångsgörande varorna i oförändrat skick eller, utom i undantagsfall, tilllämpa annat tullförfarande på dem.

Artikel 60. *De minimis-import*

Medlemmarna kan från bestämmelserna ovan undantaga små mängder av varor av icke kommersiell art som införs i resenärers privata bagage eller som sänds i småpartier.

Avsnitt 5: Brottmålsförfaranden

Artikel 61

Medlemmarna skall säkerställa att brottmålsförfaranden och straffrättsliga påföljder tillämpas åtminstone vid uppsåtlig varumärkesförfalskning eller upphovsrättslig piratkopiering i kommersiell omfattning. Påföljderna skall omfatta tillräckligt höga fängelsestraff och/eller böter för att vara avskräckande och skall motsvara de påföljder som utdöms för jämförlig allvarlig brottslighet. I förekommande fall skall sanktionerna även inbegripa beslag, förverkande och förstöring av de intrångsgörande varorna och sådana material och verktyg som kommit till huvudsaklig användning vid brottets begående. Medlemmarna kan besluta att brottmålsförfaranden och straff tillämpas på andra slag av intrång i immaterialrätter, särskilt om de begås med uppsåt och i kommersiell omfattning.

Del IV. Erhållande och upprättande av immaterialrätter och därmed förbundna förfaranden mellan parter (”inter partes”)

Artikel 62

1. Medlemmarna kan som villkor för erhållande eller upprätthållande av de i del II, avsnitt 2–6 angivna immaterialrätterna kräva fullgörande av skäliga förfaranden och formaliteter. Dessa förfaranden och formaliteter skall vara förenliga med bestämmelserna i detta avtal.

2. När erhållandet av en immaterialrätt förutsätter beviljande eller registrering, skall medlemmarna säkerställa att förfarandena för beviljande eller registrering, förutsatt att dessa är förenliga med de materiella villkoren för erhållande av denna rättighet, medger att rättigheten kan beviljas eller registreras inom skälig tid för undvikande av obefogad begränsning av skyddets giltighetstid.

3. Artikel 4 i Pariskonventionen (1967) skall äga motsvarande tillämpning på varumärken för tjänster.

4. Förfaranden för erhållande eller upprätthållande av immaterialrätter och, om en medlems lagstiftning omfattar sådana förfaranden, administrativt återkallande och förfaranden mellan berörda parter som invändning, återkallande och upphävande, skall regleras enligt de i artikel 41.2–3 angivna principerna.

5. Slutliga administrativa beslut i samband med något av de i punkt 4 angivna förfarandena skall kunna underkastas prövning av rättslig eller likartad myndighet. Det skall emellertid inte finnas någon skyldighet att bereda möjlighet för sådan prövning av beslut om avslag på ansökan om invändning eller på ansökan om administrativt återkallande, förutsatt att det ges utrymme för att låta grunderna för sådana förfaranden bli föremål för ogiltighetsförfaranden.

Del V. Förebyggande och lösande av tvister

Artikel 63. *Offentlighet*

1. Lagar och andra författningar och allmänt tilllämpliga slutliga rättsliga beslut och administrativa utslag, vilka satts i kraft av en medlem med avseende på innehållet i detta avtal (tillgång till immaterialrätter, omfattning, erhållande, säkerställande av skydd för immaterialrätter och förebyggande åtgärder mot missbruk av dem) skall offentliggöras eller skall, när sådant offentliggörande inte är praktiskt genomförbart, göras tillgängliga för allmänheten på landets språk och på ett sätt som gör det möjligt för medlemmarnas regeringar och rättighetshavare att sätta sig in i dem. Avtal som är i kraft mellan en medlems regering eller ett regeringsorgan och en annan medlems regering eller regeringsorgan om föremålet för detta avtal skall också offentliggöras.

2. Medlemmarna skall underrätta TRIPS-rådet om de i punkt 1 angivna lagarna och andra författningar för att bistå rådet i dess granskning av detta avtals funktion. Rådet skall sträva efter att i möjligaste mån underlätta för medlemmarna att fullgöra denna skyldighet och kan besluta om att upphäva skyldigheten att underrätta rådet direkt om sådana lagar och andra författningar, om samråd med WIPO om upprättande av en gemensam förteckning över dessa lagar och andra författningar har framgång. Rådet skall i samband med detta även överväga åtgärder med avseende på anmälningar i enlighet med de skyldigheter i detta avtal som härrör från artikel 6*c* i Pariskonventionen (1967).

3. Varje medlem skall vara beredd att som svar på skriftlig begäran från annan medlem tillhandahålla information av det slag som anges i punkt 1. En medlem, som har skäl att förmoda att ett visst rättsligt beslut eller administrativt utslag eller bilateralt avtal om immaterialrätt kan påverka dess rättigheter enligt detta avtal, kan även skriftligen begära att få tillgång till, eller tillräckligt utförligt underrättas om, ett sådant rättsligt beslut eller administrativt utslag eller sådana bilaterala avtal.

4. Inget i punkt 1–3 skall medföra skyldighet för medlemmarna att röja konfidentiell information som kan hindra rättsverkställighet eller på annat sätt strida mot allmänhetens intressen eller vara till skada för offentliga eller privata företags rättmätiga kommersiella intressen.

Artikel 64. *Tvistlösning*

1. Bestämmelserna i artiklarna XXII och XXIII i GATT 1994 så som de utformats och tillämpas i Överenskommelsen om tvistlösning skall tilllämpas i fråga om samråd och tvistlösning enligt detta avtal om annat inte har särskilt föreskrivits i avtalet.

2. Artikel XXIII.1.b–c i GATT 1994 skall inte tilllämpas på tvistlösning enligt detta avtal under en period av

fem år räknat från dagen för WTO-avtalets ikraftträdande.

3. Under den i punkt 2 angivna tidsperioden skall TRIPS-rådet granska omfattningen och formerna för de i artikel XXIII. 1. b–c i GATT 1994 angivna slag av klagomål, vilka ingetts i enlighet med detta avtal, och skall för godkännande inge sina rekommendationer till Ministerkonferensen för godkännande. Varje beslut av Ministerkonferensen om att godkänna sådana rekommendationer eller utsträcka den i punkt 2 angivna tidsperioden skall alltid fattas enhälligt, och godkända rekommendationer skall utan vidare formella förfaranden gälla för alla medlemmar.

Del VI. Övergångsbestämmelser

Artikel 65. *Övergångsbestämmelser*

1. Med beaktande av bestämmelserna i punkterna 2–4 skall ingen medlem vara skyldig att tillämpa bestämmelserna i detta avtal före utgången av en generell tidsperiod av ett år räknat från dagen för WTO-avtalets ikraftträdande.

2. En u-landsmedlem har rätt att med ytterligare fyra år senarelägga den i punkt 1 angivna dagen för tillämpningen av bestämmelserna i detta avtal, med undantag för artiklarna 3–5.

3. En medlem som är i färd med att omvandla sin centralstyrda ekonomi till en marknadsekonomi med fri företagsamhet och som genomför reformer av sitt immaterialrättssystem och som ställs inför särskilda problem vid förberedandet och genomförandet av immaterialrättslig lagstiftning, kan också åtnjuta den senareläggning som avses i punkt 2.

4. I den mån en u-landsmedlem enligt detta avtal är skyldig att utsträcka skyddet för produktpatent till teknikområden som inte kan skyddas i den utsträckningen inom dess territorium på den i punkt 2 angivna generella dagen för tillämpning av detta avtal i det medlemslandet, kan den senarelägga dagen för tillämpning av bestämmelserna om produktpatent i avsnitt 5 av del II för sådana teknikområden med ytterligare fem år.

5. En medlem som utnyttjar en i punkt 1–4 angiven övergångsperiod skall se till att eventuella förändringar av dess lagar, andra författningar eller praxis under den tiden inte leder till en minskad överensstämmelse med bestämmelserna i detta avtal.

Artikel 66. *Minst utvecklade medlemsländer*

l. Mot bakgrund av de minst utvecklade medlemmarnas behov och krav, deras ekonomiska, finansiella och administrativa begränsningar och deras behov av manöverutrymme för att kunna skapa en livskraftig teknisk grund, skall sådana medlemmar under tio års tid räknat från den i artikel 65.1 angivna dagen för tillämpning inte åläggas att tilllämpa bestämmelserna i detta avtal, med undantag för artiklar-

na 3–5. TRIPS-rådet skall efter vederbörligt motiverad begäran från en minst utvecklad medlem medge förlängning av denna tidsperiod.

2. I-landsmedlemmar skall ge företag och institutioner inom sina territorier incitament för att främja och uppmuntra överföring av teknik till de minst utvecklade medlemmarna för att göra det möjligt för dessa att skapa en sund och livskraftig teknisk grund.

Artikel 67. *Tekniskt samarbete*

För att underlätta genomförandet av detta avtal, skall i-landsmedlemmar på begäran och på ömsesidigt godkända villkor tillhandahålla de minst utvecklade medlemmarna och övriga utvecklingsländer finansiellt samarbete. Detta samarbete skall omfatta hjälp vid utarbetandet av nationell lagstiftning om skydd och säkerställande av skydd för immaterialrätter samt förebyggande av missbruk av dessa, och skall omfatta stöd, däribland personalutbildning, till upprättandet eller förstärkandet av berörda nationella institutioner och organ.

Del VII. Institutionella åtgärder, slutbestämmelser

Artikel 68. *TRIPS-rådet*

TRIPS-rådet skall övervaka detta avtals och särskilt medlemmarnas fullgörande av de i avtalet angivna skyldigheterna och skall bereda medlemmarna möjlighet till samråd om frågor i samband med handelsrelaterade aspekter inom immaterialrätt. Det skall utföra sådana andra uppgifter som medlemmarna ålägger det och skall särskilt tillhandahålla dessa sådan hjälp som de begär i samband med förfaranden för tvistlösning. Vid utövandet av sina funktioner får TRIPS-rådet samråda med och söka information från de källor det finner lämpligt. I samråd med WIPO skall rådet sträva efter att inom ett år efter sitt första sammanträde, söka finna lämpliga former för samarbete med denna organisations organ.

Artikel 69. *Internationellt samarbete*

Medlemmarna överenskommer om att samarbeta med varandra med sikte på att avskaffa internationell handel med varor som gör intrång på immaterialrätter. I det syftet skall de upprätta och till varandra anmäla kontaktpunkter inom sina förvaltningar och vara beredda att utbyta information om handel med intrångsgörande varor. De skall särskilt främja informationsutbyte och samarbete mellan tullmyndigheter beträffande handel med varumärkesförfalskade varor och upphovsrättsligt piratkopierade varor.

Artikel 70. *Skydd för gällande rättigheter*

1. Detta avtal medför inga skyldigheter beträffande handlingar som inträffat före dagen för avtalets ikraftträdande i det berörda medlemslandet.

2. Om inte annat föreskrivs i detta avtal, skall det medföra skyldigheter beträffande alla vid dagen för avtalets ikraftträdande i det berörda medlemslandet gällande rättigheter, som den dagen åtnjöt skydd i det medlemslandet, eller som uppfyller eller sedermera uppfyller kraven för skydd i enlighet med villkoren i detta avtal. Beträffande denna punkt och punkterna 3–4 skall upphovsrättsliga skyldigheter med avseende på befintliga verk endast fastställas i enlighet med artikel 18 i Bernkonventionen (1971), medan skyldigheter med avseende på rätttigheter för producenter av ljudupptagningar och för utövande konstnärer i fråga om redan gjorda ljudupptagningar endast skall fastställas i enlighet med artikel 18 i Bernkonventionen (1971), så som den gjorts tilllämplig enligt artikel 14.6 i detta avtal.

3. Det skall inte finnas någon skyldighet att återställa skydd för sådana rätttigheter som vid dagen för detta avtals tillämpning i det berörda medlemslandet kommit i allmänt bruk.

4. Beträffande åtgärder med avseende på särskilda objekt som omfattar skyddade rättigheter vilka enligt den med detta avtal överensstämmande lagstiftningen utgör intrång och vilka inleddes före dagen för den berörda medlemmens godkännande av WTO-avtalet, eller med avseende på vilka betydande investeringar har gjorts, kan varje medlem begränsa rättighetshavarens rättsmedel med avseende på ett fortsättande av sådana åtgärder efter dagen för detta avtals ikraftträdande i det berörda medlemslandet. I sådana fall skall medlemmen emellertid tillse att åtminstone skälig ersättning utgår.

5. En medlem är inte skyldig att tilllämpa bestämmelserna i artikel 11 och artikel 14.4 beträffande original eller kopior som har inköpts före dagen för detta avtals ikraftträdande i det medlemslandet.

6. Medlemmarna skall inte vara skyldiga att tillämpa artikel 31, eller tilllämpa kravet i artikel 27.1 att patenträttigheter skall kunna åtnjutas oberoende av teknikområde, på användning utan rättighetshavarens samtycke, om den berörda medlemmens regering har tillåtit sådan användning före den dag då detta avtal blev känt.

7. Beträffande immaterialrätter för vilkas skydd registrering krävs, skall ansökningar om skydd som är under handläggning vid dagen för detta avtals ikraftträdande för det berörda medlemslandet tillåtas att också omfatta utökat skydd i enlighet med bestämmelserna i detta avtal. Sådana förändringar skall inte omfatta nya objekt.

8. Om en medlem vid dagen for WTO-avtalets ikraftträdande inte bereder läkemedel och lantbrukskemiska produkter patentskydd i överensstämmelse med sina i artikel 27 angivna skyldigheter, skall medlemmen

(a) oaktat bestämmelserna i del VI säkerställa att ansökningar om patent för sådana uppfinningar kan registreras på lämpligt sätt

från och med dagen för WTO-avtalets ikraftträdande,

(b) för dessa ansökningar tillämpa de i detta avtal fastställda kraven för patenterbarhet från och med detta avtals ikraftträdande som om dessa krav tilllämpades i det medlemslandet den dag då ansökningen gjordes eller, om prioritet finns att tillgå och begärs, dagen för ansökans prioritet,

(c) för de ansökningar som uppfyller de i b) angivna kraven för skydd, tillhandahålla patentskydd i enlighet med detta avtal från och med dagen då patent meddelades och under återstoden av patenttiden, räknat från dagen då ansökan gjordes i enlighet med artikel 33 i detta avtal.

9. Om en produkt är föremål för patentansökan i ett medlemsland i enlighet med punkt 8(a), skall oaktat bestämmelserna i del VI, exklusiv rätt till marknadsföring medges under den kortare av följande tidsperioder: under fem års tid efter det att den beviljats rätt till marknadsföring i den berörda medlemmen, eller till dess att ett produktpatent meddelas eller avslås i det berörda medlemslandet, förutsatt att patentansökan har ingivits efter WTO-avtalets ikraftträdande och patent har meddelats för den produkten i ett annat medlemsland och tillstånd för marknadsföring har utverkats i detta medlemsland.

Artikel 71. *Översyn och ändringar*

1. TRIPS-rådet skall se över genomförandet av detta avtal efter den i artikel 65.2 angivna övergångsperioden. Rådet skall, med beaktande av de erfarenheter som gjorts av avtalets genomförande, granska det två år efter den dagen och med samma regelbundenhet därefter. Rådet kan också genomföra en översyn med anledning av relevanta förändringar som kan komma att motivera ändringar av eller tillägg till detta avtal.

2. Tillägg vars enda syfte är att höja skyddsnivån för immaterialrätter vilken fastställts och är i kraft i enlighet med andra multilaterala avtal och godkänts i enlighet med dessa avtal av alla medlemmar i WTO, kan efter enhälligt förslag från TRIPS-rådet hänvisas till Ministerkonferensen för åtgärder i enlighet med artikel X.6 i WTO-avtalet.

Artikel 72. *Förbehåll*

Förbehåll får inte göras för någon av bestämmelserna i detta avtal utan övriga medlemmars samtycke.

Artikel 73. *Undantag i säkerhetssyfte*

Inget i detta avtal skall tolkas som

(a) att en medlem kan åläggas att tillhandahålla information vars röjande den bedömer vara till skada för sina väsentliga säkerhetsintressen, eller

(b) att en medlem kan hindras från att vidtaga sådana åtgärder som den bedömer vara nödvändiga för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen,
(i) med avseende på klyvbara ämnen eller sådana ämnen ur vilka de framställs,
(ii) med avseende på handel med vapen, ammunition och krigsmateriel och sådan handel med andra varor och materiel som direkt eller indirekt underhåller en militär anläggning, eller
(iii) som vidtas under krigstillstånd eller annan nödsituation i samband internationella relationer, eller

(c)att en medlem kan hindras från att vidta åtgärder i syfte att fullgöra sina skyldigheter i enlighet med Förenta nationernas stadga om upprätthållande av internationell fred och säkerhet.

Avdelning II. Upphovsrätt och närstående rättigheter

Den viktigaste internationella konventionen på upphovsrättens område är 1886 års *Bernkonvention om upphovsrätt* (BK). Under lång tid spelade den av UNESCO administrerade 1952 års *Världskonvention* om upphovsrätt (VK) en betydande roll för de stater som inte ville ansluta sig till det mer omfattande skydd som BK ger. Det gäller kanske främst upphovsrättens ideella del, men också möjligheterna enligt VK att ställa formkrav, t.ex. på registrering som skyddsförutsättning. Sedan USA 1989 tillträtt BK, har VKs betydelse emellertid minskat väsentligt.

BK tillämpar principerna om *minimiskydd*, dvs. den lägsta skyddsnivå som medlemsländernas lagstiftning skall upprätthålla och *nationell behandling*, dvs. att medlemsländerna måste bereda annat konventionsland minst lika omfattande rättsskydd som ges åt egna medborgare. Idag har 150 stater, som tillsammans bildar den s.k. *Bernunionen,* tillträtt BK. Här har utelämnats artiklarna 22–38, avseende särskilda bestämmelser för utvecklingsländer samt bestämmelser om organisation av *Bernunionen* och revision m.m. av konventionen.

BK reglerar endast upphovsrättigheter i egentlig mening. För utövande konstnärer finns istället den s.k. *Romkonventionen* om närstående rättigheter och för producenter den s.k. *Fonogramkonventionen*.

BK har reviderats vid ett flertal tillfällen, senast i Paris 1971. Försök att revidera BK har på senare tid varit utan framgång. Det torde ha sin förklaring främst i att ett ökat antal medlemsländer samtidigt medför ett ökat antal nationella viljor. Förändrade marknadsstrukturer har också medfört motsättningar mellan rättighetshavar- och utnyttjarintressen, vilket försvårar möjligheterna att enas om gemensamma grundregler. Därför genomfördes under slutet av 1990-talet ett mer framgångsrikt reformarbete genom tilläggsavtalen *WIPO Copyright Treaty* (WCT) för upphovsrättigheter och *WIPO Performances and Phonograms Treaty* (WPPT) för närstående rättigheter.

Det europeiska harmoniseringsarbetet har resulterat i en rad harmoniseringsdirektiv av skilda aspekter av upphovsrätten. Idag föreligger fem sådana:

- Rådets direktiv 91/250/EEG av den 14 maj 1991 om rättsligt skydd för datorprogram,

- Rådets direktiv 93/98/EEG av den 29 oktober 1993 om harmonisering av skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter (inklusive fotografier),
- Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser,
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället samt
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/84/EG av den 27 september 2001 om upphovsmannens rätt till ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk.

Bland dessa direktiv intar direktivet om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (det s.k. *InfoSoc-direktivet* eller *Info-direktivet*) en särställning, eftersom det, även om det avser att harmonisera upphovsrättsliga aspekter i det s.k. *informationssamhället*, i praktiken ändå ställer generella krav på harmonisering av upphovsrätten.

Här har också tagits med det särskilda avtal som utvecklats för licensiering av s.k. fri programvara *General Public License* (GNU), vilket idag används för licensiering av datorprogramvara från *Free Software Foundation*, och som har kommit att bli en allt vanligare licensieringsform för mjukvara.

Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk [artiklarna 1–21]

av den 9 september 1886, kompletterad i Paris den 4 maj 1896, reviderad i Berlin den 13 november 1908, kompletterad i Bern den 20 mars 1914 och reviderad i Rom den 2 juni 1928, i Bryssel den 26 juni 1948, i Stockholm den 14 juli 1967 och i Paris den 24 juli 1971.

Officiella språk: engelska och franska; vid meningsskiljaktigheter beträffande tolkningen skall den franska texten äga vitsord.

Artikel 1

De länder, för vilka denna konvention gäller, bildar en union för skydd av upphovsmäns rättigheter till deras litterära och konstnärliga verk.

Artikel 2

l. Uttrycket ”litterära och konstnärliga verk” innefattar alla alster på det litterära, vetenskapliga och konstnärliga området, oavsett på vilket sätt och i vilken form de kommit till uttryck, såsom: böcker, småskrifter och andra skrifter; föredrag, tal, predikningar och andra verk av samma art; dramatiska eller musikaliskt-dramatiska verk; koreografiska verk och pantomimer; musikaliska kompositioner med eller utan ord; filmverk, med vilka jämställes verk som kommit till uttryck genom ett med kinematografi likartat förfarande; teckningar, verk av målarkonst, byggnadskonst, bildhuggarkonst, grafikkonst; fotografiska verk, med vilka jämställes verk som kommit till uttryck genom ett med fotografi likartat förfarande; verk av brukskonst; illustrationer, geografiska kartor; planritningar, skisser och plastiska verk som hänför sig till geografien, topografien, byggnadskonsten eller vetenskapen.

2. Det är likväl förbehållet unionsländernas lagstiftning att föreskriva, att litterära och konstnärliga verk eller en eller flera grupper av sådana verk icke skall åtnjuta skydd om de icke upptagits på ett materiellt underlag.

3. Lika med originalverk skyddas översättningar, bearbetningar, musikaliska arrangemang och andra omarbetningar av litterära eller konstnärliga verk, dock utan att detta inskränker den rätt som tillkommer originalverkets upphovsman.

4. Det är förbehållet unionsländernas lagstiftning att bestämma vilket skydd som skall tillkomma officiella texter på lagstiftningens, förvaltningens och

rättskipningens område ävensom officiella översättningar av sådana texter.

5. Samlingar av litterära eller konstnärliga verk, såsom uppslagsböcker och antologier, vilka med hänsyn till urvalet och dispositionen av innehållet utgör intellektuella skapelser skyddas såsom sådana, utan att detta inskränker den rätt som tillkommer upphovsmännen till de i samlingarna ingående verken.

6. Här ovan nämnda verk åtnjuter skydd i alla unionsländer. Skyddet gäller till förmån för verkets upphovsman och hans rättsinnehavare.

7. Det är förbehållet unionsländernas lagstiftning att fastställa tillämpningsområdet för lagar om verk av brukskonst samt om industriella mönster och modeller ävensom att med iakttagande av vad som föreskrives i artikel 7:4 i denna konvention bestämma under vilka villkor sådana verk, mönster och modeller skall skyddas. För verk, vilka i hemlandet skyddas endast såsom mönster och modeller, kan i annat unionsland krävas endast det särskilda skydd som i detta land tillkommer mönster och modeller, dock att om något sådant särskilt skydd icke förekommer i nämnda land, dessa verk skall skyddas som konstverk.

8. Skydd enligt denna konvention äger icke rum i fråga om nyhetsmeddelanden eller i fråga om notiser vilka endast har karaktären av vanliga tidningsmeddelanden.

Artikel 2 *bis*

1. Det är förbehållet unionsländernas lagstiftning att från det skydd som avses i föregående artikel helt eller delvis utesluta politiska tal samt anföranden inför rätta.

2. Det är likaledes förbehållet unionsländernas lagstiftning att bestämma de villkor under vilka offentligen framförda föredrag, tal och andra verk av samma art får återges i pressen samt göras till föremål för radiosändning, trådöverföring till allmänheten eller sådant offentligt framförande som avses i artikel 11 *bis*:1 i denna konvention, när sådant nyttjande är rättfärdigat av det informationssyfte som avses.

3. Upphovsmannen har likväl ensamrätt att föranstalta om samlingar av sådana verk som avses i föregående stycken.

Artikel 3

1. Skydd enligt denna konvention åtnjutes av:

a) upphovsmän, som tillhör ett unionsland, med avseende på deras verk, vare sig dessa publicerats eller ej,
b) upphovsmän, som inte tillhör något unionsland, med avseende på de verk som de först publicerar antingen i ett av unionens länder eller samtidigt i ett land utanför unionen och i ett unionsland.

2. Upphovsmän, som icke tillhör något unionsland men har sin vanliga vistelseort i ett av unionens länder, är vid tillämpningen av denna konvention jämställda med upphovsmän tillhörande detta land.

3. Med ”publicerade verk” avses verk, som är utgivna med upphovsmannens samtycke, oberoende av det sätt på vilket exemplaren framställts under förutsättning att exemplaren gjorts tillgängliga på sådant sätt att, med beaktande av verkets art, allmänhetens rimliga behov blir tillfredsställt. Som publicering anses icke framförande av ett dramatiskt eller musikaliskt-dramatiskt verk eller filmverk, utförande av ett musikaliskt verk, offentlig uppläsning av ett litterärt verk, överföring eller radiosändning av ett litterärt eller konstnärligt verk, utställande av ett konstverk och uppförande av ett byggnadsverk.

4. Ett verk anses samtidigt publicerat i flera länder, då det utkommit i två eller flera länder inom trettio dagar efter dess första publicering.

Artikel 4

Skydd enligt denna konvention åtnjutes, även om de i artikel 3 angivna villkoren icke är uppfyllda, av

a) upphovsmän till filmverk, vilkas producent har sitt säte eller sin vanliga vistelseort i ett unionsland;
b) upphovsmän till byggnadsverk, som uppförts i ett unionsland, eller till verk av grafisk och plastisk konst vilka utgör del av byggnad som är belägen i ett unionsland.

Artikel 5

1. I fråga om de verk med avseende på vilka upphovsmännen är skyddade enligt denna konvention åtnjuter de i alla andra unionsländer än verkets hemland såväl de rättigheter som varje lands lagar för närvarande tillerkänner eller framdeles kan komma att tillerkänna landets egna medborgare som de rätttigheter vilka särskilt tillkommer dem i kraft av denna konvention.

2. Rättigheterna åtnjutes och utövas utan att någon formalitet behöver i iakttagas och oberoende av om skydd finnes i verkets hemland. Där annat ej föreskrives i denna konvention, bestämmes följaktligen såväl skyddets omfång som de rättsliga åtgärder, vilka står ett verks upphovsman till buds för skydd av hans rättigheter, uteslutande efter lagstiftningen i det land där skyddet påkallas.

3. Skyddet i verkets hemland bestämmes av den inhemska lagstiftningen. När en upphovsman icke tillhör det land som är hemland för verk med avseende på vilket han åtnjuter skydd enligt denna konvention skall han dock i nämnda land ha samma rättigheter som inhemska upphovsmän.

4. Som hemland anses:

a) för verk som först publicerats i ett unionsland, detta land; i fråga om verk som publicerats samtidigt i flera unionsländer med olika

skyddstid anses dock som hemland det bland dessa länder som har den kortaste skyddstiden,

b) för verk som samtidigt publicerats i ett land utanför unionen och i ett unionsland, sistnämnda land,

c) för verk som icke publicerats eller som först publicerats i ett land utanför unionen utan samtidig publicering i ett unionsland det unionsland upphovsmannen tillhör, dock att

I. i fråga om filmverk, vilkas producent har sitt säte eller sin vanliga vistelseort i ett unionsland, sistnämnda land anses som hemland, och

II. i fråga om byggnadsverk, som uppförts i ett unionsland, eller verk av grafisk och plastisk konst, vilka utgör del av byggnad som är belägen i ett unionsland sistnämnda land anses som hemland.

Artikel 6

1. Om ett land utanför unionen icke på ett tillfredsställande sätt skyddar verk av upphovsmän tillhörande ett unionsland, äger sistnämnda land inskränka skyddet för sådana verk, vilkas upphovsmän vid tiden för verkens första publicering tillhör det förstnämnda landet och icke har sin vanliga vistelseort i något unionsland. Om det land, där den första publiceringen ägt rum, gör bruk av denna rätt, är övriga unionsländer icke pliktiga att åt verk, som sålunda behandlas på särskilt sätt, bereda ett längre gående skydd än det som verken erhåller i det land, där den första publiceringen ägde rum.

2. Inskränkning i skyddet, som företages med stöd av vad som föreskrives under 1. skall icke lända till minskning i de rättigheter, vilka en upphovsman förvärvat till ett verk som publicerats i ett unionsland innan inskränkningen trädde i kraft.

3. De unionsländer som med stöd av denna artikel inskränker det upphovsrättsliga skyddet skall därom skriftligen underrätta generaldirektören för världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (i det följande betecknad ”generaldirektören”), varvid skall anges de länder gentemot vilka skyddet inskränkes samt de inskränkningar som göres i de till dessa länder hörande upphovsmännens rättigheter. Generaldirektören skall genast underrätta övriga unionsländer om förhållandet.

Artikel 6 *bis*

1. Oberoende av sina ekonomiska rättigheter och även efter överlåtelse av dessa behåller upphovsmannen rätten att anges som upphovsman till verket samt rätten att motsätta sig varje förvanskning, stympning eller annan ändring i verket eller varje annat förfarande med avseende på detta, som är till men för hans ära eller anseende.

2. De rättigheter som tillkommer upphovsmannen enligt 1 skall efter hans död alltjämt bestå minst intill ut-

gången av skyddstiden för de ekonomiska rätttigheterna och utövas av de personer eller inrättningar som äger behörighet härtill enligt den nationella lagstiftningen i det land där skyddet påkallas. De länder, i vilka den lagstiftning som är i kraft vid tiden för ratificering av denna akt eller anslutning till denna icke omfattar bestämmelser som tillförsäkrar samtliga de under 1 erkända rättigheterna skydd, äger likväl bestämma, att vissa bland dessa rättigheter icke skall fortsätta att bestå efter upphovsmannens död.

3. De rättsliga åtgärder, som fordras till skydd för de i denna artikel avsedda rättigheterna, regleras av lagstiftningen i det land där skydd påkallas.

Artikel 7

1. Det i denna konvention bestämda skyddet omfattar upphovsmannens livstid och består femtio år efter hans död.

2. I fråga om filmverk får unionsländerna likväl bestämma, att skyddstiden skall utgå femtio år efter den tidpunkt då verket gjordes tillgängligt för allmänheten med upphovsmannens samtycke eller att, om denna händelse icke ägt rum inom femtio år från verkets tillkomst, skyddstiden skall utgå femtio år efter tillkomsten.

3. I fråga om anonyma eller pseudonyma verk skall det i denna konvention bestämda skyddet upphöra femtio år efter den tidpunkt då verket lovligen gjordes tillgängligt för allmänheten. Om den av upphovsmannen valda pseudonymen icke lämnar rum för tvivel angående hans identitet, är skyddstiden dock den som sägs under 1. Om upphovsmannen till ett anonymt eller pseudonymt verk röjer sin identitet under den ovan angivna perioden skall tillämpas den skyddstid som sägs under 1. Unionsländerna är icke skyldiga att skydda anonyma eller pseudonyma verk beträffande vilka det är skälig anledning förmoda att deras upphovsman är död sedan femtio år.

4. Det är förbehållet unionsländernas lagstiftning att bestämma skyddstiden för fotografiska verk samt för verk av brukskonst i den mån dessa skyddas som konstverk; skyddstiden får likväl ej understiga en tid av tjugofem år från sådant verks tillkomst.

5. Skyddstid, som följer efter upphovsmannens död samt skyddstid som avses under 2, 3 eller 4, börjar löpa från dödsdagen eller dagen för den händelse som avses i nämnda bestämmelser, men skyddstidens längd räknas från och med den 1 januari året efter det, då dödsfallet eller nämnda händelse inträffade.

6. Unionsländerna äger bestämma en längre skyddstid än den som anges i denna artikel.

7. De unionsländer som är bundna av denna konventions Romakt och som i sin nationella lagstiftning vid tiden för undertecknandet av nu ifrågavarande akt har kortare skyddstider än dem som anges i denna artikel äger behålla

dessa skyddstider vid ratificering av eller anslutning till nu ifrågavarande akt.

8. Skyddstiden bestämmes alltid av lagen i det land där skydd påkallas men skall, såvida detta lands lagstiftning ej föreskriver annat, ej överskrida den skyddstid som gäller i verkets hemland.

Artikel 7 *bis*

Vad som föreskrives i föregående artikel äger även tillämpning när upphovsrätten gemensamt tillhör flera som samarbetat vid tillkomsten av ett verk, varvid dock skyddstid, som löper från upphovsmannens död, räknas från den sist avlidne medarbetarens död.

Artikel 8

Upphovsmän till litterära och konstnärliga verk, som skyddas av denna konvention, äger under hela den tid deras rättigheter till originalverken består uteslutande rätt att översätta eller låta översätta sina verk.

Artikel 9

1. Upphovsmän till litterära och konstnärliga verk, som skyddas av denna konvention, äger uteslutande rätt att låta mångfaldiga dessa verk på vad sätt eller i vilken form det vara må.

2. Det är förbehållet unionsländernas lagstiftning att tillåta mångfaldigande av verk som sägs under 1 i vissa särskilda fall, förutsatt att sådant mångfaldigande icke gör intrång i det normala utnyttjandet av verket och ej heller oskäligt inkräktar på upphovsmannens legitima intressen.

3. Varje ljud- eller bildupptagning anses som mångfaldigande i denna konvention.

Artikel 10

1. Citat ur ett verk, som lovligen gjorts tillgängligt för allmänheten, är tillåtna på villkor att de står i överensstämmelse med god sed och sker i den omfattning som rättfärdigas av ändamålet; citat innefattar även lån ur tidnings- och tidskriftsartiklar i form av pressöversikter.

2. Unionsländerna får, genom sin lagstiftning eller genom sådana särskilda avtal dem emellan som för närvarande gäller eller kan slutas i framtiden, bestämma om rätten att i den omfattning som rättfärdigas av ändamålet fritt nyttja litterära eller konstnärliga verk för att genom skrifter eller radioutsändningar eller ljud- eller bildupptagningar illustrera undervisning, förutsatt att sådant nyttjande står i överensstämmelse med god sed.

3. Citat och nyttjande som avses i denna artikel skall åtföljas av uppgift om källan samt om upphovsmannens namn, om det förekommer där.

Artikel 10 *bis*

1. Det är förbehållet unionsländernas lagstiftning att tillåta mångfaldigande genom pressen samt radiosändning eller trådöverföring till allmänheten av tidnings- eller tidskriftsartiklar i aktuella ekonomiska, politiska eller religiösa frågor samt radioprogram av samma karaktär, om icke uttryckligt förbehåll gjorts mot att de mångfaldigas eller framföres genom radiosändning eller överföring med tråd. Källan skall dock alltid tydligt anges; den rättsliga påföljden för det fall att denna skyldighet eftersättes bestämmes enligt lagen i det land där skydd påkallas.

2. Det är även förbehållet unionsländernas lagstiftning att bestämma de villkor på vilka det skall vara tillåtet att i redogörelser för dagshändelser, som lämnas med hjälp av fotografi, film, radiosändning eller trådöverföring till allmänheten, mångfaldiga och för allmänheten göra tillgängliga litterära eller konstnärliga verk, som synes eller höres under dagshändelsen, i den omfattning som rättfärdigas av det informationssyfte som avses.

Artikel 11

1. Upphovsmän till dramatiska, musikaliskt-dramatiska och musikaliska verk äger uteslutande rätt:

1) att låta offentligt framföra sina verk, oavsett vilka medel eller metoder som kommer till användning vid sådant framförande;
2) att med vilket medel det vara må låta överföra sådant framförande till allmänheten.

2. Samma rättigheter tillkommer upphovsmän till dramatiska och musikaliskt-dramatiska verk med avseende på översättningar av verken under hela den tid deras rättigheter till originalverken består.

Artikel 11 *bis*

1. Upphovsmän till litterära och konstnärliga verk äger uteslutande rätt:

1) att låta utsända sina verk i radio eller att offentligt framföra verken genom varje annan anordning för trådlös utsändning av tecken, ljud eller bilder;
2) att låta med eller utan tråd offentligt återge radioutsändning av verket, när återgivandet anordnas av annat företag än det ursprungliga;
3) att låta genom högtalare eller annan liknande anordning för överföring av tecken, ljud eller bilder offentligt återge radioutsändning av verket.

2. Det är förbehållet unionsländernas lagstiftning att fastställa villkoren för tillämpningen av de under 1 avsedda rättigheterna. Verkan av sådana villkor skall dock vara strängt begränsad till det land som uppställt dem. Dessa villkor får icke i något fall göra intrång i upphovsmannens ideella rätt och ej heller i hans rätt att erhålla skälig ersättning, vilken i avsaknad av överens-

kommelse bestämmes av behörig myndighet.

3. Där annat icke avtalats, innefattar tillstånd som givits enligt bestämmelserna under 1 icke tillstånd att överföra radioutsändning av verket på anordning för upptagning av ljud eller bilder. Det är dock förbehållet unionsländernas lagstiftning att ge regler om efemära upptagningar, som göres av radioföretag med dess egna hjälpmedel och för dess egna utsändningar. Genom sådan lagstiftning får även medges att upptagningar, som äger ovanlig dokumentarisk karaktär, bevaras i officiella arkiv.

Artikel 11 *ter*

1. Upphovsmän till litterära verk äger uteslutande rätt:
1) att låta offentligt uppläsa sina verk, oavsett vilka medel eller metoder som därvid kommer till användning;
2) att med vilket hjälpmedel det vara må låta överföra sådan uppläsning till allmänheten.

2. Samma rättigheter tillkommer upphovsmän till litterära verk med avseende på översättningar av verken under hela den tid deras rättigheter till originalverken består.

Artikel 12

Upphovsmän till litterära eller konstnärliga verk äger uteslutande rätt att låta bearbeta, arrangera eller på annat sätt omforma sina verk.

Artikel 13

1. Varje unionsland kan för sitt vidkommande uppställa förbehåll och; villkor beträffande den uteslutande rätten för upphovsman till musikaliskt verk och för upphovsman till beledsagande text vilken redan tidigare lämnat tillstånd till upptagning av texten tillsammans med musiken att låta utföra ljudupptagningar av nämnda musikaliska verk, i förekommande fall jämte texten. Verken av sådana förbehåll och villkor skall dock vara strängt begränsad till det land som uppställt dem och får icke i något fall göra intrång i upphovsmannens rätt att erhålla skälig ersättning, vilken i avsaknad av överenskommelse bestämmes av behörig myndighet.

2. Upptagningar av musikaliska verk som utförts i ett unionsland i enlighet med artikel 13:3 i de konventioner som undertecknats i Rom den 2 juni 1928 och i Bryssel den 26 juni 1948 får inom vederbörande land bli föremål för mångfaldigande utan samtycke av upphovsmannen till det musikaliska verket under en tid av två år från den dag då vederbörande land blir bundet av denna akt.

3. Upptagningar, som utförts med stöd av bestämmelserna under 1 och 2 och som utan vederbörandes medgivande införts i ett land, där de icke är tillåtna, kan där tagas i beslag.

Artikel 14

1. Upphovsmän till litterära eller konstnärliga verk äger uteslutande rätt:

1) att låta bearbeta och återge verken genom film samt att låta sprida sålunda bearbetade eller återgivna verk;
2) att låta offentligt framföra samt genom tråd till allmänheten överföra sålunda bearbetade eller återgivna verk.

2. För bearbetning i varje annan konstnärlig form av filmalster som bygger på litterära eller konstnärliga verk fordras tillstånd av originalverkets upphovsman utan att detta inskränker den rätt som tillkommer upphovsmannen till filmalstret.

3. Bestämmelserna i artikel 13:1 äger icke tillämpning i fall som avses i denna artikel.

Artikel 14 *bis*

1. Utan inskränkning i de rättigheter som tillkommer upphovsman till verk som kan ha blivit bearbetat eller återgivet skyddas filmverk som originalverk. Innehavaren av upphovsrätten till filmverket åtnjuter samma rätttigheter som upphovsmannen till ett originalverk, däri inbegripet de rättigheter som avses i föregående artikel.

2.

a) Det är förbehållet lagstiftningen i det land där skydd påkallas att bestämma vilka personer som är innehavare av upphovsrätt till filmverk.
b) I de unionsländer, vilkas lagstiftning bland rättsinnehavare till filmverk räknar upphovsmän som lämnat bidrag till filmverkets framställning, kan dessa upphovsmän dock icke motsätta sig filmverkets mångfaldigande, spridning, offentliga framförande, överföring till allmänheten med tråd, utsändning genom radio samt återgivande till allmänheten och ej heller återgivande av talade inslag i text eller översättning av dem till annat språk, allt dock under förutsättning att nämnda upphovsmän åtagit sig att lämna bidrag som nu sagts och ingen överenskommelse av motsatt eller särskilt innehåll träffats.
c) Det ankommer på lagstiftningen i det unionsland där filmverkets producent har sitt säte eller sin vanliga vistelseort att bestämma om åtagande som avses under b) skall vara skriftligt avtal eller innefattas i en därmed likvärdig skriftlig handling. Emellertid kan i lagstiftningen i det unionsland där skydd påkallas bestämmas, att sådant åtagande skall vara skriftligt avtal eller innefattas i en därmed likvärdig skriftlig handling. De länder som gör bruk av denna rätt skall skriftligen meddela generaldirektören, varom denne genast underrättar alla andra unionsländer.
d) Med ”överenskommelse av motsatt eller särskilt innehåll” avses varje inskränkande villkor som

kan vara fogat till åtagande som nyss sagts.

3. Om icke annat föreskrives i den inhemska lagstiftningen äger bestämmelserna under 2 b) icke tilllämpning på upphovsmän till scenariotexter, dialoger och musikaliska verk, som skapats särskilt för framställningen av filmverket, och ej heller på dettas huvudregissör. Emellertid skall de unionsländer, vilkas lagstiftning ej innehåller bestämmelser om tilllämpning av stadgarna under 2 b) på huvudregissören, skriftligen meddela generaldirektören, varom denne genast underrättar alla andra unionsländer.

Artikel 14 *ter*

1. I fråga om originalkonstverk samt författares och kompositörers originalmanuskript äger upphovsmannen – eller, efter hans död, de personer eller institutioner som den nationella lagstiftningen bestämmer – en icke överlåtbar rätt till del i de försäljningar av verket, som företages sedan upphovsmannen själv avhänt sig detta.

2. Skydd som sägs under 1 kan påkallas endast om lagstiftningen i det land upphovsmannen tillhör medger sådant skydd och endast i den utsträckning, som medges av lagstiftningen i det land där anspråk framställes.

3. Närmare regler om beloppens erläggande och om deras storlek ges i varje lands lagstiftning.

Artikel 15

1. För att upphovsmän till litterära och konstnärliga verk, som skyddas genom denna konvention, skall, till dess motsatsen bevisats, anses som upphovsmän och följaktligen äga att vid unionsländernas domstolar föra talan mot dem som olovligen eftergjort verken, är det tillräckligt att namnet på sedvanligt sätt angivits på verket. Denna bestämmelse är tilllämplig även om namnet är en pseudonym, om den av upphovsmannen antagna pseudonymen icke lämnar rum för tvivel angående hans identitet.

2. Till dess motsatsen bevisats skall den fysiska eller juridiska person, vars namn på brukligt sätt angivits på filmverk, anses vara verkets producent.

3. I fråga om anonyma verk och andra pseudonyma verk än sådana som avses under 1 anses den förläggare, vars namn angivits på verket, utan annat bevis företräda upphovsmannen och i denna egenskap vara behörig att tillvarataga och göra gällande dennes rättigheter. Vad som sägs i detta stycke upphör att vara tillämpligt, när upphovsmannen röjer sin identitet och styrker sin egenskap av upphovsman till verket.

4.

a) För icke publicerade verk, vilkas upphovsman är okänd men beträffande vilka det är skälig anledning antaga att upphovsmannen tillhör ett unionsland, är det förbehållet lagstiftningen i detta

land att utse behörig myndighet som skall företräda upphovsmannen och ha rätt att bevaka och utöva dennes rättigheter i unionsländerna.

b) De unionsländer som i kraft av detta stadgande utser myndighet att fullgöra uppgifter som nyss sagts skall lämna generaldirektören skriftligt meddelande härom, i vilket alla uppgifter om den sålunda utsedda myndigheten skall finnas intagna. Generaldirektören skall genast underrätta alla andra unionsländer härom.

Artikel 16

1. Varje olovligen eftergjort verk kan tagas i beslag i de unionsländer, där originalverket har rätt till lagligt skydd.

2. Vad som sägs under 1 äger tillämpning även i fråga om exemplar, som härrör från ett land, där verket saknar skydd eller detta har upphört.

3. Beslag äger rum i överensstämmelse med varje lands lagstiftning.

Artikel 17

Bestämmelserna i denna konvention inskränker icke i något avseende rättten för varje unionslands regering att genom lagstiftnings- eller polisåtgärder tillåta, övervaka eller förbjuda att sådana verk eller alster sprides, framföres eller utställes i fråga om vilka behörig myndighet har att utöva sådan rätt.

Artikel 18

1. Denna konvention är tillämplig på alla verk som vid tiden för dess ikraftträdande ännu icke blivit allmän egendom i sitt hemland genom att skyddstiden utlöpt.

2. Om emellertid ett verk, genom att den verket förut tillkommande skyddstiden utlöpt, blivit allmän egendom i det land där skydd påkallas, blir verket icke ånyo föremål för skydd i nämnda land.

3. Tillämpningen av denna grundsats skall äga rum enligt bestämmelser i de särskilda konventioner, som för detta ändamål är eller framdeles kan komma att slutas mellan unionsländer. Saknas sådana bestämmelser, skall vederbörande länder, vart och ett för sitt vidkommande, fastställa sättet för grundsatsens tillämpning.

4. Föregående bestämmelser skall även tillämpas då nytillträdande länder ansluter sig till unionen samt i det fall då skyddet utsträckes enligt artikel 7 eller genom avstående från förbehåll.

Artikel 19

Bestämmelserna i denna konvention utgör icke hinder mot att påkalla tillämpning av sådana mera vittgående

bestämmelser som kan vara föreskrivna i visst unionslands lagstiftning.

Artikel 20

Unionsländernas regeringar förbehåller sig rätt att sinsemellan träffa särskilda överenskommelser, i den mån dessa tillerkänner upphovsmännen mera vidsträckta rättigheter än dem som är bestämda i konventionen eller i övrigt innehåller bestämmelser vilka icke strider mot denna konvention. De föreskrifter i gällande överenskommelser, som uppfyller nämnda betingelser, skall fortfarande äga tillämpning.

Artikel 21

1. Särskilda bestämmelser om utvecklingsländerna har intagits i bihanget.

2. Med förbehåll för bestämmelserna i artikel 28:1 b) utgör bihanget en integrerande del av denna akt.
...

Världskonvention om upphovsrätt [Artiklarna I–VII, XVII–XX samt XVII. Uteslutna är även artiklarna V *bis*– V *quater*, som avser särskilda bestämmelser för utvecklingsländer]

Genève den 6 september 1952. Reviderad i Paris den 24 juli 1971.

Officiella språk: engelska, franska och spanska

De fördragsslutande staterna,

besjälade av en önskan att i alla länder trygga skyddet för upphovsrätten till litterära, vetenskapliga och konstnärliga verk,

förvissade om att en ordning, som bereder ett för alla länder lämpligt skydd för upphovsrätten och som uttryckes i en världskonvention vilken ansluter sig till internationella i kraft varande system utan att göra intrång i dessa, kommer att trygga den enskildes personliga rättigheter och att främja utvecklingen av litteraturen, vetenskapen och konsten,

övertygade om att ett sådant världsomfattande skydd för upphovsrätten kan underlätta spridandet av den mänskliga andens skapelser och bidraga till ökad internationell förståelse,

har beslutat att revidera Världskonventionen om upphovsrätt, undertecknad i Genève den 6 september 1952 (härefter benämnd ”1952 års konvention”) och därför

Överenskommit som följer:

Artikel I

Fördragsslutande stat förbinder sig att vidtaga alla erforderliga åtgärder för att bereda ett tillräckligt och verksamt skydd för upphovsmännens och andra rättsinnehavares rättigheter till litterära, vetenskapliga och konstnärliga verk, såsom skrifter, musikaliska, dramatiska och kinematografiska verk samt verk av måleri, gravyr och skulptur.

Artikel II

1. Verk som publicerats av medborgare i fördragsslutande stat samt verk som först publicerats inom sådan stats område skall i varje annan fördragsslutande stat åtnjuta såväl det skydd, som denna stat tillerkänner verk av dess egna medborgare, publicerade för första gången inom dess eget område, som även det skydd som särskilt tillkommer dem i kraft av denna konvention.

2. Icke publicerade verk av medborgare i fördragsslutande stat skall i varje

annan fördragsslutande stat åtnjuta såväl det skydd, som denna stat tillerkänner sina medborgares icke publicerade verk, som även det skydd som särskilt tillkommer dem i kraft av denna konvention.

3. Fördragsslutande stat får genom sin lagstiftning, med avseende på tillämpningen av denna konvention, med sina medborgare likställa envar som har hemvist inom staten.

Artikel III

1. Fördragsslutande stat, vars nationella lagstiftning som villkor för skydd av upphovsrätten kräver uppfyllandet av formaliteter såsom deponering, registrering, uttryckligt förbehåll, notarialintyg, erläggande av avgift, framställning eller publicering inom statens eget område, skall anse dessa krav uppfyllda i fråga om varje av denna konvention skyddat verk, vilket först publicerats utanför statens område och vars upphovsman icke tillhör denna stat, såvida alla exemplar av verket, som publiceras med tillstånd av upphovsmannen eller hans rättsinnehavare, från och med den första publiceringen är försedda med märket © åtföljt av rättsinnehavarens namn och årtalet för den första publiceringen, anbragt på sådant sätt och på sådan plats att det klart utvisar att upphovsrätten är förbehållen.

2. Bestämmelserna i första stycket utgör icke hinder för fördragsslutande stat att för förvärv och utövning av upphovsrätt kräva vissa formaliteter eller andra villkor i fråga om verk, som först publicerats inom dess eget område, eller i fråga om verk av dess egna medborgare, var de än publicerats.

3. Bestämmelserna i första stycket utgör icke hinder för fördragsslutande stat att föreskriva, att den som för talan inför domstol skall iakttaga regler om förfarandet, såsom att käranden anlitar en inhemsk advokat eller att han deponerar ett exemplar av verket hos domstolen eller hos en förvaltningsmyndighet eller hos båda. Underlåtenhet att iakttaga sådan föreskrift skall dock icke inverka på upphovsrättens giltighet. Ej heller får sådan föreskrift åläggas medborgare i annan fördragsslutande stat, om icke den stat där skydd påkallas ålägger sina egna medborgare detsamma.

4. Fördragsslutande stat är pliktig att bereda rättsligt skydd utan formaliteter för icke publicerade verk av medborgare från andra fördragsslutande stater.

5. Om fördragsslutande stat bereder skydd under mer än en period och den första perioden är längre än någon av de minimitider för skyddet, som föreskrives i artikel IV, är denna stat icke förpliktad att tillämpa vad som sägs under 1 såvitt angår den andra och följande perioder.

Artikel IV

1. Skyddstiden bestämmes av lagstiftningen i den fördragsslutande stat, där skydd påkallas, dock med iakttagande

av vad som föreskrives i denna artikel och i artikel II.

2.

(a) Skyddstiden för verk som skyddas av denna konvention får icke bestämmas kortare än en tidrymd, omfattande upphovsmannens livstid och tjugofem år efter hans död. Fördragsslutande stat som, när denna konvention träder i kraft inom dess område, för vissa kategorier av verk har bestämt skyddstiden till viss tidrymd räknat från den första publiceringen, får behålla reglerna härom samt utsträcka dem till andra kategorier av verk. För alla nu avsedda kategorier får skyddstiden likväl icke understiga tjugofem år från den första publiceringen.

(b) Fördragsslutande stat som, när denna konvention träder i kraft inom dess område, icke bestämmer skyddstiden på grundval av upphovsmannens livstid, får räkna skyddstiden från verkets första publicering eller, i förekommande fall, från dess registrering före den första publiceringen; skyddstiden får likväl icke understiga tjugofem år från den första publiceringen eller från registreringen.

(c) Om fördragsslutande stat bereder skydd under två eller flera på varandra följande perioder, får den första av dem icke bestämmas kortare än någon av de under (a) och (b) fastställda minimitiderna.

3. Bestämmelserna under 2. äger icke tillämpning på fotografiska verk eller verk av brukskonst. I de fördragsslutande stater, som skyddar fotografiska verk eller som skyddar alster av brukskonst i den mån de utgör konstverk, får likväl skyddstiden för sådana verk icke understiga tio år.

4.

(a) Fördragsslutande stat är icke skyldig att skydda ett verk under längre tid än den som, för den kategori till vilken verket hör, blivit bestämd, i fråga om ett icke publicerat verk av lagen i den fördragsslutande stat, där upphovsmannen är medborgare, och i fråga om ett publicerat verk av lagen i den fördragsslutande stat, där verket publicerats för första gången.

(b) Om fördragsslutande stat bereder skydd under två eller flera på varandra följande perioder, skall vid tilllämpning av bestämmelserna under (a) skyddstiden i staten anses vara lika med summan av perioderna. Om i vissa fall ett verk av något skäl icke skyddas i staten under en andra eller någon följande period, är dock övriga fördragsslutande stater icke pliktiga att skydda verket under den andra eller de följande perioderna.

5. Vid tillämpning av bestämmelserna under 4. skall verk av medborgare i fördragsslutande stat, som för första gången publicerats i en icke fördragsslutande stat, behandlas som om det först publicerats i den fördragsslutande stat där upphovsmannen är medborgare.

6. Vid tillämpning av bestämmelserna under 4. skall verket, om det publicerats samtidigt i två eller flera fördragsslutande stater, behandlas som om det först publicerats i den stat där skyddstiden är kortast. Verk, som publicerats i två eller flera länder inom trettio dagar från den första publiceringen, anses som om det publicerats samtidigt i dessa länder.

Artikel IV *bis*

1. De rättigheter som avses i artikel I, innefattar de grundläggande rättigheter som säkerställer upphovsmannens ekonomiska intressen, inbegripet den uteslutande rätten att låta mångfaldiga verket med vilket medel det vara må, att låta offentligt framföra verket och att låta utsända det i radio. Bestämmelserna i denna artikel skall tillämpas på verk som skyddas av denna konvention antingen i deras ursprungliga form eller i en form som på ett igenkänneligt sätt härrör från det ursprungliga verket.

2. Från de rättigheter som nämnts under 1 får likväl varje fördragsslutande stat genom sin nationella lagstiftning medgiva undantag som icke inkräktar på andan och föreskrifterna i denna konvention. Varje stat vars lagstiftning gör bruk av denna rättighet skall likväl föranstalta om en rimlig grad av skydd för var och en av de rättigheter från vilka undantag har medgivits.

Artikel V

1. De rättigheter som avses i artikel I innefattar uteslutande rätt att översätta och publicera översättningar av de verk, som skyddas genom denna konvention, ävensom att låta andra översätta och publicera översättningar av sådana verk.

2. Likväl får fördragsslutande stat genom sin nationella lagstiftning inskränka översättningsrätten till skrifter, dock under iakttagande av följande bestämmelser:

(a) Om en skrift ännu vid utgången av sjunde året efter dess första publicering icke av den som innehar översättningsrätten eller med hans tillstånd publicerats i översättning på ett språk i allmänt bruk i viss fördragsslutande stat, kan varje medborgare i staten av behörig myndighet erhålla en licens, utan ensamrätt, att översätta verket till detta språk och att publicera översättningen.

(b) Licens kan meddelas endast om sökanden i enlighet med gällande bestämmelser i den stat där licens begäres visar att han begärt men vägrats tillstånd av innehavaren av översättningsrätten att göra och publicera översättningen eller ej har kunnat anträffa honom trots att han gjort vad som skäligen kunnat fordras av honom i detta hänseende. På samma villkor kan licens meddelas om alla tidigare upplagor, som redan publicerats på ett språk i allmänt bruk i den fördragsslutande staten, är utgångna.

(c) Om sökanden ej har kunnat anträffa innehavaren av översättningsrätten, skall han sända kopior av sin ansökan till den förläggare, vars namn angivits på verket, och, där nationaliteten hos innehavaren av översättningsrätten är känd, till diplomatisk eller konsulär representant för den stat där denne är medborgare eller till särskilt organ som denna stats regering kan ha utsett. Licens får ej meddelas före utgången av en frist om två månader från det att kopior av ansökan avsänts.

(d) Den nationella lagstiftningen skall vidtaga lämpliga åtgärder för att tillförsäkra innehavaren av översättningsrätten en skälig ersättning motsvarande vad som är internationellt brukligt och att säkerställa utbetalningen och överförandet av denna ersättning samt att garantera en korrekt översättning av verket.

(e) Originalverkets titel och namnet på dess upphovsman skall tryckas på alla exemplar av den publicerade översättningen. Licensen gäller endast för utgivning inom området för den fördragsslutande stat, där licensen begärts. Sålunda utgivna exemplar får införas och säljas i annan fördragsslutande stat, om denna stat i allmänt bruk har samma språk som det, på vilket verket översatts samt att dess lagstiftning innehåller bestämmelser om sådana licenser och icke förbjuder införseln och försäljningen. I fördragsslutande stat, där dessa förutsättningar icke är uppfyllda, får införsel och försäljning ske endast i enlighet med statens lagstiftning och av staten ingångna internationella överenskommelser. Licens får icke överlåtas av den för vilken den meddelats.

(f) Licens får ej meddelas när upphovsmannen har dragit tillbaka exemplaren av verket från den allmänna handeln.

...

Artikel VI

Med ”publicering” avses i denna konvention, att exemplar framställes i materiell form och göres tillgängliga för allmänheten så att man kan ta del av verket genom att läsa det eller eljest betrakta det.

Artikel VII

Denna konvention är icke tillämplig på verk eller rättigheter till verk, vilka då denna konvention träder i kraft i den fördragsslutande stat, där skydd påkallas, slutligt upphört att vara skyddade i denna stat eller aldrig varit skyddade där.

...

Artikel XVII

1. Denna konvention inkräktar icke i något avseende på bestämmelserna i Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk eller på medlemskap i den union som bildats genom nämnda konvention.

2. Till genomförande av vad som sägs under 1. har en deklaration fogats till denna artikel. Deklarationen utgör en integrerande del av denna konvention för de stater, som den 1 januari 1951 var bundna av Bernkonventionen eller som därefter anslutit sig till den. Undertecknande av denna konvention från dessa staters sida innebär jämväl undertecknande av deklarationen; ratificering, godkännande eller anslutning från dessa staters sida med avseende på denna konvention innebär motsvarande åtgärd med avseende på deklarationen.

Artikel XVIII

Denna konvention inkräktar icke på de multilaterala eller bilaterala konventioner eller överenskommelser om upphovsrätt, som är eller kan träda i kraft uteslutande mellan två eller flera amerikanska republiker. Där bestämmelserna i sådana bestående konventioner eller överenskommelser avviker från bestämmelserna i denna konvention, eller där bestämmelserna i denna konvention avviker från bestämmelserna i nya konventioner eller överenskommelser, som kan komma till stånd mellan två eller flera amerikanska republiker efter det att denna konvention har trätt i kraft, skall vad som sist avtalats vara avgörande. Ej heller göres intrång i sådana rättigheter till ett verk, som inom fördragsslutande stat förvärvats enligt bestående konventioner eller överenskommelser innan denna konvention träder i kraft för staten.

Artikel XIX

Denna konvention inkräktar icke på multilaterala eller bilaterala konventioner eller överenskommelser om upphovsrätt, som är i kraft mellan två eller flera fördragsslutande stater. Där bestämmelserna i sådana konventioner eller överenskommelser avviker från bestämmelserna i denna konvention, skall sistnämnda bestämmelser vara avgörande. Ej heller göres intrång i sådana rättigheter till ett verk, som inom fördragsslutande stat förvärvats enligt bestående konventioner eller överenskommelser innan denna konvention träder i kraft för staten. Denna artikel inverkar icke på bestämmelserna i artiklarna XVII och XVIII.

Artikel XX

Förbehåll mot denna konvention är icke tillåtna.

Tilläggsdeklaration beträffande artikel XVII

De stater, som är medlemmar av Internationella unionen för skydd av litterära och konstnärliga verk (härefter kallad ”Bernunionen”) och som har tillträtt denna konvention, har,

i avsikt att stärka sina inbördes förbindelser på grundval av nämnda union och att undvika konflikter, som kan föranledas av att Bernkonventionen och Världskonventionen om upphovsrätt gäller samtidigt,

med erkännande av det tillfälliga behov som vissa stater kan ha av att anpassa sin grad av skydd för upphovsrätten till det stadium av kulturell, social och ekonomisk utveckling på vilket de befinner sig,

träffat överenskommelse om bestämmelserna i följande deklaration:

(a) Såvitt ej annat följer av (b) skall verk, som enligt Bernkonventionen som hemland har ett land, vilket utträtt ur Bernunionen efter den 1 januari 1951, ej åtnjuta skydd inom unionens länder enligt Världskonventionen om upphovsrätt.

(b) Om en fördragsslutande stat är att betrakta som utvecklingsland enligt Förenta nationernas generalförsamlings praxis och vid utträdet ur Bernunionen hos generaldirektören för UNESCO har deponerat ett meddelande om att staten betraktar sig som utvecklingsland, skall bestämmelserna under (a) icke tillämpas så länge staten enligt artikel V *bis* kan utnyttja de undantag som anges i denna konvention.

(c) Världskonventionen om upphovsrätt skall icke vara tillämplig i förhållandet mellan länder som är bundna av Bernkonventionen såvitt angår skydd för verk, vilka enligt Bernkonventionen har något av unionens länder som hemland.

Internationell konvention om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag (Romkonventionen) [Artiklarna 1–22]

Rom den 26 oktober 1961

Officiella språk: engelska, franska och spanska

De fördragsslutande staterna hava, besjälade aven önskan att skydda de rättigheter som tillkomma utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag,

överenskommit som följer:

Artikel 1

Skyddet enligt denna konvention inkräktar icke i något avseende på skyddet för upphovsrätten till litterära och konstnärliga verk. I enlighet härmed får ingen bestämmelse i denna konvention tolkas såsom innebärande intrång i sagda skydd.

Artikel 2

1. I denna konvention avses med nationell behandling den behandling som den fördragsslutande stat, inom vars territorium skydd begäres, i sin lagstiftning tillämpar å:

a) utövande konstnärer, vilka äro dess medborgare, för framföranden som äga rum, upptagits för första gången eller utsänts i radio inom dess territorium;
b) framställare av fonogram, vilka äro dess medborgare, för fonogram som för första gången upptagits eller utgivits inom dess territorium;
c) radioföretag, vilka hava sitt säte inom dess territorium, för radioutsändningar som företagas från sändare inom dess territorium.

2. Vid tillämpning av nationell behandling skola iakttagas det skydd som särskilt tillförsäkras och de begränsningar som särskilt föreskrivas i denna konvention.

Artikel 3

I denna konvention avses med:

a) ”utövande konstnärer”: skådespelare, sångare, musiker, dansörer och andra personer som sceniskt framställa, sjunga, recitera, deklamera, medverka i eller på annat sätt framföra litterära eller konstnärliga verk;
b) ”fonogram”: anordning på vilken, uteslutande till återgivning för hörseln, upptagits ett framförande eller andra ljud;

c) ”framställare av fonogram”: den fysiska eller juridiska person, som för första gången upptager ljuden från ett framförande eller andra ljud;
d) ”utgivning”: att exemplar av ett fonogram i tillräckligt antal göras tillgängliga för allmänheten;
e) ”mångfaldigande”: framställning av ett eller flera exemplar av en upptagning;
f) ”radioutsändning”: utsändning genom radiovågor av ljud eller av bilder och ljud för mottagning av allmänheten;
g) ”återutsändning”: att ett radioföretags utsändning samtidigt utsändes av ett annat radioföretag.

Artikel 4

Fördragsslutande stat skall tillerkänna utövande konstnärer nationell behandling, om något av följande villkor är uppfyllt:
a) framförandet äger rum i annan fördragsslutande stat;
b) framförandet är upptaget på ett fonogram som är skyddat enligt artikel 5;
c) framförandet medtages, utan att vara upptaget på ett fonogram, i en radioutsändning som är skyddad enligt artikel 6.

Artikel 5

1. Fördragsslutande stat skall tillerkänna framställare av fonogram nationell behandling, om något av följande villkor är uppfyllt:
a) framställaren är medborgare i annan fördragsslutande stat (nationalitetskriterium);
b) den första upptagningen av ljudet företogs i annan fördragsslutande stat (upptagningskriterium);
c) första utgivningen av fonogrammet ägde rum i annan fördragsslutande stat (utgivningskriterium).

2. Om den första utgivningen ägde rum i en icke fördragsslutande stat men fonogrammet inom trettio dagar därefter utgives i en fördragsslutande stat (samtidig utgivning), skall den första utgivningen anses ha ägt rum i den fördragsslutande staten.

3. Fördragsslutande stat äger, genom meddelande som deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare, förklara att den icke kommer att tillämpa ettdera av utgivningskriteriet eller upptagningskriteriet. Sådant meddelande kan deponeras vid ratifikation, godkännande eller anslutning eller vid senare tidpunkt; i sistnämnda fall får meddelandet verkan sex månader efter depositionen.

Artikel 6

1. Fördragsslutande stat skall tillerkänna radioföretag nationell behandling, om något av följande villkor är uppfyllt:
a) radioföretaget har sitt säte i annan fördragsslutande stat;
b) radioutsändningen företogs från sändare, belägen i annan fördragsslutande stat.

2. Fördragsslutande stat äger, genom meddelande som deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare, förklara att den kommer att skydda radioutsändningar endast om radioföretaget har sitt säte i annan fördragsslutande stat och utsändningen företogs från sändare, belägen i samma stat. Sådant meddelande kan deponeras vid ratifikation, godkännande eller anslutning eller vid senare tidpunkt; i sistnämnda fall får meddelandet verkan sex månader efter depositionen.

Artikel 7

1. Skydd som enligt denna konvention tillerkännes utövande konstnärer skall innefatta möjlighet att förhindra:

a) radioutsändning och offentlig återgivning, utan deras samtycke, av deras framförande, utom i fall då det i radioutsändningen eller det offentliga återgivandet använda framförandet självt redan utgör ett i radio utsänt framförande eller härrör från en upptagning;
b) upptagning, utan deras samtycke, av deras icke upptagna framförande;
c) mångfaldigande, utan deras samtycke, av upptagning av deras framförande:

I. om den första upptagningen själv gjorts utan deras samtycke;
II. om mångfaldigandet sker för andra ändamål än dem, till vilka de lämnat samtycke;
III. om den första upptagningen företagits med stöd av bestämmelserna i artikel 15 och mångfaldigandet sker för andra ändamål än dem som avses i sagda bestämmelser.

2.

(1) Det är förbehållet den nationella lagstiftningen i den fördragsslutande stat, inom vars territorium skydd begäres, att bereda skydd mot återutsändning, upptagning för radioutsändning och mångfaldigande för utsändningsändamål av sådan upptagning, i fall då de utövande konstnärerna samtyckt till radioutsändning.
(2) Den närmare regleringen av radioföretagens bruk av upptagningar, som gjorts för radioutsändning, skall ske i enlighet med den nationella lagstiftningen i den fördragsslutande stat, inom vars territorium skydd begäres.
(3) Nationell lagstiftning, som avses under (1) och (2) i detta moment, må emellertid icke innehålla bestämmelser som beröva utövande konstnärer deras möjlighet att genom avtal reglera sina förhållanden till radioföretagen.

Artikel 8

Fördragsslutande stat äger genom sin lagstiftning bestämma på vilket sätt utövande konstnärer skola företrädas vid tillvaratagandet av deras rättigheter i fall då två eller flera av dem samverka vid samma framförande.

Artikel 9

Fördragsslutande stat äger genom sin lagstiftning utsträcka skyddet enligt denna konvention till artister, som icke framföra litterära eller konstnärliga verk.

Artikel 10

Framställare av fonogram äga rätt att lämna tillstånd till eller förbjuda direkt eller indirekt mångfaldigande av deras fonogram.

Artikel 11

Om fördragsslutande stat i sin lagstiftning som villkor för skydd av framställare av fonogram, av utövande konstnärer eller av båda, såvitt avser fonogram, kräver iakttagande av formaliteter, skola dessa krav anses uppfyllda, om alla i handeln förda exemplar av ett utgivet fonogram eller deras fodral äro försedda med påskrift av märket Ⓟ, åtföljt av årtalet för den första utgivningen, anbragt på sådant sätt att det klart framgår att skyddet är förbehållet. Om exemplaren eller fodralen icke utvisa vem som är framställare av fonogrammet eller innehavare av framställarens licens (genom att däråa angivits vederbörandes namn, varumärke eller annat lämpligt kännetecken), skall påskriften även innehålla namnet på den som innehar framställarens rättigheter. Om exemplaren eller fodralen icke utvisa vilka som äro de förnämsta utövande konstnärerna, skall påskriften dessutom innehålla namnet på den person som innehar dessa konstnärers rättigheter i det land där upptagningen företogs.

Artikel 12

Om fonogram, som utgivits i kommersiellt syfte, eller mångfaldigat exemplar av sådant fonogram användes direkt för radioutsändning eller för offentlig återgivning, skall den som använder fonogrammet utbetala ett enda, skäligt ersättningsbelopp till de utövande konstnärerna eller till fonogramframställarna eller till båda. Villkoren för uppdelningen av detta belopp kunna, om parterna icke komma överens därom, bestämmas av den nationella lagstiftningen.

Artikel 13

Radioföretagen äga rätt att lämna tillstånd till eller förbjuda:

a) återutsändning av deras utsändningar;
b) upptagning av deras utsändningar;
c) mångfaldigande:

I. av sådana upptagningar av deras utsändningar, som företagits utan deras samtycke;
II. av sådana upptagningar av deras utsändningar, som företagits med stöd av bestämmelserna i artikel 15, om mångfaldigandet sker för andra ändamål än dem som avses i sagda bestämmelser;

d) offentlig återgivning av deras televisionsutsändningar, om det sker på ställen där allmänheten

äger tillträde mot inträdesavgift. Det är förbehållet den nationella lagstiftningen i det land, där skydd för denna rättighet begäres, att bestämma villkoren för dess utövande.

Artikel 14

Tiden för det skydd som tillerkännes enligt denna konvention skall vara minst intill utgången av tjugonde året från det år:

a) då upptagningen företogs, i fråga om fonogram och å dessa upptagna framföranden;
b) då framförandet ägde rum, i fråga om framföranden som icke upptagits på fonogram;
c) då utsändningen ägde rum, i fråga om radioutsändningar.

Artikel 15

1. Fördragsslutande stat äger i sin lagstiftning föreskriva undantag från det genom denna konvention tillförsäkrade skyddet i följande fall:

a) utnyttjande för enskilt bruk;
b) utnyttjande av korta avsnitt vid redogörelse för dagshändelse;
c) efemär upptagning, som ett radioföretag gör med sina egna hjälpmedel och för sina egna utsändningar;
d) utnyttjande enbart för undervisning eller vetenskaplig forskning.

2. Utöver vad som stadgas i moment 1 äger fördragsslutande stat genom sin lagstiftning föreskriva samma slag av inskränkningar i skyddet för utövande konstnärer, framställare av fonogram och radioföretag, som den genom sin lagstiftning föreskriver i skyddet för upphovsrätten till litterära och konstnärliga verk. Dock må bestämmelser om tvångslicens endast föreskrivas i den utsträckning de äro förenliga med denna konvention.

Artikel 16

1. Stat, som blir medlem av denna konvention, godkänner därmed alla de förpliktelser och blir delaktig av alla de förmåner som föreskrivas i konventionen. Stat må dock när som helst, genom meddelande som deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare, förklara:

a) i fråga om artikel 12:
I. att den icke kommer att tillämpa någon av bestämmelserna i sagda artikel;
II. att den icke kommer att tillämpa bestämmelserna i sagda artikel såvitt avser vissa utnyttjanden;
III. att den icke kommer att tillämpa bestämmelserna i sagda artikel såvitt avser fonogram vilkas framställare ej är medborgare i annan fördragsslutande stat;
IV. att den, såvitt angår fonogram vilkas framställare är medborgare i annan fördragsslutande stat, kommer att begränsa omfattningen och varaktigheten av det i sagda artikel föreskrivna skyddet till vad som sistnämnda stat härutinnan föreskriver för fonogram, som för första gången upptagits av medborgare i den stat som av-

givit förklaringen. Dock skall den omständigheten, att den fördragsslutande stat, i vilken framställaren är medborgare, såsom skyddsberättigade icke erkänner samma grupp av personer eller samma grupper av personer som den stat som avgivit förklaringen, icke anses som en skiljaktighet i omfattningen av skyddet;

b) i fråga om artikel 13, att den icke kommer att tillämpa bestämmelserna under d) i sagda artikel; om fördragsslutande stat avgiver sådan förklaring, skola övriga fördragsslutande stater icke vara pliktiga att tillerkänna rätt enligt artikel 13 under d) åt radioföretag, som hava sitt säte inom denna stat.

2. Om meddelande som avses i moment 1 i denna artikel deponerats senare än dokument om ratifikation, godkännande eller anslutning, får meddelandet verkan först sex månader efter dess deposition.

Artikel 17

Stat, som den 26 oktober 1961 i sin lagstiftning tillerkänner framställare av fonogram skydd enbart på grundval av upptagningskriteriet, äger, genom meddelande som deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare samtidigt med ratifikation, godkännande eller anslutning, förklara att den för ändamål som avses i artikel 5 kommer att enbart tillämpa sagda upptagningskriterium och att den för ändamål som avses i artikel 16 moment 1 under a) (III) och (IV) kommer att tillämpa upptagningskriteriet i stället för nationalitetskriteriet.

Artikel 18

Stat, som deponerat meddelande enligt artikel 5 moment 3, artikel 6 moment 2, artikel 16 moment 1 eller artikel 17, äger, genom nytt meddelande till Förenta Nationernas generalsekreterare, begränsa dess räckvidd eller återkalla det.

Artikel 19

Utan hinder av vad som eljest stadgas i denna konvention skall gälla att artikel 7 upphör att äga tilllämpning, sedan utövande konstnär samtyckt till att hans framförande medtages i en upptagning av bilder eller av bilder och ljud.

Artikel 20

1. Denna konvention gör icke intrång i rättigheter, som förvärvats i fördragsslutande stat innan konventionen trätt i kraft för den staten.

2. Fördragsslutande stat är icke pliktig att tillämpa bestämmelserna i denna konvention på framföranden eller radioutsändningar som ägt rum eller på fonogram som upptagits innan konventionen trätt i kraft för sagda stat.

Artikel 21

Skydd enligt denna konvention gör icke intrång i skydd som på andra grunder må tillkomma utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag.

Artikel 22

De fördragsslutande staterna förbehålla sig rätt att sinsemellan träffa särskilda överenskommelser, i den mån dessa tillerkänna utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag mera vidsträckta rättigheter än dem som äro bestämda i denna konvention eller eljest innehålla bestämmelser vilka icke strida mot denna.

Konvention rörande skydd för framställare av fonogram mot olovlig kopiering av deras fonogram (Fonogramkonventionen) [Artiklarna 1–7]

Genève den 29 oktober 1971

Officiella språk: engelska, franska, ryska och spanska

De fördragsslutande staterna,

som är oroade över den utbredda och tilltagande olovliga kopieringen av fonogram och den skada denna medför för upphovsmännens, de utövande konstnärernas och fonogramframställarnas intressen,

som är övertygade om att ett skydd för framställarna av fonogram mot sådana handlingar också kommer att gagna de utövande konstnärer vilkas framföranden och de upphovsmän vilkas verk upptagits på ifrågavarande fonogram,

som erkänner värdet av det arbete som bedrivits på detta område av Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur samt av Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten,

som är angelägna om att icke på något sätt inkräkta på de internationella överenskommelser som redan är i kraft och särskilt att icke på något sätt försvåra ett vidare tillträde till Romkonventionen av den 26 oktober 1961, som bereder skydd åt utövande konstnärer och radioföretag såväl som åt framställare av fonogram,

har överenskommit om följande.

Artikel 1

I denna konvention avses med

a) ”fonogram” anordning på vilken, uteslutande till återgivning för hörseln, upptagits ett framförande eller andra ljud,
b) ”framställare av fonogram” den fysiska eller juridiska person, som för första gången upptar ljuden från ett framförande eller andra ljud,
c) ”kopia” anordning som innehåller ljud vilka direkt eller indirekt tagits från ett fonogram och som omfattar alla eller en väsentlig del av de ljud som upptagits på detta fonogram,
d) ”spridning till allmänheten” varje handling varigenom kopior av ett fonogram direkt eller indirekt erbjudes allmänheten eller en grupp av denna.

Artikel 2

Varje fördragsslutande stat skall skydda framställare av fonogram som är medborgare i andra fördragsslutande stater mot framställning av kopior utan framställarens samtycke och mot

införsel av sådana kopior, förutsatt att sådan framställning eller införsel företas med sikte på spridning till allmänheten, samt mot spridning av sådana kopior till allmänheten.

Artikel 3

De medel som skall användas för att ge verkan åt denna konvention är en angelägenhet för varje fördragsslutande stats nationella lag och skall innefatta ett eller flera av följande alternativ: skydd genom tillskapande av upphovsrätt eller annan särskild rätt, skydd enligt lagstiftning mot illojal konkurrens, skydd genom straffrättsliga sanktioner.

Artikel 4

Skyddstidens längd är en angelägenhet för varje fördragsslutande stats nationella lag. Om emellertid den nationella lagen föreskriver en bestämd skyddstid, skall denna icke understiga tjugo år räknat från utgången antingen av det år då de ljud som fonogrammet innehåller först upptogs eller av det år då fonogrammet först utgavs.

Artikel 5

Om fördragsslutande stat enligt sin nationella lag, som villkor för skydd för framställare av fonogram, kräver iakttagande av formaliteter, skall detta krav anses uppfyllt, om alla de godkända kopior av fonogrammet, vilka spritts till allmänheten, eller deras fodral är försedda med påskrift, bestående av märket Ⓟ, åtföljt av årtalet för den första utgivningen, anbragt på sådant sätt att det klart framgår att skyddet är förbehållet. Om kopiorna eller fodralen icke utvisar vem som är framställare av fonogrammet, hans rättsinnehavare eller innehavare av hans exklusiva licens (genom att därå angivits vederbörandes namn, varumärke eller annat lämpligt kännetecken), skall påskriften även innehålla namnet på framställaren, hans rättsinnehavare eller innehavaren av hans exklusiva licens.

Artikel 6

Fördragsslutande stat som bereder skydd genom upphovsrätt eller annan särskild rätt eller genom straffrättsliga sanktioner får i sin nationella lag i fråga om skyddet för framställare av fonogram föreskriva samma slags inskränkningar som dem vilka är tillåtna i fråga om skyddet för upphovsmän till litterära och konstnärliga verk. Dock får tvångslicenser icke tillåtas såvida icke samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) kopieringen sker uteslutande för användning i undervisning eller vetenskaplig forskning,
b) licensen skall gälla kopiering endast på den fördragsslutande stats område vilkens behöriga myndighet beviljat licensen och skall icke utsträckas till utförsel av kopior,
c) den kopiering som utförts enligt licensen berättigar till en skälig ersättning, vilken fastställes av nämnda myndighet under beak-

tande av, bland annat, det antal kopior som skall framställas.

Artikel 7

1. Denna konvention skall på intet sätt tolkas så, att den inskränker eller inkräktar på det skydd som eljest tillförsäkrats upphovsmän, utövande konstnärer, framställare av fonogram eller radioföretag genom nationell lag eller internationell överenskommelse.

2. Det skall ankomma på nationell lag i varje fördragsslutande stat att bestämma om och i vilken utsträckning de utövande konstnärer vilkas framföranden upptagits på ett fonogram är berättigade att åtnjuta skydd samt vilka villkor som skall gälla för åtnjutandet av sådant skydd.

3. Fördragsslutande stat skall icke vara skyldig att tillämpa bestämmelserna i denna konvention på fonogram som upptagits innan konventionen trädde i kraft i förhållande till ifrågavarande stat.

4. Fördragsslutande stat som den 29 oktober 1971 tillerkänner framställare av fonogram skydd enbart under hänsynstagande till platsen för den första upptagningen kan, genom meddelande som deponeras hos generaldirektören för Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten, förklara att den kommer att tillämpa detta kriterium i stället för att använda framställarens nationalitet som kriterium.

WIPO:s Fördrag om upphovsrätt (WCT)

Genève (1996)

Inledning

DE FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

HAR EN STRÄVAN ATT så effektivt och enhetligt som möjligt utveckla och upprätthålla skyddet av upphovsmännens rättigheter till deras litterära och konstnärliga verk,

ÄR MEDVETNA OM behovet av att införa nya internationella bestämmelser och av att förtydliga tolkningen av vissa redan befintliga bestämmelser i syfte att erbjuda ändamålsenliga lösningar till de frågor som den senaste ekonomiska, sociala, kulturella och teknologiska utvecklingen gett upphov till,

ÄR MEDVETNA OM den djupgående inverkan som utvecklingen och samverkan av informations- och kommunikationsteknik har på skapandet och användningen av litterära och konstnärliga verk,

UNDERSTRYKER DEN stora betydelse det upphovsrättsliga skyddet har som drivfjäder för litterärt och konstnärligt skapande,

ÄR MEDVETNA OM behovet att behålla en balans mellan upphovsmännens rättigheter och allmänhetens intresse, särskilt beträffande utbildning, forskning och tillgång till information, såsom det avspeglas i Bernkonventionen, och har

KOMMIT ÖVERENS OM FÖLJANDE.

Artikel 1. *Sambandet med Bernkonventionen*

1. Detta fördrag är en sådan särskild överenskommelse som avses i artikel 20 i Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk, med avseende på de fördragsslutande parter som ingår i den union som upprättats genom Bernkonventionen.

Detta fördrag är inte förbundet med något annat fördrag än Bernkonventionen, och det inskränker inte rätttigheter och skyldigheter enligt andra fördrag.

2. Bestämmelserna i detta fördrag inskränker inte de skyldigheter de fördragsslutande parterna har gentemot varandra enligt Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk.

3. I det följande avses med Bernkonventionen Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk, Paris den 24 juli 1971.

4. De fördragsslutande parterna skall iaktta artiklarna 1–21 i och bihanget till Bernkonventionen.

Artikel 2. *Det upphovsrättsliga skyddets räckvidd*

Det upphovsrättsliga skyddet omfattar uttryck men inte idéer, förfaranden, tillvägagångssätt eller matematiska begrepp som sådana.

Artikel 3. *Tillämpning av artiklarna 2–6 i Bernkonventionen*

Avseende det skydd som anges i fördraget skall de fördragsslutande parterna med vederbörliga ändringar tillämpa bestämmelserna i artiklarna 2–6 i Bernkonventionen.

Artikel 4. *Datorprogram*

Datorprogram skyddas som sådant litterärt verk som avses i artikel 2 i Bernkonventionen. Detta skydd gäller datorprogram oavsett på vilket sätt och i vilken form de kommer till uttryck.

Artikel 5. *Sammanställning av data (databaser)*

Sammanställningar av data eller annat material, oavsett form, som genom urvalet eller dispositionen av innehållet utgör intellektuella skapelser skyddas som sådana. Skyddet gäller inte dessa data eller materialet som sådant och påverkar inte eventuell existerande upphovsrätt till de data eller det material som ingår i sammanställningen.

Artikel 6. *Spridningsrätten*

1. Upphovsmän till litterära och konstnärliga verk äger uteslutande rätt att låta göra originalet och exemplar av verket tillgängligt för allmänheten genom försäljning eller annan överlåtelse.

2. Detta fördrag påverkar inte möjligheten för de fördragsslutande parterna att bestämma under vilka omständigheter rätten enligt första stycket skall upphöra efter en första försäljning eller annan överlåtelse av originalet eller exemplar av verket som företagits med upphovsmannens medgivande.

Artikel 7. *Uthyrningsrätten*

1. Upphovsmän till
i) datorprogram,
ii) filmverk, och
iii) verk i form av fonogram, så som definieras i de fördragsslutande parternas nationella rätt, äger uteslutande rätt att i vinstsyfte låta hyra ut originalet eller exemplar av sitt verk till allmänheten.

2. Första punkten gäller inte
i) datorprogram, när programmet som sådant inte är det huvudsakliga föremålet för uthyrningen; och

ii) filmverk, utom när sådan uthyrning i vinstsyfte har lett till utbredd kopiering av sådana verk och detta i väsentlig grad skadar den uteslutande rätten till mångfaldigande.

3. Utan hinder av bestämmelserna i första punkten kan en fördragsslutande part, som den 15 april 1994 upprätthöll och alltjämt upprätthåller en gällande ordning för skälig ersättning till upphovsmän för uthyrning av exemplar av deras verk i form av fonogram, vidmakthålla denna ordning under förutsättning att sådan uthyrning i vinstsyfte inte i väsentlig grad skadar upphovsmannens uteslutande rätt till mångfaldigande.

Artikel 8. *Överföringsrätten*

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11.1.1, artikel 11 *bis*.1.1 och artikel 11 *bis*.1.2, artikel 11 *ter*.1.1, artikel 14.1.1 och artikel 14 *bis*.1 i Bernkonventionen, äger upphovsmän till litterära och konstnärliga verk uteslutande rätt att låta överföra verken till allmänheten, med tråd- eller trådlös överföring, inbegripet att göra verken tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att personer ur allmänheten kan få tillgång till verken på platser och vid tidpunkter som var och en själv väljer.

Artikel 9. *Skyddstiden för fotografiska verk*

Med avseende på fotografiska verk skall de fördragsslutande parterna inte tillämpa bestämmelserna i artikel 7.4 i Bernkonventionen.

Artikel 10. *Begränsningar och undantag*

1. De fördragsslutande parterna kan i den nationella lagstiftningen föreskriva begränsningar av eller undantag från de rättigheter som enligt detta fördrag tillkommer upphovsmän till litterära och konstnärliga verk i vissa särskilda fall som inte gör intrång i det normala utnyttjandet av verket och inte heller på ett oskäligt sätt inkräktar på upphovsmannens rätt.

2. De fördragsslutande parterna skall vid tillämpningen av Bernkonventionen inskränka begränsningar av eller undantag från de rättigheter som anges i konventionen till vissa särskilda fall som inte gör intrång i det normala utnyttjandet av verket och inte heller på ett oskäligt sätt inkräktar på upphovsmannens rätt.

Artikel 11. *Skyldigheter angående tekniska åtgärder*

De fördragsslutande parterna skall vidta alla erforderliga åtgärder för att bereda ett tillräckligt rättsligt skydd och möjlighet att påkalla rättsliga åtgärder mot kringgåendet av verksamma tekniska åtgärder som upphovs-

män använder i samband med att de utövar sina rättigheter enligt detta fördrag eller Bernkonventionen och som, med avseende på deras verk, begränsar handlingar som inte har medgivits av upphovsmännen i fråga och ej heller är tillåtna enligt lag.

Artikel 12. *Skyldigheter angående information för förvaltning av rättigheter*

1. De fördragsslutande parterna skall vidta alla erforderliga åtgärder för att bereda ett tillräckligt rättsligt skydd och möjlighet att påkalla rättsliga åtgärder mot personer som avsiktligen utfört någon av följande handlingar och som insåg eller såvitt avser civilrättsliga åtgärder borde ha insett att det medför, möjliggör, underlättar eller döljer ett intrång i en rättighet som följer av detta fördrag eller Bernkonventionen:

i) Att olovligen avlägsna eller ändra elektronisk information för förvaltning av rättigheter.
ii) Att olovligen sprida, importera i spridningssyfte, sända i radio eller överföra till allmänheten verk eller exemplar av verk med vetskap om att elektronisk information för förvaltning av rättigheter olovligen har avlägsnats eller ändrats.

2. Med information för förvaltning av rättigheter avses i denna artikel information som identifierar verket, verkets upphovsman, innehavare av rätttighet till verket, eller information om villkoren för användning av verket, och siffror eller koder som betecknar sådan information, när sådan information bifogas ett exemplar av verket eller förekommer i samband med överföring av verket till allmänheten.

Artikel 13. *Tillämpning i tidshänseende*

De fördragsslutande parterna skall tillämpa bestämmelserna i artikel 18 i Bernkonventionen på allt skydd som omfattas av detta fördrag.

Artikel 14. *Bestämmelser om upprätthållande av rätttigheter*

1. De fördragsslutande parterna åtar sig att i enlighet med sina rättssystem vidta erforderliga åtgärder för att säkerställa tillämpningen av detta fördrag.

2. De fördragsslutande parterna skall säkerställa att det i den nationella lagstiftningen finns föreskrifter om förfarande för upprätthållande så att verksamma åtgärder kan vidtas mot intrång i de rättigheter som omfattas av detta fördrag, inbegripet skyndsamma åtgärder för att förhindra intrång samt preventiva åtgärder.

Artikel 15. *Församlingen*

1.

a) De fördragsslutande parterna skall ha en församling.
b) Varje fördragsslutande part skall företrädas av ett ombud som kan

bistås av biträdande ombud, rådgivare och sakkunniga.

c) Kostnaderna för varje delegation skall bäras av den fördragsslutande part som utsett delegationen. Församlingen kan be Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (nedan kallad WIPO) att bevilja finansiellt stöd för att underlätta deltagandet för delegationer från fördragsslutande parter som anses som utvecklingsländer enligt den definition som fastställts av Förenta nationernas generalförsamling eller som är länder under övergång till marknadsekonomi.

2.

a) Församlingen skall behandla frågor som rör upprätthållandet och utvecklingen av detta fördrag och dess tilllämpning och funktion.

b) Församlingen skall utföra sina åligganden enligt artikel 17.2 vad gäller upptagning av vissa mellanstatliga organisationer som parter till detta fördrag.

c) Församlingen skall besluta om sammankallande av diplomatkonferens för revidering av detta fördrag och ge WIPO:s generaldirektör alla erforderliga instruktioner för förberedandet av en sådan diplomatkonferens.

3.

a) Varje fördragsslutande part som utgör en stat skall ha en röst och skall enbart rösta i sitt eget namn.

b) Fördragsslutande part som utgör en mellanstatlig organisation får delta i omröstning i sina medlemsstaters ställe, med ett antal röster som är lika med det antal av dess medlemsstater som är fördragsslutande parter. Sådan mellanstatlig organisation får inte delta i omröstning om en av dess medlemsstater utövar sin rösträtt och vice versa.

4. Församlingen skall sammanträda till ordinarie möte en gång vartannat år på kallelse av WIPO:s generaldirektör.

5. Församlingen antar själv sin arbetsordning, inbegripet sammankallande av extra ordinarie möte, bestämmelser om beslutsmässighet och, med förbehåll för bestämmelserna i detta fördrag, den majoritet som krävs för olika typer av beslut.

Artikel 16. *Internationella byrån*

WIPO:s internationella byrå skall utföra förvaltningsuppgifterna angående fördraget.

Artikel 17. *Krav för att tillträda fördraget*

1. Stater som är medlemmar i WIPO får tillträda fördraget.

2. Församlingen får besluta att låta en mellanstatlig organisation tillträda fördraget, om organisationen förklarar sig behörig i ärenden som omfattas av detta fördrag och har egen för medlemsstaterna bindande lagstiftning för sådana ärenden och den i vederbörlig

ordning fått befogenhet att tillträda fördraget.

3. Europeiska gemenskapen, som avgivit en sådan förklaring som anges i föregående stycke under den diplomatkonferens som antagit detta fördrag, får tillträda fördraget.

Artikel 18. *Rättigheter och skyldigheter enligt fördraget*

Om inte annat särskilt föreskrivs i detta fördrag har varje fördragsslutande part utan inskränkningar de rättigheter och skyldigheter som följer av fördraget.

Artikel 19. *Undertecknande av fördraget*

Detta fördrag skall stå öppet för undertecknande till och med den 31 december 1997 för de stater som är medlemmar i WIPO och för Europeiska gemenskapen.

Artikel 20. *Fördragets ikraftträdande*

Detta fördrag träder i kraft tre månader efter det att trettio stater deponerat sina ratifikations- eller anslutningsinstrument hos WIPO:s generaldirektör.

Artikel 21. *Faktiskt datum för tillträdet till fördraget*

Detta fördrag är bindande för

i) de trettio stater som anges i artikel 20, från och med den dag då fördraget träder i kraft,
ii) övriga stater, tre månader från och med den dag då staten deponerade sitt instrument hos WIPO:s generaldirektör,
iii) Europeiska gemenskapen, tre månader efter det att den deponerat sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument om sådant instrument deponerats efter detta fördrags ikraftträdande enligt artikel 20, eller, tre månader efter detta fördrags ikraftträdande om instrumentet deponerats före fördragets ikraftträdande,
iv) annan mellanstatlig organisation som får tillträda fördraget, tre månader efter det att den deponerat sitt anslutningsinstrument.

Artikel 22. *Förbehåll mot fördraget*

Förbehåll mot detta fördrag är inte tillåtna.

Artikel 23. *Uppsägning av fördraget*

Fördragsslutande part kan säga upp fördraget genom meddelande till WIPO:s generaldirektör. Uppsägningen blir gällande ett år från och med den dag då WIPO:s generaldirektör mottagit meddelandet.

Artikel 24. *Fördragets språk*

1. Detta fördrag är undertecknat i ett original på engelska, arabiska, kinesis-

ka, franska, ryska och spanska, och samtliga dessa versioner skall äga lika vitsord.

2. Officiella texter på andra språk än de som nämns i första stycket skall, på begäran av berörd part, efter samråd med alla berörda parter upprättas av WIPO:s generaldirektör. Med berörd part avses i detta stycke stat som är medlem i WIPO och vars officiella språk, eller något av dess officiella språk, berörs, och Europeiska gemenskapen och annan mellanstatlig organisation som får tillträda fördraget om något av dess officiella språk berörs.

Artikel 25. *Depositarie*

WIPO:s generaldirektör är depositarie för detta fördrag.

Eniga uttalanden

Beträffande artikel 1.4
Mångfaldiganderätten som fastställs i artikel 9 i Bernkonventionen och de undantag som tillåts enligt denna artikel gäller i sin helhet i den digitala miljön, framför allt för användningen av verk i digital form. Lagring av ett skyddat verk i digital form i ett elektroniskt medium utgör mångfaldigande enligt artikel 9 i Bernkonventionen.

Beträffande artikel 3
Vid tillämpning av artikel 3 i detta fördrag, skall uttrycket unionsland i artiklarna 2–6 i Bernkonventionen förstås som att det syftar på en fördragsslutande part till detta fördrag, när dessa artiklar i Bernkonventionen tilllämpas avseende skydd som omfattas av detta fördrag. Uttrycket land utanför unionen i dessa artiklar i Bernkonventionen skall under samma omständigheter förstås som om det syftar på ett land som inte är fördragsslutande part till detta fördrag, och denna konvention i artikel 2.8, artikel 2 *bis*.2 och artiklarna 3, 4 samt 5 i Bernkonventionen skall förstås som att det syftar på Bernkonventionen och detta fördrag. Slutligen är hänsyftningen i artiklarna 3–6 i Bernkonventionen på upphovsmän som tillhör ett unionsland, vid de tillfällen då dessa artiklar tilllämpas på detta fördrag och avseende mellanstatlig organisation som är fördragsslutande part, att förstå som medborgare i ett land som är medlem i denna organisation.

Beträffande artikel 4
Räckvidden för skyddet för datorprogram enligt artikel 4 i detta fördrag, jämfört med artikel 2, är förenlig med artikel 2 i Bernkonventionen och jämställd med vederbörliga bestämmelser i TRIPS-avtalet.

Beträffande artikel 5
Räckvidden för skyddet för insamling av data (databaser) enligt artikel 5 i detta fördrag, jämfört med artikel 2, är förenlig med artikel 2 i Bernkonventionen och jämställd med vederbörliga bestämmelser i TRIPS-avtalet.

Beträffande artiklarna 6 och 7
I dessa artiklar avses med uttrycken exemplar och originalet och exemplar, som föremål för spridnings- och uthyrningsrätten enligt dessa artiklar,

endast fasta exemplar som kan sättas i omlopp som föremål.

Beträffande artikel 7
Förpliktelsen i artikel 7.1 innebär inte att en fördragsslutande part måste förbehålla upphovsmän uteslutande rätt till uthyrning i vinstsyfte, när dessa enligt den fördragsslutande partens lagstiftning inte har rättigheter beträffande fonogram. Denna förpliktelse är förenlig med artikel 14.4 i TRIPS-avtalet.

Beträffande artikel 8
Enbart tillhandahållandet av materiella hjälpmedel för att möjliggöra eller göra en överföring innebär i sig inte sådan överföring som avses i detta fördrag eller Bernkonventionen. Bestämmelserna i artikel 8 hindrar inte fördragsslutande part att tillämpa artikel 11 *bis*.2.

Beträffande artikel 10
Bestämmelserna i artikel 10 gör det möjligt för fördragsslutande parter att in i den digitala miljön föra vidare och vederbörligen utsträcka de begränsningar och undantag i sin nationella lagstiftning som har ansetts förenliga med Bernkonventionen. På samma sätt möjliggör dessa bestämmelser för de fördragsslutande parterna att skapa nya undantag och begränsningar som är lämpade för den digitala nätverksmiljön. Artikel 10.2 varken begränsar eller utvidgar tillämpbarheten av begränsningar och undantag som är förenliga med Bernkonventionen.

Beträffande artikel 12
Uttrycket intrång i en rättighet som följer av detta fördrag eller Bernkonventionen innefattar både uteslutande rätt och rätt till ersättning. Fördragsslutande parter kan inte med stöd av denna artikel skapa eller genomföra regleringar för förvaltning av rättigheter som skulle medföra formkrav som inte är tilllåtna enligt Bernkonventionen eller detta fördrag och som förbjuder den fria rörligheten för varor eller hindrar åtnjutande av rättigheter som följer av detta fördrag.

WIPO:s Fördrag om framföranden och fonogram (WPPT)

Genève (1996)

Inledning

DE FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA

HAR EN STRÄVAN att så effektivt och enhetligt som möjligt utveckla och upprätthålla skyddet av utövande konstnärers rättigheter,

ÄR MEDVETNA OM behovet av att införa nya internationella bestämmelser i syfte att erbjuda ändamålsenliga lösningar på de frågor som uppkommer genom ekonomisk, social, kulturell och teknisk utveckling,

ÄR MEDVETNA OM den djupgående inverkan som utvecklingen och samverkan av informations- och kommunikationsteknik har på framställande och användande av framföranden och fonogram.

ÄR MEDVETNA OM behovet av att behålla en balans mellan de rättigheter som tillkommer utövande konstnärer och framställare av fonogram och allmänhetens intresse, särskilt beträffande undervisning, forskning och tillgång till information, och

HAR KOMMIT ÖVERENS OM FÖLJANDE.

Kapitel I. Allmänna bestämmelser

Artikel 1. *Sambandet med andra överenskommelser*

1. Bestämmelserna i detta fördrag inskränker inte de skyldigheter som de fördragsslutande parterna har gentemot varandra enligt den Internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag, upprättad i Rom den 26 oktober 1961 (nedan kallad Romkonventionen).

2. Skydd som omfattas av detta fördrag påverkar inte på något sätt det upphovsrättsliga skyddet för litterära och konstnärliga verk. Bestämmelser i detta fördrag får följaktligen inte tolkas på ett sätt som inskränker sådant skydd.

3. Detta fördrag är inte förbundet med något annat fördrag, och det inskränker inte rättigheter och skyldigheter enligt andra fördrag.

Artikel 2. *Definitioner*

I detta fördrag avses med
a) utövande konstnärer: skådespelare, sångare, musiker, dansörer

och andra personer som sceniskt framställer, sjunger, reciterar, deklamerar, medverkar i eller på annat sätt framför litterära eller konstnärliga verk eller uttryck för folklore,

b) fonogram: anordning på vilken upptagits ett framförande eller andra ljud, eller av symboler för ljud, annat än i form av upptagning som utgör en del av ett film- eller annat audiovisuellt verk,

c) upptagning: konkretisering av ljud eller av symboler för ljud ur vilken detta ljud kan uppfattas, mångfaldigas eller överföras genom en anordning,

d) framställare av fonogram: fysisk eller juridisk person som tar initiativ till och har ansvaret för den första upptagningen av ljuden från ett framförande eller andra ljud eller symboler för ljud,

e) utgivning av upptagning av framförande eller fonogram: att göra tillgängligt för allmänheten exemplar av upptagningen eller fonogrammet, med rättighetsinnehavarens samtycke och förutsatt att exemplaren erbjuds allmänheten i tillräckligt antal,

f) radioutsändning: utsändning genom radiovågor av ljud eller av bilder och ljud eller av symboler för sådana för mottagning av allmänheten, sådan utsändning per satellit och, där hjälpmedel för avkodning tillhandahålls allmänheten av den utsändande organisationen eller med dess samtycke, utsändning av kodade signaler,

g) offentlig återgivning av ett framförande eller ett fonogram: utsändning till allmänheten, genom något annat medel än radioutsändning, av ljud från ett framförande eller ljud eller symboler för ljud upptagna på fonogram. I artikel 15 avses med offentlig återgivning även att göra ljud eller symboler för ljud på fonogram hörbara för allmänheten.

Artikel 3. *Rättighetsinnehavare som skyddas enligt detta fördrag*

1. De fördragsslutande parterna skall tillämpa bestämmelserna om skydd i detta fördrag på utövande konstnärer och framställare av fonogram som är medborgare hos andra fördragsslutande parter.

2. Med medborgare hos andra fördragsslutande parter avses de utövande konstnärer eller framställare av fonogram som skulle uppfylla kriterierna för skydd enligt Romkonventionen om alla fördragsslutande parter enligt detta fördrag vore konventionsslutande parter enligt den konventionen. Beträffande dessa kriterier för rätt till skydd skall de fördragsslutande parterna tillämpa definitionerna i artikel 2 i detta fördrag.

3. Fördragsslutande part som begagnar sig av de möjligheter som anges i artikel 5.3 i Romkonventionen eller, enligt vad som föreskrivs i artikel 5 i den konventionen, artikel 17 däri skall anmäla detta till generaldirektören för Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO).

Artikel 4. *Nationell behandling*

1. De fördragsslutande parterna skall på medborgare hos andra fördragsslutande parter, enligt definition i artikel 3.2, tillämpa samma bestämmelser som på sina egna medborgare ifråga om sådan uteslutande rätt som stadgas i detta fördrag och ifråga om rätt till skälig ersättning enligt artikel 15 i detta fördrag.

2. Den skyldighet som föreskrivs i punkt 1 är inte tillämplig i de fall en annan fördragsslutande part använt sig av möjligheten att göra förbehåll enligt artikel 15.3 i detta fördrag.

Kapitel II. Utövande konstnärers rättigheter

Artikel 5. *Utövande konstnärers ideella rätt*

1. Oberoende av och även efter överlåtelse av sina ekonomiska rättigheter har den utövande konstnären, beträffande sina levande hörbara framföranden och framföranden upptagna på fonogram, rätt att begära att bli identifierad som den utövande konstnären i dessa framföranden utom i fall där identifieringen utelämnas på grund av det sätt på vilket framförandet används, samt rätt att invända mot förvanskning, stympning eller annan förändring av hans framföranden som kan inverka menligt på hans anseende.

2. De rättigheter som tillkommer en utövande konstnär enligt punkt 1 skall, efter hans död, upprätthållas åtminstone tills de ekonomiska rättigheterna har upphört att gälla och skall kunna utövas av de personer eller institutioner som enligt lagstiftningen hos den fördragsslutande part där skydd görs gällande är berättigade därtill. De fördragsslutande parter vars lagstiftning, vid den tidpunkt då de ratificerar eller ansluter sig till detta fördrag, inte tillåter skydd av alla de rättigheter som fastställts i föregående stycke efter den utövande konstnärens död kan dock bestämma att några av dessa rättigheter ej skall upprätthållas efter hans död.

3. Det är förbehållet lagstiftningen hos den fördragsslutande part där skydd påkallas att bestämma om medel för att säkerställa de rättigheter som följer av denna artikel.

Artikel 6. *Utövande konstnärers ekonomiska rättigheter för deras icke upptagna framföranden*

Utövande konstnärer skall ha uteslutande rätt att för sina framföranden tillåta

i) utsändning och offentlig återgivning av icke upptagna framföranden, utom i fall där framförandet består i ett utsänt framförande, och
ii) upptagning av icke upptaget framförande.

Artikel 7. *Rätten till mångfaldigande*

Utövande konstnärer äger uteslutande rätt att medge direkt eller indirekt mångfaldigande av sina på fonogram upptagna framföranden, oavsett på vilket sätt eller i vilken form detta sker.

Artikel 8. *Spridningsrätten*

1. Utövande konstnärer äger uteslutande rätt att låta göra original och exemplar av sina framföranden allmänt tillgängliga genom försäljning eller annan överlåtelse.

2. Detta fördrag påverkar inte möjligheten för de fördragsslutande parterna att bestämma under vilka omständigheter rätten enligt första stycket upphör efter en första försäljning eller annan överlåtelse av äganderätten till originalet eller ett exemplar av upptagning av framförandet med den utövande konstnärens medgivande.

Artikel 9. *Uthyrningsrättigheter*

1. Utövande konstnärer äger uteslutande rätt att till allmänheten låta hyra ut original eller exemplar av sina på fonogram upptagna framföranden i enlighet med de fördragsslutande parternas nationella lagstiftning, även efter spridning med eller i enlighet med den utövande konstnärens medgivande.

2. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 1 kan en fördragsslutande part, som den 15 april 1994 upprätthöll och alltjämt upprätthåller en ordning för skälig ersättning till utövande konstnärer för uthyrning av exemplar av deras på fonogram upptagna framföranden vidmakthålla denna ordning under förutsättning att sådan uthyrning i vinstsyfte inte i ekonomiskt hänseende skadar den utövande konstnärens uteslutande rätt till mångfaldigande.

Artikel 10. *Rättigheter avseende tillhandahållandet av upptagningar*

Utövande konstnärer äger uteslutande rätt att låta göra sina på fonogram upptagna framföranden tillgängliga för allmänheten, med trådlös överföring eller kabel, på ett sådant sätt att personer ur allmänheten kan få tillgång till dem på platser och vid tidpunkter som var och en själv väljer.

Kapitel III. Rättigheter för framställare av fonogram

Artikel 11. *Rätten till mångfaldigande*

Framställare av fonogram äger uteslutande rätt att direkt eller indirekt låta mångfaldiga sina fonogram oavsett tillvägagångssätt eller form.

Artikel 12. *Spridningsrätten*

1. Framställare av fonogram äger uteslutande rätt att låta göra original och exemplar av sina fonogram allmänt tillgängliga genom försäljning eller annan överlåtelse.

2. Detta fördrag påverkar inte möjligheten för de fördragsslutande parterna att bestämma om, och i så fall under vilka omständigheter, rätten enligt första stycket skall upphöra efter en första försäljning eller annan överlåtelse av äganderätten till originalet eller ett exemplar av fonogrammet med framställarens medgivande.

Artikel 13. *Uthyrningsrättigheter*

1. Framställare av fonogram äger uteslutande rätt att till allmänheten låta hyra ut original eller exemplar av sina fonogram i enlighet med de fördragsslutande parternas nationella lagstiftning, även efter spridning med eller i enlighet med fonogramframställarens medgivande.

2. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 1 kan en fördragsslutande part, som den 15 april 1994 upprätthöll och alltjämt upprätthåller en ordning för skälig ersättning till framställare av fonogram för uthyrning av exemplar av deras fonogram, behålla denna ordning under förutsättning att sådan uthyrning i vinstsyfte inte i ekonomiskt hänseende skadar fonogramframställarens uteslutande rätt till mångfaldigande.

Artikel 14. *Rättigheter avseende tillhandahållandet av fonogram*

Framställare av fonogram äger uteslutande rätt att låta göra sina fonogram tillgängliga för allmänheten, med trådlös överföring eller kabel, på ett sådant sätt att personer ur allmänheten kan få tillgång till dem på platser och vid tidpunkter som var och en själv väljer.

Kapitel IV. Gemensamma bestämmelser

Artikel 15. *Rätten till ersättning för radioutsändning och offentlig återgivning*

1. Utövande konstnärer och framställare av fonogram äger rätt till en skälig engångsersättning för direkt eller indirekt användning av fonogram som utgivits i vinstsyfte för radioutsändning eller för annan offentlig återgivning.

2. De fördragsslutande parterna kan i sin nationella lagstiftning föreskriva att den utövande konstnären eller framställaren av fonogram eller båda skall avkräva användaren den skäliga engångsersättningen. De fördragsslutande parterna kan anta nationell lagstiftning där, i avsaknad av en överenskommelse mellan den utövande konstnären och framställaren av fonogram, villkor fastställs enligt vilka de utövande konstnärerna och fonogramframställarna skall dela den skäliga engångsersättningen.

3. Fördragsslutande part kan i ett meddelande som deponeras hos WIPO:s generaldirektör förklara att man endast avser att tillämpa bestämmelserna i punkt 1 beträffande vissa typer av användning, eller att man kommer att begränsa tillämpningen på något

annat sätt eller inte alls tillämpa dessa bestämmelser.

4. Vad denna artikel beträffar skall fonogram som gjorts tillgängliga för allmänheten med trådlös överföring eller kabel på ett sådant sätt att personer ur allmänheten kan få tillgång till dem på platser och vid tidpunkter som var och en själv väljer behandlas som om de hade publicerats i vinstsyfte.

Artikel 16. *Begränsningar och undantag*

1. De fördragsslutande parterna kan i sin nationella lagstiftning föreskriva samma typ av begränsningar eller undantag vad gäller skydd för utövande konstnärer och framställare av fonogram som de i sin nationella lagstiftning föreskriver i samband med skydd av upphovsrätt för litterära och konstnärliga verk.

2. De fördragsslutande parterna skall inskränka begränsningar av eller undantag från de rättigheter som föreskrivs i detta fördrag till vissa särskilda fall som inte gör intrång i det normala nyttjandet av framförandet eller fonogrammet och som inte på ett otillbörligt sätt inkräktar på den utövande konstnärens eller fonogramframställarens legitima intressen.

Artikel 17. *Skyddstid*

1. Den i detta fördrag bestämda skyddstiden för utövande konstnärer skall ej understiga 50 år räknat från utgången av det år då framförandet upptogs på fonogram.

2. Den i detta fördrag bestämda skyddstiden för framställare av fonogram skall ej understiga 50 år räknat från utgången av det år då fonogrammet utgavs eller, om fonogrammet inte utges inom 50 år från inspelningen av fonogrammet, 50 år räknat från utgången av det år då inspelningen gjordes.

Artikel 18. *Skyldigheter angående tekniska åtgärder*

De fördragsslutande parterna skall vidta alla erforderliga åtgärder för att bereda ett tillräckligt rättsligt skydd och möjligheten att påkalla rättsliga åtgärder mot kringgåendet av verksamma tekniska åtgärder som utövande konstnärer eller framställare av fonogram använder i samband med att de utövar sina rättigheter enligt detta fördrag och som, beträffande deras framföranden eller fonogram, begränsar handlingar som inte medgivits av de berörda utövande konstnärerna eller framställarna av fonogram och ej heller är tillåtna enligt lag.

Artikel 19. *Skyldigheter angående information för förvaltning av rättigheter*

1. De fördragsslutande parterna skall vidta alla erforderliga åtgärder för att bereda ett tillräckligt rättsligt skydd och möjlighet att påkalla rättsliga åtgärder mot personer som avsiktligen utför någon av följande handlingar

och som insåg eller såvitt avser civilrättsliga medel borde ha insett att det medför, möjliggör, förenklar eller döljer ett intrång i en rätttighet som följer av detta fördrag:

i) Att olovligen avlägsna eller ändra elektronisk information för förvaltning av rättigheter.
ii) Att olovligen sprida, importera i spridningssyfte, radioutsända, överföra till allmänheten eller göra allmänt tillgängliga framföranden, exemplar av upptagna framföranden eller fonogram med vetskap om att elektronisk information för förvaltning av rättigheter olovligen har avlägsnats eller ändrats.

2. Med ”information för förvaltning av rättigheter” avses i denna artikel information som identifierar den utövande konstnären, hans framförande, framställaren av fonogrammet, fonogrammet, innehavare av rättighet till framförandet eller fonogrammet, eller information om villkoren för användning av framförandet eller av fonogrammet, och siffror eller koder som representerar sådan information, när sådan information bifogas ett exemplar av en inspelning eller ett fonogram eller förekommer i samband med offentlig återgivning eller tillhandahållande av en inspelning eller ett fonogram till allmänheten.

Artikel 20. *Formkrav*

Utövandet av de rättigheter som omfattas av detta fördrag skall inte vara underkastat några formkrav.

Artikel 21. *Förbehåll*

Med undantag för bestämmelserna i artikel 15.3 är förbehåll mot detta fördrag inte tillåtna.

Artikel 22. *Tillämpning i tidshänseende*

1. De fördragsslutande parterna skall, med vederbörliga ändringar, tillämpa bestämmelserna i artikel 18 i Bernkonventionen på de rättigheter för utövande konstnärer och framställare av fonogram som omfattas av detta fördrag.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 kan en fördragsslutande part begränsa tillämpningen av artikel 5 i detta fördrag till framföranden som ägt rum efter att detta fördrag trätt i kraft för den parten.

Artikel 23. *Bestämmelser om upprätthållande av rätttigheter*

1. De fördragsslutande parterna åtar sig att i enlighet med sina rättssystem vidta erforderliga åtgärder för att säkerställa tillämpningen av detta fördrag.

2. De fördragsslutande parterna skall säkerställa att det i den nationella lagstiftningen finns föreskrifter om förfarande för upprätthållande så att verksamma åtgärder kan vidtas mot intrång i de rättigheter som omfattas av detta fördrag, inbegripet snabbåt-

gärder som kan förhindra intrång och preventiva åtgärder.

Kapitel V. Administrativa och avslutande bestämmelser

Artikel 24. *Församlingen*

1.
a) De fördragsslutande parterna skall ha en församling.
b) Varje fördragsslutande part skall företrädas av ett ombud, som kan bistås av biträdande ombud, rådgivare och experter.
c) Varje delegations utgifter skall bäras av den fördragsslutande part som utsett delegationen. Församlingen kan be WIPO bevilja finansiellt stöd för att underlätta deltagandet för delegationer från fördragsslutande parter som anses vara utvecklingsländer enligt den definition som fastställts av Förenta nationernas generalförsamling eller som är länder under övergång till marknadsekonomi.

2.
a) Församlingen skall behandla frågor rörande upprätthållande och utveckling av detta fördrag och dess tilllämpning och funktion.
b) Församlingen skall utföra sina åligganden enligt artikel 26.2 vad gäller upptagning av vissa mellanstatliga organisationer som parter i detta fördrag.
c) Församlingen skall besluta om sammankallande av diplomatkonferens för revidering av detta fördrag och ge WIPO:s generaldirektör alla erforderliga instruktioner för förberedandet av en sådan diplomatkonferens.

3.
a) Varje fördragsslutande part som utgör en stat skall ha en röst och skall rösta enbart i sitt eget namn.
b) Fördragsslutande part som utgör en mellanstatlig organisation får delta i röstningen i sina medlemsstaters ställe, med ett antal röster som är lika med det antal av dess medlemsstater som är fördragsslutande parter. Sådan mellanstatlig organisation får inte delta i omröstningen om någon av dess medlemsstater utövar sin rösträtt och vice versa.

4. Församlingen skall sammanträda till ordinarie möte en gång vartannat år på kallelse av WIPO:s generaldirektör.

5. Församlingen antar själv sin arbetsordning, inbegripet sammankallande av extra möte, bestämmelser om beslutsmässighet och, med förbehåll för bestämmelserna i detta fördrag, den majoritet som krävs för olika typer av beslut.

Artikel 25. *Internationella byrån*

WIPO:s internationella byrå skall utföra förvaltningsuppgifterna angående fördraget.

Artikel 26. *Krav för att tillträda fördraget*

1. Stater som är medlemmar i WIPO får tillträda fördraget.

2. Församlingen får besluta att låta en mellanstatlig organisation tillträda fördraget, om organisationen förklarar sig behörig i ärenden som omfattas av detta fördrag och har egen för medlemsstaterna bindande lagstiftning för sådana ärenden och den i vederbörlig ordning fått befogenhet att tillträda fördraget.

3. Europeiska gemenskapen, som har avgivit en sådan förklaring som anges i föregående stycke under den diplomatkonferens som antagit detta fördrag, får tillträda fördraget.

Artikel 27. *Rättigheter och skyldigheter enligt fördraget*

Om inte annat särskilt föreskrivs i detta fördrag har varje fördragsslutande part utan inskränkningar de rättigheter och skyldigheter som följer av fördraget.

Artikel 28. *Undertecknande av fördraget*

Detta fördrag skall stå öppet för undertecknande till och med den 31 december 1997 för de stater som är medlemmar i WIPO och för Europeiska gemenskapen.

Artikel 29. *Fördragets ikraftträdande*

Detta fördrag träder i kraft tre månader efter det att trettio stater har deponerat ratifikations- eller anslutningsinstrument hos WIPO:s generaldirektör.

Artikel 30. *Faktiskt datum för tillträdet till fördraget*

Detta fördrag är bindande för
i) de trettio stater som anges i artikel 29, från och med den dag då fördraget träder i kraft,
ii) övriga stater, tre månader från och med den dag då staten deponerade sitt instrument hos WIPO:s generaldirektör,
iii) Europeiska gemenskapen, tre månader efter det att den deponerat sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument om sådant instrument deponerats efter detta fördrags ikraftträdande enligt artikel 29, eller, tre månader efter detta fördrags ikraftträdande om instrumentet deponerats före fördragets ikraftträdande,
iv) annan mellanstatlig organisation som får tillträda fördraget, tre månader efter det att den deponerat sitt anslutningsinstrument.

Artikel 31. *Uppsägning av fördraget*

Fördragsslutande part kan säga upp fördraget genom meddelande till WIPO:s generaldirektör. Uppsägningen blir gällande ett år från och med den

dag då WIPO:s generaldirektör mottagit meddelandet.

Artikel 32. *Fördragets språk*

1. Detta fördrag är undertecknat i ett original på engelska, arabiska, kinesiska, franska, ryska och spanska och samtliga dessa versioner skall äga lika vitsord.

2. Officiella texter på andra språk än de som nämns i första stycket skall, på begäran av berörd part, efter samråd med alla berörda parter upprättas av WIPO:s generaldirektör. Med ”berörd part” avses i detta stycke stat som är medlem i WIPO vars officiella språk, eller något av dess officiella språk, berörs, och Europeiska gemenskapen och annan mellanstatlig organisation som får tillträda fördraget om något av dess officiella språk berörs.

Artikel 33. *Depositarie*

WIPO:s generaldirektör är depositarie för detta fördrag.

Eniga uttalanden

Beträffande artikel 1
Artikel 1.2 klargör förhållandet mellan rättigheter till fonogram enligt detta fördrag och upphovsrätt till verk som ingår i dessa fonogram. I de fall där medgivande krävs från både upphovsmannen till ett verk som ingår i ett fonogram och en utövande konstnär eller framställare som äger rätt till fonogrammet upphör inte kravet på medgivande från upphovsmannen för att medgivande krävs även från den utövande konstnären och framställaren, och vice versa.

Artikel 1.2 hindrar inte en fördragsslutande part från att ge uteslutande rätt till en utövande konstnär eller framställare av fonogram utöver vad som krävs i detta fördrag.

Beträffande artikel 2 b
Definitionen av fonogram i artikel 2 b innebär inte att rättigheterna till fonogrammet på något sätt berörs vid deras införlivande i film- eller annat audiovisuellt verk.

Beträffande artiklarna 2 e, 8, 9, 12 och 13
I dessa artiklar avses med uttrycken ”original” och ”original och exemplar”, som är föremål för spridnings- och uthyrningsrätten de nämnda artiklarna, endast upptagna exemplar som kan sättas i omlopp som föremål.

Beträffande artikel 3
Hänsyftningen i artikel 5 a och 16 a iv i Romkonventionen på ”medborgare i annan konventionsslutande stat” skall, avseende en mellanstatlig organisation som är fördragsslutande part till detta fördrag, förstås som medborgare i land som är medlem i denna organisation.

Beträffande artikel 3.2
För tillämpning av artikel 3.2 avses med ”fixering” färdigställandet av masterbandet.

Beträffande artiklarna 7, 11 och 16
Mångfaldiganderätten som fastställs i artiklarna 7 och 11 och de undantag från denna som är tillåtna enligt artikel 16 gäller i sin helhet i den digitala miljön, framför allt för användning av utövande konstnärers verk och fonogram i digital form. Lagring av en utövande konstnärs verk eller av ett fonogram i digital form i ett elektroniskt medium utgör mångfaldigande enligt dessa artiklar.

Beträffande artikel 15
Artikel 15 utgör inte någon fullständig lösning på frågan om vilken grad av rättigheter till radioutsändning och offentlig överföring som bör tillerkännas utövande konstnärer och framställande av fonogram. Delegationerna har inte kunnat enas om något av de olika synsätten för hur den uteslutande rätten skall utformas under vissa omständigheter och för rättigheter från vilka förbehåll ej får göras, och har därför lämnat frågan till framtida lösning.

Beträffande artikel 15
Artikel 15 utgör inte något hinder för att tillämpa de rättigheter som där föreskrivs på utövande folklorekonstnärer och fonogramframställare som spelar in folklore i de fall då sådana fonogram inte publicerats i kommersiellt syfte.

Beträffande artikel 16
Det eniga uttalandet om artikel 10 (om begränsningar och undantag) i WIPO:s upphovsrättsfördrag är efter vederbörliga ändringar tillämpligt också för artikel 16 (om begränsningar och undantag) i WIPO:s fördrag om utövande konstnärer och fonogram.

Beträffande artikel 19
Det eniga uttalandet om artikel 12 (om skyldigheter beträffande information om förvaltning av rättigheter) i WIPO:s upphovsrättsfördrag är efter vederbörliga ändringar tillämpligt också för artikel 19 (om skyldigheter beträffande information om förvaltning av rättigheter) i WIPO:s fördrag om utövande konstnärer och fonogram.

Rådets direktiv 91/250/EEG av den 14 maj 1991 om rättsligt skydd för datorprogram

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 100 a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

i samarbete med Europaparlamentet,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, och

med beaktande av följande:

Datorprogram är för närvarande inte klart skyddade av gällande lagstiftning i alla medlemsstater och där sådant skydd finns är det av skiftande innebörd.

Utvecklingen av datorprogram tar i anspråk avsevärda mänskliga, tekniska och ekonomiska resurser, medan datorprogram däremot kan kopieras till en bråkdel av de kostnader som en självständig utveckling av dem innebär.

Datorprogram spelar en allt mer betydelsefull roll inom en lång rad industrier och följaktligen kan datorprogramteknologi anses vara av grundläggande betydelse för gemenskapens industriella utveckling.

Vissa olikheter mellan medlemsstaternas rättsliga skydd för datorprogram har direkta och negativa återverkningar på den gemensamma marknadens funktion vad gäller datorprogram, och dessa olikheter kan mycket väl bli större i samband med att medlemsstaterna inför ny lagstiftning på området.

Det föreligger ett behov av att undanröja olikheter som har dessa återverkningar och att förhindra uppkomsten av nya. Sådana olikheter som inte i väsentlig grad påverkar den gemensamma marknadens funktion i negativ riktning behöver däremot inte undanröjas eller förhindras från att uppkomma.

Gemenskapens rättsliga ram för skydd för datorprogram kan följaktligen i en första omgång begränsas till att fastställa att medlemsstaterna skall ge datorprogram upphovsrättsligt skydd som litterära verk samt vidare att fastställa vem och vad som skall skyddas, vilka ensamrätter skyddade personer kan stödja sig på när det gäller att tillåta eller förbjuda vissa handlingar och hur länge skyddet skall gälla.

I detta direktiv avses med termen datorprogram alla former av program, inbegripet sådana som är införlivade med hårdvara. Termen innefattar

även förberedande designarbete som leder till utvecklingen av ett datorprogram, under förutsättning att det förberedande arbetet är av sådan art att det kan resultera i ett datorprogram i ett senare skede.

De bedömningsgrunder som skall tillämpas för att fastställa om ett datorprogram är ett originalverk eller inte, bör inte omfatta provningar avseende programmets kvalitativa eller estetiska egenskaper.

Gemenskapen är fast besluten att främja internationell standardisering.

Ett datorprograms funktion är att kommunicera och verka tillsammans med andra komponenter i ett datorsystem och med användare. För detta ändamål krävs en logisk, i förekommande fall även fysisk, sammankoppling och växelverkan så att alla detaljer i hårdvara och mjukvara kan fungera på alla de sätt som de är avsedda att fungera på tillsammans med annan hårdvara och mjukvara samt med användare av datorprogrammet.

De delar av programmet som sörjer för en sådan sammankoppling och växelverkan mellan detaljer i hårdvara och mjukvara betecknas allmänt som gränssnitt.

Denna funktionella sammankoppling och växelverkan betecknas allmänt som samverkansförmågan. Den kan definieras som förmågan att utväxla information och ömsesidigt använda den utväxlade informationen.

För att undvika missförstånd skall här klargöras att det bara är ett datorprograms uttrycksform som är skyddad och att de idéer och principer som ligger till grund för de olika detaljerna i ett program, inbegripet de som ligger bakom dess gränssnitt, inte är upphovsrättsligt skyddade enligt detta direktiv.

I överensstämmelse med denna upphovsrättsliga princip är logik, algoritmer och programmeringsspråk till den del som de innefattar idéer och principer, inte skyddade enligt detta direktiv.

I enlighet med medlemsstaternas lagstiftning och rättspraxis samt de internationella upphovsrättskonventionerna bör dessa idéers och principers uttrycksform vara upphovsrättsligt skyddad.

I detta direktiv avses med termen uthyrning att ett datorprogram eller en kopia av detta i vinstsyfte görs tillgängligt för användande under en begränsad tidrymd. Termen omfattar inte utlåning till allmänheten vilket därmed ligger utanför detta direktivs tilllämpningsområde.

Upphovsmannens ensamrätt att förhindra otillåten återgivning av sitt verk bör begränsas när det gäller datorprogram så att den inte omfattar den tekniska återgivning som krävs för att den som på laglig väg förvärvat programmet skall kunna använda det. Detta betyder att handlingar som laddning, körning och rättelse, som är nödvändiga vid användningen av ett

program som är lagligen förvärvat, inte får förbjudas genom avtal. Vid avsaknad av särskilda avtalsbestämmelser får, även då en programkopia har sålts, varje annan åtgärd som krävs för användandet av en programkopia utföras i överensstämmelse med programmets avsedda användning av den som på laglig väg förvärvat kopian.

En person som har rätt att använda ett datorprogram bör inte hindras att utföra sådana åtgärder som krävs för att iaktta, undersöka eller prova programmets funktion, under förutsättning att dessa åtgärder inte gör intrång i upphovsrätten till programmet.

Otillåten återgivning, översättning, anpassning eller förändring av den kodform i vilken en kopia av ett datorprogram har gjorts tillgänglig utgör intrång i upphovsmannens ensamrätt.

Inte desto mindre kan under vissa omständigheter ett sådant återgivande av programmets kod och översättning av dess form enligt artikel 4 a och b vara oundgängligt för att erhålla den information som behövs för att ett självständigt skapat program skall uppnå samverkansförmåga med andra program.

Därför bör endast under dessa omständigheter åtgärderna återgivning och översättning anses vara rättsenliga och i överensstämmelse med god sed, förutsatt att de utförs av eller för en person som har rätt att använda en kopia av programmet. Rättsinnehavarens tillstånd krävs därmed inte.

Ett av syftena med detta undantag är att göra det möjligt att koppla samman alla komponenterna i ett datorsystem, även sådana som är av skilda fabrikat, så att de kan fungera tillsammans.

Detta undantag i upphovsmannens ensamrätt får inte användas på ett sätt som skadar rättsinnehavarens legitima intressen eller som står i konflikt med ett normalt utnyttjande av programmet.

För att överensstämmelse skall råda med bestämmelserna i Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk, måste skyddstiden gälla intill utgången av femtionde året efter det år, då upphovsmannen avled, eller beträffande verk som offentliggjorts anonymt eller under pseudonym, intill utgången av femtionde året efter det år då verket offentliggjordes.

Upphovsrättsligt skydd för datorprogram skall i förekommande fall inte inverka på andra former av skydd. Varje avtalsbestämmelse som strider mot artikel 6 eller mot de i artikel 5.2 och 5.3 angivna undantagen bör emellertid vara ogiltig.

Bestämmelserna i detta direktiv inverkar inte på tilllämpningen av konkurrensreglerna i artikel 85 och 86 i fördraget, om en leverantör med dominerande ställning vägrar att tillhandahålla sådan information som krävs för att uppnå samverkansförmågan så som denna definieras i detta direktiv.

Bestämmelserna i detta direktiv bör inte beröra särskilda krav i nu gällande gemenskapsrätt om offentliggörande av gränssnitt inom telekommunikationsområdet eller rådsbeslut om standardisering inom områdena informationsteknologi och telekommunikation.

Detta direktiv inverkar inte på med Bernkonventionen förenliga nationella särregler beträffande frågor som inte omfattas av detta direktiv.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1. *Skyddsobjekt*

1. I enlighet med bestämmelserna i detta direktiv skall medlemsstaterna ge datorprogram upphovsrättsligt skydd som litterära verk enligt Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk. I detta direktiv omfattar termen datorprogram dessas förberedande designmaterial.

2. Skydd enligt detta direktiv skall gälla ett datorprograms alla uttrycksformer. Idéer och principer som ligger bakom de olika detaljerna i ett datorprogram, även de som ligger bakom dess gränssnitt, är inte upphovsrättsligt skyddade enligt detta direktiv.

3. Ett datorprogram skall skyddas om det är originellt i den meningen att det är upphovsmannens egen intellektuella skapelse. Inga andra bedömningsgrunder skall tillämpas vid fastställandet av om det skall komma i åtnjutande av skydd.

Artikel 2. *Upphovsmannaskap till datorprogram*

1. Upphovsmannen till ett datorprogram skall vara den fysiska person eller grupp av fysiska personer som har skapat programmet eller, när en medlemsstats lagstiftning medger det, den juridiska person som av den berörda lagstiftningen anses vara rättsinnehavare. När en medlemsstats lagstiftning erkänner gemensamma verk, skall den person som av medlemsstatens lagstiftning bedöms ha skapat verket anses vara dess upphovsman.

2. Om ett datorprogram har skapats gemensamt av en grupp fysiska personer skall dessa personer äga ensamrätten gemensamt.

3. Om ett datorprogram har skapats av en arbetstagare som ett led i dennes arbetsuppgifter eller efter arbetsgivarens anvisningar, skall arbetsgivaren ensam vara berättigad att utöva alla ekonomiska rättigheter till det program som skapats på detta sätt, om inte annat har föreskrivits genom avtal.

Artikel 3. *Den skyddade personkretsen*

Skydd skall ges alla fysiska och juridiska personer som enligt nationell upphovsrätt om litterära verk är berättigade därtill.

Artikel 4. *De särskilda ensamrätterna*

Om inte annat följer av artikel 5 och 6 skall rättsinnehavarens ensamrätt enligt artikel 2 innefatta rättten att utföra eller ge tillstånd till följande:

a) Varaktig eller tillfällig, delvis eller fullständig återgivning av ett datorprogram på vilket sätt och i vilken form som helst. I den mån som laddning, visning, körning, överföring eller lagring av det berörda datorprogrammet nödvändiggör sådan återgivning av ett datorprogram krävs rättsinnehavarens tillstånd.
b) Översättning, anpassning, sammanställning och varje annan ändring av ett datorprogram samt återgivning av därav följande resultat, dock utan att inskränka de rättigheter som tillhör den person som ändrar programmet.
c) Alla former av spridning till allmänheten, inbegripet uthyrning, av datorprogrammets original eller kopior av detta. Den första försäljningen av en kopia av programmet, som görs inom gemenskapen av rättsinnehavaren själv eller med dennes samtycke, medför förlust av spridningsrätten till den berörda kopian inom gemenskapen. Detta gäller dock inte rätten att kontrollera vidare uthyrning av programmet eller kopia av detta.

Artikel 5. *Undantag från ensamrätterna*

1. I avsaknad av särskilda avtalsbestämmelser skall de i artikel 4 a och b angivna åtgärderna inte kräva rättsinnehavarens tillstånd, om de krävs för att den som lagligen förvärvat datorprogrammet skall kunna använda programmet i överensstämmelse med dess avsedda ändamål. Detta gäller även rättelse av fel.

2. En person som har rätt att använda ett datorprogram får inte genom avtal hindras från att göra en säkerhetskopia av detta om denna är nödvändig för den aktuella användningen.

3. Den person som har rätt att använda en kopia av ett datorprogram skall utan rättsinnehavarens tillstånd ha rätt att iaktta, undersöka eller prova programmets funktion i syfte att utröna de idéer och principer som ligger bakom programmets olika detaljer, under förutsättning att detta sker vid sådan laddning, visning, körning, överföring eller lagring av programmet som han har rätt att utföra.

Artikel 6. *Dekompilering*

1. Rättsinnehavarens tillstånd skall inte krävas när återgivning av koden eller översättning av kodens form enligt artikel 4 a och b är oundgänglig för att erhålla den information som är nödvändig för att uppnå samverkansförmågan mellan ett självständigt skapat datorprogram och andra program,

under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

a) Åtgärderna utförs av licenstagaren eller av annan person som har rätt att använda en kopia av programmet, eller för deras räkning av en person som har rätt därtill.
b) Den information som är nödvändig för att uppnå samverkansförmågan, har inte tidigare varit lätt åtkomlig för de i punkt a angivna personerna.
c) Åtgärderna är begränsade till att gälla de delar av originalprogrammet som är nödvändiga för att uppnå samverkansförmågan.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall inte medge att den information som erhållits

a) används för andra ändamål än att uppnå det självständigt skapade datorprogrammets samverkansförmåga,
b) överlämnas till andra personer, utom när detta är nödvändigt för det självständigt skapade datorprogrammets samverkansförmåga, eller
c) används för utveckling, tillverkning eller marknadsföring av ett datorprogram som i väsentliga delar liknar det berörda programmets uttrycksform, eller används för andra åtgärder som medför intrång i upphovsrätten.

3. I överensstämmelse med bestämmelserna i Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk får bestämmelserna i denna artikel inte tolkas så att de tillämpas på sätt som otillbörligt skadar rättsinnehavarens legitima intressen eller står i konflikt med ett normalt utnyttjande av datorprogrammet.

Artikel 7. *Särskilda skyddsåtgärder*

1. Om inte annat följer av bestämmelserna i artiklarna 4, 5 och 6 skall medlemsstaterna i enlighet med sin nationella lagstiftning besluta om lämpliga åtgärder mot personer som utför någon av de i punkterna a, b och c nedan angivna åtgärderna:

a) Varje åtgärd som innebär att en kopia av ett datorprogram omsätts, trots att personen i fråga vet om eller har grundad anledning att misstänka att kopian medför intrång i upphovsrätten.
b) Innehav för kommersiella ändamål av en kopia av ett datorprogram, trots att personen i fråga vet om eller har grundad anledning att misstänka att kopian medför intrång i upphovsrätten.
c) Varje åtgärd som innebär omsättning eller innehav för kommersiella ändamål av varje hjälpmedel vars enda syfte är att underlätta att en teknisk anordning som har anbringats för att skydda ett datorprogram avlägsnas eller kringgås utan tillstånd.

2. Varje kopia av ett datorprogram som medför intrång i upphovsrätten skall kunna tas i beslag i enlighet med lagstiftningen i den berörda medlemsstaten.

3. Medlemsstaterna kan besluta om beslag av de hjälpmedel som anges i punkt 1 c.

Artikel 8. *Skyddets giltighetstid*

1. Skyddstiden skall gälla intill utgången av femtionde året efter det år då upphovsmannen avled eller vid gemensam upphovsrätt efter den sist avlidne upphovsmannens dödsdag. För verk som har offentliggjorts anonymt eller under pseudonym eller om en juridisk person i enlighet med nationell lagstiftning anses som upphovsman i överensstämmelse med artikel 2.1, skall skyddstiden gälla intill utgången av femtionde året efter det år då verket offentliggjordes.

2. De medlemsstater som redan har en längre skyddstid än den som anges i punkt 1 får bibehålla denna till dess att skyddstiden för upphovsrättsliga verk mer allmänt har harmoniserats med gemenskapsrätten.

Artikel 9. *Den fortsatta tillämpningen av andra rättsliga bestämmelser*

1. Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av andra rättsliga bestämmelser såsom bestämmelser om patenträtt, varumärken, otillbörlig konkurrens, yrkeshemligheter, skydd för halvledarprodukter eller avtalsrätt. Varje avtalsbestämmelse som strider mot artikel 6 eller mot de i artikel 5.2 och 5.3 angivna undantagen skall vara ogiltig.

2. Bestämmelserna i detta direktiv skall även gälla program som har skapats före den 1 januari 1993 dock utan att inverka på åtgärder som utförts eller rättigheter som förvärvats före denna dag.

Artikel 10. *Slutbestämmelser*

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 januari 1993.

När medlemsstaterna beslutar om dessa åtgärder skall besluten antingen innehålla en hänvisning till detta direktiv eller skall en sådan hänvisning bifogas när de offentliggörs. Medlemsstaterna skall fastställa ordningen för hur hänvisningen i fråga skall göras.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 11

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 14 maj 1991.

Rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende upphovsrättsligt skyddade verk och om upphovsrätten närstående rättigheter

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artiklarna 57.2, 66 och 100 a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag

i samarbete med Europaparlamentet,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, och

med beaktande av följande:

Det finns olikheter i det rättsskydd som lagstiftning och rättspraxis i det olika medlemsstaterna erbjuder för upphovsrättsligt skyddade verk och alster som omfattas av närstående rättigheter vad beträffar uthyrning och utlåning. Sådana olikheter skapar hinder för handeln och snedvrider konkurrensen, och hindrar därmed att den inre marknaden genomförs och fungerar väl.

Dessa olikheter i rättsskyddet kan mycket väl bli större genom att olika medlemsstater inför ny, skiljaktig lagstiftning eller genom att den rättspraxis som tolkar den befintliga lagstiftningen utvecklas olika.

Olikheterna bör därför undanröjas för att tillgodose syftet att införa en marknad utan inre gränser så som detta har angetts i artikel 8 a i fördraget för att, i enlighet med artikeln 3 f i fördraget, införa ett system som säkerställer att konkurrensen på den gemensamma marknaden inte blir snedvriden.

Uthyrning och utlåning av upphovsrättsligt skyddade verk och alster som omfattas av närstående rätttigheter spelar en allt större roll, särskilt för upphovsmän, utövande konstnärer, fonogramframställare och filmproducenter. Piratkopiering blir ett allt större hot.

Tillfredsställande skydd av upphovsrättsligt skyddade verk och närstående rättighetshavares alster i form av uthyrnings- och utlåningsrättigheter samt skyddet för rätten till upptagning, mångfaldigande, spridning, ljudradio- eller TV-utsändning och återgivning för allmänheten kan därför anses ha grundläggande betydelse för gemenskapens ekonomiska och kulturella utveckling.

Skyddet för upphovsrätt och närstående rättigheter måste anpassas till

den ekonomiska utvecklingen, t.ex. nya former för nyttjande.

Upphovsmännens och de utövande konstnärernas skapande och konstnärliga arbete förutsätter en tillräcklig inkomst som underlag för fortsatt skapande och konstnärligt arbete, och de investeringar som krävs, särskilt för framställning av fonogram och filmer, är särskilt stora och riskfyllda. Möjligheten att säkerställa en sådan inkomst och att återfå investeringarna kan effektivt garanteras endast genom tillfredsställande rättsligt skydd för rättighetshavarna.

Skapande, konstnärliga och affärsmässiga verksamheter utförs i stor utsträckning av egenföretagare. Sådana verksamheter måste underlättas genom att ett enhetligt rättsskydd föreskrivs inom gemenskapen.

I den mån dessa verksamheter huvudsakligen består i att tillhandahålla tjänster, måste de också underlättas genom att ett enhetligt rättssystem upprättas inom gemenskapen.

Medlemsstaternas lagstiftning bör tillnärmas på ett sätt som inte strider mot de internationella överenskommelser som många medlemsstaters lagstiftning om upphovsrätt och närstående rättigheter bygger på.

Gemenskapens juridiska regelverk om uthyrnings- och utlåningsrättigheter och vissa upphovsrätten närstående rättigheter kan begränsas till föreskrifter om att medlemsstaterna skall tillhandahålla vissa grupper av rättighetshavare skydd för uthyrnings- och utlåningsrättigheter och till att vissa grupper av rättighetshavare inom området närstående rättigheter tillförsäkras rättigheter till upptagning, mångfaldigande, spridning, radio- och TV-utsändning och återgivning för allmänheten.

Begreppen uthyrning och utlåning måste definieras för detta direktivs ändamål.

För klarhets skull bör från uthyrning och utlåning i detta direktivs mening undantas vissa former av tillhandahållande såsom exempelvis tillhandahållande av fonogram eller filmer (filmverk, andra audiovisuella verk eller eljest rörliga bilder med eller utan åtföljande ljud) för offentligt framförande eller utsändning i radio eller television, eller tillhandahållande för visning eller för tillgodogörande på platsen. Utlåning i detta direktivs mening skall inte heller omfatta lån mellan inrättningar som är tillgängliga för allmänheten.

När utlåning från en inrättning som är tillgänglig för allmänheten föranleder betalning och beloppet inte överstiger vad som behövs för att täcka inrättningens driftskostnader, föreligger inte någon direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell nytta i detta direktivs mening.

Det är nödvändigt att tillförsäkra upphovsmän och utövande konstnärer en skälig ersättning som de inte kan avstå från. Rättighetshavarna måste ha möjlighet att uppdra förvaltningen av den-

na rättighet till kollektiva organisationer.

Den skäliga ersättningen kan erläggas i form av en eller flera betalningar när avtalet ingås eller när som helst därefter.

När den skäliga ersättningen fastsälls måste hänsyn tas till i vilken grad upphovsmännen och de utövande konstnärerna bidragit till fonogrammet eller filmen i fråga.

Det är också nödvändigt att skydda åtminstone upphovsmännens rättigheter vad gäller utlåning till allmänheten genom särskilda regler. Alla åtgärder som bygger på artikel 5 i detta direktiv måste dock överensstämma med gemenskapslagstiftningen, särskilt artikel 7 i fördraget.

Föreskrifterna i kapital 2 hindrar inte medlemsstaterna från att utsträcka presumtionsbestämmelsen i artikel 2.5 till att omfatta de ensamrätter som avses i kapitlet. Reglerna i kapital 2 hindrar heller inte medlemsstaterna från att föreskriva att det, när annat inte visats, skall antas att de utövande konstnärerna har medgivit nyttjande av de ensamrätter som enligt de reglerna tillkommer dem, i den mån en sådan presumtionsregel är förenlig med Internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer, fonogramframställare och radioföretag (nedan kallad Romkonventionen).

Medlemsstaterna får föreskriva mera långtgående skydd för innehavare av närstående rättigheter än det som föreskrivs i artikel 8 i detta direktiv.

De harmoniserade uthyrnings- och utlåningsrättigheterna samt det harmoniserade skyddet för närstående rätttigheter bör inte utövas på ett sätt som innebär en dold inskränkning i handeln mellan medlemsstaterna eller på ett sätt som strider mot regeln om tidsföljden för utnyttjande i olika medier så som denna regel har erkänts i domen i målet Societé Cinéthèque mot FNCF.[1]

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel 1. Uthyrnings- och utlåningsrättigheter

Artikel 1. *Föremålet för harmonisering*

1. I enlighet med föreskrifterna i detta kapitel skall medlemsstaterna med den inskränkning som föreskrivs i artikel 5 införa en rätt att medge eller förbjuda uthyrning och utlåning av original och andra exemplar av upphovsrättsligt skyddade verk och de andra alster som avses i artikel 2.1.

2. I detta direktiv avses med *uthyrning* upplåtelse för bruk under en begränsad tid mot direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell nytta.

3. I detta direktiv avses med *utlåning* upplåtelse för bruk under en begrän-

[1] Mål nr 60/84 och 61/84 [1985] ECR s. 2605.

sad tid utan direkt eller indirekt ekonomisk kommersiell nytta när upplåtelsen sker genom inrättningar som är tillgängliga för allmänheten.

4. De rättigheter som avses i punkt 1 konsumeras inte genom försäljning eller annan spridning av original eller andra exemplar av upphovsrättsligt skyddade verk eller upplåtelse av de rättigheter som avses i artikel 2.1.

Artikel 2. *Innehavare och föremål för uthyrnings- och utlåningsrättigheter*

1. Ensamrätten att medge eller förbjuda uthyrning och utlåning skall tillkomma

- upphovsmannen vad gäller original och andra exemplar av hans verk,
- den utövande konstnären vad gäller upptagningar av hans framförande,
- fonogramframställaren vad gäller hans fonogram, och
- den som producerat första upptagningen av en film vad gäller original och andra exemplar av filmen. I detta direktiv avses med *film* ett filmverk eller annat audiovisuellt verk eller eljest rörliga bilder med eller utan åtföljande ljud.

2. I detta direktiv betraktas ett filmverks eller annat audiovisuellt verks huvudregissör som dess upphovsman eller en av dess upphovsmän. Medlemsstaterna får föreskriva att även andra personer skall anses som upphovsmän.

3. Detta direktiv omfattar inte uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende byggnader och alster av brukskonst.

4. De rättigheter som avses i punkt 1 kan överlåtas, bli föremål för licensavtal eller eljest upplåtas.

5. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 7 skall en utövande konstnär som omfattas av ett avtal om framställningen av en film vilket träffats individuellt eller kollektivt mellan utövande konstnärer och en filmproducent, anses ha överlåtit uthyrningsrättigheten i den mån annat inte föreskrivs i avtalet eller följer av artikel 4.

6. Medlemsstaterna får föreskriva en liknande presumtionsregel beträffande upphovsmän som den som avses i föregående punkt.

7. Medlemsstaterna får föreskriva att ett avtal mellan en utövande konstnär och en filmproducent om framställningen av en film innebär att uthyrning har medgivits, förutsatt att avtalet föreskriver en skälig ersättning i den mening som avses i artikel 4. Medlemsstaterna får också föreskriva att denna punkt får motsvarande tillämpning på de rättigheter som behandlas i kapitel 2.

Artikel 3. *Uthyrning av datorprogram*

Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av artikel 4 c i rådets direktiv 91/250/EEG av den 14 maj om rättsligt skydd för datorprogram.

Artikel 4. *Oeftergivlig rätt till skälig ersättning*

1. När en upphovsman eller utövande konstnär har överlåtit eller upplåtit sin uthyrningsrätt avseende ett fonogram eller ett original eller annat exemplar av en film till en fonogramframställare eller en filmproducent, behåller upphovsmannen eller den utövande konstnären rätten att erhålla skälig ersättning för uthyrningen.

2. Upphovsmannen eller den utövande konstnären kan inte avstå från sin rätt till skälig ersättning.

3. Förvaltningen av rätten till skälig ersättning får uppdras åt kollektiva organisationer som företräder upphovsmännen eller de utövande konstnärerna.

4. Medlemsstaterna får införa regler om och i vilken utsträckning det får föreskrivas att rätten att uppbära skälig ersättning skall förvaltas av kollektiva organisationer och om från vem ersättningen kan utkrävas eller inkasseras.

Artikel 5. *Undantag från ensamrätten till offentlig utlåning*

1. Medlemsstaterna får föreskriva undantag från den ensamrätt vad gäller offentlig utlåning som anges i artikel 1, förutsatt att åtminstone upphovsmän får ersättning för utlåningen. Medlemsstaterna skall ha frihet att bestämma ersättningens storlek med hänsyn till sina kulturfrämjande syften.

2. När medlemsstaterna inte tillämpar den ensamrätt till utlåning som avses i artikel 1 i fråga om fonogram, filmer och datorprogram, skall de införa en rätt till ersättning, åtminstone för upphovsmännen.

3. Medlemsstaterna får undanta vissa kategorier av inrättningar från skyldigheten att betala ersättning enligt punkterna 1 och 2.

4. Kommissionen skall, i samarbete med medlemsstaterna, före den 1 juli 1997 upprätta en rapport om offentlig utlåning i gemenskapen. Den skall sända rapporten till Europaparlamentet och till rådet.

Kapitel 2. Upphovsrättens närstående rättigheter

Artikel 6. *Upptagningsrätt*

1. Medlemsstaterna skall föreskriva att utövande konstnärer har ensamrätt att medge eller förbjuda upptagning av sina framföranden.

2. Medlemsstaterna skall föreskriva att radio- eller televisionsföretag har ensamrätt att medge eller förbjuda upptagning av sina utsändningar, när dessa sker över tråd eller trådlöst, inbegripet sändning genom kabel eller satellit.

3. En kabeldistributör skall inte ha de rättigheter som avses i punkt 2 när den enbart genom kabel vidaresänder ett radio- eller TV-företags utsändningar.

Artikel 7. *Rätt till mångfaldigande*

1. Medlemsstaterna skall föreskriva att ensamrätt att medge eller förbjuda direkt eller indirekt mångfaldigande tillkommer
- utövande konstnärer vad gäller upptagningar av deras framföranden,
- fonogramframställare vad gäller deras fonogram,
- dem som har producerat första upptagningen av filmer vad gäller original och andra exemplar av deras filmer,
- radio- och TV-företag vad gäller upptagningar av deras utsändningar så som dessa anges i artikel 6.2.

2. Den rätt till mångfaldigande som avses i punkt 1 får överlåtas, göras till föremål för licensavtal eller eljest upplåtas.

Artikel 8. *Radio- och TV-utsändning och återgivning för allmänheten*

1. Medlemsstaterna skall föreskriva att utövande konstnärer har ensamrätt att medge eller förbjuda trådlös radio- och TV-utsändning och återgivning för allmänheten av sina framföranden, utom när framförandet i sig självt sker vid en radio- eller TV-utsändning eller härrör från en upptagning.

2. Medlemsstaterna skall föreskriva rätt till en enda skälig ersättning från användaren när ett fonogram som har utgivits i kommersiellt syfte används i original eller kopia för trådlös utsändning eller eljest för återgivning för allmänheten. De skall säkerställa att denna ersättning fördelas mellan de berörda utövande konstnärerna och fonogramframställarna. Medlemsstaterna får fastställa villkoren för hur ersättningen skall fördelas mellan dem när det saknas avtal dem emellan.

3. Medlemsstaterna skall föreskriva att radio- och TV-företag har ensamrätt att medge eller förbjuda trådlös återutsändning av sina trådlösa utsändningar liksom återgivning för allmänheten av sina utsändningar om sådan återgivning sker på platser till vilka allmänheten har tillträde mot erläggande av inträdesavgift.

Artikel 9. *Spridningsrätt*

1. Medlemsstaterna skall föreskriva en ensamrätt – nedan kallad ”spridningsrätt” – för nedan nämnda rättighetshavare att genom försäljning eller på annat sätt göra exemplar av nedan nämnda alster tillgängliga för allmänheten:
- Utövande konstnärer vad gäller upptagningar av deras framföranden.
- Fonogramframställare vad gäller deras fonogram.

- Dem som har producerat första upptagningen av filmer vad gäller original och andra exemplar av deras filmer.
- Radio- och TV-företag vad gäller upptagningar av deras utsändningar så som dessa anges i artikel 6.2.

2. Spridningsrätten till de alster som avses i punkt 1 skall inte konsumeras inom gemenskapen utom då första försäljningen av ett exemplar inom gemenskapen görs av rättighetshavaren själv eller med dennes samtycke.

3. Spridningsrätten skall inte påverka tillämpningen av de särskilda reglerna i kapitel 1, särskilt artikel 1.4.

4. Spridningsrätten kan överlåtas, bli föremål för licensavtal eller eljest upplåtas.

Artikeln 10. *Inskränkningar i rättigheterna*

1. Medlemsstaterna får föreskriva inskränkningar i de rättigheter som avses i kapitel 2 vad gäller följande utnyttjanden:

a) Enskilt bruk
b) Korta avsnitt vid redogörelse för dagshändelser.
c) Radio- eller TV-företags efemära upptagning som görs med företagets egen utrustning och för bruk vid dess egna utsändningar.
d) Uttalande i undervisnings- eller vetenskapligt forskningssyfte.

2. Oavsett vad som föreskrivs i punkt 1 får varje medlemsstat föreskriva samma slags inskränkningar i skyddet för utövande konstnärer, fonogramframställare, radio- och TV-företag och den som producerat första upptagningen av filmer, som den föreskriver när det gäller skyddet för upphovsrätten till litterära och konstnärliga verk. Tvångslicenser får dock föreskrivas endast i den mån de är förenliga med Romkonventionen.

Punkt 1 a skall inte påverka tillämpningen av befintlig eller framtida lagstiftning om ersättning för kopiering för enskilt bruk.

Kapitel 3. Skyddstid

Artikel 11. *Skyddstiden för upphovsmäns rättigheter*

Om inte annat följer av ytterligare harmonisering skall skyddet för de rättigheter för upphovsmän som avses i detta direktiv inte upphöra före utgången av den skyddstid som föreskrivs i Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk.

Artikel 12. *Skyddstiden för närstående rättigheter*

Om inte annat följer av ytterligare harmonisering skall skyddet för de rättigheter för utövande konstnärer, fonogramframställare och radio- eller TV-företag som avses i detta direktiv inte upphöra före utgången av de skyddstider som för dessa fall föreskrivs i Romkonventionen. Skyddet

för de rättigheter för dem som producerat första upptagningen av sådana filmer som avses i detta direktiv skall inte upphöra tidigare än tjugo år efter utgången av det år då upptagningen gjordes.

Kapitel 4. Gemensamma bestämmelser

Artikel 13. *Tidpunkt för tillämpning*

1. Detta direktiv skall tillämpas på alla i direktivet avsedda upphovsrättsligt skyddade verk, framföranden, fonogram, radio- och TV-sändningar och första upptagningen av filmer som den 1 juli 1994 alltjämt är skyddade genom medlemsstaternas lagstiftning om upphovsrätt och närstående rättigheter eller som vid den tidpunkten uppfyller kriterierna för skydd enligt detta direktiv.

2. Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka bedömningen av handlingar avseende utnyttjanden av verk eller alster som har företagits före den 1 juli 1994.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att rättighetshavare skall anses ha lämnat allt samtycke till uthyrning eller utlåning av ett alster av det slag som avses i artikel 2.1 om det kan visas att detta före den 1 juli 1994 gjorts tillgängligt för tredje man för detta ändamål eller har förvärvats före nämnda dag. När alstret är en digital upptagning får dock medlemsstaterna föreskriva att rättighetshavarna skall ha rätt till skälig ersättning för uthyrningen eller utlåningen av alstret.

4. Medlemsstaterna behöver inte tilllämpa bestämmelserna i artikel 2.2 på filmverk eller andra audiovisuella verk som har producerats före den 1 juli 1997.

5. Medlemsstaterna får föreskriva den tidpunkt från vilken bestämmelserna i artikel 2.2 skall börja tilllämpas, förutsatt att denna tidpunkt inte sätts senare än till den 1 juli 1997.

6. Detta direktiv skall, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 och om inte annat följer av punkterna 8 och 9, inte påverka avtal som träffats innan direktivet antogs.

7. Medlemsstaterna får föreskriva, i den mån detta inte strider mot vad som sägs i punkt 8 och 9, att rättighetshavare som förvärvar nya rättigheter genom de nationella regler som införs vid genomförandet av detta direktiv och som före den 1 juli 1994 har lämnat sitt samtycke till utnyttjande av sitt alster skall anses ha överlåtit de nya ensamrätterna.

8. Medlemsstaterna får föreskriva den tidpunkt från vilken den oeftergivliga rätten till skälig ersättning enligt artikel 4 skall gälla, förutsatt att denna tidpunkt inte sätts senare än till den 1 juli 1997.

9. Beträffande avtal som träffats före den 1 juli 1994 skall den oeftergivliga rätten till skälig ersättning enligt artikel 4 gälla endast då upphovsmän eller

utövande konstnärer eller de som företräder dem har framställt en begäran därom före den 1 januari 1997. Om en överenskommelse mellan rättighetshavarna inte uppnås i fråga om ersättningens storlek får medlemsstaterna bestämma en skälig ersättningsnivå.

Artikel 14. *Förhållandet mellan upphovsrätt och upphovsrätten närstående rättigheter*

Skyddet för upphovsrätten närstående rättigheter enligt detta direktiv får inte inskränka eller på något sätt påverka skyddet för upphovsrätten.

Artikel 15. *Slutbestämmelser*

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 1 juli 1994. De skall genast underrätta kommissionären om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall dessa innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när det offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall görs skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 16. *Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna*

Utfärdat i Bryssel den 19 november 1992.

Rådets direktiv 93/83/EEG av den 27 september 1993 om samordning av vissa bestämmelser om upphovsrätt och närstående rättigheter avseende satellitsändningar och vidaresändning via kabel

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artiklarna 57.2 och 66 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

i samarbete med Europaparlamentet,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, och med beaktande av följande:

1. De mål för gemenskapen som fastställts i fördraget innefattar upprättande av ett allt fastare förbund mellan Europas folk, vilket skall främja närmare förbindelser mellan de stater som den förenar och säkerställa ekonomiskt och socialt framåtskridande i medlemsländerna genom gemensamma åtgärder för att avskaffa de barriärer som delar Europa.

2. Fördraget föreskriver för detta syfte att en gemensam marknad och ett område utan inre gränser upprättas. Åtgärder för att uppnå detta innefattar att hinder för fri rörlighet av tjänster avskaffas och att ett system införs för att säkerställa att konkurrensen på den gemensamma marknaden inte snedvrids. För att uppnå detta får rådet anta direktiv för att samordna de bestämmelser som föreskrivs i en medlemsstats lagar eller andra författningar angående påbörjande och utövande av egenföretagande.

3. Sändningar över gränserna inom gemenskapen särskilt via satellit och kabel är ett av de mest betydande sätten att uppfylla gemenskapens mål som är både politiska, ekonomiska, sociala, kulturella och juridiska.

4. Rådet har redan antagit direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television. Direktivet föreskriver främjande av produktion av europeiska televisionsprogram, reklam och sponsring, skydd av minderåriga och rätt till genmäle.

5. Uppnåendet av dessa mål i fråga om gränsöverskridande satellitsändningar och vidaresändning via kabel av program från andra medlemsstater försvåras för närvarande av ett antal olikheter mellan nationell upphovsrättslagstiftning och viss osäkerhet om innehållet i gällande rätt. Detta bety-

der att rätttighetsinnehavaren utsätts för risken att få se sina verk utnyttjade utan ersättning eller att enskilda innehavare av ensamrätt i olika medlemsstater kan blockera utnyttjandet av sina rättigheter. I synnerhet osäkerheten om innehållet i gällande rätt utgör ett direkt hinder för fri rörlighet av program inom gemenskapen.

6. Från upphovsrättslig synpunkt görs för närvarande en skillnad mellan överföring till allmänheten via direktsändande satellit och överföring till allmänheten via kommunikationssatellit. Eftersom individuell mottagning nuförtiden är möjlig och kostnaden bärbar i fråga om båda satellittyperna finns det inte längre något skäl för denna skilda rättsliga behandling.

7. Fri sändning av program försvåras också genom den nuvarande rättsliga osäkerheten om huruvida sändning via en satellit vars signaler kan tas emot direkt påverkar rättigheterna bara i sändarlandet eller i alla mottagarländer tillsammans. Eftersom kommunikationssatelliter och direktsändande satelliter behandlas lika från upphovsrättslig synpunkt inverkar nu denna osäkerhet på nästan alla program som sänds inom gemenskapen via satellit.

8. Dessutom saknas den rättsliga säkerhet, som är en förutsättning för fri rörlighet för sändningar inom gemenskapen, när program som sänds över gränserna tas emot och vidaresänds via kabelnät.

9. Utvecklingen av förvärv av rättigheter genom avtal ger redan ett betydande bidrag till skapandet av det önskade audiovisuella området. Sådana avtal bör i fortsättningen säkerställas och en smidig tillämpning av dem bör främjas när så är möjligt.

10. Kabeloperatörerna kan för närvarande inte vara säkra på att de faktiskt har förvärvat alla de programrättigheter som omfattas av ett sådant avtal.

11. Slutligen är inte alla parter i olika medlemsstater bundna på samma sätt av skyldigheter som hindrar dem från att utan giltigt skäl vägra att förhandla om förvärvandet av de rättigheter som är nödvändiga för kabelsändning eller att låta sådana förhandlingar misslyckas.

12. De rättsliga ramarna för skapandet av ett enda audiovisuellt område som föreskrivs i direktiv 89/522/EEG skall därför kompletteras vad gäller upphovsrätt.

13. Man måste snarast få ett slut på de skillnader i behandlingen av utsändning av program via kommunikationssatellit som finns i medlemsstaterna, på så sätt att den väsentliga skillnaden inom hela gemenskapen blir om verk och andra skyddade prestationer görs tillgängliga för allmänheten. Detta kommer också att säkerställa lika behandling av producenter av gränsöverskridande sändningar oavsett om de använder direktsändande satellit eller en kommunikationssatellit.

14. Den osäkerhet beträffande vilka rättigheter som skall förvärvas vilken hindrar gränsöverskridande satellitsändningar bör elimineras genom att man definierar överföring till allmänheten via satellit på gemenskapsnivå. Denna definition bör på samma gång specificera var sändningen äger rum. En sådan definition är nödvändig för att undvika en samtidig tillämpning av flera nationella lagar på en enda sändning. Överföring till allmänheten via satellit inträffar bara när och i en medlemsstat där programbärande signaler sänds under en sändarorganisations ansvar och kontroll i en oavbruten överföringskedja till satelliten och sedan ner till jorden. Normala tekniska förfaranden som rör programbärande signaler bör inte anses vara avbrott i sändningskedjan.

15. Förvärv genom avtal om ensamrätt till sändningar bör ske i enlighet med lagstiftningen om upphovsrätt och närstående rättigheter i den medlemsstat där överföring till allmänheten via satellit sker.

16. Den princip om avtalsfrihet som detta direktiv grundar sig på kommer att göra det möjligt att fortsätta att begränsa utnyttjandet av dessa rättigheter särskilt vad avser vissa tekniska sändningssätt eller vissa språkversioner.

17. När ersättningen för de förvärvade rättigheterna skall fastställas bör parterna ta hänsyn till alla sändningsaspekter, såsom den faktiska publiken, den potentiella publiken och språkversionen.

18. Tillämpningen av ursprungslandsprincipen som detta direktiv innehåller skulle kunna leda till problem i fråga om gällande avtal. Detta direktiv bör därför föreskriva en period på fem år för att anpassa gällande avtal när det är nödvändigt med hänsyn till direktivet. Den nämnda ursprungslandsprincipen bör därför inte tillämpas på gällande avtal som går ut före den 1 januari 2000. Om parterna denna dag fortfarande är intresserade av avtalen bör dessa parter vara berättigade att åter förhandla om avtalsvillkoren.

19. De gällande internationella samproduktionsavtalen skall tolkas med hänsyn till det ekonomiska ändamål och den omfattning som de undertecknande parterna kan förutse. Tidigare internationella samproduktionsavtal har ofta inte uttryckligen och speciellt angett överföring till allmänheten via satellit i detta direktivs mening som en särskild typ av utnyttjande. Den bakomliggande filosofin i många gällande internationella samproduktionsavtal är att rättigheterna till samproduktionen skall utnyttjas separat och oberoende av var och en av samproducenterna genom att man delar upp nyttjanderättigheterna sinsemellan enligt territoriella gränser. I den situation när en överföring till allmänheten via satellit tillåts av en samproducent och skulle inverka på värdet av en annan samproducents nyttjanderättigheter skulle som en allmän regel tolkningen av ett sådant gällande avtal normalt innebära att den senare samproducentens samtycke skulle förutsättas för den tidigare samproducentens tillstånd till överföring till all-

mänheten via satellit. Språkexklusiviteten för den senare samproducenten kommer att påverkas när språkversionen eller språkversionerna för överföring till allmänheten via satellit, inbegripet när versionen är dubbad eller textad, sammanfaller med det eller de språk som överlag förstås inom det territorium som tilldelats den senare samproducenten genom avtal. Ensamrätt bör förstås som ett vidare begrepp när överföring till allmänheten via satellit rör ett verk som består av endast bilder och som inte innehåller någon dialog eller är otextade. En tydlig regel är nödvändig i de fall när det internationella samproduktionsavtalet inte uttryckligen reglerar uppdelningen i det speciella fallet av överföring till allmänheten via satellit i detta direktivs mening.

20. Överföring till allmänheten via satellit från icke-medlemsländer kommer under vissa förhållanden att bedömas ske i en av gemenskapens medlemsstater.

21. Det är nödvändigt att säkerställa att skydd ges för upphovsmän, utövande konstnärer, fonogramproducenter och sändarföretag i alla medlemsstater och att detta skydd inte underkastas ett tvångslicenssysem. Endast på detta sätt är det möjligt att säkerställa att någon skillnad i skyddsnivå inom den gemensamma marknaden inte kommer att ge upphov till snedvridning av konkurrensen.

22. Det är sannolikt att nya tekniker kan ha en inverkan både på kvaliteten och det kvantitativa utnyttjandet av verk och andra prestationer.

23. Mot bakgrund av denna utveckling bör den skyddsnivå som ges enligt detta direktiv till alla rättsinnehavare inom de områden som omfattas av detta direktiv löpande ses över.

24. Den harmonisering av lagstiftningen som förutses i detta direktiv berör harmonisering av de bestämmelser som säkerställer en hög skyddsnivå för upphovsmän, utövande konstnärer, fonogramproducenter och sändarföretag. Denna harmonisering bör inte tillåta ett sändarföretag att dra fördel av skillnaderna i skyddsnivå genom att det flyttar verksamheten till skada för audiovisuella produktioner.

25. Det skydd som föreskrivs för upphovsrätten närstående rättigheter bör anpassas i enlighet med vad som omfattas av rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter och om vissa upphovsrätten närstående rättigheter inom det immaterialrättsliga området med avseende på överföring till allmänheten via satellit. Detta kommer särskilt att säkerställa att utövande konstnärer och fonogramproducenter garanteras en skälig ersättning för sina framföranden eller fonogram som överförs till allmänheten via satellit.

26. Bestämmelserna i artikel 4 hindrar inte medlemsstaterna från att utvidga den presumtion som anges i artikel 2.5 i direktiv 92/100/EEG till

den ensamrätt som anges i artikel 4. Bestämmelserna i artikel 4 hindrar inte heller medlemsstaterna från att genom en presumtion som kan avtalas bort om tillstånd till utnyttjande av de utövande konstnärernas ensamrätt enligt denna artikel, om en sådan presumtion är förenlig med den Internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram och radioföretag.

27. Vidaresändning via kabel av program från en medlemsstat till en annan är en handling som är underkastad upphovsrätt och i förekommande fall närstående rättigheter. Kabeloperatörer skall därför förvärva tillstånd från varje rättsinnehavare av varje programavsnitt som vidaresänds. Enligt detta direktiv bör dessa tillstånd som ges genom avtal, om det inte föreskrivs ett temporärt undantag för gällande tvångslicenssystem.

28. För att säkerställa att utomstående som innehar rättigheter till enskilda programavsnitt inte genom att utöva sina rättigheter kan förhindra att gällande avtal fungerar friktionsfritt bör det föreskrivas en skyldighet för rättsinnehavaren att uteslutande utöva sin rätt kollektivt genom att kräva att tillstånd skall ges genom en kollektiv organisation i den mån de särskilda egenskaperna i vidaresändningen via kabel kräver detta. Rättigheterna att ge tillstånd som sådana förblir intakta och endast utnyttjandet av denna rätt regleras i någon utsträckning så att rätten att ge tillstånd till en vidaresändning fortfarande kan överlåtas. Detta direktiv påverkar inte utnyttjandet av de ideella rättigheterna.

29. Det undantag som föreskrivs i artikel 10 bör inte begränsa rättsinnehavarens val att överföra sina rätttigheter till en kollektiv organisation och därigenom ha en direkt andel i den ersättning som betalas av kabeldistributören för vidaresändning via kabel.

30. Möjligheterna att sluta avtal om tillstånd för vidaresändning via kabel bör främjas genom ytterligare bestämmelser. En part som vill sluta ett allmänt avtal bör för sin del vara skyldig att framlägga kollektiva förslag till ett avtal. Varje part skall dessutom vara berättigad att när som helst begära hjälp av opartiska medlare som har till uppgift att bistå vid förhandlingar och som kan lägga fram förslag. Sådana förslag och invändningar mot dessa bör delges de berörda parterna i enlighet med de tillämpliga reglerna för delgivning av rättsliga handlingar särskilt enligt vad som föreskrivs i gällande internationella konventioner. Slutligen är det nödvändigt att säkerställa att förhandlingar inte blockeras utan giltig anledning eller att individuella rättsinnehavare inte hindras utan giltig anledning från att delta i förhandlingar. Ingen av dessa bestämmelser för främjande av förvärv av rättigheter påverkar den avtalsrättsliga karaktären vid förvärv av vidaresändningsrättigheter via kabel.

31. En övergångsperiod bör ges medlemsstaterna för att behålla befintliga organ med jurisdiktion inom sitt territorium i de fall när rätten att vidare-

sända ett program via kabel till allmänheten har vägrats utan rimliga skäl eller har erbjudits på oskäliga villkor av ett sändarföretag. Det är underförstått att rätten för de berörda parterna att höras av detta organ bör garanteras och att förekomsten av detta organ inte bör hindra att de berörda parterna får normal tillgång till domstolsprövning.

32. Gemenskapsbestämmelser behövs emellertid inte för att behandla alla dessa frågor eftersom verkningarna, kanske med några från kommersiell synpunkt obetydliga undantag endast gör sig gällande inom en enskild medlemsstats gränser.

33. Minimiregler bör föreskrivas för att upprätta och garantera fri och oavbruten gränsöverskridande sändning via satellit och samtidigt oförändrad vidaresändning via kabel av program som sänds från andra medlemsstater på en i princip avtalsrättslig grund.

34. Detta direktiv bör inte påverka ytterligare harmonisering inom området upphovsrätt och närstående rättigheter och den kollektiva förvaltningen av sådana rättigheter. Möjligheten för medlemsstaterna att reglera kollektiva organisationers verksamhet bör inte påverka friheten till avtalsförhandlingar om de rättigheter som föreskrivs i detta direktiv, med det förbehållet att sådana förhandlingar äger rum inom ramen för allmänna och särskilda nationella regler vad avser konkurrenslagstiftning eller hinder mot missbruk av monopolställning.

35. Medlemsstaterna bör därför komplettera de allmänna bestämmelser som behövs för att uppnå målen i detta direktiv genom att införa rättsliga och administrativa bestämmelser i den inhemska lagstiftningen, förutsatt att dessa inte strider mot målen i detta direktiv och är förenliga med gemenskapslagstiftningen.

36. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av konkurrensreglerna i artiklarna 85 och 86 i fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel 1. Definitioner

Artikel 1. *Definitioner*

1. I detta direktiv avses med satellit en satellit som sänder på frekvensband som enligt internationella telekommunikationsregler är förbehållna sändning av signaler för mottagning av allmänheten eller som är förbehållen sluten point-to-point-överföring. I det senare fallet skall emellertid de förhållanden under vilka individuell mottagning av signalerna äger rum vara jämförbara med dem som gäller i det första fallet.

2.

a) I detta direktiv avses med överföring till allmänheten via satellit den handling som innebär att ett sändarföretag under sin kontroll och på sitt ansvar för in programbärande signaler avsedda för mottagning av allmänheten i en

oavbruten överföringskedja som leder till satelliten och sedan ner till jorden.

b) Överföring till allmänheten via satellit sker uteslutande i den medlemsstat där de programbärande signalerna under sändarföretagets kontroll och på dess ansvar förs in i en oavbruten överföringskedja som leder till satelliten och sedan ner till jorden.

c) Om de programbärande signalerna är kodade äger en överföring till allmänheten via satellit rum under förutsättning att utrustning för avkodning av sändningen endast tillhandahålls allmänheten genom sändarföretaget eller med dess samtycke.

d) När en överföring till allmänheten via satellit sker i en icke-medlemsstat som inte föreskriver den skyddsnivå som anges i kapitel 2, skall

i) om de programbärande signalerna sänds till satelliten från en uppsändningsstation i en medlemsstat, skall överföringen till allmänheten via satellit anses ha skett i den medlemsstaten och de rättigheter som föreskrivs i kapitel 2 skall kunna göras gällande mot den person som driver uppsändningsstationen, eller

ii) om någon uppsändningsstation i en medlemsstat inte används men det finns ett sändarföretag som är etablerat i en medlemsstat och som har gett ett uppdrag att verkställa överföringen till allmänheten via satellit, skall överföringen anses ha skett i den medlemsstat där sändarföretaget har sitt huvudsäte inom gemenskapen och de rättigheter som föreskrivs i kapitel 2 skall kunna göras gällande mot sändarföretaget.

3. I detta direktiv avses med vidaresändning via kabel en samtidig, oförändrad och oavkortad vidaresändning via kabel eller mikrovågssystem till allmänheten av en ursprunglig sändning från en annan medlemsstat via tråd eller trådlöst, inbegripet sändning via satellit, av televisions- och radioprogram som är avsedda för mottagning av allmänheten.

4. I detta direktiv avses med kollektiv organisation en organisation som har som enda eller huvudsakliga uppgift att handha eller förvalta upphovsrättigheter eller närstående rättigheter.

5. I detta direktiv anses ett filmverks eller audiovisuellt verks huvudregissör som dess upphovsman eller en av dess upphovsmän. Medlemsstaterna kan föreskriva att andra kan anses som medupphovsmän.

Kapitel 2 . Programutsändning via satellit

Artikel 2. *Sändningsrättigheter*

Medlemsstaterna skall föreskriva ensamrätt för upphovsmannen att ge tillstånd till överföring till allmänheten via satellit av upphovsrättsliga verk enligt de bestämmelser som anges i detta kapitel.

Artikel 3. *Förvärv av sändningsrättigheter*

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att det tillstånd som anges i artikel 2 kan förvärvas endast genom avtal.

2. En medlemsstat kan föreskriva att ett kollektivt avtal mellan en kollektiv organisation och ett sändarföretag angående en viss given kategori av verk kan utsträckas till rättsinnehavare inom samma område som inte företräds av den kollektiva organisationen förutsatt att:

- överföring till allmänheten via satellit äger rum samtidigt med en marksändning av samma sändare och
- den icke företrädda rättsinnehavaren när som helst har möjlighet att utesluta utsträckningen av ett kollektivt avtal till hans verk och att göra sina rättigheter gällande antingen individuellt eller kollektivt.

3. Punkt 2 skall inte gälla för kinematografiska verk innefattande verk som tillkommit genom en metod som är likartad med kinematografi.

4. När lagen i en medlemsstat föreskriver utsträckning av ett kollektivt avtal i enlighet med bestämmelserna i punkt 2 skall denna medlemsstat underrätta kommissionen om vilka sändarföretag som är berättigade till att använda sig av detta avtal. Kommissionen skall offentliggöra denna information i Europeiska gemenskapernas officiella tidning (C-serien).

Artikel 4. *Utövande konstnärers, fonogramproducenters och sändarföretags rättigheter*

1. Vid överföring till allmänheten via satellit skall utövande konstnärers, fonogramproducenters och sändarföretags rättigheter skyddas enligt bestämmelserna i artiklarna 6, 7, 8 och 10 i direktiv 92/100/EEG.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 skall begreppet trådlös sändning i direktiv 92/100/EEG anses innefatta överföring till allmänheten via satellit.

3. I fråga om utövandet av de rättigheter som anges i punkt 1 skall artiklarna 2.7 och 12 i direktiv 92/100/EEG gälla.

Artikel 5. *Förhållandet mellan upphovsrätt och närstående rättigheter*

Skydd av upphovsrätten närstående rättigheter enligt detta direktiv skall lämna intakt och inte på något sätt påverka skyddet för upphovsrätten.

Artikel 6. *Minimiskydd*

1. Medlemsstaterna kan föreskriva mer långtgående skydd för innehavare av upphovsrätten närstående rättigheter än det som följer av artikel 8 i direktiv 92/100/EEG.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 skall medlemsstaterna tillämpa definitionerna i artikel 1.1 och 1.2.

Artikel 7. *Övergångsbestämmelser*

1. I fråga om tillämpningen i tid av de rättigheter som anges i artikel 4.1 i detta direktiv, skall artikel 13.1, 2, 6 och 7 i direktiv 92/100/EEG gälla. Artikel 13.4 och 5 i direktiv 92/100/EEG skall gälla i tilllämpliga delar.

2. Avtal angående utnyttjande av verk och andra skyddade prestationer som gäller den dag som anges i artikel 14.1 skall omfattas av bestämmelserna i artiklarna 1.2, 2 och 3 från den 1 januari 2000 om de går ut efter detta datum.

3. När ett internationellt samproduktionsavtal som slutits innan det datum som anges i artikel 14.1 mellan en samproducent från en medlemsstat och en eller flera samproducenter från andra medlemsstater eller tredje land uttryckligen föreskriver ett system med en geografisk fördelning av nyttjanderätten mellan samproducenterna för alla överföringssätt till allmänheten utan att skilja mellan vad som gäller för överföring till allmänheten via satellit och vad som gäller för andra överföringssätt, och när överföring till allmänheten via satellit av samproducenten skulle skada ensamrätten, särskilt i språkligt hänseende, för en av samproducenterna eller hans rättsinnehavare inom ett bestämt territorium, skall tillstånd av en av samproducenterna eller dennes rättsinnehavare för överföring till allmänheten via satellit kräva samtycke i förväg av innehavaren av denna ensamrätt, antingen av samproducenten eller rättsinnehavaren.

Kapitel 3. Vidaresändning via kabel

Artikel 8. *Rätt till vidaresändning via kabel*

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att gällande upphovsrätt och närstående rättigheter tillämpas när program från andra medlemsstater vidaresänds via kabel inom deras territorium och att sådan vidaresändning äger rum på grundval av individuella eller kollektiva avtal mellan upphovsrättsinnehavare, innehavare av närstående rätttigheter och kabeloperatörer.

2. Utan hinder av punkt 1 kan medlemsstaterna till och med den 31 december 1997 behålla sådana tvångslicenssystem som är i kraft eller som uttryckligen föreskrivs enligt nationell lagstiftning den 31 juli 1991.

Artikel 9. *Utövande av rätten till vidaresändning via kabel*

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att rätten för upphovsrättsinnehavare och innehavare av närstående rättigheter att meddela eller vägra tillstånd för en kabeloperatör att vidaresända via kabel bara kan utövas genom en kollektiv organisation.

2. När en rättsinnehavare inte har överfört handhavandet av sina rättigheter till en kollektiv organisation skall den kollektiva organisation som förvaltar rättigheter i samma kategori anses vara bemyndigad att förvalta hans rättigheter. När mer än en kol-

lektiv organisation förvaltar rättigheter i samma kategori skall rättighetsinnehavaren fritt kunna välja vilken av dessa kollektiva organisationer som skall anses ha rätt att förvalta hans rättigheter. En rättsinnehavare som avses till i denna punkt skall ha samma rättigheter och skyldigheter som följer av det avtalet mellan kabeloperatören och den kollektiva organisation som anses bemyndigad att förvalta hans rättigheter som de rättighetsinnehavare som har bemyndigat den kollektiva organisationen, och han skall kunna göra anspråk på dessa rättigheter inom en period som bestäms av den berörda medlemsstaten och som skall vara minst tre år räknat från dagen för den vidaresändning via kabel som innefattar hans verk eller andra skyddade prestationer.

3. En medlemsstat kan föreskriva att när en rättighetsinnehavare ger tillstånd till en ursprunglig sändning inom dess territorium av ett verk eller annat skyddsobjekt skall han bedömas ha samtyckt till att inte utöva sina rätttigheter till vidaresändning via kabel på en individuell grund utan att utöva dem enligt bestämmelserna i detta direktiv.

Artikel 10. *Utövande av rättigheter till vidaresändning via kabel för sändarföretag*

Medlemsstaterna skall säkerställa att artikel 9 inte tillämpas på de rättigheter som utövas av ett sändarföretag vad avser dess egen utsändning oberoende av om de berörda rättigheterna är dess egna eller har överförts till det av andra upphovsrättsinnehavare och/eller innehavare av närstående rättigheter.

Artikel 11. *Medlare*

1. När något avtal angående tillstånd till vidaresändning via kabel av en sändning inte har kommit till stånd skall medlemsstaterna säkerställa att vardera parten kan begära bistånd av en eller flera medlare.

2. Uppgiften för medlarna skall vara att bistå vid förhandlingar. De får också lägga fram förslag till parterna.

3. Samtliga parter skall antas godta ett förslag enligt punkt 2 om inte någon av dem uttryckligen invänder mot detta inom tre månader. Delgivning av förslaget och invändningar mot det skall ske till de berörda parterna enligt de tillämpliga reglerna angående delgivning av rättsliga handlingar.

4. Medlarna skall väljas så att deras oberoende och opartiskhet står utom rimligt tvivel.

Artikel 12. *Förhindrande av missbruk av förhandlingspositioner*

1. Medlemsstaterna skall genom civilrättslig eller administrativ lagstiftning säkerställa att parterna påbörjar och genomför allvarligt menade förhandlingar angående tillstånd till vidaresändning via kabel och att sådana för-

handlingar inte hindras eller uppehålls utan giltiga skäl.

2. En medlemsstat som inom sitt territorium den dag som anges i artikel 14.1 har ett organ med behörighet i fall där rätten att vidaresända ett program via kabel till allmänheten i den medlemsstaten har vägrats utan rimliga skäl eller erbjudits på oskäliga villkor av ett sändarföretag får behålla detta organ.

3. Punkt 2 skall gälla för en övergångsperiod av åtta år från den dag som anges i artikel 14.1.

Kapitel 4. Allmänna bestämmelser

Artikel 13. *Kollektiv förvaltning av rättigheter*

Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas reglering av kollektiva organisationers verksamhet.

Artikel 14. *Slutbestämmelser*

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar eller andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 januari 1995. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När medlemsstaterna antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

3. Senast den 1 januari 2000 skall kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv samt vid behov ytterligare förslag för att anpassa detta till utvecklingen inom den audiovisuella sektorn.

Artikel 15. *Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna*

Utfärdat i Bryssel den 27 september 1993.

Rådets direktiv 93/98/EEG av den 29 oktober 1993 om harmonisering av skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artiklarna 57.2, 66 och 100a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag, i samarbete med Europaparlamentet,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, och

med beaktande av följande:

1. I Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk och Internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag (Romkonventionen) fastställs endast kortaste skyddstider för de rättigheter som konventionerna avser, vilket innebär att avtalsslutande stater har möjlighet att föreskriva längre tider. Vissa medlemsstater har utnyttjat denna möjlighet. Härtill kommer att vissa medlemsstater inte har tillträtt Romkonventionen.

2. Av denna anledning finns det skillnader i den nationella lagstiftning som reglerar skyddstiderna för upphovsrätt och närstående rättigheter, vilket kan hindra den fria rörligheten för varor och friheten att tillhandahålla tjänster samt störa konkurrensen på den gemensamma marknaden. För att den inre marknaden skall kunna fungera smidigt bör medlemsstaternas lagar harmoniseras så att skyddstiderna blir likadana inom hela gemenskapen.

3. Harmoniseringen måste gälla inte bara skyddstiden i sig, utan också vissa tillämpningsföreskrifter, såsom dagen från vilken varje skyddstid beräknas.

4. Bestämmelserna i detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas tillämpning av bestämmelserna i artikel 14 *bis*.2 b–d och 14 *bis*.3 i Bernkonventionen.

5. Den kortaste skyddstid som fastställs i Bernkonventionen, nämligen upphovsmannens livstid och 50 år efter hans död, var avsedd att ge skydd för upphovsmannen och de två första generationerna efterlevande. Den genomsnittliga livslängden i gemenskapen har ökat så mycket att denna skyddstid inte längre är tillräcklig för att täcka två generationer.

6. Vissa medlemsstater har föreskrivit en längre tid än 50 år efter upphovsmannens död för att uppväga de verkningar som världskrigen haft på utnyttjandet av upphovsmäns verk.

7. För att skydda närstående rättigheter har vissa medlemsstater infört en

tid på 50 år efter den lagliga utgivningen eller det lagliga offentliggörandet.

8. Enligt den ståndpunkt som gemenskapen intagit inför Uruguay-rundans förhandlingar inom ramen för GATT bör skyddstiden för framställare av fonogram vara 50 år efter den första utgivningen.

9. Att ta tillbörlig hänsyn till redan förvärvade rätttigheter är en av de allmänna rättsprinciper som skyddas av gemenskapens rättsordning. En harmonisering av skyddstiderna för upphovsrätt och närstående rättigheter kan därför inte leda till en minskning av det skydd som rättshavare för närvarande har inom gemenskapen. För att begränsa effekterna av övergångsåtgärderna så långt som möjligt och för att den inre marknaden skall kunna fungera i praktiken bör harmoniseringen av skyddstiderna ske på lång sikt.

10. I sitt meddelande av den 17 januari 1991 ”Uppföljning av grönboken – kommissionens arbetsprogram inom området upphovsrätt och närstående rättigheter” understryker kommissionen att upphovsrätten och närstående rättigheter bör harmoniseras på en hög skyddsnivå, eftersom dessa rättigheter är av grundläggande betydelse för det intellektuella skapandet, och att skyddet av dessa rättigheter säkerställer att skapandet upprätthålls och utvecklas, vilket är av intresse för upphovsmännen, kulturindustrin, konsumenterna och samhället i dess helhet.

11. För att upprätta en hög skyddsnivå som både uppfyller den inre marknadens krav och behovet av att skapa en rättslig miljö som bidrar till en harmonisk utveckling av litterärt och konstnärligt skapande inom gemenskapen, bör skyddstiden harmoniseras så att den för upphovsrätt fastställs till 70 år efter upphovsmannens död eller 70 år efter det att verket lagligen görs tillgängligt för allmänheten, och för närstående rättigheter till 50 år efter den händelse som gör att skyddstiden börjar löpa.

12. Samlingsverk skyddas i enlighet med artikel 2.5 i Bernkonventionen om de utgör intellektuella skapelser på grund av innehållets urval och arrangemang. Dessa verk skyddas som sådana, utan att det påverkar tillämpningen av upphovsrätten till vart och ett av de verk som utgör en del av ett sådant samlingsverk. Särskilda skyddstider får därför tilllämpas för verk som ingår i samlingsverk.

13. I alla fall där en eller fler fysiska personer identifieras som upphovsmän bör skyddstiden beräknas från deras död. Frågan om upphovsmannaskap till hela eller en del av ett verk är en sakfråga som får bedömas av de nationella domstolarna.

14. Skyddstiderna bör beräknas från den 1 januari året efter den relevanta händelsen enligt Bern- och Romkonventionerna.

15. I artikel 1 i rådets direktiv 91/250/EEG av den 14 maj 1991 om rättsligt skydd för datorprogram (4) föreskrivs

att medlemsstaterna skall ge datorprogram upphovsrättsligt skydd som litterära verk enligt Bernkonventionen. Genom det här direktivet harmoniseras skyddstiden för litterära verk inom gemenskapen. Artikel 8 i direktiv 91/250/EEG, vilken endast inför tillfälliga bestämmelser angående skyddstiden för datorprogram, bör därför upphävas.

16. I artiklarna 11 och 12 i rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter och om vissa upphovsrätten närstående rättigheter inom det immaterialrättsliga området fastställs endast kortaste tillåtna skyddstider, om inte annat följer av en ytterligare harmonisering. Det här direktivet medför en sådan ytterligare harmonisering. Dessa artiklar bör därför upphävas.

17. Skyddet av fotografier i medlemsstaterna regleras av olika ordningar. För att uppnå en tillräcklig harmonisering av skyddstiden för fotografiska verk, särskilt sådana som på grund av sin konstnärliga eller yrkesmässiga karaktär är av betydelse för den inre marknaden, är det nödvändigt att ange den nivå av originalitet som krävs i detta direktiv. Ett fotografiskt verk skall enligt Bernkonventionen anses som originellt om det rör sig om upphovsmannens egna intellektuella skapelse och avspeglar hans personlighet, utan hänsyn tagen till andra bedömningsgrunder såsom värde eller syfte. Skyddet av andra typer av fotografier bör överlåtas till nationell lagstiftning.

18. För att undvika skillnader i skyddstiden vad gäller närstående rättigheter är det nödvändigt att fastställa samma utgångspunkt för beräkning av skyddstiden inom hela gemenskapen. Framförande, upptagning, överföring, laglig utgivning och lagligt offentliggörande, d.v.s. de medel som finns för att på alla relevanta sätt göra föremålet för den närstående rättigheten tillgängligt för allmänheten, bör tas i beaktande vid beräkningen av skyddstiden, oavsett i vilket land uppförandet, upptagningen, överföringen, den lagliga utgivningen eller det lagliga offentliggörandet sker.

19. Televisions- och radioföretags rättigheter till sina utsändningar, antingen dessa överförs via tråd eller trådlöst, inbegripet via kabel eller satellit, bör inte vara evig. Det är därför nödvändigt att skyddstiden endast beräknas från den första överföringen av en viss utsändning. Avsikten med denna bestämmelse är att undvika att en ny skyddstid börjar löpa om en utsändning är identisk med en tidigare utsändning.

20. Medlemsstaterna bör fortsätta att ha rätt att behålla eller införa andra närstående rättigheter, särskilt i samband med skydd för kritiska och vetenskapliga publikationer. För att säkerställa överskådlighet på gemenskapsnivå är det dock nödvändigt att medlemsstater som inför nya närstående rättigheter underrättar kommissionen om detta.

21. Det bör göras klart att den harmonisering som genomförs genom detta direktiv inte är tillämplig på ideella rättigheter.

22. För verk vars ursprungsland enligt Bernkonventionen är ett tredje land och vars upphovsman inte är medborgare i en medlemsstat, bör en skyddstidsjämförelse ske, i det att den skyddstid som ges inom gemenskapen inte får överstiga den tid som fastställs i detta direktiv.

23. Om en rättshavare som inte är medborgare i en medlemsstat har rätt till skydd enligt en internationell överenskommelse bör skyddstiden för närstående rättigheter vara den som fastställs i detta direktiv, med det undantaget att den inte bör överstiga den tid som fastställts i det land där rättshavaren är medborgare.

24. Skyddstidsjämförelsen bör inte medföra att medlemsstater kommer i konflikt med sina internationella förpliktelser.

25. För att den inre marknaden skall fungera smidigt bör detta direktiv tillämpas från och med den 1 juli 1995.

26. Medlemsstaterna bör fortsätta att ha rätt att anta bestämmelser om tolkning, anpassning och vidare genomförande av sådana avtal om utnyttjande av skyddade verk och andra skyddade prestationer som ingåtts före den förlängning av skyddstiden som detta direktiv medför.

27. Hänsyn till förvärvade rättigheter och berättigade förväntningar är en del av gemenskapens rättsordning. Medlemsstaterna får därför särskilt föreskriva att upphovsrätt och närstående rättigheter som under vissa omständigheter återupplivas genom detta direktiv, inte får leda till att personer som i god tro inlett utnyttjandet av verken vid en tidpunkt då dessa verk inte var skyddade av upphovsrätt skall behöva betala för detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1. *Upphovsrättens varaktighet*

1. Upphovsrätten till ett litterärt eller konstnärligt verk enligt artikel 2 i Bernkonventionen skall löpa under upphovsmannens livstid och 70 år efter hans död, oavsett vilken dag som verket lagligen gjordes tillgängligt för allmänheten.

2. I fråga om verk med gemensamt upphovsmannaskap skall den skyddstid som avses i punkt 1 beräknas från den sist avlidne upphovsmannens dödsdag.

3. I fråga om anonyma eller pseudonyma verk skall skyddstiden vara 70 år efter det att verket lagligen gjordes tillgängligt för allmänheten. Om den pseudonym som upphovsmannen antagit inte medger något tvivel om hans identitet eller om upphovsmannen avslöjar sin identitet under den tid som avses i första meningen, skall dock

den skyddstid som fastställs i punkt 1 tillämpas.

4. Om en medlemsstat föreskriver särskilda bestämmelser om upphovsrätt för kollektiva verk eller om att en juridisk person skall anses som rättshavare, skall skyddstiden beräknas enligt punkt 3, utom i fall när de fysiska personer som har skapat verket identifieras som upphovsman i de exemplar av verket som görs tillgängliga för allmänheten. Bestämmelserna i denna punkt skall inte påverka tillämpningen av rättigheter som tillkommer de identifierade upphovsmän vars identifierbara bidrag ingår i sådana verk, där punkterna 1 och 2 skall tillämpas på bidragen.

5. Om ett verk utges i band, delar, häften, nummer eller avsnitt och skyddstiden beräknas från den dag då verket lagligen gjordes tillgängligt för allmänheten, skall en separat skyddstid gälla för varje sådan del.

6. Skyddet skall upphöra för verk för vilka skyddstiden inte beräknas från upphovsmannens eller upphovsmännens död och som inte lagligen gjorts tillgängliga för allmänheten inom 70 år efter det att de skapades.

Artikel 2. *Filmverk eller audiovisuella verk*

1. Huvudregissören till ett filmverk eller audiovisuellt verk skall anses som dess upphovsman eller en av dess upphovsmän. Medlemsstaterna kan föreskriva att andra skall anses som medupphovsmän.

2. Skyddstiden för filmverk eller audiovisuella verk skall löpa ut 70 år efter den tidpunkt då den sist avlidne av följande personer dör, oavsett om dessa personer anses som medupphovsmän eller inte: huvudregissören, filmmanusets författare, författaren till dialogen och kompositören till musik som särskilt skapats för att användas i filmverket eller det audiovisuella verket.

Artikel 3. *Närstående rättigheters varaktighet*

1. Utövande konstnärers rättigheter skall löpa ut 50 år efter dagen för framförandet. Om en upptagning av framförandet ges ut lagligen eller lagligen offentliggörs under denna tid, skall rättigheterna dock löpa ut efter 50 år från den dag då verket först gavs ut eller offentliggjordes, beroende på vilken dag som kommer först.

2. Fonogramframställares rättigheter skall löpa ut 50 år efter upptagningen. Om fonogrammet ges ut lagligen eller lagligen offentliggörs under denna tid skall rättigheterna dock löpa ut 50 år efter den dag då verket först gavs ut eller offentliggjordes, beroende på vilken dag som kommer först.

3. De rättigheter som tillkommer producenter av den första upptagningen av en film skall löpa ut 50 år efter upptagningen. Om filmen ges ut lagligen eller lagligen offentliggörs under den-

na tid skall rätttigheterna dock löpa ut 50 år efter den dag då verket först gavs ut eller offentliggjordes, beroende på vilken dag som kommer först. Uttrycket ”film” skall avse ett kinematografiskt eller audiovisuellt verk eller rörliga bilder, med eller utan ljud.

4. Televisions- och radioföretags rätttigheter skall löpa ut femtio år efter det att utsändningen först överförs via tråd eller trådlöst, inbegripet via kabel eller satellit.

Artikel 4. *Skydd för inte tidigare utgivna verk*

En person som efter det upphovsrättsliga skyddets utgång för första gången lagligen ger ut eller lagligen offentliggör ett inte tidigare utgivet verk skall ha rätt till ett skydd motsvarande upphovsmannens ekonomiska rätttigheter. Skyddstiden för sådana rättigheter skall vara 25 år från den dag då verket först lagligen gavs ut eller lagligen offentliggjordes.

Artikel 5. *Kritiska och vetenskapliga publikationer*

Medlemsstaterna får skydda kritiska och vetenskapliga utgåvor av verk som inte längre skyddas av upphovsrätt. Skyddstiden för sådana rättigheter skall vara högst 30 år från den dag då verket först lagligen gavs ut.

Artikel 6. *Skydd för fotografier*

Fotografier som är originella på så sätt att de är upphovsmannens egna intellektuella skapelse skall skyddas enligt artikel 1. Inga andra bedömningsgrunder skall tillämpas för rätten till skydd. Medlemsstaterna får fastställa skydd för andra fotografier.

Artikel 7. *Skydd i förhållande till tredje land*

1. Om ett verks ursprungsland enligt Bernkonventionen är ett tredje land och om upphovsmannen till verket inte är medborgare i en medlemsstat, skall den skyddstid som föreskrivs av medlemsstaterna löpa ut den dag då det skydd som gäller i verkets ursprungsland löper ut, och den får inte överstiga den tid som fastställs i artikel 1.

2. De skyddstider som föreskrivs i artikel 3 skall också tillämpas om rättshavaren inte är medborgare i en medlemsstat, förutsatt att medlemsstaterna ger honom skydd. Utan att det påverkar tillämpningen av medlemsstaternas internationella förpliktelser skall dock den skyddstid som ges av medlemsstaterna löpa ut senast den dag då det skydd som ges i det land där rättshavaren är medborgare löper ut, och den får inte överstiga den tid som fastställs i artikel 3.

3. Medlemsstater som då detta direktiv antas särskilt i enlighet med sina internationella förpliktelser ger en längre skyddstid än den som följer av

bestämmelserna i punkterna 1 och 2, får behålla detta skydd till dess internationella överenskommelser om skyddstiden för upphovsrätt eller närstående rättigheter har ingåtts.

Artikel 8. *Beräkning av skyddstider*

De skyddstider som föreskrivs i detta direktiv beräknas från den 1 januari det år som följer på den händelse som ger upphov till skyddet.

Artikel 9. *Ideella rättigheter*

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av medlemsstaternas bestämmelser om de ideella rättigheterna.

Artikel 10. *Tillämpning i tiden*

1. Om en skyddstid som är längre än den motsvarande skyddstid som föreskrivs i detta direktiv redan löper i en medlemsstat på den dag som avses i artikel 13.1 skall detta direktiv inte medföra att skyddstiden förkortas i den medlemsstaten.

2. De skyddstider som fastställs i detta direktiv skall tillämpas på alla verk och prestationer som skyddas i minst en medlemsstat på den dag som avses i artikel 13.1, i enlighet med de nationella bestämmelserna om upphovsrätt eller närstående rättigheter eller som uppfyller kriterierna för skydd enligt direktiv 92/100/EEG.

3. Detta direktiv skall inte påverka sådana utnyttjanden som skett före den dag som avses i artikel 13.1. Medlemsstaterna skall anta de nödvändiga bestämmelserna för att särskilt skydda rättigheter som förvärvats av tredjeman.

4. Medlemsstater behöver inte tillämpa bestämmelserna i artikel 2.1 på filmverk eller audiovisuella verk som skapats före den 1 juli 1994.

5. Medlemsstaterna får fastställa den dag från vilken artikel 2.1 skall tillämpas, förutsatt att den dagen inte är senare än den 1 juli 1997.

Artikel 11. *Teknisk anpassning*

1. Artikel 8 i direktiv 91/250/EEG skall upphöra att gälla.

2. Artiklarna 11 och 12 i direktiv 92/100/EEG skall upphöra att gälla.

Artikel 12. *Anmälningsförfarande*

Medlemsstaterna skall omgående till kommissionen anmäla eventuella officiella förslag om att föreskriva nya närstående rättigheter, inbegripet de viktigaste orsakerna för att införa dem och den skyddstid som planeras.

Artikel 13. *Allmänna bestämmelser*

1. Medlemsstaterna skall före den 1 juli 1995 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga

för att uppfylla artikel 1–11 i detta direktiv.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

2. Medlemsstaterna skall tillämpa artikel 12 från dagen för anmälan av detta direktiv.

Artikel 14.

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 29 oktober 1993.

Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

särskilt artiklarna 57.2, 66 och 100 a, med beaktande av kommissionens förslag, med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, i enlighet med förfarandet i artikel 189 b i fördraget, och med beaktande av följande:

(1) Databaser är för närvarande inte tillräckligt skyddade av gällande lagstiftning i alla medlemsstater. Där sådant skydd finns, är det av olika innebörd.

(2) Sådana olikheter i det rättsliga skyddet för databaser som medlemsstaternas lagstiftning ger, har direkta och negativa återverkningar på den inre marknadens funktion vad gäller databaser och i synnerhet på fysiska och juridiska personers rätt att fritt tillhandahålla varor och on-line service av databaser inom hela gemenskapen enligt en enhetligt rättslig ordning. Dessa olikheter kan mycket väl bli större i samband med att medlemsstaterna antar ny lagstiftning på detta område som får en allt mer internationell karaktär.

(3) De befintliga olikheterna som har en snedvridande inverkan på den inre marknadens funktion bör undanröjas och uppkomsten av nya olikheter bör förhindras. Sådana olikheter som inte undergräver den inre marknadens funktion eller upprättandet av en informationsmarknad inom gemenskapen behöver däremot inte undanröjas eller förhindras från att uppkomma.

(4) I medlemsstaternas lagstiftning eller rättspraxis har redan formulerats olika former av upphovsrättsligt skydd för databaser. Icke-harmoniserade immateriella rättigheter kan ge upphov till hinder för den fria rörligheten av varor och tjänster inom gemenskapen så länge som olikheterna rörande omfattning av och villkoren för skyddet kvarstår.

(5) Upphovsrätt utgör en lämplig form för att ge upphovsmannen ensamrätt till en databas.

(6) I frånvaro av enhetliga stadganden om otillbörlig konkurrens eller rättspraxis på detta område är andra tilläggsåtgärder emellertid nödvändiga för att förhindra att innehållet i en databas blir föremål för utdrag och/eller återanvänds utan tillstånd.

(7) Upprättandet av databaser kräver en betydande insats av mänskliga, tekniska och finansiella resurser, men det

är möjligt att till en betydligt lägre kostnad kopiera eller få tillgång till dem än vad det kostar att själv skapa dem.

(8) Utdrag och/eller återanvändning utan tillstånd av innehållet i en databas utgör åtgärder som kan ha allvarliga ekonomiska eller tekniska följder.

(9) Databaser utgör ett värdefullt redskap för upprättandet av en informationsmarknad inom gemenskapen och kommer också att vara nyttiga på många andra områden.

(10) Den mycket starka ökningen inom gemenskapen och i världen av den informationsvolym som varje år genereras och behandlas inom alla handels- och industrisektorer kräver att man i medlemsstaterna investerar i avancerade system för databehandling.

(11) För närvarande råder inom databassektoren en mycket stor obalans mellan nivån på utförda investeringar såväl mellan medlemsstaterna som mellan gemenskapen och de huvudsakliga produktionsländerna utanför gemenskapen.

(12) En sådan investering i moderna datalagrings- och databehandlingssystem är möjlig inom gemenskapen endast med en stabil och homogen rättslig ordning som skyddar databastillverkarnas rättigheter.

(13) Detta direktiv skyddar sammanställda verk, ibland kallade ”samlingsverk”, data eller annat material vars bearbetning, lagring eller åtkomst sker genom elektroniska elektromagnetiska, elektro-optiska eller andra liknande metoder.

(14) Det skydd som detta direktiv inför bör utsträckas att gälla icke-elektroniska databaser.

(15) De villkor som tillämpas för att avgöra om en databas skall vara upphovsrättsligt skyddad skall begränsas till att gälla om urvalet eller sammanställningen av i innehållet i databasen är ett intellektuellt verk som upphovsmannen skapat. Detta skydd avser basens struktur.

(16) Inget annat kriterium än det immateriella verkets egenart skall behöva tillämpas för at avgöra huruvida en databas kan skyddas av upphovsrätt. I synnerhet skall databasens kvalitet eller estetiska värde inte värderas.

(17) Uttrycket databas bör förstås som tillämplig på alla samlingar av litterära, konstnärliga, musikaliska och andra verk eller sådant material som texter, ljud, bilder, siffror, fakta och data. Det måste handla om ett samling verk, data eller andra självständiga element som arrangerats på ett systematiskt eller metodiskt sätt och är tillgängliga självständigt från varandra. En upptagning av ett audiovisuellt, filmiskt, litterärt eller musikaliskt verk hör inte automatiskt till detta direktivs tillämpningsområde.

(18) Detta direktiv inverkar inte på upphovsmännens rätt att bestämma om eller på vilket sätt de tilllåter att

deras verk ingår i en databas och inverkar särskilt inte på huruvida den givna tillåtelsen innebär en ensamrätt eller ej. Skyddet för databaser genom en rättighet av sitt eget slag påverkar inte befintliga rättigheter rörande dess innehåll. När en upphovsman eller innehavare av en närstående rätttighet tillåter att vissa av dennes verk får ingå i en databas genom en icke-exklusiv licens, får en utomstående person med tillstånd från upphovsmannen eller innehavaren av den närstående rättigheten utnyttja dessa verk utan att den som upprättat databasen kan åberopa sin rätt av sitt eget slag – detta under förutsättning att verken varken blir föremål för utdrag eller återanvänds.

(19) Normalt skall en samling av flera upptagningar av musikstycken på en CD inte höra till detta direktivs tillämpningsområde både därför att den i sin egenskap av en samling inte uppfyller villkoren för upphovsrättsligt skydd och därför att den inte utgör en tillräckligt stor investering för att åtnjuta en rätt av sitt eget slag.

(20) Skydd enligt detta direktiv kan beviljas även för sådana element, exempelvis ordböcker och indexsystem, som är nödvändiga för att vissa databaser skall fungera och kunna rådfrågas.

(21) Skydd enligt detta direktiv skall gälla databaser i vilka verk, data och andra element sammanställts på ett systematiskt och metodiskt sätt. Det krävs inte att detta material fysiskt har lagrats på ett organiserat sätt.

(22) Elektroniska databaser som avses i detta direktiv kan även omfatta anordningar såsom CD-ROM och CD-I.

(23) Uttrycket databas skall inte tillämpas på datorprogram som används då en databas tillverkas eller används eftersom dessa datorprogram skyddas av rådets direktiv 91/250/EEG av den 14 maj 1991 om rättsligt skydd för datorprogram.

(24) Sådan uthyrning och utlåning av databaser som faller inom området för upphovsrätt eller närstående rätttigheter regleras uteslutande genom rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende upphovsrättsligt skyddade verk och om upphovsrätten närstående rättigheter.

(25) Skyddstiden för upphovsrätt har redan reglerats genom rådets direktiv 93/98/EEG av den 29 oktober 1993 om harmonisering av skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter (6).

(26) Verk som skyddas av upphovsrätt eller närstående rättigheter och som införts i en databas förblir likväl skyddade av respektive ensamrätt och kan inte införas i en databas eller bli föremål för utdrag ur denna bas utan tillåtelse av rättsinnehavaren eller den till vilken dennes rätt övergått.

(27) Bestämmelser om upphovsrätt och närstående rättigheter till verk som sålunda införts i en databas skall inte på något vis påverkas av förekom-

sten av en särskild rätt grundad på att dessa verk valts ut och sammanställts i en databas.

(28) Den ideella delen av upphovsrätten till en databas tillkommer upphovsmannen och skall utövas i enlighet med medlemsstaternas lagstiftning och med bestämmelserna i Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk. Den ideella rättigheten faller utanför detta direktivs tillämpningsområde.

(29) Medlemsstaterna bestämmer själva över upphovsrätten i anställningsförhållanden. Följaktligen hindrar ingenting i detta direktiv medlemsstaterna från att i sin lagstiftning bestämma att om en databas är utvecklad av en arbetstagare i tjänsten eller enligt arbetsgivarens anvisningar, arbetsgivaren ensam är berättigad till att utöva alla de ekonomiska rättigheter som är knutna till den bas som utvecklats, med mindre än att annat är avtalat.

(30) Upphovsmannens ensamrätt måste omfatta rätten att avgöra på vilket sätt och av vem hans verk får utnyttjas samt i synnerhet rätten att kontrollera verkets spridning till obehöriga personer.

(31) Det upphovsrättsliga skyddet av databaser omfattar likaså databaser som gjorts tillgängliga på ett annat sätt än genom kopior.

(32) Medlemsstaterna skall säkerställa att de nationella bestämmelserna åtminstone i materiellt hänseende är likvärdiga med detta direktiv vad beträffar inskränkningar i förfogandet över verket.

(33) Frågan om spridningsrättens konsumtion uppkommer inte i fråga om on-line databaser som hör under området för tjänster. Detta gäller också materiella kopior av en sådan bas som med upphovsmannens medgivande gjorts av den som utnyttjar denna tjänst. I motsats till CD-ROM eller CD-I, i vilka den immateriella rättigheten ingår i ett materiellt hjälpmedel, dvs. i en vara, är varje on-line tjänst egentligen en handling som skall vara underställd ett tillståndsförfarande i den mån upphovsrätten föreskriver det.

(34) När upphovsmannen väl har beslutat göra en kopia av sin databas tillgänglig för en användare antingen genom en on-line tjänst eller någon annan slags spridning bör emellertid denna behörige användare ha tillgång till databasen för att använda den för det ändamål och på det sätt som föreskrivs i licensavtalet som ingåtts med upphovsmannen även om tillgången och användandet kräver förfoganden som i princip är underställda inskränkningen.

(35) En lista över undantag från inskränkningarna i förfogandet över verket bör upprättas med beaktande av att den upphovsrätt som avses i detta direktiv endast gäller på urvalet eller sammanställningen av det material som ingår i en databas. Medlemsstaterna bör ha rätt att bestämma om sådana undantag i vissa fall. Denna rätt bör emellertid utnyttjas i enlighet

med Bernkonventionen och undantagen skall gälla databasens struktur. Det är lämpligt att skilja mellan undantag för privat bruk och undantag för mångfaldigande för privat bruk, varvid sistnämnda område angår bestämmelser i vissa medlemsstaters nationella rätt, när det gäller skatt på tomma datamedier och upptagningsapparatur.

(36) I detta direktiv avses med uttrycket vetenskaplig forskning såväl naturvetenskaplig som humanistisk forskning.

(37) Tillämpningen av artikel 10.1 i Bernkonventionen berörs ej av detta direktiv.

(38) Den alltjämt ökande användningen av numerisk teknologi utsätter databasproducenten för risken att innehållet i hans databas kopieras och omarbetas elektroniskt utan tillstånd för att med innehållet tillverka en annan databas med ett identiskt innehåll men som inte skulle strida mot upphovsrätten till sammanställningen av den ursprungliga basens innehåll.

(39) Förutom att säkerställa skyddet av upphovsrätten som grundas på originaliteten hos urvalet eller sammanställningen av innehållet i databasen, har detta direktiv som mål att skydda databasproducenterna mot att användare eller konkurrenter tillgodogör sig resultaten av de investeringar i pengar och sakkunskap som de som sökt och samlat innehållet gjort, genom att skydda hela eller väsentliga delar av databasen mot vissa av användarens eller konkurrentens förfoganden.

(40) Det specifika föremålet för denna rätt av sitt eget slag är att garantera att investeringar för anskaffning, granskning och presentation av innehållet i en databas skyddas för en bestämd tid. Denna investering kan bestå i att pengar och/eller tid och energi lagts ned på projektet.

(41) Syftet med rätten av sitt eget slag är att ge dataproducenten möjlighet att förhindra olovligt utdrag och/eller återanvändning av hela eller en väsentlig del av innehållet i en databas. Databasproducenten är den som tar initiativet och tar på sig risken att utföra investeringarna. Definitionen av producent utesluter således särskilt underleverantörerna.

(42) Den särskilda rätten att förhindra olovligt utdrag och/eller återanvändning avser användarens förfoganden som överskrider dennes lagliga rätt och som på så vis är till men för investeringen. Rätten att förbjuda utdrag och/eller återanvändning av hela eller en väsentlig del av innehållet gäller förutom produktion av en otillbörligen konkurrerande produkt också användaren som genom sitt förfogande undergräver investeringen på ett kvalitativt eller kvantitativt sett väsentligt vis.

(43) Om användaren verkställer en on-line överföring med upphovsmannens medgivande konsumeras inte rätten att förbjuda återanvändning varken av databasen eller av en mate-

riell kopia av hela eller en del av denna bas.

(44) Om det krävs att hela eller en väsentlig del av innehållet varaktigt eller tillfälligt överförs till ett annat hjälpmedel för att innehållet i en databas skall kunna visas på en bildskärm, behövs rättsinnehavarens tillstånd för sådant förfogande.

(45) Rätten att förhindra utdrag och/eller återanvändning utan tillstånd ger inte upphov till någon utvidgning av upphovsrätten till enkla fakta eller data.

(46) Att det finns en rätt att förhindra utdrag och/eller återanvändning av hela eller en väsentlig del av verk, data eller element i en databas ger inte upphov till någon ny rätt för detta specifika verk, för dessa specifika data eller element.

(47) För att främja konkurrensen mellan leverantörer av produkter och tjänster på informationsmarknaden, får det skydd som rätten av sitt eget slag erbjuder inte utövas på ett sätt som skulle underlätta missbruk av en dominerande ställning, särskilt vad gäller utveckling och spridning av nya produkter och tjänster med ett intellektuellt, dokumentärt, tekniskt, ekonomiskt eller kommersiellt mervärde. Följaktligen skall bestämmelserna i detta direktiv inte inverka på tillämpningen av gemenskapsrättsliga eller nationella konkurrensregler.

(48) Syftet med detta direktiv, som är att säkerställa ett ändamålsenligt och enhetligt skydd för databaser i syfte att garantera att databasproducenten uppbär ersättning, är olikt syftet med Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (7), vars syfte är att säkerställa den fria rörelsen för personuppgifter på grundval av harmoniserade regler som syftar till att skydda de grundläggande rättigheterna, särskilt rätten till privatliv enligt artikel 8 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av lagstiftningen rörande dataskydd.

(49) Trots att databasproducenten eller rättsinnehavaren har rätt att förbjuda utdrag eller återanvändning av hela eller en väsentlig del av en databas bör de inte kunna hindra en behörig användare från att göra utdrag av eller återanvända mindre väsentliga delar. Denna användare får dock inte orsaka oberättigad skada varken på en rätt av sitt eget slag eller på någons upphovsrätt eller någon närstående rättighet till verk som ingår i denna bas.

(50) Medlemsstaterna bör kunna föreskriva undantag till rätten att hindra utdrag och/eller återanvändning av hela eller en väsentlig del av innehållet i en databas, om det gäller utdrag för enskilt bruk, eller för bruk inom undervisningsverksamhet eller för vetenskaplig forskning, eller om det gäller

utdrag och/eller återanvändning som görs i den allmänna säkerhetens intresse eller för ett administrativt eller rättsligt förfarande. Dessa åtgärder får emellertid inte påverka databasproducentens ensamrätt att utnyttja databasen och får inte heller ske i kommersiellt syfte.

(51) När medlemsstaterna använder sig av denna rättighet att tillåta den behörige användaren av en databas att företa utdrag av en väsentlig del av innehållet för undervisning eller vetenskaplig forskning, får de begränsa detta tillstånd till att gälla vissa slags undervisnings- eller forskningsinrättningar.

(52) Medlemsstater som har särskilda bestämmelser som innefattar en rätt som liknar den rätt av sitt eget slag som föreskrivs i detta direktiv bör kunna behålla, när de gäller den nya rätten, de undantag dessa regler traditionellt föreskriver.

(53) Bevisbördan för tidpunkten för databasens fullbordande åligger databasproducenten.

(54) Bevisbördan för att alla de kriterier uppfyllts som krävs för att man skall kunna sluta sig till att en väsentlig ändring av databasens innehåll bör anses utgöra en ny väsentlig investering åligger databasproducenten.

(55) En ny väsentlig investering som medför en ny skyddstid kan inbegripa en omfattande granskning av databasens innehåll.

(56) Rätten att förhindra olovligt utdrag och/eller återanvändning tillämpas inte på databaser vars producent är medborgare eller stadigvarande bosatt i tredje land eller på databaser som producerats av en juridisk person som inte i fördragets mening är etablerad i en medlemsstat, förutom när detta tredje land erbjuder ett jämförligt skydd för databaser som producerats av medborgare i medlemsstaterna eller stadigvarande bosatta inom gemenskapens territorium.

(57) Förutom att medlemsstaternas lagstiftning bör stipulera om sanktioner i fall av intrång i upphovsrätt eller andra rättigheter bör medlemsstaterna fastställa lämpliga sanktioner för olovliga utdrag och/eller återanvändning av innehållet i en databas.

(58) Förutom det skydd som detta direktiv med hjälp av upphovsrätten ger databasens struktur och det skydd som direktivet ger dess innehåll genom rätten av sitt eget slag att hindra otillåtet utdrag och/eller återanvändning, förblir medlemsstaternas övriga stadganden angående tillhandahållande av varor och tjänster inom databassektorn tillämpliga.

(59) Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av eventuella bestämmelser i medlemsstaternas lagstiftning angående utsändning av audiovisuella program på databaser som består av audiovisuella verk.

(60) Vissa medlemsstaters bestämmelser om upphovsrätt skyddar för närvarande databaser som inte uppfyl-

ler kriterierna för upphovsrättsligt skydd, varom stadgas i detta direktiv. Även om dessa databaser kan omfattas av skydd enligt den i detta direktiv stadgade rättigheten att förhindra olovligt utdrag och/eller återanvändning av deras innehåll, är skyddstiden för denna sistnämnda rätt mycket kortare än den som de nu gällande nationella bestämmelserna beviljar. En harmonisering av de tillämpliga villkoren för avgörande av huruvida en databas skall skyddas av upphovsrätt får inte resultera i en förkortning av den skyddstid som innehavarna av ifrågavarande rättigheter för tillfället åtnjuter. För detta ändamål bör undantag instiftas. Följderna av detta undantag bör begränsa sig till de berörda medlemsstaternas territorier.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I. Tillämpningsområde

Artikel 1. *Tillämpningsområde*

1. Detta direktiv gäller rättsligt skydd för alla slags databaser.

2. I detta direktiv avses med databas: en samling av verk, data eller andra självständiga element som sammanställts på ett systematiskt och metodiskt sätt och som var för sig är tillgänglig genom elektroniska medier eller på något annat sätt.

3. Skydd enligt detta direktiv tillämpas inte på sådana datorprogram som används då en databas som är tillgänglig genom elektroniska medier tillverkas eller används.

Artikel 2. *Begränsningar av tillämpningsområdet*

Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av gemenskapsbestämmelser angående

a) rättsligt skydd av datorprogram,
b) uthyrnings- och utlåningsrättigheter samt vissa närstående rättigheter,
c) skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter,

Kapitel II. Upphovsrätt

Artikel 3. *Skyddsföremålet*

1. I enlighet med detta direktiv utgör databaser som på grund av innehållets urval eller sammanställning utgör sådana intellektuella verk som kan utgöra föremål för upphovsrätt. Inga andra kriterier kan tilllämpas för att besluta om skydd skall ges.

2. Databasers upphovsrättsliga skydd täcker i enlighet med detta direktiv inte dess innehåll och påverkar inte tillämpningen av de rättigheter som har sagda innehåll som föremål.

Artikel 4. *Upphovsman till en databas*

1. Upphovsmannen till en databas skall vara den fysiska person eller grupp av fysiska personer som har skapat databasen eller, om en med-

lemsstats lagstiftning medger det, den juridiska person som enligt den berörda lagstiftningen anses vara rättsinnehavare.

2. Om en medlemsstats lagstiftning godtar gemensamma verk, skall den person som anses vara upphovsman inneha de ekonomiska rättigheterna.

3. Om en grupp fysiska personer gemensamt skapat en databas skall dessa personer gemensamt inneha ensamrätterna.

Artikel 5. *Inskränkningar i förfogandet över verket*

Till den del databasen kan utgöra föremål för ett upphovsrättsligt skydd åtnjuter basens upphovsman ensamrätt att själv utföra eller tillåta följande:

a) provisorisk eller varaktig framställning av exemplar, helt eller delvis och oberoende av sätt eller form,
b) översättning, bearbetning, arrangering eller annan transformation,
c) att databasen eller en kopia härav görs tillgänglig för allmänheten. När ett exemplar av databasen första gången inom gemenskapen förts i handeln av rättsinnehavaren, eller med hans medgivande, konsumeras hans rätt att kontrollera återförsäljningen inom gemenskapen av detta exemplar,
d) all förmedling, framställning eller offentligt framförande,
e) all framställning av exemplar, spridning, förmedling, förevisning eller offentligt framförande av resultaten av de förfoganden som citerades i punkt b.

Artikel 6. *Undantag från inskränkningarna i förfogandet över verket*

1. Den behörige användaren av en databas eller exemplar av denna får utan särskilt tillstånd av databasens upphovsman förfoga över verket i enlighet med artikel 5, om förfogandet är nödvändigt för tillgång till innehållet i databasen eller för ett normalt utnyttjande av den. Om den behörige användaren enbart har tillstånd att använda en del av databasen, gäller denna punkt endast denna del.

2. Medlemsstaterna har rätt att bestämma om inskränkningar av de rättigheter som avses i artikel 5 i följande fall:

a) vid framställning för enskilt bruk av en icke-elektronisk databas,
b) vid bruk uteslutande för undervisningsändamål eller vetenskaplig forskning, alltid under förbehåll att källan anges, som berättigas av det eftersträvade icke-kommersiella syftet,
c) vid användning i den allmänna säkerhetens intresse eller för ett administrativt eller rättsligt förfarande,
d) utan hinder av punkt a, b och c, vid andra undantag från upphovsrätten som traditionellt gäller i deras nationella rätt.

3. I enlighet med Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk skall denna artikel inte tolkas på ett sådant sätt att dess tillämpning förorsakar oberättigad skada på rättsinnehavarens legitima intressen eller så att den förhindrar normalt bruk av databasen.

Kapitel III. Rätt av sitt eget slag

Artikel 7. *Rättighetens föremål*

1. Medlemsstaterna skall tillerkänna en databasproducent som vid anskaffning, granskning eller presentation visar sig innehålla en kvantitets- eller kvalitetsmässigt sett väsentlig investering, rätten att förbjuda utdrag och/eller återanvändning av hela eller en kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig del av databasens innehåll.

2. I detta kapitel avses med
a) utdrag: en varaktig eller tillfällig överflyttning av hela eller en väsentlig del av innehållet i en databas, oberoende av på vilket sätt och i vilken form detta sker,
b) återanvändning: när hela eller en väsentlig del av innehållet i en databas görs tillgänglig för allmänheten genom spridning av exemplar, uthyrning, on-line överföring eller överföring i någon annan form. När en kopia av databasen en gång sålts inom gemenskapen av rättsinnehavaren eller med dennes medgivande, konsumeras hans rätt att kontrollera återförsäljningen inom gemenskapen av detta exemplar

Utlåning från en inrättning som är tillgänglig för allmänheten utgör inte utdrag eller återanvändning.

3. Den rätt som avses i punkt 1 kan överföras, överlåtas eller ges som gåva genom licensavtal.

4. Den rätt som avses i punkt 1 skall tillämpas oberoende av möjligheten att ge databasen upphovsrättsligt eller annat rättsligt skydd. Dessutom skall den tillämpas oberoende av möjligheten att skydda databasens innehåll genom upphovsrätt eller andra rättigheter. Det i punkt 1 stadgade skyddet av databaser påverkar inte tillämpningen av befintliga rätttigheter för deras innehåll.

5. Återkommande eller systematiskt utdrag och/eller återanvändning av väsentliga delar av innehållet i den databas, som förutsätter förfoganden som strider mot normalt bruk av basen eller som orsakar databasproducenternas lagstadgade rättigheter oförsvarlig skada, är ej tillåtna.

Artikel 8. *Den behörige användarens rättigheter och skyldigheter*

1. Den databasproducent, vars databas på något sätt gjorts tillgänglig för allmänheten, kan inte förhindra den behörige användaren från att företa utdrag av och/eller återanvända kvalitativt eller kvantitativt sett mindre väsentliga delar av dess innehåll, oberoende av för vilket ändamål detta sker. I den mån den behörige användaren enbart har tillstånd att göra utdrag

och/eller att återanvända en del av databasen, gäller denna punkt endast denna del.

2. Den behörige användare av en databas som på något sätt gjorts tillgänglig för allmänheten, får inte förfoga över den på sätt som strider mot ett normalt bruk av denna bas eller som oberättigat kränker databasproducentens legitima intressen.

3. Den behörige användare av en databas som på något sätt gjorts tillgänglig för allmänheten, får inte skada upphovsrättsinnehavaren eller innehavaren av en närstående rättighet rörande verk som denna bas innehåller.

Artikel 9. *Undantag från rätt av sitt eget slag*

Medlemsstaterna har möjligheten att föreskriva att den behörige användaren av en databas som på något sätt gjorts tillgänglig för allmänheten får företa utdrag av eller återanvända en väsentlig del av dess innehåll utan tillstånd från databasproducenten,

a) om det gäller utdrag för enskilt bruk av en icke-elektronisk databas,
b) om det gäller utdrag inom undervisningsverksamhet eller för vetenskaplig forskning, förutsatt att källan anges och att det berättigas av det eftersträvade icke-kommersiella syftet,
c) om det gäller utdrag eller återanvändning i den allmänna säkerhetens intresse eller för ett administrativt eller rättsligt förfarande.

Artikel 10. *Skyddstid*

1. Den rätt som avses i artikel 7 får effekt från den tidpunkt då databasen fullbordats. Den gäller till 15 år efter den 1 januari det år då databasen fullbordats.

2. När det är fråga om en databas som på något sätt gjorts tillgänglig för allmänheten före utgången av den period som avses i punkt 1, skall skyddstiden för denna rätt gälla till 15 år efter den 1 januari det år då databasen för första gången gjorts tillgänglig för allmänheten.

3. Varje kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig ändring i innehållet i en databas, särskilt varje väsentlig ändring som är en följd av en samling av tilllägg, utplåningar eller ändringar som berättigar bedömningen att det har uppkommit en ny kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig investering gör att databasen, som uppkommit på grund av denna investering kan tilldelas en egen skyddstid.

Artikel 11. *Innehavare av rätt av sitt eget slag*

1. Den rätt som avses i artikel 7 skall tillämpas på sådana databaser vars producent eller rättsinnehavare är medborgare i en medlemsstat eller är stadigvarande bosatt inom gemenskapens territorium.

2. Punkt 1 tillämpas också på företag som grundats i överensstämmelse med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller huvudanläggning inom gemenskapen. Om ett sådant företag endast har sitt säte inom gemenskapens territorium bör dess verksamhet ha ett verkligt och kontinuerligt samband med en medlemsstats ekonomi.

3. Överenskommelser som utsträcker den rätt som avses i artikel 7 till databaser som producerats i tredje land och som följaktligen inte täcks av punkt 1 och 2, skall ingås av rådet på förslag av kommissionen. Skyddstiden som beviljas databaser med stöd av detta förfarande skall inte överstiga den som föreskrivs i artikel 10.

Kapitel IV. Gemensamma bestämmelser

Artikel 12. *Sanktioner*

Medlemsstaterna skall föreskriva ändamålsenliga sanktioner mot intrång i sådana rättigheter som avses i detta direktiv.

Artikel 13. *Den fortsatta tillämpningen av andra bestämmelser*

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av andra bestämmelser rörande bl.a. upphovsrätt, närstående rättigheter eller andra rätttigheter eller skyldigheter angående data, verk eller andra i databasen införda element, patent, varumärken, mönster eller modeller, skydd av nationella kulturskatter, kartellrätt och otillbörlig konkurrens, affärshemligheter, säkerhet, sekretess, skydd av personuppgifter och privatliv, tillgång till allmänna handlingar eller avtalsrätt.

Artikel 14. *Tillämpning i tiden*

1. Det skydd som föreskrivs i detta direktiv med avseende på upphovsrätt skall också tillämpas på sådana databaser som skapats före det datum som avses i artikel 16.1, som vid denna tidpunkt uppfyller de i detta direktiv föreskrivna kraven för upphovsrättsligt skydd av databaser.

2. Som undantag från punkt 1 gäller att om en databas som är upphovsrättsligt skyddad i en medlemsstat vid den tidpunkt då detta direktiv offentliggörs men inte uppfyller villkoren för upphovsrättsligt skydd enligt artikel 3.1, skall detta direktiv inte medföra att skyddstiden enligt ovan nämnda ordning förkortas i den medlemsstaten.

3. Det skydd som föreskrivs i detta direktiv skall med avseende på den rätt som avses i artikel 7 också tillämpas på databaser som fullbordats under de 15 år som föregår det datum som avses i artikel 16.1 och som vid den tidpunkten uppfyller de krav som föreskrivs i artikel 7.

4. Det skydd som avses i punkt 1 och 3 skall inte påverka de avtal som slutits eller rättigheter som erhållits före det datum som avses i dessa punkter.

5. I fråga om databaser som fullbordats under de 15 år som föregår det datum som anges i punkt 16.1, uppgår den i artikel 7 avsedda rättens skyddstid till 15 år räknat från den 1 januari som följer på detta datum.

Artikel 15. *Vissa indispositiva bestämmelser*

Avtalsrättsliga bestämmelser som strider mot artikel 6.1 och 8 är ogiltiga.

Artikel 16. *Slutbestämmelser*

1. Medlemsstaterna skall införa de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 januari 1998.

När medlemsstaterna beslutar om dessa åtgärder skall besluten innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Medlemsstaterna skall fastställa ordningen för hur hänvisningen i fråga skall göras.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

3. Senast vid slutet av det tredje året efter det datum som anges i punkt 1, och därefter vart tredje år, skall kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om genomförandet av detta direktiv i vilken den särskilt, på grundval av särskild information från medlemsstaterna, skall undersöka tillämpningen av rättten av sitt eget slag, däribland artiklarna 8 och 9, och särskilt kontrollera om tillämpningen av denna rätt inneburit missbruk av dominerande ställning eller andra konkurrensbegränsningar, vilka skulle berättiga att åtgärder vidtogs, bland dem möjligheten till tvångslicenser. Kommissionen skall vid behov framlägga förslag som syftar till att anpassa detta direktiv till utvecklingen på databasområdet.

Artikel 17

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 11 mars 1996.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (InfoSoc-direktivet)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 47.2, artikel 55 och artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget, och

av följande skäl:

(1) I fördraget föreskrivs upprättandet av en inre marknad och inrättandet av ett system som säkerställer att konkurrensen på den inre marknaden inte snedvrids. En harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om upphovsrätt och närstående rättigheter bidrar till att uppnå dessa mål.

(2) Europeiska rådet framhöll vid sitt möte på Korfu den 24–25 juni 1994 behovet av att skapa allmänna och flexibla rättsliga ramar på gemenskapsnivå för att främja informationssamhällets utveckling i Europa. För detta krävs bland annat en inre marknad för nya varor och tjänster. En betydande gemenskapslagstiftning som kan ligga till grund för ett sådant regelverk finns redan eller håller på att utarbetas. Upphovsrätt och närstående rätttigheter är av stor betydelse i detta sammanhang, eftersom dessa rättigheter skyddar och stimulerar utveckling och marknadsföring av nya varor och tjänster samt skapandet och utnyttjandet av det kreativa innehållet i dessa.

(3) Den föreslagna harmoniseringen kommer att underlätta genomförandet av den inre marknadens fyra friheter och har samband med efterlevnaden av de grundläggande rättsprinciperna och särskilt avseende äganderätt, inklusive immaterialrätt, samt yttrandefrihet och allmänintresset.

(4) Harmoniserade rättsliga ramar för upphovsrätt och närstående rättigheter kommer genom ökad klarhet i rättsligt hänseende och genom att en hög skyddsnivå skapas inom området för immaterialrätt att uppmuntra till betydande investeringar i kreativ och innovativ verksamhet, bl.a. då det gäller nätinfrastruktur, vilket i sin tur leder till tillväxt och ökad konkurrenskraft för europeisk industri inom såväl innehållsskapande som informationsteknik och mer allmänt inom ett brett område av industri- och kultursekto-

rer. Detta kommer att säkerställa sysselsättningen och främja skapandet av nya arbetstillfällen.

(5) Genom den tekniska utvecklingen har formerna för skapande, produktion och utnyttjande mångfaldigats och diversifierats. Även om detta inte kräver nya begrepp för skyddet inom området för immaterialrätt, bör den nu gällande lagstiftningen om upphovsrätt och närstående rättigheter anpassas och kompletteras för att på ett tillfredsställande sätt svara mot den ekonomiska verkligheten, t.ex. de nya utnyttjandeformerna.

(6) Utan en harmonisering på gemenskapsnivå kan nationellt lagstiftningsarbete, som redan har inletts i ett antal medlemsstater för att svara mot de tekniska utmaningarna, leda till betydande skillnader i skyddet och därmed till inskränkningar av den fria rörligheten för varor och tjänster, som innehåller eller bygger på immaterialrätt, med en ny splittring av den inre marknaden och inkonsekvens i lagstiftningen som följd. Effekterna av sådana rättsliga skillnader och osäkerhetskällor kommer att bli än större i takt med den fortsatta utvecklingen av informationssamhället, som redan har lett till att immateriella rättigheter i allt högre grad utnyttjas över nationsgränserna. Denna utveckling kommer att intensifieras och bör så göra. Betydelsefulla rättsliga skillnader och oklarheter i fråga om skyddet kan vara ett hinder för att uppnå stordriftsfördelar för nya varor och tjänster med innehåll som omfattas av upphovsrätt och närstående rättigheter.

(7) Den gemenskapsrättsliga ramen för skyddet av upphovsrätt och närstående rättigheter måste därför även anpassas och kompletteras i den utsträckning som krävs för att den inre marknaden skall fungera väl. Därför bör sådana nationella bestämmelser om upphovsrätt och närstående rättigheter anpassas, vilka skiljer sig avsevärt åt mellan medlemsstaterna eller vilka skapar rättslig oklarhet till hinder för en väl fungerande inre marknad och en sund utveckling av informationssamhället i Europa, vidare bör inkonsekventa nationella åtgärder med anledning av den tekniska utvecklingen undvikas, medan däremot skillnader som inte har några negativa effekter på den inre marknadens funktion inte behöver avlägsnas eller förebyggas.

(8) Informationssamhällets sociala, samhälleliga och kulturella konsekvenser kräver att man beaktar de specifika egenskaperna hos varornas och tjänsternas innehåll.

(9) Utgångspunkten för en harmonisering av upphovsrätt och närstående rättigheter måste vara en hög skyddsnivå, eftersom dessa rättigheter har en avgörande betydelse för det intellektuella skapandet. Skyddet av dem bidrar till att bevara och utveckla kreativiteten och gagnar upphovsmän, utövande konstnärer, producenter, konsumenter, kultur, näringsliv och allmänhet. Immaterialrätt har därför erkänts som en integrerad del av äganderätten.

(10) För att upphovsmännen och de utövande konstnärerna skall kunna fortsätta med sin skapande och konstnärliga verksamhet måste de få en skälig ersättning för utnyttjandet av sina verk och detsamma gäller producenterna som måste kunna finansiera denna verksamhet. De investeringar som krävs för att producera varor, t.ex. fonogram, filmer eller multimedieprodukter, och tjänster, t.ex. sådana som tillhandahålls på begäran, är betydande. Ett tillfredsställande rättsligt skydd av immateriella rättigheter är nödvändigt för att säkerställa sådan ersättning och för att möjliggöra en tillfredsställande avkastning på investeringarna.

(11) Ett effektivt och strikt system för skydd av upphovsrätten och närstående rättigheter är ett av de viktigaste sätten för att se till att det europeiska kulturskapandet och den europeiska kulturproduktionen får nödvändiga resurser och för att värna om skapande och utövande konstnärers självständighet och värdighet.

(12) Ett tillfredsställande skydd för upphovsrättsliga verk och alster som omfattas av närstående rättigheter är även av stor betydelse kulturellt sett. Enligt artikel 151 i fördraget skall gemenskapen beakta de kulturella aspekterna då den handlar.

(13) Att tillsammans söka efter, och på europeisk nivå konsekvent tillämpa, tekniska åtgärder för att skydda verken och de andra alstren och ge nödvändig information om rättigheterna är av grundläggande betydelse, eftersom det yttersta syftet med dessa åtgärder är att säkerställa tillämpningen av i lag fastlagda principer och garantier.

(14) Detta direktiv bör främja utbildning och kultur genom skyddet av verk och andra alster och på samma gång medge undantag eller inskränkningar i allmänhetens intresse när det gäller utbildning och undervisning.

(15) Den diplomatkonferens som hölls under ledning av Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) i december 1996 utmynnade i att två nya fördrag antogs, WIPO-fördraget om upphovsrätt och WIPO-fördraget om framföranden och fonogram, som behandlar skydd för upphovsmän respektive skydd för utövande konstnärer och fonogramproducenter. Genom dessa fördrag uppdateras det internationella skyddet av upphovsrätt och närstående rättigheter i betydande utsträckning, inte minst i fråga om den så kallade digitala agendan, och möjligheterna för att bekämpa piratkopieringen runt om i världen förbättras. Gemenskapen och en majoritet av medlemsstaterna har redan undertecknat fördragen, och förberedelseprocessen för gemenskapens och medlemsstaternas ratificering av fördragen pågår. Genom detta direktiv uppfylls också ett antal av dessa nya internationella förpliktelser.

(16) Eftersom ansvarsfrågan, då det gäller verksamheter i nätmiljö, inte endast berör upphovsrätt och närstående rättigheter utan även andra om-

råden, t.ex. förtal, vilseledande reklam och varumärkesintrång, kommer denna fråga att behandlas på ett övergripande sätt i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (Direktiv om elektronisk handel)(4), som förtydligar och harmoniserar olika rättsliga frågor i samband med informationssamhällets tjänster, bl.a. elektronisk handel. Det här direktivet bör genomföras enligt en tidsplan liknande den för genomförandet av direktivet om elektronisk handel, eftersom det direktivet utgör en harmoniserad ram för principer och bestämmelser som bl.a. berör vissa viktiga delar i det här direktivet. Det här direktivet påverkar inte bestämmelserna om ansvar i det direktivet.

(17) I synnerhet mot bakgrund av de krav som den digitala miljön medför är det nödvändigt att säkerställa att rättighetsförvaltande organisationer uppnår en högre grad av rationalisering och överblick i fråga om efterlevnaden av konkurrensreglerna.

(18) Detta direktiv påverkar inte bestämmelser i medlemsstaterna när det gäller förvaltning av rättigheter, t.ex. kollektiva avtalslicenser med utsträckt verkan.

(19) Rättsinnehavarnas ideella rättigheter bör utövas i enlighet med medlemsstaternas lagstiftning och bestämmelserna i Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk, WIPO:s fördrag om upphovsrätt och WIPO-fördraget om framföranden och fonogram. Dessa ideella rättigheter omfattas inte av detta direktiv.

(20) Detta direktiv bygger på de principer och regler som redan fastlagts genom de direktiv som nu är i kraft på området, särskilt 91/250/EEG(5), 92/100/EEG(6), 93/83/EEG(7), 93/98/EEG(8) och 96/9/EG(9), samt utvecklar och sätter in dem i ett sammanhang, nämligen informationssamhället. Bestämmelserna i detta direktiv bör inte påverka bestämmelserna i de direktiven, om inte annat föreskrivs i detta direktiv.

(21) I detta direktiv bör området fastställas för de handlingar som omfattas av mångfaldiganderätten i fråga om de olika rättsinnehavarna. Detta bör göras i överensstämmelse med gemenskapens regelverk. En vid definition av dessa handlingar krävs för att säkerställa klarhet i rättsligt avseende på den inre marknaden.

(22) Syftet att på lämpligt sätt främja spridning av kultur får inte nås genom att ett strikt skydd av rätttigheter offras eller genom att otillåtna former av spridning av efterbildade kulturella verk tolereras.

(23) I detta direktiv bör upphovsmannens rätt till överföring till allmänheten harmoniseras ytterligare. Denna rätt bör förstås i vid mening och omfatta all överföring till allmänheten som inte är närvarande på den plats varifrån överföringen sker. Denna rätt

bör omfatta all sådan sändning eller vidaresändning av ett verk till allmänheten på trådbunden eller trådlös väg, inklusive radio- och televisionssändningar. Denna rätt omfattar inga andra åtgärder.

(24) Rätten som avses i artikel 3.2, att göra andra alster tillgängliga för allmänheten, bör anses omfatta alla åtgärder varigenom sådana alster görs tillgängliga för den del av allmänheten som inte är närvarande på den plats varifrån tillgängliggörandet sker och omfattar inte några andra åtgärder.

(25) De rättsliga oklarheterna i fråga om nivån och arten av skydd för handlingar som består av tillhandahållande på begäran via nät av upphovsrättsligt skyddade verk och alster som skyddas av närstående rättigheter bör lösas genom bestämmelser om harmoniserat skydd på gemenskapsnivå. Det bör klargöras att alla rättsinnehavare som erkänns i detta direktiv har ensamrätt att göra upphovsrättsligt skyddade verk och andra alster tillgängliga för allmänheten genom interaktiva tillhandahållanden på beställning. Sådant interaktivt tillhandahållande på begäran utmärks av att enskilda personer kan få tillgång till dem på en plats och vid en tidpunkt som de bestämmer individuellt.

(26) När det gäller tjänster som programföretag tillhandahåller på begäran vilka avser radio- och televisionsprogram som innehåller musik från kommersiella fonogram såsom en integrerad del, skall kollektiva licensavtal uppmuntras så att ersättning för de berörda rättigheterna lättare kan ges.

(27) Enbart tillhandahållandet av de fysiska förutsättningarna för att möjliggöra eller genomföra en överföring skall inte i sig betraktas som överföring i den mening som avses i detta direktiv.

(28) I det upphovsrättsliga skyddet enligt detta direktiv ingår ensamrätt att bestämma över spridning av verk som ingår i en fysisk vara. Genom den första försäljningen inom gemenskapen av originalet eller kopior av ett verk, om den görs av rättsinnehavaren eller med dennes samtycke, konsumeras bestämmanderätten över vidareförsäljningen av föremålet inom gemenskapen. Denna rätt bör dock inte vara konsumerad då det gäller original eller kopior av ett verk som säljs utanför gemenskapen av rättsinnehavaren eller med dennes samtycke. Upphovsmannens uthyrnings- och utlåningsrättigheter fastställs i direktiv 92/100/EEG. Den spridningsrätt som föreskrivs i det här direktivet påverkar inte de bestämmelser om uthyrnings- och utlåningsrättigheter som återfinns i kapitel I i det direktivet.

(29) Frågan om konsumtion uppstår inte då det gäller tjänster, särskilt inte i fråga om online-tjänster. Det gäller även fysiska kopior av ett verk eller av andra alster som framställts av en användare av en sådan tjänst med rättsinnehavarens samtycke. Detta gäller därför även uthyrning och utlåning av originalet och kopior av verk eller andra alster eftersom dessa handlingar är

att karaktärisera som tjänster. Till skillnad från cd-rom och cd-i, där immateriella rättigheter ingår i ett fysiskt medium, nämligen ett exemplar av en vara, är varje online-tjänst en handling för vilken tillstånd krävs, om den omfattas av upphovsrätt eller en närstående rättighet.

(30) De rättigheter som avses i detta direktiv kan överföras, överlåtas eller bli föremål för avtalade licenser utan att detta påverkar den relevanta nationella lagstiftningen om upphovsrätt och närstående rättigheter.

(31) En skälig avvägning mellan rättigheter och intressen hos de olika kategorierna av rättsinnehavare samt mellan de olika kategorierna av rättsinnehavare och användarna av skyddade alster måste upprätthållas. De befintliga undantag och inskränkningar från rättigheterna som fastställts av medlemsstaterna måste bli föremål för en ny bedömning där hänsyn tas till den nya elektroniska miljön. De skillnader som finns i fråga om undantag och inskränkningar, då det gäller vissa handlingar som omfattas av ensamrättigheter, har en direkt negativ inverkan på hur den inre marknaden för upphovsrätt och närstående rättigheter fungerar. Sådana skillnader kan mycket väl bli mer uttalade på grund av den vidare utvecklingen av gränsöverskridande utnyttjande av verk samt av verksamheter som sker över nationsgränser. För att säkerställa en väl fungerande inre marknad bör dessa undantag och inskränkningar ges en mer harmoniserad definition. Harmoniseringsgraden bör vara beroende av undantagens effekter på den inre marknadens förmåga att fungera väl.

(32) Detta direktiv innehåller en uttömmande förteckning över undantagen och inskränkningarna från mångfaldiganderätten och rätten till överföring till allmänheten. Vissa undantag och inskränkningar gäller endast mångfaldiganderätten, när så är lämpligt. I denna förteckning tas vederbörlig hänsyn till de olika rättstraditionerna i medlemsstaterna, samtidigt som syftet är att säkerställa en fungerande inre marknad. Medlemsstaterna bör nå samstämmighet i tillämpningen av dessa undantag och inskränkningar, och detta kommer att utvärderas vid den kommande översynen av genomförandelagstiftningen.

(33) Ensamrätten till mångfaldigande bör omfattas av ett undantag som medger vissa fall av tillfälligt mångfaldigande som är flyktigt eller utgör en underordnad användning och som utgör en integrerad och väsentlig del i en teknisk process och som uteslutande syftar till att möjliggöra antingen en effektiv överföring i ett nät mellan tredje parter via en mellanhand eller en laglig användning av ett verk eller annat alster. Det aktuella mångfaldigandet bör inte ha något självständigt ekonomiskt värde. I den mån som det uppfyller dessa villkor, bör detta undantag även omfatta åtgärder som gör att webbläsning och cachelagring kan ske, inbegripet sådana som gör att överföringssystem kan fungera effektivt, under förutsättning att mellanhanden inte ändrar informationen och

inte ingriper i den lagliga användningen av den teknik som är allmänt vedertagen och som används inom branschen för att få fram data om hur informationen används. En användning bör anses laglig om den görs med rättsinnehavarens tillstånd eller inte är otillåten enligt lag.

(34) Medlemsstaterna bör ges möjlighet att besluta om vissa undantag och inskränkningar, t.ex. för pedagogiskt eller vetenskapligt syfte, till förmån för offentliga institutioner, t.ex. bibliotek och arkiv, för användning i nyhetsrapportering, för citat, för användning av funktionshindrade, för allmän säkerhet och för användning i administrativa och rättsliga förfaranden.

(35) När det gäller vissa undantag eller inskränkningar bör rättsinnehavarna få rimlig kompensation för att ge dem skälig ersättning för användningen av deras skyddade verk eller andra alster. Vid fastställande av formen, de närmare bestämmelserna om och den eventuella nivån på denna rimliga kompensation bör de särskilda förhållandena i varje enskilt fall beaktas. När dessa förhållanden bedöms är ett värdefullt kriterium den eventuella skadan för rättsinnehavarna av åtgärden i fråga. I de fall när rättsinnehavarna redan har erhållit betalning i någon annan form, t.ex. som en del av en licensavgift, behöver det inte krävas någon särskild eller separat betalning. Vid fastställandet av nivån på den rimliga kompensationen bör full hänsyn tas till i hur stor utsträckning sådana tekniska åtgärder som avses i detta direktiv används. I vissa situationer när förfånget för rättsinnehavaren är obetydligt behöver det inte uppkomma någon betalningsskyldighet.

(36) Medlemsstaterna får bestämma om rimlig kompensation till rättsinnehavare även när de tillämpar de frivilliga bestämmelserna om undantag eller inskränkningar för vilka någon sådan kompensation inte erfordras.

(37) De befintliga nationella ordningarna för reprografi skapar, i den mån de förekommer, inte några större hinder för den inre marknaden. Medlemsstaterna bör ges möjlighet att besluta om undantag eller inskränkningar i fråga om reprografi.

(38) Medlemsstaterna bör ges möjlighet att besluta om undantag eller inskränkningar, förutsatt att rimlig kompensation säkerställs, från mångfaldiganderätten för vissa former av mångfaldigande av ljudmaterial, bildmaterial och audiovisuellt material för privat bruk. Detta kan omfatta införande eller förlängning av ersättningssystem som kompensation för förfånget för rättsinnehavarna. Även om skillnader mellan dessa ersättningssystem påverkar den inre marknadens funktion, bör dessa skillnader, då det gäller analog privatkopiering, inte få några betydande effekter på informationssamhällets utveckling. Digital privatkopiering kan bli vanligare och få större ekonomisk betydelse. Vederbörlig hänsyn bör därför tas till skillnaderna mellan digital privatkopiering och analog privatkopiering, och

det bör i vissa avseenden göras åtskillnad mellan dem.

(39) När medlemsstaterna tillämpar undantaget eller inskränkningen för privatkopiering bör de vederbörligen beakta den tekniska och ekonomiska utvecklingen, särskilt i fråga om digital privatkopiering och ersättningssystem, när effektiva tekniska skyddsåtgärder finns att tillgå. Sådana undantag eller inskränkningar bör inte hindra användningen av tekniska åtgärder eller att de genomdrivs för att hindra kringgående.

(40) Medlemsstaterna får besluta om undantag eller inskränkningar till förmån för vissa inrättningar utan vinstsyfte, t.ex. bibliotek som är tillgängliga för allmänheten och liknande institutioner, samt arkiv. Detta bör dock begränsas till vissa särskilda fall som omfattas av mångfaldiganderätten. Sådana undantag eller inskränkningar bör inte omfatta användning i samband med online-leveranser av skyddade verk och andra alster. Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas möjlighet till undantag från den exklusiva rätten till offentlig utlåning enligt artikel 5 i direktiv 92/100/EEG. Det är därför lämpligt att uppmuntra särskilda kontrakt eller licenser som på ett balanserat sätt främjar dessa inrättningar och deras syften vad avser spridningsändamål.

(41) När undantaget eller inskränkningen för efemära upptagningar som utförs av radio- och televisionsföretag tillämpas är det underförstått att företagets egen utrustning också omfattar sådan utrustning som tillhör en person som agerar på radio- och televisionsföretagets vägnar och under dess ansvar.

(42) När undantaget eller inskränkningen för utbildning och vetenskaplig forskning i icke-kommersiella syften, inbegripet distansundervisning, tillämpas bör den aktuella verksamhetens icke-kommersiella natur avgöras av verksamheten som sådan. Den berörda inrättningens organisationsstruktur och finansieringssätt är i detta avseende inte avgörande.

(43) Det är under alla omständigheter viktigt att medlemsstaterna vidtar alla åtgärder som är nödvändiga för att underlätta tillgången till verk för personer som har ett funktionshinder som hindrar dem från att utnyttja själva verken och härvid ägna särskild uppmärksamhet åt tillgängliga förmedlingsformer.

(44) Tillämpningen av undantagen och inskränkningarna i detta direktiv bör ske i överensstämmelse med internationella förpliktelser. Sådana undantag och inskränkningar bör inte tillämpas på ett sätt som inkräktar på rättsinnehavarens legitima intressen eller gör intrång i det normala utnyttjandet av dennes verk eller andra alster. När medlemsstaterna beslutar om sådana undantag eller inskränkningar, bör de särskilt ta vederbörlig hänsyn till de ökande ekonomiska verkningar dessa undantag eller inskränkningar kan få i den nya elektroniska miljön. Räckvidden för vissa undantag eller inskränkningar kan där-

för behöva begränsas ytterligare, då det gäller vissa nya användningar av upphovsrättsligt skyddade verk och andra alster.

(45) De undantag och inskränkningar som anges i artikel 5.2, 5.3 och 5.4 bör emellertid inte utgöra ett hinder för att närmare fastställa avtalsförhållanden som är avsedda att garantera rimlig kompensation till rättsinnehavarna, om den nationella lagstiftningen tillåter det.

(46) Med hjälp av medlare kan man hjälpa användare och rättsinnehavare att lösa tvister. Kommissionen bör i samarbete med medlemsstaterna genomföra en undersökning inom ramen för kontaktkommittén för att finna nya juridiska sätt för att lösa tvister om upphovsrätt och närstående rättigheter.

(47) Den tekniska utvecklingen kommer att ge rättsinnehavarna möjlighet att tillämpa tekniska åtgärder som utformats för att förhindra eller begränsa handlingar som inte är godkända av innehavarna av någon upphovsrätt, till upphovsrätten närstående rättighet eller rätt av sitt eget slag angående databaser. Det finns dock risk för att olaglig verksamhet kan komma att bedrivas i syfte att möjliggöra eller underlätta ett kringgående av det tekniska skydd som dessa åtgärder ger. För att förhindra en uppsplittring i fråga om juridiska metoder som skulle kunna hindra den inre marknaden från att fungera, krävs det att det upprättas ett harmoniserat rättsligt skydd mot kringgående av effektiva tekniska åtgärder och mot tillhandahållande av anordningar, produkter och tjänster i detta syfte.

(48) Ett sådant rättsligt skydd bör ges för tekniska åtgärder som effektivt begränsar åtgärder som inte är godkända av innehavarna av någon upphovsrätt, till upphovsrätten närstående rättighet eller rätt av sitt eget slag angående databaser, utan att dock hindra den elektroniska utrustningens normala funktion eller den tekniska utvecklingen av den. Detta rättsliga skydd innebär ingen skyldighet att utforma anordningar, produkter, komponenter eller tjänster så att de motsvarar tekniska åtgärder, så länge som en sådan anordning, produkt, komponent eller tjänst inte på annat sätt omfattas av förbudet i artikel 6. Det rättsliga skyddet bör vara förenligt med proportionalitetsprincipen och inte medföra förbud mot sådana anordningar eller verksamheter som har något annat kommersiellt betydelsefullt syfte eller användningsområde än att kringgå tekniskt skydd. Detta skydd får i synnerhet inte hindra kryptografisk forskning.

(49) Det rättsliga skyddet för tekniska åtgärder påverkar inte tillämpningen av nationella bestämmelser som förbjuder privat innehav av anordningar, produkter eller komponenter för kringgående av tekniska åtgärder.

(50) Ett sådant harmoniserat rättsligt skydd påverkar inte de särskilda skyddsbestämmelserna enligt direktiv 91/250/EEG. Det bör i synnerhet inte omfatta skyddet för sådana tek-

niska åtgärder som används i samband med datorprogram som behandlas uteslutande i det direktivet. Det bör inte hämma eller förhindra utveckling eller användning av några vägar för att kringgå en teknisk åtgärd som behövs för att möjliggöra handlingar som utförts i enlighet med bestämmelserna i artikel 5.3 eller artikel 6 i direktiv 91/250/EEG. Undantag från de ensamrättigheter som gäller datorprogram fastställs endast i artiklarna 5 och 6 i det direktivet.

(51) Tillämpligheten av det rättsliga skyddet för tekniska åtgärder påverkar inte allmän ordning, enligt artikel 5, eller allmän säkerhet. Medlemsstaterna bör främja frivilliga åtgärder från rättsinnehavarnas sida, inbegripet ingående och genomförande av avtal mellan rättsinnehavare och andra berörda parter, så att syftet med vissa undantag eller inskränkningar enligt nationell lagstiftning skall kunna uppnås i enlighet med detta direktiv. I avsaknad av sådana frivilliga åtgärder eller avtal inom rimlig tid bör medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att se till att rättsinnehavarna ger de personer som har rätt till sådana undantag eller inskränkningar lämpliga möjligheter att utnyttja dessa, genom att ändra en genomförd teknisk åtgärd eller på annat sätt. För att förhindra missbruk av sådana åtgärder som vidtagits av rättighetsinnehavarna, bl.a. inom ramen för avtal, eller av medlemsstaterna, bör dock alla tekniska åtgärder som används vid genomförandet av sådana åtgärder åtnjuta rättsligt skydd.

(52) När medlemsstaterna genomför ett undantag eller inskränkning för privat kopiering i enlighet med artikel 5.2 b bör de på samma sätt främja frivilliga åtgärder för att syftet med undantaget eller inskränkningen skall kunna uppnås. Om inga sådana frivilliga åtgärder för att göra mångfaldigande för privat bruk möjligt har genomförts inom rimlig tid får medlemsstaterna vidta åtgärder så att de personer som har rätt till undantaget eller inskränkningen i fråga kan utnyttja denna rätt. Frivilliga åtgärder från rättsinnehavarnas sida, inbegripet avtal mellan rättsinnehavare och andra berörda parter, eller åtgärder som vidtas av medlemsstaterna, hindrar inte rättsinnehavarna från att vidta tekniska åtgärder som överensstämmer med de undantag eller inskränkningar för kopiering för privat bruk i den nationella lagstiftningen som överensstämmer med artikel 5.2 b, varvid hänsyn skall tas till att rimlig kompensation skall utges enligt den bestämmelsen och till de eventuella skillnaderna mellan olika användningsvillkor i enlighet med artikel 5.5, till exempel begränsning av antalet exemplar vid mångfaldigandet. För att förhindra missbruk av sådana åtgärder bör alla tekniska åtgärder som tillämpas vid genomförandet av dem åtnjuta rättsligt skydd.

(53) Skyddet av tekniska åtgärder bör säkerställa en säker miljö för interaktiva tjänster som tillhandahålls på beställning på ett sådant sätt att allmänheten kan få tillgång till ett verk eller annat alster var och när den själv önskar. Då sådana tjänster omfattas av

avtalsvillkor bör bestämmelserna i första och andra stycket i artikel 6.4 inte vara tillämpliga. Icke-interaktiva former av online-användning bör däremot fortfarande omfattas av dessa bestämmelser.

(54) Betydande framsteg har gjorts i fråga om internationell standardisering av tekniska system för identifiering av verk och andra skyddade alster i digital form. I en miljö som i ökande utsträckning utnyttjar nät kan skillnader mellan de tekniska åtgärderna leda till inkompatibilitet mellan system inom gemenskapen. Kompatibilitet och interoperabilitet mellan olika system bör främjas. Det är i högsta grad önskvärt att utvecklingen av globala system främjas.

(55) Den tekniska utvecklingen kommer att underlätta spridning av verk, särskilt via nät, och det kommer därför att krävas att rättsinnehavarna bättre kan identifiera verket eller alstret, upphovsmannen eller någon annan rättsinnehavare samt att de lämnar information om villkoren för användningen av verket eller alstret för att underlätta förvaltningen av de rättigheter som är knutna till dem. Rättsinnehavarna bör uppmuntras att använda märkning som, utöver den ovannämnda informationen, bland annat innehåller deras tillstånd när verk eller andra alster läggs ut på näten.

(56) Det finns dock risk för att olaglig verksamhet kommer att äga rum i syfte att avlägsna eller ändra den till verket knutna elektroniska informationen om förvaltningen av rättigheterna eller på annat sätt sprida, importera i spridningssyfte, sända via radio eller television, överföra till eller göra tillgängliga för allmänheten verk eller andra skyddade alster från vilka denna information har avlägsnats utan tillstånd. För att förhindra en uppsplittring i rättsligt avseende som skulle kunna hindra den inre marknaden från att fungera, krävs att ett harmoniserat rättsligt skydd mot varje sådan verksamhet upprättas.

(57) Varje sådant informationssystem för förvaltning av rättigheter som avses ovan kan, beroende på dess utformning, samtidigt behandla personuppgifter om individers konsumtionsmönster i fråga om skyddade alster och göra det möjligt att kartlägga dessa individers beteende i onlinesammanhang. De tekniska åtgärderna måste därför bland sina funktioner ha spärrar för skydd av privatlivet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda när det gäller behandling av och fri rörlighet för personuppgifter.

(58) Medlemsstaterna bör se till att det finns effektiva sanktioner och möjligheter att vidta rättsliga åtgärder mot överträdelser av de rättigheter och skyldigheter som fastställs i detta direktiv. De bör vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa att dessa sanktioner och möjligheter att vidta rättsliga åtgärder tillämpas. Dessa sanktioner bör vara effektiva, proportionella och avskräckande och bör inbegripa en möjlighet att söka skade-

stånd och/eller begära föreläggande samt, i tillämpliga fall, begära beslag av det material som använts vid överträdelsen.

(59) I synnerhet i den digitala miljön kan de tjänster som mellanhänder erbjuder i ökande grad utnyttjas av en tredje part för att göra intrång. I många fall är det dessa mellanhänder som har de största möjligheterna att sätta stopp för sådant intrång. Utan att andra tillgängliga sanktioner och möjligheter att vidta rättsliga åtgärder påverkas bör rättsinnehavare därför ha möjlighet att begära ett föreläggande mot en mellanhand som i ett nät förmedlar en tredje mans intrång i ett skyddat verk eller annat alster i ett nät. Denna möjlighet bör finnas tillgänglig även i sådana fall då de åtgärder som mellanhanden vidtar är undantagna enligt artikel 5. Villkoren och bestämmelserna för förelägganden av detta slag bör medlemsstaterna själva bestämma om i sin nationella lagstiftning.

(60) Det skydd som föreskrivs i detta direktiv bör inte påverka nationella bestämmelser eller gemenskapsbestämmelser på andra områden, t.ex. industriell äganderätt, dataskydd, villkorad tillgång, tillgång till allmänna handlingar och regeln om kronologi för utnyttjande i media, som kan påverka skyddet av upphovsrätt eller närstående rättigheter.

(61) För att följa bestämmelserna i WIPO-fördraget om framföranden och fonogram bör direktiven 92/100/EEG och 93/98/EEG ändras.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I. Syfte och tillämpningsområde

Artikel 1. *Tillämpningsområde*

1. Detta direktiv avser det rättsliga skyddet för upphovsrätt och närstående rättigheter inom den inre marknaden, med särskild tonvikt på informationssamhället.

2. Med undantag av de fall som anges i artikel 11 skall detta direktiv inte på något sätt påverka befintliga gemenskapsbestämmelser om

a) det rättsliga skyddet för datorprogram,
b) uthyrnings- och utlåningsrättigheter samt vissa upphovsrätter, närstående rättigheter på immaterialrättens område,
c) upphovsrätt och närstående rättigheter beträffande satellitsändningar och vidaresändningar via kabel av program,
d) skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter,
e) det rättsliga skyddet för databaser.

Kapitel II. Rättigheter och undantag

Artikel 2. *Rätten till mångfaldigande*

Medlemsstaterna skall föreskriva en ensamrätt att tillåta eller förbjuda direkt eller indirekt, tillfälligt eller per-

manent, mångfaldigande, oavsett metod och form, helt eller delvis
a) för upphovsmän: av deras verk,
b) för utövande konstnärer: av upptagningar av deras framföranden,
c) för fonogramframställare: av deras fonogram,
d) för framställarna av de första upptagningarna av filmer: av original och kopior av deras filmer,
e) för radio- och televisionsföretag: av upptagningar av deras utsändningar, trådöverförda såväl som luftburna, inklusive kabel- och satellitsändningar.

Artikel 3. *Rätten till överföring av verk till allmänheten och rätten att göra andra alster tillgängliga för allmänheten*

1. Medlemsstaterna skall ge upphovsmän en ensamrätt att tillåta eller förbjuda varje överföring till allmänheten av deras verk, på trådbunden eller trådlös väg, inbegripet att verken görs tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dessa verk från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

2. Medlemsstaterna skall ge ensamrätt att tillåta eller förbjuda tillgängliggörandet för allmänheten, på trådbunden eller trådlös väg, på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,
a) för utövande konstnärer: av upptagningar av deras framföranden,
b) för fonogramframställare: av deras fonogram,
c) för framställarna av de första upptagningarna av filmer: av originalet och kopior av deras filmer, och
d) för radio- och televisionsföretag: av upptagningar av deras sändningar, trådöverförda såväl som luftburna, inklusive kabel- och satellitsändningar.

3. De rättigheter som avses i punkterna 1 och 2 skall inte anses vara konsumerade genom någon form av överföring till allmänheten eller genom att alster görs tillgängliga för allmänheten enligt denna artikel.

Artikel 4. *Spridningsrätt*

1. Medlemsstaterna skall ge upphovsmän en ensamrätt att tillåta eller förbjuda all slags spridning till allmänheten, genom försäljning eller på annat sätt, av originalet av deras verk eller av kopior av detta.

2. Spridningsrätten för originalet eller kopior av verket skall inte konsumeras inom gemenskapen förutom i de fall då den första försäljningen av exemplaret i fråga, eller då den första gången någon annan form av överföring av äganderätten till detta, görs inom gemenskapen av rättsinnehavaren eller med dennes samtycke.

Artikel 5. *Undantag och inskränkningar*

1. Tillfälliga former av mångfaldigande enligt artikel 2, som är flyktiga eller utgör ett inkluderande av underord-

nad betydelse och som utgör en integrerad och väsentlig del i en teknisk process och vars enda syfte är att möjliggöra

a) en överföring i ett nät mellan tredje parter via en mellanhand eller
b) en laglig användning av ett verk eller annat alster och som inte har någon självständig ekonomisk betydelse, skall undantas från den rätt till mångfaldigande som avses i artikel 2.

2. Medlemsstaterna får föreskriva undantag eller inskränkningar från den rätt till mångfaldigande som avses i artikel 2 i följande fall:

a) För mångfaldigande på papper eller varje annat liknande medium utfört med någon form av fotografisk teknik eller genom någon annan process med liknande resultat, med undantag av notblad, under förutsättning att rättsinnehavarna får rimlig kompensation.
b) För mångfaldigande på alla typer av medier utfört av en fysisk person för privat bruk och där syftet varken direkt eller indirekt är kommersiellt, under förutsättning att rättsinnehavarna får rimlig kompensation varvid hänsyn skall tas till huruvida de tekniska åtgärder som avses i artikel 6 har tillämpats på det berörda verket eller alstret eller inte.
c) För särskilda fall av mångfaldigande, utan direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell vinning, av bibliotek, utbildningsanstalter eller museer som är tillgängliga för allmänheten eller av arkiv.
d) För efemära upptagningar av verk som utförs av radio- och televisionsföretag med hjälp av egen utrustning och för användning i de egna sändningarna; bevarande av dessa inspelningar i officiella arkiv får tillåtas med hänvisning till deras särskilda dokumentära värde.
e) För mångfaldigande av radio- och televisionssändningar som utförs av sociala institutioner med icke-kommersiella syften, till exempel sjukhus eller fängelser, under förutsättning att rättsinnehavarna får rimlig kompensation.

3. Medlemsstaterna får föreskriva undantag eller inskränkningar i de rättigheter som avses i artiklarna 2 och 3 i följande fall:

a) Användning uteslutande i illustrativt syfte inom undervisning eller vetenskaplig forskning, i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till det icke-kommersiella syfte som skall uppnås, förutsatt att källan, inbegripet upphovsmannens namn, anges, om inte detta visar sig vara omöjligt.
b) Användning för funktionshindrade, om användningen har direkt samband med funktionshindret och är av icke-kommersiell natur, i den utsträckning som krävs med hänsyn till funktionshindret i fråga.
c) Mångfaldigande av pressen, överföring till allmänheten eller till-

gängliggörande av utgivna artiklar om aktuella ekonomiska, politiska eller religiösa ämnen eller av verk eller andra alster av liknande slag i radio- eller televisionssändningar om sådan användning inte är förenad med uttryckliga förbehåll och förutsatt att källan, inbegripet upphovsmannens namn, anges, eller användning av verk eller andra alster i samband med nyhetsrapportering, i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till informationssyftet och förutsatt att källan, inbegripet upphovsmannens namn, anges, om inte detta visar sig vara omöjligt.

d) Citat för användning i t.ex. kritik och recensioner, förutsatt att de avser ett verk eller annat alster som redan lagligen gjorts tillgängligt för allmänheten, att källan, inbegripet upphovsmannens namn, anges, om inte detta visar sig vara omöjligt, och att användningen sker i enlighet med god sed samt i den utsträckning som krävs med hänsyn till det särskilda ändamålet.

e) Användning i den allmänna säkerhetens intresse eller för att garantera ett korrekt genomförande eller en korrekt rapportering av ett administrativt, parlamentariskt eller rättsligt förfarande.

f) Användning av politiska tal samt utdrag ur offentliga föreläsningar eller liknande verk eller alster i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till informationssyftet och förutsatt att källan, inbegripet upphovsmannens namn, anges, förutom då detta visar sig vara omöjligt.

g) Användning under religiösa högtidligheter eller officiella högtidligheter som anordnas av en offentlig myndighet.

h) Användning av verk, till exempel arkitektoniska verk eller skulpturer, avsedda att vara stadigvarande placerade på allmän plats.

i) Inkluderande av underordnad betydelse av ett verk eller annat alster som del i ett annat material.

j) Användning i syfte att annonsera en offentlig utställning eller försäljning av konstnärliga verk, i den utsträckning som behövs för att främja evenemanget, men all annan kommersiell användning är utesluten.

k) Användning i karikatyr-, parodi- eller pastischsyfte.

l) Användning i samband med demonstration eller reparation av utrustning.

m) Användning av ett konstnärligt verk i form av en byggnad eller en ritning eller plan av en byggnad i syfte att rekonstruera denna byggnad.

n) Användning genom överföring eller genom tillgängliggörande för enskilda i forskningssyfte eller för privata studier genom därför avsedda terminaler i lokalerna hos sådana inrättningar som avses i punkt 2 c av verk och andra alster som finns i deras samlingar och som inte omfattas av köpe- eller licensvillkor.

o) Användning i vissa andra fall av mindre betydelse där undantag eller inskränkning redan finns

enligt nationell lagstiftning, förutsatt att de endast berör analog användning och inte påverkar den fria rörligheten för varor och tjänster inom gemenskapen, om inte annat föreskrivs i de övriga undantag och inskränkningar som anges i denna artikel.

4. Om medlemsstaterna får föreskriva undantag eller inskränkning från rätten att mångfaldiga enligt punkterna 2 och 3 får de också föreskriva undantag eller inskränkning från spridningsrätten enligt artikel 4 i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till syftet med det tillåtna mångfaldigandet.

5. De undantag och inskränkningar som föreskrivs i punkterna 1, 2, 3 och 4 får endast tillämpas i vissa särskilda fall som inte strider mot det normala utnyttjandet av verket eller annat alster och inte oskäligt inkräktar på rättsinnehavarnas legitima intressen.

Kapitel III. Skydd av tekniska åtgärder och av information om rättighetsförvaltning

Artikel 6. *Förpliktelser i fråga om tekniska åtgärder*

1. Medlemsstaterna skall ge tillfredsställande rättsligt skydd mot kringgående av effektiva tekniska åtgärder om personen som utför kringgåendet känner till eller har skälig anledning att anta att han eller hon utför en sådan handling.

2. Medlemsstaterna skall ge tillfredsställande rättsligt skydd mot tillverkning, import, spridning, försäljning, uthyrning, marknadsföring i försäljnings- eller uthyrningssyfte eller innehav i kommersiellt syfte av anordningar, produkter eller komponenter eller tillhandahållande av tjänster som

a) marknadsförs eller utannonseras i syfte att kringgå, eller
b) endast har ett begränsat kommersiellt intresse eller användningsområde av betydande art utöver att kringgå, eller
c) huvudsakligen är utformade, konstruerade, anpassade eller framtagna i syfte att möjliggöra eller underlätta kringgående av en effektiv teknisk åtgärd.

3. I detta direktiv avses med teknisk åtgärd varje teknik, anordning eller komponent som har utformats till att vid normalt bruk förhindra eller begränsa handlingar, med avseende på verk eller andra alster, som inte är tillåtna av innehavaren av enligt lag föreskriven upphovsrätt eller enligt lag föreskrivna till upphovsrätten närstående rättigheter eller av den rätt av sitt eget slag som föreskrivs i kapitel III i direktiv 96/9/EG. Tekniska åtgärder skall anses vara ”effektiva” om användningen av ett skyddat verk eller annat alster kontrolleras av rättsinnehavarna genom en åtkomstkontroll- eller skyddsprocess, t.ex. kryptering, kodning eller annan omvandling av verket eller alstret eller en kontrollmekanism för kopiering, om processen uppfyller skyddsändamålet.

4. Trots det rättsliga skyddet enligt punkt 1, i avsaknad av frivilliga åtgärder från rättsinnehavarnas sida, inbegripet avtal mellan rättsinnehavare och andra berörda parter, skall medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att rättsinnehavarna gör det möjligt för en person, som enligt nationell lagstiftning har rätt att utnyttja undantag eller inskränkningar i enlighet med artikel 5.2 a, 5.2 c–e, 5.3 a–b eller 5.3 e, att utnyttja sådana undantag eller inskränkningar i den mån som behövs för att sådana undantag eller inskränkningar skall kunna utnyttjas, om denna person har laglig tillgång till det skyddade verket eller alstret i fråga.

Medlemsstaterna får även vidta sådana åtgärder när det gäller en person som har rätt att utnyttja ett undantag eller en inskränkning enligt artikel 5.2 b, om inte rättsinnehavarna redan möjliggjort mångfaldigande för privat bruk i den mån som behövs för att undantaget eller inskränkningen i fråga skall kunna utnyttjas och i enlighet med bestämmelserna i artikel 5.2 b och 5.5, utan att rättsinnehavarna hindras från att i enlighet med dessa bestämmelser vidta lämpliga åtgärder vad avser antalet exemplar vid mångfaldigandet.

De tekniska åtgärder som tillämpas frivilligt av rättsinnehavarna, inbegripet sådana som tillämpas vid genomförandet av frivilliga avtal, och tekniska åtgärder som tillämpas vid genomförandet av de åtgärder som vidtas av medlemsstaterna, skall åtnjuta det rättsliga skydd som föreskrivs i punkt 1.

Bestämmelserna i första och andra stycket skall inte tillämpas på verk eller andra alster som gjorts tillgängliga för allmänheten i enlighet med överenskomna avtalsvillkor på ett sätt som gör att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

När denna artikel tillämpas inom ramen för direktiv 92/100/EEG och 96/9/EG skall denna punkt gälla i tillämpliga delar.

Artikel 7. *Förpliktelser beträffande information om rättighetsförvaltning*

1. Medlemsstaterna skall ge tillfredsställande rättsligt skydd mot följande handlingar som utförs av personer med vetskap om att detta sker utan tillstånd, nämligen

a) avlägsnar eller ändrar elektronisk information om rättighetsförvaltning, eller
b) vad gäller verk eller andra alster, som är skyddade enligt detta direktiv eller enligt kapitel III i direktiv 96/9/EG och från vilka information om rätttighetsförvaltning har avlägsnats eller ändrats utan tillstånd, sprider, importerar i spridningssyfte, sänder ut i radio eller television, överför till eller gör dessa verk eller alster tillgängliga för allmänheten om personen i fråga vet eller har skälig anledning att anta att han därigenom orsakar, möjliggör, underlättar eller döljer intrång i någon i lag föreskriven upphovsrätt eller i lag föreskrivna upphovsrätten närstående rättigheter eller enligt

den rätt av sitt eget slag som föreskrivs i kapitel III i direktiv 96/9/EG.

2. I denna artikel avses med information om rättighetsförvaltning all information, lämnad av rättsinnehavare i syfte att identifiera ett verk eller annat alster som avses i detta direktiv eller omfattas av den rätt av sitt eget slag som föreskrivs i kapitel III i direktiv 96/9/EG, upphovsmannen eller andra rättsinnehavare, eller information om villkoren för användning av verket eller alstret liksom eventuella nummer eller koder som uttrycker sådan information.

Bestämmelserna i första stycket skall gälla när någon av dessa uppgifter är kopplad till en kopia av, eller framträder i samband med överföring till allmänheten av, ett verk eller annat alster som avses i detta direktiv eller omfattas av den rätt av sitt eget slag som föreskrivs i kapitel III i direktiv 96/9/EG.

Kapitel IV. Gemensamma bestämmelser

Artikel 8. *Sanktioner och möjligheter att vidta rättsliga åtgärder*

1. Medlemsstaterna skall se till att det finns lämpliga sanktioner och möjligheter att vidta rättsliga åtgärder i fråga om intrång i de rättigheter och skyldigheter som fastställs i detta direktiv samt vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa att dessa sanktioner och möjligheter att vidta rättsliga åtgärder tillämpas. Sanktionerna skall vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att rättsinnehavare, vilkas intressen berörs av en intrångshandling som utförs inom dess territorium, kan föra talan om skadestånd och/eller begära föreläggande samt, i tillämpliga fall, föra talan om beslag av det material som använts vid intrånget och även av sådana anordningar, produkter eller komponenter som avses i artikel 6.2.

3. Medlemsstaterna skall se till att rättsinnehavare har möjlighet att begära ett föreläggande gentemot mellanhänder vars tjänster utnyttjas av en tredje part för att begå intrång i en upphovsrätt eller närstående rättighet.

Artikel 9. *Fortsatt tillämpning av andra rättsliga bestämmelser*

Detta direktiv påverkar inte bestämmelser om i synnerhet patenträtt, varumärkesrätt, mönsterrätt, bruksmodeller, kretsmönster i halvledarprodukter, typsnitt, villkorad tillgång, tillgång till kabelöverföringar av radio- och televisionstjänster, skyddet för nationalskatter, deponeringsskyldighet enligt lag, lagstiftning om kartellbildning och illojal konkurrens, affärshemligheter, säkerhet, sekretess, dataskydd och skydd för privatlivet, tillgång till allmänna handlingar samt avtalsrätt.

Artikel 10. *Tillämpning i tiden*

1. Bestämmelserna i detta direktiv skall tillämpas på alla verk och alla andra alster som avses i detta direktiv och som den 22 december 2002 skyddas genom medlemsstaternas lagstiftning om upphovsrätt och närstående rätttigheter eller som uppfyller kriterierna för skydd enligt bestämmelserna i detta direktiv eller i de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

2. Detta direktiv skall inte påverka åtgärder som har vidtagits och rättigheter som har förvärvats före den 22 december 2002.

Artikel 11. *Tekniska anpassningar*

1. Direktiv 92/100/EEG ändras härmed på följande sätt:

a) Artikel 7 skall utgå.

b) Artikel 10.3 skall ersättas med följande: ”3. Inskränkningarna får endast tillämpas i vissa särskilda fall som inte strider mot det normala utnyttjandet av alstret och inte oskäligt inkräktar på rättsinnehavarens legitima intressen.”

2. Artikel 3.2 i direktiv 93/98/EEG skall ersättas med följande:

”2. Fonogramframställares rättigheter skall upphöra 50 år efter det att upptagningen gjordes. Om fonogrammet har publicerats lagligt under den tiden skall dock dessa rättigheter upphöra 50 år från dagen för den första lagliga publiceringen. Om ingen laglig publicering har ägt rum under den period som anges i första meningen och om fonogrammet har lagligen överförts till allmänheten under denna period skall rättigheterna upphöra 50 år efter den dag då den första lagliga överföringen gjordes till allmänheten.

Om emellertid skyddstiden enligt denna punkt, i dess lydelse före ändringen genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället, har löpt ut och fonogramframställares rättigheter inte längre är skyddade den 22 december 2002 skall denna punkt inte innebära att de rättigheterna åter blir skyddade.”

Artikel 12. *Slutbestämmelser*

1. Senast den 22 december 2004 och därefter vart tredje år skall kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv, i vilken kommissionen bl.a. med stöd av särskild information som lämnats av medlemsstaterna särskilt skall undersöka tillämpningen av artiklarna 5, 6 och 8 mot bakgrund av utvecklingen på den digitala marknaden. När det gäller artikel 6 skall den särskilt undersöka om den artikeln ger en tillräcklig skyddsnivå och om lagliga handlingar påverkas negativt av användningen av effektiva tekniska åtgärder. När så krävs, särskilt för att säkerställa en fungerande inre marknad enligt artikel 14 i fördraget, skall kommissionen föreslå ändringar av detta direktiv.

2. Skyddet av närstående rättigheter enligt detta direktiv inverkar inte på något sätt på skyddet av upphovsrätt.

3. En kontaktkommitté inrättas härmed. Den skall bestå av företrädare för de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna. Den skall ha en företrädare för kommissionen som ordförande och sammanträda antingen på dennes initiativ eller på begäran av en medlemsstats delegation.

4. Kommittén skall ha följande uppgifter:

a) Att undersöka detta direktivs följder för den inre marknaden och att uppmärksamma eventuella svårigheter.
b) Att anordna samråd om alla frågor i samband med tillämpningen av detta direktiv.
c) Att underlätta informationsutbytet om den relevanta utvecklingen såväl i fråga om lagstiftning och rättspraxis som på det ekonomiska, sociala, kulturella och tekniska området.
d) Att fungera som ett forum för bedömning av den digitala marknaden för verk och andra alster, däribland även privatkopiering och användning av tekniska åtgärder.

Artikel 13. *Genomförande*

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 22 december 2002. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 14–15

…

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/84/EG av den 27 september 2001 om upphovsmannens rätt till ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk (följerätt)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta, med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget, mot bakgrund av det gemensamma utkast som godkändes av förlikningskommittén den 6 juni 2001, och av följande skäl:

(1) Rätten till ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk (följerätten) inom området upphovsrätt är en icke överlåtbar och oförytterlig rätt som ger upphovsmannen till ett originalkonstverk rätt till en ekonomisk del i senare vidareförsäljningar av det berörda verket.

(2) Följerätten är en avkastningsbringande rätt som gör det möjligt för upphovsmannen/konstnären att få ersättning för senare överlåtelser av verket. Föremålet för följerätten är verket i dess materiella form, dvs. det medium i vilket det skyddade verket ingår.

(3) Syftet med följerätten är att tillförsäkra upphovsmännen till konstverk en andel av det ekonomiska utbyte deras originalkonstverk ger upphov till. Denna rätt bidrar till att återställa den ekonomiska jämvikten mellan upphovsmän till konstverk respektive andra upphovsmän som uppbär ersättning för senare utnyttjande av sina verk.

(4) Följerätten utgör en integrerad del av upphovsrätten och är en viktig förmånsrätt för upphovsmännen. Införandet av en sådan rätt i samtliga medlemsstater tillgodoser behovet av att ge upphovsmän en rimlig och enhetlig skyddsnivå.

(5) Enligt artikel 151.4 i fördraget skall gemenskapen beakta de kulturella aspekterna då den handlar enligt andra bestämmelser i fördraget.

(6) I Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk föreskrivs att följerätten endast kan göras gällande om lagstiftningen i upphovsmannens hemland medger det. Följerätten är således fakultativ och omfattas av regeln om ömsesidighet. Det följer av Europeiska gemenskapernas domstols rättspraxis avseende tilllämpningen av icke-diskrimineringS-

principen i artikel 12 i fördraget, såsom framgår av domen av den 20 oktober 1993 i de förenade målen C-92/92 och C-326/92, Phil Collins m.fl., att nationella bestämmelser som innehåller klausuler om ömsesidighet inte kan åberopas för att vägra medborgare från andra medlemsstater rätttigheter som tilldelas landets egna medborgare. Tilllämpning av sådana klausuler i gemenskapssammanhang strider mot principen om likabehandling som grundas på förbudet mot all diskriminering på grund av nationalitet.

(7) Internationaliseringen av gemenskapsmarknaden för modern och samtida konst, vilken numera sker allt snabbare på grund av den nya ekonomin, i ett rättsläge då få stater utanför EU erkänner följerätten gör det absolut nödvändigt för Europeiska gemenskapen att på det externa planet inleda förhandlingar i syfte att göra artikel 14 *ter* i Bernkonventionen tvingande.

(8) Det faktum att denna internationella marknad finns, och att det inte finns någon följerätt i flera medlemsstater samt att de nationella system som erkänner den rätten för närvarande skiljer sig åt, gör det absolut nödvändigt att fastställa övergångsbestämmelser, både avseende följerättens ikraftträdande och dess materiella reglering genom vilka den europeiska marknadens konkurrenskraft kommer att bevaras.

(9) För närvarande innehåller flertalet av medlemsstaternas nationella lagstiftningar bestämmelser om följerätt. Dessa bestämmelser företer, i de fall de förekommer, vissa olikheter, särskilt när det gäller vilka verk som omfattas av rätten, ersättningsberättigade följerättsinnehavare, tillämplig procentsats, vilka överlåtelser som omfattas av rätten samt beräkningsgrunden för ersättningen. Konkurrensvillkoren på den inre marknaden påverkas i hög grad av om en sådan rätt tillämpas eller inte, eftersom förekomsten av en skyldighet att betala på grundval av följerätten, eller avsaknaden av en sådan skyldighet, utgör en faktor som måste beaktas av var och en som önskar sälja ett konstverk. Denna rätt kan därför bidra till såväl snedvridning av konkurrensen som omlokaliseringar av försäljningen inom gemenskapen.

(10) Sådana skillnader med avseende på förekomsten och tillämpningen av följerätten i medlemsstaterna har en direkt negativ återverkan på hur den inre marknaden för konstverk fungerar enligt artikel 14 i fördraget. Artikel 95 i fördraget utgör den lämpliga rättsliga grunden i ett sådant fall.

(11) Gemenskapens mål enligt fördraget innefattar att lägga grunden till en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, stärka förbindelserna mellan gemenskapens medlemsstater samt säkerställa ekonomiska och sociala framsteg i medlemsstaterna genom gemensamma åtgärder för att undanröja de barriärer som delar Europa. För detta ändamål föreskrivs i fördraget att en inre marknad skall upprättas, vilket förutsätter att hindren för den fria rörligheten för varor, friheten att tillhandahålla tjäns-

ter och den fria etableringsrätten upphör, samt att en ordning som säkerställer att konkurrensen på den inre marknaden inte snedvrids införs. Harmonisering av medlemsstaternas lagstiftningar om följerätt bidrar till att dessa mål uppnås.

(12) Genom rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter – Gemensamt system för mervärdeskatt: enhetlig beräkningsgrund införs gradvis ett gemenskapssystem för skatter som bl.a. är tillämpligt på konstverk. Enbart åtgärder på skatteområdet är inte tillräckliga för att garantera en väl fungerande konstmarknad. Detta mål kan inte uppnås utan en harmonisering av följerätten.

(13) De olikheter i de gällande lagstiftningarna som leder till att den inre marknadens funktion snedvrids bör undanröjas och uppkomsten av nya sådana olikheter förhindras. Det är emellertid inte nödvändigt att undanröja eller hindra uppkomsten av olikheter som inte kan förväntas ha återverkningar på den inre marknaden.

(14) En förutsättning för att den inre marknaden skall kunna fungera väl är att konkurrensvillkoren inte snedvrides. Olikheter mellan de nationella bestämmelserna om följerätt skapar snedvridning av konkurrensen och omlokalisering av försäljningen inom gemenskapen samt leder till att konstnärer behandlas olika beroende på var deras verk säljs. Denna fråga har därför transnationella aspekter som inte på ett tillfredsställande sätt kan regleras genom åtgärder från medlemsstaternas sida. Att inte vidta några gemenskapsåtgärder skulle strida mot fördragets krav på att snedvridning av konkurrensen och ojämlik behandling skall korrigeras.

(15) Med hänsyn till de stora olikheterna mellan de nationella bestämmelserna är det därför nödvändigt att vidta harmoniseringsåtgärder för att rätta till olikheter i medlemsstaternas lagstiftning på de områden där det är troligt att sådana olikheter skapar eller bevarar snedvridna konkurrensvillkor. Det är dock inte nödvändigt att harmonisera alla bestämmelser i medlemsstaternas lagar om följerätt och, för att kunna lämna så stort utrymme som möjligt för nationell beslutanderätt, räcker det med att begränsa harmoniseringen till att omfatta de nationella bestämmelser som har de mest direkta återverkningarna på hur den inre marknaden fungerar.

(16) Detta direktiv uppfyller således i sin helhet subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna i artikel 5 i fördraget.

(17) Enligt bestämmelserna i rådets direktiv 93/98/EEG av den 29 oktober 1993 om harmonisering av skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter uppgår skyddstiden för upphovsrätt till 70 år efter upphovsmannens död. Samma skyddstid bör föreskrivas för följerätten. Endast moderna eller samtida originalverk kommer sålunda att omfattas av

följerätten. För att göra det möjligt för de medlemsstater som då detta direktiv antas inte tillämpar följerätt till förmån för konstnärer att införa denna rätt i sina respektive rättssystem och dessutom göra det möjligt för de ekonomiska aktörerna i dessa medlemsstater att successivt anpassa sig till denna rätt samtidigt som de bibehåller sin ekonomiska livskraft, bör de berörda medlemsstaterna emellertid ges en begränsad övergångsperiod under vilken de kan välja att inte tilllämpa följerätten till förmån för dem som efter konstnärens död är rättsinnehavare.

(18) Följerätten bör utvidgas till att omfatta all vidareförsäljning med undantag av sådan vidareförsäljning som äger rum direkt mellan privatpersoner utan medverkan av personer som är yrkesmässigt verksamma på konstmarknaden. Rätten bör inte utvidgas till att omfatta vidareförsäljning från privatpersoner till museer som inte bedriver vinstgivande verksamhet och som är öppna för allmänheten. När det gäller den speciella situation som uppstår när konstgallerier förvärvar konstverk direkt av upphovsmannen, bör medlemsstaterna ha rätt att från följerätten undanta sådan återförsäljning av konstverk som sker inom tre år efter förvärvet. Dessutom bör konstnärens intressen beaktas genom att detta undantag begränsas till att omfatta sådan vidareförsäljning där priset vid vidareförsäljningen inte överstiger 10000 euro.

(19) Det bör klargöras att den harmonisering som detta direktiv medför inte gäller författares och kompositörers originalmanuskript.

(20) Det bör införas effektiva regler som grundas på erfarenheter på nationell nivå av följerätten. Följerättsersättningen bör beräknas som en procentandel av försäljningspriset och inte på ett konstverks ökade värde i förhållande till ursprungsvärdet.

(21) De kategorier av konstverk som omfattas av följerätten bör harmoniseras.

(22) Genom att inte tillämpa följerättsersättning vid försäljningsbelopp som understiger den lägsta beloppsgräns som fastställs kan man bidra till att undvika oproportionerligt höga uttags- och förvaltningskostnader i förhållande till konstnärens vinst. I enlighet med subsidiaritetsprincipen bör emellertid medlemsstaterna ha rätt att fastställa nationella beloppsgränser som är lägre än gemenskapens beloppsgräns för att gynna nya konstnärer. Med tanke på beloppens ringa storlek får detta undantag troligtvis inte någon avgörande effekt på en väl fungerande inre marknad.

(23) De procentsatser som har fastställts av de olika medlemsstaterna för tillämpning av följerätten varierar för närvarande betydligt. För att den inre marknaden för modern konst och samtidskonst skall kunna fungera väl är det nödvändigt att i största möjliga utsträckning fastställa enhetliga procentsatser.

(24) I syfte att tillfredsställa alla de olika intressena på marknaden för originalverk är det önskvärt att det inrättas ett system med avtagande procentsatser för olika prisskikt. Det är viktigt att minska risken för omlokalisering av försäljning och kringgående av gemenskapens regler om följerätten.

(25) Den ersättning som tas ut med stöd av följerätten bör i princip betalas av säljaren. Medlemsstaterna bör ges möjlighet att medge undantag från denna princip med avseende på vem som är ansvarig för betalningen. Säljaren är antingen den person eller det företag i vars namn försäljningen genomförs.

(26) Det är önskvärt att införa en möjlighet för periodiska justeringar av beloppsgränser och procentsatser. För detta ändamål bör kommissionen ges i uppdrag att utarbeta periodiska rapporter om den faktiska tillämpningen av följerätten i medlemsstaterna och om vilken inverkan detta har på gemenskapens konstmarknad samt att i förekommande fall föreslå ändringar av detta direktiv.

(27) Det måste fastställas vilka de ersättningsberättigade följerättsinnehavarna är, samtidigt som subsidiaritetsprincipen iakttas. Det är inte lämpligt att genom detta direktiv ingripa i medlemsstaternas lagstiftning om arvsrätt. Efterträdande rättsinnehavare måste dock kunna få full ersättning enligt följerätten efter upphovsmannens död, åtminstone efter det att ovan nämnda övergångsperiod löpt ut.

(28) Medlemsstaterna är ansvariga för att fastställa regler för tillämpningen av följerätten, särskilt med avseende på hur denna förvaltas. I detta avseende är förvaltning via en insamlingsorganisation en lösning. Medlemsstaterna bör säkerställa att insamlingsorganisationerna fungerar på ett öppet och effektivt sätt. Medlemsstaterna måste även säkerställa uttag och utbetalning av belopp avsedda för upphovsmän som är medborgare i andra medlemsstater. Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas system för uttag och utbetalning.

(29) Rätten till ersättning enligt följerätten bör begränsas till medborgare i gemenskapen och till utländska upphovsmän vars hemländer ger motsvarande skydd åt upphovsmän som är medborgare i medlemsstaterna. En medlemsstat bör ha rätt att utvidga denna rätt till utländska upphovsmän som har sin hemvist i den medlemsstaten.

(30) Lämpliga förfaranden för kontroll av överlåtelser bör införas, så att medlemsstaternas faktiska tilllämpning av följerätten skall kunna garanteras på ett praktiskt sätt. Detta innebär även att upphovsmannen eller dennes ombud skall ha rätt att erhålla alla slags erforderliga uppgifter från den fysiska eller juridiska person som är skyldig att betala ersättningen. Medlemsstater som föreskriver om kollektiv förvaltning av följerätten får även föreskriva att endast de organisationer som är ansvariga för denna kollektiva förvaltning skall ha rätt att erhålla uppgifter.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I. Räckvidd

Artikel 1. *Följerättens innehåll*

1. Till förmån för upphovsmannen till ett originalkonstverk skall medlemsstaterna införa en följerätt som definieras som en oförytterlig rätt som upphovsmannen inte kan avstå från, inte ens på förhand, och som innebär rätt till ersättning som är grundad på försäljningspriset vid all vidareförsäljning av verket efter upphovsmannens första överlåtelse.

2. Den rätt som avses i punkt 1 skall gälla vid all vidareförsäljning vid vilken yrkesmässigt verksamma på konstmarknaden deltar, såsom säljare, köpare eller förmedlare, till exempel auktionskammare, konstgallerier och, i allmänhet, alla konsthandlare.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att den rätt som avses i punkt 1 inte skall gälla vidareförsäljning när säljaren har förvärvat konstverket direkt av upphovsmannen mindre än tre år före vidareförsäljningen och då vidareförsäljningspriset inte överstiger 10000 euro.

4. Ersättningen skall betalas av säljaren. Medlemsstaterna får föreskriva att en annan av de fysiska eller juridiska personer som avses i punkt 2 än säljaren, skall vara ensam ansvarig för betalningen av ersättningen, eller dela det ansvaret med säljaren.

Artikel 2. *Konstverk som följerätten avser*

1. I detta direktiv avses med originalkonstverk: konstverk såsom målningar, collage, teckningar, grafik, litografier, skulpturer, vävda tapeter eller bonader, keramiska föremål, glasföremål och fotografier, såvida de har utförts av konstnären själv eller det rör sig om exemplar som anses som originalkonstverk.

2. Exemplar av konstverk som omfattas av detta direktiv och som har framställts i begränsat antal av konstnären själv eller med dennes tillstånd, skall anses som originalkonstverk i detta direktiv. Sådana exemplar skall i normalfallet vara numrerade, signerade eller på annat sätt vederbörligen godkända av konstnären.

Kapitel II. Särskilda bestämmelser

Artikel 3. *Beloppsgräns*

1. Det är upp till medlemsstaterna att fastställa ett lägsta försäljningspris från och med vilket försäljning enligt artikel 1 skall omfattas av följerätten.

2. Det lägsta försäljningspriset får inte i något fall överstiga 3000 euro.

Artikel 4. *Procentsatser*

1. Den ersättning som avses i artikel 1 skall fastställas till följande procentsatser:

a) 4 % av den del av försäljningspriset som inte överstiger 50000 euro,
b) 3 % av den del av försäljningspriset som ligger mellan 50000,01 och 200000 euro,
c) 1 % av den del av försäljningspriset som ligger mellan 200000,01 och 350000 euro,
d) 0,5 % av den del av försäljningspriset som ligger mellan 350000,01 och 500000 euro,
e) 0,25 % av den del av försäljningspriset som överstiger 500000 euro.

Totalt får dock inte ersättningen överstiga 12500 euro.

2. Genom undantag från punkt 1 får en medlemsstat tillämpa en procentsats på 5 % för den del av försäljningspriset som avses i punkt 1 a.

3. Om det lägsta fastställda försäljningspriset understiger 3000 euro skall medlemsstaten även fastställa den procentsats som skall tillämpas på den del av försäljningspriset som ligger mellan detta pris och 3000 euro; denna procentsats får inte vara lägre än 4 %.

Artikel 5. *Beräkningsunderlag*

Det försäljningspris som avses i artiklarna 3 och 4 skall vara priset före skatt.

Artikel 6. *Ersättningsberättigade följerättsinnehavare*

1. Den ersättning som avses i artikel 1 skall tillfalla upphovsmannen till verket och, efter upphovsmannens död, efterträdande rättsinnehavare, om inte annat följer av artikel 8.2.

2. Medlemsstaterna får föreskriva obligatorisk eller frivillig kollektiv förvaltning av den ersättning som avses i artikel 1.

Artikel 7. *Ersättningsberättigade följerättsinnehavare som är medborgare i tredje land*

1. Medlemsstaterna skall föreskriva att upphovsmän som är medborgare i tredje land och, om inte annat följer av artikel 8.2, deras efterträdande rättsinnehavare skall omfattas av följerätten enligt detta direktiv och enligt den berörda medlemsstatens lagstiftning endast om lagstiftningen i det land i vilket upphovsmannen eller dennes efterträdande rättsinnehavare är medborgare tillåter skydd av följerätten i det landet för upphovsmän från medlemsstaterna och deras efterträdande rättsinnehavare.

2. På grundval av information från medlemsstaterna skall kommissionen så snabbt som möjligt offentliggöra en vägledande förteckning över de tredje länder som uppfyller det villkor som anges i punkt 1. Denna förteckning skall hållas uppdaterad.

3. Varje medlemsstat får jämställa upphovsmän som inte är medborgare i en medlemsstat men som har sin vanliga vistelseort i den medlemsstaten med sina egna medborgare för att skydda följerätten.

Artikel 8. *Skyddstiden för följerätten*

1. Skyddstiden för följerätten skall överensstämma med den som fastställs i artikel 1 i direktiv 93/98/EEG.

2. Trots vad som sägs i punkt 1 skall de medlemsstater som inte tillämpar följerätten den [tidpunkt för ikraftträdandet enligt artikel 13] under en period som löper ut senast den 1 januari 2010 inte vara skyldiga att tilllämpa följerätten till förmån för efterträdande rättsinnehavare efter konstnärens död.

3. En medlemsstat för vilken punkt 2 är tillämplig kan ges ytterligare två år, om det är nödvändigt för att ge de ekonomiska aktörerna i medlemsstaten möjlighet att gradvis anpassa sig till följerättssystemet samtidigt som de behåller sin ekonomiska livskraft, innan det krävs att den tillämpar följerätten till förmån för efterträdande rättsinnehavare efter konstnärens död. Senast tolv månader innan den period som avses i punkt 2 löper ut skall den berörda medlemsstaten informera kommissionen med angivande av sina skäl, så att kommissionen, efter lämpligt samråd, kan avge ett yttrande inom tre månader efter det att informationen mottagits. Om medlemsstaten inte följer kommissionens yttrande skall den inom en månad meddela kommissionen detta och motivera sitt beslut. Medlemsstatens meddelande och motivering liksom kommissionens yttrande skall offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning och översändas till Europaparlamentet.

4. Om internationella förhandlingar om att utvidga följerätten på internationell nivå avslutas framgångsrikt inom de perioder som avses i artikel 8.2 och 8.3 skall kommissionen lägga fram lämpliga förslag.

Artikel 9. *Rätt att erhålla uppgifter*

Medlemsstaterna skall föreskriva att de ersättningsberättigade enligt artikel 6 under en period av tre år efter vidareförsäljningen får från de i artikel 1.2 angivna yrkesmässigt verksamma på konstmarknaden begära in alla de uppgifter som är nödvändiga för att säkerställa utbetalning av ersättningen avseende vidareförsäljningen.

Kapitel III. Slutbestämmelser

Artikel 10. *Tillämpning i tiden*

Detta direktiv skall tillämpas på alla originalkonstverk enligt artikel 2 som den 1 januari 2006 fortfarande skyddas av medlemsstaternas lagstiftning om upphovsrätt eller som vid denna tidpunkt uppfyller kriterierna för skydd enligt bestämmelserna i detta direktiv.

Artikel 11. *Översynsklausul*

1. Senast den 1 januari 2009 och därefter vart fjärde år skall kommissionen till Europaparlamentet, rådet samt Ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om genomförandet och effekterna av detta direktiv, i vilken särskild uppmärksamhet ägnas gemenskapsmarknadens konkurrenskraft när det gäller modern och samtida konst, särskilt gemenskapens situation i förhållande till relevanta marknader där följerätten inte tillämpas samt främjandet av konstnärligt skapande samt formerna för förvaltning i medlemsstaterna. Rapporten skall särskilt ta upp följerättens återverkningar på den inre marknaden samt följderna av införandet av följerätten i de medlemsstater som i sin nationella lagstiftning inte tillämpade denna rätt före ikraftträdandet av detta direktiv. I förekommande fall skall kommissionen överlämna förslag till anpassning av lägsta beloppsgräns och procentsatserna för ersättningen med hänsyn till förändringar i branschen, förslag angående det högsta belopp som anges i artikel 4.1, liksom alla andra förslag den bedömer vara nödvändiga för att göra detta direktiv effektivare.

2. En kontaktkommitté inrättas härmed. Kommittén skall bestå av företrädare för medlemsstaternas behöriga myndigheter. En företrädare för kommissionen skall vara ordförande i kommittén, som skall sammanträda antingen på ordförandens initiativ eller på begäran av en medlemsstats delegation.

3. Kommittén skall ha följande uppgifter:
- Att arrangera samråd om alla frågor som är förknippade med tillämpningen av detta direktiv.
- Att underlätta informationsutbytet mellan kommissionen och medlemsstaterna om den relevanta utvecklingen på gemenskapens konstmarknad.

Artikel 12. *Genomförande*

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 januari 2006. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 13. *Ikraftträdande*

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 14. *Adressater*

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 27 september 2001.

GNU General Public License[1]

Version 2, juni 1991

Bakgrund

De flesta programvarulicenser är skapade för att ta bort din frihet att ändra och dela med dig av programvaran. GNU General Public License är tvärtom skapad för att garantera din frihet att dela med dig av och förändra fri programvara – för att försäkra att programvaran är fri för alla dess användare.

Denna licens [General Public License] används för de flesta av Free Software Foundations programvaror och för alla andra program vars upphovsmän använder sig av General Public License. (Viss programvara från Free Software Foundation använder istället GNU Library General Public License.) Du kan använda licensen för dina program.

När vi talar om fri programvara syftar vi på frihet och inte på pris. Våra [General Public License-] licenser är skapade för att garantera din rätt att distribuera och sprida kopior av fri programvara (och ta betalt för denna tjänst om du önskar), att garantera att du får källkoden till programvaran eller kan få den om du så önskar, att garantera att du kan ändra och modifiera programvaran eller använda dess delar i ny fri programvara samt slutligen att garantera att du är medveten om dessa rättigheter.

För att skydda dina rättigheter, måste vi begränsa var och ens möjlighet att hindra dig från att använda dig av dessa rättigheter samt från att kräva att du ger upp dessa rättigheter. Dessa begränsningar motsvaras av en förpliktelse för dig om du distribuerar kopior av programvaran eller om du ändrar eller modifierar programvaran.

Om du exempelvis distribuerar kopior av en fri programvara, oavsett om du gör det gratis eller mot en avgift, måste du ge mottagaren alla de rättigheter som du själv har. Du måste också tillse att mottagaren får källkoden eller kan få den om mottagaren så önskar. Du måste också visa dessa licensvillkor för mottagaren så att mottagaren känner till sina rättigheter.

Vi skyddar dina rättigheter i två steg:

(1) upphovsrätt till programvaran och

[1] Översättning av Mikael Pawlo. Översättningen följer skrivningarna i det amerikanska originalet så långt som möjligt. I de fall avvikelser föreligger har de gjorts för att bibehålla den juridiska lydelsen snarare än språkliga. Vänligen använd detta dokument i första hand som vägledning och nyttja originaldokumentet för licensiering. Översättningen har skett med Richard M Stallmans medgivande, men är inte en vidimerad översättning [Översättarens anmärkning].

(2) dessa licensvillkor som ger dig rätt att kopiera, distribuera och eller ändra programvaran.

För varje upphovsmans säkerhet och vår säkerhet vill vi för tydlighets skull klargöra att det inte lämnas några garantier för denna fria programvara. Om programvaran förändras av någon annan än upphovsmannen vill vi klargöra för mottagaren att det som mottagaren har inte är originalversionen av programvaran och att förändringar av och felaktigheter i programvaran inte skall belasta den ursprunglige upphovsmannen.

Slutligen skall det sägas att all fri programvara ständigt hotas av mjukvarupatent. Vi vill undvika att en distributör [eller vidareutvecklare] av fri programvara individuellt skaffar patentlicenser till programvaran och därmed gör programvaran till föremål för äganderätt. För att undvika detta har vi gjorde det tydligt att samtliga mjukvarupatent måste registreras för allas fria användning eller inte registreras alls.

[Det är alltså frågan om att en distributör skulle kunna avtala med patenträttsinnehavare om att distributörens kunder skulle få rätt att använda sig av tekniken som patentet gäller. Problemet är då om rätten är begränsad till dem.]

Här nedan följer licensvillkoren för att kopiera, distribuera och ändra programvaran.

Villkor för att kopiera, distribuera och ändra programvaran

0. Dessa licensvillkor gäller varje programvara eller annat verk som innehåller en hänvisning till dessa licensvillkor där upphovsrättsinnehavaren stadgat att programvaran kan distribueras enligt [General Public License] dessa villkor. ”Programvaran” enligt nedan syftar på varje sådan programvara eller verk och ”Verk baserat på Programvaran” syftar på antingen Programvaran eller på avledda verk, såsom ett verk som innehåller Programvaran eller en del av Programvaran, antingen en exakt kopia eller en ändrad kopia och/eller översatt till ett annat språk. (Översättningar ingår nedan utan begränsningar i begreppet ”förändringar”, ”förändra” samt ”ändringar” eller ”ändra”.) Varje licenstagare benämns som ”Du”.

Åtgärder utom kopiering, distribution och ändringar täcks inte av dessa licensvillkor. Användningen av Programvaran är inte begränsad och resultatet av användningen av Programvaran täcks endast av dessa licensvillkor om resultatet utgör ett Verk baserat på Programvaran (oberoende av att det skapats av att programmet körts). Det beror på vad Programvaran gör.

1. Du äger kopiera och distribuera exakta kopior av Programvarans källkod såsom Du mottog den, i alla medier, förutsatt att Du tydligt och på ett skäligt sätt på varje exemplar fäster en riktig upphovsrättsklausul och garantiavsägelse, vidhåller alla hänvisningar till dessa licensvillkor och till alla ga-

rantiavsägelser samt att till alla mottagaren av Programvaran ge en kopia av dessa licensvillkor tillsammans med Programvaran.

Du äger utta en avgift för mekaniseringen [att fysiskt fästa Programvaran på ett medium, såsom en diskett eller en CD-ROM-skiva] eller överföringen av en kopia och du äger erbjuda en garanti för Programvaran mot en avgift.

2. Du äger ändra ditt exemplar eller andra kopior av Programvaran eller någon del av Programvaran och därmed skapa ett Verk baserat på Programvaran, samt att kopiera och distribuera sådana förändrade versioner av Programvaran eller verk enligt villkoren i paragraf 1 ovan, förutsatt att du också uppfyller följande villkor:

a) Du tillser att de förändrade filerna har ett tydligt meddelande som berättar att Du ändrat filerna samt vilket datum dessa ändringar gjordes.
b) Du tillser att alla verk som du distribuerar eller offentliggör som till en del eller i sin helhet innehåller eller är härlett från Programvaran eller en del av Programvaran, licensieras i sin helhet, utan kostnad till tredje man enligt dessa licensvillkor.
c) Om den förändrade Programvaran i sitt normala utförande kan utföra interaktiv kommandon när den körs, måste Du tillse att när Programmet startas skall det skriva ut eller visa, på ett enkelt tillgängligt sätt, ett meddelande som tydligt och på ett skäligt sätt på varje exemplar fäster en riktig upphovsrättsklausul och garantiavsägelse (eller i förekommande fall ett meddelande som klargör att du tillhandahåller en garanti) samt att mottagaren äger distribuera Programvaran enligt dessa licensvillkor samt berätta hur mottagaren kan se dessa licensvillkor. (Från denna skyldighet undantas det fall att Programvaran förvisso är interaktiv, men i sitt normala utförande inte visar ett meddelande av denna typ. I sådant fall behöver Verk baserat Programvaran inte visa ett sådant meddelande som nämns ovan.)

Dessa krav gäller det förändrade verket i dess helhet. Om identifierbara delar av verket inte härrör från Programvaran och skäligen kan anses vara fristående och självständiga verk i sig, skall dessa licensvillkor inte gälla i de delar när de distribueras som egna verk. Men om samma delar distribueras tillsammans med en helhet som innehåller verk som härrör från Programvaran, måste distributionen i sin helhet ske enligt dessa licensvillkor. Licensvillkoren skall i sådant fall gälla för andra licenstagare för hela verket och sålunda till alla delar av Programvaran, oavsett vem som är upphovsman till delarna av verket.

Denna paragraf skall sålunda inte tolkas som att anspråk görs på rättigheter eller att ifrågasätta Dina rättigheter till programvara som skrivits helt av Dig. Syftet är att tillse att rättten att kontrollera distributionen av avledda [derivative] eller samlingsverk av Programvaran.

Förekomsten av ett annat verk på ett lagringsmedium eller samlingsmedium som innehåller Programvaran eller Verk baserat på Programvaran leder inte till att det andra verket omfattas av dessa licensvillkor.

3. Du äger kopiera och distribuera Programvaran (eller Verk baserat på Programvaran enligt paragraf 2) i objektkod eller i körbar form enligt villkoren i paragraf 1 och paragraf 2 förutsatt att Du också gör endera av följande:

a) Bifogar den kompletta källkoden i maskinläsbar form, som måste distribueras enligt villkoren i paragraf 1 och 2 på ett medium som i allmänhet används för utbyte av programvara, eller
b) Bifogar ett skriftligt erbjudande, med minst tre års giltighet, att ge tredje man, mot en avgift som högst uppgår till Din kostnad att utföra fysisk distribution, en fullständig kopia av källkoden i maskinläsbar form, distribuerad enligt villkoren i paragraf 1 och 2 på ett medium som i allmänhet används för utbyte av programvara, eller
c) Bifogar det skriftligt erbjudande Du fick att erhålla källkoden. (Detta alternativ kan endast användas för icke-kommersiell distribution och endast om Du erhållit ett program i objektkod eller körbar form med ett erbjudande i enlighet med b ovan.)

Källkoden för ett verk avser den form av ett verk som är att föredra för att göra förändringar av verket. För ett körbart verk avser källkoden all källkod för moduler som det innehåller, samt alla tillhörande gränssnittsfiler, definitioner, scripts för att kontrollera kompilering och installation av den körbara Programvaran. Ett undantag kan dock göras för sådant som normalt distribueras, antingen i binär form eller som källkod, med huvudkomponterna i operativsystemet (kompliator, kärna och så vidare) i vilket den körbara programvaran körs, om inte denna komponent medföljer den körbara programvaran.

Om distributionen av körbar Programvara eller objektkod görs genom att erbjuda tillgång till att kopiera från en bestämd plats, skall motsvarande tillgång till att kopiera källkoden från samma plats räknas som distribution av källkoden, även om tredje man inte behöver kopiera källkoden tillsammans med objektkoden.

4. Du äger inte kopiera, ändra, licensiera eller distribuera Programvaran utom på dessa licensvillkor. All övrig kopiering, ändringar, licensiering eller distribution av Programvaran är ogiltig och kommer automatiskt medföra att Du förlorar Dina rättigheter enligt dessa licensvillkor. Tredje man som har mottagit kopior eller rätttigheter från Dig enligt dessa licensvillkor kommer dock inte att förlora sina rätttigheter så länge de följer licensvillkoren.

5. Du åläggs inte att acceptera licensvillkoren, då du inte har skrivit under detta avtal. Du har dock ingen rätt att ändra eller distribuera Programvaran eller Verk baserat på Programvaran.

Sådan verksamhet är förbjuden i lag om du inte accepterar och följer dessa licensvillkor. Genom att ändra eller distribuera Programvaran (eller verk baserat på Programvaran) visar du genom ditt handlande att du accepterar licensvillkoren och alla villkor för att kopiera, distribuera eller ändra Programvaran eller Verk baserat på Programvaran.

6. Var gång du distribuerar Programvaran (eller Verk baserat på Programvaran), kommer mottagaren per automatik att få en licens från den första licensgivaren att kopiera, distribuera eller ändra Programvaran enligt dessa licensvillkor. Du äger inte ålägga mottagaren några andra restriktioner än de som följer av licensvillkoren. Du är inte skyldig att tillse att tredje man följer licensvillkoren.

7. Om Du på grund av domstols dom eller anklagelse om patentintrång eller på grund av annan anledning (ej begränsat till patentfrågor), Du får villkor (oavsett om de kommer via domstols dom, avtal eller på annat sätt) som strider mot dessa licensvillkor så fråntar de inte Dina förpliktelser enligt dessa licensvillkor. Om du inte kan distribuera Programvaran och samtidigt uppfylla licensvillkor och andra skyldigheter, får du som en konsekvens inte distribuera Programvaran. Om exempelvis ett patent gör att Du inte kan distribuera Programvaran fritt till alla dem som mottager kopior direkt eller indirekt från Dig, så måste Du helt sluta distribuera Programvaran.

Om delar av denna paragraf förklaras ogiltig eller annars inte kan verkställas skall resten av paragrafen äga fortsatt giltighet och paragrafen i sin helhet äga fortsatt giltighet i andra sammanhang.

Syftet med denna paragraf är inte att förmå Dig att begå patentintrång eller att begå intrång i andra rättigheter eller att förmå Dig att bestrida giltigheten i sådana rättigheter. Denna paragraf har ett enda syfte, vilket är att skydda distributionssystemet för fri programvara vilket görs genom användandet av dessa licensvillkor.

Många har bidragit till det stora utbudet av programvara som distribueras med hjälp av dessa licensvillkor och den fortsatta giltigheten och användningen av detta system, men det är upphovsmannen själv som måste besluta om han eller hon vill distribuera Programvaran genom detta system eller ett annat och en licenstagare kan inte tvinga en upphovsman till ett annat beslut.

Denna paragraf har till syfte att ställa det utom tvivel vad som anses följa av resten av dessa licensvillkor.

8. Om distributionen och/eller användningen av Programvaran är begränsad i vissa länder på grund av patent eller upphovsrättsligt skyddade gränssnitt kan upphovsmannen till Programvaran lägga till en geografisk spridningsklausul, enligt vilken distribution är tillåten i länder förutom dem i vilket det är förbjudet. Om så är fallet kommer begränsningen att utgöra en fullvärdig del av licensvillkoren.

9. The Free Software Foundation kan offentliggöra ändrade och/eller nya versioner av the General Public License från tid till annan. Sådana nya versioner kommer i sin helhet att påminna om nuvarande version av the General Public License, men kan vara ändrade i detaljer för att behandla nya problem eller göra nya överväganden.

Varje version ges ett särskiljande versionsnummer. Om Programvaran specificerar ett versionsnummer av licensvillkoren samt ”alla senare versioner” kan Du välja mellan att följa dessa licensvillkor eller licensvillkoren i alla senare versioner offentliggjorda av the Free Software Foundation. Om Programvaran inte specificerar ett versionnummer av licensvillkoren kan Du välja fritt bland samtliga versioner som någonsin offentliggjorts.

10. Om du vill använda delar av Programvaran i annan fri programvara som distribueras enligt andra licensvillkor, begär tillstånd från upphovsmannen. För Programvaran var upphovsrätt innehas av Free Software Foundation, tillskriv Free Software Foundation, vi gör ibland undantag för detta. Vårt beslut grundas på våra två mål att bibehålla den fria statusen av alla verk som härleds från vår Programvara och främjandet av att dela med sig av och återanvända mjukvara i allmänhet.

INGEN GARANTI

11. DÅ DENNA PROGRAMVARA LICENSIERAS UTAN KOSTNAD GES INGEN GARANTI FÖR PROGRAMMET, UTOM SÅDAN GARANTI SOM MÅSTE GES ENLIGT TILLÄMPLIG LAG. FÖRUTOM DÅ DET UTTRYCKS I SKRIFT TILLHANDAHÅLLER UPPHOVSRÄTTSINNEHAVAREN OCH/ELLER ANDRA PARTER PROGRAMMET ”I BEFINTLIGT SKICK” [”AS IS”] UTAN GARANTIER AV NÅGRA SLAG, VARKEN UTTRYCKLIGA ELLER UNDERFÖRSTÅDDA, INKLUSIVE, MEN INTE BEGRÄNSAT TILL, UNDERFÖRSTÅDDA GARANTIER VID KÖP OCH LÄMPLIGHET FÖR ETT SÄRSKILT ÄNDAMÅL. HELA RISKEN FÖR KVALITET OCH ANVÄNDBARHET BÄRS AV DIG. OM PROGRAMMET SKULLE VISA SIG HA DEFEKTER SKALL DU BÄRA ALLA KOSTNADER FÖR FELETS AVHJÄLPANDE, REPARATIONER ELLER NÖDVÄNDIG SERVICE.

12. INTE I NÅGOT FALL, UTOM NÄR DET GÄLLER ENLIGT TILLÄMPLIG LAG ELLER NÄR DET ÖVERENSKOMMITS SKRIFTLIGEN, SKALL EN UPPHOVSRÄTTSINNEHAVARE ELLER ANNAN PART SOM ÄGER ÄNDRA OCH/ELLER DISTRIBUERA PROGRAMVARAN ENLIGT OVAN, VARA SKYLDIG UTGE ERSÄTTNING FÖR SKADA DU LIDER, INKLUSIVE ALLMÄN, DIREKT ELLER INDIREKT SKADA SOM FÖLJER PÅ GRUND AV ANVÄNDNING ELLER OMÖJLIGHET ATT ANVÄNDA PROGRAMVARAN (INKLUSIVE MEN INTE BEGRÄNSAT TILL FÖRLUST AV DATA OCH INFORMATION ELLER DATA OCH INFORMATION SOM FRAMSTÄLLTS FELAKTIGT AV DIG ELLER TREDJE PART ELLER FEL DÄR PROGRAMMET INTE KUNNAT KÖRAS SAMTIDIGT MED ANNAN PROGRAMVA-

RA), ÄVEN OM EN SÅDAN UPPHOVSRÄTTSINNEHAVAREN ELLER ANNAN PART UPPLYSTS OM MÖJLIGHETEN TILL SÅDAN SKADA.

SLUT PÅ LICENSVILLKOR

Metod för att använda dessa villkor

Om du utvecklar ett nytt program och vill att det skall vara av största möjliga nytta för allmänheten är det bästa som du kan göra att göra programmet till fri programvara som var och en kan mångfaldiga och ändra enligt dessa villkor.

För att uppnå detta skall du lägga till följande text till programmet. Det är säkrast att lägga dem i början av varje källkodsfil för att tillse att du med överlåtelser avsaknaden av garantiåtagande och varje fil skall minst ha ”copyright”-raderna och en länk till var användaren hittar hela licensen.

En rad för att berätta programmets namn och en beskrivning av vad det gör:[2]

Copyright © yyyy upphovsmannens namn [yyyy ersätts med årtal för programmets skapande]

This program is free software; you can redistribute it and/or modify it under the terms of the GNU General Public License as published by the Free Software Foundation; either version 2 of the License, or (at your option) any later version.

This program is distributed in the hope that it will be useful, but WITHOUT ANY WARRANTY; without even the implied warranty of MERCHANTABILITY or FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE. See the GNU General Public License for more details.

You should have received a copy of the GNU General Public License along with this program; if not, write to the Free Software Foundation, Inc., 59 Temple Place – Suite 330, Boston, MA 02111-1307, USA.

Lägg här in information om hur användaren når dig per e-post och vanlig post.

Om Ditt program är interaktivt visa följande för användaren när programmet startas i interaktivt läge:

Gnomovision version 69, Copyright © year name of author

Gnomovision comes with ABSOLUTELY NO WARRANTY; for details type ‘show w’. This is free software, and you are welcome to redistribute it under certain conditions; type ’show c’ for details.

Kommandot ”show w” respektive ”show c” skall visa tillämpliga delar av General Public License. Du kan givetvis använda andra kommandon än ”show w” och ”show c” det kan till och

[2] Här menar Richard M Stallman att ni skall införa en sådan rad på egen hand, därefter införs nedanstående text [översättarens anmärkning].

med röra sig om musklick eller menyval, använd det som passar till programmet.

Om du arbetar som programmerare skall din arbetsgivare eller din skola skriva under en ”copyright disclaimer” för programmet om det är nödvändigt. Här är ett exempel, ändra namnen:

Yoyodyne, Inc., hereby disclaims all copyright interest in the program ‘Gnomovision’ (which makes passes at compilers) written by James Hacker.

signature of Ty Coon, 1 April 1989

Ty Coon, President of Vice

Denna General Public License tillåter inte att du inkorporerar ditt program i icke-fri programvara. Om du utvecklar subrutiner eller programbibliotek kan det vara lämpligt att tillåta länkning till icke-fri programvara. Om du vill göra detta bör du istället för denna licens använda GNU Library General Public License.

Avdelning III.
Industriellt rättsskydd

Det industriella rättsskyddets område är mer diversifierat än upphovsrättens. Inom det finner vi *patenträtt*, *mönsterskydd*, skydd för *växtsorter* eller *växtföräd-larrätt* samt hela *kännetecknensrätten*.

Av grundläggande betydelse inom det industriella rättsskyddets område är den s.k. *Pariskonventionen för industriellt rättsskydd* av 1883 (PK), vilken också innehåller vissa bestämmelser om *illojal konkurrens*. De 160 anslutna staterna bildar tillsammans den s.k. *Parisunionen*. Konventionen har reviderats vid ett flertal tillfällen, senast i Stockholm 1967. Liksom BK, bygger PK på principerna om *minimiskydd*, och *nationell behandling*. I och med att PK reglerar även registrerande rättigheter, bygger PK även på principen om s.k. *konventionsprioritet*, dvs. att tidpunkten för en ansökan om registrering som görs i ett medlemsland skall gälla även om ansökan görs senare i ett annat medlemsland. PK återges här endast i art. 1–12, dvs. dess materiellt sett mest centrala bestämmelser.

Europeiska Patentkonventionen (*European Patent Convention*) (EPC), som trädde i kraft 1977, skapar förutsättningarna för patentering i Europa. Här bör anmärkas konventionens särdrag genom att i sig vara öppen för samtliga europeiska länder oavsett tillträde till EG/EU. Eftersom den inte är direkt knuten till EU, utan har givits formen av en särskild internationell konvention, har Sverige kunnat vara med i det europeiska patentsamarbetet redan från början.[1] EPC kompletteras av det europeiska patentverkets (EPO) egna riktlinjer (*Guidelines for Examination in the European Patent Office*), som utfärdas av EPOs president. Väsentliga delar av dem presenteras därför här i anslutning till EPC. På patenträttsområdet finns idag också ett särskilt europeiskt harmoniseringsdirektiv om *bioteknologiska uppfinningar*.

För patenträtten spelar förvisso de möjligheter till förenklade patenteringsförfaranden internationellt, som tillhandahålls genom *Patent Cooperation Treaty* (PCT) en betydande roll. Eftersom konventionen i sig snarare ger förutsättningarna för tillhandahållande av registrering i skilda länder, och således inte bestämmer förutsättningarna för skyddet och dess upprätthållande, har den utelämnats här.

[1] Parentetiskt bör väl i det sammanhanget nämnas att Norge fortfarande inte tillträtt EPC, något som således har att göra varken med tillträde till EES eller medlemskap i EU.

Skyddet för *formgivning* har länge varit problematiskt, främst på grund av att skilda länder valt väsentligt olika vägar för att tillskapa skydd mot produktefterbildningar. Särskilt genom de ansträngningar som gjorts inom EU under senare tid, har skyddet givits en ny europeisk plattform genom *direktivet* om harmonisering av mönsterskydd (98/71/EG) och *förordningen* (6/2002) om gemenskapsformgivning, vars främsta landvinningar är det oregistrerade skyddet mot efterbildningar och en utvidgning av skyddstiden till 25 år från ansökan om registrering. Förordningen möjliggör därtill registrering på hela den europeiska marknaden – *gemenskapsmönster* – genom ansökan hos Harmoniseringskontoret (OHIM) i Alicante.

Den s.k. *Haagöverenskommelsen* möjliggör internationell registrering av mönster. Enligt systemet görs en ansökan om registrering hos WIPO i de länder som designerats i ansökan. Den internationella mönsterregistreringen får samma verkan som en nationell registrering och skyddets innehåll bestäms enligt den nationella lagstiftningen. De anslutna länderna, som idag är ca trettio, utgör *Haagunionen*. Sverige har ännu inte anslutit sig till överenskommelsen, men förhandlingar om en anslutning pågår. Varken *Haagöverenskommelsen* eller den internationella s.k. *Locarnoöverenskommelsen* om klassificering av mönster, till vilken Sverige emellertid har anslutit sig, har tagits med här.

På kännetecknensrättens område är för vår del EGs *varumärkesdirektiv* (89/104/EEG) och *förordning* (40/94/EG) av primärt intresse. Medan direktivet är avsett att harmonisera medlemsländernas nationella varumärkesrätt, reglerar förordningen det s.k. *gemenskapsvarumärket*, som genom registrering hos Harmoniseringskontoret (OHIM) i Alicante kan beredas skydd på hela den europeiska marknaden. Varumärkesförordningen, liksom på samma sätt mönsterskyddsförordningen, innehåller därför en väsentlig mängd bestämmelser av administrativt slag, vilka utelämnats här.

Möjligheter till *internationell varumärkesregistrering* kan också ges enligt det s.k. *Madridprotokollet*. Registreringsförfarandet enligt Madridprotokollet motsvarar i stora drag det som gäller för internationell mönsterregistrering.

Skyddet för *växtförädlarrättigheter* administreras internationellt under WIPO och en särskild konvention från 1961. Konventionsländerna bildar tillsammans *the International Union for the Protection of New Varieties of Plants* (UPOV). På Europaplanet finns också en särskild förordning om växtförädlarrätt (Rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt). På grund av växtförädlarrättens relativt marginella betydelse för Sverige, har jag emellertid valt att ta med varken konventionen eller förordningen.

Det finns flera konventioner som ger skydd för *geografiska ursprungsbeteckningar*. Förutom de bestämmelser om sådana som finns i TRIPS-avtalet, finns dels 1891 års *Madridöverenskommelse angående undertryckande av oriktiga ursprungsbeteckningar å handelsvaror*, vilken Sverige tillträtt, samt den s.k. *Lissabonöverenskommelsen om skydd för ursprungsbeteckngar och sådanas internationella*

registrering av år 1958, vilken Sverige dock inte tillträtt, och som heller inte tagits med här. På det europeiska planet finns också ett flertal EG-förordningar som reglerar skyddet för geografiska ursprungsbeteckningar. Här har tagits med endast den mest centrala förordningen på området – *Förordning nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel*. Förordningen reglerar förutsättningarna för nationell registrering av geografiska ursprungsbeteckningar. I sammanhanget bör också nämnas *Rådets förordning nr 1493/1999 av den 17 maj 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin* samt *Rådets förordning nr 1576/89 av den 29 maj 1989 om allmänna bestämmelser för definition, beskrivning och presentation av spritdrycker*.

Under senare år har det visat sig att *domännamn* på flera sätt kan få kännetecknsrättslig relevans. De tidigare mycket restriktiva svenska reglerna för tilldelning av domännamn efter materiell förprövning har under våren 2003 ersatts av väsentligt liberalare bestämmelser (*Allmänna villkor vid registrering av domännamn under toppdomänen .se*) med ett invändningsförfarande och möjlighet att få registreringens lovlighet prövad i ett särskilt panelförfarande enligt *Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"*, av liknande slag som det som tillämpas i fråga om .com-domänen. På det internationella planet har på initiativ av den organisation, som ytterst styr domännamnstilldelningen (*The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers* (*ICANN*)), utarbetats särskilda regler för tvistelösning vid konkurrens mellan domännamsinnehavare under de generiska toppdomänerna och kännetecknenshavare (*Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy* (*UDRP*)) med anslutande (*Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy*). Reglerna för tvistelösning har antagits av WIPO och har visat sig särskilt attraktiva för kännetecknshavare som vill göra gällande bättre rätt.

Pariskonventionen den 20 mars 1883 för industriellt rättsskydd (Pariskonventionen) [Artiklarna 1–12]

Reviderad i Bryssel den 14 december 1900, i Washington den 2 juni 1911, i Haag den 6 november 1925, i London den 2 juni 1934, i Lissabon den 31 oktober 1958 och i Stockholm den 14 juli 1967

Officiellt språk: franska

Artikel 1

1. De länder, på vilka denna konvention är tillämplig, bildar en union för industriellt rättsskydd

2. Det industriella rättsskyddet har till föremål patent, nyttighetsmodeller, industriella mönster och modeller, fabriks- eller handelsmärken, servicemärken, firma samt ursprungsbeteckningar ävensom undertryckande av illojal konkurrens.

3. Industriell äganderätt är att fatta i vidsträcktaste bemärkelse och avser icke blott industri och handel i egentlig mening utan även området för lantbruksindustri och extraktiv industri samt alla tillverkade alster eller naturprodukter, till exempel vin, spannmål, tobaksblad, frukt, boskap, mineral, mineralvatten, öl, blommor och mjöl.

4. Till patent räknas de olika slag av industriella patent, som enligt unionsländernas lagstiftningar kan förekomma, såsom importpatent, förbättringspatent, tilläggspatent, tilläggsbevis etc.

Artikel 2

1. De som tillhör ett unionsland skall i samtliga övriga unionsländer i fråga om skyddet av den industriella äganderätten åtnjuta de förmåner, som de särskilda lagstiftningarna för närvarande tillerkänner eller framdeles kommer att tillerkänna landets egna medborgare, och detta utan intrång i de rättigheter, som särskilt tillförsäkras genom denna konvention. De skall följaktligen äga samma skydd som dessa och tillgång till samma rättsmedel mot varje förekommande rättskränkning, under förutsättning att de uppfyller de villkor och formaliteter, som åvilar landets egna medborgare.

2. Av dem som tillhör ett unionsland kan dock icke fordras, att de skall vara bosatta eller driva rörelse inom det land, där skydd begäres, för att få åtnjuta de rättigheter, som inbegripes under den industriella äganderätten.

3. Uttryckligt förbehåll göres för bestämmelserna i varje unionslands lagstiftning om det judiciella och det administrativa förfarandet samt myndigheternas kompetens ävensom om val av boningsort eller förordnande av ombud, då sådant fordras enligt lagarna om den industriella äganderätten.

Artikel 3

Likställda med dem som tillhör unionsländerna är de vilka tillhör i unionen ej ingående länder men är bosatta eller äger verkliga industri- eller handelsföretag inom något unionslands område.

Artikel 4

A.–1. Den som i ett av unionsländerna i behörig ordning gjort ansökan om patent eller om skydd för nyttighetsmodell eller för industriellt mönster eller modell eller för fabriks- eller handelsmärke eller hans rättsinnehavare skall för ansökan i de övriga länderna äga en prioritetsrätt under tid, som här nedan bestämmes.

2. Varje ansökan, som enligt ett unionslands inhemska lagstiftning eller bilaterala eller multilaterala avtal mellan flera unionsländer är likställd med en behörig nationell ansökan, erkännes kunna ge upphov till prioritetsrätt.

3. Med behörig nationell ansökan skall förstås varje ansökan, som gör det möjligt att fastställa den dag då ansökningen ingivits i ifrågavarande land, oavsett vad som blivit resultatet av ansökningen.

B.– Till följd härav skall ansökan, som sedermera före utgången av denna tid göres i annat unionsland, icke kunna förklaras ogiltig på grund av åtgärder, vidtagna under mellantiden, sålunda speciellt icke genom annan ansökan, genom uppfinningens offentliggörande eller utövande, genom saluhållande av exemplar av mönstret eller modellen, genom begagnande av märket, och dessa åtgärder skall icke kunna ge upphov till någon rätt för tredje man eller någon föranvändarrätt. De rättigheter, som av tredje man vunnits före dagen för den första ansökningen, som tjänar som grund för prioritetsrätten, är förbehållna i överensstämmelse med varje unionslands inre lagstiftning.

C.–1. Tiden för ovannämnda prioritetsrätt utgör i fråga om patent och i nyttighetsmodeller tolv månader samt i fråga om industriella mönster och modeller ävensom fabriks- eller handelsmärken sex månader.

2. Dessa frister löper från tidpunkten för ingivande av den första ansökningen i unionsland; dagen för ingivandet medräknas ej i fristen.

3. Om fristens sista dag i det land, där skydd begäres, är en laga helgdag eller en dag, då vederbörande myndighet icke håller öppet för mottagande av ansökningar, förlänges fristen till nästföljande söckendag.

4. Som första ansökan, vars ingivande är utgångspunkt för prioritetsfristen, skall anses en senare ansökan med samma ämne som en tidigare första ansökan enligt moment 2 ovan, vilken ingivits i samma unionsland, under förutsättning att denna tidigare ansökan vid tidpunkten för ingivandet av den senare ansökningen återkallats, övergivits eller avslagits utan att ha underkastats offentlig granskning och utan att ha kvarlämnat några rättigheter samt under förutsättning att den ännu icke tjänat som grund för anspråk på prioritetsrätt. Den tidigare ansökningen kan i sådant fall icke längre tjäna som grund för anspråk på prioritetsrätt.

D.–l. Den som vill taga i anspråk prioritetsrätt på grund av tidigare ansökan åligger att lämna uppgift rörande den tid och det land, där denna ansökan blivit gjord. Varje land äger bestämma den tidpunkt, då denna uppgift senast skall lämnas.

2. Sådan uppgift skall angivas i de av vederbörande myndighet utgivna publikationer, särskilt i patenten och därtill hörande beskrivningar.

3. Unionsländerna kan fordra, att den som gör anmälan om prioritetsrätt inger en kopia av den tidigare gjorda ansökningen (beskrivning, ritningar etc.). Denna kopia, till riktigheten bestyrkt av den myndighet, som mottagit ansökningen, behöver icke vara legaliserad, och den skall i varje fall kunna utan särskild avgift ingivas när som helst inom tre månader från den senare ansökningens ingivande. Det må kunna föreskrivas, att den skall vara åtföljd av bevis om tiden, då den tidigare ansökningen gjordes, utfärdat av vederbörande myndighet, ävensom av översättning.

4. Andra formaliteter kan ej vid tidpunkten för själva ansökningen fordras för anmälan om prioritetsrätt. Varje unionsland äger bestämma påföljderna av underlåtenhet att iakttaga de i denna artikel omnämnda formaliteterna, dock att dessa påföljder ej må sträcka sig längre än till förlust av prioritetsrätten.

5. Senare må annan bevisning kunna fordras.

Den som åberopar prioriteten hos en tidigare ansökan skall angiva numret på denna tidigare ansökan. Denna angivelse skall offentliggöras på sätt som sägs i moment 2 ovan.

E.–1. Då i ett land skydd sökes för industriellt mönster eller modell under åberopande av rätt till prioritet på grund av ansökan om skydd för nyttighetsmodell, skall prioritetstiden vara den som är bestämd för industriella mönster och modeller.

2. Vidare är det tillåtet att i ett land söka skydd för nyttighetsmodell med anspråk på prioritet, grundad på en ansökan om patent, och omvänt.

F.– Ett unionsland skall icke kunna vägra en prioritetsrätt eller avslå en patentansökan på den grunden att sökanden gör anspråk på flera olika prioritetsrätter, även om de härrör från olika länder, eller på den grunden att

en ansökan med krav på en eller flera prioritetsrätter innehåller ett eller flera element som icke var omfattade av den eller de ansökningar för vilka prioritetsrätt begäres, under förutsättning i båda fallen att det gäller en enligt vederbörande lands lag enhetlig uppfinning.

I fråga om de element som icke omfattas av den eller de ansökningar, för vilka prioritetsrätt begäres, skapar avgivandet av den senare ansökningen en prioritetsrätt på sedvanliga villkor.

G.–1. Om prövningen ger vid handen, att en patentansökan är oenhetlig, skall sökanden kunna uppdela ansökningen i ett visst antal delansökningar, med bibehållande såsom inlämningsdag för var och en av den ursprungliga ansökningsdagen och i förekommande fall av prioriteten.

2. Sökanden skall också kunna på eget initiativ uppdela patentansökningen med bibehållande såsom dag för varje delansökan av dagen för den ursprungliga ansökningen och i förekommande fall av prioriteten. Varje unionsland skall ha rätt att bestämma på vilka villkor en sådan uppdelning skall vara tillåten.

H.– Prioritet kan icke vägras av det skälet, att vissa element av den uppfinning, för vilken prioritet begäres, icke förekommer i patentanspråken till ansökningen i det första landet, såframt handlingarna till denna ansökning tillsammans på ett tydligt sätt anger de nämnda elementen.

I.–1. Ansökningar om uppfinnarcertifikat, vilka gjorts i ett land där sökande har rätt att efter eget val ansöka antingen om patent eller om uppfinnarcertifikat, skall medföra rätt till sådan prioritet som föreskrives i denna artikel på samma villkor och med samma verkningar som patentansökningar.

2. I land, där sökande har rätt att efter eget val ansöka antingen om patent eller om uppfinnarcertifikat, skall den som gör ansökan om uppfinnarcertifikat, i enlighet med de bestämmelser i denna artikel som avser ansökan om patent, åtnjuta rätt till prioritet grundad på ansökan om patent, om nyttighetsmodell eller om uppfinnarcertifikat.

Artikel 4 *bis*

1. Patent, som i de olika unionsländerna sökes av dem, som tillhör unionen, skall vara oberoende av patent, som för samma uppfinning erhållits i andra länder, vare sig tillhörande unionen eller icke.

2. Denna bestämmelse skall gälla utan inskränkning, särskilt så att patent, som sökts under prioritetstiden, är oberoende såväl i fråga om skälen till ogiltighet och förverkande som beträffande deras normala giltighetstid.

3. Den är tillämplig på patent, som äger bestånd vid tidpunkten för dess ikraftträdande.

4. Detsamma skall, i händelse av nya länders anslutning, gälla för de vid tidpunkten för anslutningen på ömse sidor bestående patenten.

5. Patent, som erhållits med åberopande av prioritetsförmånen, skall i de olika unionsländerna åtnjuta samma giltighetstid som de skulle ha fått, om de sökts eller beviljats utan prioritetsförmån.

Artikel 4 *ter*

Uppfinnaren har rätt att bli nämnd såsom sådan i patentet.

Artikel 4 *quater*

Utfärdandet av ett patent skall icke kunna vägras och ett patent skall icke kunna ogiltigförklaras på den grunden att försäljningen av den produkt, som är patenterad eller erhållits genom ett patenterat förfarande, är föremål för inskränkningar eller begränsningar på grund av inhemsk lagstiftning.

Artikel 5

A.–l. Patent förverkas icke därigenom, att patenthavaren till det land, i vilket patent erhållits, inför föremål, som blivit tillverkade i annat unionsland.

2. Varje unionsland skall äga rätt att vidtaga erforderliga lagstiftningsåtgärder innefattande meddelande av tvångslicenser till förebyggande av missbruk vid utnyttjandet av den genom patentet förlänade uteslutanderätten, exempelvis försummelse att utöva uppfinningen.

3. Patentets förverkande skall icke kunna föreskrivas annat än för det fallet att meddelande av tvångslicenser icke skulle ha varit tillräckligt för att hindra sådana missbruk. Någon talan om ett patents förverkande eller upphävande skall icke kunna anhängiggöras, förrän två år gått från meddelandet av den första tvångslicensen.

4. Ansökan om meddelande av tvångslicens på grund av underlåtenhet att utöva uppfinningen eller otillräckligt utövande av uppfinningen skall icke kunna göras förrän fyra år förflutit från patentansökningens avgivande eller tre år förflutit från utfärdandet av patentet, varvid den frist som utlöper senast skall tillämpas. Tvångslicens skall icke meddelas, om patenthavaren visar giltigt skäl för sin underlåtenhet. En sådan tvångslicens skall icke vara exklusiv och skall icke kunna överlåtas ens i form av meddelande av underlicens utom tillsammans med den del av företaget eller handelsrörelsen som utnyttjar licensen.

5. Ovanstående bestämmelser är, under förbehåll för nödvändiga förändringar, tillämpliga å nyttighetsmodeller.

B.– Skydd för industriella mönster och modeller skall icke kunna på något sätt förverkas, vare sig genom försummelse att utöva eller genom inför-

sel av föremål, överensstämmande med de skyddade.

C.–l. Om i ett land användande av registrerat märke är föreskrivet, skall registreringen icke kunna upphävas förrän efter skälig tid och endast om vederbörande icke visar skäl för sin underlåtenhet.

2. Märkeshavarens användande av ett fabriks- eller handelsmärke under en form, som endast genom beståndsdelar, vilka icke ändrar märkets egenartade karaktär, skiljer sig från den form, under vilken märket registrerats i ett unionsland, skall icke medföra registreringens ogiltighet eller minska det åt märket givna skyddet.

3. Samtidig användning av samma märke för samma eller liknande varor genom industri- eller handelsföretag, som enligt de inhemska lagbestämmelserna i det land, där skyddet begärts, anses vara medägare till märket, skall icke i något unionsland hindra registreringen eller på något sätt minska det åt märket givna skyddet, såframt denna användning icke har till verkan, att allmänheten vilseledes, eller är stridande mot allmänintresset.

D.– För åtnjutande av skyddsrätt må icke fordras, att föremålet är åsatt märke eller uppgift om patent eller nyttighetsmodell eller om registrering av fabriks- eller handelsmärke eller industriellt mönster eller modell.

Artikel 5 *bis*

1. En respittid om minst sex månader skall medgivas för betalning av föreskrivna avgifter för upprätthållande av rättigheter, som inbegripes under den industriella äganderätten, mot erläggande av en tilläggsavgift, om sådan är föreskriven i den inhemska lagstiftningen.

2. Unionsländerna skall ha rätt att medgiva återupplivning av patent, som förfallit på grund av underlåten avgiftsbetalning.

Artikel 5 *ter*

I intet av unionsländerna skall såsom intrång i patenthavarens rättigheter anses:

1. användande ombord på andra unionsländers fartyg av anordningar, som utgör föremål för hans patent, i fartygsskrovet, maskinerna, tackling, don och andra tillbehör, då dessa fartyg tidvis eller tillfälligtvis inkommer i det ifrågavarande landets farvatten, under förutsättning att användandet sker uteslutande för fartygets behov;
2. användande av anordningar, som utgör föremål för patentet, i konstruktionen eller drift av andra unionsländers luft- eller landfordon eller tillbehör till sådana fordon, då dessa tidvis eller tillfälligtvis inkommer i vederbörande land.

Artikel 5 *quater*

När en vara införes i ett unionsland, vari finnes ett patent som skyddar ett förfarande för framställning av denna vara, skall patenthavaren i fråga om den införda varan ha alla de rättigheter, som införsellandets lagstiftning tillerkänner honom på grund av förfarandepatentet med avseende på de varor som framställes inom landet självt.

Artikel 5 *quinquies*

Industriella mönster och modeller skall skyddas i alla unionsländer.

Artikel 6

1. Villkoren för anmälan och registrering av fabriks- och handelsmärken skall bestämmas i varje unionsland av dess inhemska lagstiftning.

2. Dock skall registrering av ett märke, som anmälts av medborgare i ett unionsland i vilket som helst av unionsländerna, icke kunna vägras eller ogiltigförklaras av den grunden att märket icke anmälts, registrerats eller förnyats i ursprungslandet.

3. Ett märke som i vederbörlig ordning registrerats i ett unionsland skall betraktas som oberoende av de märken som registrerats i övriga unionsländer, ursprungslandet inbegripet.

Artikel 6 *bis*

1. Unionsländerna förbinder sig att, vare sig ex officio, om landets lagstiftning sådant tillåter, eller på yrkande av målsägande, vägra eller förklara ogiltig registrering samt förbjuda användningen av ett fabriks- eller handelsmärke, som utgör kopia, efterbildning eller översättning, ägnad att framkalla förväxling, av ett märke, som vederbörande myndighet i registreringslandet eller det land där märket brukas finner därstädes vara notoriskt känt såsom redan tillkommande en person, som äger njuta förmån av förevarande konvention, och använt för samma eller liknande varor. Detsamma skall gälla, då märkets väsentliga del utgör en kopia av ett sådant notoriskt känt märke eller en efterbildning av detta, ägnad att framkalla förväxling.

2. En frist av minst fem år från registreringsdagen skall medgivas för anhängiggörande av talan om dylik registrerings upphävande. Unionsländerna har rätt att föreskriva en frist inom vilken förbud att bruka märke skall begäras.

3. För fall, då registreringen erhållits eller märke brukats i ond tro, må icke bestämmas någon frist, inom vilken talan om registrerings upphävande eller förbud att bruka märke skall vara anhängiggjord.

Artikel 6 *ter*

1.

a) Unionsländerna överenskommer att, när vederbörligt tillstånd icke lämnats, vägra eller förklara ogiltig registrering samt medelst lämpliga åtgärder ingripa mot användande såsom fabriks- eller handelsmärken eller delar därav av unionsländernas vapen, flaggor och andra statsemblem, av dessa länder antagna officiella kontroll- och garantimärken och -stämplar ävensom allt, som ur heraldisk synpunkt utgör efterbildning därav.

b) Bestämmelserna under a) ovan skall också vara tillämpliga på vapen, flaggor och andra emblem tillhörande internationella mellanstatliga organisationer, av vilka en eller flera unionsstater är medlemmar, samt på förkortningar eller benämningar på sådana organisationer, dock med undantag för vapen, flaggor, andra emblem, förkortningar och benämningar som redan är föremål för gällande internationella överenskommelser syftande till att garantera deras skydd.

c) Unionsland skall icke vara skyldigt att tillämpa bestämmelserna under b) ovan till nackdel för innehavare av rättigheter som i ifrågavarande land förvärvats i god tro innan denna konvention trädde i kraft. Unionsländerna skall icke vara skyldiga att tillämpa nämnda bestämmelser när den under a) avsedda användningen eller registreringen icke är sådan att den hos allmänheten framkallar uppfattningen om ett samband mellan organisationen i fråga och vapnen, flaggorna, emblemen, förkortningarna eller benämningarna, eller om denna användning eller registrering sannolikt icke är sådan att den vilseleder allmänheten rörande förefintligheten av ett samband mellan brukaren och organisationen.

2. Förbudet i fråga om officiella kontroll- och garantimärken och -stämplar är endast tillämpligt, om de varumärken, som innehåller sådana, är avsedda att användas för varor av samma eller liknande slag.

3.

a) För tillämpningen av dessa bestämmelser överenskommer unionsländerna att genom förmedling av internationella byrån i Bern ömsesidigt tillställa varandra förteckning över de statsemblem samt officiella kontroll- och garantimärken och -stämplar, som de för närvarande eller framdeles önskar att helt och hållet eller inom vissa gränser, ställa under skydd enligt denna artikel, ävensom alla senare ändringar i denna förteckning. Varje unionsland skall under lämplig tid hålla de meddelade förteckningarna tillgängliga för allmänheten.

   Detta överlämnande av förteckningar är dock icke obligatoriskt i fråga om statsflaggor.

b) Bestämmelserna under punkt 1. b) av denna artikel är tillämpliga på internationella mellanstatliga

organisationers vapen, flaggor, andra emblem, förkortningar och benämningar endast i den mån organisationerna genom förmedling av internationella byrån till unionsländerna avgett en förteckning över dem.

4. Varje unionsland kan under tolv månader från meddelandets mottagande genom förmedling av internationella byrån i Bern till vederbörande land eller internationella mellanstatliga organisation överlämna sina eventuella invändningar.

5. I fråga om statsflaggor äger de i första stycket ovan avsedda åtgärderna tillämpning endast på varumärken, som registrerats efter den 6 november 1925.

6. I fråga om andra statsemblem än flaggor samt unionsländernas officiella märken och stämplar ävensom internationella mellanstatliga organisationers vapen, flaggor, andra emblem, förkortningar och benämningar är dessa bestämmelser icke tilllämpliga på andra varumärken än sådana som registrerats mer än två månader efter mottagandet av det i tredje stycket ovan avsedda meddelandet.

7. I händelse av ond tro äger länderna låta upphäva registrering även av sådana märken, som registrerats före den 6 november 1925 och innehåller statsemblem eller officiella märken och stämplar.

8. De medborgare i ett land, som är berättigade att använda sitt eget lands statsemblem, märken och stämplar, äger begagna dessa även om de företer likhet med ett annat lands.

9. Unionsländerna förbinder sig att förbjuda användande i handeln utan vederbörligt tillstånd av andra unionsländers statsvapen, om sådant användande är ägnat att vilseleda angående varors ursprung.

10. Förestående bestämmelser medför ej inskränkning i ländernas befogenhet att, med tillämpning av artikel 6 *quinquies* avdelning B nr 3, vägra eller förklara ogiltig registrering av märken, som utan tillstånd innehåller vapen, flaggor och andra statsemblem. av något unionsland antagna officiella märken och stämplar eller sådana kännetecken för internationella mellanstatliga organisationer som avses i första stycket ovan.

Artikel 6 *quater*

1. Om enligt ett unionslands lagstiftning överlåtelse av ett varumärke icke är giltig annat än om den äger rum samtidigt med överlåtelse av det företag eller den handelsrörelse, vartill märket hör, skall det för giltig överlåtelse dock anses tillräckligt, att till förvärvaren övergår den del av företaget eller handelsrörelsen, som är belägen i detta land, med uteslutanderätt att där tillverka eller försälja de varor, varpå det överlåtna märket finnes anbragt.

2. Denna bestämmelse ålägger icke unionsländerna någon förpliktelse att anse en överlåtelse giltig, om förvärva-

rens användande av märket i själva verket skulle vara ägnat att vilseleda allmänheten, särskilt angående ursprunget, beskaffenheten och de väsentliga egenskaperna hos de varor, för vilka märket är avsett.

Artikel 6 *quinquies*

A. 1. Varje i hemlandet vederbörligen registrerat fabriks- eller handelsmärke skall, med de förbehåll som anges i denna artikel, kunna registreras samt erhålla skydd i sin ursprungliga form (*telle quelle*) i övriga unionsländer. Dessa länder kan fordra företeendet av ett av behörig myndighet utfärdat bevis om registrering i hemlandet, innan den definitiva registreringen företages. Legalisering av detta bevis skall ej kunna krävas.

2. Som hemland skall anses det unionsland, där sökanden har ett verkligt industri- eller handelsföretag, och, om han icke har något sådant företag inom unionen, det unionsland, där han är bosatt, och, om han icke är bosatt i något unionsland, det land, där han är medborgare, såvida han tillhör ett unionsland.

B. Registrering av de i denna artikel avsedda fabriks- eller handelsmärkena kan icke vägras eller förklaras ogiltig utom i följande fall:

1) när de är av beskaffenhet att göra intrång i av tredje man förvärvad rätt i det land, där skydd begäres;
2) när de helt och hållet saknar egenartad karaktär eller är uteslutande sammansatta av tecken eller benämningar, vilka i handeln kan tjäna till att angiva varors art, beskaffenhet, mängd, bestämmelse, värde, ursprungsort eller tidpunkten för deras framställande eller som blivit vanliga i gängse språkbruk eller i lojalt och konstant handelsbruk i det land, där skydd är begärt;
3) när de är stridande mot god sed eller allmän ordning, särskilt sådana som är ägnade att vilseleda allmänheten. Ett märke skall dock icke kunna anses strida mot allmän ordning endast därför att det icke står i överensstämmelse med något visst stadgande i lagstiftningen om varumärken, såframt ej detta stadgande just har avseende på allmän ordning.

Dessa bestämmelser gäller dock med förbehåll för artikel 10 *bis*.

C. 1. Vid bedömande av om ett märke skall åtnjuta skydd bör avseende fästas vid alla faktiska omständigheter, särskilt vid den tidslängd under vilken märket varit i bruk.

2. Registrering av fabriks- eller handelsmärken skall icke kunna vägras i övriga unionsländer endast därför, att de skiljer sig från de i hemlandet skyddade märkena i fråga om beståndsdelar, som icke ändrar den egenartade karaktären av och icke berör identiteten med märkena i den form, under vilken de registrerats i det nämnda hemlandet.

D. Ingen skall kunna begagna sig av bestämmelserna i denna artikel, om

det märke för vilket skydd begäres icke är registrerat i hemlandet.

E. I intet fall skall dock förnyelse av ett märkes registrering i hemlandet medföra skyldighet att förnya registreringen i de andra unionsländer, där märket är registrerat.

F. Förmånen av prioritet bibehålles för varumärkesansökningar, som gjorts inom den i artikel 4 bestämda fristen, även om registreringen i hemlandet icke sker förrän efter utgången av denna frist.

Artikel 6 *sexies*

Unionsländerna åtar sig att skydda servicemärken. De skall icke vara skyldiga att sörja för registrering av sådana märken.

Artikel 6 *septies*

1. Om agent eller ombud för den som är innehavare av märke i något av unionsländerna, utan denne innehavares bemyndigande begär registrering av märket i sitt eget namn i ett eller flera unionsländer, skall innehavaren ha rätt att göra invändningar mot den begärda registreringen eller att begära upphävande av registreringen eller, om landets lag tillåter det, överförande av registreringen på honom, om icke agenten eller ombudet visar att hans handlande varit berättigat.

2. Innehavaren av märket skall, med de förbehåll som anges i första stycket ovan, ha rätt att göra invändning mot att märket användes av hans agent eller ombud, såvida han icke givit sitt tillstånd till denna användning.

3. Genom inhemsk lagstiftning får förordnas om en skälig frist, inom vilken innehavaren av ett märke skall göra gällande sina rättigheter enligt denna artikel.

Artikel 7

Beskaffenhet av den vara, på vilken fabriks- eller handelsmärke är avsett att anbringas, må icke i något fall utgöra hinder för registrering av märket.

Artikel 7 *bis*

1. Unionsländerna förbinder sig att tillåta registrering av och skydda kollektivmärken, som tillhör sammanslutningar, vilkas bestånd icke strider mot hemlandets lagstiftning, även om dessa sammanslutningar icke besitter något industri- eller handelsföretag.

2. Varje land skall äga bestämma de särskilda villkor, under vilka ett kollektivmärke skall skyddas, och skall kunna vägra skydd, om detta märke strider mot allmänintresset.

3. Skydd för dessa märken skall dock ej kunna vägras någon sammanslutning, vars bestånd icke strider mot hemlandets lagstiftning, därför att den ej har säte i det land, där skydd begäres, eller att den ej bildats i över-

ensstämmelse med lagstiftningen i detta land.

Artikel 8

Firma skall, vare sig den ingår i fabriks- eller handelsmärke eller icke, utan villkor av anmälan eller registrering åtnjuta skydd i samtliga unionsländer.

Artikel 9

1. Varor, på vilka olovligen finnes anbragt fabriks- eller handelsmärke eller firma, skall tagas i beslag vid införseln till de unionsländer, i vilka ifrågavarande märke eller firma äger rätt till laga skydd.

2. Beslag skall likaledes verkställas inom det land, där den olovliga beteckningen anbragts, eller inom det land, till vilket varan blivit införd.

3. Beslag skall ske på begäran antingen av allmän åklagare eller av annan behörig myndighet eller av målsägande, fysisk eller juridisk person, i enlighet med varje lands inhemska lagstiftning.

4. Myndigheterna skall icke vara skyldiga att verkställa beslag på transitogods.

5. Om lagstiftningen i något land icke medger beslag vid införseln, skall sådant beslag ersättas med införselförbud eller beslag inom landet.

6. Om lagstiftningen i något land icke medger vare sig vid införseln eller införselförbud eller beslag inom landet, skall sådana åtgärder, till dess denna lagstiftning ändrats i enlighet härmed, ersättas med de rättsmedel, som det ifrågavarande landets lagstiftning i jämförliga fall tillförsäkrar landets egna medborgare.

Artikel 10

1. Bestämmelserna i föregående artikel är tillämpliga i fall av direkt eller indirekt användning av en falsk angivelse rörande varans ursprung eller producentens, fabrikantens eller handlandens identitet.

2. Såsom målsägande skall alltid anses varje producent, fabrikant eller handlande, vare sig fysisk eller juridisk person, som sysselsätter sig med produktion eller tillverkning av eller handel med varor av ifrågavarande slag och som idkar rörelse antingen på den såsom ursprungsort falskeligen angivna orten eller i den trakt, där denna ort är belägen, eller i det falskeligen angivna landet eller i det land, där den oriktiga ursprungsbeteckningen användes.

Artikel 10 *bis*

1. Unionsländerna är pliktiga att tillförsäkra dem, som tillhör något unionsland, verksamt skydd mot illojal konkurrens.

2. Varje konkurrenshandling, som strider mot god affärssed, utgör en handling av illojal konkurrens.

3. Särskilt skall förbjudas:

l) alla handlingar av beskaffenhet att, genom vilket medel det vara må, framkalla förväxling med en konkurrents företag, varor eller verksamhet inom industri eller handel;

2) oriktiga påståenden i utövning av affärsverksamhet, ägnade att misskreditera en konkurrents företag, varor eller verksamhet inom industri eller handel;

3) angivelser eller påståenden, vilkas användning i affärsverksamhet är ägnad att vilseleda allmänheten rörande varors beskaffenhet, framställningssätt, egenskaper, användbarhet eller myckenhet.

Artikel 10 *ter*

1. Unionsländerna förbinder sig att tillförsäkra dem som tillhör andra unionsländer lämpliga rättsmedel för verksamt undertryckande av alla i artiklarna 9, 10 och 10 *bis* avsedda handlingar.

2. De förbinder sig därjämte att vidtaga åtgärder, som tillåter korporationer och föreningar, vilka företräder de av saken berörda industriidkarna, producenterna och köpmännen och vilkas bestånd icke strider mot lagstiftningen i hemlandet, att föra talan vid domstol eller inför administrativ myndighet om undertryckande av sådana handlingar, som avses i artiklarna 9, 10 och 10 *bis*, i den mån lagstiftningen i det land där skydd begäres medger sådant för detta lands korporationer och föreningar.

Artikel 11

1. Unionsländerna skall med avseende på varor, som utställes på internationella, officiella eller officiellt erkända utställningar, anordnade inom något av dem, i överensstämmelse med varje lands inhemska lagstiftning meddela provisoriskt skydd åt patenterbara uppfinningar, nyttighetsmodeller, industriella mönster eller modeller ävensom åt fabriks- eller handelsmärken.

2. Detta provisoriska skydd skall icke förlänga de i artikel 4 angivna fristerna. Om prioritetsrätt senare åberopas, skall varje lands regering kunna låta fristen löpa från tidpunkten för varans införande på utställningen.

3. Varje land skall till bevis om det utställda föremålets identitet och tidpunkten för dess införande på utställningen kunna fordra de intyg, som det finner erforderliga.

Artikel 12

l. Varje unionsland förbinder sig att anordna ett särskilt förvaltningsorgan för ärenden rörande den industriella äganderätten ävensom ett centralställe för att hålla patent, nyttighetsmodeller, industriella mönster eller modeller

och fabriks- eller handelsmärken tillgängliga för allmänheten.

2. Detta förvaltningsorgan skall publicera en officiell periodisk tidskrift. Regelbundet skall offentliggöras:

a) namnen på innehavare av beviljade patent med en kort uppgift om de patenterade uppfinningarna;
b) avtryck av registrerade varumärken.

Konvention om meddelande av europeiska patent (EPC) [Artiklarna 1–4 samt 52–89]

München den 5 oktober 1973

Officiella språk: engelska, franska och tyska

De fördragsslutande staterna, vilka önskar stärka samarbetet mellan Europas stater såvitt avser skyddet för uppfinningar,

vilka önskar att sådant skydd skall kunna erhållas i dessa stater genom ett enda förfarande för meddelande av patent och genom införandet av vissa enhetliga regler rörande patent som meddelats genom detta förfarande,

vilka önskar i detta syfte avsluta en konvention, genom vilken en europeisk patentorganisation upprättas och vilken utgör sådan särskild överenskommelse som avses i artikel 19 i den konvention för industriellt rättsskydd som i undertecknats i Paris den 20 mars 1883 och senast reviderats den 14 juli 1967 och sådant regionalt patentfördrag som avses i artikel 45.1 i konventionen om patentsamarbete av den 19 juni 1970,

har överenskommit följande:

Första delen
Allmänna och organisatoriska bestämmelser

Kapitel I. Allmänna bestämmelser

Artikel 1. *Europeisk rätt såvitt avser meddelande av patent*

Genom denna konvention skapas en för de fördragsslutande staterna gemensam rätt såvitt avser meddelande av patent på uppfinningar.

Artikel 2. *Europeiskt patent*

(1) Patent som meddelas enligt denna konvention benämnes europeiskt patent.

(2) Europeiskt patent skall i varje fördragsslutande stat för vilken det meddelats ha samma verkan och regleras av samma bestämmelser som ett i den staten meddelat nationellt patent, om ej annat sägs i denna konvention.

Artikel 3. *Territoriell omfattning*

Europeiskt patent får sökas för en eller flera av de fördragsslutande staterna.

Artikel 4. *Europeisk patentorganisation*

(1) Genom denna konvention upprättas en europeisk patentorganisation, i det följande benämnd ”organisationen”. Den skall vara självständig i administrativt och ekonomiskt avseende.

(2) Organisationens organ skall vara:
a) ett europeiskt patentverk;
b) ett förvaltningsråd.

(3) Organisationens uppgift är att meddela europeiska patent. Denna uppgift skall utföras av det europeiska patentverket under tillsyn av förvaltningsrådet.
...

Andra delen
Materiell patenträtt

Kapitel I. Patenterbarhet

Artikel 52. *Patenterbara uppfinningar*

(1) Europeiskt patent meddelas på uppfinning som är ny, har uppfinningshöjd och kan tillgodogöras industriellt.

(2) Såsom uppfinning i den mening som avses under 1 anses ej i något fall:
a) upptäckter samt vetenskapliga teorier och matematiska metoder;
b) konstnärliga skapelser;
c) planer, regler eller metoder för intellektuell verksamhet, för spel eller för affärsverksamhet samt datorprogram;
d) framläggande av information.

(3) Vad som sägs under 2 utesluter patenterbarhet av ämnesområde eller verksamhet som där nämns endast i den mån europeisk patentansökan eller europeiskt patent avser dylikt ämnesområde såsom sådant eller dylik verksamhet såsom sådan.

(4) Metoder för kirurgisk eller terapeutisk behandling av människokroppen eller av djur samt sådana metoder för diagnostisering som utövas på människokroppen eller på djur anses ej vara uppfinningar som kan tillgodogöras industriellt i den mening som avses under 1. Vad nu sagts gäller ej alster, särskilt ämnen och blandningar, för användning vid utövande av någon av dessa metoder.

Artikel 53. *Undantag från patenterbarhet*

Europeiskt patent meddelas ej på
a) uppfinning vars offentliggörande eller utnyttjande skulle strida mot allmän ordning (”*ordre public*”) eller goda seder; utnyttjande av en uppfinning skall dock ej anses strida mot allmän ordning eller goda seder endast därför att ut-

nyttjandet är förbjudet i lag eller författning i några eller alla fördragsslutande stater;

b) växtsorter eller djurraser eller väsentligen biologiskt förfarande för framställning av växter eller djur; denna bestämmelse gäller ej mikrobiologiska förfaranden och alster av sådana förfaranden.

Artikel 54. *Nyhet*

(1) Uppfinning skall anses vara ny, om den ej utgör del av teknikens ståndpunkt.

(2) Teknikens ståndpunkt omfattar allt som före ingivningsdagen för den europeiska patentansökningen blivit allmänt tillgängligt genom skriftlig eller muntlig beskrivning, genom utnyttjande eller på annat sätt.

(3) Såsom del av teknikens ståndpunkt skall anses även innehållet i sådan europeisk patentansökan, i dess lydelse vid ingivandet, vars ingivningsdag ligger före den dag som avses under 2 och som publicerats enligt artikel 93 den dagen eller senare.

(4) Vad som sägs under 3 gäller endast i den mån fördragsslutande stat, som designerats i den senare europeiska patentansökningen, var designerad även i den tidigare ansökningen när denna publicerades.

(5) Vad som sägs under 1–4 utesluter ej patenterbarhet såvitt avser ämne eller blandning som utgör del av teknikens ståndpunkt, om ämnet är avsett eller blandningen är avsedd för användning vid metod som avses i artikel 52.4 och dess användning vid någon sådan metod ej utgör del av teknikens ståndpunkt.

Artikel 55. *Offentliggörande som ej utgör nyhetshinder*

(1) Vid tillämpning av artikel 54 skall offentliggörande av uppfinningen ej beaktas, om offentliggörandet ej ägt rum mer än sex månader innan den europeiska patentansökningen ingavs och offentliggörandet direkt eller indirekt var en följd av

a) uppenbart missbruk i förhållande till sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt, eller

b) att sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt förevisat uppfinningen på sådan officiell eller officiellt erkänd internationell utställning som avses i konventionen om internationella utställningar, undertecknad i Paris den 22 november 1928 och senast reviderad den 30 november 1972.

(2) I fall som avses under 1.b skall vad som sägs under 1 gälla endast om sökanden, när han inger den europeiska patentansökningen, uppger, att uppfinningen faktiskt förevisats och inger intyg härom inom den frist och under de villkor som anges i tilllämpningsföreskrifterna.

Artikel 56. *Uppfinningshöjd*

En uppfinning skall anses ha uppfinningshöjd, om den ej för en fackman är närliggande i förhållande till teknikens ståndpunkt. Utgör även handlingar som avses i artikel 54.3 del av teknikens ståndpunkt, skall dessa ej beaktas vid avgörande av huruvida uppfinningshöjd föreligger.

Artikel 57. *Industriell användbarhet*

En uppfinning skall anses kunna tillgodogöras industriellt, om den kan tillverkas eller användas i någon form av industriell verksamhet, däri inbegripet jordbruk.

Kapitel II. Rätt att söka och erhålla europeiskt patent – omnämnande av uppfinnaren

Artikel 58. *Rätt att inge ansökan om europeiskt patent*

Ansökan om europeiskt patent får göras av fysisk eller juridisk person samt av samfund eller annan inrättning som enligt den lag som reglerar dess ställning är jämställd med juridisk person.

Artikel 59. *Flera sökande*

Europeisk patentansökan får även göras av flera sökande gemensamt eller av flera sökande som designerar olika fördragsslutande stater.

Artikel 60. *Rätt till europeiskt patent*

(1) Rätten till europeiskt patent tillkommer uppfinnaren eller dennes rättsinnehavare. Är uppfinnaren arbetstagare, avgöres rätten till europeiskt patent enligt lagen i den stat i vilken arbetstagaren är huvudsakligen sysselsatt; kan ej fastställas i vilken stat arbetstagaren är huvudsakligen sysselsatt, tillämpas lagen i den stat i vilken det arbetsgivarens driftställe, till vilket arbetstagaren är knuten, är beläget.

(2) Har flera gjort en uppfinning oberoende av varandra, tillkommer rätten till det europeiska patentet den vars europeiska patentansökan åsatts tidigaste ingivningsdag. Vad nu sagts gäller dock endast om denna tidigare ansökan publicerats enligt artikel 93 och i sådant fall endast med verkan såvitt avser de fördragsslutande stater som var designerade i den tidigare ansökningen när denna publicerades.

(3) Såvitt avser handläggningen vid det europeiska patentverket skall sökanden anses berättigad att göra gällande rätten till det europeiska patentet.

Artikel 61. *Europeisk patentansökan gjord av obehörig*

(1) Har genom lagakraftvunnet beslut fastställts att rätten att erhålla europeiskt patent tillkommer annan som avses i artikel 60.1 än sökanden och har europeiskt patent ännu ej meddelats, får den som genom beslutet tillerkänts sådan rätt inom tre månader efter det

beslutet vann laga kraft, såvitt avser sådana i den europeiska patentansökningen designerade stater i vilka beslutet meddelats eller erkänts eller i vilka det skall erkännas enligt det protokoll rörande erkännande som fogats vid denna konvention,

a) i sökandens ställe fullfölja ansökningen som egen ansökan,
b) inge ny europeisk patentansökan rörande samma uppfinning, eller
c) yrka att ansökningen skall avslås.

(2) Artikel 76.1 äger motsvarande tillämpning på ny europeisk patentansökan som inges i enlighet med vad som sägs under 1.

(3) Det förfarande som skall iakttagas vid tillämpning av vad som sägs under 1, de särskilda krav som gäller för ny ansökan som inges i enlighet med vad som sägs under 1 och den frist som gäller för erläggande av ansökningsavgift, nyhetsgranskningsavgift och designeringsavgift för den nya ansökningen anges i tillämpningsföreskrifterna.

Artikel 62. *Uppfinnarens rätt att omnämnas*

Uppfinnaren är i förhållande till sökanden eller innehavaren av europeiskt patent berättigad att hos det europeiska patentverket anges såsom uppfinnare.

Kapitel III. Verkan av europeiskt patent och europeisk patentansökan

Artikel 63.[1] *Giltighetstid för europeiskt patent*

(1) Giltighetstiden för europeiskt patent är tjugo år från ansökningens ingivningsdag.

(2) Vad som sägs under 1 inskränker ej fördragsslutande stats rätt att utsträcka skyddstiden för ett europeiskt patent eller att bevilja motsvarande skydd i omedelbar anslutning till utgången av patentets skyddstid på samma villkor som dem vilka tillämpas för nationella patent:

(a) av hänsyn till krigstillstånd eller motsvarande krisförhållanden beträffande staten i fråga;
(b) om föremålet för det europeiska patentet är en produkt eller ett förfarande för tillverkning av en produkt eller användning av en produkt som skall genomgå ett i lag föreskrivet administrativt tillståndsförfarande innan det kan föras ut på marknaden i den staten.

(3) Vad som sägs under (2) skall äga motsvarande tillämpning på europeiska patent vilka har meddelats gemensamt för en grupp av stater i överensstämmelse med artikel 142.

[1] Ändrad den 17 december 1991 med ikraftträdande den 4 juli 1997 (OJ EPO 1992, 1 ff).

(4) En fördragsslutande stat som föreskriver om utsträckning av skyddstiden eller motsvarande skydd enligt vad som sägs under (2)(b) får anförtro Europeiska Patentverket sådana uppgifter som är förenliga med införandet av de tillämpliga bestämmelserna, enligt överenskommelse träffad med denna organisation.

Artikel 64. *Rättsverkan av europeiskt patent*

(1) Om ej annat följer av vad som sägs under 2 skall europeiskt patent, från dagen för publicering av kungörelse om att det meddelats i varje fördragsslutande stat för vilken det meddelats ge patentinnehavaren samma rätttigheter som ett i den staten meddelat nationellt patent.

(2) Avser den uppfinning som skyddas av det europeiska patentet ett förfarande, omfattar skyddet även alster som framställts direkt genom förfarandet.

(3) Intrång i europeiskt patent skall bedömas enligt nationell lag.

Artikel 65. *Översättning av den europeiska patentskriften*

(1) Är den text enligt vilken det europeiska patentverket avser meddela eller i ändrad lydelse upprätthålla europeiskt patent för fördragsslutande stat ej avfattad på något av den statens officiella språk, får denna stat föreskriva att sökanden eller patenthavaren skall till den statens nationella patentmyndighet inge översättning av denna text till det av denna stats officiella språk som han väljer eller, om den staten föreskrivit användning av visst officiellt språk, till detta språk. Översättningen skall inges inom en frist på tre månader från det den frist som avses i artikel 97.2.b eller artikel 102.3.b börjat löpa, om ej vederbörande stat föreskriver längre frist.

(2) Fördragsslutande stat som utfärdat föreskrift som avses under 1 får föreskriva, att sökanden eller patenthavaren inom frist som denna stat bestämmer skall betala hela kostnaden eller del av kostnaden för publicering av översättningen.

(3) Fördragsslutande stat får föreskriva att, om bestämmelser som utfärdats med stöd av vad som sägs under 1 och 2 ej iakttages, det europeiska patentet skall anses aldrig ha haft rättsverkan i denna stat.

Artikel 66. *Europeisk patentansökan jämställd med nationell ansökan*

Europeisk patentansökan som åsatts ingivningsdag skall i designerade fördragsslutande stater jämställas med en i föreskriven ordning gjord nationell ansökan, i förekommande fall med den prioritet som yrkats för den europeiska patentansökningen.

Artikel 67. *Rättsverkan av europeisk patentansökan efter publicering*

(1) Från dagen för publiceringen av den europeiska patentansökningen enligt artikel 93 skall ansökningen tills vidare i de fördragsslutande stater som var designerade i ansökningen när denna publicerades ge sökanden det skydd som anges i artikel 64.

(2) Fördragsslutande stat får föreskriva att europeisk patentansökan ej skall medföra det skydd som anges i artikel 64. Det skydd som uppkommer genom publiceringen av den europeiska patentansökningen får dock ej vara mindre än det skydd som enligt lagen i vederbörande stat uppkommer genom den obligatoriska publiceringen av icke prövade nationella patentansökningar. Fördragsslutande stat skall emellertid i vart fall tillse, att sökanden från dagen för publiceringen av den europeiska patentansökningen kan kräva en med hänsyn till omständigheterna skälig ersättning av envar som i denna stat utnyttjat uppfinningen under omständigheter som enligt nationell lag i motsvarande fall skulle göra honom ansvarig för intrång i nationellt patent.

(3) Fördragsslutande stat i vilken handläggningsspråket ej är officiellt språk får föreskriva, att sådant provisoriskt skydd som sägs under 1 och 2 ej skall uppkomma förrän översättning av patentkraven till det av denna stats officiella språk som sökanden väljer eller, om den staten föreskrivit användning av visst officiellt språk, till detta språk

a) har blivit allmänt tillgänglig på sätt föreskrives i nationell lag, eller
b) har tillställts den som utnyttjar uppfinningen i den staten.

(4) Om europeisk patentansökan har återkallats, skall anses återkallad eller har avslagits genom lagakraftvunnet beslut, skall den rättsverkan som avses under 1 och 2 anses aldrig ha uppkommit. Vad nu sagts gäller även i fråga om rättsverkan av europeisk patentansökan i fördragsslutande stat, om designeringen av denna stat har återkallats eller anses återkallad.

Artikel 68. *Rättsverkan vid upphävande av europeiskt patent*

Europeisk patentansökan och det på denna grundade patentet skall i den mån patentet upphävts vid invändningsförfarande anses aldrig ha haft den rättsverkan som avses i artiklarna 64 och 67.

Artikel 69. *Patentskyddets omfattning*

(1) I fråga om europeiskt patent och europeisk patentansökan bestämmes patentskyddets omfattning av patentkravens innehåll. För förståelse av patentkraven får emellertid ledning hämtas från beskrivningen och ritningarna.

(2) För tiden till dess europeiskt patent meddelats bestämmes omfattningen av det skydd som en europeisk patentansökan medför av de senast in-

givna patentkrav som publicerats enligt artikel 93. Omfattningen av detta skydd bestämmes dock retroaktivt av det europeiska patentet i den lydelse i vilken det meddelats eller som det erhållit efter ändring under invändningsförfarandet, i den mån skyddets omfattning därigenom ej utvidgas.

Artikel 70. *Den lydelse av europeisk patentansökan eller europeiskt patent som äger vitsord*

(1) I fråga om europeisk patentansökan eller europeiskt patent skall lydelsen på handläggningsspråket äga vitsord såväl vid handläggning vid det europeiska patentverket som i varje fördragsslutande stat.

(2) Vid handläggning vid det europeiska patentverket skall emellertid i fall som avses i artikel 14.2 lydelsen på originalspråket vara avgörande för huruvida den europeiska patentansökningen eller det europeiska patentet går utöver innehållet i ansökningen i den lydelse ansökningen hade vid ingivandet.

(3) Fördragsslutande stat får föreskriva att översättning varom föreskrives i denna konvention till språk som är officiellt språk i denna stat skall äga vitsord i den staten, om det skydd som den europeiska patentansökningen eller det europeiska patentet medför i sin lydelse på det språk till vilket översättning gjorts är mera begränsat än enligt lydelsen på handläggningsspråket. Vad nu sagts gäller ej vid talan om ogiltighet.

(4) Fördragsslutande stat som utfärdar föreskrifter som avses under 3

a) måste låta sökanden eller patenthavaren inge rättad översättning av den europeiska patentansökningen eller det europeiska patentet; sådan rättad översättning har ej rättsverkan, förrän de villkor som den fördragsslutande staten föreskrivit med motsvarande tillämpning av artikel 65.2 och artikel 67.3 har uppfyllts;
b) får föreskriva att den som i denna stat i god tro utnyttjar uppfinning eller vidtagit väsentliga åtgärder för att utnyttja uppfinning utan att sådant utnyttjande skulle innebära patentintrång i förhållande till ansökningen eller patentet i dess lydelse enligt den ursprungliga översättningen, får fortsätta utnyttjandet i sin rörelse eller för dess behov efter det den rättade översättningen fått rättsverkan utan att behöva betala ersättning därför.

Kapitel IV. Europeisk patentansökan som förmögenhetsobjekt

Artikel 71. *Överlåtelse och upplåtelse av rättigheter*

Europeisk patentansökan kan överlåtas eller vara föremål för rättigheter såvitt avser en eller flera av de designerade fördragsslutande staterna.

Artikel 72. *Överlåtelse*

Överlåtelse av europeisk patentansökan skall ske skriftligen och kräver underskrift av de fördragsslutande parterna.

Artikel 73. *Licens på grund av avtal*

I fråga om europeisk patentansökan eller del av sådan ansökan får licens upplåtas för samtliga designerade fördragsslutande staters områden eller för del av dessa områden.

Artikel 74. *Tillämplig lag*

I fråga om europeisk patentansökan såsom förmögenhetsobjekt skall i designerad fördragsslutande stat och med rättsverkan i denna stat tillämpas den lag som i den staten gäller i fråga om nationella patentansökningar, om ej annat föreskrives i denna konvention.

Tredje delen
Europeisk patentansökan

Kapitel I. Ingivande av europeisk patentansökan

Artikel 75. *Ingivande av europeisk patentansökan*

(l) Europeisk patentansökan får inges:
a) till det europeiska patentverket i München eller dess filial i Haag, eller
b) till den nationella patentmyndigheten eller annan behörig myndighet i fördragsslutande stat, om detta är tilllåtet enligt den statens lag; ansökan som ingivits på detta sätt har samma rättsverkan som om den samma dag ingivits till det europeiska patentverket.

(2) Vad som sägs under 1 utgör ej hinder mot att tillämpa lagstiftning eller administrativa bestämmelser som i fördragsslutande stat
a) gäller i fråga om uppfinningar vilka, på grund av vad de avser, ej får yppas i utlandet utan att tillstånd därtill i förväg lämnats av behörig myndighet i denna stat;
b) föreskriver att varje patentansökan först måste inges till nationell myndighet eller att ingivande direkt till annan myndighet får äga rum endast om tillstånd i förväg lämnats därtill.

(3) Fördragsslutande stat får varken föreskriva eller tillåta att europeisk avdelad ansökan inges till myndighet som avses under l.b.

Artikel 76. *Europeisk avdelad ansökan*

(1) Europeisk avdelad ansökan skall inges direkt till det europeiska patentverket i München eller dess filial i Haag. Sådan ansökan får ej omfatta något som ej framgår av innehållet i den tidigare ansökningen i dess lydelse vid ingivandet; i den mån detta villkor är uppfyllt, skall avdelad ansökan anses ingiven den dag som är den tidigare ansökningens ingivningsdag och

ha samma rätt till prioritet som denna tidigare ansökan.

(2) I europeisk avdelad ansökan får designeras endast fördragsslutande stater som var designerade i den tidigare ansökningen.

(3) I tillämpningsföreskrifterna ges bestämmelser om förfarandet vid tilllämpning av vad som sägs under 1, om de särskilda villkor som europeisk avdelad ansökan skall uppfylla och om den frist inom vilken ansökningsavgift, nyhetsgranskningsavgift och designeringsavgift skall erläggas.

Artikel 77. *Översändande av europeiska patenlansökningar*

(1) Patentmyndigheten i fördragsslutande stat skall så snart det är möjligt med hänsyn till nationell lagstiftning om hemlighållandet av uppfinningar i statens intresse till det europeiska patentverket vidarebefordra de europeiska patentansökningar som ingivits till denna myndighet eller annan behörig myndighet i den staten.

(2) Fördragsslutande stat skall vidtaga alla erforderliga åtgärder för att säkerställa, att europeisk patentansökan, vars innehåll uppenbarligen ej behöver hemlighållas enligt den lagstiftning som avses under 1, vidarebefordras till det europeiska patentverket inom sex veckor från ingivandet.

(3) Europeisk patentansökan, som behöver underkastas närmare prövning huruvida den skall hemlighållas, skall vidarebefordras så tidigt att den kommer det europeiska patentverket tillhanda inom fyra månader från ingivandet eller, om prioritet yrkats, inom fjorton månader från prioritetsdagen.

(4) Europeisk patentansökan, vars innehåll förklarats hemligt, skall ej vidarebefordras till det europeiska patentverket.

(5) Europeisk patentansökan som ej kommit det europeiska patentverket tillhanda inom fjorton månader från ingivandet eller, om prioritet yrkats, från prioritetsdagen, skall anses återkallad. Ansökningsavgift, nyhetsgranskningsavgift och designeringsavgift skall återbetalas.

Artikel 78. *Krav på europeisk patentansökan*

(l) Europeisk patentansökan skall innehålla:

a) anhållan om att europeiskt patent skall meddelas;
b) beskrivning av uppfinningen;
c) ett eller flera patentkrav;
d) de ritningar till vilka hänvisas i beskrivningen eller patentkraven;
e) sammandrag.

(2) För europeisk patentansökan skall erläggas ansökningsavgift och nyhetsgranskningsavgift inom en månad från det ansökningen ingavs.

(3) Europeisk patentansökan skall uppfylla de krav som uppställes i tilllämpningsföreskrifterna.

Artikel 79. *Designering av fördragsslutande stater*

(1) I anhållan om att europeiskt patent skall meddelas skall anges (designeras) den fördragsslutande stat för vilken eller de fördragsslutande stater för vilka skydd för uppfinningen begäres.

(2) För designering av fördragsslutande stat skall erläggas designeringsavgift. Denna avgift skall erläggas inom tolv månader från det den europeiska patentansökningen ingavs eller, om prioritet yrkats, från prioritetsdagen. I sistnämnda fall får dock betalning ske till utgången av den frist som anges i artikel 78.2. om denna frist utgår senare.

(3) Designering av fördragsslutande stat får återkallas intill dess europeiskt patent meddelats. Återkallelse av designering såvitt avser alla fördragsslutande stater skall anses utgöra återkallelse av den europeiska patentansökningen. Designeringsavgifter återbetalas ej.

Artikel 80. *Ingivningsdag*

Ingivningsdag för europeisk patentansökan skall vara den dag då de handlingar som ingivits av sökanden innehåller:

a) uppgift om att europeiskt patent sökes;
b) designering av minst en fördragsslutande stat;
c) uppgifter som gör det möjligt att fastställa sökandens identitet;
d) beskrivning och ett eller flera patentkrav avfattade på ett av de språk som avses i artikel 14.1 och 2. även om beskrivningen och patentkraven ej uppfyller vad som i övrigt föreskrives i denna konvention.

Artikel 81. *Angivande av uppfinnaren*

Europeisk patentansökan skall innehålla uppgift om uppfinnaren. Om sökanden ej är uppfinnaren eller ej är den ende uppfinnaren, skall uppgiften om uppfinnaren innehålla en förklaring i vilken anges hur sökanden erhållit rätten till europeiskt patent.

Artikel 82. *Uppfinningens enhet*

Europeisk patentansökan skall hänföra sig till endast en enda uppfinning eller till en grupp uppfinningar som har sådant samband att de ger uttryck för samma uppfinningsidé.

Artikel 83. *Angivande av uppfinningen*

Uppfinningen skall beskrivas så tydligt och fullständigt i den europeiska patentansökningen att en fackman med ledning därav kan utöva den.

Artikel 84. *Patentkrav*

Patentkraven skall ange vad som sökes skyddat. De skall vara tydliga och

kortfattade samt ha stöd i beskrivningen.

Artikel 85. *Sammandrag*

Sammandraget tjänar enbart som teknisk information och får icke tillmätas betydelse för annat ändamål, i synnerhet ej vid bestämning av det begärda skyddets omfattning eller vid tillämpning av artikel 54.3.

Artikel 86. *Årsavgifter för europeisk patentansökan*

(1) För europeisk patentansökan skall i enlighet med tillämpningsföreskrifterna erläggas årsavgifter till det europeiska patentverket. Sådana avgifter skall betalas för tredje året från ingivningsdagen för ansökningen och för varje år därefter.

(2) Har årsavgift ej erlagts på förfallodagen, får den erläggas inom sex månader från förfallodagen, om tilläggsavgift samtidigt erlägges.

(3) Har årsavgift och i förekommande fall tilläggsavgift ej erlagts inom föreskriven tid, skall den europeiska patentansökningen anses återkallad. Det europeiska patentverket är ensamt behörigt att besluta härom.

(4) Skyldigheten att erlägga årsavgift upphör i och med att betalning fullgjorts av årsavgiften för det år, under vilket kungörelse om att det europeiska patentet meddelats publiceras.

Kapitel II. Prioritet

Artikel 87. *Rätt till prioritet*

(l) Den som i eller med verkan för stat som är ansluten till Pariskonventionen för industriellt rättskydd i vederbörlig ordning ingivit ansökan om patent, registrering av nyttighetsmodell, certifikat för nyttighetsmodell eller uppfinnarcertifikat eller dennes rättsinnehavare, åtnjuter vid ingivande av europeisk patentansökan beträffande samma uppfinning prioritet under en tid av tolv månader från den dag då den första ansökningen ingavs.

(2) Prioritetsgrundande är varje ansökan som enligt den nationella lagen i den stat i vilken den ingavs eller enligt bilaterala eller multilaterala överenskommelser, däri inbegripet denna konvention, jämställes med en i vederbörlig ordning gjord nationell ansökan.

(3) Med en i vederbörlig ordning gjord nationell ansökan avses varje ansökan som är tillfyllest för att den dag då ansökningen ingavs skall kunna fastställas, och detta oberoende av vad som sedan sker med ansökningen.

(4) Som första ansökan, vars ingivande utgör utgångspunkt för beräkning av prioritetsfristen, skall även anses en senare ansökan, vilken avser samma uppfinning som en tidigare ansökan som ingivits i eller med verkan för samma stat, om denna tidigare ansökan, då den senare ansökningen inges, har återkallats, förfallit eller avslagits utan att ha blivit allmänt tillgänglig

och utan att någon rätt kvarstår på grund av denna ansökan. Denna tidigare ansökan får ej heller dessförinnan ha utgjort grund för yrkande om prioritet. Den tidigare ansökningen får i sådant fall ej därefter utgöra grund för yrkande om prioritet.

(5) Har den första ansökningen ingivits i stat som ej är ansluten till Pariskonventionen för industriellt rättsskydd, skall vad som sägs under 1–4 gälla endast i den omfattning denna stat, enligt kungörelse utfärdad av förvaltningsrådet och på grund av bilaterala eller multilaterala överenskommelser, medger att – under villkor och med rättsverkningar som motsvarar vad som gäller enligt Pariskonventionen – prioritet får grundas såväl på en första ansökan vilken gjorts vid det europeiska patentverket som på en första ansökan vilken gjorts i eller med verkan för någon fördragsslutande stat.

Artikel 88. *Yrkande om prioritet*

(l) Sökande som i fråga om europeisk patentansökan önskar åberopa prioritet från tidigare ansökan skall inge prioritetsförklaring, avskrift av tidigare ansökan och översättning av den tidigare ansökningen till ett av det europeiska patentverkets officiella språk, om den tidigare ansökningen ej är avfattad på något av dessa språk. I tillämpningsföreskrifterna regleras förfarandet vid tillämpning av denna bestämmelse.

(2) För samma europeiska patentansökan får yrkas prioritet från flera ansökningar, även om dessa ingivits i olika stater. I förekommande fall får för ett och samma patentkrav åberopas prioritet från flera ansökningar. Åberopas prioritet från flera ansökningar, skall tidsfrister för vilkas beräkning prioritetsdagen är utgångspunkt, beräknas från den tidigaste prioritetsdagen.

(3) Åberopas för europeisk patentansökan prioritet från flera ansökningar, skall rätten till prioritet omfatta endast de element i den europeiska patentansökningen vilka upptages i den ansökan från vilken eller de ansökningar från vilka prioritet yrkas.

(4) Om vissa element av den uppfinning för vilken prioritet yrkas ej upptagits i patentkraven i den tidigare ansökningen, får prioritet dock medges om dessa element tydligt framgår av ansökningshandlingarna, tagna i dess helhet, i den tidigare ansökningen.

Artikel 89. *Verkan av rätt till prioritet*

Rätt till prioritet skall medföra att prioritetsdagen skall anses som ingivningsdag för den europeiska patentansökningen vid tillämpning av artikel 54.2 och 3 samt artikel 60.2.

PART C
Guidelines for Substantive Examination

Chapter IV. Patentability

1. General

[Art. 52(1)]
1.1 There are four basic requirements for patentability: (i) There must be an "invention". (ii) The invention must be "susceptible of industrial application". (iii) The invention must be "new". (iv) The invention must involve an "inventive step".

These requirements will be dealt with in turn in IV, 2 and 3, 4, 5 to 8, and 9 respectively.

1.2 In addition to these four basic requirements, the examiner should be aware of the following two requirements that are implicitly contained in the Convention and the Regulations:

(i) The invention must be such that it can be carried out by a person skilled in the art (after proper instruction by the application); this follows from Art. 83. Instances where the invention fails to satisfy this requirement are given in II, 4.11.

(ii) The invention must be of "technical character" to the extent that it must relate to a *technical field* (Rule 27(1)(a)), must be concerned with a technical problem (Rule 27(1)(c)), and must have technical features in terms of which the matter for which protection is sought can be defined in the claim (Rule 29(1)) (see III, 2.1).

1.3 The Convention does not require explicitly or implicitly that an invention to be patentable must entail some technical progress or even any useful effect. Nevertheless, advantageous effects, if any, with respect to the state of the art should be stated in the description (Rule 27(1)(c)), and any such effects are often important in determining "inventive step" (see IV, 9).

2. Inventions

[Art. 52 (2)]
2.1 The Convention does not define what is meant by "invention", but Art. 52(2) contains a non-exhaustive list of things which shall not be regarded as inventions. It will be noted that the items on this list are all either abstract (e.g. discoveries, scientific theories, etc.) or non-technical (e.g. aesthetic creations or presentations of information). In contrast to this, an "invention" within the meaning of Art. 52(1) must be of both a concrete and a technical character (see IV, 1.2(ii)). It may be in any field of technology.

[Art. 52 (3)]
2.2 In considering whether the subject-matter of an application is an invention within the meaning of Art. 52(1), there are two general points the examiner must bear in mind. Firstly, any exclusion from patentability under Art. 52(2) applies only to the extent to which the application relates to the excluded subject-matter *as such*. Secondly, the examiner should disregard the form or kind of claim and concentrate on its content in order to identify whether the claimed subject-matter, considered as a whole, has a technical character. If it does not, there is no invention within the meaning of Art. 52(1). It must also be borne in mind that the basic test of whether there is an invention within the meaning of Art. 52(1), is separate and distinct from the questions whether the subject-matter is susceptible of industrial application, is new and involves an inventive step.

2.3 The items on the list in Art. 52(2) will now be dealt with in turn, and further examples will be given in order better to clarify the distinction between what is patentable and what is not.

Discoveries

If a new property of a known material or article is found out, that is mere discovery and unpatentable because discovery as such has no technical effect and is therefore not an invention within the meaning of Art. 52(1). If however that property is put to practical use then this constitutes an invention which may be patentable. For example, the discovery that a particular known material is able to withstand mechanical shock would not be patentable, but a railway sleeper made from that material could well be patentable. To find a previously unrecognised substance occurring in nature is also mere discovery and therefore unpatentable. However, if a substance found in nature can be shown to produce a technical effect it may be patentable. An example of such a case is that of a substance occurring in nature which is found to have an antibiotic effect. In addition, if a micro-organism is discovered to exist in nature and to produce an antibiotic, the microorganism itself may also be patentable as one aspect of the invention. Similarly, a gene which is discovered to exist in nature may be patentable if a technical effect is revealed, e.g. its use in making a certain polypeptide or in gene therapy.

For further specific issues concerning biotechnological inventions see IV, 2a, 3 and 4.6.

Scientific theories

These are a more generalised form of discoveries, and the same principle applies. For example, the physical theory of semiconductivity would not be patentable. However, new semiconductor devices and processes for manufacturing these may be patentable.

Mathematical methods

These are a particular example of the principle that purely abstract or intellectual methods are not patentable. For example, a shortcut method of division would not be patentable but a calculating machine constructed to operate accordingly may well be patentable. A mathematical method for designing electrical filters is not patentable; nevertheless filters designed according to this method would not be excluded from patentability by Art. 52(2) and (3).

Aesthetic creations

An aesthetic creation relates by definition to an article (e.g. a painting or sculpture) having aspects which are other than technical and the appreciation of which is essentially subjective. If, however, the article happens also to have technical features, it might be patentable, a tyre tread being an example of this. The aesthetic effect itself is not patentable, neither in a product nor in a process claim. For example a book claimed solely in terms of the aesthetic or artistic effect of its information content, of its layout or of its letterfont, would not be patentable, and neither would a painting defined by the aesthetic effect of its subject or by the arrangement of colours, or by the artistic (e.g. Impressionist) style. Nevertheless, if an aesthetic effect is obtained by a technical structure or other technical means, although the aesthetic effect itself is not patentable, the means of obtaining it may be. For example, a fabric may be provided with an attractive appearance by means of a layered structure not previously used for this purpose, in which case a fabric incorporating such structure might be patentable. Similarly, a book defined by a technical feature of the binding or pasting of the back may be patentable, even though it has an aesthetic effect too, similarly also a painting defined by the kind of cloth, or by the dyes or binders used. Also a process of producing an aesthetic creation may comprise a technical innovation and thus be patentable. For example, a diamond may have a particularly beautiful shape (not of itself patentable) produced by a new technical process. In this case, the process may be patentable. Similarly, a new printing technique for a book resulting in a particular layout with aesthetic effect may well be patentable, together with the book as a product of that process. Again a substance or composition defined by technical features serving to produce a special effect with regard to scent or flavour, e.g. to maintain a scent or flavour for a prolonged period or to accentuate it, may well be patentable.

Schemes, rules and methods for performing mental acts, playing games or doing business

These are further examples of items of an abstract or intellectual character. In particular, a scheme for learning a language, a method of solving crossword puzzles, a game (as an abstract entity defined by its rules) or a scheme

for organising a commercial operation would not be patentable. However, if the claimed subject-matter specifies an apparatus or technical process for carrying out at least some part of the scheme, that scheme and the apparatus or process have to be examined as a whole. In particular, if the claim specifies computers, computer networks or other conventional programmable apparatus, or a program therefore, for carrying out at least some steps of a scheme, it is to be examined as a "computer-implemented invention" (see below).

Programs for computers

Programs for computers are a form of "computer-implemented invention", which expression is intended to cover claims which involve computers, computer networks or other conventional programmable apparatus whereby prima facie the novel features of the claimed invention are realised by means of a program or programs. Such claims may e.g. take the form of a method of operating said conventional apparatus, the apparatus set up to execute the method, or, following T 1173/97 (OJ 10/1999, 609), the program itself. In so far as the scheme for examination is concerned, no distinctions are made on the basis of the overall purpose of the invention, i.e. whether it is intended to fill a business niche, to provide some new entertainment, etc. The basic patentability considerations here are in principle the same as for other subject-matter. While "programs for computers" are included among the items listed in Art. 52(2), if the claimed subject-matter has a technical character, it is not excluded from patentability by the provisions of Art. 52(2) and (3). However, a data-processing operation controlled by a computer program can equally, in theory, be implemented by means of special circuits, and the execution of a program always involves physical effects, e.g. electrical currents. According to T 1173/97 such normal physical effects are not in themselves sufficient to lend a computer program technical character. But if a computer program is capable of bringing about, when running on a computer, a further technical effect going beyond these normal physical effects, it is not excluded from patentability, irrespective of whether it is claimed by itself or as a record on a carrier. This further technical effect may be known in the prior art. A further technical effect which lends technical character to a computer program may be found e.g. in the control of an industrial process or in processing data which represent physical entities or in the internal functioning of the computer itself or its interfaces under the influence of the program and could, for example, affect the efficiency or security of a process, the management of computer resources required or the rate of data transfer in a communication link. As a consequence, a computer program claimed by itself or as a record on a carrier or in the form of a signal may be considered as an invention within the meaning of Art. 52(1) if the program has the potential to bring about, when running

on a computer, a further technical effect which goes beyond the normal physical interactions between the program and the computer. A patent may be granted on such a claim if all the requirements of the EPC are met, see in particular Art. 84, 83, 54 and 56, and 4.5 below. Such claims should not contain program listings (see II, 4.14a), but should define all the features which assure patentability of the process which the program is intended to carry out when it is run (see III, 4.4, last sentence).

Moreover, following T 769/92 (OJ 8/1995, 525), the requirement for technical character is satisfied if technical considerations are required to carry out the invention. Such technical considerations must be reflected in the claimed subject-matter.

When considering whether a claimed computer-implemented invention is patentable, the following is to be borne in mind. In the case of a method, specifying technical means for a purely non-technical purpose and/or for processing purely non-technical information does not necessarily confer technical character on any such individual step of use or on the method as a whole. On the other hand a computer system suitably programmed for use in a particular field, even if that is, for example, the field of business and economy, has the character of a concrete apparatus, in the sense of a physical entity or product, and thus is an invention within the meaning of Art. 52(1) (see T 931/95, OJ 10/2001, 441).

If a claimed invention does not have a prima facie technical character, it should be rejected under Art. 52(2) and (3). In the practice of examining computer-implemented inventions, however, it may be more appropriate for the examiner to proceed directly to the questions of novelty and inventive step, without considering beforehand the question of technical character. In assessing whether there is an inventive step, the examiner must establish an objective technical problem which has been overcome (see IV, 9.5). The solution of that problem constitutes the invention's technical contribution to the art. The presence of such a technical contribution establishes that the claimed subject-matter has a technical character and therefore is indeed an invention within the meaning of Art. 52(1). If no such objective technical problem is found, the claimed subject-matter does not satisfy at least the requirement for an inventive step because there can be no technical contribution to the art, and the claim is to be rejected on this ground.

Presentations of information

Any representation of information defined solely by the content of the information is not patentable. This applies whether the claim is directed to the presentation of the information per se (e.g. by acoustical signals, spoken words, visual displays, books defined by their subject, gramophone records defined by the musical piece recorded, traffic signs defined by the warning thereon) or to processes and

apparatus for presenting information (e.g. indicators or recorders defined solely by the information indicated or recorded). If, however, the presentation of information has new technical features, there could be patentable subject-matter in the information carrier or in the process or apparatus for presenting the information. The arrangement or manner of representation, as distinguished from the information content, may well constitute a patentable technical feature. Examples in which such a technical feature may be present are: a telegraph apparatus or communication system using a particular code to represent the characters (e.g. pulse code modulation); a measuring instrument designed to produce a particular form of graph for representing the measured information; a gramophone record having a particular groove form to allow stereo recordings; a computer data structure (see T 1194/97, OJ 12/2000, 525) defined in terms which inherently comprise the technical features of the program which operates on said data structure (assuming the program itself, in the particular case, to be patentable); and a diapositive with a soundtrack arranged at the side of it.

2a. Biotechnological inventions

[Rule 23b(2), (3)]
2a.1 "Biotechnological inventions" are inventions which concern a product consisting of or containing biological material or a process by means of which biological material is produced, processed or used. "Biological material" means any material containing genetic information and capable of reproducing itself or being reproduced in a biological system.

[Rule 23c Rule 23b(1)]
In principle, biotechnological inventions are patentable under the EPC. For European patent applications and patents concerning biotechnological inventions, the relevant provisions of the Convention are to be applied and interpreted in accordance with the provisions of Rules 23b–e. European Union Directive 98/44/EC of 6 July 1998 on the legal protection of biotechnological inventions (OJ 2/1999, 101) is to be used as a supplementary means of interpretation. In particular the recitals (EU Dir. 98/44/EC, rec.) preceding the provisions of the Directive are also to be taken into account.

[Rule 23c]
2a.2 Biotechnological inventions are also patentable if they concern an item on the following non-exhaustive list:

[Rule 23c(a)]
(a) Biological material which is isolated from its natural environment or produced by means of a technical process even if it previously occurred in nature;

Hence, biological material may be considered patentable even if it already occurs in nature (see also 2.3 under "Discoveries").

[Rule 23e(1) Rule 23e(2)]
Although the human body, at the various stages of its formation and development, and the simple discovery of

one of its elements, including the sequence or partial sequence of a gene, cannot constitute patentable inventions (see 3.3b), an element isolated from the human body or otherwise produced by means of a technical process, which is susceptible of industrial application, including the sequence or partial sequence of a gene, may constitute a patentable invention, even if the structure of that element is identical to that of a natural element. Such an element is not a priori excluded from patentability since it is, for example, the result of technical processes used to identify, purify and classify it and to produce it outside the human body, techniques which human beings alone are capable of putting into practice and which nature is incapable of accomplishing itself (EU Dir. 98/44/EC, rec. 21).

[Rule 23e(3)]
The examination of a patent application or a patent for gene sequences or partial sequences should be subject to the same criteria of patentability as in all other areas of technology (EU Dir. 98/44/EC, rec. 22). The industrial application of a sequence or partial sequence must be disclosed in the patent application as filed (see 4.6).

[Rule 23c(b)]
(b) Plants or animals if the technical feasibility of the invention is not confined to a particular plant or animal variety;

Inventions which concern plants or animals are patentable provided that the application of the invention is not technically confined to a single plant or animal variety (EU Dir. 98/44/EC, rec. 29). A claim wherein specific plant varieties are not individually claimed is not excluded from patentability under Article 53(b) EPC even though it may embrace plant varieties (see G 1/98, OJ 3/2000, 111, and IV, 3.4).

The subject-matter of a claim covering but not identifying plant varieties is not a claim to a variety or varieties (see G 1/98, OJ 3/2000, 111, reasons, 3.8). In the absence of the identification of a specific plant variety in a product claim, the subject-matter of the claimed invention is neither limited nor directed to a variety or varieties within the meaning of Article 53(b) (G 1/98, OJ 3/2000, 111, reasons, 3.1 and 3.10).

[Rule 23c(c)]
(c) A microbiological or other technical process, or a product obtained by means of such a process other than a plant or animal variety.

[Rule 23b(6)]
"Microbiological process" means any process involving or performed upon or resulting in microbiological material.

3. Exceptions to patentability

[Art. 53(a)]
3.1 Any invention, the publication or exploitation of which would be contrary to "*ordre public*" or morality is specifically excluded from patentability. The purpose of this is to exclude from protection inventions likely to induce

riot or public disorder, or to lead to criminal or other generally offensive behaviour (see also II, 7.1); obvious examples of subject-matter which should be excluded under this provision are letter-bombs and anti-personnel mines. In general, this provision is likely to be invoked only in rare and extreme cases. A fair test to apply is to consider whether it is probable that the public in general would regard the invention as so abhorrent that the grant of patent rights would be inconceivable. If it is clear that this is the case, objection should be raised under Art. 53(a); otherwise not. If difficult legal questions arise in this context, then refer to VI, 7.9.

[Art. 53(a)]
3.2 Exploitation is not to be deemed to be contrary to "*ordre public*" or morality merely because it is prohibited by law or regulation in some or all of the Contracting States. One reason for this is that a product could still be manufactured under a European patent for export to States in which its use is not prohibited.

3.3 In some cases refusal of a patent application may be unjustified. This may result when the invention has both an offensive and a non-offensive use: e.g. a process for breaking open locked safes, the use by a burglar being offensive but the use by a locksmith in the case of emergency inoffensive. In such a case no objection arises under Art. 53(a). Similarly, if a claimed invention defines a copying machine with features resulting in an improved precision of reproduction and an embodiment of this apparatus could comprise further features (not claimed but apparent to the skilled person) the only purpose of which would be that it should also allow reproduction of security strips in banknotes strikingly similar to those in genuine banknotes, the claimed apparatus would cover an embodiment for producing counterfeit money which could be considered to fall under Art. 53(a). There is however no reason to consider the copying machine as claimed to be excluded since its improved properties could be used for many acceptable purposes (see G 1/98, OJ 3/2000, 111, reasons, 3.3.3). However, if the application contains an explicit reference to a use which is contrary to "*ordre public*" or morality, deletion of this reference should be required under the terms of Rule 34(1)(a).

3.3a The EPO has not been vested with the task of taking into account the economic effects of the grant of patents in specific areas of technology and of restricting the field of patentable subject-matter accordingly (see G 1/98, OJ 3/2000, 111, reasons, 3.9). The standard to apply for an exclusion under Art. 53(a) is whether the exploitation of the invention is contrary to "*ordre public*" or morality. 3.3b In the area of biotechnological inventions, the following list of exceptions to patentability under Art. 53(a) is laid down in Rule 23d. The list is illustrative and non-exhaustive and is to be seen as giving concrete form to the concept of "*ordre public*" and "morality" in this technical field.

[Rule 23d]
Under Article 53(a), European patents are not to be granted in respect of biotechnological inventions which concern:

[Rule 23d(a)]
(a) processes for cloning human beings; For the purpose of this exclusion a process for the cloning of human beings may be defined as any process, including techniques of embryo splitting, designed to create a human being with the same nuclear genetic information as another living or deceased human being (EU Dir. 98/44/EC, rec. 41).

[Rule 23(b)]
(b) processes for modifying the germ line genetic identity of human beings;

[Rule 23d (c)]
(c) uses of human embryos for industrial or commercial purposes; The exclusion of the uses of human embryos for industrial or commercial purposes does not affect inventions for therapeutic or diagnostic purposes which are applied to the human embryo and are useful to it (EU Dir. 98/44/EC, rec. 42).

[Rule 23d(d)]
(d) processes for modifying the genetic identity of animals which are likely to cause them suffering without any substantial medical benefit to man or animal, and also animals resulting from such processes.

The substantial medical benefit referred to above includes any benefit in terms of research, prevention, diagnosis or therapy (EU Dir. 98/44/EC, rec. 45).

[Rule 23e(1)]
In addition, the human body, at the various stages of its formation and development, and the simple discovery of one of its elements, including the sequence or partial sequence of a gene, cannot constitute patentable inventions (see however IV, 2a.2). Such stages in the formation or development of the human body include germ cells (EU Dir. 98/44/EC, rec. 16). Also excluded from patentability are processes to produce chimeras from germ cells or totipotent cells of humans and animals (EU Dir. 98/44/EC, rec. 38).

[Art. 53(b)]
3.4 Excluded from patentability are also "plant or animal varieties or essentially biological processes for the production of plants or animals".

[Rule 23b(4)]
3.4.1 The term "plant variety" is defined in Rule 23b(4).

[Rule 23c(b)]
A patent is not to be granted if the claimed subject-matter is directed to a specific plant variety or specific plant varieties. However, if the invention concerns plants and animals and if the technical feasibility of the invention is not confined to a particular plant or animal variety, the invention is patentable (see 2a.2).

When a claim to a process for the production of a plant variety is examined, Art. 64(2) is not to be taken into

consideration (see G 1/98, OJ 3/2000, 111). Hence, a process claim for the production of a plant variety (or plant varieties) is not a priori excluded from patentability merely because the resulting product constitutes or may constitute a plant variety.

[Rule 23b(5)]
3.4.2 A process for the production of plants or animals is essentially biological if it consists entirely of natural phenomena such as crossing or selection. To take some examples, a method of crossing, inter-breeding, or selectively breeding, say, horses involving merely selecting for breeding and bringing together those animals having certain characteristics would be essentially biological and therefore unpatentable. On the other hand, a process of treating a plant or animal to improve its properties or yield or to promote or suppress its growth e.g. a method of pruning a tree, would not be essentially biological since although a biological process is involved, the essence of the invention is technical; the same could apply to a method of treating a plant characterised by the application of a growth-stimulating substance or radiation. The treatment of soil by technical means to suppress or promote the growth of plants is also not excluded from patentability (see also 4.3).

[Art. 53(b), Rule 23b(6)]
3.5 As expressly stated in Art. 53(b), second half-sentence, the exclusion referred to in the first half-sentence does not apply to microbiological processes or the products thereof.

"Microbiological process" means any process involving or performed upon or resulting in microbiological material. Hence, the term "microbiological process" is to be interpreted as covering not only processes performed upon microbiological material or resulting in such, e.g. by genetic engineering, but also processes which as claimed include both microbiological and non-microbiological steps.

[Rule 23c(c)]
The product of a microbiological process may also be patentable per se (product claim). Propagation of the micro-organism itself is to be construed as a microbiological process for the purposes of Art. 53(b); consequently, the micro-organism can be protected per se as it is a product obtained by a microbiological process (see 2.3 under "Discoveries"). The term "micro-organism" includes bacteria and other generally unicellular organisms with dimensions beneath the limits of vision which can be propagated and manipulated in a laboratory (see T 356/93, OJ 8/1995, 545), including plasmids and viruses and unicellular fungi (including yeasts), algae, protozoa and, moreover, human, animal and plant cells. On the other hand, product claims for plant or animal varieties cannot be allowed even if the variety is produced by means of a microbiological process (Rule 23c(c)). The exception to patentability in Art. 53(b), first half-sentence, applies to plant varieties irrespective of the way in which they are produced. Therefore, plant varieties containing genes introduced into an an-

cestral plant by recombinant gene technology are excluded from patentability (G 1/98, OJ 3/2000, 111).

[Rule 28(3)]
3.6 In the case of microbiological processes, particular regard should be had to the requirement of repeatability referred to in II, 4.11. As for biological material deposited under the terms of Rule 28, repeatability is assured by the possibility of taking samples (Rule 28(3)), and there is thus no need to indicate another process for the production of the biological material.

4. Industrial application

[Art. 57]
4.1 "An invention shall be considered as susceptible of industrial application if it can be made or used in any kind of industry, including agriculture". "Industry" should be understood in its broad sense as including any physical activity of "technical character" (see IV, 1.2), i.e. an activity which belongs to the useful or practical arts as distinct from the aesthetic arts; it does not necessarily imply the use of a machine or the manufacture of an article and could cover e.g. a process for dispersing fog, or a process for converting energy from one form to another. Thus, Art. 57 excludes from patentability very few "inventions" which are not already excluded by the list in Art. 52(2) (see IV, 2.1). One further class of "invention" which would be excluded, however, would be articles or processes alleged to operate in a manner clearly contrary to well-established physical laws, e.g. a perpetual motion machine. Objection could arise under Art. 57 only in so far as the claim specifies the intended function or purpose of the invention, but if, say, a perpetual motion machine is claimed merely as an article having a particular specified construction then objection should be made under Art. 83 (see II, 4.11).

[Art. 52(4), Art. 54(5)]
4.2 "Methods for treatment of the human or animal body by surgery or therapy and diagnostic methods practised on the human or animal body shall not be regarded as inventions which are susceptible of industrial application. This provision shall not apply to products, in particular substances or compositions, for use in any of these methods." Patents may, however, be obtained for surgical, therapeutic or diagnostic instruments or apparatus for use in such methods. Also the manufacture of prostheses or artificial limbs, as well as taking measurements therefore on the human body, would be patentable, so that a method of manufacturing a prosthetic tooth which involves making a model of a patient's teeth in the mouth would not be excluded from patentability either, provided the prosthetic tooth is fabricated outside of the body. Patents may also be obtained for new products for use in these methods of treatment or diagnosis, particularly substances or compositions. However in the case of a known substance or composition, this may only be patented for use in these methods if the known substance or composition was not previously

disclosed for use in surgery, therapy or diagnostic methods practised on the human or animal body ("first medical use"). The same substance or composition cannot subsequently be patented for any other use of that kind. A claim to a known substance or composition for the first use in surgical, therapeutic and/or diagnostic methods should be in a form such as: "substance or composition X" followed by the indication of the use, for instance"... for use as a medicament", "... as an antibacterial agent" or "... for curing disease Y". In contrast to what is stated in III, 4.8 these types of claims will be regarded as restricted to the substance or composition when presented or packaged for the use. Art. 54(5) provides for an exception from the general principle that product claims can only be obtained for (absolutely) novel products. However this does not mean that product claims for the first medical use need not fulfil all other requirements of patentability, especially that of inventive step (see T 128/82, OJ 4/1984, 164). A claim in the form "Use of substance or composition X for the treatment of disease Y..." will be regarded as relating to a method for treatment explicitly excluded from patentability by Art. 52(4) and therefore will not be accepted.

If an application discloses for the first time a number of distinct surgical, therapeutic or diagnostic uses for a known substance or composition, normally in the one application independent claims each directed to the substance or composition for one of the various uses may be allowed; i.e. objection should not, as a general rule, be raised that there is lack of unity of invention.

A claim in the form "Use of a substance or composition X for the manufacture of a medicament for therapeutic application Z" is allowable for either a first or "subsequent" (second or further) such application, if this application is new and inventive (cf. Decision G 05/83, OJ 3/1985, 64). The same applies to claims in the form "Method for manufacturing a medicament intended for therapeutic application Z, characterised in that the substance X is used" or the substantive equivalents thereof (see T 958/94, OJ 6/1997, 241). In cases where an applicant simultaneously discloses more than one "subsequent" therapeutic use, claims of the above type directed to these different uses are allowable in the one application, but only if they form a single general inventive concept (Art. 82).

[Art. 52(4)]

4.3 It should be noted that Art. 52(4) excludes only methods of treatment by surgery or therapy and diagnostic methods. It follows that other methods of treatment of live human beings or animals (e.g. treatment of a sheep in order to promote growth, to improve the quality of mutton or to increase the yield of wool) or other methods of measuring or recording characteristics of the human or animal body are patentable provided that (as would probably be the case) such methods are of a technical, and not essentially biological character (see IV, 3.4) and provided that the methods are

susceptible of industrial application. The latter proviso is particularly important in the case of human beings. For example an application with a claim for a method of contraception, which is to be applied in the private and personal sphere of a human being, is not susceptible of industrial application (see T 74/93, OJ 10/1995, 712). However, an application containing claims directed to the purely cosmetic treatment of a human by administration of a chemical product is considered as being susceptible of industrial application (see T 144/83, OJ 9/1986, 301). A cosmetic treatment involving surgery or therapy would not however be patentable (see below).

A treatment or diagnostic method, to be excluded, must actually be carried out on the living human or animal body. A treatment of or diagnostic method practised on a dead human or animal body would therefore not be excluded from patentability by virtue of Art. 52(4). Treatment of body tissues or fluids after they have been removed from the human or animal body, or diagnostic methods applied thereon, are not excluded from patentability in so far as these tissues or fluids are not returned to the same body. Thus the treatment of blood for storage in a blood bank or diagnostic testing of blood samples is not excluded, whereas a treatment of blood by dialysis with the blood being returned to the same body would be excluded.

Regarding methods which are carried out on, or in relation to, the living human or animal body, it should be borne in mind that the intention of Art. 52(4) is only to free from restraint non-commercial and non-industrial medical and veterinary activities. Interpretation of the provision should avoid the exclusions from going beyond their proper limits (see Decision G 05/83, OJ 3/1985, 64).

However, in contrast to the subject-matter referred to in Art. 52(2) and (3) which is only excluded from patentability if claimed as such, a claim is not allowable under Art. 52(4) if it includes at least one feature defining a physical activity or action that constitutes a method step for treatment of the human or animal body by surgery or therapy or a diagnostic method step to be exercised on the human or animal body. In that case, whether or not the claim includes or consists of features directed to a technical operation performed on a technical object is legally irrelevant to the application of Art. 52(4) (see T 820/92, OJ 3/1995, 113 and T 82/93, OJ 5/1996, 274).

Taking the three exclusions in turn:

Surgery defines the nature of the treatment rather than its purpose. Thus, e.g. a method of treatment by surgery for cosmetic purposes or for embryo transfer is excluded, as well as surgical treatment for therapeutic purposes. Therapy implies the curing of a disease or malfunction of the body and covers prophylactic treatment, e.g. immunisation against a certain disease (see T 19/86, OJ 1–2/1989, 24) or the removal of plaque (see T 290/86, OJ 8/1992, 414). A method for therapeutic purposes concerning the functioning of an apparatus associated with a living human or animal body is not excluded if no

functional relationship exists between the steps related to the apparatus and the therapeutic effect of the apparatus on the body (see T 245/87, OJ 5/1989, 171).

Diagnostic methods likewise do not cover all methods related to diagnosis. Methods for obtaining information (data, physical quantities) from the living human or animal body are not excluded by Art. 52(4), if the information obtained merely provides intermediate results which on their own do not enable a decision to be made on the treatment necessary. Generally such methods include X-ray investigations, NMR studies, and blood pressure measurements (see T 385/86, OJ 8/1988, 308).

4.4 Methods of testing generally should be regarded as inventions susceptible of industrial application and therefore patentable if the test is applicable to the improvement or control of a product, apparatus or process which is itself susceptible of industrial application. In particular, the utilisation of test animals for test purposes in industry, e.g. for testing industrial products (for example for ascertaining the absence of pyrogenetic or allergic effects) or phenomena (for example for determining water or air pollution) would be patentable.

4.5 It should be noted that "susceptibility of industrial application" is not a requirement that overrides the restriction of Art. 52(2), e.g. an administrative method of stock control is not patentable, having regard to Art. 52(2)(c), even though it could be applied to the store of spare parts of a factory. On the other hand, although an invention must be "susceptible of industrial application" and the description must indicate where this is not obvious the way in which the invention is so susceptible (see II, 4.12), the claims need not necessarily be restricted to the industrial application(s).

[Rule 27(1)(f), Rule 23e(3)]

4.6 In general it is required that the description of a European patent application should, where this is not self-evident, indicate the way in which the invention is capable of exploitation in industry. In relation to sequences and partial sequences of genes this general requirement is given specific form in that the industrial application of a sequence or a partial sequence of a gene must be disclosed in the patent application. A mere nucleic acid sequence without indication of a function is not a patentable invention (EU Dir. 98/44/EC, rec. 23). In cases where a sequence or partial sequence of a gene is used to produce a protein or a part of a protein, it is necessary to specify which protein or part of protein is produced and what function this protein or part of protein performs. Alternatively, when a nucleotide sequence is not used to produce a protein or part of a protein, the function to be indicated could e.g. be that the sequence exhibits a certain transcription promotor activity.

5. Novelty; state of the art

[Art. 54(1) Art. 54(2)]

5.1 An invention is "considered to be new if it does not form part of the state of the art". The "state of the art" is defined as "everything made available to the public by means of a written or oral description, by use, or in any other way, before the date of filing of the European patent application". The width of this definition should be noted. There are no restrictions whatever as to the geographical location where, or the language or manner in which the relevant information was made available to the public; also no age limit is stipulated for the documents or other sources of the information. There are however certain specific exclusions (see IV, 8). However, since the "state of the art" available to the examiner will mainly consist of the documents listed in the search report, this Section deals with the question of public availability only in relation to written description (either alone or in combination with an earlier oral description or use).

The principles to be applied in determining whether other kinds of prior art (which could be introduced into the proceedings e.g. by a third party under Art. 115) have been made available to the public are set out in D-V, 3.

5.2 A written description, i.e. a document, should be regarded as made available to the public if, at the relevant date, it was possible for members of the public to gain knowledge of the content of the document and there was no bar of confidentiality restricting the use or dissemination of such knowledge. For instance, German utility models ("Gebrauchsmuster") are already publicly available as of their date of entry in the Register of utility models ("Eintragungstag"), which precedes the date of announcement in the Patent Bulletin ("Bekanntmachung im Patentblatt"). The search report also cites documents in which doubts with regard to the fact of public availability and doubts concerning the precise date of publication of a document have not, or not fully, been removed (cf. B-VI, 7.1). If the applicant contests the public availability or assumed date of publication of the document the examiner should consider whether to investigate the matter further or ask the Search Division so to do. If the applicant shows sound reasons for doubting whether the document forms part of the "state of the art" in relation to his application and any further investigation does not produce evidence sufficient to remove that doubt the examiner should not pursue the matter further. The only other problem likely to arise for the examiner is where:

(i) a document reproduces an oral description (e.g. a public lecture) or gives an account of a prior use (e.g. display at a public exhibition); and

(ii) only the oral description or lecture was publicly available before the "date of filing" of the European application, the document itself being published on or after this date.

In such cases, the examiner should start with the assumption that the document gives a true account of the earlier lecture, display or other event and should therefore regard the earlier event as forming part of the "state of the art". If, however, the applicant gives sound reasons for contesting the truth of the account given in the document then again the examiner should not pursue the matter further.

[Art. 89]
5.3 It should be noted that "date of filing" in Art. 54(2) is to be interpreted as meaning the date of priority in appropriate cases (see Chapter V). It should be remembered also that different claims, or different alternatives claimed in one claim, may have different effective dates. The question of novelty must be considered against each claim (or part of a claim where a claim specifies a number of alternatives) and the state of the art in relation to one claim or one part of a claim may include matter which cannot be cited against another claim or part of a claim because the latter has an earlier effective date. Of course if all the matter in the state of the art was made available to the public before the date of the earliest priority document, the examiner need not (and should not) concern himself with the allocation of priority dates.

6. Conflict with other European applications

[Art. 54(3)(4), Art. 56, Art. 89, Art. 85]

6.1 The state of the art also comprises the content of other European applications filed earlier than, but published under Art. 93 on or after the date of filing of the application being examined, to the extent that the earlier and later applications designate the same State or States. Such earlier applications are part of the state of the art only when considering novelty and not when considering inventive step. Again, the "date of filing" is to be interpreted as meaning the date of priority in appropriate cases (see Chapter V). By the content of a European application is meant the whole disclosure, i.e. the description, drawings and claims, including:

(i) any matter explicitly disclaimed (with the exception of disclaimers for unworkable embodiments),
(ii) any matter for which an allowable reference (see II, 4.18, penultimate paragraph) to other documents is made or
(iii) prior art insofar as explicitly described.

However, the "content" does not include any priority document (the purpose of such document being merely to determine to what extent the priority date is valid for the disclosure of the European application (see V, 1.2)) nor, in view of Art. 85, the abstract (see B-XI, 3).

It is important to note that it is the content of the earlier application as filed which is to be considered when applying Art. 54(3). In the case where an application is filed in a non-official language as permitted by Art. 14(2) (see A–VIII, 1.1), it may happen that

matter is erroneously omitted from the translation in the language of the proceedings and not published under Art. 93 in that language. Even in this case, it is the content of the original text which is relevant for the purposes of Art. 54(3).

6.1a Whether a published European application can be a conflicting application under Art. 54(3) and (4) is determined firstly by its filing date and the date of its publication, which have to be before, respectively on or after the filing date of the application under examination. If the application claims priority, the priority date replaces the filing date (Art. 89) for that subject-matter in the application which corresponds to the priority application. If a priority claim was abandoned or otherwise lost with effect from a date prior to the publication, the filing date and not the priority date is relevant, irrespective of whether or not the priority claim might have conferred a valid priority right.

Further it is required that the conflicting application was still pending at its publication date (see J 5/81, OJ 4/1982, 155). If the application has been withdrawn or otherwise lost before the date of publication, but published because the preparations for publication have been completed, the publication has no effect under Art. 54(3), but only under Art. 54(2). Art. 54(3) must be interpreted as referring to the publication of a "valid" application, i.e. a European patent application in existence at its publication date.

[Rule 23a]
Finally, as the designation fees can be paid up to 6 months after the mention of the publication of the search report (Art. 79(2), extended where applicable by the grace period of Rule 85a), European applications are only comprised in the state of the art pursuant to Art. 54(3) for those Contracting States for which, at the expiry of the above mentioned period, the designation is definitive, i.e. the relevant designation fees have been paid.

Other changes taking effect after the date of publication (e.g. withdrawal of a designation or of the priority claim, or loss of the priority right for other reasons) do not affect the application of Art. 54(3) and (4).

[Art. 158(1)(2)]
6.2 The above principles also apply to PCT applications designating the Office, but with an important difference. Art. 158 makes clear that a PCT application is not included in the state of the art as from its priority date for the purposes of Art. 54(3), unless the PCT applicant has paid the required national fee and has supplied the PCT application to the EPO in English, French or German (this implies that a translation is required where the PCT application was published in Japanese, Chinese, Spanish or Russian). The national fee comprises the national basic fee (equal to the filing fee), the designation fees and where applicable claims fees (Rule 104b(1)(b)).

[Rule 87 6.3]
Where an application designates some States which are, and some

which are not, designated in an earlier conflicting application, there are several possibilities of amendment open to the applicant. Firstly, he may simply withdraw the designations common to his own and the earlier application. Secondly, he may file claims for such common States which are different from the claims for the other designated States. Where different claims are filed, the examiner should consider whether the retention of the same description and drawings throughout creates confusion. In such a case, Rule 87 permits the examiner to require the filing of a different description and drawings; the applicant himself has no right to request such amendment (see also III, 8.1). Thirdly the applicant can limit his existing set of claims such that the conflicting application is no longer relevant.

If the search report on the conflicting application has been published, but the time limit for validly paying the designation fees has not yet expired, the applicant is informed that the examination cannot be concluded as long as the situation regarding the designations has not been clarified for the prior application, unless the applicant – irrespective of the confirmation of the designations by valid payment – limits his claims such that the conflicting application is no longer relevant for novelty. If the search report has not yet been published (the conflicting application having been published as an "A2" publication), the examiner will invite the competent Search Division to perform the search at the earliest convenience. In the meantime the examination rests.

For the rare case where the application is ready for grant before the search for conflicting applications can be performed (e.g. request for accelerated prosecution of an application filed without priority), see VI, 8.4.

6.4 The Convention does not deal explicitly with the case of copending European applications of the same effective date. However, it is an accepted principle in most patent systems that two patents shall not be granted to the same applicant for one invention. It is permissible to allow an applicant to proceed with two applications having the same description where the claims are quite distinct in scope and directed to different inventions. However, in the rare case in which there are two or more European applications from the same applicant definitively designating the same State or States, by confirming the designation through payment of the relevant designation fees, and the claims of those applications have the same priority date and relate to the same invention (the claims conflicting in the manner explained in VI, 9.6), the applicant should be told that he must either amend one or more of the applications in such a manner that they no longer claim the same invention, or choose which one of those applications he wishes to proceed to grant. Should two applications of the same effective date be received from two different applicants each must be allowed to proceed as though the other did not exist.

6a. Conflicts with national rights of earlier date

Where a national right of an earlier date exists in a Contracting State designated in the application the applicant has the same possibilities of amendment as mentioned in 6.3 above, first paragraph, for conflicting European applications. The amendment of the application to take account of prior national rights should, however, neither be required nor suggested. (see also III, 8.4).

7. Test for Novelty

7.1 It should be noted that in considering novelty (as distinct from inventive step), it is not permissible to combine separate items of prior art together (see IV, 9.7). However, if a document (the "primary" document) refers explicitly to another document as providing more detailed information on certain features, the teaching of the latter may be regarded as incorporated into the document containing the reference (see T 153/85, OJ 1–2/1988, 1), if the document referred to was available to the public on the publication date of the document containing the reference. For conflicting applications, see 6.1 and II, 4.18. The same principle applies to any matter explicitly disclaimed (except disclaimers which exclude unworkable embodiments) and to prior art insofar as explicitly described. It is further permissible to use a dictionary or similar document of reference in order to interpret a special term used in the primary document. The effective date for novelty purposes (see IV, 7.3) is always the date of the primary document.

7.2 A document takes away the novelty of any claimed subject-matter derivable directly and unambiguously from that document including any features implicit to a person skilled in the art in what is expressly mentioned in the document, e.g. a disclosure of the use of rubber in circumstances where clearly its elastic properties are used even if this is not explicitly stated takes away the novelty of the use of an elastic material. The limitation to subject-matter "derivable directly and unambiguously" from the document is important. Thus, when considering novelty, it is not correct to interpret the teaching of a document as embracing well-known equivalents which are not disclosed in the documents; this is a matter of obviousness.

7.3 In determining novelty a prior document should be read as it would have been read by a person skilled in the art on the effective date of the document. By "effective" date is meant the publication date in the case of a previously published document and the date of filing (or priority date, where appropriate) in the case of a document according to Art. 54(3).

However, it should be noted that a chemical compound, the name or formula of which was mentioned in a document, is not considered as known unless the information in the document, together, where appropriate, with knowledge generally available on

the effective date of the document, enable it to be prepared and separated or, for instance in the case of a product of nature, only to be separated.

7.4 In considering novelty it should be borne in mind that a generic disclosure does not usually take away the novelty of any specific example falling within the terms of that disclosure, but that a specific disclosure does take away the novelty of a generic claim embracing that disclosure, e.g. a disclosure of copper takes away the novelty of metal as a generic concept, but not the novelty of any metal other than copper, and one of rivets takes away the novelty of fastening means as a generic concept, but not the novelty of any fastening other than rivets.

7.5 In the case of a prior document, the lack of novelty may be apparent from what is explicitly stated in the document itself. Alternatively, it may be implicit in the sense that, in carrying out the teaching of the prior document, the skilled person would inevitably arrive at a result falling within the terms of the claim. An objection of lack of novelty of this kind should be raised by the examiner only where there can be no reasonable doubt as to the practical effect of the prior teaching (for a second non-medical use, however, see IV, 7.6). Situations of this kind may also occur when the claims define the invention, or a feature thereof, by parameters (see III, 4.7a). It may happen that in the relevant prior art a different parameter, or no parameter at all, is mentioned. If the known and the claimed products are identical in all other respects (which is to be expected if, for example, the starting products and the manufacturing processes are identical), then in the first place an objection of lack of novelty arises. If the applicant is able to show, e.g. by appropriate comparison tests, that differences do exist with respect to the parameters, it is questionable whether the application discloses all the features essential to manufacture products having the parameters specified in the claims (Art. 83).

7.6 In determining novelty of the subject-matter of claims the examiner should have regard to the guidance given in III, 4.4–4.12. He should remember that, particularly for claims directed to a physical entity, non-distinctive characteristics of a particular intended use, should be disregarded (see III, 4.8). For example, a claim to a substance X for use as a catalyst would not be considered to be novel over the same substance known as a dye, unless the use referred to implies a particular form of the substance (e.g. the presence of certain additives) which distinguishes it from the known form of the substance. That is to say, characteristics not explicitly stated, but implied by the particular use, should be taken into account (see the example of a "mold for molten steel" in III, 4.8).

It should further be borne in mind that a claim to the use of a known compound for a particular purpose (second non-medical use), which is based on a technical effect, should be

interpreted as including that technical effect as a functional technical feature, and is accordingly not open to objection under Art. 54(1), EPC provided that such technical feature has not previously been made available to the public (Decisions G 2/88, OJ 4/1990, 93, and G 6/88, OJ 4/1990, 114). For claims to a second or further medical use, see IV, 4.2.

8. Non-prejudicial disclosures

[Art. 55(1)]
8.1 There are two specified instances (and these are the only two) in which a prior disclosure of the invention shall not be taken into consideration as part of the state of the art, viz. where the disclosure was due to, or in consequence of:

[Art. 55(1)(a)]
(i) an evident abuse in relation to the applicant or his legal predecessor – e.g. the invention was derived from the applicant and disclosed against his wish; or

[Art. 55(1)(b)]
(ii) the display of the invention by the applicant or his legal predecessor at an officially recognised exhibition as defined in Art. 55(1)(b).

8.2 An essential condition, in both instances (i) and (ii), is that the disclosure in point must have taken place not earlier than six months preceding the filing of the application.

8.3 Regarding instance (i), the disclosure might be made in a published document or in any other way. As a particular instance, the disclosure might be made in a European application of earlier priority date. Thus, for example, a person B who has been told of A's invention in confidence, might himself apply for a patent for this invention. If so, the disclosure resulting from the publication of B's application will not prejudice A's rights provided that A has already made an application, or applies within six months of such publication. In any event, having regard to Art. 61, B may not be entitled to proceed with his application (see VI, 9.7 to 9.9).

For "evident abuse" to be established, there must be, on the part of the person disclosing the invention, either actual intent to cause harm or actual or constructive knowledge that harm would or could ensue from this disclosure (see T 585/92, OJ 3/1996, 129).

[Art. 55(2), Rule 23]
8.4 In instance (ii), application must be made within six months of the disclosure of the invention at the exhibition if the display is not to prejudice the application. Furthermore the applicant must state, at the time of filing the application, that the invention has been so displayed, and must also file a supporting certificate within four months, giving the particulars required by Rule 23.

9. Inventive step

[Art. 56]
9.1 "An invention shall be considered as involving an inventive step if, having regard to the state of the art, it is not obvious to a person skilled in the art." Novelty and inventive step are different criteria. Novelty exists if there is any difference between the invention and the known art. The question – Is there inventive step? – only arises if there is novelty.

9.2 The "state of the art" for the purposes of considering inventive step is as defined in Art. 54(2) (see IV, 5); it does not include later published European applications referred to in Art. 54(3). As mentioned in IV, 5.3, "date of filing" in Art. 54(2), means date of priority where appropriate (see Chapter V).

9.3 Thus the question to consider, in relation to any claim defining the invention, is whether at the priority date of that claim, having regard to the art known at the time, it would have been obvious to the person skilled in the art to arrive at something falling within the terms of the claim. If so, the claim is bad for lack of inventive step. The term "obvious" means that which does not go beyond the normal progress of technology but merely follows plainly or logically from the prior art, i.e. something which does not involve the exercise of any skill or ability beyond that to be expected of the person skilled in the art. In considering inventive step, as distinct from novelty (see IV, 7.3), it is fair to construe any published document in the light of subsequent knowledge and to have regard to all the knowledge generally available to the person skilled in the art at the priority date of the claim.

9.3a The invention claimed must normally be considered as a whole. Thus it is not correct as a general rule, in the case of a combination claim, to argue that the separate features of the combination taken by themselves are known or obvious and that "therefore" the whole subject-matter claimed is obvious. The only exception to this rule is where there is no functional relationship between the features of the combination i.e. where the claim is merely for a juxtaposition of features and not a true combination (see the example at 2.1 of the Annex to this Chapter).

9.4 While the claim should in each case be directed to technical features (and not, for example, merely to an idea), in order to assess whether an inventive step is present it is important for the examiner to bear in mind that there are various ways in which the skilled person may arrive at an invention. An invention may, for example, be based on the following:

(i) The formulation of an idea or of a problem to be solved (the solution being obvious once the problem is clearly stated).

Example: the problem of indicating to the driver of a motor vehicle at night the line of the road ahead by using the light from the vehicle itself. As soon as the problem is stated in this form

the technical solution, viz. the provision of reflective markings along the road surface, appears simple and obvious. For another example see T 2/83, OJ 6/1984, 265.

(ii) The devising of a solution to a known problem.

Example: the problem of permanently marking farm animals such as cows without causing pain to the animals or damage to the hide has existed since farming began. The solution ("freeze-branding") consists in applying the discovery that the hide can be permanently depigmented by freezing.

(iii) The arrival at an insight into the cause of an observed phenomenon (the practical use of this phenomenon then being obvious).

Example: the agreeable flavour of butter is found to be caused by minute quantities of a particular compound. As soon as this insight has been arrived at, the technical application comprising adding this compound to margarine is immediately obvious.

Many inventions are of course based on a combination of the above possibilities – e.g. the arrival at an insight and the technical application of that insight may both involve the use of the inventive faculty.

9.5 In identifying the contribution any particular invention makes to the art in order to determine whether there is an inventive step, account should be taken first of what the applicant himself acknowledges in his description and claims to be known. Any such acknowledgement of known art should be regarded by the examiner as being correct unless the applicant states he has made a mistake (see VI, 8.5). However, the further prior art contained in the search report may put the invention in an entirely different perspective from that apparent from reading the applicant's specification by itself (and indeed this cited prior art may cause the applicant voluntarily to amend his claims to redefine his invention before his application comes up for examination). In order to reach a final conclusion as to whether the subject-matter of any claim includes an inventive step it is necessary to determine the difference between the subject-matter of that claim and the prior art and, in considering this matter, the examiner should not proceed solely from the point of view suggested by the form of claim (prior art plus characterising portion – see III, 2).

When assessing inventive step the examiner normally applies the *problem and solution approach*.

In the problem and solution approach there are three main stages:

1. determining the closest prior art,
2. establishing the technical problem to be solved, and
3. considering whether or not the claimed invention, starting from the closest prior art and the technical problem, would have been obvious to the skilled person.

The closest prior art is that combination of features derivable from one

single reference that provides the best basis for considering the question of obviousness. The closest prior art may be, for example:

(i) a known combination in the technical field concerned that discloses technical effects, purpose or intended use, most similar to the claimed invention or

(ii) that combination which has the greatest number of technical features in common with the invention and capable of performing the function of the invention.

In the second stage one establishes in an objective way the *technical problem* to be solved. To do this, one studies the application (or the patent), the closest prior art, and the difference in terms of features (either structural or functional) between the invention and the closest prior art, and then formulates the technical problem.

In this context the technical problem means the aim and task of modifying or adapting the closest prior art to provide the technical effects that the invention provides over the closest prior art.

The technical problem derived in this way may not be what the application presents as "the problem". The latter may require to be reformulated, since the objective technical problem is based on objectively established facts, in particular appearing in the prior art revealed in the course of the proceedings, which may be different from the prior art of which the applicant was actually aware at the time the application was filed.

The extent to which such reformulation of the technical problem is possible has to be assessed on the merits of each particular case. As a matter of principle any effect provided by the invention may be used as a basis for the reformulation of the technical problem, as long as said effect is derivable from the application as filed (see T 386/89, not published in OJ). It is also possible to rely on new effects submitted subsequently during the proceedings by the applicant, provided that the skilled person would recognise these effects as implied by or related to the technical problem initially suggested (see 9.10 below and T 184/82, OJ 6/1984, 261).

The expression technical problem should be interpreted broadly; it does not necessarily imply that the solution is a technical improvement over the prior art. Thus the problem could be simply to seek an alternative to a known device or process providing the same or similar effects or which is more cost-effective.

Sometimes the features of a claim provide more than one technical effect, so one can speak of the technical problem as having more than one part or aspect, each corresponding to one of the technical effects. In such cases, each part or aspect generally has to be considered in turn. In the third stage the question to be answered is whether there is any teaching in the prior art as a whole that would (not simply could, but would) prompt the skilled person, faced with the technical problem, to modify or adapt the closest prior art while taking account of that teaching, thus arriving at so-

mething falling within the terms of the claims, and thus achieving what the invention achieves (see IV, 9.3).

9.5a If an independent claim is new and non-obvious, there is no need to investigate the obviousness or non-obviousness of any claims dependent thereon, except in situations where the priority claim for the subject-matter of the dependent claim has to be checked because of intermediate documents (see V, 2.6.3). Similarly, if a claim to a product is new and non-obvious there is no need to investigate the obviousness of any claims for a process which inevitably results in the manufacture of that product or any claims for a use of that product. In particular, analogy processes are patentable insofar as they provide a novel and inventive product (see T 119/82, OJ 5/1984, 217).

9.6 The person skilled in the art should be presumed to be an ordinary practitioner aware of what was common general knowledge in the art at the relevant date. He should also be presumed to have had access to everything in the "state of the art", in particular the documents cited in the search report, and to have had at his disposal the normal means and capacity for routine work and experimentation. If the problem prompts the person skilled in the art to seek its solution in another technical field, the specialist in that field is the person qualified to solve the problem. The assessment of whether the solution involves an inventive step must therefore be based on that specialist's knowledge and ability (see T 32/81, OJ 6/1982, 225). There may be instances where it is more appropriate to think in terms of a group of persons, e.g. a research or production team, than a single person. This may apply e.g. in certain advanced technologies such as computers or telephone systems and in highly specialised processes such as the commercial production of integrated circuits or of complex chemical substances.

9.7 In considering whether there is inventive step (as distinct from novelty (see IV, 7)), it is permissible to combine together the disclosures of two or more documents or parts of documents, different parts of the same document or other pieces of prior art, but only where such combination would have been obvious to the person skilled in the art at the effective priority date of the claim under examination (see T 2/83, OJ 6/1984, 265). In determining whether it would be obvious to combine two or more distinct disclosures, the examiner should have regard to the following:

(i) Whether the content of the documents is such as to make it likely or unlikely that the person skilled in the art, when concerned with the problem solved by the invention, would combine them – for example, if two disclosures considered as a whole could not in practice be readily combined because of inherent incompatibility in disclosed features essential to the invention, the combining

of these disclosures should not normally be regarded as obvious.

(ii) Whether the documents come from similar, neighbouring or remote technical fields.

(iii) The combining of two or more parts of the same document would be obvious if there is a reasonable basis for the skilled person to associate these parts with one another. It would normally be obvious to combine with a prior art document a well-known textbook or standard dictionary; this is only a special case of the general proposition that it is obvious to combine the teaching of one or more documents with the common general knowledge in the art. It would, generally speaking, also be obvious to combine two documents one of which contains a clear and unmistakable reference to the other (for references which are considered an integral part of the disclosure, see 6.1 and 7.1). In determining whether it is permissible to combine a document with an item of prior art made public in some other way, e.g. by use, similar considerations apply.

9.8 The annex to this chapter "Guidance for the assessment of inventive step" gives examples for guidance of circumstances where an invention should be regarded as obvious or where it involves an inventive step. It is to be stressed that these examples are only guides and that the applicable principle in each case is "was it obvious to a person skilled in the art?" Examiners should avoid attempts to fit a particular case into one of these examples where the latter is not clearly applicable. Also, the list is not exhaustive.

9.9 It should be remembered that an invention which at first sight appears obvious might in fact involve an inventive step. Once a new idea has been formulated it can often be shown theoretically how it might be arrived at, starting from something known, by a series of apparently easy steps. The examiner should be wary of ex post facto analysis of this kind. He should always bear in mind that the documents produced in the search have, of necessity, been obtained with foreknowledge of what matter constitutes the alleged invention. In all cases he should attempt to visualise the overall state of the art confronting the skilled man before the applicant's contribution and he should seek to make a "real life" assessment of this and other relevant factors. He should take into account all that is known concerning the background of the invention and give fair weight to relevant arguments or evidence submitted by the applicant. If, for example, an invention is shown to be of considerable technical value, and particularly if it provides a technical advantage which is new and surprising, and this can convincingly be related to one or more of the features included in the claim defining the invention, the examiner should be hesitant in pursuing an objection that such a claim lacks inventive step. The same applies where the invention solves a technical

problem which workers in the art have been attempting to solve for a long time, or otherwise fulfils a long-felt need. Commercial success alone is not to be regarded as indicative of inventive step, but evidence of immediate commercial success when coupled with evidence of a long-felt want is of relevance provided the examiner is satisfied that the success derives from the technical features of the invention and not from other influences (e.g. selling techniques or advertising).

9.10 The relevant arguments and evidence to be considered by the examiner for assessing inventive step may be taken either from the originally filed patent application, or be submitted by the applicant during the subsequent proceedings (see 9.5 above and VI, 5.7, 5.7a, 5.7c and 5.7d).

Care must be taken, however, whenever new effects in support of inventive step are referred to. Such new effects can only be taken into account if they are implied by or at least related to the technical problem initially suggested in the originally filed application (see also 9.5 above, T 386/89, not published in OJ and T 184/82, OJ 6/1984, 261).

Example of such a new effect:

The invention as filed relates to a pharmaceutical composition having a specific activity. At first sight, having regard to the relevant prior art, it would appear that there is a lack of inventive step. Subsequently the applicant submits new evidence which shows that the claimed composition exhibits an unexpected advantage in terms of low toxicity. In this case it is allowable to reformulate the technical problem by including the aspect of toxicity, since pharmaceutical activity and toxicity are related in the sense that the skilled person would always contemplate the two aspects together.

The reformulation of the technical problem may or may not give rise to an amendment, and subsequent insertion, of the statement of the technical problem in the description. Any such amendment is only allowable if it satisfies the conditions listed in VI, 5.7c. In the above example of a pharmaceutical composition, neither the reformulated problem nor the information on toxicity could be introduced into the description without infringing Art. 123(2).

Guidance for the assessment of inventive step

1. Application of known measures?

1.1 Inventions involving the application of known measures in an obvious way and in respect of which an inventive step is therefore to be ruled out:

(i) The teaching of a prior document is incomplete and at least one of the possible ways of "filling the gap" which would naturally or readily occur to the skilled person results in the invention.

Example: The invention relates to a building structure made from aluminium. A prior document discloses the same structure and says that it is of light-weight ma-

terial but fails to mention the use of aluminium.

(ii) The invention differs from the known art merely in the use of well-known equivalents (mechanical, electrical or chemical).

Example: The invention relates to a pump which differs from a known pump solely in that its motive power is provided by a hydraulic motor instead of an electric motor.

(iii) The invention consists merely in a new use of a well-known material employing the known properties of that material.

Example: Washing composition containing as detergent a known compound having the known property of lowering the surface tension of water, this property being known to be an essential one for detergents.

(iv) The invention consists in the substitution in a known device of a recently developed material whose properties make it plainly suitable for that use ("analogous substitution").

Example: An electric cable comprises a polyethylene sheath bonded to a metallic shield by an adhesive. The invention lies in the use of a particularly newly developed adhesive known to be suitable for polymer-metal bonding.

(v) The invention consists merely in the use of a known technique in a closely analogous situation ("analogous use").

Example: The invention resides in the application of a pulse control technique to the electric motor driving the auxiliary mechanisms of an industrial truck, such as a fork-lift truck, the use of this technique to control the electric propulsion motor of the truck being already known.

1.2 Inventions involving the application of known measures in a non-obvious way and in respect of which an inventive step is therefore to be recognised:

(i) A known working method or means when used for a different purpose involves a new, surprising effect.

Example: It is known that high frequency power can be used in inductive butt welding. It should therefore be obvious that high-frequency power could also be used in conductive butt welding with similar effect; an inventive step would exist in this case, however, if high-frequency power were used for the continuous conductive butt welding of coiled strip but without removing scale (such scale removal being on the face of it necessary in order to avoid arcing between the welding contact and the strip). The unexpected additional effect is that scale removal is found to be unnecessary because at high frequency the current is supplied in a predominantly capacitive manner via the scale which forms a dielectric.

(ii) A new use of a known device or material involves overcoming te-

chnical difficulties not resolvable by routine techniques.

Example: The invention relates to a device for supporting and controlling the rise and fall of gas holders, enabling the previously employed external guiding framework to be dispensed with. A similar device was known for supporting floating docks or pontoons but practical difficulties not encountered in the known applications needed to be overcome in applying the device to a gas holder.

2. Obvious combination of features?

2.1 Obvious and consequently non-inventive combination of features:

The invention consists merely in the juxtaposition or association of known devices or processes functioning in their normal way and not producing any non-obvious working inter-relationship.

Example: Machine for producing sausages consists of a known mincing machine and a known filling machine disposed side by side.

2.2 Not obvious and consequently inventive combination of features:

The combined features mutually support each other in their effects to such an extent that a new technical result is achieved. It is irrelevant whether each individual feature is fully or partly known by itself.

Example: A mixture of medicines consists of a painkiller (analgesic) and a tranquiliser (sedative). It was found that through the addition of the tranquiliser, which intrinsically appeared to have no pain-killing effect, the analgesic effect of the pain-killer was intensified in a way which could not have been predicted from the known properties of the active substances.

3. Obvious selection?

3.1 Obvious and consequently non-inventive selection among a number of known possibilities:

(i) The invention consists merely in choosing from a number of equally likely alternatives.

Example: The invention relates to a known chemical process in which it is known to supply heat electrically to the reaction mixture. There are a number of well-known alternative ways of so supplying the heat, and the invention resides merely in the choice of one alternative.

(ii) The invention resides in the choice of particular dimensions, temperature ranges or other parameters from a limited range of possibilities, and it is clear that these parameters could be arrived at by routine trial and error or by the application of normal design procedures.

Example: The invention relates to a process for carrying out a known reaction and is characterised by a specified rate of flow of an inert gas. The prescribed rates are merely those which would necessarily be arrived at by the skilled practitioner.

(iii) The invention can be arrived at merely by a simple extrapolation in a straightforward way from the known art.

Example: The invention is characterised by the use of a specified minimum content of a substance X in a preparation Y in order to improve its thermal stability, and this characterising feature can be derived merely by extrapolation on a straightline graph, obtainable from the known art, relating thermal stability to the content of substance X.

(iv) The invention consists merely in selecting particular chemical compounds or compositions (including alloys) from a broad field.

Example: The prior art includes disclosure of a chemical compound characterised by a specified structure including a substituent group designated "R". This substituent "R" is defined so as to embrace entire ranges of broadly-defined radical groups such as all alkyl or aryl radicals either unsubstituted or substituted by halogen and/or hydroxy, although for practical reasons only a very small number of specific examples are given. The invention consists in the selection of a particular radical or particular group of radicals from amongst those referred to, as the substituent "R" (the selected radical or group of radicals not being specifically disclosed in the prior art document since the question would then be one of lack of novelty rather than obviousness). The resulting compounds

(a) are not described as having, nor shown to possess, any advantageous properties not possessed by the prior art examples; or

(b) are described as possessing advantageous properties compared with the compounds specifically referred to in the prior art but these properties are ones which the person skilled in the art would expect such compounds to possess, so that he is likely to be led to make this selection.

3.2 Not obvious and consequently inventive selection among a number of known possibilities:

(i) The invention involves special selection in a process of particular operating conditions (e.g. temperature and pressure) within a known range, such selection producing unexpected effects in the operation of the process or the properties of the resulting product.

Example: In a process where substance A and substance B are transformed at high temperature into substance C, it was known that there is in general a constantly increased yield of substance C as the temperature increases in the range between 50 and 130° C. It is now found that in the temperature range from 63 to 65° C, which previously had not been explored, the yield of substance C was considerably higher than expected.

(ii) The invention consists in selecting particular chemical compounds or compositions (including alloys) from a broad field, such compounds or compositions having unexpected advantages.

Example: In the example of a substituted chemical compound given at (iv) under 3.2 above, the invention again resides in the selection of the substituent radical "R" from the total field of possibilities defined in the prior disclosure. In this case, however, not only does the selection embrace a particular area of the possible field, and result in compounds that can be shown to possess advantageous properties (see IV, 9.10 and VI, 5.7a) but there are no indications which would lead the person skilled in the art to this particular selection rather than any other in order to achieve the advantageous properties.

4. Overcoming a technical prejudice?

As a general rule, there is an inventive step if the prior art leads the person skilled in the art away from the procedure proposed by the invention. This applies in particular when the skilled person would not even consider carrying out experiments to determine whether these were alternatives to the known way of overcoming a real or imagined technical obstacle.

Example: Drinks containing carbon dioxide are, after being sterilised, bottled while hot in sterilised bottles. The general opinion is that immediately after withdrawal of the bottle from the filling device the bottled drink must be automatically shielded from the outside air so as to prevent the bottled drink from spurting out. A process involving the same steps but in which no precautions are taken to shield the drink from the outside air (because none are in fact necessary) would therefore be inventive.

Europaparlamentets och rådets direktiv 98/44/EG av den 6 juli 1998 om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 100a i detta, med beaktande av kommissionens förslag, med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, i enlighet med det i artikel 189b i fördraget angivna förfarandet, och med beaktande av följande:

(1) Bioteknik och genteknik spelar en allt viktigare roll för ett stort antal industrigrenar och skyddet för biotekniska uppfinningar kommer med säkerhet att vara av grundläggande betydelse för gemenskapens industriella utveckling.

(2) På genteknikområdet är de investeringar som måste göras i forskning och utveckling särskilt kostsamma och riskfyllda och möjligheten att göra dem lönsamma finns endast vid ett lämpligt rättsligt skydd.

(3) Ett effektivt och harmoniserat skydd i samtliga medlemsstater är nödvändigt i syfte att bibehålla och uppmuntra investeringar inom biotekniken.

(4) Efter Europaparlamentets avslag av det av förlikningskommittén godkända gemensamma utkastet till Europaparlamentets och rådets direktiv om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar har Europaparlamentet och rådet konstaterat att det nuvarande rättsliga skyddet för biotekniska uppfinningar behöver förtydligas.

(5) Det föreligger skiljaktigheter i det rättsliga skyddet för biotekniska uppfinningar mellan de olika medlemsstaternas lagstiftning och praxis. Sådana skillnader kan utgöra hinder för handeln och för den inre marknadens funktion.

(6) Sådana skiljaktigheter kan mycket väl komma att förstärkas i takt med att medlemsstaterna antar nya lagar, att deras administrativa praxis ändras och att de nationella domstolarnas rättstillämpning utvecklas olika.

(7) En olikartad utveckling av nationell lagstiftning om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar inom gemenskapen kan komma att ytterligare hämma handelsutbytet till skada för den industriella utvecklingen med avseende på sådana uppfinningar och för en väl fungerande inre marknad.

(8) Det rättsliga skyddet för biotekniska uppfinningar nödvändiggör inte

särskilda rättsregler som ersätter den nationella patenträtten. Den nationella patenträtten förblir den huvudsakliga grundvalen för det rättsliga skyddet för biotekniska uppfinningar, men reglerna bör i vissa särskilda avseenden anpassas eller kompletteras så att hänsyn på lämpligt sätt kan tas till den tekniska utvecklingen på områden där biologiskt material används, men där förutsättningarna för patenterbarhet ändå uppfylls.

(9) I vissa fall, t.ex. då växtsorter och djurraser samt väsentligen biologiska förfaringssätt för att framställa växter och djur är uteslutna från patenterbarhet, har vissa begrepp i nationell lagstiftning, vilka härrör från de internationella konventionerna om patent och växtsortsskydd gett upphov till osäkerhet vad gäller skyddet för biotekniska uppfinningar och vissa mikrobiologiska uppfinningar. En harmonisering på dessa områden är nödvändig för att undanröja denna osäkerhet.

(10) Man bör beakta bioteknikens utvecklingsmöjligheter för miljön och särskilt dess användning för att utveckla odlingsmetoder som är mindre förorenande och mer skonsamma för jordarna. Det är lämpligt att genom patentsystemet uppmuntra forskning och genomförande av sådana förfaringssätt.

(11) Den biotekniska utvecklingen är viktig för utvecklingsländerna såväl på hälsoområdet som i kampen mot stora epidemier och endemier samt i kampen mot svälten i världen. På samma sätt bör, genom patentsystemet, forskning på dessa områden uppmuntras. Även internationella mekanismer som säkerställer spridning av dessa tekniker i tredje världen till förmån för de berörda befolkningarna bör främjas.

(12) Avtalet om handelsrelaterade immateriella rättigheter (TRIPS), som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater har undertecknat, har trätt i kraft och föreskriver att patentskydd skall ges produkter och förfaringssätt inom alla teknikområden.

(13) Den gemenskapsrättsliga ramen för skydd för biotekniska uppfinningar kan begränsas till att ställa upp vissa principer, som skall tillämpas för patenterbarhet för biologiskt material som sådant, principer som särskilt har som mål att bestämma skillnaden mellan uppfinningar och upptäckter när det gäller patenterbarhet för vissa beståndsdelar av mänskligt ursprung, för omfånget av det skydd som ges genom ett patent på en bioteknisk uppfinning, för möjligheten att använda ett depositionsförfarande som komplettering till skriftliga beskrivningar och, slutligen, för möjligheten att erhålla tvångslicenser utan ensamrätt på grund av avhängighet mellan en viss växtsort och en uppfinning och tvärtom.

(14) Ett patent på en uppfinning ger inte innehavaren rätt att utöva uppfinningen, utan inskränker sig till att ge honom rätt att förbjuda tredje man att utnyttja den för industriella och kommersiella ändamål. Patenträtten är inte avsedd att vare sig ersätta eller

göra överflödig den nationella, europeiska eller internationella lagstiftning som stadgar eventuella begränsningar eller förbud eller som reglerar övervakning av forskning och användning eller kommersiellt utnyttjande av dess resultat, särskilt i förhållande till folkhälso-, säkerhets-, miljö- och djurskyddskrav, liksom i förhållande till bevarande av den genetiska mångfalden och till vissa etiska normer.

(15) Varken i nationell eller i europeisk patenträtt (Münchenkonventionen) finns, i princip, några förbud eller undantag som utesluter patenterbarhet för biologiskt material.

(16) Patenträtten bör utövas med respekt för de grundläggande principer som säkerställer människans värdighet och integritet och det är viktigt att bekräfta den princip enligt vilken människokroppen i alla sina bildnings- och utvecklingsstadier, inklusive könscellerna, liksom enbart en upptäckt av en av dess beståndsdelar eller produkter, inbegripet en mänsklig gensekvens eller en delsekvens av en gen, inte är patenterbara. Dessa principer överensstämmer med de kriterier för patenterbarhet som föreskrivs i patenträtten och enligt vilka enbart en upptäckt inte kan vara föremål för ett patent.

(17) Avgörande framsteg när det gäller behandling av sjukdomar har redan kunnat uppnås tack vare att det finns läkemedel som härrör från isolerade beståndsdelar från människokroppen och/eller är framställda på annat sätt. Dessa läkemedel är resultatet av tekniska förfaringssätt som syftar till att erhålla beståndsdelar med en struktur som liknar strukturen hos de naturliga beståndsdelar som finns i människokroppen. Den forskning som syftar till att erhålla och isolera sådana beståndsdelar som är värdefulla för framställning av läkemedel bör följaktligen uppmuntras med hjälp av patentsystemet.

(18) I den utsträckning patentsystemet visar sig vara otillräckligt för att stimulera forskning om och framställning av biotekniska läkemedel, som är nödvändiga för att bekämpa sällsynta sjukdomar (”orphan”-sjukdomar), är gemenskapen och medlemsstaterna skyldiga att bidra till att åstadkomma en lämplig lösning på detta problem.

(19) Yttrande nr 8 från Europeiska kommissionens rådgivande grupp för etik inom biotekniken har beaktats.

(20) Det är därför nödvändigt att påpeka att en uppfinning, som avser en isolerad beståndsdel av människokroppen eller en beståndsdel som framställts på annat sätt genom ett tekniskt förfaringssätt, och som kan användas industriellt, inte är utesluten från patenterbarhet, även om beståndsdelens struktur är identisk med strukturen hos en naturlig beståndsdel, medan däremot de rättigheter som patentet ger inte omfattar människokroppen och dess beståndsdelar i deras naturliga omgivning.

(21) En sådan beståndsdel som är isolerad från den mänskliga kroppen, eller framställd på annat sätt, är inte

utesluten från patenterbarhet, eftersom den är resultatet av exempelvis ett tekniskt förfaringssätt, varigenom den har identifierats, renats, karakteriserats och mångfaldigats utanför människokroppen och endast människan är i stånd att använda dessa tekniker och naturen själv inte är i stånd att genomföra dem.

(22) Diskussionen om patenterbarhet för gensekvenser eller delsekvenser av gener orsakar kontroverser och enligt detta direktiv bör samma kriterier för patenterbarhet tillämpas för meddelande av patent för uppfinningar som avser sådana sekvenser eller delsekvenser, som på alla andra tekniska områden, nämligen nyhet, uppfinningshöjd och industriell användbarhet. Industriell användbarhet för en sekvens eller för en delsekvens bör beskrivas i patentansökan i sin lydelse vid ingivandet.

(23) En enkel DNA-sekvens utan uppgift om någon funktion innehåller ingen teknisk upplysning och utgör därför ingen patenterbar uppfinning.

(24) För att uppfylla kriteriet för industriell användbarhet är det nödvändigt, om en sekvens eller en delsekvens av en gen används för att framställs ett protein eller en del av ett protein, att ange vilket protein eller vilken del av ett protein som framställs eller funktionen därav.

(25) För att kunna tolka de rättigheter som ett patent ger när sekvenserna överlappar varandra enbart i de delar som inte är väsentliga för uppfinningen skall varje sekvens patenträttsligt sett anses som en självständig sekvens.

(26) Om en uppfinning gäller biologiskt material av mänskligt ursprung eller om sådant material används i uppfinningen, bör den person från vilken provet tas i samband med patentansökan ha fått möjlighet att bli underrättad därom och fritt ha fått ge sitt samtycke i enlighet med nationell lagstiftning.

(27) Om en uppfinning gäller biologiskt material från växt- eller djurriket, eller om sådant material används, bör patentansökan, i förekommande fall, innehålla en upplysning om materialets geografiska ursprung, om detta är känt. Det anförda bör gälla utan att det påverkar prövningen av patentansökningar och giltigheten avseende de rättigheter som följer av meddelade patent.

(28) Detta direktiv påverkar inte på något sätt grunderna för gällande patenträtt, enligt vilken patent kan meddelas för alla nya tillämpningar av en uppfinning med avseende på en redan patenterad produkt.

(29) Detta direktiv berör inte uteslutning från patenterbarhet för växtsorter och djurraser. Uppfinningar som avser växter eller djur är däremot i princip patenterbara, om deras tillämpning inte är tekniskt begränsad till en växtsort eller en djurras.

(30) Begreppet växtsort definieras enligt lagstiftningen om sortskydd. Enligt denna rätt kännetecknas en sort av

sitt samlade genom, har därför individualitet och skiljer sig tydligt från andra sorter.

(31) En växtgrupp som kännetecknas av en särskild gen (och inte av sitt samlade genom), faller inte under sortskyddet. Den är därför inte utesluten från patenterbarhet, även om den omfattar växtsorter.

(32) Om en uppfinning begränsar sig till att genetiskt ändra en bestämd växtsort och om en ny växtsort erhålls, bör den vara utesluten från patenterbarhet även om denna genetiska ändring inte är ett resultat av ett väsentligen biologiskt förfaringssätt utan av ett biotekniskt förfaringssätt.

(33) Det är nödvändigt att, med avseende på detta direktiv, fastslå när ett förfaringssätt för att framställa växter eller djur är väsentligen biologiskt.

(34) Detta direktiv påverkar inte begreppen uppfinning och upptäckt, såsom de har bestämts i nationell, europeisk eller internationell patenträtt.

(35) Detta direktiv påverkar inte de bestämmelser i nationell patentlagstiftning, enligt vilka de förfaringssätt för kirurgisk eller terapeutisk behandling av människo- eller djurkroppen och diagnostiska metoder som utövas på människo- eller djurkroppen är uteslutna från patenterbarhet.

(36) TRIPS-avtalet föreskriver möjlighet för medlemmarna i Världshandelsorganisationen att från patenterbarhet utesluta uppfinningar, som på deras territorium måste förhindras från att utnyttjas kommersiellt för att skydda ordre public eller den allmänna moralen, vilket inbegriper att skydda människors, djurs och växters hälsa och liv, eller för att undvika allvarliga angrepp mot miljön, förutsatt att uteslutningen inte sker enbart på grund av att kommersiellt utnyttjande är förbjudet i respektive stats lagstiftning.

(37) I detta direktiv bör den princip understrykas enligt vilken uppfinningar, vilkas kommersiella utnyttjande skulle kunna strida mot allmän ordning och goda seder, kan uteslutas från patenterbarhet.

(38) Det är också viktigt att i bestämmelserna i direktivet föra in en vägledande förteckning över uppfinningar som är uteslutna från patenterbarhet, för att ge nationella domare och patentmyndigheter allmänna riktlinjer för tolkningen av hänvisningen till allmän ordning och goda seder. En sådan förteckning kan naturligtvis inte göra anspråk på att vara fullständig. Förfaringssätt som kränker människans värdighet, exempelvis förfaringssätt för framställning av hybridvarelser från könsceller eller totipotenta celler från människor och djur, bör givetvis också vara uteslutna från patenterbarhet.

(39) Allmän ordning och goda seder motsvaras av etiska och moraliska principer som erkänns i en medlemsstat. Iakttagande av dessa principer gör sig särskilt gällande inom biotekniken på grund av de potentiellt vittgående konsekvenserna av uppfin-

ningar på detta område och uppfinningarnas inneboende samband med levande material. Dessa etiska eller moraliska principer kompletterar de normala juridiska utredningarna enligt patentlagstiftningen, oavsett uppfinningens tekniska område.

(40) Inom Europeiska unionen råder det samförstånd om att ingrepp i mänskliga könsceller och kloning av människor strider mot allmän ordning och goda seder. Därför är det viktigt att otvetydigt utesluta förfaringssätt för ingrepp i den genetiska identiteten hos mänskliga könsceller och förfaringssätt för kloning av mänskliga varelser från patenterbarhet.

(41) Förfaringssätt för kloning av mänskliga varelser kan definieras som varje förfaringssätt, inklusive tekniker för delning av embryon, som syftar till att skapa en mänsklig varelse med samma genetiska cellformation som en annan levande eller död människa.

(42) Dessutom bör användning av mänskliga embryon för industriella eller kommersiella ändamål också uteslutas från patenterbarhet. En sådan uteslutning berör emellertid inte uppfinningar som har ett terapeutiskt eller diagnostiskt syfte, vilka är tilllämpliga på och är till nytta för mänskliga embryon.

(43) I artikel F.2 i Fördraget om Europeiska unionen föreskrivs att unionen skall, som allmänna principer för gemenskapsrätten, respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner.

(44) Kommissionens europeiska grupp för etik inom vetenskap och ny teknik bedömer alla etiska aspekter som har samband med biotekniken. I detta sammanhang bör det påpekas att samråd med gruppen, också när det gäller patenträttigheter, endast får omfatta en bedömning av utvecklingen av biotekniken utifrån grundläggande etiska principer.

(45) Sådana förfaringssätt för ändring i den genetiska identiteten hos djur, som kan förorsaka dem lidande utan att det medför några påtagliga medicinska fördelar för människor eller djur inom forskning, prevention, diagnostik eller terapi, samt djur som utgör resultat av sådana förfaringssätt, bör uteslutas från patenterbarhet.

(46) Eftersom syftet med ett patent är att belöna uppfinnaren med en tidsbegränsad ensamrätt till hans kreativa insats och därmed uppmuntra uppfinningsverksamhet, bör patenthavaren ha rätt att förbjuda användning av patenterat material, som kan reproducera sig självt, i situationer som är jämförbara med sådana där det skulle vara tillåtet att förbjuda sådan användning av patenterade produkter, som inte kan reproducera sig själva, dvs. framställning av själva den patenterade produkten.

(47) Det är nödvändigt att föreskriva ett första undantag från patenthavarens rättigheter, när det reproduktionsmaterial i vilket den skyddade uppfinningen ingår av patenthavaren eller med hans samtycke säljs till en jordbrukare för att utnyttjas i dennes jordbruk. Detta första undantag bör tillåta jordbrukaren att använda sin skörd för ytterligare reproduktion eller mångfaldigande i det egna jordbruket och omfattningen av och villkoren för detta undantag bör begränsas till den omfattning och de villkor som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 (6) om gemenskapens växtförädlarrätt.

(48) Endast det vederlag som avses i gemenskapens växtförädlarrätt som villkor för att undantaget från gemenskapens växtförädlarrätt skall tillämpas kan krävas av jordbrukaren.

(49) Patenthavaren kan dock hävda sina rättigheter gentemot en jordbrukare som missbrukar undantaget eller gentemot en förädlare som har utvecklat den växtsort i vilken den skyddade uppfinningen ingår, om den senare inte uppfyller sina förpliktelser.

(50) Ett andra undantag från patenthavarens rättigheter bör tillåta jordbrukaren att använda den skyddade boskapen för jordbruksändamål.

(51) Omfattningen av och villkoren för detta andra undantag bör regleras av bestämmelser i nationell lag, nationella författningar och nationell praxis, i avsaknad av gemenskapslagstiftning om framställning av djurraser.

(52) Vad gäller utnyttjande av nya växtegenskaper som är resultat av genteknik bör tillgång därtill garanteras mot vederlag för en tvångslicens när växtsorten med hänsyn till det berörda släktet eller den berörda arten innebär ett viktigt tekniskt framsteg av betydande ekonomiskt intresse i förhållande till den uppfinning som patentet skyddar.

(53) Vad gäller användning inom genteknik av nya växtegenskaper, som framkommit genom nya växtsorter, bör tillgång därtill garanteras mot vederlag genom tvångslicens, om uppfinningen innebär ett viktigt tekniskt framsteg av betydande ekonomiskt intresse.

(54) Artikel 34 i TRIPS-avtalets innehåller ingående bestämmelser om bevisbördan, vilka är bindande för alla medlemsstater. Därför behövs det inte någon bestämmelse om detta ämne i detta direktiv.

(55) Som följd av rådets beslut 93/626/EEG (7) är Europeiska ekonomiska gemenskapen part till konventionen om biologisk mångfald av den 5 juni 1992. I detta avseende bör medlemsstaterna särskilt beakta artiklarna 3, 8 j, 16.2 andra meningen och 16.5 i nämnda konvention, när de sätter i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

(56) Den tredje konferensen med signatärparterna till konventionen om biologisk mångfald, som hölls i november 1996, erkände i beslut III/17 att ”det krävs fortsatt arbete för att bidra till utvecklingen av en gemensam uppfattning om förhållandet mellan immateriell äganderätt och dithörande bestämmelser i avtalet om handelsrelaterade immateriella rätttigheter och konventionen om biologisk mångfald, i synnerhet beträffande frågor om tekniköverföring, bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald samt rättvis fördelning av de fördelar användning av genetiska resurser medför, inbegripet skydd för ursprungsbefolkningars och lokala samhällens kunskap, uppfinningar och sedvanor, som förkroppsligar traditionella livsformer, som är av betydelse för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald”.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I . Patenterbarhet

Artikel 1

1. Medlemsstaterna skall skydda biotekniska uppfinningar i sin nationella patenträtt. De skall, om nödvändigt, anpassa sin nationella patenträtt så att hänsyn tas till bestämmelserna i detta direktiv.

2. Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas skyldigheter som härrör från internationella konventioner, särskilt inte TRIPS-avtalets och konventionen om biologisk mångfald.

Artikel 2

1. I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) biologiskt material: material som innehåller genetisk information och som kan reproducera sig självt eller kan reproduceras i ett biologiskt system,

b) mikrobiologiskt förfaringssätt: varje förfaringssätt som använder sig av, utförs på eller framställer ett mikrobiologiskt material.

2. Ett förfaringssätt för framställning av växter eller djur är väsentligen biologiskt om det i sin helhet består av naturliga företeelser som korsning eller urval.

3. Begreppet växtsort definieras enligt artikel 5 i förordning (EG) nr 2100/94.

Artikel 3

1. Enligt detta direktiv är uppfinningar som är nya, som har uppfinningshöjd och som kan användas industriellt, patenterbara även om de avser en produkt som består av eller innehåller biologiskt material eller ett förfarande genom vilket biologiskt material framställs, bearbetas eller används.

2. Biologiskt material, som isoleras från sin naturliga miljö eller framställs

genom ett tekniskt förfaringssätt, kan vara föremål för en uppfinning även om det redan förekom i naturen.

Artikel 4

1. Icke patenterbara är
a) växtsorter och djurraser,
b) väsentligen biologiska förfaringssätt för framställning av växter eller djur.

2. Uppfinningar, som avser växter eller djur, är patenterbara om uppfinningens genomförbarhet inte är tekniskt begränsad till en viss växtsort eller djurras.

3. Punkt 1 b påverkar inte patenterbarheten hos uppfinningar, vilkas föremål är ett mikrobiologiskt förfaringssätt eller ett annat tekniskt förfaringssätt eller en genom sådana förfaringssätt framställd produkt.

Artikel 5

1. Människokroppen i sina olika bildnings- och utvecklingsstadier, liksom enbart upptäckten av en av dess beståndsdelar, inbegripet en gensekvens eller en delsekvens av en gen, kan inte utgöra patenterbara uppfinningar.

2. En isolerad beståndsdel av människokroppen eller en på annat sätt genom ett tekniskt förfaringssätt framställd beståndsdel, inbegripet en gensekvens eller en delsekvens av en gen, kan utgöra en patenterbar uppfinning, även om denna beståndsdels struktur är identisk med strukturen hos en naturlig beståndsdel.

3. Den industriella användningen av en gensekvens eller delsekvens av en gen skall tydligt framgå av patentansökan.

Artikel 6

1. Uppfinningar, vilkas kommersiella utnyttjande skulle stå i strid med allmän ordning eller goda seder, är uteslutna från patenterbarhet; utnyttjande skall dock inte betraktas som stridande mot allmän ordning eller goda seder endast på den grund att det är förbjudet genom en bestämmelse i lag eller annan författning.

2. Med avseende på punkt 1 är följande icke patenterbart:
a) Förfaringssätt för kloning av mänskliga varelser.
b) Förfaringssätt för ändring i den genetiska identiteten hos mänskliga könsceller.
c) Användning av mänskliga embryon för industriella eller kommersiella ändamål.
d) Sådana förfaringssätt för ändring i den genetiska identiteten hos djur som kan förorsaka dem lidande, utan att det medför några påtagliga medicinska fördelar för människor eller djur samt djur som framställs genom sådana förfaringssätt.

Artikel 7

Kommissionens europeiska grupp för etik inom vetenskap och ny teknik bedömer alla etiska aspekter med anknytning till biotekniken.

Kapitel II. Skyddets omfattning

Artikel 8

1. Det skydd ett patent ger för ett biologiskt material, som på grund av uppfinningen har bestämda egenskaper, omfattar allt biologiskt material som erhålls ur det biologiska materialet genom reproduktion eller mångfaldigande i identisk eller differentierad form och som har samma egenskaper.

2. Det skydd ett patent ger för ett förfaringssätt som gör det möjligt att framställa ett biologiskt material, som på grund av uppfinningen har bestämda egenskaper, omfattar det biologiska material som direkt framställs genom detta förfaringssätt och allt annat biologiskt material som genom reproduktion eller mångfaldigande i identisk eller differentierad form framställs från det direkt framställda biologiska materialet och som har samma egenskaper.

Artikel 9

Det skydd ett patent ger för en produkt som innehåller eller består av genetisk information omfattar, med förbehåll för artikel 5.1, allt material i vilket produkten införlivas och i vilket den genetiska informationen innefattas och utövar sin funktion.

Artikel 10

Det skydd som avses i artiklarna 8 och 9 omfattar inte biologiskt material som framställs genom reproduktion eller mångfaldigande av sådant biologiskt material som av patenthavaren, eller med hans samtycke, släpps ut på marknaden på en medlemsstats territorium, när reproduktionen eller mångfaldigandet är ett nödvändigt led i den användning för vilken det biologiska materialet har släppts ut på marknaden, förutsatt att det framställda materialet inte senare används för ytterligare reproduktion eller mångfaldigande.

Artikel 11

1. Med undantag från artiklarna 8 och 9 innebär försäljning eller annan saluföring av vegetabiliskt reproduktionsmaterial av patenthavaren, eller med hans samtycke, till en jordbrukare för att utnyttjas i jordbruket, att denne har rätt att själv använda sin skörd för reproduktion eller mångfaldigande i det egna jordbruket, varvid omfattningen av och villkoren för detta undantag skall svara mot dem som föreskrivs i artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 2100/94.

2. Med undantag från artiklarna 8 och 9 innebär försäljning eller annan saluföring av avelsboskap eller annat ani-

maliskt reproduktionsmaterial av patenthavaren, eller med hans samtycke, till en jordbrukare att denne har rätt att använda den skyddade boskapen för jordbruksändamål. Denna rätt omfattar att jordbrukaren får förfoga över djuret eller annat animaliskt reproduktionsmaterial för sin jordbruksverksamhet, men inte att han får sälja det inom ramen för eller i syfte att bedriva kommersiell reproduktionsverksamhet.

3. Omfattningen av och villkoren för undantaget i punkt 2 regleras i nationella lagar, nationella författningar och nationell praxis.

Kapitel III. Tvångslicens på grund av avhängighet

Artikel 12

1. En förädlare, som inte kan erhålla eller utnyttja en växtförädlarrätt utan att göra intrång i ett tidigare meddelat patent, får ansöka om tvångslicens att utan ensamrätt utnyttja den uppfinning som skyddas av patentet, mot lämplig avgift, såvitt en sådan licens är nödvändig för att den växtsort som skall skyddas skall kunna utnyttjas. Medlemsstaterna skall föreskriva att patenthavaren, när en sådan licens meddelas, på skäliga villkor har rätt till en ömsesidig licens att använda den skyddade sorten.

2. En innehavare av ett patent på en bioteknisk uppfinning, som inte kan utnyttja denna utan att göra intrång i en tidigare beviljad växtförädlarrätt, får ansöka om tvångslicens att utan ensamrätt utnyttja den växtsort som skyddas av rättigheten, mot lämplig avgift. Medlemsstaterna skall föreskriva att innehavaren av växtförädlarrätten, när en sådan licens meddelas, på skäliga villkor har rätt till en ömsesidig licens att använda den skyddade uppfinningen.

3. De som ansöker om sådana licenser som avses i punkterna 1 och 2 ovan skall visa att

a) de utan framgång har vänt sig till patenthavaren eller innehavaren av rättigheten till växtsorten, för att erhålla ett licensavtal,
b) växtsorten eller uppfinningen utgör ett viktigt teknisk framsteg av betydande ekonomiskt intresse i förhållande till den skyddade uppfinningen eller den skyddade växtsorten.

4. Varje medlemsstat skall utse den eller de behöriga myndigheter som skall ansvara för att meddela licensen. Om en licens för en växtsort bara kan meddelas av gemenskapens växtsortmyndighet skall artikel 29 i förordning (EG) nr 2100/94 tillämpas.

Kapitel IV. Deposition, tillgång till och ny deposition av biologiskt material

Artikel 13

Om en uppfinning gäller biologiskt material som varken finns allmänt tillgängligt eller kan beskrivas i en patentansökan så att en fackman kan ut-

öva uppfinningen eller om uppfinningen innebär användning av sådant material, skall den anses vara tillräckligt beskriven för att patenträtten skall bli tillämplig endast om

a) det biologiska materialet, senast den dag då patentansökan gavs in, har deponerats hos en erkänd depositionsinstitution. Åtminstone de internationella depositionsinstitutioner som erhöll denna ställning i enlighet med artikel 7 i Budapestöverenskommelsen av den 28 april 1977 om internationellt erkännande av deposition av mikroorganismer i samband med patentärenden, i det följande kallat Budapestöverenskommelsen, skall erkännas,
b) ansökningen i sin lydelse vid ingivandet innehåller de uppgifter av betydelse beträffande mikroorganismens karakteristika som sökanden har tillgång till,
c) namnet på depositionsinstitutionen och depositionsnumret anges i patentansökan.

2. Det deponerade biologiska materialet skall göras tillgängligt genom att ett prov lämnas ut

a) före det första offentliggörandet av patentansökan, endast till sådana personer som är behöriga med stöd av nationell patenträtt,
b) under tiden mellan det att patentansökan först offentliggörs och patentet meddelas, till alla som begär det, eller om deponenten så begär, endast till en oberoende expert,
c) sedan patentet har meddelats, och oberoende av om det senare upphävs eller ogiltigförklaras, till alla som begär det.

3. Provet får lämnas ut endast om den som begär det förbinder sig att under patentets giltighetstid.

a) inte vidarebefordra något prov från det deponerade biologiska materialet eller något därur härlett material till tredje man, och
b) inte använda något prov från det deponerade materialet eller något därur härlett material annat än i experimentsyfte, om inte sökanden eller patenthavaren uttryckligen avstår från en sådan förbindelse.

4. Om en ansökan avslås eller återkallas får deponenten begära att tillgång till det deponerade materialet begränsas till en oberoende expert under 20 år från och med den dag då patentansökan gavs in. I så fall skall bestämmelserna i punkt 3 tillämpas.

5. Sådana ansökningar från deponenten som avses i punkt 2 b och i punkt 4 får endast göras fram till den dag då de tekniska förberedelserna för offentliggörande av patentansökan anses avslutade.

Artikel 14

1. Om det biologiska material som deponeras i enlighet med artikel 13 upphör att vara tillgängligt hos den erkända depositionsinstitutionen, skall ny deposition av materialet tillåtas på samma villkor som dem som fö-

reskrivs i Budapestöverenskommelsen.

2. Varje ny deposition skall åtföljas av en av deponenten undertecknad förklaring, vari intygas att det biologiska material som är föremål för den nya depositionen är detsamma som det som ursprungligen deponerades.

Kapitel V. Slutbestämmelser

Artikel 15

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 30 juli 2000. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa lagar och bestämmelser, skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 16

Kommissionen skall till Europaparlamentet och rådet

a) vart femte år efter den dag som föreskrivs i artikel 15.1 överlämna en rapport om huruvida detta direktiv har givit upphov till några problem vad beträffar de internationella avtal om skydd för de mänskliga rättigheterna, som medlemsstaterna har undertecknat,
b) inom en frist om två år efter det att detta direktiv har trätt i kraft överlämna en rapport med en utvärdering avseende den verkan uteblivet eller försenat offentliggörande av handlingar, med innehåll som skulle kunna vara patenterbart, har för den genteknis-ka grundforskningen.
c) varje år från och med den dag som föreskrivs i artikel 15.1 överlämna en rapport om utvecklingen och verkan av patenträtten inom bioteknik och genteknik.

Artikel 17

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 18

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 6 juli 1998.

Europaparlamentets och Rådets direktiv (98/71/EG) av den 13 oktober 1998 om mönsterskydd

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 100 a i detta, med beaktande av kommissionens förslag

(1), med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande

(2), i enlighet med förfarandet i artikel 189 b i fördraget

(3) och mot bakgrund av det gemensamma utkastet som godkändes av förlikningskommittén den 29 juli 1998, och av följande skäl:

(1) Enligt fördraget har gemenskapen som mål att skapa en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, att främja nära förbindelser mellan gemenskapens medlemsstater samt att säkerställa ekonomiska och sociala framsteg för gemenskapens länder genom gemensamma åtgärder för att undanröja de barriärer som delar Europa. För detta ändamål finns i fördraget föreskrifter om att upprätta en inre marknad som kännetecknas av att hindren för fri rörlighet för varor avskaffas samt om att skapa en ordning som säkerställer att konkurrensen inom den inre marknaden inte snedvrids. En tillnärmning av medlemsstaternas lagar om mönsterskydd skulle främja dessa mål.

(2) Skillnaderna i det mönsterskydd som erbjuds genom medlemsstaternas lagstiftning inverkar direkt på upprättandet av den inre marknaden och dess funktion när det gäller varor som innefattar mönster. Dessa skillnader kan snedvrida konkurrensen på den inre marknaden.

(3) För att den inre marknaden skall kunna fungera på ett smidigt sätt är det därför nödvändigt att medlemsstaternas lagar om mönsterskydd närmas till varandra.

(4) Det är samtidigt viktigt att ta hänsyn till de lösningar och fördelar systemet med gemenskapsmönster kommer att ge de företag som önskar förvärva mönsterrätter.

(5) Det är inte nödvändigt att åstadkomma en fullständig tillnärmning av medlemsstaternas mönsterskyddslagar utan tillnärmningen kan begränsas till att gälla de nationella lagregler som mest direkt inverkar på den inre marknadens funktion. Bestämmelser om påföljder, ersättningsskyldighet samt tilllämpning och verkställighet bör överlåtas till nationell lag. Det som eftersträvas med denna begränsade tillnärmning kan emellertid inte i tillräcklig grad uppnås av varje medlemsstat på egen hand.

(6) Därför bör medlemsstaterna behålla sin frihet att bestämma förfaranden vid registrering, förnyelse och ogiltigförklaring av mönsterrätter samt bestämmelser om rättsverkan av en sådan ogiltigförklaring.

(7) Detta direktiv utgör inte något hinder för att mönster omfattas av sådan nationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning som erbjuder annat skydd än det som ges genom att mönster registreras eller offentliggörs, t.ex. lagstiftning om oregistrerade mönsterrätter, varumärken, patent och bruksmönster, illojal konkurrens eller civilrättsligt ansvar.

(8) I avsaknad av harmonisering av lagar om upphovsrätt är det viktigt att befästa principen om dubbelt skydd enligt särskild lag om registrerat mönsterskydd och lag om upphovsrätt, varvid medlemsstaterna skall ha frihet att bestämma förutsättningarna för upphovsrätt och dess räckvidd.

(9) För att målen för den inre marknaden skall kunna uppnås krävs att förutsättningarna för att erhålla en registrerad mönsterrätt är identiska i alla medlemsstaterna. Därför är det nödvändigt att ge en enhetlig definition av begreppet mönster och av de krav på nyhet och särprägel som det registrerade mönstret måste uppfylla.

(10) För att underlätta fri rörlighet för varor är det viktigt att i princip säkerställa att registrerade mönsterrätter ger rättsinnehavaren ett likvärdigt skydd i alla medlemsstater.

(11) Genom registrering ges rättsinnehavaren skydd för de mönsterdetaljer som ingår i en produkt eller produktdel och som synligt framgår av ansökan och som gjorts tillgängliga för allmänheten genom offentliggörande eller möjlighet att ta del av den aktuella akten.

(12) Skyddet bör inte utsträckas till att omfatta sådana beståndsdelar som inte syns vid en normal användning av en produkt eller sådana detaljer på en sådan del som inte syns när delen är monterad eller som i sig inte uppfyller kraven på nyhet och särprägel. Detaljer i ett mönster som inte omfattas av skyddet av dessa skäl bör inte vägas in när en bedömning görs om andra detaljer av mönstret uppfyller kraven för rätt till skydd.

(13) Ett mönsters särprägel bör bedömas utifrån om det helhetsintryck som en kunnig användare ges vid betraktande av mönstret tydligt skiljer sig från det han ges av den samlade mängden av redan befintliga mönster, med beaktande av arten av den produkt på vilken mönstret har använts eller i vilken det ingår och i synnerhet den industrigren till vilken den hör samt graden av formgivarens frihet att utveckla mönstret.

(14) Teknisk innovation bör inte hämmas genom att mönsterskydd beviljas för detaljer med uteslutande teknisk funktion. Med detta förstås inte att ett mönster måste ha ett estetiskt värde. På samma sätt bör driftskompatibiliteten mellan produkter från olika tillverkare inte försvåras genom

utsträckning av skyddet till att omfatta mönster för mekaniskt sammanfogande delar. Detaljer i ett mönster som inte omfattas av skyddet av dessa skäl bör inte vägas in när en bedömning görs om andra detaljer av mönstret uppfyller kraven för rätt till skydd.

(15) Mekaniskt sammanfogande delar på en produkt i modulutförande kan emellertid vara en viktig del av modulproduktens nyskapande karaktär och en betydelsefull tillgång när produkterna marknadsförs och dessa bör därför vara berättigade till skydd.

(16) Mönsterrätt skall inte medges för mönster som strider mot allmän ordning eller allmän moral. Det här direktivet innebär inte någon harmonisering av nationella uppfattningar om allmän ordning eller allmän moral.

(17) För att den inre marknaden skall kunna fungera på ett smidigt sätt är det av grundläggande betydelse med en enhetlig skyddstid för registrerade mönsterrätter.

(18) Bestämmelserna i detta direktiv påverkar inte tillämpningen av konkurrensbestämmelserna i artiklarna 85 och 86 i fördraget.

(19) Det har för flera industrigrenar blivit angeläget att detta direktiv antas snabbt. Det kan för närvarande inte genomföras någon fullständig tillnärmning av medlemsstaternas lagar om användning av skyddade mönster för att göra det möjligt att reparera en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende i de fall då den produkt som, innehåller mönstret eller på vilken mönstret används utgör en beståndsdel av en sammansatt produkt och det skyddade mönstret är beroende av den produktens utseende. Avsaknaden av fullständig tillnärmning av medlemsstaternas lagar om användning av skyddade mönster för sådana reparationer av en sammansatt produkt bör inte utgöra något hinder för tillnärmning av sådana andra nationella bestämmelser i mönsterlagstiftningen som mest direkt inverkar på den inre marknadens funktion. Av denna anledning bör medlemsstaterna under mellantiden behålla bestämmelser i enlighet med fördraget som avser användning av ett mönster till en beståndsdel som används för att reparera en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende och, om medlemsstaterna inför nya bestämmelser som avser sådan användning bör avsikten med dessa bestämmelser endast vara att liberalisera marknaden för sådana delar. De medlemsstater som, på dagen för detta direktivs ikraftträdande, inte har föreskrifter om mönsterskydd för beståndsdelar behöver inte införa en registrering av mönsterrätt för sådana delar. Tre år efter genomförandedatumet bör kommissionen lägga fram en analys av följderna av bestämmelserna i detta direktiv för gemenskapens industri, för konsumenterna, för konkurrensen och för den inre marknadens funktion. Analysen bör, vad avser beståndsdelar i sammansatta produkter, i synnerhet beakta en harmonisering på grundval av möjliga alternativ, inbegripet ett system för ersättning och en begränsad tid för

ensamrätt. Kommissionen bör efter samråd med de mest berörda parterna, senast efter ett år efter att ha lagt fram sin analys, föreslå Europaparlamentet och rådet sådana ändringar i detta direktiv som kan behövas för att fullfölja den inre marknaden med avseende på beståndsdelar i sammansatta produkter och alla andra ändringar som den finner nödvändiga.

(20) Övergångsbestämmelsen i artikel 14 om ett mönster till en beståndsdel som används för att reparera en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende får aldrig tolkas på sådant sätt att den hindrar fri rörlighet för en produkt som utgör en sådan beståndsdel.

(21) De sakliga skälen för att vägra registrering i de medlemsstater som föreskriver saklig förprövning av en ansökan före registreringen måste redovisas utförligt, liksom även de sakliga skälen för ogiltigförklaring av registrerade mönsterrätter i alla medlemsstater.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Definitioner I detta direktiv avses med

a) mönster: en produkts eller en produktdels utseende som beror av detaljer som finns på själva produkten eller i produktens ornament och som särskilt kan vara linjer, konturer, färger, form, ytstruktur och/eller material.
b) produkt: alla industriellt eller hantverksmässigt framställda föremål, inbegripet bl.a. delar som skall monteras till en sammansatt produkt, förpackningar, utstyrsel, grafiska symboler och typografiska typsnitt, med undantag av datorprogram.
c) sammansatt produkt: en produkt som är hopsatt av flera utbytbara beståndsdelar så att produkten kan tas isär och åter hopfogas.

Artikel 2 . *Tillämpningsområde*

1. Detta direktiv skall tillämpas på
a) mönsterrätter som är registrerade av medlemsstaternas centrala immaterialrättsmyndigheter,
b) mönsterrätter som är registrerade av Benelux-ländernas myndighet för mönsterregistrering,
c) mönsterrätter som är registrerade enligt internationella avtal med rättsverkan i en medlemsstat,
d) ansökningar om sådana mönsterrätter som avses i a, b och c.

2. I detta direktiv skall mönsterregistreringen också innefatta offentliggörandet av mönstret efter det att ansökan lämnats in till en medlemsstats immaterialrättsmyndighet där ett sådant offentliggörande leder till att mönsterrätten skyddas.

Artikel 3. *Skyddskrav*

1. Medlemsstaterna skall skydda mönster genom registrering och skall ge ensamrätt till innehavarna härav enligt bestämmelserna i detta direktiv.

2. Ett mönster skall skyddas genom mönsterrätt i den mån det är nytt och särpräglat.

3. Ett mönster som används på eller ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt skall endast betraktas som nytt och särpräglat i den mån

a) beståndsdelen, när den har infogats i den sammansatta produkten, förblir synlig vid normal användning av denna och
b) sådana synliga detaljer i beståndsdelens mönster i sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel.

4. Med ”normal användning” enligt punkt 3 a avses slutanvändarens användning, vilket inte utesluter underhåll, service och reparationsarbeten.

Artikel 4. *Nyhet*

Ett mönster skall betraktas som nytt om inget identiskt mönster har gjorts tillgängligt för allmänheten före den dag då en ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före den dag från vilken prioritet räknas. Mönster skall betraktas som identiska om deras utseende endast skiljer sig på oväsentliga punkter.

Artikel 5. *Särprägel*

1. Ett mönster skall anses som särpräglat om det helhetsintryck en kunnig användare får av mönstret skiljer sig från det helhetsintryck en sådan användare får av ett mönster som har gjorts tillgängligt för allmänheten före den dag då en ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före den dag från vilken prioritet räknas.

2. Vid prövning av ett mönsters särprägel skall formgivarens frihet att utveckla mönstret beaktas.

Artikel 6. *Offentliggörande*

1. Vid tillämpning av artiklarna 4 och 5 gäller att ett mönster skall anses ha gjorts tillgängligt för allmänheten om det har offentliggjorts i samband med registrering eller på annat sätt, eller förevisats, använts i yrkesmässig verksamhet eller blivit känt på annat sätt, utom i fall då dessa omständigheter inte rimligen kunde ha blivit kända genom normal yrkesmässig verksamhet i kretsar inom den berörda sektorn inom gemenskapen före den dag då en ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före den dag från vilken prioritet räknas. Mönstret skall emellertid inte anses ha gjorts tillgängligt för allmänheten endast på grund av att det visats för någon annan efter en tyst eller uttalad överenskommelse om konfidentialitet.

2. Allmänhetens kännedom om ett mönster inverkar inte på tillämpningen av artiklarna 4 och 5 i sådana fall då ett mönster för vilket skydd söks genom en registrerad mönsterrätt i en medlemsstat har gjorts tillgängligt för allmänheten

a) genom formgivaren, dennes rättsinnehavare eller någon annan på grund av uppgifter som tillhandahållits eller handlingar som företagits av formgivaren eller dennes rättsinnehavare, och
b) under en period av tolv månader före den dag då en ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före den dag från vilken prioritet räknas.

3. Punkt 2 skall också tillämpas om mönstret har gjorts tillgängligt för allmänheten till följd av missbruk i förhållande till formgivaren eller dennes rättsinnehavare.

Artikel 7. *Mönster till följd av teknisk funktion och mönster för mekaniskt sammanfogande delar*

1. Mönsterrätt kan inte erhållas för sådana detaljer i en produkts utseende som uteslutande är betingade av teknisk funktion.

2. Mönsterrätt kan inte erhållas för sådana detaljer i en produkts utseende som måste återges exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som mönstret ingår i eller används på skall gå att mekaniskt ansluta till eller placera i, kring eller mot en annan produkt så att båda produkterna fyller sin funktion.

3. Trots vad som sägs i punkt 2 skall mönsterrätt under de förutsättningar som anges i artiklarna 4 och 5 kunna erhållas för ett mönster som tillåter att sinsemellan utbytbara produkter sammanfogas ett stort antal gånger eller förbinds med varandra inom ett modulsystem.

Artikel 8

Mönster som strider mot allmän ordning eller allmän moral Mönsterrätt kan inte erhållas för ett mönster som står i strid mot allmän ordning eller allmän moral.

Artikel 9. *Skyddsomfång*

1. Mönsterrättens skyddsomfång skall omfatta varje mönster som inte gör ett annat helhetsintryck på en kunnig användare.

2. Vid prövning av skyddsomfånget skall hänsyn tas till formgivarens frihet att utveckla sitt mönster.

Artikel 10. *Skyddstid*

Efter registrering skall ett mönster som uppfyller kraven i artikel 3.2 skyddas genom mönsterrätt under en eller flera perioder om fem år räknat från den dag då ansökan lämnades in. Rättsinnehavaren kan få skyddstiden förlängd med en eller flera femårspe-

rioder till sammanlagt 25 år räknat från den dag då ansökan lämnades in.

Artikel 11. *Ogiltigförklaring eller vägrad registrering*

1. Ett mönster skall vägras registrering eller, om mönstret redan är registrerat, skall mönsterrätten förklaras ogiltig om

a) mönstret inte är ett mönster i den mening som avses i artikel 1 a, eller om
b) det inte uppfyller kraven i artiklarna 3–8, eller om
c) sökanden eller mönsterrättsinnehavaren inte har rätt till mönstret enligt lagstiftningen i den berörda medlemsstaten, eller om
d) mönstret konkurrerar med ett tidigare mönster som har gjorts tillgängligt för allmänheten, efter den dag då en ansökan om registrering lämnats in eller, om prioritet åberopas, den dag från vilken prioritet räknas, och som har skyddsrätt före den nämnda dagen genom ett registrerat gemenskapsmönster eller en ansökan om ett registrerat gemenskapsmönster eller genom mönsterrätt i den berörda medlemsstaten eller en ansökan om en sådan rätt.

2. Varje medlemsstat kan bestämma att ett mönster skall vägras registrering eller – om mönstret har blivit registrerat – att mönsterrätten skall förklaras ogiltig om

a) ett särskiljande kännetecken används i ett senare mönster och gemenskapsrätten eller den lag i den berörda medlemsstaten som kännetecknet omfattas av ger den som har rätten till detta kännetecken rätt att förbjuda en sådan användning, eller om
b) mönstret innebär en otillåten användning av ett verk som skyddas genom den berörda medlemsstatens lag om upphovsrätt, eller om
c) mönstret innebär en felaktig användning av några av de symboler som nämns i artikel 6 *ter* i Pariskonventionen för industriellt rättsskydd, eller av märken, emblem och vapen som inte omfattas av artikel 6 b i den konventionen och som är av särskilt allmänt intresse i den berörda medlemsstaten.

3. Skälet enligt punkt 1 c kan åberopas endast av den person som har rätt till mönstret enligt lagstiftningen i den berörda medlemsstaten.

4. Skälen enligt punkterna 1 d, 2 a och 2 b kan åberopas endast av den som ansöker om eller innehar den konkurrerande rättigheten.

5. Skälet enligt punkt 2 c kan åberopas endast av den person eller organisation som berörs av användningen.

6. Punkterna 4 och 5 skall inte påverka medlemsstaternas frihet att bestämma att skälen enligt punkterna 1 d och 2 c också kan åberopas av behörig myndighet i den ifrågavarande medlemsstaten på eget initiativ.

7. Om ett mönster har vägrats registrering eller om en mönsterrätt har för-

klarats ogiltig i enlighet med punkt 1 b eller punkt 2, får mönstret registreras eller mönsterrätten bibehållas i ändrad form, om den i den formen uppfyller skyddskraven och mönstrets identitet bibehålls. Registrering eller bibehållande i ändrad form kan omfatta registrering åtföljd av en begränsad förklaring om undantag från skydd från innehavaren av mönsterrätten eller införande i mönsterregistret av ett domstolsutslag som förklarar att mönsterrätten är delvis ogiltig.

8. Med undantag från punkterna 1–7 får varje enskild medlemsstat bestämma att hinder för registrering eller grund till ogiltigförklaring som gällt i den staten före den dag då nödvändiga bestämmelser för att följa detta direktiv träder i kraft skall tillämpas på mönsterrätter för vilka ansökan lämnats in före nämnda dag och på registreringarna av sådana.

9. En mönsterrätt kan förklaras ogiltig även efter det att den har upphört eller uppgivits.

Artikel 12. *Rättigheter knutna till en mönsterrätt*

1. Registreringen av ett mönster skall ge innehavaren ensamrätt att använda det och att hindra en tredje part från att utan hans samtycke använda det. Ovannämnda användning omfattar särskilt att tillverka, bjuda ut, marknadsföra, importera, exportera eller använda en produkt som mönstret ingår i eller används på, eller att lagerhålls en sådan produkt för sådana ändamål.

2. Om sådana handlingar som avses i punkt 1 enligt lagstiftningen i en medlemsstat inte kunde förhindras före den dag då nödvändiga bestämmelser för att följa detta direktiv trädde i kraft, kan de rättigheter som är knutna till mönsterrätten inte åberopas för att förhindra att någon som hade påbörjat sådana handlingar före den dagen fortsätter med detta.

Artikel 13. *Begränsning i rättigheter knutna till mönsterrätten*

1. De rättigheter som är knutna till mönsterrätten vid registreringen skall inte utövas vad gäller

a) handlingar som företas privat och utan vinstsyfte,
b) handlingar som företas i experimentsyfte,
c) handlingar som innebär efterbildning i syfte att citera eller undervisa, förutsatt att sådana handlingar är förenliga med god affärssed och inte omotiverat skadar normalt utnyttjande av mönstret samt på villkor att källan anges.

2. Vidare skall de rättigheter som är knutna till mönsterrätten vid registreringen inte utövas vad gäller

a) utrustningen på fartyg och luftfartyg som är registrerade i ett annat land, när dessa tillfälligt kommer in på den berörda medlemsstatens territorium,

b) import till den berörda medlemsstaten av reservdelar och tillbehör för reparation av sådana fartyg,
c) arbete med att reparera sådana fartyg.

Artikel 14. *Övergångsbestämmelse*

Fram till dess att ändringar till detta direktiv antas på förslag från kommissionen i enlighet med bestämmelserna i artikel 18 skall medlemsstaterna bibehålla sina rättsliga bestämmelser om användning av ett mönster till en beståndsdel som används för att reparera en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende, och de skall endast kunna vidta förändringar i dessa bestämmelser om syftet är att liberalisera marknaden för sådana delar.

Artikel 15. *Konsumtion av rättigheter*

Rättigheter som är knutna till en mönsterrätt vid registreringen skall inte utsträckas till att omfatta handlingar som rör en produkt i vilken ett mönster inom mönsterrättens skyddsomfång ingår som del eller på vilken detta mönster används när produkten har släppts ut på marknaden i gemenskapen av innehavaren till mönsterrätten eller med dennes samtycke.

Artikel 16. *Förhållande till andra former av skydd*

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av några bestämmelser i gemenskapsrätten eller i den berörda medlemsstatens lagstiftning om oregistrerade mönsterrätter, varumärken eller andra kännetecken, patent och bruksmönster, typsnitt, civilrättsligt ansvar eller illojal konkurrens.

Artikel 17. *Förhållande till upphovsrätten*

Ett mönster som är skyddat genom att det enligt detta direktiv är registrerat som mönsterrätt i eller för en medlemsstat skall också ge rätt till lagstadgat skydd enligt denna stats upphovsrätt från den dag då mönstret skapades eller lades fast på något sätt. Det tillkommer varje enskild medlemsstat att avgöra i vilken utsträckning och på vilka villkor ett sådant skydd skall ges, samt även vilken originalitetsnivå som skall krävas.

Artikel 18. *Översyn*

Senast tre år efter det genomförandedatum som anges i artikel 19 skall kommissionen lägga fram en analys av följderna av bestämmelserna i detta direktiv för gemenskapens industri, i synnerhet för de industrisektorer som berörs mest, särskilt tillverkarna av sammansatta produkter och beståndsdelar, för konsumenterna, för konkurrensen och för den inre marknadens funktion. Senast ett år senare skall kommissionen, mot bakgrund av sitt samråd med de mest berörda parterna, lägga fram förslag till Europaparlamentet och rådet om sådana ändring-

ar i detta direktiv som behövs för att fullfölja den inre marknaden med avseende på beståndsdelar i sammansatta produkter och alla andra ändringar den anser nödvändiga.

Artikel 19. *Genomförande*

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 28 oktober 2001.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 20. *Ikraftträdande*

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 21. *Adressater*

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning [Avdelning I–III]

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 308 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, och

av följande skäl:

(1) Ett enhetligt system för att införa en gemenskapsformgivning med enhetligt skydd och enhetlig verkan inom gemenskapens hela territorium skulle främja gemenskapens mål enligt fördraget.

(2) Endast Beneluxländerna har infört en enhetlig formskyddslag. I alla andra medlemsstater regleras formskydd i relevant nationell lagstiftning och är begränsat till den aktuella medlemsstatens territorium. Identiska formgivningar kan därför ha olika skydd i olika medlemsstater och skyddet kan gälla till förmån för olika innehavare; detta medför ofrånkomligen konflikter i handeln mellan medlemsstaterna.

(3) De betydande skillnaderna mellan medlemsstaternas formskyddslagstiftningar hindrar och snedvrider konkurrensen inom gemenskapen. I jämförelse med inhemsk handel med och konkurrens mellan produkter som innefattar en formgivning, hindras och snedvrids handeln och konkurrensen inom gemenskapen genom det stora antalet ansökningar, myndigheter, förfaranden, lagar och till ett land begränsade ensamrätter samt de sammanlagda administrativa utgifterna, som medför betydande kostnader och avgifter för den sökande. Europaparlamentets och rådets direktiv 98/71/EG av den 13 oktober 1998 om mönsterskydd bidrar till att avhjälpa situationen.

(4) Begränsningen av formskyddet till de enskilda medlemsstaternas territorium, oavsett om deras lagstiftningar är närmade till varandra, kan leda till en uppdelning av den inre marknaden när det gäller produkter som innefattar en formgivning som omfattas av nationella rättigheter som innehas av olika personer, vilket hindrar den fria rörligheten för varor.

(5) Av denna anledning bör en gemenskapsformgivning skapas som är direkt tillämplig i varje medlemsstat, eftersom det endast på detta sätt är möjligt att genom en ansökan till Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken och form-

givning) i enlighet med ett gemensamt förfarande enligt en enda lagstiftning erhålla ett formskydd för ett område som omfattar alla medlemsstater.

(6) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, särskilt ett formskydd för ett område som omfattar alla medlemsstater, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna på grund av omfattningen och verkan av inrättandet av en gemenskapsformgivning och en gemenskapsmyndighet på området, och de därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(7) Ökat skydd för industriell formgivning stimulerar inte endast de enskilda formgivarna att bidra till gemenskapens samlade höga kompetens på området, utan främjar också innovation och utveckling av nya produkter och investeringar i produktionen av dessa.

(8) Ett mer lättillgängligt system för formskydd som är anpassat till den inre marknadens behov är därför väsentligt för gemenskapens näringsliv.

(9) De materiella bestämmelserna om formskydd i denna förordning bör anpassas till motsvarande bestämmelser i direktiv 98/71/EG om mönsterskydd.

(10) Teknisk innovation bör inte hämmas genom att formskydd beviljas för detaljer med uteslutande teknisk funktion. Med detta menas inte att en formgivning måste ha ett estetiskt värde. På samma sätt bör driftskompatibiliteten mellan produkter från olika tillverkare inte försvåras genom att skyddet utsträcks till att omfatta en formgivning av mekaniskt sammanfogande delar. Detaljer i en formgivning som av dessa skäl inte omfattas av skyddet bör därför inte vägas in när en bedömning görs om andra detaljer av formgivningen uppfyller kraven för skydd.

(11) Mekaniskt sammanfogande delar i en produkt i modulutförande kan emellertid vara en viktig del av modulproduktens nyskapande karaktär och en betydelsefull tillgång när produkterna marknadsförs, och dessa bör därför vara berättigade till skydd.

(12) Skyddet bör inte utsträckas till att omfatta sådana beståndsdelar som inte syns vid en normal användning av en produkt eller sådana detaljer på en sådan del som inte syns när delen är monterad eller som i sig inte uppfyller kraven på nyhet och särprägel. Detaljer i en formgivning som av dessa skäl inte omfattas av skyddet bör därför inte vägas in när en bedömning görs om andra detaljer av formgivningen uppfyller kraven för skydd.

(13) En fullständig tillnärmning av medlemsstaternas lagar kunde inte uppnås genom direktiv 98/71/EG när det gäller användning av skyddade formgivningar för att möjliggöra re-

paration av en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende, när formgivningen används för eller ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt på vars utformning den skyddade formgivningen beror. Som ett led i förlikningsförfarandet för detta direktiv åtog sig kommissionen att analysera följderna av bestämmelserna i direktivet tre år efter direktivets genomförandedag, i synnerhet för de industrisektorer som berörs mest. Under dessa omständigheter bör skydd i form av gemenskapsformgivning inte erhållas för en formgivning som används för eller ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt på vars utformning formgivningen beror och som används för att möjliggöra reparation av en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende, förrän rådet har beslutat om sin hållning i frågan på grundval av ett förslag från kommissionen.

(14) En formgivnings särprägel bör bedömas utifrån om det helhetsintryck som en kunnig användare ges vid betraktande av formgivningen tydligt skiljer sig från det han ges av den samlade mängden av redan befintliga formgivningar, med beaktande av arten av den produkt som formgivningen används för eller ingår i och i synnerhet den industrisektor dit den hör samt graden av formgivarens frihet att utveckla formgivningen.

(15) En gemenskapsformgivning bör i görligaste mån tillfredsställa behoven för alla industrisektorer inom gemenskapen.

(16) Några av dessa sektorer skapar en stor mängd formgivningar för produkter med kort kommersiell livslängd, och i detta fall är det en fördel med skydd utan de belastningar som registreringsformaliteter innebär, medan skyddstiden är av underordnad betydelse. Å andra sidan finns det industrisektorer som värdesätter registreringens fördelar på grund av den större rättsliga säkerhet den innebär och som efterfrågar en längre skyddstid som motsvarar den förväntade kommersiella livslängden på deras produkter.

(17) Detta innebär att det bör finnas två former av skydd, en kortfristig, oregistrerad formgivning och en mera långfristig, registrerad formgivning.

(18) För en registrerad gemenskapsformgivning krävs att ett register upprättas och förs i vilket man registrerar alla ansökningar som uppfyller de formella kraven och för vilka en ingivningsdag har fastställts. Registreringssystemet bör i princip inte grundas på saklig prövning av huruvida skyddskraven är uppfyllda före registreringen. Därigenom minimeras den belastning som registreringen och andra förfaranden medför för de sökande.

(19) En gemenskapsformgivning bör vara giltig endast om formgivningen är ny och om den har särprägel i förhållande till andra formgivningar.

(20) Det är också nödvändigt att låta formgivaren eller den till vilken rätten har övergått pröva de produkter som innefattar formgivningen på marknaden innan beslut fattas om det är önskvärt med ett skydd genom en registrerad gemenskapsformgivning. Det är därför nödvändigt att föreskriva att offentliggörande av formgivningen genom formgivaren eller den till vilken rätten har övergått eller offentliggörande till följd av missbruk inom en tid av tolv månader före dagen för ingivande av en ansökan om registrerad gemenskapsformgivning inte får inverka menligt på bedömningen av den aktuella formgivningens nyhet eller särprägel.

(21) Den ensamrätt som en registrerad gemenskapsformgivning medför överensstämmer med dess större rättsliga säkerhet. En oregistrerad gemenskapsformgivning bör emellertid endast medföra rätt att förhindra efterbildning. Skyddet kan därför inte utsträckas till formgivna produkter som är resultatet av formgivning som självständigt skapats av en annan formgivare. Denna rätt bör också omfatta handel med produkter som innefattar intrångsgörande formgivning.

(22) Åtgärder för att säkerställa utövandet av dessa rättigheter bör regleras i nationell lagstiftning. Det är därför nödvändigt att föreskriva vissa grundläggande, enhetliga påföljder i alla medlemsstater. Dessa påföljder bör göra det möjligt att hindra fortsatt intrång, oavsett vid vilken domstol talan väcks.

(23) En tredje person som kan visa att han i god tro inom gemenskapen, även i handeln, har börjat använda, eller har gjort allvarliga och faktiska förberedelser för att där använda en formgivning som är skyddad genom en registrerad gemenskapsformgivning och som inte är en efterbildning av denna, kan få rätt att i begränsad omfattning utnyttja den formgivningen.

(24) Det är ett grundläggande mål i denna förordning att förfarandet för att erhålla en registrerad gemenskapsformgivning bör medföra minsta möjliga kostnad och svårighet för de sökande, så att den blir lättillgänglig för små och medelstora företag och enskilda formgivare.

(25) De industrisektorer som under korta tidsperioder skapar en stor mängd formgivningar som kan ha kort livslängd och av vilka kanske endast några få slutligen saluförs, kommer att kunna dra fördel av den oregistrerade gemenskapsformgivningen. Det finns också inom dessa sektorer ett behov av att lätttare få tillgång till den registrerade gemenskapsformgivningen. Detta behov bör tillgodoses genom möjligheten att sammanföra flera formgivningar i en gemensam ansökan. De formgivningar som ingår i en gemensam ansökan får emellertid behandlas oberoende av varandra när det gäller åberopande av rättigheter, licenser, sakrätt, exekutiva åtgärder, insolvensförfaranden, avstående, förnyelse, överlåtelse, senarelagt offentliggörande eller ogiltigförklaring.

(26) Det normala offentliggörandet efter registrering av en gemenskapsformgivning kan i vissa fall spoliera eller äventyra framgången för en affärstransaktion som omfattar formgivningen. Möjligheten att få offentliggörandet uppskjutet under en rimlig tid erbjuder därför en lösning i dessa fall.

(27) Ett förfarande för att ta upp mål avseende giltigheten av en registrerad gemenskapsformgivning på en enda plats skulle medföra kostnads- och tidsbesparingar jämfört med förfaranden där olika nationella domstolar är inblandade.

(28) Det är därför nödvändigt att fastställa vissa rättsliga åtgärder, däribland rätten att överklaga till en överklagandenämnd, och i sista hand till Europeiska gemenskapernas domstol. Ett sådant förfarande skulle bidra till att utveckla en enhetlig tolkning av kraven som rör gemenskapsformgivningars giltighet.

(29) Det är av stor betydelse att de rättigheter som en gemenskapsformgivning medför kan tillämpas effektivt inom gemenskapens hela territorium.

(30) Systemet för rättslig prövning bör utformas så att ”forum shopping” i möjligaste mån undviks. Det är därför nödvändigt att fastställa klara bestämmelser om internationell behörighet.

(31) Denna förordning utesluter inte att det på formgivningar som skyddas genom gemenskapsformgivning tillämpas bestämmelser om industriellt rättsskydd eller andra relevanta bestämmelser i medlemsstaternas lagstiftning, till exempel bestämmelser om formskydd förvärvat genom registrering eller bestämmelser om oregistrerade formgivningar, varumärken, patent och nyttighetsmodeller, illojal konkurrens eller civilrättsligt ansvar.

(32) Eftersom lagstiftningen om upphovsrätt inte är fullständigt harmoniserad, är det viktigt att slå fast principen om dubbelt skydd enligt gemenskapsformskyddsrätten och enligt upphovsrätten, varvid medlemsstaterna kommer att ges frihet att bestämma omfattningen av upphovsrätten och under vilka förutsättningar sådant skydd medges.

(33) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Avdelning I. Allmänna bestämmelser

Artikel 1. *Gemenskapsformgivning*

1. En formgivning som uppfyller villkoren i denna förordning kallas nedan ”gemenskapsformgivning”.

2. En gemenskapsformgivning skall skyddas
a) såsom en ”oregistrerad gemenskapsformgivning”, om den görs tillgänglig för allmänheten på det sätt som föreskrivs i denna förordning,
b) såsom en ”registrerad gemenskapsformgivning”, om den registreras på det sätt som föreskrivs i denna förordning.

3. En gemenskapsformgivning skall ha en enhetlig karaktär. Den skall ha samma rättsverkan i hela gemenskapen. Den får registreras, överlåtas, avstås från eller bli föremål för ett avgörande varigenom den förklaras ogiltig, eller dess användning får förbjudas, endast med avseende på hela gemenskapen. Denna princip skall gälla om inte annat föreskrivs i denna förordning.

Artikel 2. *Byrån*

Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken och formgivning), nedan kallad ”byrån”, som inrättades genom rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken, nedan kallad ”förordningen om gemenskapsvarumärken”, skall fullgöra de uppgifter som den anförtros genom den här förordningen.

Avdelning II. Formskyddslagstiftning

Avsnitt 1. Skyddskrav

Artikel 3. *Definitioner*

I denna förordning avses med
a) formgivning: en produkts eller en produktdels utseende som beror av detaljer som finns på själva produkten och/eller i produktens ornament och som särskilt kan vara linjer, konturer, färger, form, ytstruktur och/eller material,
b) produkt: alla industriellt eller hantverksmässigt framställda föremål, inklusive delar som skall hopmonteras till en sammansatt produkt, förpackningar, utstyrsel, grafiska symboler och typografiska typsnitt, dock med undantag av datorprogram,
c) sammansatt produkt: en produkt som består av flera utbytbara beståndsdelar, så att produkten kan tas isär och åter hopfogas.

Artikel 4. *Skyddskrav*

1. En formgivning skall skyddas som en gemenskapsformgivning i den mån den är ny och särpräglad.

2. En formgivning av eller som ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt skall endast betraktas som ny och särpräglad i den mån
a) beståndsdelen, när den har infogats i den sammansatta produk-

ten, förblir synlig vid normal användning av denna, och
b) sådana synliga detaljer i beståndsdelen i sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel.

3. Med ”normal användning” enligt punkt 2 a avses slutanvändarens användning, dock inte underhåll, service och reparationsarbeten.

Artikel 5. *Nyhet*

1. En formgivning skall betraktas som ny om ingen identisk formgivning har gjorts tillgänglig för allmänheten
a) när det gäller oregistrerade gemenskapsformgivningar, före den dag då den formgivning för vilken skydd begärs, för första gången gjordes tillgänglig för allmänheten,
b) när det gäller registrerade gemenskapsformgivningar, före den dag då en ansökan om registrering lämnades in avseende den formgivning för vilken skydd begärs eller, om prioritet åberopas, före den dag från vilken prioritet räknas.

2. Formgivningar skall betraktas som identiska om deras utseende endast skiljer sig åt på oväsentliga punkter.

Artikel 6. *Särprägel*

1. En formgivning skall anses ha särprägel om det helhetsintryck som en kunnig användare får av formgivningen, skiljer sig från det helhetsintryck en sådan användare får av en formgivning som har gjorts tillgänglig för allmänheten
a) när det gäller oregistrerade gemenskapsformgivningar, före den dag då den formgivning för vilken skydd begärs, för första gången gjordes tillgänglig för allmänheten,
b) när det gäller registrerade gemenskapsformgivningar, före den dag då en ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före den dag från vilken prioritet räknas.

2. Vid prövning av en formgivnings särprägel skall den grad av frihet formgivaren har haft vid utvecklingen av formgivningen beaktas.

Artikel 7. *Offentliggörande*

1. Vid tillämpning av artiklarna 5 och 6 gäller att en formgivning skall anses ha gjorts tillgänglig för allmänheten om den har offentliggjorts i samband med registrering eller på annat sätt, eller förevisats, använts i yrkesmässig verksamhet eller blivit känd på annat sätt före den dag som avses i artikel 5.1 a och artikel 6.1 a eller artikel 5.1 b och artikel 6.1 b, utom i de fall då dessa omständigheter inte rimligen kunde ha blivit kända vid normal yrkesmässig verksamhet i kretsar inom den berörda sektorn inom gemenskapen. Formgivningen skall emellertid inte anses ha gjorts tillgänglig för allmänheten endast på grund av att den visats för annan efter en uttalad eller

tyst överenskommelse om konfidentialitet.

2. Allmänhetens kännedom om formgivningen inverkar inte på tilllämpningen av artiklarna 5 och 6 i sådana fall då en formgivning för vilken skydd söks genom en registrerad gemenskapsformgivning har gjorts tillgänglig för allmänheten

a) genom formgivaren, den till vilken rätten har övergått eller någon annan till följd av uppgifter som tillhandahållits eller åtgärder som vidtagits av formgivaren eller den till vilken rätten har övergått, och
b) under en period av tolv månader före den dag då en ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före den dag från vilken prioritet räknas.

3. Punkt 2 skall också tillämpas om formgivningen har gjorts tillgänglig för allmänheten till följd av missbruk i förhållande till formgivaren eller den till vilken rätten har övergått.

Artikel 8. *Formgivningar betingade av teknisk funktion och formgivningar för mekaniskt sammanfogande delar*

1. Ett gemenskapsformskydd kan inte erhållas för sådana detaljer i en produkts utseende som uteslutande är betingade av en teknisk funktion.

2. Ett gemenskapsformskydd kan inte erhållas för sådana detaljer i en produkts utseende som måste återges exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som formgivningen ingår i eller används för skall gå att mekaniskt ansluta till eller placera i, kring eller mot en annan produkt, så att båda produkterna fyller sin funktion.

3. Med avvikelse från punkt 2 skall ett gemenskapsformskydd under de förutsättningar som anges i artiklarna 5 och 6 kunna erhållas för en formgivning som tillåter att inbördes utbytbara produkter sammanfogas eller förbinds med varandra ett stort antal gånger inom ett modulsystem.

Artikel 9. *Formgivningar som strider mot allmän ordning eller allmän moral*

Ett gemenskapsformskydd kan inte erhållas för en formgivning som strider mot allmän ordning eller allmän moral.

Avsnitt 2. Skyddsomfång och skyddstid

Artikel 10. *Skyddsomfång*

1. En gemenskapsformgivnings skyddsomfång skall omfatta varje formgivning som inte ger en kunnig användare ett annat helhetsintryck.

2. Vid prövning av skyddsomfånget skall hänsyn tas till den grad av frihet formgivaren har haft vid utvecklingen av formgivningen.

Artikel 11. *Skyddstid för oregistrerad gemenskapsformgivning*

1. En formgivning som uppfyller kraven i avsnitt 1 skall skyddas som en oregistrerad gemenskapsformgivning under tre år räknat från den dag då formgivningen för första gången gjordes tillgänglig för allmänheten inom gemenskapen.

2. För punkt 1 gäller att en formgivning skall anses ha gjorts tillgänglig för allmänheten inom gemenskapen om den har offentliggjorts, förevisats, använts i yrkesmässig verksamhet eller blivit känd på annat sätt, så att dessa omständigheter rimligen kunde ha blivit kända vid normal yrkesmässig verksamhet i kretsar inom den berörda sektorn inom gemenskapen. Formgivningen skall emellertid inte anses ha gjorts tillgänglig för allmänheten endast på grund av att den visats för annan efter en uttalad eller tyst överenskommelse om konfidentialitet.

Artikel 12. *Skyddstid för registrerad gemenskapsformgivning*

Efter registrering vid byrån skall en formgivning som uppfyller kraven i avsnitt 1 skyddas som en registrerad gemenskapsformgivning under fem år räknat från den dag då ansökan lämnades in. Rättighetshavaren kan få skyddstiden förlängd med en eller flera femårsperioder upp till sammanlagt 25 år räknat från den dag då ansökan lämnades in.

Artikel 13. *Förnyelse*

1. Registrering av en registrerad gemenskapsformgivning skall förnyas på begäran av rättighetshavaren eller av någon som uttryckligen bemyndigats av denne, under förutsättning att förnyelseavgiften har betalats.

2. Byrån skall underrätta rättighetshavaren till den registrerade gemenskapsformgivningen och andra personer som har en registrerad rätt till den registrerade gemenskapsformgivningen om registreringsperiodens upphörande i god tid dessförinnan (registrering sker i det register över gemenskapsformgivningar som avses i artikel 72, nedan kallat registret). Underlåtenhet att lämna sådan underrättelse skall inte medföra ansvar för byrån.

3. En begäran om förnyelse skall lämnas in och förnyelseavgiften skall betalas inom sex månader räknat från den sista dagen i den månad då skyddet upphör. En begäran kan dessutom lämnas in och avgiften betalas inom en ytterligare sexmånadersperiod räknat från den dag som anges i första meningen, om en tilläggsavgift betalas inom denna tidsperiod.

4. Förnyelsen får verkan från och med dagen efter utgången av registreringsperioden. Förnyelsen skall registreras.

Avsnitt 3. Rättigheter avseende gemenskapsformgivningar

Artikel 14. *Rätt till gemenskapsformgivningar*

1. Rätten till en gemenskapsformgivning skall tillkomma formgivaren eller den till vilken rätten har övergått.

2. Om två eller flera personer gemensamt har skapat en formgivning, skall rätten till gemenskapsformgivningen tillfalla dem gemensamt.

3. Om en formgivning har skapats av en anställd som ett led i dennes arbetsuppgifter eller enligt arbetsgivarens instruktioner, skall rätten till gemenskapsformgivning emellertid tillkomma arbetsgivaren, om inte annat har avtalats eller föreskrivs i tilllämplig nationell lagstiftning.

Artikel 15. *Anspråk på rätt till gemenskapsformgivning*

1. Om en person offentliggör eller gör anspråk på en oregistrerad gemenskapsformgivning eller om en registrerad gemenskapsformgivning har lämnats in eller registrerats i dennes namn utan att personen är berättigad till den enligt artikel 14, kan den person som är berättigad till den enligt den nämnda artikeln, utan att det påverkar möjligheten till andra rättsmedel, göra anspråk på att bli erkänd som den rättmätiga innehavaren av gemenskapsformgivningen.

2. Om en person gemensamt med någon annan har rätt till en gemenskapsformgivning, kan den personen i enlighet med punkt 1 göra anspråk på att bli erkänd som medinnehavare.

3. Talan enligt punkt 1 eller 2 skall väckas senast tre år efter den dag då en registrerad gemenskapsformgivning offentliggjordes eller en oregistrerad gemenskapsformgivning gjordes tillgänglig. Denna bestämmelse är inte tillämplig om den person som inte har rätt till gemenskapsformgivningen var i ond tro när ansökan om skydd för formgivningen lämnades in eller när formgivningen gjordes tillgänglig eller överläts till honom.

4. För en registrerad gemenskapsformgivning skall följande föras in i registret:

a) Uppgift om att talan har väckts i enlighet med punkt 1.
b) Dom eller slutligt beslut i rättegångsförfarandet.
c) Varje ändring i innehavet av den registrerade gemenskapsformgivningen till följd av domen eller det slutliga beslutet.

Artikel 16. *Rättsverkan av domstolsavgörande om rätt till registrerade gemenskapsformgivningar*

1. Om innehavet av en registrerad gemenskapsformgivning ändras fullständigt till följd av talan enligt artikel 15.1, skall licenser och andra rättigheter upphöra att gälla i och med att den berättigade personen förs in i registret.

2. Om, innan en talan enligt artikel 15.1 har registrerats, innehavaren av en registrerad gemenskapsformgivning eller en licenstagare har använt formgivningen inom gemenskapen eller gjort allvarliga och faktiska förberedelser för att göra det, får han fortsätta med sådan användning under förutsättning att han inom den tidsfrist som anges i tillämpningsföreskrifterna ansöker om en enkel licens från den nya rättsinnehavaren vars namn är infört i registret. Licensen skall beviljas för en rimlig tid och på rimliga villkor.

3. Punkt 2 skall inte tillämpas om rättighetshavaren eller licenstagaren var i ond tro när han började använda formgivningen eller började göra förberedelser för det.

Artikel 17. *Presumtion till förmån för registrerad rätttighetshavare*

Den person i vars namn gemenskapsformgivningen är registrerad eller, före registrering, den person i vars namn ansökningen lämnats in, skall betraktas som rättighetshavare i alla förfaranden vid byrån samt i alla andra förfaranden.

Artikel 18. *Formgivarens rätt att anges*

Formgivaren har rätt att, i likhet med sökanden eller innehavaren av en registrerad gemenskapsformgivning, anges, som formgivare, inför byrån och i registret. Om formgivningen är resultatet av ett lagarbete, får angivande av laget ersätta angivande av de enskilda formgivarna.

Avsnitt 4. Gemenskapsformgivningens rättsverkan

Artikel 19. *Rättigheter knutna till gemenskapsformgivningar*

1. En registrerad gemenskapsformgivning skall ge innehavaren ensamrätt att använda den och att hindra tredje man från att utan hans samtycke använda den. Med användning enligt denna bestämmelse avses särskilt att tillverka, bjuda ut, släppa ut på marknaden, importera, exportera eller använda en produkt som formgivningen ingår i eller används för eller att lagerhålla en sådan produkt för sådana ändamål.

2. En oregistrerad gemenskapsformgivning skall dock ge innehavaren rätt att hindra de handlingar som avses i punkt 1 endast om den bestridda användningen är ett resultat av att den skyddade formgivningen efterbildats.

Den bestridda användningen skall inte anses vara ett resultat av en efterbildning av den skyddade formgivningen om den är ett resultat av ett oberoende, skapande arbete som utförts av en formgivare som man rimligen kan anta inte kände till den formgivning som innehavaren gjort tillgänglig för allmänheten.

3. Punkt 2 skall också tillämpas på en registrerad gemenskapsformgivning vars offentliggörande senarelagts, under förutsättning att de relevanta upp-

gifterna i registret och akten inte har gjorts tillgängliga för allmänheten i enlighet med artikel 50.4.

Artikel 20. *Begränsning i rättigheter knutna till gemenskapsformgivningar*

1. De rättigheter som är knutna till en gemenskapsformgivning får inte utövas när det gäller

a) handlingar som företas privat och utan vinstsyfte,
b) handlingar som företas i experimentsyfte,
c) handlingar som innebär återgivning i syfte att citera eller undervisa, förutsatt att sådana handlingar är förenliga med god affärssed och inte omotiverat skadar normalt utnyttjande av formgivningen samt på villkor att källan anges.

2. Vidare får de rättigheter som är knutna till en gemenskapsformgivning inte utövas när det gäller

a) utrustning på fartyg och luftfartyg som är registrerade i tredje land, när dessa tillfälligt kommer in på gemenskapens territorium,
b) import till gemenskapen av reservdelar och tillbehör för reparation av sådana fartyg,
c) reparation av sådana fartyg.

Artikel 21. *Konsumtion av rättigheter*

Rättigheter som är knutna till en gemenskapsformgivning skall inte utsträckas till att omfatta handlingar som rör en produkt i vilken en formgivning inom gemenskapsformgivningens skyddsomfång ingår som en del eller för vilken formgivningen används, om produkten har släppts ut på marknaden i gemenskapen av innehavaren av gemenskapsformgivningen eller med dennes samtycke.

Artikel 22. *Rätt till registrerade gemenskapsformgivningar på grundval av tidigare användning*

1. Tredje man kan åberopa en rätt på grundval av tidigare användning om han visar att han före den dag då ansökan lämnades in eller, om prioritet åberopas, före den dag från vilken prioritet räknas, i god tro har börjat att inom gemenskapen använda eller gjort allvarliga och faktiska förberedelser för att där använda en formgivning som är skyddad genom en registrerad gemenskapsformgivning och som inte är en efterbildning av denna.

2. Rätten på grundval av tidigare användning skall ge denna tredje man rätt att utnyttja formgivningen för de ändamål för vilka han hade börjat använda det eller för vilka han hade gjort allvarliga och faktiska förberedelser före den dag då ansökan lämnades in eller den dag från vilken prioritet räknas för den registrerade gemenskapsformgivningen.

3. Rätten på grundval av tidigare användning skall inte ge rätt att bevilja en annan person licens att utnyttja formgivningen.

4. Rätten på grundval av tidigare användning får inte överlåtas utom när tredje man är ett företag, och då endast tillsammans med den del av företaget där formgivningen har använts eller förberedelserna har gjorts.

Artikel 23. *Användning av staten*

Alla bestämmelser i en medlemsstats lagstiftning som medger att nationella formgivningar används av eller för staten får tillämpas på gemenskapsformgivningar, men bara i den utsträckning som användningen är nödvändig för väsentliga försvars- eller säkerhetsbehov.

Avsnitt 5. Ogiltighet

Artikel 24. *Ogiltigförklaring*

1. En registrerad gemenskapsformgivning skall förklaras ogiltig efter ansökan till byrån i enlighet med förfarandet i avdelningarna VI och VII, eller av en domstol för gemenskapsformgivningar på grundval av ett genkäromål i samband med talan om intrång.

2. En gemenskapsformgivning kan förklaras ogiltig även efter det att rätten till den har upphört eller avstått från.

3. En oregistrerad gemenskapsformgivning skall förklaras ogiltig av en domstol för gemenskapsformgivningar efter ansökan till en sådan domstol eller på grundval av ett genkäromål i samband med talan om intrång.

Artikel 25. *Ogiltighetsgrunder*

1. En gemenskapsformgivning får förklaras ogiltig endast om

a) formgivningen inte överensstämmer med definitionen i artikel 3 a,
b) den inte uppfyller kraven i artiklarna 4–8.
c) rättighetshavaren enligt ett domstolsbeslut inte har rätt till gemenskapsformgivningen i enlighet med artikel 14,
d) gemenskapsformgivningen står i strid med en tidigare formgivning som har gjorts tillgänglig för allmänheten efter den dag då ansökan lämnades in eller, om prioritet åberopas, den dag från vilken gemenskapsformgivningens prioritet räknas, och som är skyddad från en dag före den nämnda dagen genom en registrerad gemenskapsformgivning eller en ansökan om en sådan formgivning, eller genom en registrerad formgivning i en medlemsstat eller en ansökan om registrering av en sådan formgivning,
e) ett särskiljande kännetecken används i en senare formgivning, och gemenskapsrätten eller den medlemsstats lagstiftning som är tillämplig på detta kännetecken ger kännetecknets rättighetshavare rätt att förbjuda sådan användning,
f) formgivningen innebär en otillåten användning av ett verk som

skyddas av en medlemsstats lagstiftning om upphovsrätt,

g) formgivningen innebär en felaktig användning av något av det som förtecknas i artikel 6 *ter* i Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten, nedan kallad ”Pariskonventionen”, eller av märken, emblem och vapen som inte omfattas av nämnda artikel 6 ter och som är av särskilt allmänt intresse i en medlemsstat.

2. Den grund som anges i punkt 1 c får åberopas endast av den person som har rätt till gemenskapsformgivningen enligt artikel 14.

3. De grunder som anges i punkterna 1 d–f får åberopas endast av den person som ansöker om eller innehar den tidigare rättigheten.

4. Den grund som anges i punkt 1 g får åberopas endast av den person eller organisation som berörs av användningen.

5. Punkterna 3 och 4 skall inte påverka medlemsstaternas frihet att föreskriva att de grunder som anges i punkt 1 d och g också kan åberopas på eget initiativ av den behöriga myndigheten i medlemsstaten i fråga.

6. En registrerad gemenskapsformgivning som har förklarats ogiltig i enlighet med punkt 1 b, e, f eller g får bibehållas i ändrad form, om den i denna form uppfyller skyddskraven och om formgivningens identitet bibehålls. Bibehållande i ändrad form kan även omfatta registrering åtföljd av en förklaring om partiellt avstående av skydd från innehavaren av den registrerade gemenskapsformgivningen eller införande i registret av ett domstolsbeslut eller ett beslut av byrån där det fastställs att den registrerade gemenskapsformgivningen är delvis ogiltig.

Artikel 26. *Följder av ogiltighet*

1. En gemenskapsformgivning skall, i den utsträckning som den har förklarats ogiltig, från början anses ha saknat den rättsverkan som föreskrivs i denna förordning.

2. Med förbehåll för nationella bestämmelser om skadeståndskrav till följd av skada som vållats genom försumlighet eller ond tro hos innehavaren av gemenskapsformgivningen eller av nationella bestämmelser om orättmätig vinning, skall den retroaktiva verkan av gemenskapsformgivningens ogiltighet inte påverka

a) ett avgörande i mål om intrång som har vunnit laga kraft och verkställts före beslutet om ogiltighet,

b) ett avtal som ingåtts före ett avgörande om ogiltighet, i den mån som avtalet har fullgjorts före avgörandet; belopp som har betalats i enlighet med avtalet kan dock återkrävas i den utsträckning som är skälig med hänsyn till omständigheterna.

Avdelning III. Gemenskapsformgivningar som förmögenhetsobjekt

Artikel 27. *Gemenskapsformgivnings likställighet med nationellt formskydd*

1. Om inte annat följer av artiklarna 28, 29, 30, 31 och 32 skall en gemenskapsformgivning som förmögenhetsobjekt i sin helhet och inom hela gemenskapen behandlas som ett nationellt formskydd i den medlemsstat

a) på vars territorium innehavaren den relevanta dagen har sitt säte eller sin hemvist, eller
b) om punkt a inte är tillämplig, på vars territorium innehavaren den relevanta dagen har ett driftställe.

2. När det gäller registrerade gemenskapsformgivningar skall punkt 1 tillämpas i enlighet med uppgifterna i registret.

3. Om flera personer gemensamt innehar en formgivning och minst två av dem uppfyller villkoret i punkt 1, skall den medlemsstat som avses i den punkten bestämmas

a) när det gäller oregistrerade gemenskapsformgivningar, genom hänvisning till den berörda medinnehavare som de i samförstånd har utsett,
b) när det gäller registrerade gemenskapsformgivningar, genom hänvisning till den första av de berörda medinnehavarna i den ordning i vilken de anges i registret.

4. Om punkterna 1, 2 och 3 inte är tillämpliga, skall den medlemsstat som avses i punkt 1 vara den medlemsstat där byråns säte är beläget.

Artikel 28. *Överlåtelse av registrerade gemenskapsformgivningar*

Följande bestämmelser skall gälla för överlåtelse av en registrerad gemenskapsformgivning:

a) På begäran av en av parterna skall överlåtelsen föras in i registret och offentliggöras.
b) Till dess att överlåtelsen har förts in i registret kan den till vilken rätten har övergått inte göra gällande de rätttigheter som följer av en registrerad gemenskapsformgivning.
c) Om tidsfrister skall iakttas gentemot byrån, kan den till vilken rätten har övergått lämna motsvarande uppgifter till byrån så snart som begäran om registrering av överlåtelsen har tagits emot av byrån.
d) Alla handlingar som enligt artikel 66 skall delges innehavaren av den registrerade gemenskapsformgivningen skall av byrån ställas till den som är registrerad som innehavare eller till dennes ombud, om ombud har utsetts.

Artikel 29. *Sakrätter avseende registrerade gemenskapsformgivningar*

1. En registrerad gemenskapsformgivning kan ställas som säkerhet eller bli föremål för sakrättsligt skydd.

2. På begäran av en av parterna skall de rättigheter som avses i punkt 1 införas i registret och offentliggöras.

Artikel 30. *Exekutiva åtgärder*

1. En registrerad gemenskapsformgivning kan bli föremål för exekutiva åtgärder.

2. När det gäller exekutiva åtgärder som avser en registrerad gemenskapsformgivning skall de domstolar och myndigheter i den medlemsstat som bestämts enligt artikel 27 ha exklusiv behörighet.

3. På begäran av en av parterna skall en exekutiv åtgärd införas i registret och offentliggöras.

Artikel 31. *Insolvensförfarande*

1. En gemenskapsformgivning kan endast ingå i sådana insolvensförfaranden som inleds i den medlemsstat på vars territorium gäldenärens huvudsakliga intressen finns.

2. Om flera personer gemensamt innehar en gemenskapsformgivning, skall punkt 1 tillämpas på medinnehavarens andel.

3. Om en gemenskapsformgivning ingår i ett insolvensförfarande, skall detta på begäran av den behöriga nationella myndigheten noteras i det register som avses i artikel 48 och offentliggöras i den tidning om gemenskapsformgivning som avses i artikel 73.1.

Artikel 32. *Licens*

1. En gemenskapsformgivning kan bli föremål för licens för hela eller en del av gemenskapen. En licens kan vara exklusiv (exklusiv licens) eller icke-exklusiv (enkel licens).

2. Utan att det påverkar eventuell talan som grundar sig på avtalsrätten, får innehavaren åberopa de rätttigheter som är knutna till gemenskapsformgivningen gentemot en licenstagare som bryter mot någon bestämmelse i licensavtalet med avseende på licensens giltighetstid, den form i vilken formgivningen får användas, det produktsortiment som licensen är utfärdad för och kvaliteten på de produkter som tillverkas av licenstagaren.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i licensavtalet får licenstagaren väcka talan om intrång i en gemenskapsformgivning endast om innehavaren lämnar sitt medgivande till detta. Innehavaren av en exklusiv licens får dock väcka sådan talan om innehavaren av gemenskapsformgivningen efter uppmaning att göra detta inte själv väcker talan om intrång inom rimlig tid.

4. En licenstagare skall, i syfte att erhålla skadestånd för den skada som han lidit, ha rätt att intervenera i ett mål om intrång som innehavaren av en gemenskapsformgivning har inlett.

5. När det gäller registrerade gemenskapsformgivningar skall uppgift om upplåtelse eller överlåtelse av en licens för en sådan rättighet på begäran av någon av parterna införas i registret och offentliggöras.

Artikel 33. *Rättsverkan i förhållande till tredje man*

1. Rättsverkan i förhållande till tredje man av de rättshandlingar som avses i artiklarna 28, 29, 30 och 32 skall regleras av lagstiftningen i den medlemsstat som bestämts i enlighet med artikel 27.

2. När det gäller registrerade gemenskapsformgivningar skall dock de rättshandlingar som avses i artiklarna 28, 29 och 32 ha rättsverkan gentemot tredje man i samtliga medlemsstater först efter det att de införts i registret. Emellertid skall en sådan rättshandling, innan den förs in i registret, ha rättsverkan gentemot en tredje man som har förvärvat rättigheter till den registrerade gemenskapsformgivningen efter tidpunkten för rättshandlingen men som kände till rättshandlingen när rättigheten förvärvades.

3. Punkt 2 skall inte tillämpas på en person som förvärvar en registrerad gemenskapsformgivning eller en rättighet till en registrerad gemenskapsformgivning genom att ett företag i sin helhet överlåts eller genom någon annan generell övergång.

4. Till dess att gemensamma bestämmelser för medlemsstaterna träder i kraft i fråga om insolvens, skall rättsverkan gentemot tredje man av insolvensförfaranden regleras av lagstiftningen i den medlemsstat där sådana förfaranden först har inletts enligt nationell lagstiftning eller enligt de bestämmelser som är tillämpliga på detta område.

Artikel 34. *Ansökan om registrerad gemenskapsformgivning som förmögenhetsobjekt*

1. En ansökan om en registrerad gemenskapsformgivning som förmögenhetsobjekt skall i sin helhet och för gemenskapens hela territorium behandlas som ett nationellt formskydd i den medlemsstat som bestämts i enlighet med artikel 27.

2. Artiklarna 28, 29, 30, 31, 32 och 33 skall även tilllämpas på ansökningar om registrerade gemenskapsformgivningar. Om verkan av någon av dessa bestämmelser är beroende av en införing i registret, skall denna formalitet fullgöras vid den följande registreringen av gemenskapsformgivningen.

Rådets första direktiv av den 21 december 1988 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar (89/104/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 100a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag, i samarbete med Europaparlamentet,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, och

med beaktande av följande:

Den lagstiftning om varumärken som nu gäller i medlemsstaterna innehåller olikheter som kan komma att hindra den fria rörligheten för varor och det fria utbytet av tjänster samt snedvrida konkurrensförhållandena på den gemensamma marknaden. Med tanke på den inre marknadens upprättande och funktion är det därför nödvändigt att närma medlemsstaternas lagar till varandra.

Det är viktigt att inte förbise de lösningar och fördelar som gemenskapens varumärkessystem kan erbjuda företag som önskar förvärva varumärken.

Det förefaller inte nödvändigt att nu genomföra ett fullständigt närmande av medlemsstaternas lagstiftning om varumärken utan det kommer att vara tillräckligt att begränsa den till de nationella rättsliga bestämmelser som mest direkt påverkar den inre marknadens funktion.

Direktivet fråntar inte medlemsstaterna deras rätt att fortsätta skydda sådana varumärken som förvärvats genom användning, utan behandlar dem endast med avseende på förhållandet mellan dem och sådana varumärken som förvärvats genom registrering.

Medlemsstaterna förblir också fria att fastställa procedurregler för registrering, upphävande och ogiltighet av varumärken som förvärvats genom registrering. De kan t.ex. bestämma sättet för varumärkesregistrering och ogiltighetsförklaring, bestämma om äldre rättigheter skall åberopas antingen vid registrerings- eller ogiltighetsförfarandet eller i båda förfarandena samt, i det fall de tillåter att äldre rätttigheter åberopas i registreringsförfarandet, använda sig av ett invändningsförfarande eller ett obligatoriskt granskningsförfarande eller båda. Medlemsstaterna får även fortsättningsvis bestämma vilka konsekvenser som upphävande eller ogiltighetsförklaring av varumärken skall få.

Detta direktiv utesluter inte att varumärken underkastas andra rättsliga bestämmelser än de varumärkesrätts-

liga bestämmelser som finns i medlemsstaterna, t.ex. bestämmelser om illojal konkurrens, skadeståndsansvar eller konsumentskydd.

För att uppnå det mål som tillnärmningen av de rättsliga bestämmelserna syftar till krävs att villkoren för erhållande och vidmakthållande av ett registrerat varumärke är i princip identiska i de olika medlemsstaterna. Det är därför nödvändigt att upprätta en lista med exempel på tecken som kan utgöra varumärken, under förutsättning att sådana tecken kan särskilja ett företags varor eller tjänster från ett annat företags. Grunderna för att vägra registrering eller för ogiltighet av seende själva varumärket, t.ex. frånvaro av särskiljande egenskaper, eller avseende konflikter mellan varumärket och äldre rättigheter skall anges på ett uttömmande sätt, även om vissa av grunderna är valfria för medlemsstaterna som därför kan bibehålla eller införa dessa grunder i sina lagstiftningar. Medlemsstaterna kan i sina respektive lagstiftningar bibehålla eller införa registreringshinder eller ogiltighetsgrunder som är kopplade till villkor för att erhålla eller vidmakthålla ett varumärke vilka inte berörs av någon bestämmelse om närmande, t.ex. rörande märkesinnehavaren, förnyelse av varumärket eller avgiftsregler, eller villkor som har samband med bristande iakttagande av procedurbestämmelser.

För att minska det totala antalet registrerade och skyddade varumärken inom gemenskapen och därmed antalet tvister dem emellan är det av vikt att registrerade varumärken faktiskt används och att de upphävs om så inte är fallet. Det är nödvändigt att se till att ett varumärke inte kan ogiltigförklaras på grund av att ett äldre men inte använt varumärke redan finns, medan medlemsstaterna har full frihet att tillämpa samma princip vid registrering av ett varumärke eller att säkerställa att ett varumärke inte med framgång kan åberopas i ett mål om intrång om det efter invändning av en part slås fast att varumärket kan upphävas. I alla dessa fall tillkommer det medlemsstaterna själva att bestämma tillämpliga procedurregler.

För att underlätta den fria rörligheten för varor och tjänster är det av avgörande betydelse att säkerställa att registrerade varumärken hädanefter har samma rättsliga skydd i alla medlemsstaterna. Detta förhållande får emellertid inte hindra medlemsstaterna från att efter eget bedömande ge ett omfattande skydd åt sådana varumärken som är kända.

Det skydd som följer av det registrerade varumärket, vars funktion framför allt är att garantera att varumärket anger ursprunget, är absolut när det råder identitet mellan märket och tecknet och varorna eller tjänsterna. Skyddet gäller också vid likhet mellan märket och tecknet och varorna eller tjänsterna. Det är nödvändigt att tolka begreppet likhet mot bakgrund av risken för förväxling. Grundförutsättningen för skyddet är att det finns en risk för förväxling och denna måste bedömas mot bakgrund av flera faktorer, särskilt i hur hög grad märket är

känt på marknaden, den association som det använda eller registrerade märket framkallar, graden av likhet mellan märket och tecknet samt mellan de ifrågavarande varorna eller tjänsterna. Formerna för fastslående av risk för förväxling och framför allt bevisbördan skall regleras av nationella procedurregler som inte berörs av detta direktiv.

Av hänsyn till rättssäkerheten, men utan att i orimlig grad skada de intressen som innehavaren av ett äldre märke har, är det viktigt att säkerställa att denne inte längre får begära ogiltighetsförklaring samt att han inte får motsätta sig användningen av ett varumärke som är yngre än hans eget och som han i vetskap därom har tilllåtit användning av under en längre tid om inte ansökan om registrering av det yngre varumärket gjorts i ond tro.

Alla medlemsstaterna i gemenskapen är bundna av Pariskonventionen för industriellt rättsskydd. Det är nödvändigt att detta direktivs bestämmelser helt överensstämmer med bestämmelserna i Pariskonventionen. De av medlemsstaternas skyldigheter som är en följd av konventionen berörs inte av detta direktiv. Där så är lämpligt skall artikel 234, andra stycket i fördraget, tillämpas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1. *Räckvidd*

Detta direktiv skall tillämpas för varumärken avseende varor eller tjänster vilka i en medlemsstat är föremål för registrering eller ansökan om registrering som individuellt varumärke, kollektivmärke eller garanti- eller kontrollmärke, eller vilka är föremål för registrering eller ansökan om registrering hos Benelux varumärkesmyndighet eller föremål för en internationell registrering med rättsverkan i en medlemsstat.

Artikel 2. *Tecken som kan utgöra ett varumärke*

Ett varumärke kan utgöras av alla tecken som kan återges grafiskt, särskilt ord, inbegripet personnamn, figurer, bokstäver, siffror, formen på en vara eller dess förpackning, förutsatt att tecknen i fråga kan särskilja ett företags varor eller tjänster från andra företags.

Artikel 3. *Registreringshinder eller ogiltighetsgrunder*

1. Följande tecken och varumärken får inte registreras och om registrering har skett skall de kunna ogiltigförklaras:

a) Tecken som inte kan utgöra ett varumärke.
b) Varumärken som saknar särskiljningsförmåga.
c) Varumärken som endast består av tecken eller upplysningar vilka i handeln visar varornas eller tjäns-

ternas art, kvalitet, kvantitet, avsedda användning, värde, geografiska ursprung, tiden för deras framställande eller andra egenskaper hos varorna eller tjänsterna.

d) Varumärken som endast består av tecken eller upplysningar vilka i det dagliga språkbruket eller enligt branschens vedertagna handelsbruk kommit att bli en sedvanlig beteckning för varan eller tjänsten.

e) Tecken som endast består av
- en form som följer av varans art, eller
- en form på en vara som krävs för att uppnå ett tekniskt resultat, eller
- en form som ger varan ett betydande värde.

f) Varumärken som strider mot allmän ordning eller mot allmänna moralbegrepp.

g) Varumärken som är ägnade att vilseleda allmänheten t ex med avseende på varans eller tjänstens art, kvalitet eller geografiska ursprung.

h) Varumärken som inte har godkänts av behöriga myndigheter och som skall vägras registrering eller ogiltigförklaras i enlighet med artikel 6 *ter* i Pariskonventionen för industriellt rättsskydd, i fortsättningen kallad ”Pariskonventionen”.

2. En medlemsstat kan bestämma att ett varumärke inte skall registreras eller, om det redan är registrerat, att det skall kunna förklaras ogiltigt i följande fall:

a) Om användningen av varumärket kan förbjudas med stöd av andra lagbestämmelser än medlemsstatens eller gemenskapens varumärkeslagstiftning.

b) Om varumärket omfattar ett tecken av högt symbolvärde, särskilt en religiös symbol.

c) Om varumärket innehåller andra tecken, emblem eller vapen än de som nämns i artikel 6 *ter*, Pariskonventionen, och som är av allmänt intresse, under förutsättning att vederbörande myndigheter inte givit tillstånd till dess registrering i enlighet med medlemsstatens lagstiftning.

d) Om ansökan om registrering av varumärket gjorts i ont uppsåt av den sökande.

3. Ett varumärke skall inte vägras registrering eller ogiltigförklaras med stöd av punkt 1 b, c eller d, om det före tidpunkten för registreringsansökan och som en följd av det bruk som har gjorts av det har förvärvat särskiljningsförmåga. En medlemsstat kan dessutom besluta att denna bestämmelse skall gälla även då särskiljningsförmågan har förvärvats efter tidpunkten för registreringsansökan eller tidpunkten för registreringen.

4. En medlemsstat kan med avsteg från punkterna 1, 2 och 3 bestämma att registreringshinder eller grunder för ogiltighetsförklaring gällande i den staten före ikraftträdandet av detta direktivs tvingande bestämmelser skall gälla för ansökan om varumärke som gjorts före den tidpunkten.

Artikel 4. *Ytterligare registreringshinder eller ogiltighetsgrunder med avseende på konflikter med äldre rätttigheter*

1. Ett varumärke skall inte registreras eller om det är registrerat skall det kunna ogiltigförklaras

a) om det är identiskt med ett äldre varumärke och de varor eller tjänster som varumärket har ansökts eller registrerats för är identiska med de varor eller tjänster för vilka det äldre varumärket är skyddat,
b) om det på grund av sin identitet eller likhet med det äldre varumärket och identiteten eller likheten mellan de varor eller tjänster som täcks av varumärkena föreligger en risk att allmänheten förväxlar dem, inbegripet risken för att varumärket associeras med det äldre varumärket.

2. Med äldre varumärken i punkt 1 avses

a) följande kategorier av varumärken för vilka ansökan om registrering gjorts tidigare än ansökan om registrering av varumärket ifråga, med vederbörlig hänsyn tagen till de anspråk som kan göras på företrädesrätt för dessa varumärken:
i) EG-varumärken,
ii) varumärken som har registrerats i medlemsstat eller, vad avser Belgien, Luxemburg eller Nederländerna, hos Benelux varumärkesmyndighet,
iii) varumärken som blivit föremål för en internationell registrering med rättsverkan i medlemsstaten ifråga,
b) EG-varumärken som i enlighet med förordningen om EG-varumärken gör befogat anspråk på anciennitet gentemot ett varumärke i a ii och a iii även om det senare varumärket inte har vidmakthållits eller innehavaren inte förnyat registreringen,
c) ansökan om varumärken nämnda i a och b under förutsättning av deras registrering,
d) varumärken som, vid tidpunkten för ansökan om registrering eller, i förekommande fall, vid tidpunkten för begäran om företrädesrätt med avseende på ansökan om registrering av varumärket, är välkända i en medlemsstat, i den betydelse som ges ordet ”välkänt” i artikel 6a i Pariskonventionen.

3. Ett varumärke skall inte heller registreras eller, om det är registrerat, skall det kunna ogiltigförklaras om det är identiskt med, eller liknar ett äldre EG-varumärke enligt punkt 2, och det avses bli registrerat för eller har registrerats för varor eller tjänster som inte liknar dem för vilka det äldre EG-varumärket är registrerat, om det äldre EG-varumärket är känt i gemenskapen och användningen av det yngre varumärket utan skälig anledning skulle dra otillbörlig fördel av eller vara till förfång för det äldre EG-varumärkets särskiljningsförmåga eller renommé.

4. En medlemsstat kan vidare besluta att ett varumärke inte skall registreras

eller, om det är registrerat, skall kunna ogiltigförklaras i följande fall:

a) Om varumärket är identiskt med, eller liknar ett äldre nationellt varumärke enligt punkt 2 och det avses bli registrerat för eller redan har registrerats för varor och tjänster som inte liknar dem för vilka det äldre varumärket är registrerat, om det äldre varumärket är känt i medlemsstaten ifråga och användningen av det yngre varumärket utan skälig anledning skulle dra otillbörlig fördel av eller vara till förfång för det äldre varumärkets särskiljningsförmåga eller renommé.

b) Om rätten till ett oregistrerat varumärke eller till ett annat i förvärvsverksamhet använt tecken har förvärvats före tidpunkten för ansökan om registrering av det yngre märket eller före tidpunkten för den företrädesrätt som åberopats till stöd för ansökan om registrering av det yngre märket och om det oregistrerade varumärket eller tecknet ger innehavaren rätt att förbjuda användningen av det yngre varumärket.

c) Om användningen av ett varumärke kan förbjudas med stöd av en annan äldre rättighet än de rättigheter som sägs i punkterna 2 och 4 b och särskilt

i) rätten till ett namn,

ii) rätten till egen bild,

iii) en upphovsrätt,

iv) en industriell rättighet.

d) Om varumärket är identiskt med eller liknar ett äldre kollektivmärke till vilket var knutet en rätt som gått ut högst tre år före tidpunkten för ansökan.

e) Om varumärket är identiskt med eller liknar ett äldre garanti- eller kontrollmärke till vilket var knutet en rätt som gått ut inom en tid som fastställts av medlemsstaten ifråga före tidpunkten för ansökan.

f) Om varumärket är identiskt med eller liknar ett äldre varumärke som registrerats för identiska eller liknande varor och tjänster och till vilka var knutna en rätt som på grund av bristande förnyelse har upphört högst två år före ansökan, förutsatt att innehavaren av det äldre varumärket inte gett sitt tillstånd till registreringen av det yngre varumärket eller inte använt sitt varumärke.

g) Om varumärket kan förväxlas med ett märke som användes i utlandet vid tidpunkten för ansökan och som fortfarande används där, under förutsättning att sökande vid tidpunkten för ansökan var i ont uppsåt.

5. Medlemsstaterna kan om det är lämpligt tillåta att varumärket inte skall vägras registrering eller ogiltigförklaras om innehavaren av det äldre varumärket eller den äldre rättigheten ger sitt medgivande till registreringen av det yngre varumärket.

6. En medlemsstat kan med avvikelse från punkterna 1–5 bestämma att de registreringshinder eller ogiltighetsgrunder som gällde i den staten före ikraftträdandet av detta direktivs tvingande bestämmelser skall gälla för

varumärken för vilka ansökan gjorts före den tidpunkten.

Artikel 5. *Rättigheter som är knutna till ett varumärke*

1. Det registrerade varumärket ger innehavaren en ensamrätt. Innehavaren har rätt att förhindra tredje man, som inte har hans tillstånd, att i näringsverksamhet använda

a) tecken som är identiska med varumärket med avseende på de varor och tjänster som är identiska med dem för vilka varumärket är registrerat,
b) tecken som på grund av sin identitet eller likhet med varumärket och identiteten eller likheten hos de varor och tjänster som täcks av varumärket och tecknet kan leda till förväxling hos allmänheten, inbegripet risken för association mellan tecknet och varumärket.

2. En medlemsstat kan också besluta att innehavaren skall ha rätt att förhindra tredje man, som inte har hans tillstånd, från att i näringsverksamhet använda ett tecken som är identiskt med eller liknar varumärket med avseende på varor och tjänster av annan art än dem för vilka varumärket är registrerat, om detta är känt i den medlemsstaten och om användningen av tecknet utan skälig anledning drar otillbörlig fördel av eller är till förfång för varumärkets särskiljningsförmåga eller renommé.

3. Bl.a. kan följande förbjudas enligt punkterna 1 och 2:

a) Att anbringa tecknet på varor eller deras förpackning.
b) Att utbjuda varor till försäljning, marknadsföra dem eller lagra dem för dessa ändamål eller utbjuda eller tillhandahålla tjänster under tecknet.
c) Att importera eller exportera varor under tecknet.
d) Att använda tecknet på affärshandlingar och i reklam.

4. Om en medlemsstats bestämmelser inte gör det möjligt att förbjuda användningen av ett tecken enligt vad som nämns i punkterna 1 b eller 2 före ikraftträdandet av detta direktivs tvingande bestämmelser, kan den fortsatta användningen av tecknet inte förhindras med stöd av de rättigheter som är knutna till varumärket.

5. Punkterna 1–4 skall inte beröra en medlemsstats bestämmelser om skydd mot användning av ett tecken för annat ändamål än att särskilja varor eller tjänster, om användning av tecknet ifråga utan skälig anledning drar otillbörlig fördel av eller är till förfång för varumärkets särskiljningsförmåga eller renommé.

Artikel 6. *Begränsningar av ett varumärkes rättsverkan*

1. Varumärket ger inte innehavaren rätt att förhindra tredje man att i näringsverksamhet använda

a) sitt eget namn eller adress,
b) uppgifter om varornas eller tjänsternas art, kvalitet, kvantitet, avsedda ändamål, värde, geografis-

ka ursprung, tidpunkten för framställandet eller andra egenskaper,

c) varumärket om det är nödvändigt för att ange en varas eller tjänsts avsedda ändamål, särskilt som tillbehör eller reservdel, förutsatt att tredje man handlar i enlighet med god affärssed.

2. Varumärket ger inte innehavaren rätt att förbjuda tredje man att i näringsverksamhet använda en äldre rättighet som endast gäller i ett avgränsat geografiskt område om rättigheten erkänns av den ifrågavarande medlemsstatens lagstiftning samt används inom gränserna för det territorium i vilket den är erkänd.

Artikel 7. *Konsumtion av de rättigheter som är knutna till ett varumärke*

1. Ett varumärke ger inte innehavaren rätt att förbjuda användningen av varumärket för varor som av innehavaren eller med hans samtycke har förts ut på marknaden under varumärket inom gemenskapen.

2. Punkt 1 skall inte gälla när innehavaren har skälig grund att motsätta sig fortsatt marknadsföring av varorna, särskilt när varornas beskaffenhet har förändrats eller försämrats efter att de har förts ut på marknaden.

Artikel 8. *Licens*

1. Det kan ges licens för ett varumärke för en del eller alla de varor eller tjänster för vilka det är registrerat samt för hela eller del av medlemsstatens territorium. En licens kan vara exklusiv eller icke-exklusiv.

2. Innehavaren av ett varumärke kan åberopa de till varumärket knutna rättigheterna gentemot en licenstagare som överträder en bestämmelse i licensavtalet med avseende på licensens giltighetstid, den av registreringen skyddade formen under vilket varumärket får användas, arten av de varor eller tjänster för vilka licensen är utfärdad, området inom vilket varumärket får användas eller kvaliteten på de av licenstagaren tillverkade varorna eller tillhandahållna tjänsterna.

Artikel 9. *Begränsningar till följd av passivitet*

1. Om innehavaren av ett i artikel 4.2 nämnt äldre varumärke har funnit sig i att ett yngre varumärke, som är registrerat i en medlemsstat, har använts i medlemsstaten under fem år i följd och han har varit medveten om det, har han inte längre rätt att med åberopande av det äldre varumärket begära att det yngre varumärket skall ogiltigförklaras eller motsätta sig att det används med avseende på de varor eller tjänster för vilka det har brukats, förutsatt att ansökan om registrering av det yngre varumärket inte har gjorts i ond tro.

2. En medlemsstat kan bestämma att punkt 1 skall gälla mutatis mutandis för innehavaren av ett i artikel 4.4 a nämnt äldre varumärke eller annan

äldre rättighet som nämns i artikel 4.4 b eller c.

3. I de fall som nämns i punkterna 1 och 2 har innehavaren av ett yngre registrerat varumärke inte rätt att motsätta sig användningen av den äldre rättigheten, även om den inte längre kan åberopas gentemot det yngre varumärket.

Artikel 10. *Bruk av varumärken*

1. Om innehavaren av varumärket inte inom fem år efter det att registreringsförfarandet avslutats har gjort verkligt bruk av varumärket i medlemsstaten för de varor eller tjänster för vilka det registrerats, eller om sådant bruk inte skett under fem år i följd, skall varumärket bli föremål för de sanktioner som bestäms i detta direktiv, under förutsättning att det inte finns giltiga skäl till att varumärket inte använts.

2. Även det följande utgör bruk enligt punkt 1:

a) Användning av varumärket i en form som skiljer sig i detaljer vilka inte förändrar märkets särskiljande egenskaper så som det registrerats.
b) Anbringandet i medlemsstaten ifråga av varumärket på varor eller deras emballage endast för exportändamål.

3. Varje användning av ett varumärke med tillstånd av innehavaren eller en person som är behörig att använda kollektiv-, garanti- eller kontrollmärke skall anses utgöra bruk av innehavaren.

4. Om ett varumärke registrerats före tidpunkten för ikraftträdandet av detta direktivs tvingande bestämmelser i medlemsstaten ifråga gäller följande:

a) Om en bestämmelse som gäller före tidpunkten ifråga föreskriver sanktioner mot ett varumärke som inte använts under en sammanhängande period skall den i punkt 1 nämnda femårsperioden anses ha börjat löpa vid samma tid som den redan påbörjade perioden under vilken varumärket inte använts.
b) Om ingen bestämmelse om användning trätt i kraft före tidpunkten ifråga, skall de i punkt 1 nämnda femårsperioderna anses börja löpa tidigast från den tidpunkten.

Artikel 11. *Rättsliga eller administrativa sanktioner vid bristande användning av ett varumärke*

1. Ett varumärke får inte ogiltigförklaras med åberopande av att det står i konflikt med ett äldre varumärke om det sistnämnda inte uppfyller kraven på användning i artikel 10.1–10.3 eller, i förekommande fall, i artikel 10.4.

2. En medlemsstat får bestämma att registrering av ett varumärke inte får vägras med åberopande av att det står i konflikt med ett äldre varumärke, om det sistnämnda inte uppfyller kraven på användning i artikel 10.1–10.3

eller, i förekommande fall, i artikel 10.4.

3. Om ett genkäromål om upphävande av registrering görs, får en medlemsstat bestämma, utan hinder av tilllämpningen av artikel 12, att ett varumärke inte med framgång kan åberopas i ett mål om intrång om det efter invändning från en part slås fast att varumärket kan hävas i enlighet med artikel 12.1.

4. Om det äldre varumärket har använts endast för en del av de varor eller tjänster för vilka det registrerats, skall det vid tillämpning av punkterna 1, 2 och 3 anses vara registrerat endast för den delen av varorna eller tjänsterna.

Artikel 12. *Grunder för upphävande*

1. Ett varumärke skall kunna upphävas om det inom en sammanhängande femårsperiod utan giltiga skäl inte har tagits i verkligt bruk i medlemsstaten ifråga för de varor eller tjänster för vilka det registrerats. Emellertid kan ingen kräva att varumärket skall upphävas om varumärket har tagits i verkligt bruk eller dess bruk återupptagits under tiden mellan utgången av femårsperioden och ansökan om upphävande. Om bruket av varumärket påbörjas eller återupptas inom en tremånadersperiod före ansökan om upphävande, och denna tremånadersperiod inleds tidigast vid utgången av den sammanhängande femårsperiod under vilken märket inte använts, skall emellertid användningen lämnas utan avseende om förberedelserna för att inleda eller återuppta den vidtogs först efter det att innehavaren fick kännedom om att en ansökan om upphävande kunde komma att göras.

2. Ett varumärke skall också kunna bli föremål för upphävande om det, efter den dag då det registrerades,

a) som ett resultat av innehavarens verksamhet eller passivitet, har blivit en allmän beteckning i handeln för en vara eller tjänst för vilket det är registrerat,
b) som ett resultat av det bruk innehavaren gjort av varumärket eller den användning till vilken innehavaren gett sitt tillstånd med avseende på varorna eller tjänsterna för vilka det är registrerat, kan komma att vilseleda allmänheten, särskilt vad gäller varornas eller tjänsternas art, kvalitet eller geografiska ursprung.

Artikel 13. *Registreringshinder eller grunder för upphävande eller ogiltighetsförklaring avseende endast en del av varorna eller tjänsterna*

I de fall då registreringshinder eller grunder för upphävande eller ogiltighetsförklaring föreligger endast för en del av de varor eller tjänster för vilka varumärket har ansökts eller registrerats, skall vägran att registrera, upphäva eller ogiltigförklara varumärket endast avse dessa varor eller tjänster.

Artikel 14. *Beslut i efterhand om ogiltighetsförklaring eller upphävande av ett varumärke*

Om anciennitet för ett äldre varumärke som inte har vidmakthållits eller som inte förnyats åberopas för ett EG-varumärke, kan det i efterhand beslutas om ogiltighetsförklaring eller upphävande av det äldre varumärket.

Artikel 15. *Särskilda bestämmelser för kollektivmärken, garantimärken och kontrollmärken*

1. Utan hinder av artikel 4 kan medlemsstater, vilkas bestämmelser tillåter registrering av kollektivmärken, garanti- eller kontrollmärken, bestämma att sådana märken inte skall registreras, eller att de skall upphävas eller ogiltigförklaras, med stöd av ytterligare grunder än de som nämns i artiklarna 3 och 12 i de fall dessa märkens funktion kräver det.

2. Oberoende av artikel 3.1 c kan en medlemsstat bestämma att tecken eller upplysningar, som i handeln kan ange varornas eller tjänsternas geografiska ursprung, får utgöra kollektiv-, garanti- eller kontrollmärken. Ett sådant märke ger inte innehavaren rätt att förbjuda tredje man att i näringsverksamhet använda sådana tecken eller upplysningar, förutsatt att han brukar dem i överensstämmelse med god affärssed. I synnerhet får ett sådant märke inte åberopas gentemot en tredje man som har rätt att använda ett geografiskt namn.

Artikel 16. *Nationella bestämmelser som skall antas för att följa detta direktiv*

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 28 december 1991. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

2. På förslag av kommissionen kan rådet med kvalificerad majoritet besluta att skjuta upp tidpunkten i punkt 1 till senast den 31 december 1992.

3. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 17. *Mottagare*

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken [Avdelning I–II]

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 235 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, och

med beaktande av följande:

En harmonisk utveckling av de ekonomiska aktiviteterna bör främjas i hela gemenskapen, liksom en fortsatt och balanserad tillväxt genom förverkligandet av en väl fungerande inre marknad med villkor som motsvarar de på en nationell marknad. För att kunna förverkliga en sådan marknad och stärka dess enhetlighet, krävs det inte bara att hindren för den fria rörligheten för varor och tjänster avskaffas och att det införs en ordning som säkerställer att konkurrensen inte snedvrids, utan också att de rättsliga förhållandena är sådana att företagen utan dröjsmål kan anpassa tillverkningen och distributionen av varor eller tillhandahållandet av tjänster till gemenskapens förhållanden. Bland de medel som företagen bör ha tillgång till för att kunna genomföra detta, återfinns varumärken som gör det möjligt att särskilja företags varor och tjänster på samma sätt inom hela gemenskapen, oavsett gränser.

En gemenskapsåtgärd som förefaller vara nödvändig för att de ovan nämnda målen skall kunna uppnås är att skapa en gemenskapsordning för varumärken som innebär att företag genom ett enda förfarande kan förvärva gemenskapsvarumärken som åtnjuter samma skydd och får rättsverkan i hela gemenskapen. Principen om gemenskapsvarumärkens enhetliga karaktär skall gälla om inget annat sägs i denna förordning.

Tillnärmning av nationell lagstiftning är inte tillräckligt för att avskaffa det hinder i form av territoriell begränsning av de rättigheter som medlemsstaternas respektive lagstiftning ger varumärkesinnehavare. För att företagen skall ha möjlighet att bedriva sin verksamhet utan begränsningar på hela den gemensamma marknaden krävs det att det införs varumärken som regleras med hjälp av enhetliga gemenskapsbestämmelser vilka är direkt tillämpliga i alla medlemsstater.

Eftersom fördraget inte innehåller särskilda befogenheter för att skapa sådana rättsakter, bör artikel 235 i fördraget tillämpas.

Gemenskapsbestämmelser om varumärken kan dock inte ersätta med-

lemsstaternas varumärkeslagar. Det förefaller i själva verket inte vara rimligt att företagen skall vara skyldiga att ansöka om att deras varumärken registreras som gemenskapsvarumärken, eftersom nationella varumärken även i fortsättningen kommer att vara nödvändiga för de företag som inte vill att deras varumärken skall vara skyddade på gemenskapsnivå.

Rätten till ett gemenskapsvarumärke kan endast förvärvas genom registrering och sådan skall vägras särskilt om varumärket saknar särskiljningsförmåga, om det är olagligt eller om äldre rättigheter hindrar registrering.

Det skydd som följer av gemenskapsvarumärket, vars funktion framförallt är att garantera att varumärket anger ursprunget, är absolut om det råder identitet mellan varumärket och kännetecknet och mellan varorna eller tjänsterna. Skyddet gäller också vid likhet mellan varumärket och kännetecknet och mellan varorna eller tjänsterna. Begreppet likhet bör tolkas i förhållande till risken för förväxling. En särskild förutsättning för skydd är att det finns en risk för förväxling. Denna risk måste bedömas mot bakgrund av en lång rad faktorer, särskilt i hur hög grad varumärket är känt på marknaden, den association som det använda eller registrerade kännetecknet framkallar, graden av likhet mellan varumärket och kännetecknet samt mellan de ifrågavarande varorna eller tjänsterna.

Det följer av principen om fri rörlighet för varor att innehavaren av ett gemenskapsvarumärke inte skall ha rätt att förbjuda att tredje man använder det när det gäller varor som har satts i omlopp inom gemenskapen med detta varumärke, antingen av innehavaren själv eller med dennes medgivande, om det inte finns väl grundade skäl för innehavaren att motsätta sig fortsatt marknadsföring av varorna.

Det är endast berättigat att skydda gemenskapsvarumärken och att skydda äldre registrerade varumärken mot gemenskapsvarumärken i den utsträckning som dessa varumärken faktiskt används.

Ett gemenskapsvarumärke bör kunna anses som ett särskilt förmögenhetsobjekt utan samband med det företag vars varor och tjänster det betecknar. Varumärket bör därför kunna överlåtas under förutsättning att allmänheten inte vilseleds genom överlåtelsen. Det bör vidare kunna ställas som säkerhet till förmån för tredje man eller bli föremål för licenser.

Det behövs en administrativ ordning på gemenskapsnivå för att de varumärkesbestämmelser som införs genom denna förordning skall kunna tillämpas på alla varumärken. Det är därför nödvändigt att det, inom ramen för gemenskapens nuvarande institutionella struktur och fördelning av befogenheter upprättas en byrå för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller) som tekniskt sett är självständig och som är tillräckligt oberoende i rättsligt, administrativt och ekonomiskt hänseende. Av denna anledning

är det nödvändigt och lämpligt att byrån får ställning som ett gemenskapsorgan som är juridisk person och med de genomförandebefogenheter som anges i denna förordning, inom ramen för gemenskapsrätten och utan att det påverkar de befogenheter som gemenskapens institutioner har.

Det är nödvändigt att säkerställa att de parter som berörs av de beslut som fattas av byrån åtnjuter ett rättsligt skydd som är anpassat till varumärkesrättens särskilda karaktär. För detta ändamål bör granskarnas och de olika enheternas beslut kunna överklagas. Om den enhet vars beslut det förs talan mot inte ändrar sitt beslut bör den överlämna frågan till byråns överklagandenämnd för beslut. Beslut fattade av överklagandenämnden skall i sin tur kunna överklagas till Europeiska gemenskapernas domstol, som skall ha behörighet att såväl ogiltigförklara som ändra det beslut mot vilket talan förts.

Enligt rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas första instansrätt, ändrat genom beslut 93/350/Euratom, EKSG, EEG(5), utövar denna som första instans de befogenheter som tillagts Europeiska gemenskapernas domstol enligt fördragen om upprättandet av gemenskaperna, särskilt när det gäller talan som väcks enligt artikel 173 andra stycket i EG-fördraget, och enligt de rättsakter som antagits för att genomföra fördragen, om inte annat föreskrivs i den rättsakt som upprättar ett gemenskapsrättsligt organ. Den behörighet som genom denna förordning tilläggs Europeiska gemenskapernas domstol att ogiltigförklara och ändra besluten av överklagandenämnden bör därför utövas i första instans av första instansrätten i enlighet med nämnda beslut.

För att förstärka skyddet för gemenskapsvarumärken bör medlemsstaterna med beaktande av sina egna nationella system utse så få nationella domstolar i första och andra instans som möjligt, vilka skall ha behörighet att ta upp frågor om intrång i och giltighet av gemenskapsvarumärken.

Det är absolut nödvändigt att de beslut som avser giltighet av och intrång i gemenskapsvarumärken får rättsverkan i och omfattar hela gemenskapen eftersom det är det enda sättet att förhindra motstridiga beslut från domstolarna och byrån och för att säkerställa den enhetliga karaktären hos gemenskapsvarumärkena.

Bestämmelserna i Brysselkonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område bör tillämpas i alla mål rörande gemenskapsvarumärken, om inte annat anges i denna förordning.

I mål mellan samma parter avseende samma sak rörande ett gemenskapsvarumärke och parallella nationella varumärken bör motstridiga avgöranden undvikas. När talan väcks i flera fall i en och samma medlemsstat bör därför medlen för att uppnå detta syfte sökas i de nationella rättegångsreglerna, vilka inte påverkas av denna för-

ordning, men om talan väcks i flera fall i olika medlemsstater, synes de bestämmelser som bygger på bestämmelserna i den ovannämnda Bryssel-konventionen om litispendens och konnexitet vara lämpliga.

För att säkerställa att byrån är fullständigt oberoende och självständig får det anses nödvändigt att den ges en egen budget vars intäkter huvudsakligen härrör från avgifter att betalas av dem som använder systemet. Gemenskapens budgetförfarande bör emellertid tillämpas när det gäller anslag från Europeiska gemenskapernas allmänna budget. Vidare bör räkenskaperna granskas av revisionsrätten.

För att kunna tillämpa förordningen bör det fastställas bestämmelser för genomförandet särskilt när det gäller antagande och ändring av en avgiftsförordning och tillämpningsföreskrifterna. Sådana bestämmelser bör antas av kommissionen biträdd av en kommitté som består av företrädare för medlemsstaterna i enlighet med de förfaranderegler som fastställs i artikel 2, förfarande III variant b) i rådets beslut 87/373/EEG av den 13 juli 1987 om närmare villkor för utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Avdelning I. Allmänna bestämmelser

Artikel 1. *Gemenskapsvarumärke*

1. Varumärken för varor eller tjänster som registrerats i enlighet med bestämmelserna i denna förordning kallas i fortsättningen ”gemenskapsvarumärken”.

2. Ett gemenskapsvarumärke skall ha en enhetlig karaktär. Det skall ha samma rättsverkan i hela gemenskapen: det får inte registreras, överlåtas eller avstås ifrån eller bli föremål för beslut om upphävande av innehavarens rättigheter eller förklaras ogiltigt, inte heller får dess användning förbjudas om det inte gäller för hela gemenskapen. Denna princip skall gälla om inte annat föreskrivs i denna förordning.

Artikel 2. *Byrån*

En byrå för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller), i fortsättningen kallad ”byrån”, upprättas härmed.

Artikel 3. *Rättslig handlingsförmåga*

Med juridiska personer skall i denna förordning avses företag, samfund eller annan juridisk enhet som enligt den lag som reglerar dess ställning har rätt att i eget namn inneha rättigheter och skyldigheter av samtliga slag, att ingå avtal eller utöva andra rättshand-

lingar och föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Avdelning II. Bestämmelser om varumärken

Avsnitt 1. Definition och förvärv av gemenskapsvarumärke

Artikel 4. *Kännetecken som kan utgöra ett gemenskapsvarumärke*

Ett gemenskapsvarumärke kan utgöras av alla kännetecken som kan återges grafiskt, särskilt ord, inbegripet personnamn, figurer, bokstäver, siffror, formen på en vara eller dess utstyrsel, förutsatt att kännetecknet i fråga kan särskilja ett företags varor eller tjänster från andra företags.

Artikel 5. *Innehavare av gemenskapsvarumärken*

1. Gemenskapsvarumärken kan innehas av fysiska och juridiska personer, däribland myndigheter och andra offentliga organ, som är

a) medborgare eller hemmahörande i medlemsstaterna, eller
b) medborgare eller hemmahörande i andra stater som är anslutna till Pariskonventionen för industriellt rättsskydd, i fortsättningen kallad ”Pariskonventionen”, eller
c) medborgare eller hemmahörande i stater som inte är anslutna till Pariskonventionen men som har sitt hemvist eller säte eller som bedriver regelmässig industriell eller kommersiell verksamhet på gemenskapens territorium eller i en stat som är ansluten till Pariskonventionen, eller
d) medborgare eller hemmahörande – förutom de som anges i punkt c) – i en stat som inte är ansluten till Pariskonventionen och som enligt offentliggjorda undersökningar ger medborgare eller hemmahörande från alla medlemsstater samma skydd för varumärken som den ger sina egna medborgare och som om medborgarna i medlemsstaterna anmodas att bevisa registrering i ursprungslandet godtar registreringen av gemenskapsvarumärke som sådant bevis.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 skall statslösa personer enligt definitionen i artikel 1 i Konventionen angående statslösa personers rättsliga ställning, undertecknad i New York den 28 september 1954, och flyktingar enligt definitionen i artikel 1 i Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning, undertecknad i Genève den 28 juli 1951 och ändrad genom Protokollet angående flyktingars rättsliga ställning, undertecknat i New York den 31 januari 1967, anses som medborgare i den stat där de har sin stadigvarande bostad.

3. De som är medborgare eller hemmahörande i en stat som omfattas av punkt 1 d) skall lägga fram bevis om att det varumärke för vilket ansökan om gemenskapsvarumärke har ingivits är registrerat i ursprungsstaten, om inte varumärken som innehas av medborgare eller hemmahörande i

medlemsstaterna, enligt offentliggjorda undersökningar, kan registreras i ursprungsstaten i fråga utan att det är nödvändigt att lägga fram bevis om tidigare registrering som gemenskapsvarumärke eller som nationellt varumärke i en medlemsstat.

Artikel 6. *Förvärv av rätt till gemenskapsvarumärke*

Ett gemenskapsvarumärke förvärvas genom registrering.

Artikel 7. *Absoluta registreringshinder*

1. Följande får inte registreras:

a) Kännetecken som inte uppfyller kraven i artikel 4.
b) Varumärken som saknar särskiljningsförmåga.
c) Varumärken som endast består av kännetecken eller upplysningar vilka i handeln visar varornas eller tjänsternas art, kvalitet, kvantitet, avsedda användning, värde, geografiska ursprung, tiden för deras framställande eller andra egenskaper hos varorna eller tjänsterna.
d) Varumärken som består av endast kännetecken eller upplysningar vilka i det dagliga språkbruket eller enligt branschens vedertagna handelsbruk kommit att bli en sedvanlig beteckning för varan eller tjänsten.
e) Kännetecken som endast består av
i) en form som följer av varans art, eller
ii) en form på en vara som krävs för att uppnå ett tekniskt resultat, eller
iii) en form som ger varan ett betydande värde.
f) Varumärken som strider mot allmän ordning eller mot allmän moral.
g) Varumärken som är ägnade att vilseleda allmänheten t.ex. med avseende på varans eller tjänstens art, kvalitet eller geografiska ursprung.
h) Varumärken som inte har godkänts av behöriga myndigheter och som skall vägras registrering i enlighet med artikel 6 *ter* i Pariskonventionen.
i) Varumärken som innehåller andra kännetecken, emblem eller vapen än dem som omfattas av artikel 6 *ter* i Pariskonventionen och som är av särskilt allmänt intresse, om inte vederbörande myndigheter godkänt deras registrering.

2. Punkt 1 skall tillämpas även om registreringshindren endast finns i endast en del av gemenskapen.

3. Punkterna 1 b), c) och d) skall inte tillämpas om varumärket till följd av dess användning har uppnått en särskiljningsförmåga i fråga om de varor eller tjänster för vilka det ansöks om registrering.

Artikel 8. *Relativa registreringshinder*

1. Om innehavaren av ett äldre varumärke invänder skall det varumärke

som ansökan gäller inte kunna registreras

a) om det är identiskt med det äldre varumärket och de varor eller tjänster som varumärket har ansökts för är identiska med de varor eller tjänster för vilka det äldre varumärket är skyddat,

b) om det – på grund av att det är identiskt med eller liknar det äldre varumärket och de varor eller tjänster som omfattas av varumärkena är identiska eller är av liknande slag – föreligger en risk att allmänheten förväxlar dem inom det område där det äldre varumärket är skyddat, inbegripet risken för att varumärket associeras med det äldre varumärket.

2. Med äldre varumärken avses i punkt 1

a) följande kategorier av varumärken för vilka ansökan om registrering gjorts tidigare än ansökan om registrering av gemenskapsvarumärket, med vederbörlig hänsyn tagen till de anspråk som kan göras på prioritet för dessa varumärken:

i) Gemenskapsvarumärken.

ii) Varumärken som har registrerats i en medlemsstat eller, vad avser Belgien, Luxemburg eller Nederländerna, hos Benelux varumärkesbyrå.

iii) Varumärken som blivit föremål för en internationell registrering med rättsverkan i medlemsstaten ifråga.

b) Ansökan om varumärken som avses i punkt a) under förutsättning att de registreras.

c) Varumärken som, vid tidpunkten för ansökan om registrering som gemenskapsvarumärke eller, i förekommande fall, vid tidpunkten för begäran om prioritet med avseende på ansökan om registrering av gemenskapsvarumärket, är välkända i en medlemsstat, i den betydelse som ordet välkänt ges i artikel 6 *bis* i Pariskonventionen.

3. Efter invändning från varumärkesinnehavaren får ett varumärke inte registreras när ett ombud eller en företrädare för varumärkesinnehavaren ansöker om registrering av detta i sitt eget namn utan innehavarens medgivande om ombudet eller företrädaren inte kan visa fog för sitt handlande.

4. Efter invändning från innehavaren av ett icke registrerat varumärke eller av ett annat kännetecken som används i näringsverksamhet i mer än bara lokal omfattning, får det varumärke som ansökan avser inte registreras om och i den mån, enligt tillämplig nationell lagstiftning om detta kännetecken,

a) rätten till kännetecknet har förvärvats före tidpunkten för ansökan om registrering av gemenskapsvarumärket eller i förekommande fall tidpunkten för den prioritet som åberopas som grund för ansökan om registrering av gemenskapsvarumärket eller,

b) kännetecknet ger innehavaren rätt att förbjuda användning av ett yngre varumärke.

5. Dessutom gäller att, efter invändning från innehavaren av ett äldre va-

rumärke enligt punkt 2, det varumärke som ansökan om registrering avser inte får registreras om det är identiskt med eller liknar det äldre varumärket och avses bli registrerat för varor eller tjänster som inte liknar dem för vilka det äldre varumärket är registrerat, när – i fråga om ett äldre gemenskapsvarumärke – det är känt i gemenskapen, eller, när – i fråga om ett äldre nationellt varumärke – det är känt i medlemsstaten ifråga, och användningen av det varumärke som ansökan avser utan skälig anledning skulle dra otillbörlig fördel av eller vara till förfång för det äldre varumärkets särskiljningsförmåga eller renommé.

Avsnitt 2. Gemenskapsvarumärkens rättsverkan

Artikel 9. *Rättigheter som är knutna till ett gemenskapsvarumärke*

1. Ett gemenskapsvarumärke ger innehavaren ensamrätt. Innehavaren har rätt att förhindra tredje man som inte har hans medgivande att i näringsverksamhet använda

a) ett kännetecken som är identiskt med gemenskapsvarumärket för varor och tjänster som är identiska med dem för vilka gemenskapsvarumärket är registrerat,
b) ett kännetecken som är identiskt med eller liknar gemenskapsvarumärket om de varor eller tjänster som omfattas av varumärket är identiska med eller av liknande slag som dem som omfattas av kännetecknet, och detta kan leda till förväxling hos allmänheten, inbegripet risken för association mellan kännetecknet och varumärket,
c) ett kännetecken som är identiskt med eller liknar gemenskapsvarumärket med avseende även på varor och tjänster av annat slag än dem för vilka gemenskapsvarumärket är registrerat, om detta är känt i gemenskapen och om användningen av kännetecknet utan skälig anledning drar otillbörlig fördel av eller är till förfång för gemenskapsvarumärkets särskiljningsförmåga eller renommé.

2. Bl.a. kan följande förbjudas enligt punkt 1:

a) att anbringa kännetecknet på varor eller deras förpackning,
b) att utbjuda varor till försäljning, marknadsföra dem eller lagra dem för dessa ändamål eller utbjuda eller tillhandahålla tjänster under kännetecknet,
c) att importera eller exportera varor under kännetecknet,
d) att använda kännetecknet på affärshandlingar och i reklam.

3. De rättigheter som är knutna till gemenskapsvarumärket skall gälla i förhållande till tredje man från dagen för offentliggörandet av varumärkets registrering. Skälig ersättning får emellertid krävas beträffande handlingar som företas efter offentliggörandet av en ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke, om handlingen efter offentliggörandet av registrering av varumärket skulle vara förbjuden på grund av detta offentliggörande. Den domstol vid vilken talan

har anhängiggjorts får inte avgöra målet förrän registreringen har offentliggjorts.

Artikel 10. *Återgivande av gemenskapsvarumärken i lexikon*

Om återgivningen av ett gemenskapsvarumärke i ett lexikon, en encyklopedi eller ett liknande uppslagsverk ger intryck av att varumärket utgör en generisk benämning på varor eller tjänster för vilka varumärket är registrerat, skall utgivaren av verket på begäran av innehavaren av gemenskapsvarumärket se till att återgivningen av varumärket senast i nästa utgåva av verket åtföljs av uppgift om att det är ett registrerat varumärke.

Artikel 11. *Förbud att använda ett gemenskapsvarumärke som är registrerat i ett ombuds eller en företrädares namn*

När ett gemenskapsvarumärke är registrerat i ett ombuds eller en företrädares namn för den som innehar detta varumärke, utan innehavarens tillstånd, skall denne ha rätt att invända mot att hans ombud eller företrädare använder hans varumärke, om han inte har gett tillstånd till sådan användning, med mindre ombudet eller företrädaren kan visa fog för sitt handlande.

Artikel 12. *Begränsningar av ett gemenskapsvarumärkes rättsverkan*

Gemenskapsvarumärket ger inte innehavaren rätt att förhindra tredje man att i näringsverksamhet använda

a) sitt eget namn eller adress,
b) uppgifter om varornas eller tjänsternas art, kvalitet, kvantitet, avsedda ändamål, värde, geografiska ursprung, tidpunkten för framställandet eller andra egenskaper,
c) varumärket om det är nödvändigt för att ange en varas eller en tjänsts avsedda ändamål, särskilt som tillbehör eller reservdelar, förutsatt att tredje man handlar i enlighet med god affärssed.

Artikel 13. *Konsumtion av de rättigheter som är knutna till ett gemenskapsvarumärke*

1. Ett gemenskapsvarumärke ger inte innehavaren rätt att förbjuda användningen av varumärket för varor som av innehavaren eller med hans medgivande har släppts ut på marknaden under varumärket inom gemenskapen.

2. Punkt 1 skall inte gälla när innehavaren har skälig grund att motsätta sig fortsatt marknadsföring av varorna, särskilt när varornas beskaffenhet har förändrats eller försämrats efter att de har släppts ut på marknaden.

Artikel 14. *Kompletterande tillämpning av nationell rätt om intrång*

1. Gemenskapsvarumärkens rättsverkan skall endast fastställas utifrån bestämmelserna i denna förordning. I övrigt skall intrång i ett gemenskapsvarumärke regleras enligt nationell rätt om intrång i ett nationellt varumärke i enlighet med bestämmelserna i avdelning X.

2. Denna förordning skall inte hindra att talan väcks om ett gemenskapsvarumärke på grundval av medlemsstaternas bestämmelser om bl.a. skadeståndsansvar och illojal konkurrens.

3. Tillämpliga förfaranderegler skall bestämmas i enlighet med avdelning X.

Avsnitt 3. Bruk av gemenskapsvarumärken

Artikel 15. *Bruk av gemenskapsvarumärken*

1. Om innehavaren av varumärket inte inom fem år efter registrering har gjort verkligt bruk av gemenskapsvarumärket i gemenskapen för de varor eller tjänster för vilka det registrerats, eller om sådant bruk inte skett inom en period av fem år i följd, skall gemenskapsvarumärket bli föremål för de sanktioner som bestäms i denna förordning, under förutsättning att det inte finns skälig grund för att gemenskapsvarumärket inte använts.

2. Med sådant bruk som avses i punkt 1 likställs
a) att gemenskapsvarumärket används i en form som skiljer sig i detaljer vilka inte förändrar märkets egenartade karaktär så som det registrerats,
b) att gemenskapsvarumärket i gemenskapen anbringas på varor eller deras emballage endast för exportändamål.

3. Bruk av gemenskapsvarumärket med innehavarens medgivande skall anses utgöra bruk av innehavaren.

Avsnitt 4. Gemenskapsvarumärken som förmögenhetsobjekt

Artikel 16. *Gemenskapsvarumärkens likställighet med nationella varumärken*

1. Om annat inte följer av artiklarna 17 24 skall ett gemenskapsvarumärke som förmögenhetsobjekt i sin helhet och för hela gemenskapsområdet anses som ett nationellt varumärke som registrerats i den medlemsstat i vilken enligt registret över gemenskapsvarumärken
a) innehavaren har sitt säte eller sitt hemvist vid tidpunkten ifråga, eller
b) om punkt a) inte är tillämplig, innehavaren har ett driftsställe vid tidpunkten i fråga.

2. I andra fall än de som anges i punkt 1 skall den i punkt 1 angivna medlemsstaten vara den medlemsstat i vilken byrån har sitt säte.

3. Om två eller flera personer är införda i registret över gemenskapsvarumärken som gemensamma innehavare, skall punkt 1 gälla den av innehavarna som nämns först. Kan punkt 1 inte tillämpas på denna innehavare, skall den gälla för de därefter upptagna gemensamma innehavaren i den ordning som de nämns. Kan punkt 1 inte tillämpas på någon av de gemensamma innehavarna skall punkt 2 tillämpas.

Artikel 17. *Överlåtelse*

1. Ett gemenskapsvarumärke får, oavsett om företaget överlåts, överlåtas för alla eller en del av de varor eller tjänster för vilka det är registrerat.

2. En överlåtelse av ett företag i sin helhet skall innefatta överlåtelse av gemenskapsvarumärket utom när det, i enlighet med den lag som skall tillämpas på överlåtelsen, föreligger ett avtal om det motsatta eller om detta klart framgår av omständigheterna. Denna bestämmelse skall tillämpas när det föreligger en avtalsenlig förpliktelse att överlåta företaget.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 skall en överlåtelse av gemenskapsvarumärket ske skriftligen och undertecknas av de avtalsslutande parterna, förutom när överlåtelsen är en följd av ett beslut av en domstol; i annat fall är överlåtelsen ogiltig.

4. Om det klart framgår av överlåtelsehandlingarna att gemenskapsvarumärket på grund av överlåtelsen kommer att kunna vilseleda allmänheten, särskilt angående arten, kvaliteten eller det geografiska ursprunget hos de varor och tjänster för vilka det är registrerat, skall byrån inte registrera överlåtelsen med mindre förvärvaren ger sitt medgivande till att begränsa registreringen av gemenskapsvarumärket till de varor och tjänster för vilka det inte är vilseledande.

5. En överlåtelse skall införas i registret och offentliggöras på begäran av en av parterna.

6. Innan överlåtelsen har införts i registret kan förvärvaren inte göra gällande de rättigheter som uppstår genom gemenskapsvarumärkets registrering.

7. Om det i förhållande till byrån finns frister som skall iakttas kan förvärvaren avge de förklaringar som behövs till denna så snart registreringsansökan om överlåtelsen har ingivits till byrån.

8. Alla handlingar som i enlighet med artikel 77 skall ställas till innehavaren av gemenskapsvarumärket skall adresseras till den person som är registrerad som innehavare.

Artikel 18. *Överlåtelse av ett varumärke som är registrerat i ett ombuds namn*

Om ett gemenskapsvarumärke har registrerats för ett ombud eller en företrädare för innehavaren utan dennes tillstånd skall innehavaren ha rätt att begära att registreringen överlåts till

honom om inte ombudet eller företrädaren visar fog för sitt handlande.

Artikel 19. *Sakrätt*

1. Ett gemenskapsvarumärke kan utan samband med företaget ställas som säkerhet eller bli föremål för en begränsad sakrätt.

2. På begäran av en av parterna skall de rättigheter som avses i punkt 1 bli införda i registret och offentliggöras.

Artikel 20. *Exekutiva åtgärder*

1. Ett gemenskapsvarumärke kan bli föremål för exekutiva åtgärder.

2. När det gäller exekutiva åtgärder som avser ett gemenskapsvarumärke skall de domstolar och myndigheter i den medlemsstat som anges i artikel 16 ha exklusiv behörighet.

3. På begäran av en av parterna skall en exekutiv åtgärd bli införd i registret och offentliggöras.

Artikel 21. *Konkurs och liknande förfaranden*

1. Till dess att för medlemsstaterna gemensamma bestämmelser träder i kraft på detta område kan ett gemenskapsvarumärke endast ingå i en konkurs eller liknande förfaranden i den medlemsstat där ett sådant förfarande först har inletts enligt nationell lagstiftning eller enligt de konventioner som skall tilllämpas på området.

2. När ett gemenskapsvarumärke ingår i en konkurs eller ett liknande förfarande skall detta på begäran av den behöriga nationella myndigheten införas i registret och offentliggöras.

Artikel 22. *Licens*

1. Ett gemenskapsvarumärke kan bli föremål för licens för en del av eller alla de varor eller tjänster för vilka det är registrerat samt för hela eller viss del av gemenskapen. En licens kan vara exklusiv eller icke-exklusiv.

2. Innehavaren av ett gemenskapsvarumärke kan åberopa de till varumärket knutna rättigheterna gentemot en licenstagare som överträder en bestämmelse i licensavtalet med avseende på licensens giltighetstid, den av registreringen skyddade formen som varumärket får använda, arten av de varor eller tjänster för vilka licensen är utfärdad, området inom vilket varumärket får användas eller kvaliteten på de av licenstagaren tillverkade varorna eller tillhandahållna tjänsterna.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i licensavtalet kan licenstagaren väcka talan om intrång i gemenskapsvarumärket endast om dess innehavare lämnar sitt medgivande till detta. Innehavaren av en exklusiv licens får dock väcka sådan talan om innehavaren av varumärket inte själv väcker talan om intrång i va-

rumärket inom skälig tid efter underrättelse härom.

4. En licenstagare skall äga rätt att intervenera i det mål om intrång som innehavaren av gemenskapsvarumärket har inlett för att kunna erhålla skadestånd för den skada som han lidit.

5. På begäran av en av parterna skall uppgift om upplåtelse eller överlåtelse av en licens för ett gemenskapsvarumärke införas i registret och offentliggöras.

Artikel 23. *Rättsverkan i förhållande till tredje man*

1. De rättshandlingar angående ett gemenskapsvarumärke som anges i artiklarna 17, 19 och 22 skall inte äga rättsverkan i förhållande till tredje man i samtliga medlemsstater förrän efter de införts i registret. Emellertid skall en sådan rättshandling äga rättsverkan i förhållande till tredje man, innan den införts i registret, om denne har förvärvat rättigheter till varumärket efter det att rättshandlingen ägde rum men han kände till rättshandlingen vid tiden för rättigheternas förvärvande.

2. Punkt 1 skall inte tillämpas på en person som förvärvar ett gemenskapsvarumärke eller en rättighet till ett gemenskapsvarumärke genom att ett företag i sin helhet överlåts eller genom en annan generell övergång.

3. De i artikel 20 angivna rättshandlingarnas rättsverkan i förhållande till tredje man skall bestämmas av lagstiftningen i den medlemsstat som följer av artikel 16.

4. Till dess att för medlemsstaterna gemensamma bestämmelser om konkurs träder i kraft skall rättsverkan i förhållande till tredje man i en konkurs eller ett liknande förfarande bestämmas av lagstiftningen i den medlemsstat där ett sådant förfarande först har inletts enligt nationell lagstiftning eller enligt de konventioner som skall tillämpas på området.

Artikel 24. *Ansökan om gemenskapsvarumärke som förmögenhetsobjekt*

Artiklarna 16 23 skall tillämpas på ansökningar om gemenskapsvarumärken.

Patent- och registreringsverkets föreskrifter om klassregistrering av varumärken enligt 2002 års åttonde editionen av Niceklassificeringen

Klass 1

Kemikalier för industriell, vetenskaplig och fotografisk användning, likaså för jordbruk, trädgårdsskötsel och skogsbruk; obearbetade konsthartser, obearbetade plaster; gödsel, kemiska sammansättningar för eldsläckning; kemiska preparat för härdning och lödning, kemiska ämnen för konservering av livsmedel; garvämnen; bindemedel för industriell användning.

Klass 2

Målarfärger, fernissor och lacker; rostskyddsmedel och skyddsmedel mot angrepp på trä; färgämnen; betningsmedel; obearbetade naturhartser; metaller i folie- och pulverform för målare, dekoratörer, tryckare och konstnärer.

Klass 3

Blekningspreparat och andra ämnen för användning vid tvätt; rengörings-, poler-, skur- och slipmedel; tvål; parfymer, eteriska oljor, kosmetika, hårvårdspreparat; tandpulver, -kräm och -pastor.

Klass 4

Industriella oljor och fetter; smörjmedel och -ämnen; dammabsorberande-, -fuktande och -bindande medel; bränslen (inklusive bensin och motorsprit) och belysningsmedel; ljus och vekar för belysning.

Klass 5

Farmaceutiska och veterinära preparat; hygieniska preparat för medicinska ändamål; dietiska substanser anpassade för medicinskt bruk, spädbarnsmat; plåster, förbandsmaterial; tandfyllningsmaterial; dentala avtryckningsmassor; desinfektionsmedel; preparat för utrotning av skadedjur, -insekter och ohyra; preparat för utrotning av svamp och mögel, växtbekämpningsmedel.

Klass 6

Oädla metaller och deras legeringar; byggnadsmaterial av metall; flyttbara byggnader (byggnationer) av metall; material av metall för järnvägsspår; icke-elektriska kablar och metalltrådar; små smidesvaror av järn och metall; rör av metall; kassaskåp; artiklar

av oädla metaller, ej ingående i andra klasser; malmer.

Klass 7

Maskiner och maskinverktyg; motorer (dock ej för fordon); maskinkopplings- och transmissionsdelar (dock ej för fordon); jordbruksredskap (andra än handredskap); äggkläckningsmaskiner.

Klass 8

Handdrivna verktyg och handredskap; knivsmidesvaror, bestick; blanka vapen; rakhyvlar och -apparater.

Klass 9

Vetenskapliga, nautiska, fotografiska, kinematografiska, optiska apparater och instrument; apparater och instrument för vägning, mätning, signalering, kontroll (övervakning), livräddning och undervisning; apparater och instrument för besiktning och lantmätning; apparater och instrument för ledning, växling, transformering, ackumulering, reglering eller kontrollering av elektricitet; apparater för inspelning, upptagning, sändning eller återgivning av ljud och bilder; magnetiska databärare; inspelningsbara skivor; försäljningsautomater samt mekanismer för myntstyrda apparater; kassaapparater, räknemaskiner; databehandlingsutrustningar och datorer; eldsläckningsapparatur.

Klass 10

Kirurgiska, medicinska, odontologiska och veterinära apparater och instrument; konstgjorda lemmar, ögon och tänder; ortopediska artiklar, suturmaterial.

Klass 11

Apparater för belysning, uppvärmning, ångalstring, kokning, kylning, torkning, ventilation, vattenförsörjning och sanitära ändamål.

Klass 12

Fordon och farkoster; fortskaffningsmedel för transport till lands, i luften eller på vatten.

Klass 13

Eldvapen, ammunition och projektiler; sprängämnen; fyrverkeripjäser.

Klass 14

Ädla metaller och deras legeringar samt varor av ädla metaller eller överdragna därmed, ej ingående i andra klasser; smycken, ädelstenar, ur och tidmätningsinstrument.

Klass 15

Musikinstrument.

Klass 16

Papper; kartong samt produkter därav, ej ingående i andra klasser; trycksaker; bokbinderimaterial; fotografier; pappersvaror (skriv- och kontorsmaterial); klister och lim för pappersvaror och hushållsändamål; konstnärsmaterial; målarpenslar; skrivmaskiner och kontorsförnödenheter (ej möbler); instruktions- och undervisningsmaterial (ej apparater); plastmaterial för emballering (ej ingående i andra klasser); trycktyper; klichéer.

Klass 17

Gummi, guttaperka, kautschuk, asbest, glimmer, samt artiklar gjorda av dessa material, ej ingående i andra klasser; plast i halvfabrikat; tätnings-, packnings- och isoleringsmaterial; flexibla ledningar och rör, ej av metall.

Klass 18

Läder och läderimitationer, samt varor framställda av dessa material och ej ingående i andra klasser; djurhudar och pälsskinn, koffertar och resväskor; paraplyer, parasoller och promenadkäppar; piskor, seldon och sadelmakerivaror.

Klass 19

Byggnadsmaterial (ej av metall); styva rör (ej av metall) för byggnation; asfalt, tjära och bitumen; flyttbara byggnader (byggnationer), ej av metall; monument, ej av metall.

Klass 20

Möbler, speglar, tavelramar; varor (ej ingående i andra klasser) av trä, kork, vass, rotting, korg, horn, ben, elfenben, valfiskben, snäckskal, bärnsten, pärlemor, sjöskum eller av ersättningar för dessa material, eller av plast.

Klass 21

Redskap och behållare för hushållsändamål samt köksgeråd (ej av ädla metaller eller överdragna därmed); kammar och tvättsvampar; borstar (ej målarpenslar); borstmakerimaterial; artiklar för rengöringsändamål; stålull; obearbetat eller delvis bearbetat glas (ej byggnadsglas); varor av glas, porslin och keramik, ej ingående i andra klasser.

Klass 22

Rep, linor, tåg, snören, nät, tält, markiser, presenningar, segel, säckar och påsar (ej ingående i andra klasser); stoppnings-, madrasserings- och vadderingsmaterial (ej av gummi eller plast); obearbetat fibröst textilmaterial.

Klass 23

Garn och tråd för textilanvändning.

Klass 24

Vävnader och textila produkter, ej ingående i andra klasser; sängkläder och bordsdukar.

Klass 25

Kläder, fotbeklädnader, huvudbonader.

Klass 26

Spetsar och broderier, band och snörmakerivaror; knappar, hakar och hyskor, knappnålar, synålar, virknålar och stickor; konstgjorda blommor.

Klass 27

Mattor och mattbeläggningar, linoleum och andra material för golvbeläggningar; tapeter (ej av textil).

Klass 28

Spel och leksaker; gymnastik- och sportartiklar, ej ingående i andra klasser; julgransprydnader.

Klass 29

Kött, fisk, fjäderfä och vilt; köttextrakt; konserverade, torkade och tillagade frukter och grönsaker; geléer, sylter, fruktkompotter; ägg, mjölk och mjölkprodukter; ätliga oljor och fetter.

Klass 30

Kaffe, te, kakao, socker, ris, tapioka, sagogryn, kaffeersättning; mjöl och näringspreparat tillverkade av spannmål, bröd, konditorivaror och godsaker, glass, honung, sirap; jäst, bakpulver; salt, senap; vinäger, såser (smaktillsatser); kryddor; is.

Klass 31

Jordbruks-, trädgårds- och skogsbruksprodukter samt spannmål, ej ingående i andra klasser; levande djur; färska frukter och grönsaker; fröer och utsäden, levande plantor, växter och blommor; djurfoder; malt.

Klass 32

Öl; mineral- och kolsyrat vatten samt andra icke alkoholhaltiga drycker; fruktdrycker och -juicer; safter och andra koncentrat för framställning av drycker.

Klass 33

Alkoholhaltiga drycker (ej öl).

Klass 34

Tobak; artiklar för rökare; tändstickor.

Klass 35

Annons- och reklamverksamhet; företagsledning; företagsadministration; kontorstjänster.

Klass 36

Försäkringsverksamhet; finansiella tjänster; monetära tjänster; fastighetsmäkleri.

Klass 37

Uppförande/anläggande av byggnationer; reparation/underhåll; installationstjänster.

Klass 38

Telekommunikationer

Klass 39

Transport; emballering och förvaring av gods; anordnande av resor.

Klass 40

Behandling av ämnen och material.

Klass 41

Undervisning/utbildning; anordnande av handledning/instruktion; underhållning; sport- och idrottsaktiviteter, kulturverksamhet.

Klass 42

Vetenskapliga och teknologiska tjänster och därtill relaterad forskning och design; industriella analyser och forskningstjänster; design och utveckling av datahårdvaror och mjukvaror; juridiska tjänster.

Klass 43

Utskänkning av mat och dryck; kortvarigt boende.

Klass 44

Medicinska tjänster; veterinära tjänster; hygienisk vård och skönhetsvård för människor och djur; tjänster inom jordbruk, trädgårdsskötsel och skogsvård.

Klass 45

Personliga och sociala tjänster utförda av andra för att tillmötesgå andras individuella behov; säkerhetstjänster för att skydda egendom och individer.

Madridöverenskommelsen angående undertryckande av oriktiga eller vilseledande ursprungsbeteckningar på handelsvaror [Artiklarna 1–4]

Av den 14 april 1891, reviderad i Washington den 2 juni 1911, i Haag den 6 november 1925, i London den 2 juni 1934 och i Lissabon den 31 oktober 1958

Officiellt språk: franska

Artikel 1

l. Varje vara, på vilken finnes anbragt en oriktig eller vilseledande beteckning, varigenom ett av de länder, på vilka denna överenskommelse är tillämplig, eller en plats, belägen inom något av dessa, direkt eller indirekt anges såsom ursprungsland eller ursprungsort, skall tagas i beslag vid införsel till något av nämnda länder.

2. Beslag skall likaledes verkställas inom det land, där den oriktiga eller vilseledande ursprungsbeteckningen anbragts, eller inom det land, till vilket den med den oriktiga eller vilseledande beteckningen försedda varan blivit införd.

3. Om lagstiftningen i något land icke medger beslag vid införseln, skall sådant beslag ersättas med införselförbud.

4. Därest lagstiftningen i något land icke medger vare sig beslag vid införseln eller införselförbud eller beslag inom landet, skall sådana åtgärder, till dess denna lagstiftning ändrats i enlighet härmed, ersättas med de rättsmedel, som det ifrågavarande landets lag i jämförliga fall tillförsäkrar landets egna medborgare.

5. I saknad av särskilda rättsmedel till undertryckande av oriktiga eller vilseledande ursprungsbeteckningar skall de rättsmedel, som finnes givna genom motsvarande bestämmelser i lagarna om varumärken eller om firma, vinna tillämpning.

Artikel 2

1. Beslag skall äga rum på föranstaltande av tullmyndighet, som har att omedelbart underrätta vederbörande, fysisk eller juridisk person, för att sätta honom i tillfälle att, om han så önskar, ordna det interimistiskt lagda beslaget. I varje fall skall allmän åklagare eller vilken som helst annan behörig myndighet kunna påyrka beslag, antingen på begäran av någon målsägande eller ex officio. Sakens behandling skall då fortgå i vanlig ordning.

2. Myndigheterna skall icke vara skyldiga att verkställa beslag på transitogods.

Artikel 3

Förevarande bestämmelser hindrar ej, att säljaren anger sitt namn eller sin adress på varor, som härstammar från ett annat land än det, inom vilket varorna försäljes; men skall i sådant fall adressen eller namnet åtföljas av en noggrann och med tydliga bokstäver anbragt uppgift om det land eller den plats, där varorna tillverkats eller frambragts, eller ock av annan uppgift, tillräcklig för att utesluta varje misstag i fråga om varornas verkliga ursprung.

Artikel 3 *bis*

De länder, på vilka denna överenskommelse är tilllämplig, förbinder sig likaledes att förbjuda användande, med avseende på försäljning, skyltning eller utbjudande av varor, av alla beteckningar, som har karaktären av ett offentliggörande och är ägnade att vilseleda allmänheten angående varors ursprung, genom att låta dem förekomma på skyltar, annonser, räkningar, vinlistor, affärsbrev och -dokument eller andra affärsmeddelanden.

Artikel 4

Domstolarna i varje land skall ha att bedöma, vilka beteckningar som på grund av sin generiska karaktär icke är underkastade bestämmelserna i denna överenskommelse. Ursprungsbeteckningar för vinodlingsprodukter inbegrips dock ej i det uti denna artikel omförmälda undantaget.

Rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 43 i detta, med beaktande av kommissionens förslag, med beaktande av Europaparlamentets yttrande, med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, och med beaktande av följande:

Framställning, tillverkning och distribution av jordbruksprodukter och livsmedel spelar en betydelsefull roll i gemenskapens ekonomi.

Som ett led i anpassningen av den gemensamma jordbrukspolitiken bör diversifiering av jordbruksproduktionen uppmuntras så att det blir bättre balans mellan tillgång och efterfrågan. Stimulerad efterfrågan på produkter med särskilda egenskaper skulle kunna vara till stort gagn för landsbygdens ekonomi, särskilt i mindre gynnade eller avlägset belägna trakter, genom att denna förbättras och odlarnas inkomster och avfolkning förebyggs i dessa trakter.

Det har också på senare år iakttagits att konsumenterna tenderar att fästa större vikt vid livsmedlens kvalitet än kvantitet. Intresset för speciella produkter skapar en allt större efterfrågan på jordbruksprodukter och livsmedel med känt geografiskt ursprung.

Med tanke på mångfalden av marknadsförda produkter och överflödet av information om dem måste konsumenterna för att kunna göra ett bra val få klar och koncis information om produkternas ursprung.

Märkningen av jordbruksprodukter och livsmedel är underkastad de allmänna regler som anges i rådets direktiv 79/112/EEG av den 18 december 1978 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning, presentation och reklam i fråga om livsmedel. Med hänsyn till den särskilda beskaffenheten hos jordbruksprodukter och livsmedel bör speciella regler införas om jordbruksprodukter och livsmedel från ett särskilt geografiskt område.

Strävan att skydda jordbruksprodukter eller livsmedel som har ett känt geografiskt ursprung har gjort att vissa medlemsstater har infört registrerade ursprungsbeteckningar. Dessa har visat sig vara till gagn för producenterna som kunnat tillförsäkra sig större in-

komster genom verkliga insatser för att förbättra kvaliteten, och för konsumenterna som får möjlighet att köpa högkvalitetsprodukter med garanti beträffande produktionsmetod och ursprung.

Det finns emellertid nationella olikheter i sättet att ordna registrering av ursprungsbeteckning och geografisk beteckning. En gemenskapsmetod bör planeras. Ett gemensamt regelverk för skydd av dessa beteckningar gör det möjligt att utveckla dessa, eftersom ett sådant skydd med enhetlig metod säkerställer konkurrens på lika villkor mellan produkter med sådana beteckningar och höjer produkternas trovärdighet i konsumenternas ögon.

De planerade reglerna bör ta hänsyn till redan befintlig gemenskapslagstiftning om vin och spritdrycker som ger högre skyddsnivå.

Denna förordnings räckvidd begränsas till vissa jordbruksprodukter och livsmedel där det finns ett samband mellan egenskaperna hos produkten eller livsmedlet och det geografiska ursprunget. Räckvidden kan sedermera ökas så att också andra produkter eller livsmedel omfattas.

Nuvarande bruk gör det lämpligt att definiera två slags geografiska beskrivningar, nämligen skyddade geografiska beteckningar och skyddade ursprungsbeteckningar.

En jordbruksprodukt eller ett livsmedel som bär en sådan beteckning måste uppfylla vissa villkor som anges i en specifikation.

För att en geografisk beteckning eller en ursprungsbeteckning skall åtnjuta skydd i varje medlemsstat måste den registreras på gemenskapsnivå. Registreringen skall också ge information om produkten eller livsmedlet till dem som sysslar med handel samt till konsumenterna.

Registreringsförfarandet bör ge var och en som personligen och direkt berörs i en medlemsstat möjlighet att tillvarata sina rättigheter genom att till kommissionen framställa invändningar.

Med hänsyn till den tekniska utvecklingen bör det finnas förfaranden som gör det möjligt att ändra specifikationen efter det att registrering skett eller att ur registret avföra den geografiska beteckningen eller ursprungsbeteckningen för en jordbruksprodukt eller ett livsmedel om produkten eller livsmedlet inte längre överensstämmer med den specifikation som låg till grund när skyddet beviljades för beteckningen.

Föreskrifter bör införas för handeln med tredje land som erbjuder likvärda garantier för utfärdande och kontroll av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar på deras territorium.

Föreskrifter bör införas för ett förfarande som innebär nära samverkan mellan medlemsstaterna och kom-

missionen genom en regleringskommitté som inrättas för ändamålet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Denna förordning fastställer regler för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för sådana jordbruksprodukter som är avsedda att förtäras av människor och som avses i bilaga 2 till fördraget och för sådana livsmedel som avses i bilaga 1 till denna förordning och de jordbruksprodukter som förtecknats i bilaga 2 till denna förordning.

Denna förordning skall dock inte tillämpas på vinprodukter och spritdrycker.

Bilaga 1 kan ändras enligt det förfarande som fastställs i artikel 15.

2. Denna förordning skall tillämpas utan att påverka andra särskilda gemenskapsregler.

3. Rådets direktiv 83/189/EEG av den 28 mars 1983 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter skall inte tilllämpas på ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som omfattas av denna förordning.

Artikel 2

1. Gemenskapsskydd för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar skall erhållas i enlighet med denna förordning.

2. I denna förordning används följande uttryck med de betydelser som här anges:

a) ursprungsbeteckning: Namn på en region, en ort eller i undantagsfall ett land, använt för att beskriva en jordbruksprodukt eller ett livsmedel
   - som härstammar från ifrågavarande region, ort eller land, och
   - vars kvalitet eller egenskaper helt eller väsentligen beror på viss geografisk omgivning med de naturliga och mänskliga faktorer som därtill hör och vars framställning, bearbetning och beredning äger rum i det ifrågavarande geografiska området.

b) geografisk beteckning: Namn på en region, en ort eller i undantagsfall ett land, använt för att beskriva en jordbruksprodukt eller ett livsmedel
   - som härstammar från ifrågavarande region, ort eller land, och
   - som besitter viss kvalitet, har visst anseende eller äger viss annan egenskap som kan hänföras till detta geografiska ursprung och som framställs, bearbetas och bereds i det ifrågavarande geografiska området.

3. Vissa traditionella geografiska eller icke-geografiska namn på en jordbruksprodukt eller ett livsmedel som härstammar från en viss region eller viss ort och som uppfyller de villkor som avses i andra strecksatsen i punkt

2 a skall också betraktas som ursprungsbeteckningar.

4. Trots punkt 2 a skall vissa geografiska beteckningar behandlas som ursprungsbeteckningar när råvarorna till produkterna kommer från ett vidare geografiskt område än det område där produkterna bearbetas eller från ett annat område, om

- det område där råvarorna framställs är begränsat, och
- särskilda villkor gäller för framställningen av råvarorna, och
- kontroll har ordnats av att dessa villkor iakttas.

5. Vid tolkningen av punkt 4 får endast levande djur, kött och mjölk betraktas som råvaror. Bruk av andra råvaror kan godkännas i enlighet med det förfarande som stadgas i artikel 15.

6. För att kunna behandlas som ursprungsbeteckningar enligt punkt 4 måste beteckningarna i fråga godkännas eller redan vara godkända som ursprungsbeteckningar med nationellt skydd av ifrågavarande medlemsstat eller, om denna stat inte har ett sådant skyddssystem, ha vedertagen traditionell prägel och enastående rykte och anseende.

7. För att en beteckning skall behandlas som ursprungsbeteckning enligt punkt 4, måste ansökan om registrering inges inom två år från det att denna förordning trätt i kraft.

Artikel 3

1. Namn som har blivit generiska får inte registreras.

I denna förordning avses med namn som har blivit generiskt ett namn på en jordbruksprodukt eller ett livsmedel som, visserligen har samband med den ort eller den region där produkten eller livsmedlet från början framställdes eller marknadsfördes men har blivit den allmänna benämningen på produkten eller livsmedlet i fråga.

När det skall avgöras huruvida ett namn har blivit generiskt, skall hänsyn tas till alla faktorer, i synnerhet

- förhållandena i den medlemsstat som namnet kommer från och i de områden där produkten eller livsmedlet konsumeras,
- förhållandena i andra medlemsstater,
- berörd nationell lagstiftning och gemenskapslagstiftning.

När en ansökan om registrering avslås i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 6 och 7 av den anledningen att namnet har blivit generiskt, skall kommissionen offentliggöra beslutet i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

2. Ett namn får inte registreras som ursprungsbeteckning eller geografisk beteckning om det kommer i konflikt med namnet på en växtsort eller en djurras och därmed riskerar att vilseleda allmänheten om produktens verkliga ursprung.

3. Innan denna förordning träder i kraft skall rådet efter beslut med kvalificerad majoritet och på förslag av kommissionen upprätta och i Europeiska gemenskapernas officiella tidning offentliggöra en icke uttömmande vägledande förteckning över namn på jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av denna förordning och enligt punkt 1 skall betraktas som generiska och sålunda såsom icke registrerbara enligt denna förordning.

Artikel 4

1. För att en jordbruksprodukt eller ett livsmedel skall kunna få en skyddad ursprungsbeteckning (PDO) eller geografisk skyddad beteckning (PGI) måste produkten eller livsmedlet överensstämma med en produktspecifikation.

2. Produktspecifikationen skall omfatta bl. a. följande uppgifter:

a) Produktens eller livsmedlets benämning, inkl. ursprungsbeteckning eller geografisk beteckning.
b) En beskrivning av jordbruksprodukten eller livsmedlet, med uppgift i förekommande fall om råvarorna och de viktigaste fysiska, kemiska, mikrobiologiska och/eller organoleptiska egenskaperna hos produkten eller livsmedlet.
c) En definition av det geografiska området och i förekommande fall uppgifter som visar att kraven i artikel 2.4 är uppfyllda.
d) Uppgifter som styrker att produkten eller livsmedlet härstammar från det geografiska området, i den mening som avses i artikel 2.2 a respektive b.
e) En beskrivning av vilken metod som använts för framställning av jordbruksprodukten eller livsmedlet och i förekommande fall uppgift om den ursprungliga hävdvunna metoden i trakten.
f) Uppgifter som påvisar sambandet med den lokala omgivningen eller det geografiska ursprunget i den mening som avses i artikel 2.2 a respektive b.
g) Uppgifter om de kontrollorgan som föreskrivs i artikel 10.
h) Uppgifter om hur märkning sker med skyddad ursprungsbeteckning respektive geografisk beteckning eller jämbördiga traditionella nationella beteckningar.
i) De övriga uppgifter som föreskrivits av gemenskapen och/eller nationella stadganden.

Artikel 5

1. Bara en grupp eller, då vissa villkor är uppfyllda som skall fastställas i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 15, en fysisk eller juridisk person har rätt att begära registrering.

I denna artikel avses med grupp en sammanslutning, oberoende av juridisk form och av sammansättning, av producenter och/eller förädlare som arbetar med samma jordbruksprodukt eller livsmedel, jämte i vissa fall andra intresserade parter.

2. En grupp eller en fysisk eller juridisk person får ansöka om registrering

endast av jordbruksprodukter eller livsmedel som denne själv producerar eller förädlar i den mening som avses i artikel 2.2 a eller b.

3. Ansökan om registrering skall innehålla den produktspecifikation som avses i artikel 4.

4. Ansökningen skall inges till den medlemsstat där det ifrågavarande geografiska området är beläget.

5. Medlemsstaten i fråga skall kontrollera att ansökningen uppfyller de krav som uppställts i denna förordning och om den finner att så är fallet tillställa kommissionen ansökan inklusive den produktspecifikation som avses i artikel 4 jämte de övriga handlingar varpå den byggt sitt beslut.

Om ansökningen avser ett namn på ett geografiskt område som sträcker sig in i en annan medlemsstat, skall denna senare medlemsstat tillfrågas innan beslut fattas.

6. Medlemsstaterna skall införa de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa vad som föreskrivs i denna artikel.

Artikel 6

1. Inom sex månader skall kommissionen genom en formell granskning kontrollera att registreringsansökningen innehåller alla de uppgifter som föreskrivs i artikel 4.

Kommissionen skall underrätta den berörda medlemsstaten om vad den därvid har funnit.

2. Om kommissionen med beaktande av vad som har framkommit vid den granskning som avses i punkt 1 finner att namnet är skyddsberättigat, skall den i Europeiska gemenskapernas officiella tidning offentliggöra sökandens namn och adress, produktens benämning, ansökningens huvudsakliga innehåll, hänvisningar till de nationella föreskrifter som kan finnas om produktens framställning och beredning och när så behövs motiveringen för sina slutsatser.

3. Om ingen invändning framställs till kommissionen i enlighet med artikel 7 skall namnet införas i ett register, ”Register över skyddade ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar”, som kommissionen skall föra och som skall uppta namn på de grupper och kontrollorgan som berörs.

4. Kommissionen skall i Europeiska gemenskapernas officiella tidning offentliggöra

- de namn som införts i registret,
- de ändringar i registret som företagits i enlighet med artikel 9 och 11.

5. Om kommissionen på basis av den granskning som föreskrivits i punkt 1 finner att namnet inte är skyddsberättigat, skall kommissionen i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 15 besluta att inte företa det offentliggörande som föreskrivs i punkt 2 i denna artikel.

Innan offentliggörande enligt punkt 2 och 4 och registrering enligt punkt 3 sker, får kommissionen in-

hämta yttrande av den kommitté som föreskrivs i artikel 15.

Artikel 7

1. Inom sex månader efter det offentliggörande i Europeiska gemenskapernas officiella tidning som avses i artikel 6.2, har varje medlemsstat rätt att framställa invändning mot registreringen.

2. Medlemsstaternas behöriga myndigheter skall se till, att alla personer som kan visa att de har ett lagligen berört ekonomiskt intresse tillåts ta del av ansökningen. Därutöver kan varje medlemsstat i enlighet med vad som eljest gäller i medlemsstaten i fråga bereda även andra parter med ett lagligen berört intresse åtkomst till ansökningen.

3. Varje lagligen berörd intresserad fysisk eller juridisk person får framställa invändning mot den begärda registreringen genom att inge en vederbörligen underbyggd skrivelse till den behöriga myndigheten i det medlemsstat där han bor eller verkar. Denna myndighet skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att pröva invändningen inom den fastställda tidsfristen.

4. En invändning skall upptas till behandling endast i något av följande fall:

- Invändningen visar att överträdelse skett av de villkor som avses i artikel 2.
- Invändningen visar att den föreslagna registreringen skulle äventyra överlevnaden för ett identiskt eller snarlikt namn eller varumärke eller för produkter som lagligen marknadsförs vid den tidpunkt då denna förordning offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.
- Invändningen visar att det namn som registreringsansökningen avser är av generisk beskaffenhet.

5. När en invändning enligt punkt 4 är sådan att den skall tas upp till behandling, skall kommissionen uppmana de berörda medlemsstaterna att inom tre månader söka förlikning i enlighet med sina egna förfaranden. Därefter skall förfaras på endera av följande sätt.

a) Om förlikning har träffats, skall medlemsstaterna i fråga underrätta kommissionen om alla de faktorer som gjorde förlikningen möjlig jämte om sökandens och invändarens yttranden. När ingen ändring gjorts av de uppgifter som kommissionen har erhållit enligt artikel 5, skall kommissionen gå vidare i enlighet med artikel 6.4. Om någon ändring har gjorts skall kommissionen på nytt inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 7.
b) Om ingen förlikning har träffats, skall kommissionen fatta beslut i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 15, med beaktande av traditionell skälig praxis och av den faktiska risken för förväxling. Om kommissionen beslutar att fullfölja registrerings-

förfarandet, skall den genomföra offentliggörande i enlighet med artikel 6.4.

Artikel 8

Beteckningarna PDO, PGI eller motsvarande traditionella nationella angivelser för skyddade ursprungsbeteckningar eller skyddade geografiska beteckningar får endast användas på jordbruksprodukter och livsmedel som uppfyller denna förordnings krav.

Artikel 9

Medlemsstaten i fråga får begära att produktspecifikationen ändras, t.ex. för att ta hänsyn till ny teknik och nya forskningsrön eller för att omdefiniera ett geografiskt område.

Artikel 6 skall därvid äga motsvarande tillämpning.

Kommissionen får dock i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 15 besluta att vid mindre ändringar inte tillämpa det förfarande som avses i artikel 6.

Artikel 10

1. Medlemsstaterna skall se till att, inom sex månader från det att denna förordning har trätt i kraft, kontrollorgan har upprättats med uppgift att säkerställa att jordbruksprodukter och livsmedel som bär en skyddad beteckning uppfyller de krav som fastställts i produktspecifikationen.

2. Ett kontrollorgan kan bestå av en eller flera för uppgiften utsedda kontrollmyndigheter och/eller privata organ som har godkänts för ändamålet av medlemsstaten. Medlemsstaterna skall tillställa kommissionen förteckningar på dessa myndigheter och/eller privata organ och deras respektive befogenheter. Kommissionen skall offentliggöra dessa uppgifter i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

3. Utsedda kontrollmyndigheter och godkända privata organ måste kunna garantera objektivitet och opartiskhet gentemot alla producenter och produktförädlare som underställs deras kontroll och ha ständig tillgång till den kvalificerade personal och de övriga resurser som behövs för att genomföra kontroller av jordbruksprodukter och livsmedel som bär en skyddad beteckning.

Om ett kontrollorgan anlitar ett annat organ för vissa kontrollåtgärder, måste detta senare kunna ge samma garantier. I sådana fall skall den utsedda myndigheten respektive det godkända privata organet fortfarande vara ansvarigt gentemot medlemsstaten för alla kontrollåtgärder.

Fr.o.m. den 1 januari 1988 måste ett privat organ för att kunna godkännas av en medlemsstat för de ändamål denna förordning avser, uppfylla de krav som fastställs i standarden EN 45011 av den 26 juni 1989.

4. Om en utsedd kontrollmyndighet respektive ett godkänt privat organ i en medlemsstat konstaterar att en jordbruksprodukt eller ett livsmedel

som bär en skyddad ursprungsbeteckning där inte produktspecifikationens kriterier uppfylls, skall kontrollorganet vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till, att denna förordning följs. Kontrollorganet skall underrätta medlemsstaten om de åtgärder som vidtagits i samband med kontrollerna. Berörda parter måste underrättas om alla beslut som fattas.

5. En medlemsstat måste dra tillbaka godkännandet av ett kontrollorgan om de kriterier som avses i punkt 2 och 3 inte längre är uppfyllda. Medlemsstaten skall underrätta kommissionen härom, och denna skall i Europeiska gemenskapernas officiella tidning offentliggöra en reviderad förteckning över godkända kontrollorgan.

6. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till, att en producent som följer denna förordning har tillgång till kontrollsystemet.

7. Kostnaderna för de kontroller som föreskrivs i denna förordning skall bäras av de producenter som använder den skyddade beteckningen.

Artikel 11

1. Varje medlemsstat har rätt att framföra anmärkning om att ett villkor som ingår i en beteckningsskyddad jordbruksprodukts eller ett beteckningsskyddat livsmedels produktspecifikation inte är uppfylld.

2. Den medlemsstat som avses i punkt 1 skall rikta anmärkningen till den medlemsstat som är berörd. Denna skall granska anmärkningen och underrätta den klagande medlemsstaten om vad som framkommit och i förekommande fall om de åtgärder som har vidtagits.

3. Om avvikelser från produktspecifikationen upprepas och medlemsstaterna i fråga inte kunnat träffa förlikning skall en underbyggd ansökan inges till kommissionen.

4. Kommissionen skall granska denna ansökan genom att rådfråga de berörda medlemsstaterna. Kommissionen skall när så är lämpligt höra den kommitté som avses i artikel 15. Kommissionen skall därefter vidta de åtgärder som är nödvändiga. Till dessa kan höra att registreringen avförs.

Artikel 12

1. Utan att påverka tillämpningen av internationella överenskommelser kan denna förordning också tilllämpas på en jordbruksprodukt eller ett livsmedel från tredje land under följande förutsättningar:

- Tredje land kan ge samma eller likvärda garantier som de som avses i artikel 4.
- Tredje land har ordnat kontroll likvärd den som föreskrivs i artikel 10.
- Tredje land är berett att ge skydd likvärt det som är tillgängligt inom gemenskapen för motsvarande jordbruksprodukter eller livs-

medel som härstammar från gemenskapen.

2. Om tredje lands skyddade beteckning sammanfaller med en skyddad beteckning i gemenskapen, skall registrering ske med vederbörlig hänsyn till lokalt och traditionellt språkbruk och till risken för förväxling i praktiken.

Bruk av sådana beteckningar skall vara tillåtet endast om produktens ursprungsland är klart och tydligt angivet i märkningen.

Artikel 13

1. Registrerade beteckningar skall skyddas mot följande.

a) Varje direkt eller indirekt kommersiellt bruk av den skyddade beteckningen för produkter som inte omfattas av registreringen i den mån dessa produkter är jämförbara med de produkter som har registrerats under beteckningen i fråga eller detta bruk av den skyddade beteckningen innebär att dennas anseende exploateras.
b) Varje obehörigt bruk, imitation eller anspelning, även när produktens verkliga ursprung anges eller det skyddade namnet har översatts eller åtföljs av uttryck som ”stil”, ”typ”, ”metod”, ”sådan som tillverkas i”, ”imitation” eller dylikt.
c) Varje annan osann eller vilseledande uppgift om ursprung, härkomst, beskaffenhet eller väsentliga egenskaper hos produkten på dennas inre eller yttre förpackning, reklammaterial eller handlingar, liksom förpackning av produkten i behållare som är ägnad att inge en oriktig föreställning om produktens verkliga ursprung.
d) Annat beteende som är ägnat att vilseleda allmänheten om produktens verkliga ursprung.

När det i en registrerad beteckning ingår en benämning på en jordbruksprodukt eller ett livsmedel och denna benämning anses generisk, skall det inte anses strida mot reglerna i punkt a eller b ovan att använda denna generiska benämning om jordbruksprodukten eller livsmedlet i fråga.

2. Medlemsstaterna får dock låta nationella regler om rätt att bruka sådana beteckningar som avses i punkt 1 b bestå under högst fem år efter den dag denna förordning offentliggörs under förutsättning

- att produkterna lagligen har marknadsförts med användning av sådana uttryck under minst fem år före den dag denna förordning offentliggörs, och
- att märkningen klart anger produktens verkliga ursprung.

Detta undantag får dock inte leda till att produkterna fritt marknadsförs på en medlemsstats territorium där sådana uttryck är förbjudna.

3. Skyddade beteckningar får inte bli generiska.

Artikel 14

1. När en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning registrerats i enlighet med denna förordning, skall ansökan om registrering av ett varumärke som svarar mot något av de fall som nämns i artikel 13 och som avser samma slags produkt, avslås om ansökningen ingivits efter dagen för det offentliggörande som avses i artikel 6.2.

Varumärkesregistrering som har skett i strid med vad som sägs i föregående stycke skall förklaras ogiltig.

Denna punkt skall också tillämpas när ansökan om registrering av varumärke ingivits före dagen för offentliggörande av den registreringsansökan som föreskrivs i artikel 6.2 under förutsättning att detta offentliggörande skedde innan varumärket registrerades.

2. Med vederbörlig hänsyn till gemenskapslagstiftning får ett varumärke i något av de fall som nämns i artikel 13, om det registrerats i god tro före den dag då ansökan om registrering av en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning ingavs, trots registreringen av ursprungsbeteckningen eller den geografiska beteckningen fortsätta att brukas om det inte finns skäl att ogiltigförklara eller häva varumärkesregistreringen enligt reglerna i artikel 3.1 c och g respektive i artikel 12.2 b i rådets första direktiv 89/104/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar.

3. En ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning skall inte registreras när detta med hänsyn till ett varumärkes anseende och renommé och den tid som det har använts är ägnat att vilseleda konsumenten om produktens rätta identitet.

Artikel 15

Kommissionen skall biträdas av en kommitté som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha en företrädare för kommissionen som ordförande.

Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är. Kommittén skall fatta sitt beslut med den majoritet som enligt artikel 148.2 i fördraget skall tillämpas vid beslut som rådet skall fatta på förslag av kommissionen varvid medlemsstaternas röster skall vägas enligt nämnda artikel. Ordföranden får inte rösta.

Kommissionen skall själv anta förslaget till åtgärder om detta har tillstyrkts av kommittén.

Om förslaget inte är förenligt med kommitténs yttrande eller om inget yttrande avges, skall kommissionen utan dröjsmål föreslå rådet vilka åtgärder som skall vidtas. Rådet skall fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet.

Om rådet inte fattat något beslut inom tre månader från det att saken hänskjutits till rådet, skall kommissio-

nen själv besluta att de föreslagna åtgärderna skall vidtas.

Artikel 16

Detaljregler för tillämpningen av denna förordning skall fastställas enligt det förfarande som föreskrivs i artikel 15.

Artikel 17

1. Inom sex månader efter det att denna förordning har trätt i kraft, skall medlemsstaterna meddela kommissionen vilka hos dem skyddade beteckningarna eller, vad gäller medlemsstater som saknar sådant skyddssystem, vilka inarbetade beteckningar de önskar registrera i enlighet med denna förordning.

2. I enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 15 skall kommissionen registrera de av de beteckningar som avses i punkt 1 vilka uppfyller kraven i artikel 2 och 4. Artikel 7 skall inte vara tillämplig. Generiska beteckningar skall dock inte registrerats.

3. Medlemsstaterna får bibehålla det nationella skyddet för de beteckningar som de har meddelat i enlighet med punkt 1 intill dess att beslut om registrering i enlighet med denna förordning har fattats.

Artikel 18

Denna förordning träder i kraft tolv månader efter det att den har publicerats i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 14 juli 1992.

Allmänna villkor vid registrering av domännamn under toppdomänen .se

I. Inledning

Dessa allmänna villkor tillämpas av NIC-SE vid ansökan, registrering och löpande förvaltning av domännamn under toppdomänen .se, samt vid fråga om avregistrering av domännamn. Att ett domännamn kan komma att avregistreras följer av avsnitt VI.

Ansökan om registrering av domännamn sker genom något av NIC-SE:s Ombud. Ombudet assisterar vid upprättandet av ansökan och vidareförmedlar därefter ansökan till NIC-SE. NIC-SE tar ut en avgift om 313 kr inkl. moms (250 kr exkl. moms), per ansökan. Ändringar av avgiften meddelas på NIC-SE:s webbplats, www.nic-se.se/domaner/avgifter.shtml.

Ansökan skall vara utformad på svenska eller engelska och skall göras på blankett utformad av NIC-SE eller med användning av elektroniskt formulär som motsvarar blanketten och som godkänts av NIC-SE.

II. Registrering av domännamn

2. Förutsättningar för ansökan

a) Ansökan om registrering under toppdomänen .se står öppen för alla fysiska och juridiska personer som önskar registrera ett domännamn.

b) Utländska juridiska personer utan fast driftställe i Sverige och fysiska personer utan stadigvarande hemvist i Sverige, skall uppge en Kontaktperson med stadigvarande hemvist i Sverige, som för Innehavarens räkning kan ta emot meddelanden, fakturor, avier och göras betalningsansvarig för avgifter i enlighet med dessa villkor. Har meddelande skickats från NIC-SE till Kontaktpersonen anses NIC-SE ha underrättat Innehavaren och därmed fullgjort sina meddelandeskyldigheter enligt dessa allmänna villkor.

c) NIC-SE tillämpar en ”först till kvarn”-princip vid tilldelning av domännamn, d.v.s. registrering av domännamn sker i den ordning ansökningar inkommer till NIC-SE. Någon möjlighet till förtur eller reservation av domännamn finns inte.

3. Domännamnets utformning

a) Domännamn under toppdomänen .se får endast bestå av bokstäverna a–z, siffrorna 0–9 samt bindestreck. De måste inledas och avslutas med en bokstav eller siffra, och får inte uteslutande bestå av siffror.

b) Domännamn skall innehålla minst två tecken, och får maximalt innehålla 63 tecken.

c) Domännamn kan inte registreras om de är identiskt med tidigare registrerat domännamn under samma domän.

d) Domännamn kan inte registreras om de avser en underdomän till ett redan registrerat domännamn. Underdomäner till redan registrerade domännamn hanteras av den som tilldelats den aktuella domänen och inte av NIC-SE. NIC-SE hanterar dock vissa huvuddomäner, se Bilaga 1.

e) Vissa domännamn är reserverade av NIC-SE och kan därmed inte registreras. Dessa domännamn anges på NIC-SE:s webbplats, www.nic-se.se/domaner/barred_domains.shtml

4. Huvuddomäner

Innehavaren kan utöver registrering direkt under .se som ett alternativ registrera domännamn under en huvuddomän. Domännamn under huvuddomän måste bestå av minst två tecken. Då huvuddomäner i sig fyller en identifikationsfunktion, ställs särskilda krav för registrering under varje enskild kategori. Innehavaren kan registrera domännamn i huvuddomäner under .se enligt vad som framgår av Bilaga 1.

5. Registrering

a) Om de förutsättningar som anges i avsnitt II ovan är uppfyllda, skall registrering ske i enlighet med ansökan.

b) Innehavaren skall, genom det Ombud varigenom ansökan gjordes, snarast, och senast inom 10 arbetsdagar från det att ansökan inkom till NIC-SE, erhålla meddelande om att registrering skett eller att hinder däremot föreligger enligt dessa allmänna villkor.

c) Genom registrering erhåller Innehavaren under avtalsperioden exklusivitet till registrerat domännamn under toppdomänen .se. Registrerat domännamn kan dock avregistreras under de förutsättningar som framgår av avsnitt VI.

III. NIC-SE:s åtaganden

6. Registrering och underhåll

NIC-SE åtar sig att efter beviljad ansökan registrera domännamn under toppdomänen .se och att underhålla domännamnsregistret, allt i enlighet med de villkor och regler som framgår av dessa allmänna villkor

7. Överlåtelse och avregistrering

NIC-SE åtar sig att på begäran från Innehavaren vidta överlåtelse och avregistrering av Innehavarens domännamn.

8. Ompekning

NIC-SE åtar sig utföra Ompekning av domännamn enligt gällande ompekningsrutiner som går att finna på

NIC-SE:s webbplats, www.nic-se.se/domaner/ompekning.shtml

IV. Innehavarens åtaganden

9. Ansvar för uppgifter

Innehavaren ansvarar för att alla uppgifter som anges vid ansökan är fullständiga och korrekta. Innehavaren är skyldig att fortlöpande och utan dröjsmål underrätta NIC-SE om ändring i de uppgifter som angivits vid ansökan samt ändring av e-postadress enligt punkt 12.

10. Samtycke från kontakter

I de fall Innehavaren i sin ansökan om registrering av domännamn uppger Kontaktperson eller andra kontakter som är fysiska personer är Innehavaren först skyldig att tillse att personen/personerna har tagit del av information om och gett sitt samtycke enligt personuppgiftslagen (1998:204) till att NIC-SE behandlar dennes personuppgifter (se närmare avsnitt V).

11. Kontroll av valt domännamn

NIC-SE kontrollerar inte om det sökta domännamnet utgör intrång i rätt till kännetecken eller annan rättighet, eller på annat sätt strider mot lag, författning, allmän ordning eller är ägnat att väcka förargelse. Innehavaren är därför vid var tid skyldig att tillse att det valda domännamnet inte utgör intrång i annans rättighet, eller på annat sätt strider mot lag, författning, allmän ordning eller är ägnat att väcka förargelse.

12. Skyldighet att uppge e-postadress

Innehavaren skall uppge och bibehålla en e-postadress till vilken NIC-SE vid var tid kan lämna meddelanden direkt till Innehavaren. Denna skyldighet gäller även i de fall då Innehavaren uppgett en Kontaktperson.

13. Årsavgift

Innehavaren skall erlägga en årsavgift till NIC-SE för NIC-SE:s tjänster om 313 kr inkl. moms (250 kr exkl. moms) till av NIC-SE angivet konto. Ändringar av avgiften meddelas på NIC-SE:s webbplats, www.nic-se.se/domaner/avgifter.shtml.

Avgiften erläggs årsvis i förskott och skall betalas av Innehavaren/Kontaktpersonen senast på årsdagen för registreringen. Årsavgiften återbetalas inte för det fall dessa allmänna villkor upphör att gälla innan avgiftsåret löpt till ända.

14. Tekniska rekommendationer

Innehavaren är medveten om att NIC-SE utfärdar tekniska rekommendationer om hur domännamnet skall hanteras. Dessa rekommendationer återfinns på NIC-SE:s webbplats, www.nic-se.se/teknik/tekniskarekommendationer.shtml.

V. Personuppgifter

15. Behandling av personuppgifter

Genom att vid ansökan om registrering av domännamn lämna begärda personuppgifter, samtycker Innehavare som är fysisk person eller näringsidkare med enskild firma till att NIC-SE, eller den NIC-SE anlitat, behandlar Innehavarens personuppgifter, inklusive personnummer, på nedan angivet sätt.

- Kontroll av de personuppgifter som Innehavaren lämnat.
- Behandling av Innehavarens personuppgifter genom publicering i den s.k. Who-Is databasen som är allmänt åtkomlig via Internet från NIC-SE:s webbplats, www.nic-se.se/domaner/domansok.shtml
- Behandling av Innehavarens personuppgifter i de kundregister som NIC-SE, eller den som NIC-SE anlitat, för i syfte att kunna tillhandahålla och driva registret för domännamn under toppdomänen .se.
- Behandling av Innehavarens personuppgifter för internt bruk och administrativ hantering.

Ändamålet med behandlingen av Innehavarens personuppgifter är att NIC-SE skall kunna tillhandahålla och driva registret för domännamn under toppdomänen .se samt uppfylla de åtaganden NIC-SE har enligt dessa allmänna villkor.

Innehavaren har rätt att få information om de personuppgifter om honom/henne som behandlas av NIC-SE, samt vid behov begära rättelse av uppgift. Sådan begäran skall framställas skriftligen till NIC-SE.

VI. Upphörande av registrering m.m.

16. Avregistrering på grund av bristande uppfyllelse av åtaganden

NIC-SE har rätt att avregistrera ett domännamn under följande förutsättningar:

1. Om Innehavaren inte uppfyller sina åtaganden enligt punkterna 9, 10 eller 13.
2. Om Innehavaren inte kan nås genom uppgiven adress eller Kontaktperson, eller om Innehavaren inte har en fungerande e-postadress enligt punkt 12.
3. Om domännamnet uppenbart strider mot svensk lag eller författning.

Om det föreligger någon brist enligt första stycket 1 eller 2 skall NIC-SE först skicka ett meddelande till Innehavaren med en uppmaning att avhjälpa bristen. Meddelandet till Innehavaren skall innehålla uppgift om vilken brist som skall avhjälpas. Har bristen inte avhjälpts inom 14 dagar från det att meddelandet avsändes, har NIC-SE rätt att deaktivera domännamnet.

Om ett domännamn deaktiveras enligt föregående stycke, har Innehavaren möjlighet att åter aktivera domännamnet genom att inom 30 dagar från deaktiveringen avhjälpa den påtalade bristen och betala en avgift om

625 kr inkl. moms (500 kr exkl. moms). Om detta inte sker, har NIC-SE rätt att avregistrera domännamnet. Meddelande om att avregistrering kan komma att ske skall skickas till Innehavaren i samband med att deaktivering sker.

Om domännamn uppenbart strider mot svensk lag eller författning har NIC-SE rätt att omedelbart deaktivera eller avregistrera detta.

17. Avregistrering på grund av dom

Avregistrering eller överföring av domännamn kan ske på begäran av enskild som företer en lagakraftvunnen dom eller beslut med rättskraft i Sverige, varav det framgår att avregistrering eller överföring skall ske. Avregistrering eller överföring utförs i dessa fall omedelbart av NIC SE.

18. Avregistrering eller överföring efter alternativt tvistlösningsförfarande

a) NIC-SE har även rätt att avregistrera eller överföra ett domännamn efter beslut härom i ett alternativt tvistlösningsförfarande. Förfaranderegler för ”alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn under toppdomänen .se” återfinns under www.iis.se Ett beslut efter ett alternativt tvistlösningsförfarande skall verkställas av NIC-SE efter 14 dagar från det att NIC-SE fått del av tvistlösningsbeslutet om inte Innehavaren visar att han eller hon inom denna tid väckt talan inför domstol om sin rätt till den benämning som utgör domännamnet.

b) Vid ett alternativt tvistlösningsförfarande får tvistlösaren besluta om att ett domännamn skall avregistreras eller överföras till den som begärt tvistlösningsförfarandet.

Har ett alternativt tvistlösningsförfarande inletts får domännamnet inte överlåtas eller överföras till någon annan under den tid som tvistlösningsförfarandet pågår eller innan beslutet efter tvistlösningsförfarandet får verkställas. Har talan vid domstol väckts om rätten till kännetecken som utgör domännamn får inte domännamnet överlåtas eller överföras till annan under den tid som domstolsförfarandet pågår eller innan dom vunnit laga kraft, om NIC-SE genom meddelande uppmärksammats på att sådant förfarande föreligger.

c) Ett domännamn får avregistreras eller överföras till den som begärt tvistlösningsförfarandet om domännamnet är identiskt eller förväxlingsbart med ett varukännetecken, näringskännetecken, släktnamn, konstnärsnamn (om namnet inte syftar på någon sedan länge avliden), eller titel på annans skyddade litterära eller konstnärliga verk vilka har rättsgrund i Sverige och till vilket den som begärt tvistlösningen kan visa rätt, och

- innehavaren inte har någon rätt eller berättigat intresse till domännamnet och
- domännamnet registrerats eller använts i ond tro.

d) En Innehavare får anses ha en rätt eller berättigat intresse till domännamnet särskilt om det visas att

- användning – eller förberedandet av användning – av domännamnet skett i samband med marknadsföring av varor eller tjänster innan tvistlösningen inleddes,
- domännamnet är allmänt känt för Innehavaren även om denne inte förvärvat någon ensamrätt till den benämning som utgör namnet eller
- domännamnet inte används i kommersiellt syfte för att vilseleda konsumenter eller för att skada ett kännetecknens eller en rättighets anseende.

e) Ett domännamn får anses ha registrerats eller använts i ond tro. särskilt om det visas att

- registreringen eller användningen tillkommit i syfte att sälja eller överlåta domännamnet till den som begärt tvistlösningen eller till en konkurrent till den som begärt tvistlösningen,
- domännamnet registrerats i syfte att förhindra den som begärt tvistlösningen att kunna använda sitt kännetecken eller sin rättighet i ett domännamn eller
- domännamnet registrerats i syfte att störa affärsverksamheten för en konkurrent.

19. Avregistrering på Innehavarens egen begäran samt överlåtelse av domännamn

a) Innehavaren kan skriftligen begära avregistrering av domännamn på blankett utformad av NIC-SE.

b) Vid anmälan om överlåtelse av domännamn till annan skall det inges ett skriftligt medgivande från den registrerade Innehavaren, varpå NIC-SE överför domännamnet på den nye Innehavaren. Skriftligt medgivande och anmälan om överlåtelse skall ske på blankett utformad av NIC-SE. Om överlåtelse inte kan ske i enlighet med ansökan, kvarstår den ursprungliga Innehavaren.

VII. Ansvar, avtalstid m.m.

20. NIC-SE:s skadeståndsansvar

NIC-SE:s skadeståndsansvar skall såvida inte uppsåt eller grov oaktsamhet föreligger, vara begränsat till direkta förluster till ett sammanlagt belopp om ett prisbasbelopp. Med prisbasbelopp menas prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Inte i något fall är NIC-SE skyldig att ersätta utebliven vinst, minskad omsättning, annat produktionsbortfall eller annan indirekt skada.

Innehavaren kan göra gällande påföljd enligt ovan endast om Innehavaren givit NIC-SE meddelande därom senast 90 dagar efter det att Innehavaren märkt eller bort märka grunden för kravet.

21. Innehavarens ansvar

Innehavaren är skyldig att utan begränsning i tid eller belopp hålla NIC-SE skadelöst för alla krav som riktas mot NIC-SE i anledning av att

Innehavaren brustit i sitt ansvar enligt dessa allmänna villkor.

22. Force Majeure m.m.

Om part förhindras att fullgöra sina åtaganden enligt dessa allmänna villkor av omständighet som part ej kunnat råda över, såsom blixtnedslag, arbetskonflikt, eldsvåda, beslag, myndighetsbestämmelse samt fel eller försening i tjänster från underleverantör på grund av omständighet som här angivits, skall detta utgöra befrielsegrund som medför befrielse från skadestånd och andra eventuella påföljder. Om respektive parts åtaganden till väsentlig del förhindrats längre tid än en månad på grund av omständighet angiven ovan, äger vardera parten utan ersättningsskyldighet frånträda sina skyldigheter enligt dessa allmänna villkor.

För det fall tekniska omständigheter så kräver äger NIC-SE överflytta samtliga domännamn under toppdomänen .se till ny huvuddomän. Sådana tekniska omständigheter anses uppkomna om DNS-systemets driftsstabilitet hotas av antalet domännamn. Sådan omständighet skall anses utgöra force majeure enligt ovan och därmed utgöra befrielsegrund från skadestånd och andra eventuella påföljder.

23. Avtalstid

Dessa allmänna villkor gäller tills vidare.

Vid avregistrering enligt avsnitt VI upphör dessa allmänna villkor att gälla med omedelbar verkan.

24. Ändring av allmänna villkor

NIC-SE äger rätt att ändra gällande villkor. Villkorsändring träder i kraft 1 månad efter det att ändringen publicerats på NIC-SE:s webbplats, www.nic-se.se. Villkorsändring skall alltid meddelas Innehavaren via e-post i samband med publiceringen. För det fall Innehavaren inte har angett en fungerande e-postadress är Innehavaren själv skyldig att hålla sig informerad om villkorsändringar.

25. Meddelanden mellan parterna

Underrättelser eller meddelanden enligt dessa allmänna villkor skall lämnas per post, telefax eller e-post.

26. Tvist

Vid tvist som uppkommer i anledning av dessa allmänna villkor skall talan väckas vid Stockholms tingsrätt.

Svensk lag skall tillämpas på dessa allmänna villkor.

Ordförklaringar

I dessa allmänna villkor skall följande begrepp och uttryck ha nedan angivna betydelser, om inte annat anges:

Med uttrycket toppdomän menas ISO 3166-1 landskodtoppdomänen .se.

Med uttrycket huvuddomän menas domän direkt registrerad under toppdomänen .se.

Med uttrycket underdomän menas domän under huvuddomän, exempelvis varumärke som registrerats under huvuddomänen .tm.se.

Med uttrycken domän eller domännamn menas i dessa allmänna villkor endast det led (namn) som ligger till vänster om topp- eller huvuddomänen, avskild från denna med en punkt (t.ex. NAMN.se eller NAMN.pp.se).

När hänvisning görs till NIC-SE, avses den registreringsenhet som registrerar domännamn i Sverige (eng. registry).

Med Innehavare avses den som ansöker om registrering av domännamn eller som innehar ett domännamn och gentemot vilken dessa allmänna villkor skall tillämpas.

Deaktivering innebär att hänvisningen från ett domännamn till ett visst IP-nummer kopplas bort, så att åtkomst till domänen inte längre är möjlig. Själva registreringen av domännamnet påverkas dock inte.

Med Ompekning menas byte eller ändring av befintlig DNS-data.

Med Kontaktperson avses en fysisk eller juridisk person med fast hemvist i Sverige som för Innehavarens räkning har rätt att mottaga bl.a. meddelanden och fakturor från NIC-SE. Ett meddelande eller en faktura som mottagits av Kontaktperson anses vid tillämpning av dessa allmänna villkor därmed ha kommit Innehavaren tillhanda.

Med Ombud avses näringsidkare som ingått och vidmakthåller ombudsavtal med NIC-SE och därmed innehar rätten att inge ansökningar om registrering av Domännamn till NIC-SE. Förteckning över Ombud återfinns på NIC-SE:s webbplats, www.nic-se.se/ombud/ombudslista.shtml

BILAGA 1.1 till NIC-SE:s Allmänna Villkor – Registrering huvuddomän

Utöver registrering direkt under .se kan Innehavaren som alternativ registrera domännamn i en huvuddomän enligt följande:

1. länsbokstav.se
Näringsidkare kan registreras under den länsrelaterade huvuddomän (motsvarande länsbokstav) där sökanden har sitt säte. För registrering krävs att sökanden är en näringsidkare med F-skattesedel. Se www.nic-se.se/domaner/lansbokstaver.shtml för förteckning över länsbokstäver.

2. org.se
Ideella föreningar kan registreras under huvuddomänen .org.se eller under den länsrelaterade huvuddomän där föreningen har sitt säte.

3. pp.se
Privatpersoner kan registrera under huvuddomänen .pp.se. För registrering under .pp.se krävs att sökanden är en fysisk person och har svenskt per-

sonnummer eller svenskt samordningsnummer.

4. tm.se
Varumärken kan registreras under huvuddomänen tm.se. Omfattas vissa av de i varumärket ingående bokstäverna eller siffrorna av uttrycklig disclaimer, skall även dessa delar ingå i domännamnet.

För att varumärke skall kunna registreras som domännamn, skall varumärket vara skyddat enligt något av följande tre alternativ:

a) Nationellt kännetecken för varor eller tjänster som är registrerat hos Patent- och registreringsverket (PRV) och där registreringen vunnit laga kraft,
b) Internationellt kännetecken, som är skyddat i enlighet med det s.k. Madridprotokollet och efter designering har registrerats samt där registreringen vunnit laga kraft i Sverige, eller
c) Kännetecken, som genom registrering såsom Gemenskapsvarumärke (”EG-märke”) hos registreringsmyndigheten OHIM i Alicante, Spanien, äger laga kraft i Sverige.

Endast hela ordvarumärket, såsom det framställs på registreringsbeviset, registreras som domännamn under huvuddomänen .tm.se.

5. parti.se
Politiska partier kan registreras under huvuddomänen .parti.se. För registrering under .parti.se krävs att partiet är registrerat i Riksskatteverkets ”Register över registrerade partibeteckningar”.

6. press.se
Periodiska skrifter (tidskrifter) kan registreras under huvuddomänen .press.se. För registrering under .press.se krävs av Patent- och registreringsverket (PRV) utfärdat utgivningsbevis.

Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

Beslutsfattare i ett tvistlösningsförfarande

1 § Ett alternativt tvistlösningsförfarande för ett domännamn i toppdomänen ".se" utförs av personer som till Stiftelsen för InternetInfrastruktur (IIstiftelsen) förklarat sig villiga att åta sig uppdrag inom ramen för förfarandet och som förtecknats av stiftelsen.

Den person som skall utföra tvistlösningsförfarandet kallas i dessa regler tvistlösaren.

En tvistlösare skall vara kunnig och opartisk.

Den organisation som skall handha förfarandet

2 § II-stiftelsen skall ta emot ansökan om ett alternativt tvistlösningsförfarande och inledningsvis handlägga förfarandet enligt vad som anges i dessa regler.

II-stiftelsen som handläggande organisation kallas i dessa regler tvistlösningsorganisationen.

Inledande av ett förfarande

3 § Den som vill inleda ett alternativt tvistlösningsförfarande för ett domännamn i toppdomänen ".se" skall skriftligen ansöka om detta hos tvistlösningsorganisationen samt anmäla detta till NIC-SE Network Information Centre Sweden AB (NIC-SE). Görs inte anmälan om förfarandet till NIC-SE skall ärendet inte tas upp till prövning.

4 § För ansökan skall den som begärt förfarandet (sökanden) betala en ansökningsavgift till tvistlösningsorganisationen enligt grunder som fastställts av organisationen och som hålls tillgängliga. Betalas inte avgiften skall ärendet inte tas upp till prövning.

5 § En ansökan om ett alternativt tvistlösningsförfarande skall innehålla uppgifter om sökandens

1. namn, personnummer eller organisationsnummer eller motsvarande,
2. post- eller e-postadress samt telefon- och faxnummer.

Sökanden skall lämna motsvarande uppgifter som sägs i första stycket för den domännamnsinnehavare som förfarandet riktar sig mot (motparten).

6 § Ansökan skall vidare innehålla uppgift om förfarandet skall utföras av en eller tre tvistlösare.

Om förfarandet skall utföras av endast en tvistlösare utser tvistlösningsorganisationen denne.

Vill sökanden att ärendet skall avgöras av tre tvistlösare utser tvistlösningsorganisationen en av dessa som också skall vara ordförande mellan dem. Sökanden och motparten utser var sin tvistlösare bland dem som förtecknats av II-stiftelsen.

7 § En ansökan skall vidare innehålla uppgifter om

1. det som yrkas i förfarandet,
2. de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet och
3. de bevis som åberopas och det som skall styrkas med varje särskilt bevis.

Skriftliga bevis skall ges in tillsammans med ansökan.

8 § Om en ansökan inte innehåller uppgifter som angetts i 5–7 §§ eller om anmälan om förfarandet inte gjorts till NIC-SE eller ansökningsavgift inte betalats skall tvistlösningsorganisationen ge sökanden tillfälle att inom viss tid avhjälpa bristerna. Följer sökanden inte ett sådant föreläggande skall ärendet inte tas upp till prövning.

Beslut i dessa frågor skall fattas av tvistlösningsorganisationen.

Skriftväxling med motparten

9 § Om ansökan innehåller de uppgifter som angetts i 5–7 §§ skall tvistlösningsorganisationen ge motparten tillfälle att skriftligen svara på ansökan inom 30 dagar från det att den sänts till motpartens senast angivna adress. Ett översändande med e-post skall förenas med ett sändande via vanlig postgång.

Tvistlösningsorganisationen skall vid översändandet av ansökan upplysa motparten om att ärendet kan komma att avgöras även om det inte kommer in något svar på ansökan.

10 § I svaret skall motparten ange om ansökan medges eller bestrids. Om ansökan bestrids skall motparten ange skälet för detta och de bevis som åberopas. Skriftliga bevis skall anges i svaret.

Tvistlösningsorganisationen skall, i samband med översändandet av ansökan, upplysa motparten om vad svaret skall innehålla.

11 § I svaret får motparten, om sökanden begärt bara en tvistlösare, begära att förfarandet skall utföras av tre tvistlösare. För utseende av de övriga tvistlösarna gäller därvid 6 § tredje stycket.

Den ytterligare avgift som skall utgå därför att förfarandet skall utföras av tre tvistlösare skall betalas av motparten. Betalas inte avgiften utförs förfarandet av den tvistlösare som utsetts enligt 6 § andra stycket.

12 § Tvistlösningsorganisationen skall överlämna svaret från motparten till sökanden för kännedom.

Organisationen får inte besluta om ytterligare skriftväxling i förfarandet.

Tvistlösarnas handläggning

13 § Sedan tvistlösningsorganisationen avslutat skriftväxlingen i förfaran-

det skall ansökan, svaret och andra handlingar som inkommit i förfarandet överlämnas till tvistlösaren/- lösarna.

Tvistlösningsorganisationen skall underrätta sökanden och motparten om vem eller vilka som utsetts till tvistlösare.

14 § Tvistlösaren/-lösarna skall se till att tvistefrågan blir så utredd som dess beskaffenhet kräver och att inget onödigt dras in i förfarandet.

Genom frågor och påpekanden får tvistlösaren/- lösarna avhjälpa otydligheter och ofullständigheter i parternas framställningar.

Tvistlösaren/-lösarna avgör om ytterligare skriftväxling behövs i förfarandet.

15 § Förfarandet inför tvistlösaren/-lösarna är skriftligt.

16 § En tvist får inte avgöras utan att den som är part har fått kännedom om en uppgift som har tillförts förfarandet genom någon annan än parten och har fått tillfälle att yttra sig över uppgiften.

17 § Tvistlösarens/- lösarnas beslut, som skall avfattas skriftligen, skall grundas på vad handlingarna innehåller och vad övrig utredning visar.

Av ett beslut genom vilket tvistlösaren/- lösarna avgör tvistefrågan skall de skäl som har bestämt utgången framgå.

18 § En ansökan om alternativt tvistlösningsförfarande som prövas av en tvistlösare skall avgöras inom 30 dagar från det ansökan överlämnades till tvistlösaren. Om det finns särskilda skäl får tvistlösaren utsträcka denna tid.

En ansökan om alternativt tvistlösningsförfarande som prövas av tre tvistlösare skall avgöras inom 60 dagar från det ansökan överlämnades till tvistlösarna. Om det finns särskilda skäl får den tvistlösare som är ordförande utsträcka denna tid.

19 § De handlingar som kommer in i eller upprättas i ett tvistlösningsförfarande skall av tvistlösaren/- lösarna föras samman till en akt.

Tvistlösarens/- lösarnas beslut skall genast sändas till tvistlösningsorganisationen. I samband med beslutet skall också akten sändas till organisationen.

Särskilda bestämmelser

20 § Tvistlösningsorganisationen skall genast underrätta NIC-SE samt sökanden och motparten om ett beslut från ett alternativt tvistlösningsförfarande.

21 § Beslut från alternativa tvistlösningsförfaranden skall vara offentliga och hållas tillgängliga av tvistlösningsorganisationen.

22 § En ansökan om ett alternativt tvistlösningsförfarande får göras på det språk som ansökan om registrering av domännamnet gjorts.

Är ansökningsspråket för registreringen av domännamnet engelska

skall handläggningsspråket i tvistlösningsförfarandet också vara engelska.

Ansökan om ett tvistlösningsförfarande får alltid göras på svenska. I sådant fall blir handläggningsspråket också svenska.

23 § Den som är part i ett alternativt tvistlösningsförfarande får anlita ombud eller biträde. En skriftlig fullmakt behöver inte företes annat än om tvistlösaren/- lösarna anser att det behövs.

24 § Väcker en part i ett alternativt tvistlösningsförfarande talan inför domstol i den sak som rör tvistlösningen skall förfarandet fortsätta om inte parterna är eniga om att det skall avbrytas.

25 § En part i ett alternativt tvistlösningsförfarande svarar för sina egna kostnader i förfarandet.

Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy. Adopted August 26, 1999 Implementation Documents Approved October 24, 1999

1. Purpose

This Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (the "Policy") has been adopted by the Internet Corporation for Assigned Names and Numbers ("ICANN"), is incorporated by reference into your Registration Agreement, and sets forth the terms and conditions in connection with a dispute between you and any party other than us (the registrar) over the registration and use of an Internet domain name registered by you. Proceedings under Paragraph 4 of this Policy will be conducted according to the Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (the "Rules of Procedure"), which are available at www.icann.org/udrp/udrp-rules-24oct99.htm, and the selected administrative-dispute-resolution service provider's supplemental rules.

2. Your Representations

By applying to register a domain name, or by asking us to maintain or renew a domain name registration, you hereby represent and warrant to us that

(a) the statements that you made in your Registration Agreement are complete and accurate;
(b) to your knowledge, the registration of the domain name will not infringe upon or otherwise violate the rights of any third party;
(c) you are not registering the domain name for an unlawful purpose; and
(d) you will not knowingly use the domain name in violation of any applicable laws or regulations. It is your responsibility to determine whether your domain name registration infringes or violates someone else's rights.

3. Cancellations, Transfers, and Changes

We will cancel, transfer or otherwise make changes to domain name registrations under the following circumstances:

a. subject to the provisions of Paragraph 8, our receipt of written or appropriate electronic instructions from you or your authorized agent to take such action;
b. our receipt of an order from a court or arbitral tribunal, in each case of competent jurisdiction, requiring such action; and/or
c. our receipt of a decision of an Administrative Panel requiring such action in any administrative proceeding to which you were a

party and which was conducted under this Policy or a later version of this Policy adopted by ICANN. (See Paragraph 4(i) and (k) below.)

We may also cancel, transfer or otherwise make changes to a domain name registration in accordance with the terms of your Registration Agreement or other legal requirements.

4. Mandatory Administrative Proceeding

This Paragraph sets forth the type of disputes for which you are required to submit to a mandatory administrative proceeding. These proceedings will be conducted before one of the administrative-dispute-resolution service providers listed at www.icann.org/udrp/approved-providers.htm (each, a "Provider").

a. Applicable Disputes

You are required to submit to a mandatory administrative proceeding in the event that a third party (a "complainant") asserts to the applicable Provider, in compliance with the Rules of Procedure, that

(i) your domain name is identical or confusingly similar to a trademark or service mark in which the complainant has rights; and

(ii) you have no rights or legitimate interests in respect of the domain name; and

(iii) your domain name has been registered and is being used in bad faith.

In the administrative proceeding, the complainant must prove that each of these three elements are present.

b. Evidence of Registration and Use in Bad Faith

For the purposes of Paragraph 4(a)(iii), the following circumstances, in particular but without limitation, if found by the Panel to be present, shall be evidence of the registration and use of a domain name in bad faith:

(i) circumstances indicating that you have registered or you have acquired the domain name primarily for the purpose of selling, renting, or otherwise transferring the domain name registration to the complainant who is the owner of the trademark or service mark or to a competitor of that complainant, for valuable consideration in excess of your documented out-of-pocket costs directly related to the domain name; or

(ii) you have registered the domain name in order to prevent the owner of the trademark or service mark from reflecting the mark in a corresponding domain name, provided that you have engaged in a pattern of such conduct; or

(iii) you have registered the domain name primarily for the purpose of disrupting the business of a competitor; or

(iv) by using the domain name, you have intentionally attempted to attract, for commercial gain, Internet users to your web site or other on-line location, by creating a likelihood of confusion with the complainant's mark as to the source, sponsorship, affiliation, or endorsement of your web site or location or of a product or service on your web site or location.

c. How to Demonstrate Your Rights to and Legitimate Interests in the Domain Name in Responding to a Complaint

When you receive a complaint, you should refer to Paragraph 5 of the Rules of Procedure in determining how your response should be prepared. Any of the following circumstances, in particular but without limitation, if found by the Panel to be proved based on its evaluation of all evidence presented, shall demonstrate your rights or legitimate interests to the domain name for purposes of Paragraph 4(a)(ii):

(i) before any notice to you of the dispute, your use of, or demonstrable preparations to use, the domain name or a name corresponding to the domain name in connection with a bona fide offering of goods or services; or

(ii) you (as an individual, business, or other organization) have been commonly known by the domain name, even if you have acquired no trademark or service mark rights; or

(iii) you are making a legitimate non-commercial or fair use of the domain name, without intent for commercial gain to misleadingly divert consumers or to tarnish the trademark or service mark at issue.

d. Selection of Provider

The complainant shall select the Provider from among those approved by ICANN by submitting the complaint to that Provider. The selected Provider will administer the proceeding, except in cases of consolidation as described in Paragraph 4(f).

e. Initiation of Proceeding and Process and Appointment of Administrative Panel

The Rules of Procedure state the process for initiating and conducting a proceeding and for appointing the panel that will decide the dispute (the "Administrative Panel").

f. Consolidation

In the event of multiple disputes between you and a complainant, either you or the complainant may petition to consolidate the disputes before a single Administrative Panel. This petition shall be made to the first Administrative Panel appointed to hear a pending dispute between the parties. This Administrative Panel may consolidate before it any or all such dispu-

tes in its sole discretion, provided that the disputes being consolidated are governed by this Policy or a later version of this Policy adopted by ICANN.

g. Fees

All fees charged by a Provider in connection with any dispute before an Administrative Panel pursuant to this Policy shall be paid by the complainant, except in cases where you elect to expand the Administrative Panel from one to three panelists as provided in Paragraph 5(b)(iv) of the Rules of Procedure, in which case all fees will be split evenly by you and the complainant.

h. Our Involvement in Administrative Proceedings

We do not, and will not, participate in the administration or conduct of any proceeding before an Administrative Panel. In addition, we will not be liable as a result of any decisions rendered by the Administrative Panel.

i. Remedies

The remedies available to a complainant pursuant to any proceeding before an Administrative Panel shall be limited to requiring the cancellation of your domain name or the transfer of your domain name registration to the complainant.

j. Notification and Publication

The Provider shall notify us of any decision made by an Administrative Panel with respect to a domain name you have registered with us. All decisions under this Policy will be published in full over the Internet, except when an Administrative Panel determines in an exceptional case to redact portions of its decision.

k. Availability of Court Proceedings

The mandatory administrative proceeding requirements set forth in Paragraph 4 shall not prevent either you or the complainant from submitting the dispute to a court of competent jurisdiction for independent resolution before such mandatory administrative proceeding is commenced or after such proceeding is concluded. If an Administrative Panel decides that your domain name registration should be canceled or transferred, we will wait ten (10) business days (as observed in the location of our principal office) after we are informed by the applicable Provider of the Administrative Panel's decision before implementing that decision. We will then implement the decision unless we have received from you during that ten (10) business day period official documentation (such as a copy of a complaint, file-stamped by the clerk of the court) that you have commenced a lawsuit against the complainant in a jurisdiction to which the complainant has submitted under Paragraph 3(b)(xiii) of the Rules of Procedure. (In general,

that jurisdiction is either the location of our principal office or of your address as shown in our Whois database. See Paragraphs 1 and 3(b)(xiii) of the Rules of Procedure for details.) If we receive such documentation within the ten (10) business day period, we will not implement the Administrative Panel's decision, and we will take no further action, until we receive (i) evidence satisfactory to us of a resolution between the parties; (ii) evidence satisfactory to us that your lawsuit has been dismissed or withdrawn; or (iii) a copy of an order from such court dismissing your lawsuit or ordering that you do not have the right to continue to use your domain name.

5. All Other Disputes and Litigation

All other disputes between you and any party other than us regarding your domain name registration that are not brought pursuant to the mandatory administrative proceeding provisions of Paragraph 4 shall be resolved between you and such other party through any court, arbitration or other proceeding that may be available.

6. Our Involvement in Disputes

We will not participate in any way in any dispute between you and any party other than us regarding the registration and use of your domain name. You shall not name us as a party or otherwise include us in any such proceeding. In the event that we are named as a party in any such proceeding, we reserve the right to raise any and all defenses deemed appropriate, and to take any other action necessary to defend ourselves.

7. Maintaining the Status Quo

We will not cancel, transfer, activate, deactivate, or otherwise change the status of any domain name registration under this Policy except as provided in Paragraph 3 above.

8. Transfers During a Dispute

a. Transfers of a Domain Name to a New Holder. You may not transfer your domain name registration to another holder

(i) during a pending administrative proceeding brought pursuant to Paragraph 4 or for a period of fifteen (15) business days (as observed in the location of our principal place of business) after such proceeding is concluded; or

(ii) during a pending court proceeding or arbitration commenced regarding your domain name unless the party to whom the domain name registration is being transferred agrees, in writing, to be bound by the decision of the court or arbitrator. We reserve the right to cancel any transfer of a domain name registration to another holder that is made in violation of this subparagraph.

b. Changing Registrars. You may not transfer your domain name

registration to another registrar during a pending administrative proceeding brought pursuant to Paragraph 4 or for a period of fifteen (15) business days (as observed in the location of our principal place of business) after such proceeding is concluded. You may transfer administration of your domain name registration to another registrar during a pending court action or arbitration, provided that the domain name you have registered with us shall continue to be subject to the proceedings commenced against you in accordance with the terms of this Policy. In the event that you transfer a domain name registration to us during the pendency of a court action or arbitration, such dispute shall remain subject to the domain name dispute policy of the registrar from which the domain name registration was transferred.

9. Policy Modifications

We reserve the right to modify this Policy at any time with the permission of ICANN. We will post our revised Policy at <URL> at least thirty (30) calendar days before it becomes effective. Unless this Policy has already been invoked by the submission of a complaint to a Provider, in which event the version of the Policy in effect at the time it was invoked will apply to you until the dispute is over, all such changes will be binding upon you with respect to any domain name registration dispute, whether the dispute arose before, on or after the effective date of our change. In the event that you object to a change in this Policy, your sole remedy is to cancel your domain name registration with us, provided that you will not be entitled to a refund of any fees you paid to us. The revised Policy will apply to you until you cancel your domain name registration.

Notes:

1. This policy is now in effect. See www.icann.org/udrp/udrp-schedule.htm for the implementation schedule.

2. This policy has been adopted by all accredited domain-name registrars for domain names ending in .com, .net, and .org. It has also been adopted by certain managers of country-code top-level domains (e.g., .nu, .tv, .ws).

3. The policy is between the registrar (or other registration authority in the case of a country-code top-level domain) and its customer (the domain-name holder or registrant). Thus, the policy uses "we" and "our" to refer to the registrar and it uses "you" and "your" to refer to the domain-name holder.

Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (As Approved by ICANN on October 24, 1999)

Administrative proceedings for the resolution of disputes under the Uniform Dispute Resolution Policy adopted by ICANN shall be governed by these Rules and also the Supplemental Rules of the Provider administering the proceedings, as posted on its web site.

1. Definitions

In these Rules:
Complainant means the party initiating a complaint concerning a domain-name registration.

ICANN refers to the Internet Corporation for Assigned Names and Numbers.

Mutual Jurisdiction means a court jurisdiction at the location of either (a) the principal office of the Registrar (provided the domain-name holder has submitted in its Registration Agreement to that jurisdiction for court adjudication of disputes concerning or arising from the use of the domain name) or (b) the domain-name holder's address as shown for the registration of the domain name in Registrar's Whois database at the time the complaint is submitted to the Provider.

Panel means an administrative panel appointed by a Provider to decide a complaint concerning a domain-name registration.

Panelist means an individual appointed by a Provider to be a member of a Panel.

Party means a Complainant or a Respondent.

Policy means the Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy that is incorporated by reference and made a part of the Registration Agreement.

Provider means a dispute-resolution service provider approved by ICANN. A list of such Providers appears at www.icann.org/udrp/approved-providers.htm.

Registrar means the entity with which the Respondent has registered a domain name that is the subject of a complaint.

Registration Agreement means the agreement between a Registrar and a domain-name holder.

Respondent means the holder of a domain-name registration against which a complaint is initiated.

Reverse Domain Name Hijacking means using the Policy in bad faith to attempt to deprive a registered domain-name holder of a domain name.

Supplemental Rules means the rules adopted by the Provider administering a proceeding to supplement these Rules. Supplemental Rules shall not be inconsistent with the Policy or these Rules and shall cover such topics as fees, word and page limits and guidelines, the means for communicating with the Provider and the Panel, and the form of cover sheets.

2. Communications

(a) When forwarding a complaint to the Respondent, it shall be the Provider's responsibility to employ reasonably available means calculated to achieve actual notice to Respondent. Achieving actual notice, or employing the following measures to do so, shall discharge this responsibility:

(i) sending the complaint to all postal-mail and facsimile addresses (A) shown in the domain name's registration data in Registrar's Whois database for the registered domain-name holder, the technical contact, and the administrative contact and (B) supplied by Registrar to the Provider for the registration's billing contact; and

(ii) sending the complaint in electronic form (including annexes to the extent available in that form) by e-mail to:

(A) the e-mail addresses for those technical, administrative, and billing contacts;

(B) postmaster@<the contested domain name>; and

(C) if the domain name (or "www." followed by the domain name) resolves to an active web page (other than a generic page the Provider concludes is maintained by a registrar or ISP for parking domain-names registered by multiple domain-name holders), any e-mail address shown or e-mail links on that web page; and

(iii) sending the complaint to any address the Respondent has notified the Provider it prefers and, to the extent practicable, to all other addresses provided to the Provider by Complainant under Paragraph 3(b)(v).

(b) Except as provided in Paragraph 2(a), any written communication to Complainant or Respondent provided for under these Rules shall be made by the preferred means stated by the Complainant or Respondent, respectively (see Paragraphs 3(b)(iii) and 5(b)(iii)), or in the absence of such specification

(i) by telecopy or facsimile transmission, with a confirmation of transmission; or

(ii) by postal or courier service, postage pre-paid and return receipt requested; or

(iii) electronically via the Internet, provided a record of its transmission is available.

(c) Any communication to the Provider or the Panel shall be made by the means and in the manner (including number of copies) stated in the Provider's Supplemental Rules.

(d) Communications shall be made in the language prescribed in Paragraph 11. E-mail communications should, if practicable, be sent in plaintext.

(e) Either Party may update its contact details by notifying the Provider and the Registrar.

(f) Except as otherwise provided in these Rules, or decided by a Panel, all communications provided for under these Rules shall be deemed to have been made:

(i) if delivered by telecopy or facsimile transmission, on the date shown on the confirmation of transmission; or
(ii) if by postal or courier service, on the date marked on the receipt; or
(iii) if via the Internet, on the date that the communication was transmitted, provided that the date of transmission is verifiable.

(g) Except as otherwise provided in these Rules, all time periods calculated under these Rules to begin when a communication is made shall begin to run on the earliest date that the communication is deemed to have been made in accordance with Paragraph 2(f).

(h) Any communication by

(i) a Panel to any Party shall be copied to the Provider and to the other Party;
(ii) the Provider to any Party shall be copied to the other Party; and
(iii) a Party shall be copied to the other Party, the Panel and the Provider, as the case may be.

(i) It shall be the responsibility of the sender to retain records of the fact and circumstances of sending, which shall be available for inspection by affected parties and for reporting purposes.

(j) In the event a Party sending a communication receives notification of non-delivery of the communication, the Party shall promptly notify the Panel (or, if no Panel is yet appointed, the Provider) of the circumstances of the notification. Further proceedings concerning the communication and any response shall be as directed by the Panel (or the Provider).

3. The Complaint

(a) Any person or entity may initiate an administrative proceeding by submitting a complaint in accordance with the Policy and these Rules to any Provider approved by ICANN. (Due to capacity constraints or for other reasons, a Provider's ability to accept complaints may be suspended at times. In that event, the Provider shall refuse the submission. The person or entity may submit the complaint to another Provider.)

(b) The complaint shall be submitted in hard copy and (except to the extent not available for annexes) in electronic form and shall:

(i) Request that the complaint be submitted for decision in accordance with the Policy and these Rules;

(ii) Provide the name, postal and e-mail addresses, and the telephone and telefax numbers of the Complainant and of any representative authorized to act for the Complainant in the administrative proceeding;

(iii) Specify a preferred method for communications directed to the Complainant in the administrative proceeding (including person to be contacted, medium, and address information) for each of

(A) electronic-only material and

(B) material including hard copy;

(iv) Designate whether Complainant elects to have the dispute decided by a single-member or a three-member Panel and, in the event Complainant elects a three-member Panel, provide the names and contact details of three candidates to serve as one of the Panelists (these candidates may be drawn from any ICANN-approved Provider's list of panelists);

(v) Provide the name of the Respondent (domain-name holder) and all information (including any postal and e-mail addresses and telephone and telefax numbers) known to Complainant regarding how to contact Respondent or any representative of Respondent, including contact information based on pre-complaint dealings, in sufficient detail to allow the Provider to send the complaint as described in Paragraph 2(a);

(vi) Specify the domain name(s) that is/are the subject of the complaint;

(vii) Identify the Registrar(s) with whom the domain name(s) is/are registered at the time the complaint is filed;

(viii) Specify the trademark(s) or service mark(s) on which the complaint is based and, for each mark, describe the goods or services, if any, with which the mark is used (Complainant may also separately describe other goods and services with which it intends, at the time the complaint is submitted, to use the mark in the future.);

(ix) Describe, in accordance with the Policy, the grounds on which the complaint is made including, in particular,

(1) the manner in which the domain name(s) is/are identical or confusingly similar to a trademark or service mark in which the Complainant has rights; and

(2) why the Respondent (domain-name holder) should be considered as having no rights or legitimate interests in respect of the domain name(s) that is/are the subject of the complaint; and

(3) why the domain name(s) should be considered as having been re-

gistered and being used in bad faith

(The description should, for elements (2) and (3), discuss any aspects of Paragraphs 4(b) and 4(c) of the Policy that are applicable. The description shall comply with any word or page limit set forth in the Provider's Supplemental Rules.);

(x) Specify, in accordance with the Policy, the remedies sought;

(xi) Identify any other legal proceedings that have been commenced or terminated in connection with or relating to any of the domain name(s) that are the subject of the complaint;

(xii) State that a copy of the complaint, together with the cover sheet as prescribed by the Provider's Supplemental Rules, has been sent or transmitted to the Respondent (domain-name holder), in accordance with Paragraph 2(b);

(xiii) State that Complainant will submit, with respect to any challenges to a decision in the administrative proceeding canceling or transferring the domain name, to the jurisdiction of the courts in at least one specified Mutual Jurisdiction;

(xiv) Conclude with the following statement followed by the signature of the Complainant or its authorized representative:

"Complainant agrees that its claims and remedies concerning the registration of the domain name, the dispute, or the dispute's resolution shall be solely against the domain-name holder and waives all such claims and remedies against

(a) the dispute-resolution provider and panelists, except in the case of deliberate wrongdoing,

(b) the registrar,

(c) the registry administrator, and

(d) the Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, as well as their directors, officers, employees, and agents."

"Complainant certifies that the information contained in this Complaint is to the best of Complainant's knowledge complete and accurate, that this Complaint is not being presented for any improper purpose, such as to harass, and that the assertions in this Complaint are warranted under these Rules and under applicable law, as it now exists or as it may be extended by a good-faith and reasonable argument."; and

(xv) Annex any documentary or other evidence, including a copy of the Policy applicable to the domain name(s) in dispute and any trademark or service mark registration upon which the complaint relies, together with a schedule indexing such evidence.

(c) The complaint may relate to more than one domain name, provided that the domain names are registered by the same domain-name holder.

4. Notification of Complaint

(a) The Provider shall review the complaint for administrative compliance with the Policy and these Rules and, if in compliance, shall forward the complaint (together with the explanatory cover sheet prescribed by the Provider's Supplemental Rules) to the Respondent, in the manner prescribed by Paragraph 2(a), within three (3) calendar days following receipt of the fees to be paid by the Complainant in accordance with Paragraph 19.

(b) If the Provider finds the complaint to be administratively deficient, it shall promptly notify the Complainant and the Respondent of the nature of the deficiencies identified. The Complainant shall have five (5) calendar days within which to correct any such deficiencies, after which the administrative proceeding will be deemed withdrawn without prejudice to submission of a different complaint by Complainant.

(c) The date of commencement of the administrative proceeding shall be the date on which the Provider completes its responsibilities under Paragraph 2(a) in connection with forwarding the Complaint to the Respondent.

(d) The Provider shall immediately notify the Complainant, the Respondent, the concerned Registrar(s), and ICANN of the date of commencement of the administrative proceeding.

5. The Response

(a) Within twenty (20) days of the date of commencement of the administrative proceeding the Respondent shall submit a response to the Provider.

(b) The response shall be submitted in hard copy and (except to the extent not available for annexes) in electronic form and shall:

(i) Respond specifically to the statements and allegations contained in the complaint and include any and all bases for the Respondent (domain-name holder) to retain registration and use of the disputed domain name (This portion of the response shall comply with any word or page limit set forth in the Provider's Supplemental Rules.);

(ii) Provide the name, postal and e-mail addresses, and the telephone and telefax numbers of the Respondent (domain-name holder) and of any representative authorized to act for the Respondent in the administrative proceeding;

(iii) Specify a preferred method for communications directed to the Respondent in the administrative proceeding (including person to be contacted, medium, and address information) for each of

(A) electronic-only material and

(B) material including hard copy;

(iv) If Complainant has elected a single-member panel in the Complaint (see Paragraph 3(b)(iv)), state whether Respondent elects instead to have the dispute

decided by a three-member panel;

(v) If either Complainant or Respondent elects a three-member Panel, provide the names and contact details of three candidates to serve as one of the Panelists (these candidates may be drawn from any ICANN-approved Provider's list of panelists);

(vi) Identify any other legal proceedings that have been commenced or terminated in connection with or relating to any of the domain name(s) that are the subject of the complaint;

(vii) State that a copy of the response has been sent or transmitted to the Complainant, in accordance with Paragraph 2(b); and

(viii) Conclude with the following statement followed by the signature of the Respondent or its authorized representative:
"Respondent certifies that the information contained in this Response is to the best of Respondent's knowledge complete and accurate, that this Response is not being presented for any improper purpose, such as to harass, and that the assertions in this Response are warranted under these Rules and under applicable law, as it now exists or as it may be extended by a good-faith and reasonable argument."; and

(ix) Annex any documentary or other evidence upon which the Respondent relies, together with a schedule indexing such documents.

(c) If Complainant has elected to have the dispute decided by a single-member Panel and Respondent elects a three-member Panel, Respondent shall be required to pay one-half of the applicable fee for a three-member Panel as set forth in the Provider's Supplemental Rules. This payment shall be made together with the submission of the response to the Provider. In the event that the required payment is not made, the dispute shall be decided by a single-member Panel.

(d) At the request of the Respondent, the Provider may, in exceptional cases, extend the period of time for the filing of the response. The period may also be extended by written stipulation between the Parties, provided the stipulation is approved by the Provider.

(e) If a Respondent does not submit a response, in the absence of exceptional circumstances, the Panel shall decide the dispute based upon the complaint.

6. Appointment of the Panel and Timing of Decision

(a) Each Provider shall maintain and publish a publicly available list of panelists and their qualifications.

(b) If neither the Complainant nor the Respondent has elected a three-member Panel (Paragraphs 3(b)(iv) and 5(b)(iv)), the Provider shall appoint, within five (5) calendar days following receipt of the response by

the Provider, or the lapse of the time period for the submission thereof, a single Panelist from its list of panelists. The fees for a single-member Panel shall be paid entirely by the Complainant.

(c) If either the Complainant or the Respondent elects to have the dispute decided by a three-member Panel, the Provider shall appoint three Panelists in accordance with the procedures identified in Paragraph 6(e). The fees for a three-member Panel shall be paid in their entirety by the Complainant, except where the election for a three-member Panel was made by the Respondent, in which case the applicable fees shall be shared equally between the Parties.

(d) Unless it has already elected a three-member Panel, the Complainant shall submit to the Provider, within five (5) calendar days of communication of a response in which the Respondent elects a three-member Panel, the names and contact details of three candidates to serve as one of the Panelists. These candidates may be drawn from any ICANN-approved Provider's list of panelists.

(e) In the event that either the Complainant or the Respondent elects a three-member Panel, the Provider shall endeavor to appoint one Panelist from the list of candidates provided by each of the Complainant and the Respondent. In the event the Provider is unable within five (5) calendar days to secure the appointment of a Panelist on its customary terms from either Party's list of candidates, the Provider shall make that appointment from its list of panelists. The third Panelist shall be appointed by the Provider from a list of five candidates submitted by the Provider to the Parties, the Provider's selection from among the five being made in a manner that reasonably balances the preferences of both Parties, as they may specify to the Provider within five (5) calendar days of the Provider's submission of the five-candidate list to the Parties.

(f) Once the entire Panel is appointed, the Provider shall notify the Parties of the Panelists appointed and the date by which, absent exceptional circumstances, the Panel shall forward its decision on the complaint to the Provider.

7. Impartiality and Independence

A Panelist shall be impartial and independent and shall have, before accepting appointment, disclosed to the Provider any circumstances giving rise to justifiable doubt as to the Panelist's impartiality or independence. If, at any stage during the administrative proceeding, new circumstances arise that could give rise to justifiable doubt as to the impartiality or independence of the Panelist, that Panelist shall promptly disclose such circumstances to the Provider. In such event, the Provider shall have the discretion to appoint a substitute Panelist.

8. Communication Between Parties and the Panel

No Party or anyone acting on its behalf may have any unilateral communication with the Panel. All communications between a Party and the Panel or the Provider shall be made to a case administrator appointed by the Provider in the manner prescribed in the Provider's Supplemental Rules.

9. Transmission of the File to the Panel

The Provider shall forward the file to the Panel as soon as the Panelist is appointed in the case of a Panel consisting of a single member, or as soon as the last Panelist is appointed in the case of a three-member Panel.

10. General Powers of the Panel

(a) The Panel shall conduct the administrative proceeding in such manner as it considers appropriate in accordance with the Policy and these Rules.

(b) In all cases, the Panel shall ensure that the Parties are treated with equality and that each Party is given a fair opportunity to present its case.

(c) The Panel shall ensure that the administrative proceeding takes place with due expedition. It may, at the request of a Party or on its own motion, extend, in exceptional cases, a period of time fixed by these Rules or by the Panel.

(d) The Panel shall determine the admissibility, relevance, materiality and weight of the evidence.

(e) A Panel shall decide a request by a Party to consolidate multiple domain name disputes in accordance with the Policy and these Rules.

11. Language of Proceedings

(a) Unless otherwise agreed by the Parties, or specified otherwise in the Registration Agreement, the language of the administrative proceeding shall be the language of the Registration Agreement, subject to the authority of the Panel to determine otherwise, having regard to the circumstances of the administrative proceeding.

(b) The Panel may order that any documents submitted in languages other than the language of the administrative proceeding be accompanied by a translation in whole or in part into the language of the administrative proceeding.

12. Further Statements

In addition to the complaint and the response, the Panel may request, in its sole discretion, further statements or documents from either of the Parties.

13. In-Person Hearings

There shall be no in-person hearings (including hearings by teleconference,

videoconference, and web conference), unless the Panel determines, in its sole discretion and as an exceptional matter, that such a hearing is necessary for deciding the complaint.

14. Default

(a) In the event that a Party, in the absence of exceptional circumstances, does not comply with any of the time periods established by these Rules or the Panel, the Panel shall proceed to a decision on the complaint.

(b) If a Party, in the absence of exceptional circumstances, does not comply with any provision of, or requirement under, these Rules or any request from the Panel, the Panel shall draw such inferences therefrom as it considers appropriate.

15. Panel Decisions

(a) A Panel shall decide a complaint on the basis of the statements and documents submitted and in accordance with the Policy, these Rules and any rules and principles of law that it deems applicable.

(b) In the absence of exceptional circumstances, the Panel shall forward its decision on the complaint to the Provider within fourteen (14) days of its appointment pursuant to Paragraph 6.

(c) In the case of a three-member Panel, the Panel's decision shall be made by a majority.

(d) The Panel's decision shall be in writing, provide the reasons on which it is based, indicate the date on which it was rendered and identify the name(s) of the Panelist(s).

(e) Panel decisions and dissenting opinions shall normally comply with the guidelines as to length set forth in the Provider's Supplemental Rules. Any dissenting opinion shall accompany the majority decision. If the Panel concludes that the dispute is not within the scope of Paragraph 4(a) of the Policy, it shall so state. If after considering the submissions the Panel finds that the complaint was brought in bad faith, for example in an attempt at Reverse Domain Name Hijacking or was brought primarily to harass the domain-name holder, the Panel shall declare in its decision that the complaint was brought in bad faith and constitutes an abuse of the administrative proceeding.

16. Communication of Decision to Parties

(a) Within three (3) calendar days after receiving the decision from the Panel, the Provider shall communicate the full text of the decision to each Party, the concerned Registrar(s), and ICANN. The concerned Registrar(s) shall immediately communicate to each Party, the Provider, and ICANN the date for the implementation of the

decision in accordance with the Policy.

(b) Except if the Panel determines otherwise (see Paragraph 4(j) of the Policy), the Provider shall publish the full decision and the date of its implementation on a publicly accessible web site. In any event, the portion of any decision determining a complaint to have been brought in bad faith (see Paragraph 15(e) of these Rules) shall be published.

17. Settlement or Other Grounds for Termination

(a) If, before the Panel's decision, the Parties agree on a settlement, the Panel shall terminate the administrative proceeding.

(b) If, before the Panel's decision is made, it becomes unnecessary or impossible to continue the administrative proceeding for any reason, the Panel shall terminate the administrative proceeding, unless a Party raises justifiable grounds for objection within a period of time to be determined by the Panel.

18. Effect of Court Proceedings

(a) In the event of any legal proceedings initiated prior to or during an administrative proceeding in respect of a domain-name dispute that is the subject of the complaint, the Panel shall have the discretion to decide whether to suspend or terminate the administrative proceeding, or to proceed to a decision.

(b) In the event that a Party initiates any legal proceedings during the pendency of an administrative proceeding in respect of a domain-name dispute that is the subject of the complaint, it shall promptly notify the Panel and the Provider. See Paragraph 8 above.

19. Fees

(a) The Complainant shall pay to the Provider an initial fixed fee, in accordance with the Provider's Supplemental Rules, within the time and in the amount required. A Respondent eleting under Paragraph 5(b)(iv) to have the dispute decided by a three-member Panel, rather than the single-member Panel elected by the Complainant, shall pay the Provider one-half the fixed fee for a three-member Panel. See Paragraph 5(c). In all other cases, the Complainant shall bear all of the Provider's fees, except as prescribed under Paragraph 19(d). Upon appointment of the Panel, the Provider shall refund the appropriate portion, if any, of the initial fee to the Complainant, as specified in the Provider's Supplemental Rules.

(b) No action shall be taken by the Provider on a complaint until it has received from Complainant the initial fee in accordance with Paragraph 19(a).

(c) If the Provider has not received the fee within ten (10) calendar days of

receiving the complaint, the complaint shall be deemed withdrawn and the administrative proceeding terminated.

(d) In exceptional circumstances, for example in the event an in-person hearing is held, the Provider shall request the Parties for the payment of additional fees, which shall be established in agreement with the Parties and the Panel.

20. Exclusion of Liability

Except in the case of deliberate wrongdoing, neither the Provider nor a Panelist shall be liable to a Party for any act or omission in connection with any administrative proceeding under these Rules.

21. Amendments

The version of these Rules in effect at the time of the submission of the complaint to the Provider shall apply to the administrative proceeding commenced thereby. These Rules may not be amended without the express written approval of ICANN.

Sakregister

absolut registreringshinder 298
acoustical signal 215
administrativ begränsning 40
administrativ ordning 294
administrativ praxis 242
administrativ prövning 26
administrativ utgift 265
administrative panel 338, 340, 344 ff.
administrative proceeding 342
administrative-dispute-resolution service 339
administrativt förfarande 14, 31, 136, 138, 140, 149, 157 f., 185
administrativt utslag 39
ADR (se *alternativt tvistelösningsförfarande*)
adress 37, 288, 301, 312, 327
advertising 237
advokat 60
aesthetic arts 221
aesthetic creation 211
aesthetic effect 213
affiliation 340
affärsbrev 312
affärshandling 288, 300
affärshemlighet 27, 141, 160
affärsmeddelande 312
affärsmässiga villkor 25
affärstransaktion 269
affärsverksamhet 196, 199
age limit 225
agent 194
agriculture 221
air pollution 224
aktuell fråga 53
aktuellt ämne 157
algoritm 96
allmän beteckning 291
allmän egendom 57
allmän handling 141, 154, 160
allmän moral 23, 246, 257, 260, 272, 285, 298
allmän ordning 152, 157, 193, 199, 217 f., 246 f., 250, 257, 260, 272, 285, 298, 327
allmän säkerhet 136, 138, 149, 152, 157
allmänhetens intresse 39, 76, 84, 143, 189
allmänna villkor 325 ff.
allmänt bruk 63
allmänt intresse 261, 285
allmänt känd 18, 22, 29, 330
allmänt tillgänglig 87, 200, 204, 209
allvarlig brottslighet 38
alternativt tvistelösningsförfarande 329 f., 334 ff.
ammunition 44
analog användning 158
analog privatkopiering 149
anbringande 288, 300
anciennitet 286, 292
anförande inför rätta 48
animal body 221 f., 223
animal variety 217, 219
animaliskt reproduktionsmaterial 252
annons 157, 312
anonym 97, 101, 125
anonymt verk 51

anordning 53 f., 66, 85, 151, 158, 160
anpassning 97, 99, 125
anseende 315 f., 330
anskaffande av information 29
anskaffning 134, 139
anställning 274
anställningsförhållande 133
ansvar 330 f.
ansökan 185 ff., 265, 334
ansökningsavgift 202, 207, 334 f.
ansökningsdag 187, 231, 259, 287
ansökningshandling 210
antibiotic effect 212
anti-personel mine 218
antologi 48
anvisning 98, 133
användbarhet 196
användningstvång 289, 302
arbetsgivare 133, 180, 201, 274
arbetsgivarens instruktioner 274
arbetskonflikt 331
arbetstagare 98, 133, 201
arbetstillfälle 144
arbetsuppgift 98, 274
arbitral tribunal 338
arbitration 342
arbitrator 342
arkitektoniskt verk 157
arkiv 149 f., 156
arrangemang 16, 123
arrangement of colours 213
arrangering 138
art 193, 285, 288, 298, 301
artikel 157
artist 69
artistic effect 213
artistic style 213
arvsrätt 167
association 284, 286, 288, 294, 299 f.
attractive appearance 213
audiovisuell produktion 114
audiovisuellt material 149
audiovisuellt verk 85, 103, 105, 126 f., 131, 136
auktionskammare 168
avbildning 23
avelsboskap 251
avkastning 145
avkodning 85, 117
avlett verk 174
avlägsnande av elektronisk information 79
avlägsnande 32, 37, 159
avregistrering 325 f., 328 ff.
avsedd användning 298
avsett ändamål 99, 301
avskrift 210
avskräckande 30, 38, 153, 160
avslag 31, 38, 186, 204, 209, 253
avstående 106, 270, 296
avsändare 37
avtal 29, 97, 109, 113 ff., 118, 141, 152, 159, 274, 278
avtalsbestämmelse 97, 101
avtalsenlig förpliktelse 303
avtalsfrihet 113
avtalsförhållande 151
avtalslicens 146
avtalsrätt 101, 141, 160, 280
avtalsrättslig bestämmelse 142
avtalsrättslig grund 116
avtalsrättslig karaktär 115
avtalstid 330 f.
avtalsvillkor 153, 159
avtryck 197

bacteria 220
bad faith 339
bagage 37
bakomliggande omständighet 26
basbelopp 330
bearbetning 47, 54, 55, 78, 83, 131, 138, 315
bedömningsgrund 98
befintligt skick 178

befrielsegrund 331
begränsat antal 168
begränsning 89, 244, 262, 276, 301
behandling av djur 24
behandling av människor 24
behandling av sjukdom 244
behörig användare 136, 138 f.
beredning 315
Bernkonventionen (se *BK*)
Bernunionen 45, 64 f.
beräkningsgrund 164, 169
beskaffenhet 193, 196, 301, 322
beskrivande ord 19
beskrivning 35, 186, 200, 204, 207, 209, 317
beslag 38, 54, 57, 100 f., 154, 160, 195, 311, 331
beslut 204, 329
beståndsdel 256 f., 259, 267, 270
bestämmelse 193
betalning 149, 189, 325
betalningsansvarig 325
betraktande 63
betydande arbete 29
betydande investering 42
betydande värde 285, 298
bevis 186, 297, 335
bevisbörda 27, 136, 284
bevisförsämring 34
bevisning 31, 35, 37, 186
bibliotek 149 f., 156
bifall 31
bild 53, 67, 71, 85, 114, 131, 287
bildhuggarkonst 47
bildmaterial 149
bildskärm 135
bildupptagning 52
binär form 176
biological material 216
biological process 219
biological system 216
biologisk mångfald 249
biologiskt förfarande 24, 200, 243, 246
biologiskt material 243, 245, 249, 251, 253
biologiskt system 249
biotechnological invention 212, 216, 218
bioteknik 242, 247
Bioteknikdirektivet 216
bioteknisk uppfinning 181, 242 ff., 249
biotekniskt förfaringssätt 246
biträde 337
BK 13 ff., 17, 42, 45, 47 ff., 63 ff., 76 ff., 78 f., 82 f., 90, 97 f., 100, 122 ff., 127, 133, 146, 163
blandning 199 f.
blixtnedslag 331
blommor 184
blood bank 223
blood pressure measurement 224
bokstav 17, 284, 297, 325, 333
bona fide offering of goods or services 340
bonad 168
book 213, 215
boskap 184, 248, 252
branschens vedertagna handelsbruk 298
bristande uppfyllelse 328
brottmål 31
brottmålsförfarande 38
bruk 19, 285, 290 f., 302, 322
brukskonst 16, 47 f., 52, 61, 105
bruksmodell 160, 256, 263
Brysselkonventionen 295 f.
Budapestöverenskommelsen 253 f.
burglar 218
business 213
byggnad 49 f., 157, 105
byggnadskonst 47
byggnadsverk 49 f.
böter 38

©-märket 60
cachelagring 148
calculation machine 213
cancellation 341
capable of exploitation in industry 224
CD 132
CD-I 132 f., 148
CD-ROM 132 f., 148, 175
cell 220
chemical product 223
citat 52, 149, 157, 276
civilrättsligt ansvar 256, 263, 269
civilrättsligt förfarande 27, 31. 33, 79
collage 168
commercial gain 340
commercial success 237
commonly known 340
communication system 216
communication 353
comparison test 230
complaint 341, 344, 345 ff.
computer network 214
computer program 214
computer system 235
computer 214
computer-implemented invention 214 f.
confidentiality 225
confusingly similarity 339
consolidation 340
contraception 223
copy of complaint 341
copying machine 218
copyright disclaimer 180
cosmetic treatment 223
counterfeit money 218
counterfeiting (se *varumärkesförfalskade varor*)
court action 343
court jurisdiction 344
court proceeding 342, 354
criminal behaviour 218
cross word puzzle 213

dagligt språkbruk 285, 298
dagshändelse 53, 70, 108
dansör 66, 84
data 131, 135, 141, 149
databas 46, 82, 130 ff., 151, 154
databasproducent 134., 136, 139
databastillverkare 131
databehandling 131
databehandlingssystem 131
datalagringssystem 131
datamedium 134
data-processing operation 214
datasammanställning 16
dataskydd 154, 160
date of filing (se *filing date*) 225
date of priority 226, 232
datorprogram 16 f., 45, 77, 82, 95 ff., 105, 124, 132, 137, 152, 154, 199, 258, 270
Datorprogramdirektivet 128
datorsystem 97
deaktivering 328 f., 332
definition 256, 317
degeneration 312, 291, 298
deklamation 66, 85
dekompilering 99
del 270
delansökning 187
delgivning 34, 115, 279
demonstration 157
deponeringsskyldighet 160
deposition 60, 252 ff.
depositionsförfarande 243
depositionsinstitution 253
description 226, 228
designarbete 96
designation fee 228
designering 208
designeringsavgift 202, 207 f.
detalj 96, 99, 258 ff., 270, 272, 302
diagnostic instrument 221

diagnostic method 221 ff.
diagnostik 247
diagnostisering 199
diagnostiska metoder 246
diagnostiskt förfarande 24
dialog 56, 114, 126
dialysis 223
diamond 213
diapositive 216
dictionary 236
digital agenda 145
digital form 82, 94
digital marknad 161
digital miljö 82 f., 94
digital privatkopiering 150
digital upptagning 109
dimension 260, 272
direkt användning 88
direkt förlust 330
direkt mångfaldigande 69
direkt tillämpning 265
direktsänd återgivning 17
direktsändande satellit 112
disclosure 231
discovery 211 f., 216
diskett 175
diskriminering 15, 164
disposition 48
disrupting the business of a competitor 339
distansundervisning 150
distribution 27, 33, 173 ff., 293, 313
distributör 174
djur 199, 249, 250, 316
djurras 200, 243, 245, 248, 250, 316
djurriket 245
djurskyddskrav 244
DNA-sekvens 245
DNS-data 332
document 225, 312
dokumentärt mervärde 135, 156
dom 177, 274, 329
domain name registration 338
domain namne holder 344
dominerande ställning 135, 142
domän 332
domännamn 183, 325 ff.
domännamnsregistret 326
dramatiskt verk 47, 49, 53, 59
drawing 226
drift 189
driftskompatibilitet 256
driftskostnad 103
driftsstabilitet 331
driftställe 201, 302
droit de suite (se *följerätt*)
droit moral (se ideell rätt)
druvsort 22
dröjsmål 34
dubbelt skydd 256, 269
dubbning 114

efemär upptagning 54, 70, 108, 156
effect of court proceeding 354
effektiv åtgärd 30
efterbildning 16, 20, 190, 268, 275, 276
efterfrågan 313
eftergörande 56 f.
EG-domstolen 295
egen bild 287
egen intellektuella skapelse 98, 124
egenartad karaktär 189, 193, 302
egenföretagande 103, 111
eget namn 288
ekonomisk aktivitet 293
ekonomisk aktör 166
ekonomisk begränsning 40
ekonomisk betydelse 156
ekonomisk fråga 53
ekonomisk jämvikt 163
ekonomisk livskraft 166
ekonomisk nytta 103 ff.
ekonomisk resurs 95
ekonomisk rättighet 86, 127, 133, 138

ekonomisk utveckling 15, 65, 76, 84, 150
ekonomisk vinning 156
ekonomisk välfärd 15
ekonomiskt framsteg 255
ekonomiskt intresse 62, 319, 248
ekonomiskt mervärde 135
ekonomiskt mål 111
ekonomiskt område 162
ekonomiskt värde 26
ekonomiskt ämne 157
ekonomsikt framåtskridande 111
eldsvåda 331
electrical field 213
elektromagnetisk metod 131
elektronisk databas 132
elektronisk handel 146
elektronisk information 79, 90, 153, 159
elektronisk metod 131
elektronisk miljö 148
elektronisk utrustning 151
elektroniskt formulär 325
elektroniskt medium 82, 94, 137
elektro-optisk metod 131
element 135, 210
emballage 290, 302
emblem 192, 261, 278, 285, 298
embryo 219, 247, 250
enastående rykte 316
encyklopedi 301
endemi 243
endorsement 340
energi 134
enhetlig karaktär 270, 296
enkel licens 280, 289
ensamrätt (jfr *uteslutanderätt*) 97 f., 106 f., 117, 257 f., 259, 262, 275, 288, 300, 330
enskild firma 328
enskilt bruk 70, 108, 138, 140
entertainment 214
EPC 181, 198 ff.
epidemi 243
EPO 181, 211
e-post 327, 331, 334 f.
e-postadress
equivalents 229, 238
estetisk egenskap 96
estetiskt värde 131, 256, 266
etableringsrätt 165
etik 244
etiska normer 244, 246 f.
Europakonventionen 135, 247
Europeiska patentkonventionen (se *EPC*)
evenemang 157
evident abuse 231
exekutiv åtgärd 268, 304
exhibition 231
exklusiv licens 280, 289, 304
exklusivitet 326
experimentsyfte 253, 262, 276
export 262, 275, 288, 300
exportändamål 290, 302
extraktiv industri 184

fabrikant 195
fabriksmärke 184 f., 189 ff.
fackman 24, 201, 208, 252
fair use 340
fakta 131, 135
faktisk förberedelse 268, 275, 276
faktisk omständighet 193
faktura 325, 332
falsk angivelse 195
fartyg 189, 262, 276
farvatten 189
fast driftställe 325
fast exemplar 83
fastställelsedom 32
fee 341, 354
fel 99, 331
felaktighet 174
felpåföljd 331
field of business 215

figur 17, 284, 297
fil 175
filing date 225, 227, 232
film 16, 47, 49 ff., 55 f., 77 f., 86, 103, 105 ff., 126 f., 131, 145, 155
finansiell begränsning 40
finansiella resurser 130
finansiellt stöd 80
finansiering 145
finansieringssätt 150
firma 195, 311
fixering 16, 93
flagga 191 f.
flavour 213
FN 65, 67 f., 70 f., 73, 80, 93
fodral 69, 74
fog 301, 304
folkhälsokrav 244
folklore 94
fonogram 69 f., 73 ff., 77 f., 84 f., 88 ff., 94, 103, 105 ff., 114 f., 123, 145
fonogramproducent 14, 16 f., 42, 45, 66 f., 69 ff. 73 ff., 87, 89, 94, 103, 105 ff., 114, 126, 145, 155, 161
force majeure 331
form som följer av varan 298
formalitet 38, 60, 69, 74, 184, 186
formgivare 256, 259 f., 268, 271 f., 272, 274
formgivarens frihet 256, 259 f., 271
formgivning 182, 265
formgivningsdetalj 266
formkrav 90
formulär 325
forskning 76, 84, 243, 247
forskningssyfte 70, 108, 157
forskningsändamål
forum shopping 269
fotografi 16, 53, 124, 127, 156, 168
fotografiskt verk 47, 51, 61, 124
framförande 49, 53, 57, 66 ff., 70, 84 ff., 90, 105, 107, 124, 126
framläggande av information 199
framställandetidpunkt 301
framställning 24, 33, 138, 315, 317
framställningssätt 196
fred och säkerhet 44
Free Software Foundation 46, 173, 178 f.
free software 179
frekvensband 116
fri företagsamhet 40
fristående verk 175
frivillig åtgärd 152
frukt 184
fråga 336
fullmakt 337
funktion 96 f., 99
funktionellt ändamål 23
funktionshinder 149 f., 156
fysisk distribution 176
fysisk egenskap 317
fysisk vara 147
fysiskt medium 148
fängelse 38, 156
färg 258, 270
färgkombination 17
följerätt 163
föranvändarrätt 185
förargelse 327
förbehåll 54, 90, 157
förberedande designmaterial 98
förbättringspatent 184
fördel 286 ff., 300
föredrag 47 f.
föreläggande 154, 160, 335
föremål 83, 270
förening 196
företag 167, 277, 281, 296, 305
företagshemlighet 28 f., 36
företrädare 303
företrädesrätt 286
förevisning 138, 271, 273
förfallodag 209
förfalskade varor 12
förfarande 77

förfarandepatent 188, 190, 202 f.
förfaringssätt 251
författare 126, 166
förfogande 139
förfång 149, 286 ff., 300
förhandling 112, 120
förklaring 278
förkortning 191 f.
förlikning 319
förlust 178, 330
förläggare 63
förmedlare 168
förmedling 138
förmögenhetsobjekt 205, 294, 281, 302
förpackning 258, 270, 284, 288, 300, 322
förprövning 258
försening 331
”först till kvarn-princip” 325
förstörelse 32, 37 f.
försumlighet 188, 278
försvarsbehov 277
försämring 289, 301
förtal 146
förtur 325
förvaltning 167
förvaltningens område 47
förvaltningsområde 210
förvaltningsorganisation 146
förverkande 26, 38, 188
förvärv 112
förvärvsverksamhet 287
förväxling 18, 190, 196, 283, 288, 300
förväxlingsbarhet 329
förväxlingsrisk 286, 294, 299
förädlare 252, 317
förändrad version 175

game 213
garanti 173 ff., 178, 294
garantiavsägelse 174 f.
garantifunktion 294
garantimärke 191, 287, 290
GATT 39 f., 123
GATT-avtalet 11
gemensam formgivning 279
gemensam marknad 95
gemensam patentansökan 201
gemensamt innehav 280, 303
gemensamt skapande 138, 274
gemensamt upphovsmannaskap 125
gemensamt verk 98, 138
gemenskapsformgivning 255, 261, 265 ff., 269
gemenskapsvarumärke 293 ff., 296, 333
gene sequence 217, 224
gene therapy 212
General Public License (se *GNU*)
General Public Licese (se GNU)
generell övergång 281, 305
generic claim 230
generisk benämning 301, 316, 322
generisk beskaffenhet 319
generisk karaktär 312
genetic disclosure 230
genetisk identitet 219, 247, 250
genetisk information 216, 249, 251
genetisk mångfald 244
genetisk resurs 249
genkäromål 277
genmäle 111
genom 246
gensekvens 244, 245, 250
genteknik 220, 242
geografisk karta 47
geografisk omgivning 315
geografisk spridningsklausul 177
geografisk ursprungsbeteckning 20 ff., 182 ff. 195, 311, 313 ff.
geografiskt namn 292
geografiskt område 289
geografiskt ursprung 245, 285, 288, 291, 298, 301

geographical location 225
germ cell 219
glasföremål 168
Gnomovision 179 f.
GNU 46, 173 ff.
god affärssed 29, 196, 262, 276, 289, 301
god sed 52, 97, 157, 193, 246 f.
god tro 22, 32, 33, 37, 125, 205, 268, 275 f., 323
goda seder 199 f., 246 f., 250,
godkänd 168
godtycklig diskriminering 15
goodwill 25
gottgörelse 33 f.
grafik 168
grafikkonst 47
grafisk symbol 258, 270
grafisk återgivning 284, 297
gramophone record 215 f.
gravyr 59
grov oaktsamhet 330
grundlag 31 f.
gränssnitt 96, 98, 177
gränssnittsfil 176
gränsåtgärder 35 ff.
gränsöverskridande satellit 113
gränsöverskridande sändning 112, 116
Guidelines 211 ff.
gåva 139
gäldenär 280
gängse språkbruk 22, 193

Haagunionen 182
Haagöverenskommelsen 182
halvledarprodukt 13, 27 f., 101, 160
halvledarteknik 25
handelsföretag 189, 193 f.
handelshinder 30, 102, 242
handelsmärke 184 f., 189 ff. 193 ff.
handelsrörelse 192
handelssektor 131
handling 336
handläggningsspråk 204 f.
hantverksmässig framställning 258, 270
helhetsintryck 256, 259 f., 267, 271 f.
hemlig 29
hemlighållande 207
heraldik 191
hijacking 345
hjälpmedel 85, 101, 133, 135
hopfogning 258, 270
human beeing 219, 223
human body 216 f., 221 f.
human embryo 219
huvuddomän 332
huvudkontor 141
huvudregissör 105, 117, 126, 56
hybridvarelser 246
hyra 87 f.,
hårdvara 95 f.
häfte 126
hälsa 15, 23
hälsoområdet 243
härkomst 322
hävdvunnen metod 317
högkvalitetsprodukt 314
högtalare 53
hörbar 85
hörsel 73, 66

ICANN 183, 338 ff.
icke kommersiell användning 25
icke kommersiell art 37
icke kommersiell information 30
icke-biologiskt förfarande 24
icke-diskrimineringprincip 163 f.
icke-elektronisk databas 138, 140
icke-exklusiv licens 132, 289, 304
icke-kommersiellt syfte 138, 140, 150, 156
idé 16, 77, 96, 98 f.
idea 232, 236
ideell förening 332

ideell rätt 50, 53, 86, 115, 125, 128, 133, 146
identifikation 79
illojal konkurrens 74, 160, 181, 196, 256, 263, 269, 283
illustration i undervisning
illustrativt syfte 52, 156
”imitation” 322
import 23, 27, 89153, 158, f., 262 f., 275 f., 276, 288, 300
importerad vara 32
importkrav 36
importpatent 184
importrestriktion 19
importör 36 f.
inarbetning 18, 284, 294, 330
inaudita altera parte 34
indexsystem 132
indirekt användning 88
indirekt mångfaldigande 69
indirekt skada 330
indispositivitet 142
individuell mottagning 116
individuellt avtal 119
industrial application 211 f., 217, 221, 223 f.
industriell användbarhet 245, 249, 258, 270
industriell rättighet 287
industriell utveckling 95, 242, 297
industriell äganderätt 154, 184
industriellt tillgodogörande 23, 201
industriföretag 189, 194
industrigren 256, 257
industrisektor 131, 143, 263, 267, 268
industry 221
infogande 259
information carrier 216
information content 213, 216
information 28, 33, 76, 84, 90, 94, 97, 99 f., 149, 153, 158, 178, 313
informationsmarknad 130 f., 135
informationssamhället 46, 143 ff.
informationssamhällets tjänster 146
informationssyfte 48, 53, 157
informationsteknik 76, 84, 143
informationsteknologi 98
informationsutväxling 96
informationsöverflöd 313
InfoSoc-direktivet 46
införsel 35, 63, 74, 190, 195, 311
införselförbud 311
inkompatibilitet 153
inkomst 313 f.
innehav 100, 158
innehåll 137
innovation 266
innovativ verksamhet 143
insamling av data 82
insamlingsorganisation 167
insolvensförfarande 280 f., 281
inspelning 89 f.
installation 176
instruktion 274
integrated circuit 235
integrerad del 147
integritet 244
intellektuell skapelse 48, 77, 123
intellektuell verksamhet 199
intellektuellt mervärde 135
intellektuellt skapande 144
intellektuellt verk 131
interaktiv tjänst 152
interaktivitet 175, 179
interaktivt kommando 175
interaktivt tillhandahållande 147
interface 214
interimistisk åtgärd 33 ff.
interimistiskt beslag 311
intermediär (se *mellanhand*)
internationell utställning 200
internationellt samarbete 41
interoperabilitet 153
intervention 305
intrångsundersökning 37

inträdesavgift 70, 107
invention 211
inventive step 211 f., 215, 232 ff., 236 ff., 241
investering 103, 131 f., 134, 136, 139, 143, 145, 242, 266

jord 220, 243
jordbruk 201, 248, 251
jordbrukare 248, 251
jordbrukspolitik 313
jordbruksprodukt 183, 313
jordbruksändamål 252
juridiskt biträde 32 f.
juridiskt mål 111
jurisdiktion 115

kabel 87 ff., 106, 111 ff., 124, 127, 154, 155, 160
kabeldistributör 107, 115
kabeloperatör 112, 115, 119 f.,
karikatyr 157
kartellbildning 160
kartellrätt 141
kassettskatt 134
kemisk egenskap 317
keramiska föremål 168
kinematografi 47, 118, 127
kirurgisk behandling 199, 246
kirurgiskt förfarande 24
klassregistrering 306 ff.
kloning 247, 250
klyvbart ämne 44
known art 238, 240
known measure 238, 237
known technique 238
kod 79, 90, 97, 99
kodning 117, 158
kollektiv förvaltning 79, 106, 115, 117, 121, 167, 169
kollektiv organisation 104, 106, 115 f., 117 f., 120 f.
kollektivmärke 194, 284, 290
kollektivt avtal 118 f.
kollektivt verk 126
kommersiell användning 157
kommersiell livslängd 267
kommersiell nytta 103 ff.
kommersiell verksamhet 297
kommersiell vinning 156
kommersiellt fonogram 147
kommersiellt intresse 39
kommersiellt mervärde 135
kommersiellt syfte 23, 69, 94, 107, 156, 158, 330
kommersiellt utnyttjande 244, 246
kommersiellt värde 29
kommersiellt ändamål 100
kommunikationssatellit 112
kommunikationsteknik 76, 84
kompatibilitet 266
kompilator 176
komponent 151, 158, 158, 160
kompositör 56, 126, 166
konfidentialitet 259, 272 f.
konfidentiell information 31, 37, 39
konkurrens 102, 135, 143, 255, 263, 265, 293, 314
konkurrensbegränsande förfarande 26, 29
konkurrensbegränsning 25 f., 142
konkurrensbestämmelse 257
konkurrensförhållande 282
konkurrenskraft 143, 164
konkurrensregler 135, 146, 97
konkurrensstörning 122
konkurrensvillkor 164, 165
konkurrent 330
konkurrerande rättigheter 261
konkurs 304 f.
konst 59, 164
konstgalleri 166, 168
konstmarknad 165 ff., 171
konstnär 163, 165 f.
konstnärlig karaktär 124
konstnärlig skapelse 199

konstnärligt arbete 103
konstnärligt verk 89, 157
konstnärsnamn 329
konstruktion 189
konstverk 49, 52, 164 ff., 168
konsument 123, 144, 257, 263, 314
konsumentskydd 283
konsumtion 15, 99, 105, 108, 133 f., 138 f., 147, 155, 263, 276, 289, 301
konsumtionsmönster 153
kontaktkommitté 162, 171
kontaktperson 325, 327, 332
kontrakt 150
kontroll 316
kontrollmekanism 158
kontrollmyndighet 320
kontrollmärke 191, 284, 287, 290
kontrollorgan 317, 320
kontrovers 245
kontur 258, 270
Konventionen om internationella utställningar 200
Konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna (se *Europakonventionen*)
konventionsprioritet 181, 185 ff., 209
korporation 196
korsning 249
kort avsnitt 70, 108
kreativ verksamhet 143
kreativitet 144
kreativt innehåll 143
kretsmönster 27 f., 36, 47, 160
krigsmateriel 44
krigstillstånd 44
kringgående 78, 89, 100, 151, 150, 158
kritisk publikation 124
kritisk utgåva 127
kronologi 154
kryptering 158
kryptografisk forskning 151
kultur 144 ff.
kulturell aspekt 145, 163
kulturell utveckling 7, 65
kulturella konsekvenser 144
kulturellt mål 111
kulturellt område 162
kulturindustri 123
kulturproduktion 145
kultursektorn 143 f.
kulturskapande 145
kulturskatt 141
kund 174
kungörande 203
kunnig användare 256, 259 f., 267, 271 f.
kvalificerad personal 320
kvalitativ egenskap 96
kvantitet 285, 288 f., 298, 301
kvarstad 36
källangivelse 52 f., 138, 140, 156 f., 157, 262, 276
källkod 16, 173, 176, 179
kännetecken 69, 74, 192, 261, 263, 277, 294, 297
kännetecknensrätt 181
köp 178
köpare 168
köpevillkor 157
köpman 196
körning 96, 99
kött 316

laddning 96, 99
lagakraftvunnen dom 329
lagarbete 275
lagerhållning 262, 275
laglig användning 148 f., 156
laglig tillgång 159
laglig utgivning 123
lagring 99, 131, 300
lagringsmedium 176
land 315

landfordon 189
landsbygd 313
landsbygdens ekonomi 313
landskodtoppdomän 332
lantbruksindustri 184
lantbrukskemisk produkt 29, 42
lawsuit 341
lecture 225 f.
legitimate use 340
legitimt intresse 19, 23, 25, 52, 89, 97, 100, 140, 150, 158, 161, 339
letter-bomb 218
lexikon 301
liberalisering 257
licens 19, 24, 26, 62 f., 69, 74, 148 ff., 176 f., 268, 274 ff., 280 f., 289, 294, 304 f.
licensavtal 28 f., 59, 105, 107 f., 133, 139, 147, 252, 280, 304
licenstagare 100, 280, 304
licensvillkor 157, 174, 175, 177
lidande 250
likabehandling 164
likelihood of confusion 340
likhet 294
likhetsgrad 284
linje 258, 270
Lissabonöverenskommelsen 182
litigation 342
litografi 168
litterärt verk 89, 95, 98, 124, 131
livslängd 268
livsmedel 183, 313
ljud 53, 66 f., 71, 73 f., 85, 103, 105, 131, 149
ljudupptagning 17, 52, 54
ljud- och bildupptagning 52
Locarnoöverenskommelsen 182
locksmith 218
lojalt handelsbruk 193
lokal omgivning 317
luftburen 155
luftfartyg 189, 262, 276
lån 52
läkemedel 29, 42, 244
lämplig åtgärd 100
länsbokstav 332
läsning 63
lätt tillgänglig 29

Madridprotokollet 182, 333
Madridöverenskommelsen 182, 311
marknad 242, 268, 275
marknadsekonomi 40, 80
marknadsföring 100, 143, 158, 257, 262, 266, 288, 300 f., 322, 330
marknadskonkurrens 102
marksändning 118
maskin 189, 221
maskinläsbar form 176
masterband 93
matematisk metod 199, 213
matematiskt begrepp 16
material 258, 270
materiell form 63, 163
materiell kopia 133
materiella hjälpmedel 83
materiellt underlag 47
measuring instrument 216
meddelande 328
medical benefit 219
medinnehavare 274
medium 156, 174 f., 120
medlare 151
medupphovsman 117, 126
medverkan 66
mekanisering 175
mekaniskt sammanfogade delar 260, 266, 272
mellanhand 148, 154, 156, 160
mellanstatlig organisation 191
mental act 213
menyval 180
merchantability 179
mervärdesskatt 165
metod för affärsverksamhet 199, 213

metod för intellektuell verksamhet 199, 213
metod för kirurgisk behandling 199
metod för spel 199, 213
metod för terapeutisk behandling 199
metod 155, 317
metodisk 137
metodiskt sätt 131 f.
micro-organism 212, 220
mikrobiologisk egenskap 317
mikrobiologisk uppfinning 243
mikrobiologiskt förfarande 24, 200, 217, 220, 249 f.
mikrobiologiskt material 249
mikroorganism 24
militär anläggning 44
miljö 243
miljöangrepp 246
miljökrav 244
miljöskada 24
minderårig 111
mineral 184
mineralvatten 184
minimiskydd 45, 118, 181
missbruk 29 f., 33 f., 36, 39, 41, 188, 200, 248, 260, 268, 272
missbruk av dominerande ställning 135, 142
missbruk av förhandlingsposition 120
misskreditering 196
mjukvara 96, 178
mjukvarupatent 174
mjöl 184
mjölk 316
modell 48, 141, 186, 188 ff., 196
modifikation 173
modul 176
modulprodukt 266
modulsystem 260, 272
modulutförande 257, 266
monopolställning 116
montering 256
moral 23, 217 f., 246, 260, 272, 285, 298
moraliska principer 246
mottagarland 112
multimedia 145
muntlig beskrivning 200
museum 156, 166
musical piece 215
musik 147
musikalisk komposition 47
musikaliskt arrangemang 47
musikaliskt verk 49, 53 ff., 69, 131
musikaliskt-dramatiskt verk 47, 49
musiker 66, 84
musklick 180
must fit 260, 272
must match 260, 272
myndighetsbestämmelse 331
måleri 47, 59
målning 168, 213
målsägande 195, 311
mängd 193
människa 246
människokroppen 199, 244, 250
mänskliga faktorer 315
mänsklig resurs 95
mänsklig varelse 250
mänsklig värdighet 244, 246
mänskligt ursprung 245
märke 185, 189, 190, 192, 194, 261, 278, 283
märkning 153, 313, 317
mönster 23, 36, 48, 141, 184 ff., 188 ff., 196, 258
mönsterdetalj 256
Mönsterdirektivet 182
Mönsterförordningen 182
mönsterregistrering 258
mönsterrätt 160
mönsterskydd 181, 182, 255 ff.
Mönsterskyddsdirektivet 265 f.

namnangivelserätt 50, 86, 157, 188, 202, 208, 262, 275
nationalitetskriterium 67
nationalskatt 160
nationell behandling 14, 25, 45, 50, 66 f., 181, 184
naturlig företeelse 249
naturliga faktorer 315
naturprodukt 184
negativ återverkning 29, 94, 130
new effect 237
Niceklassificeringen 306 ff.
NIC-se 325 ff.
non commercial use 340
non-technical purpose 215
normal användning 256, 259, 266, 271
normal funktion 151
normal progress of technology 232
normalt bruk 139 f., 158
normalt utnyttjande 23, 25, 78, 89, 97, 100, 138, 150, 158, 161
notarialintyg 60
notification 341, 349
notis 48
notoriskt känt 190
novelty 211, 215, 225 f., 226, 229 f.
nucleotide sequence 224
numerisk teknologi 134
nummer 126
numrering 168
ny teknik 320
nya ekonomin 164
nya forskningsrön 320
nyhet 23, 27, 199 f., 211, 225, 229, 245, 249, 256, 259, 266 ff., 270 f.
nyhetsgranskningsavgift 202, 207
nyhetsmeddelande 48
nyhetsrapportering 149, 157
nyskapande karaktär 257, 266
nyttighetsmodell 184 ff., 189, 196, 209, 269
näraliggande för en fackman 201
näringsidkare 328
näringskännetecken 329
näringsliv 144
näringstillförsel 15
näringsverksamhet 17, 19, 22, 288, 300
nät 147, 153
nätinfrastruktur 143
nätmiljö 145
nätverksmiljö 83
nätöverföring 148
nödsituation 25, 44

oaktsamhet 330
oavbruten överföringskedja 117
obehörigt bruk 322
oberoende expert 253
oberoende skapande 275
objektkod 16, 176
obviousness 234 ff.
odlingsmetod 243
oersättlig skada 34
offensive beahviour 218
offentlig 336
offentlig föreläsning 157
offentlig information 30
offentlig institution 149
offentlig uppläsning 49, 54,
offentlig återgivning 68, 69, 85, 88, 90
offentlig överföring 94
offentliggörande 318
offentligt framförande 53, 55, 62, 138
offentligt organ 297
official documentation 341
officiell högtid 157
officiell text 47
officiellt språk 203, 210
oförytterlig 163, 168
OHIM 182, 265 f., 270, 277 f., 279, 294 ff., 296, 302 f., 333
olaglig verksamhet 151, 153

olaglig återgivning 28
olovlig import 79
olovlig radiosändning 79
olovlig spridning 79
omarbetning 47, 134
ombud 14, 31, 79, 167, 185, 194, 279, 299, 301, 325, 326, 332, 337
omformning 54
omgivning 317
omlokalisering 164, 165, 167
omlopp 93
omotiverat dröjsmål 30
ompekning 326 f., 332
omständighet 335
omsättning 100
omsättningsskatt 165
ond tro 22, 190, 192, 274 f., 278, 284 f., 287, 289, 330
on-lineanvändning 153
on-linedatabas 133
on-lineleverans 150
on-linesammanhang 153
on-linetjänst 133, 147 f.
on-lineöverföring 134, 139
opartiskhet 120, 334
operativsystem 176
oral description 225
ord 22, 47, 284, 297
ordbok 132
ordförande 334
ordre public 23, 199, 217, 246
oregistrerad formgivning 263, 267, 270, 273 f.
org.se 332
organisation 261, 278
organisationsnummer 334
organoleptisk egenskap 317
original 16, 42, 77, 87 f., 93, 99, 104 f., 107 f., 155
originalitet 98, 127, 134
originalitetsnivå 263
originalkonstverk 56, 168, 170
originalmanuskript 56, 166
originalspråk 205
originalverk 47, 52 f., 55, 63, 96, 165, 167
originalversion 174
oriktig föreställning 322
ornament 258, 270
”orphan”-sjukdomar 244
ort 20, 195, 315
orättmätig vinning 278
oskälig tidsfrist 30
oskäligt villkor 121
otillbörlig diskriminering 15
otillbörlig fördel 286 ff., 300
otillbörlig kommersiell användning 29
otillbörlig konkurrens 101, 134, 141

Ⓟ-tecknet 69, 74
panel 344 ff.
panelist 344
pantomim 47
papper 156
Pariskonventionen (se *PK*)
Parisunionen 181, 184, 185
parlamentariskt förfarande 157
parodi 157
partibeteckning 333
partiellt avstående 278
parti.se 333
party 344
passivitet 289, 291
pasting 213
pastisch 157
Patent Bulletin 225
Patent Cooperation Treaty (PCT) 181
Patent- och registreringsverket (PRV) 333
patent 23 ff., 36, 43, 141, 174, 177, 184, 186 ff., 197, 256, 263, 269
patentansökan 24, 43, 185, 186 f., 200 ff., 245, 250, 252 f.
patenterbar uppfinning 196 f.

patenterbarhet 43, 211, 249
patenthavare 174, 190
patentintrång 177, 205
patentkrav 204, 207, 208, 210, 215, 226, 228, 232, 235
patenträtt 42, 101, 160, 181
paternitetsrätt (se *namnangivelserätt*)
PCT 227
PDO 317, 320
pedagogiskt syfte 149
pending dispute 340
periodisk justering 167
periodisk skrift 197, 333
perpetuum mobile 221
person skilled in the art (se *skilled person*)
personalutbildning 41
personlig inställelse 31
personlighet 124
personnamn 17, 284, 297
personnummer 328, 332 ff.
personuppgift 135, 141, 153, 327 f.
Personuppgiftsdirektivet 153
personuppgiftslagen 327
PGI 317, 320
physical entity 215
physical theory 212
piratkopierade varor 35, 38, 41, 102, 145
PK 13 f., 18, 38 f., 181, 184 ff., 198, 209 f., 261, 278, 284 ff., 297 f.
plan 157, 199
planritning 47
plant variety 217, 219 f.
plastiskt verk 47
point-to-point-överföring 116
policy 344
polisåtgärd 57
politisk fråga 53
politiskt mål 12, 111
politiskt parti 333
politiskt tal 48, 157
politiskt ämne 157
polypeptide 212
post 331
postadress 14, 334
pp.se 332
practical arts 221
predikan 47
preliminärt avgörande 31
presentation of information 211, 215 f.
presentation 20, 134, 139
press 48, 53, 156
press.se 333
presumtion 115, 275
prevention 247
preventiva åtgärder 79
prima facie 35
princip 96, 98 f.
printing technique 213
prior art 214, 226, 232 ff., 241
prioritet 24, 43, 194, 203, 207, 209 ff., 259 ff., 271 f., 276 f., 299
prioritetsdag 207 f., 210, 228 f. 261
prioritetsförklaring 210
prioritetsförmån 188
prioritetskrav 210, 227
prioritetsrätt 185 ff.
pris 173
privat bruk 134, 149, 156, 159
privat handling 262, 276
privata studier 157
privatkopiering 150, 152, 162
privatliv 135, 141, 160
privatperson 166, 332
procedurbestämmelse 283
procedurregler 282, 284
procentandel 166
procentsats 164, 166 f. 168 f.
process 24
processpatent 23, 27
producent 49 f., 112, 144 f. 195 f., 317
produkt 27, 151, 158, 160, 202, 256, 258, 270

produktdel 256, 270
produktionsmetod 314
produktpatent 23 f., 40, 43, 202, 245
produkts utseende 258
produktsortiment 280
produktspecifikation 317 f.
program 112, 214
programavsnitt 115
programbibliotek 180
programbärande signal 113, 116 f.,
programföretag 147
programkopia 97
programmable apparatus 214
programmerare 180
programmeringsspråk 96
programrättighet 112
programs for computers (se *computer program*)
programvara 174
programvarulicens 173
progress of technology 232
proportionalitet 153, 160
proportionalitetsprincipen 151, 266
prosthetic tooth 221
protein 224, 245
protozoa 220
prov 253
provider 344
provisoriskt skydd 196
provning 96 f., 99
pseudonym 56, 98, 101, 125
pseudonymt verk 52
public disorder 218
public lecture 225
publication date 229
publicering 48 f., 60, 62 f., 161, 200 f., 203 f., 225, 331, 341
publikation 186
published document 231
påföljd 255, 268
påpekande 336
påskrift 74
radio 53, 55
radioföretag 14, 16 f., 54, 67, 70 ff., 106 ff., 115, 124, 127, 155 f.
radioprogram 53, 117, 147
radiosändning 48 ff., 85, 88, 90, 94, 102 f., 107, 109, 147, 153, 157, 159
radiotjänst 160
radiovågor 67, 85
railway sleeper 212
rationalisering 146
recitation 66, 85
record on a carrier 214
redogörelse för dagshändelse 53, 70
regering 57
region 20, 315
register 195, 273 f., 281, 303 f., 318
registration agreement 338
registrerad formgivning 260, 267, 270, 274, 281
registrerad partibeteckning 333
registrerad ursprungsbeteckning 313
registrerat varumärke 197, 283
registreringsansökan 18, 261 f., 268, 271, 276 f., 281, 284, 316, 323
registreringsbevis 193, 333
registreringsformalitet 267
registreringsförnyelse 19
registreringshinder 283, 284, 286, 291 f., 298
registreringsperiod 273
regleringskommitté 315
reklam 18, 288, 300
reklammaterial 322
rekonstruktion 157
relativt registreringshinder 298
religiös fråga 53
religiös högtid 157
religiös symbol 285
religiöst ämne 157
remedy 341
renommé 286 ff., 300
rental 339
reparation 157, 257, 263, 266 f., 276

reparationsarbete 259, 271
reproduktion 251
reproduktionsmaterial 248
reprografi 149
request 347
resenär 37
reservation 325
reservdel 263, 276, 289, 301
reserve domain name hijacking 345
respekträtt 50, 86
respondent 344
response 349
retroaktivitet 205
Riksskatteverket 333
rimlig kompensation 149, 151 f., 156
rimlig proportion 33
rimlig tid 275
rimlig åtgärd 29
rimliga skäl 116
rimligt villkor 275
ritning 157, 186, 199, 204, 207
Romkonventionen 13 f., 17, 45, 73, 82, 84 f., 104, 108, 122 f.
rule for doing business 213
rule for performing mental acts 213
rule for playing games 213
rykte 20, 316
råvara 316, 317
rätt av sitt eget slag 132, 134 ff., 139 ff., 151, 160
rättelse 96, 99
rättighetsförvaltning 83, 90, 94, 146, 153, 158 ff.,
rättighetshavarorganisation 79
rättighetsinnehavare 90
rättighetsövergång 274
rättmätig innehavare 274
rättshjälp 14
rättslig prövning 26
rättslig säkerhet 267
rättslig åtgärd 160
rättsligt beslut 39
rättsligt förfarande 136, 138, 140, 149, 157
rättsmedel 31 ff., 42, 195 f., 274, 311
rättspraxis 130, 162 f.
rättsskipning 47
rättstillämpning 242
rättstradition 148
rättsverkan 203 f., 210, 256, 274 f., 275, 278, 288, 296, 300 f.
rättsverkställighet 14
rättvishet 30
rättvist förfarande 31
röjande av information 29
rörelse 25
rörliga bilder 103, 105, 127

sakkunskap 134
saklig prövning 267
sakrätt 268, 279, 304
saluhållande 185, 251
samband 18
samfund 201, 296
samhälleliga konsekvenser 144
samhället 123
samling av data 137
samlingsmedium 176
samlingsverk 48, 123, 131, 137, 175
sammandrag 207, 209
sammanfogade delar 272
sammankoppling 96
sammansatt produkt 257 ff., 264, 267, 270
sammanslutning 194
sammanställning 16, 77, 99, 131, 133, 137
sammansättning 317
samordningsnummer 333
samproducent 119
samproduktionsavtal 113, 119
samtidig utgivning 67
samtycke 24 f., 27, 49, 51, 68 f., 85, 117, 120, 147, 245, 248, 251, 262 f., 276, 327

samverkansförmåga 96 f., 100
sanktion 30, 37, 74, 136, 141, 153, 160, 302
satellit 85, 106, 111 ff., 116, 124, 127
satellitsändning 111 ff., 154 f.
scenariotext 56 f.
scenisk framställan 66
scent 213
scheme for doing business 213
scheme for learning 213
scheme for performing mental acts 213
scheme for playing games 213
scientific theory 211 f.
script 176
sculpture 213
search report 227 f., 233, 235
security script 218
sedvana 249
sedvanlig beteckning 285, 298
sekretess 141, 160
selling technique 237
selling 339
semiconductivity 212
semiconductor device 212
service 259, 271
servicemärke 184, 194, 339
settlement 354
siffra 17, 79, 90, 131, 284, 297, 325, 333
signal 112 f.,
signatur 168
sjukdom 244
sjukhus 156
sjunga 85
självständighet 145, 268
självständigt ekonomiskt värde 148
självständigt skapande 268
självständigt verk 175
skada 19, 23, 25, 32 ff., 36, 43, 87 f., 100, 149, 178, 305
skadestånd 32, 153 f., 160, 278, 280, 283, 305, 331
skapa 131
skapande 103, 123, 268
skatt 169
skilled person 229 f., 232, 234 ff., 241
skillnad 256, 259
skiss 47
skrift 52, 59
skriftlighet 31, 55, 176, 200, 206, 303, 330, 334 ff.
skriftväxling 335
skrivelse 319
skulptur 59, 157, 168
skyddsomfång 260, 263, 272
skyddsprocess 158
skyddstid 16, 26, 28, 46, 49 ff., 57, 60 ff., 70, 74, 78 f., 86, 89, 97, 108 f., 122, 132, 136 f., 141 f., 154, 165, 170, 202 f., 257, 260, 267, 272 f.
skylt 312
skyltning 312
skyndsamma åtgärder 79
skådespelare 66, 84
skäl 335
skälig användning 19
skälig avgift 28
skälig ersättning 33, 42, 53 f., 63, 69, 74, 78, 88, 103 ff., 109 f., 114, 145, 149, 204
skälig engångsersättning 88
skälig grund 289, 301 f.
skälig kostnad 32
skälig tid 34, 38
skäliga villkor 252
skälighet 30, 278
skäligt förfarande 31
slutgiltigt beslut 274
slutligt avgörande 31
släktnamn 329
småparti 37
småskrift 47
snabbåtgärd 90 f.
snedvridande inverkan 130

snedvriden konkurrens 102, 111, 114, 143, 164 f., 255, 265, 282, 293
social institution 156
social utveckling 15, 65, 76, 84
social välfärd 15
sociala konsekvenser 144
socialt framsteg 255
socialt framåtskridande 111
socialt mål 111
socialt område 162
sortskydd 245 f.,
soundtrack 216
spannmål 184
specification 233
spoken words 215
sponsring 111, 340
spridning 55, 57, 73 f., 82, 87 f., 90, 93, 99, 103, 138 f., 147, 153, 155, 158 f. 173
spridningsrätt 77, 99, 107 f., 133, 158
spridningssyfte 153, 159
spridningsändamål 150
sprit 20 f.
spritdryck 183, 314 f.
språk 203 f., 205, 208, 210, 225, 352 325, 336 f.
språkbruk 285, 298
språkexklusivitet 114
språkligt hänseende 119
språkversion 113 f.
stadigvarande bostad 297
stadigvarande hemvist 325
standardisering 98, 153
state of the art 211, 226, 231 f., 235
statsemblem 191 f.
statsflagga 191
statslös person 297
stereo recording 216
Stiftelsen för InternetInfrastruktur (II-stiftelsen) 334 f.
”stil” 20, 322
Stockholms tingsrätt 331
stordriftsfördelar 144
straff 38
straffrätt 74
straffrättsliga sanktioner 74
struktur 131, 134
stämpel 191 f.
subrutin 180
subsidiaritetsprincipen 166 f., 266
suffering 219
sui generis-rätt (se *rätt av sitt eget slag*)
supplemental rules 345
surgery 221 ff.
surgical instrument 221
surprising effect 238
svält 243
syfte 124
symbol 85
symbolvärde 285
synlig 18, 259, 271
synlig detalj 259, 271
sysselsättning 144
systematisk 137
systematiskt sätt 131 f.
”sådan som tillverkas i” 322
sång 66
sångare 66, 84
säkerhet 34 ff., 141, 160, 174
säkerhetsbehov 277
säkerhetskopia 99
säkerhetskrav 244
säljare 167 f. 312
sändarföretag 114, 116 ff., 120
sändarland 112
sändarorganisation 113
sändning 53, 85, 106, 111 ff., 147, 156
sändningsrättighet 117 f.,
särprägel 23, 256, 259, 266 ff., 270 f.
särskild egenskap 313
särskild rättsverkan 33, 37
särskilda villkor 316
särskiljande egenskap 290

särskiljningsförmåga 17, 19, 21, 283 ff., 293 f., 297 f., 300
särskilt skäl 336
säte 49 f., 55, 68, 71, 141, 297, 302

tackling 189
tal 47
talade inslag 55
talan 302
tarnishing 340
technical character 211 f., 214, 215
technical consideration 215
technical effect 212, 215, 230, 234
technical feature 211, 216, 231, 234, 237
technical field 211, 234
technical problem 234
technical process 217
technical progress 211
technical solution 233
tecken 17, 53, 193, 283, 283, 284, 285, 325
teckning 47, 168
teknik 158
teknikens ståndpunkt 200 f.
tekniköverföring 15, 29, 249
teknisk anordning 100
teknisk funktion 256, 260, 266, 272
teknisk information 209
teknisk innovation 15, 256
teknisk kunskap 15
teknisk omständighet 331
teknisk process 148, 156
teknisk rekommendation 327
teknisk resurs 95
teknisk skyddsåtgärd 100, 150
teknisk utmaning 144
teknisk utveckling 15, 84, 144, 150 f., 214, 243
teknisk återgivning 96
teknisk åtgärd 78, 89, 149, 151 f., 156, 158 ff., 161 f.
tekniska resurser 130
tekniskt framsteg 248
teknisk funktion 260
tekniskt förfarande 113
tekniskt förfaringssätt 244, 250
tekniskt mervärde 135
tekniskt område 162
tekniskt resultat 298
tekniskt ändamål 23
telefax 331
telefaxnummer 334
telekommunikation 98, 116
telekommunikationsområdet 98
telephone system 235
telle quelle 193
terapeutisk behandling 199, 246
terapeutiskt förfarande 24
terapeutiskt syfte 247
terapi 247
terminal 157
territoriell begränsning 293
test animal 224
text 131
textbook 236
textilmönster 23
textning 114
therapeutic instrument 221
therapy 221
tid 134
tidigare användning 276 f.
tidning 280
tidningsartikel 53
tidningsmeddelande 48
tidsbesparing 269
tidsfrist 275
tillbehör 263, 289, 301
tillfälligt mångfaldigande 148
tillgodogörande 103
tillgodogöras industriellt 199
tillgång 138, 313
tillgång och efterfrågan 313
tillgång till information 76

tillgängliggörande för allmänheten 39, 51 f., 67, 77, 85, 87 f., 90, 123 ff., 138 ff., 147, 153, 155, 157, 159, 225, 256, 260, 271 ff. 276 f.
tillhandahållande 90
tillkomst 51
tillverkning 100, 158, 192, 262, 275, 293, 313
tillverkningshemlighet 27
tillverkningsplats 312
tillvägagångssätt 77
tillväxt 143, 293
tilläggsavgift 189, 209
tilläggsbevis 184
tilläggspatent 184
tilläggsskydd 20
tilläggsåtgärd 130
tillämpning 255
tjänst 103, 133, 147 f., 151, 158, 184
tolkning 125
topografi (se *kretsmönster*)
toppdomän 325 f., 332
traditionell prägel 316
traffic sign 215
trakt 195
transferring 339
transformation 138
transitogods 35, 195, 312
transnationell aspekt 165
tredje världen 243
TRIPS 11 ff., 243
TRIPS-avtalet 82 f., 182, 246, 248 f.
TRIPS-rådet 13 ff., 21, 39 ff.
trovärdighet 314
trådbundenhet 48, 53, 55, 106 f., 117, 124, 127, 147, 155
trådlöshet 17, 53, 78, 87 ff., 106 f., 124, 127, 147, 155
tullförfarande 37
tullklarering 32 f.
tullmyndighet 35 f., 311
tullstopp (se *gränsåtgärder*)
TV 103, 111
TV-företag 14, 16 f., 106 ff., 124, 127, 155 f.
TV-program 117, 147
TV-sändning 69, 102 f., 107, 109, 147, 153, 157, 159
TV-tjänst 160
tvist 283, 331
tvistelösare 334 ff.
tvistelösning 11 f., 15, 39 ff., 151, 183, 329 f.
tvistelösningsorganisation 334 ff.
tvångslicens 19, 28, 70, 74, 108, 114 f., 142, 188, 243, 248, 252
tyngande krav 31
”typ” 20, 322
typsnitt 160, 258, 263, 270

UDRP 183, 337, 344 ff.
undantag 19, 25, 78, 83, 89, 99, 133, 148 ff., 152, 156, 159, 199, 217 f.
underdomän 326, 332
underhåll 259, 271, 326
underleverantör 134, 331
underlicens 188
underlåtenhet 189
underordnad användning 148
underordnad betydelse 157
underrättelse 28, 31, 34 ff., 97, 99, 206, 311
undertecknande 303
undertryckande 311
undervisning 70, 74, 84, 108, 135 f., 138, 140, 145, 156, 262, 276
UNESCO 65, 73
unlawful purpose 338
unworkable embodiment 229
UPOV 182
uppfinnarcertifikat 187, 209
uppfinnare 188, 201, 185, 187 f.
uppfinning 23, 246
uppfinningshöjd 23, 26, 199, 201, 211, 245, 249

uppfinningsidé 208
uppförande 49
uppgift 327
upphovsman 79, 93, 137
upphovsmannens egen intellektuella skapelse 127
upphovsrätt 16, 23, 45 ff., 256, 261, 263, 269, 277 f., 287, 329
upphovsrättsklausul 174 f.
upphävande 26, 38, 204, 282, 291
upplåtelse 105, 107 f., 205 f., 281, 305
uppskjutande av frigörnade 35 f.
uppslagsbok 48
uppsåt 38, 330
uppsändningsstation 117
upptagning 54, 66 ff. 85 ff., 90, 93, 103, 106 ff., 124, 155
upptagningsapparatur 134
upptäckt 244, 246
ursprung 195, 312
ursprunglig sändning 120
ursprungligt utseende 257, 267
ursprungsangivelse 283
ursprungsbefolkning 249
ursprungsbeteckningar (se *geografiska ursprungsbeteckningar*)
ursprungsland 127, 297, 311
ursprungslandsprincipen 113
ursprungsort 193, 195, 311
ursprungsstat 297
ursprungsvärde 166
Uruguay-rundan 11, 123
urval 48, 123, 131, 133
useful arts 221
utbetalning 167
utbildning 76, 145, 150
utbildningsanstalt 156
utbjudande till försäljning 24, 262, 275, 288, 300
utbredd kopiering 78
utbytbar beståndsdel 258, 270, 272
utdrag 130 f., 132, 134 ff., 139 f.
uteslutande rätt (jfr *ensamrätt*) 54, 62, 77 f., 87 f., 93 f., 115, 188, 192
utförande 49
utförsel 35, 74
utgivning 49, 67, 85, 89, 124, 126 f.
utgivningsbevis 333
utgivningskriterium 67
uthyrning 16 f. 77 ff., 93, 96, 99, 102 ff., 114, 137, 139, 147, 154, 158
Uthyrnings- och utlåningsdirektivet 118 f., 124, 128, 132, 150
utility model 225
utlåning 96, 102 ff., 114, 137, 139, 147, 150, 154
utnyttjande 200
utplåning 140 140
utredning 336
utrustning 108, 150
utseende 257, 270
utstyrsel 258, 270, 297
utställning 49, 57, 157, 196, 200, 225
utsändning 17, 53, 55, 67, 70, 108, 124, 127, 136, 155,
uttag 167
uttrycksform 98, 100
utveckling 100, 152, 266
utvecklingsland 12, 40 f., 58, 65, 80, 243
utövande konstnär 14, 16 ff., 42, 66 ff. 84, 86 ff., 94, 105 ff., 110, 114 f., 118, 144 f., 155

vapen 44, 191 f., 261, 278, 298
vara 133, 194, 195, 311
warranty 179
varukännetecken 329
varumärke 17 f, 20, 69, 74, 141, 191 ff., 193, 256, 263, 269, 293 ff., 311, 319, 323, 332 f., 339
varumärkesansökan 22
Varumärkesdirektivet 182, 323

varumärkesförfalskade varor 33, 35, 37 f., 41
Varumärkesförordningen 182
varumärkesintrång 146
varumärkesklasser 306 ff.
varumärkeskonflikt 283
varumärkesregistrering 300
varumärkesrätt 101, 160, 282 ff.
varuslag 18
water pollution 224
WCT 45, 76 ff., 145 f.
webbläsning 148
vederlag 248
vedertagen benämning 22
vedertaget handelsbruk 298
vegetabiliskt reproduktionsmaterial 251
verk av grafisk och plastisk konst 49 f.
verk 141
verkligt bruk 290 f.
verkligt ursprung 312, 316, 322
verkställighet 34 ff., 255
verktyg 38
versionsnummer 178
vetenskapen 59
vetenskaplig forskning 74, 135 f., 138, 140, 150, 156
vetenskaplig publikation 124
vetenskaplig teori 199
vetenskaplig utgåva 127
vetenskapligt syfte 108, 149
vetenskapligt verk 47, 59
vidarebefordran 207
vidareförsäljning 147, 163, 168
vidaresändning 111 ff., 115, 117, 147, 154
villkor för användning av verket 79
villkorad tillgång 160
vilseledande 20 ff., 189, 192 f., 196, 285, 291, 294, 298, 303, 311, 316, 323, 330, 322, 340
vilseledande beteckning 311
vilseledande om beskaffenhet 193
vilseledande om egenskap 193
vilseledande om ursprung 193
vilseledande reklam 146
vilseledande uppgift 322
vin 20 ff., 183 f., 314
vinlista 312
vinodlingsprodukt 312
vinprodukt 315
vinstgivande verksamhet 166
vinstsyfte 78, 83, 87 ff., 96, 150, 262, 276
violation of applicable law 338
WIPO Copyright Treaty (se *WCT*)
WIPO Performances and Phonograms Treaty (se *WPPT*)
WIPO 12, 39, 50, 73, 80 ff., 85, 88, 92, 94, 145, 182 f.
virus 220
visning 99, 103
visningssyfte 77
visningsändamål 138
vistelseort 49, 55
visual display 215
VK 45, 59
wool 222
WPPT s. 45, 84, 145 f., 154
written description 225
WTO 11 ff., 43, 246
WTO-avtalet 21 f., 24, 40, 42 f.
välkänd 286, 299
värde 124, 193, 285, 288, 298, 301
värdighet 145, 244, 246
Världshandelsorganisationen (se *WTO*)
Världskonventionen om upphovsrätt (se *VK*)
världskrig 122
väsentlig del 136, 139
väsentlig egenskap 322
väsentlig investering 136, 139 f.
väsentlig ändring 136
vävd tapet 168
växelverkan 96

växt 249
växtegenskap 248
växtförädlarrätt 181 f., 252
växtgrupp 246
växtriket 245
växtsort 24, 181, 200, 243, 245, 250, 316
växtsortsmyndighet 252

X-ray 224

yrkeshemlighet 101
yrkesmässig karaktär 124
yrkesmässig verksamhet 259, 271, 273
yrkesmässighet 168
ytstruktur 258, 270
yttrande 319, 336
yttrandefrihet 143

årsavgift 209, 327
återanvändning 131 f., 134 ff., 139 f.
återbetalning 32
återförsäljning 138
återgivning 17, 53, 55, 66, 96 f., 102 f., 107
återkallelse 26, 38, 186, 204, 208 f. 253
återupplivande 125, 189
återutsändning 67 ff.
åtkomst 131
åtkomstkontroll 158

äganderätt 87, 143 f., 174
ämne 199 f.
ändamål 139, 289, 301
ändring 99, 173 ff., 178

öl 184
ömsesidig licens 252
ömsesidighet 163 f.
öppet testresultat 29
överblick 146
överenskommelse 272 f.
överflyttning av innehåll 139
överflöd 313
överföring 49, 53 f., 83, 85, 99, 124, 127, 139, 147 f., 156, 329
överföring till allmänheten 54 f., 78 f., 90, 112 ff., 116 ff., 119, 146, 153, 155 f., 159, 161
överföringskedja 113
överföringssystem 148
övergång 272
övergångsbestämmelse 258, 263
övergångsperiod 166
övergångsåtgärd 123
överklagande 269, 295
överklagandenämnd 269, 295
överlåtbarhet 25, 163
överlåtelse 19, 25 f., 30 f., 87 f., 105, 107 f., 115, 148, 164, 168, 179, 192, 205 f., 268, 270, 277, 279, 281, 294, 296, 303, 305, 326, 329 f.
överlåtelsehandling 303
översändande 207
översättning 47 f., 52 ff., 62 f., 97, 99, 138, 174, 186, 190, 205, 210